

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 01679

DER SHTILER DON

Mikhail Aleksandrovich Sholokhov

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

דער שטיינער דאן

זיכאיל שאַלאַכאַוו

דער שטילער דאָן

עפאָפּייע אין צוועלף ביכער

ייִדיש: **ש ל מ ה ש י י נ ב ע ר ג**

ייִדישע אוניווערסאַל-ביבליאָטעק

1936

וואַרשע

מיכאיל שאַלאַכאוו
דער שטילער דאָן
דאָס ערשטע בוך

ייִדיש: שלמה שׂינפּערג

פּרעמירט געוואָרן דורכן פּען-קלוב
אַלס די פּעסטע איבערזעצונג פּאַרן יאָר 1936

ייִדישע אוניווערסיטעט פּאַבליאַטעק
וואַרשע 1936

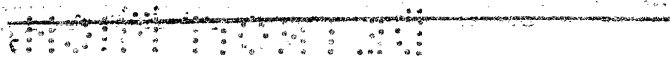
F. 1. 1.
1. 1. 1. 1. 1.
Printed in Poland

Druk. „Grafia“ Nowolipki 7.

ע ר ט ז ע ט י י ר

דער הויף פון די מעליעכאווס געפינט זיך אין סאמע עס פון כוּטאַר. דאָס טויער פון דער אָפצוימונג טאָר די בהמות פירט אויף צפון-זייט צום דאָן. אַ משופעדיקער, אַכטקלאַפטערדיקער אַראָפּגאַנג צווישן מעך-פּאַגרינטע קרייד-שטיקער, און – אָט איז דער ברעג : אַ מאַסע פּערלמיטערנע זשאַבע-שיטעלעך, אַ גרויע זיגזאַ-גישע, פון די כוואַליעס אויסגעקושטע זויט פון קיזל-שטיינדלעך, און ווייטער שוין – דער ווינט-געפּאַלדעטער טונקעלער פּלוס פון דאָן. אויף מזרח-זייט – נאָך די געפּלאַכטענע ווערבע-פּלויטן פון די שייערס – דער העטמאַנישער שליאַך, בונטפאַרבי-קער ווערמוט, טונקל-גרויער, פון פּערדישע פּאַדקאַוועס צעטרע-טענער רדעסט, אַ קלויסטערל אויפן שייד-וועג ; דערנאָך – דער סטעפּ, געהילט אין לייכטן נעפּל. אויף דרום-זייט – דער קרייד-רוקן פון באַרג. אויף מערב-זייט – די גאַס, וואָס שניידט דורך דעם פּלאַץ און לויפט אַוועק צו דער פּאַשע.

דער קאַזאַק מעליעכאָוו פּראָקאַפי איז צוריקגעקומען פון דער לעצטער טערקישער מלחמה אין כוּטאַר אַריין. ער האָט פון טערקיי זיך מיטגעברענגט אַ ווייב – אַ קליינע, אין אַ שאַל-גע-הילטע פרוי. זי האָט באַהאַלטן דאָס פנים, זעלטן געוויזן אירע אויגן, פאַרווילדעטע פון בענקשאַט. די זיידענע שאַל האָט גע-שמעקט מיט ווייטע, אומבאַקאַנטע ריחות, אירע רעגנבויענדיקע דעסענס האָבן אַרויסגערוּפּן קנאה ביי די ווייבער. די געפּאַנגע-נע טערקין האָט זיך געהאַלטן אינדערווייטנס פון פּראָקאַפּיס משפּחה, און דער אַלטער מעליעכאָוו האָט בקרוב אָפּגעטיילט דעם זון, נישט אַריבער-לעטרעטן. די שוועל-פון זיין כאַטע, ביזן זויט אַריין נישט פאַרגעסנדיק די פּאַלידיקונג.

פראקאפי האָט זיך שנעל אײנגעאַרדנט : די טשעסלאַרעס האָבן אויפגעשטעלט די כאַטע, ער אַליין האָט געמאַכט די פאַר- צױמונג פאַר די בהמות און האַרבסט-צײט איבערגעפירט דאָס פרעמדלענדישע, זיך האַרבענדיקע ווייב אויף דער נייער באַלעבאַ- טישקײט. ער איז מיט איר נאַכגעגאַנגען נאָך דער אַרבע* מיט זײן פאַרמעגן : - קליין און גרויס איז אַרויס אויף דער גאַס פון כוּטאַר. די קאַזאַקן האָבן שטיל געשמײכלט אין די בערד אַרײן, די ווייער האָבן אויפן קול הויך באַוואונדערט, אַ האַרמע ברודיקע קינדער האָט פראַקאַפּין באַגלייט מיט אַ פּײפּעריי, נאָר ער איז זיך געגאַנגען פאַמעלעך אין זײן צעכראַסטען טשעקמען*, ווי נאָך זײן אַקער אין פעלד, מיטן ווייבס הענטל פאַרדריקט אין זײן שוואַרצער האַנט, דעם העל-באַטשוּפּרינטן קאַפּ שטאַלץ פאַרריסן אַרויף - בלויו די מוסקולן אונטער זײנע באַקנבײנער האָבן נער- ווען געציטערט. און צווישן זײנע ברעמען, שטיינערנע פון שטענ- דיקער אומבאַוועגלעכקײט, איז אַ שווייס אַרויסגעטרעטן.

פון דעמאָלט אָן האָט מען אים זעלטן געזען אין כוּטאַר, ער פלעגט אויך נישט קומען אויפן מיידאַן***. ער האָט געלעבט אַפּגע- זונדערט ווי אַ וואַלף אין זײן כאַטע ביים דאַן. אין כוּטאַר האָבן זיך אַרומגעטראָגן אויסטערלישע מעשיות וועגן אים. די יינגלעך, וואָס פאַשען די קעלבער אויף דער לאַנקע, האָבן דערציילט, אַז זיי האָבן אַליין געזען, ווי פראַקאַפי האָט אין די פאַרנאַכטן, ווען דער הימל ווערט טונקל, געטראָגן זײן ווייב אויף די הענט אַזש ביזן טאַטערישן בערגל. ער פלעגט זי דאָרט אַוועקזעצן אויפן שפיץ בערגל מיטן רוקן צום שטיין, דעם געלעכערטן ווי אַ שוואָם דורך די יאָרהונדערטער, אַליין זיך געזעצט לעבן איר, און אַזוי האָבן זיי ביידע לאַנג געקוקט איבערן סטעפּ. געקוקט ביז דער הימל האָט אַלע זײנע פאַרבן פאַרלאָשן, און דעמאָלט האָט פראַקאַפי

* צווייערדעריקער וואַגן.

** קאַזאַקישער קאַפּטן.

*** אַ פּלאַץ וואו עס קומען פאַרן זײ פאַרזאַמלונגען פון כוּטאַר.

דאָס ווייב אין זיין זיפון איינגעהילט און אויף די הענט זי אַהיים גע-
 טראָגן. אין כּוּטאַר זענען אַרויסגעזאָגט געוואָרן די פאַרשידנסטע
 השערות: מען האָט זיך באַמיט אויסצוטייטשן די דאָזיקע אויסטער-
 לישע אויפפירונג. די ווייבער האָבן אַזוי פיל גענאָדערט, אַז ס'איז
 זיי אפילו נישט געבליבן קיין צייט זיך אין די קעפּ אַ זוך צו טון.
 וועגן פּראַקאָפּיס ווייב האָט מען גערעדט פאַרשידן: טייל האָבן
 פאַרויכערט, אַז מען האָט נאָך אַזאַ שיינהייט נישט געזען, אַנדע-
 רע ווידער - פאַרקערט. אַלץ איז אויפגעקלערט געוואָרן נאָכדעם
 ווי די גרעסטע העזנהיצע פון אַלע ווייבער אין כּוּטאַר, די זעלבער-
 קע מאַווראַ, איז צו פּראַקאָפּיען פּלומרשט נאָך אַ ביסל פּרישער
 ראַשטשינע אַריינגעלאָפּן. פּראַקאָפּי איז אַראָפּגעאַנגען אין קעלער
 נאָך דער ראַשטשיניע, און מאַווראַ האָט דערווייל געזען,
 אַז פּראַקאָפּיס ווייב איז אַזאַ פאַרזעעניש, אַז ס'איז פאַר איר
 מיאוס אַ שטיקל ברויט אויפצועסן...

אַ ביסל שפּעטער האָט די פאַררייטלע מאַווראַ, מיט אַ
 פאַרפאַרענער פאַטשיילע אויפן קאַפּ, איינגעטענהט צווישן אַ רעדל
 ווייבער אין געסל:

- און וואָס האָט ער אַזוינס, קרוינעלעך מיינע, געזען אין
 איר? וואָלט דאָס כּאָטש געווען אַ נקבה, ווי עס געהערט צו זיין,
 און דאָ... נישט קיין הינטן, נישט קיין פאַרנט... אַ חרפה און אַ
 בושה. זענען שוין אינזערע מיידלעך אַ סך גלאַטיקערע. אין דער
 טאַליע - אַזוי דין, ווי אַ בין, איבעררייסן קאָן מען זי; אויגענעס -
 שוואַרצע, גרויסע, קוקט זי מיט זיי, מען זאָל נישט זינדיקן מיט די
 רייד, ווי אַ שדיכע. ריכט זיך שוין אפנים אין בעט אַריין.

- אין בעט אַריין? - האָבן די ווייבער זיך געוואונדערט.
 - מסתמא נישט קיין נעבעכל, וועט אַליין אַ גאַנצן דריילינג
 אויסניאַנטשען.

- און אויפן פנים ווי אַזוי?
 - אויפן פנים? געל. די אויגן מאַט, - נישט גוט, מוז זיין,
 צווישן פרעמדע מענטשן צו לעבן, און צי ווייסט איר, ווייבעלעך,
 אין וואָס זי גייט אַנגעטון?... אין פּראַקאָפּיעפּס שאַראַוואַרן.

— א-ז-וי? ... — האָבן די ווייבער אלע אינאיינעם דערשראָקן

אַרויסגעקראַכט.

— איך האָב אַליין געזען — אין שאַראַוואַרן, נאָר אַן ליאַמפּאַסן.

זי איז, אַוודאי, אין זיינע וואַכעדיקע אַריינגעקראַכן. זי גייט אָן-גענוג אין אַ לאַנג העמד, און פון אונטערן העמד צפּער — די שוואַרץ וואַרן אין די זאָקן אַריינגעמאַכט. ווען איך האָב דאָס דער-זען, איז מיר דאָס האַרץ אַנטפּאַלן...

שוועקענדיק האָט מען זיך איבערגעגעבן אין כוטיאַר, אַז פּראַקאַפּיעפּס ווייב פאַרנעמט זיך מיט פּישוף. אַסטאַכאַווס שוור (די אַסטאַכאַווס האָבן געוואוינט אין שכנות מיט די פּראַקאַפּיעפּס) האָט זיך געשוואוירן, אַז זי האָט אַליין געזען, ווי פּראַקאַפּיעפּס ווייב האָט אויף מאַרגן נאָכן יום-טוב פון דער דריי-אייניקייט, אַז אַ טיכל אױפן קאַפּ, באַרוועט געמאַלקן אַ קו אין זייער פאַרצוימונג פאַר די בהמות. באַלד נאָכדעם איז דער אײטער ביי די קו אײנגעטרוקנט געוואָרן אַזוי קליין ווי אַ קינדעריש פּויסטל, זי האָט פאַרלוירן די מילך און איז בקרב געפּגרט.

דאָס יאָר האָט אױסגעבראַכן אַ שרעקלעכע מגפה צווישן די בהמות. אױפן זאַמדיקן ברעג ביים דאָן, וואוהין די בהמות פלעגן קומען טרינקען, האָבן טאַג-טעגלעך זיך געוואַלגערט די פּגרים פון די געפּאַלענע קי און קעלבער. די מגפה האָט זיך אַריבערגעוואָרפן אויף די פּערד. די פּערדישע טאַפּונען, וואָס האָבן פּריי זיך געפּאַ-שעט אויף די לאַנקעס פון דער סטאַניצע, זענען צוזעענדיק איינ-גאַנגען. און דעמאָלט האָט דאָס בייזע רכילות זיך צעטראָגן איבער אלע גאַסן און געסלעך...

פון דער כוטיאַר-פאַרזאַמלונג זענען די קאָזאַקן געקומען צו פּראַקאַפּיען.

דער באַלעבאַס איז אַרויסגעקומען אױפן גאַנעק, זיך פאַרנייגט. — וואָס ווינטשט איר גוטס, חשובע לייט עלטסטע? דער עולם האָט שטום-שווייגנדיק זיך דערנענטערט צום גאַנעק. ענדלעך האָט אײן בגלופינדיקער אַלטער דער ערשטער אױסגעשריגן:

— שלעפ אַרויס די מכשפה דינע! מיר ווילן אַ משפט

דורכפירן!...

פראַקאָפּי האָט זיך אַ וואָרף געטון אין שטוב אַריין. נאָר מען האָט אים אין הויז דעריאָגט. אַ הויכער אַרטילעריסט, מיטן צוואַמען — ליושניאַ, האָט געקלאַפּט מיט פראַקאָפּיעס קאָפּ אָן דער וואַנט און כסדר איבערגעחזרט:

— טוימל נישט, טוימל נישט, מיר מיינען נישט דיך!... דיר וועלן מיר גאַרנישט טון, דיין ווייב בלויז באַגראָבן. גלייכער זי פאַרטייליקן, איידער דער גאַנצער כּיטאַר זאָל אָן בהמות אומקומען. און דו יעלהווע נישט, וואָרים איך וועל מיט דיין קאָפּ די וואַנט צעהאַקן!

— שלעפּ זי אַרויס, די צויג!... האָט מען געפילדערט פאַרן גאַנעק. פראַקאָפּיס אַ חבר פון פּוילק האָט איינגע-פּלאַנטערט די האַנט אין די האָר פון דער טערקין, מיט דער צווייטער האַנט איר פאַרשטופּט דאָס שרייענדיקע מויל, לויפנדיק זי אַרויסגעשלעפּט פון הויז און אַ וואָרף געטון צו די פּיס טון המון. אַ דינער קוויטש האָט דורכגעבויערט דאָס ברומען פון די קולות. פראַקאָפּי האָט צעוואָרפן זעקס קאָזאַקן איבערן הויז און, אַריינפאַלנדיק אין שטוב, אַראָפּגעכאַפּט די שווערד פון דער וואַנט. די קאָזאַקן זענען געפאַלן איינער איבערן צווייטן און אַנטלאָפּן פון הויז אַרויס. פּאַכענדיק מיט דער פייפנדיקער, גלאַנציקער שווערד איבערן קאָפּ, איז פראַקאָפּי אַראָפּגעלאָפּן פון גאַנעק. דער המון האָט אַ ציטער-געטון און זיך צעשפּרייט איבערן הויף.

ביים שייער האָט פראַקאָפּי דעריאָגט דעם שווער-לויפנדיקן אַרטילעריסט ליושניאַ און קרימלעך איבערן לינקן אַקסל אים דורכגע-האַקט מיט דער שווערד ביזן גאַרטל. די קאָזאַקן האָבן געבראַכן די שטאַכעטן פון פאַרקן און אַנטלאָפּן אין סטעפּ אַריין דורכן שייער. אין אַ האַלבער שעה אַרום איז דער המון געוואָרן דרייסיג טער און אַנגעהויבן זיך צירוקן צום הויף. צוויי אויסשפּירער זענען פאַרזיכטיק אַריינגעגאַנגען אין הויז. אויף דער שוועל פון דער קיך איז געלעגן פראַקאָפּיעס ווייב אַ בלוטנדיקער, איר קאָפּ איז פאַר-

ריסן געווען אומגעלומפערט. צווישן די פיינלעך פארקריצטע ציין האָט זיך געפלאַנטערט די צעביסענע צונג. פראַקאָפי האָט מיט אַ טרייסלענדיקן קאָפּ און שטאַרן בליק געטויליעט אין שעפּסענעם פעלץ אַ גליטשיק-רויט און פישטשענדיק ברעקעלע - אַ פּריציטיק געבוירן קינד.

פראַקאָפּיעפּס ווייב איז געשטאַרבן דעם זעלבן טאָג אין אָוונט. דאָס פּריציטיק-געבוירענע קינד האָט אויס רחמנות צוגע-
נומען די באַבע, פראַקאָפּיעפּס מוטער.

מען האָט עס אַרומגעלייגט מיט געפאַרעטע קלייען, געפאַ-
יעט מיט קאַבילע-מילך, און אין אַ חודש אַרום, ווען מען איז שוין זיכער געווען, אַז דאָס ברוין-הויטיקע טערקל וועט זיך דערהאַלטן, האָט מען עס אַוועקגעטראָגן אין צערקווע אַריין און אָפּגעטויפט. מען האָט עס אַ נאָמען געגעבן נאָכן זיידן פּאַנטעלע. פראַקאָפי איז צוריקגעקומען פון קאַטאַרגע אין צוועלף יאָר אַרום. די צוגע-
שורענע געלע באַרד, וואָס האָט שוין אָנגעהויבן גרוי ווערן, און די רוסישע קליידונג - האָבן אים צוגעגעבן דעם אָנבליק פון אַ פּרעמדן, נישט ענלעכן צו אַ קאַזאַק. ער האָט גענומען דעם זון און אָנגעהויבן אַרבעטן אין דער באַלעבאַטישקייט.
פּאַנטעלע איז אויסגעוואַקסן אַ טונקל-ברוינער, אַן אָנגע-
כמורעטער. ער איז מיטן פנים און דער נעטער פיגור ענלעך געווען צו דער מוטער.

פראַקאָפי האָט אים חתונה געמאַכט מיט אַ קאַזאַטשקע - אַ שכנס אַ טאַכטער. פון דעמאָלט אָן האָט דאָס טערקישע בלוט זיך אָנגעהויבן קרייצן מיטן קאַזאַקישן. אין כוּטאַר האָבן זיך אָנ-
געהויבן באַווייזן די מעליעכאַווס. די וואונדערלעך-שיינע קאַזאַקן מיט די אַדלער-נעז, מיטן צונאַמען - די טערקן.

נאָכדעם ווי דער פּאָטער איז געשטאַרבן האָט פּאַנטעלע זיך אַ נעם געטון צו דער באַלעבאַטישקייט: אַרױפּגעצויגן אַ נייעם דאָך אויפן הויז, פאַרגרעסערט די נחלה מיט אַ האַלבן דיעסיאַטין ערד, אויפגעשטעלט נייע שפייכלערס און אַ שיער

מיט אַ בלעכענעם דאָך. דער בלעכער האָט אויפן פאַרלאַנג פון
 באַלעבאַס אויסגעשוירן צוויי הענדלעך פון די געבליבענע שטיק-
 לעך בלעך און זיי אַרויפגעשטעלט אויפן דאָך פון שיער. זיי האָבן
 אויפגעהייטערט דעם מעלעכאָווער הויף מיט זייער זאָרגלאָז אויס-
 זען, צוגעבנדיק אים אַן אַנבליק פון צופרידנהייט און פאַר-
 מעגלעכקייט.

די יאָרן זענען געגאַנגען, און פּאַנטעלע פּראַקאָפּיעוויטש
 האָט זיך געעלטערט: ער איז זיך צעוואַקסן אין דער ברייט, אַ
 ביסל געהאַרבעט געוואָרן, אָבער נאָך אַרץ אויסגעזען, ווי אַ גע-
 נוג קרעפטטיקער זקן. ער איז געווען קנאַכיק, הינקענדיק (ער האָט
 אין דער יוגנט צעבראַכן אַ פּוס אויף אַ קייסערלעכער רעווי,
 בשעת די פּערד-געיעגן), געטראַגן אין לינקן אויער אַ זיל-
 בערן אויעררינגל, ווי אַ האַלבע לבנה, די ראַב-שוואַרצע האָר פון
 זיין באַרד און קאָפּ זענען ביז דער עלטער נישט אָפּגעבליאַקע-
 וועט געוואָרן, אין כּעס - פּלעגט ער אַריינפאַלן אין משוגעת, און
 דאָס האָט, משמעות, פּריציטיק אַלט געמאַכט זיין געוואויסקע,
 שיין געוועזענע פּרוי, וואָס אַצינד איז איר פנים באַדעקט געווען
 מיט אַ נעץ פון דינע קנייטשעלעך.

דער עלטערער שוין חתונה-געהאַטער זון פּיאַטער איז אַריינ-
 געראַטן אין דער מוטער: אַ קליינער, מיט אַ פאַרריסענער נאָז, מיט
 אַ צעפאַטלעטער טשופּרינע העלע האָר, וואָס האָבן דערמאַנט די
 קאָליר פון ווייץ, אַ שוואַרץ-אויגיקער; און דער יינגערער, גריגאָ-
 רי, איז אַריינגעראַטן אין פּאָטער: מיט אַ האַלבן קאָפּ העכער
 פון פּיאַטערן, כּאָטש מיט זעקס יאָר יינגער פון אים, האָט ער גע-
 האַט אויך אַזאַ לאַנגע שפּאַרבער-נאָז ווי דער פּאָטער, בלוילעכע
 אַפּלען אין די קרימלעך-געשניטענע הייסע אויגן, און די שאַרפע
 רעדלעך פון זיינע באַקן-ביינער זענען איבערגעצויגן געווען מיט
 אַ ראַז-ברוינלעכער הויט. גריגאָרי האָט זיך אויך אַזוי געהאַרבעט
 ווי דער פּאָטער, אַפילו זייער שמייכל איז געווען אַן עלעכער, אַ
 ביסל אַ חיהשער.

דוניאַשקאָ - דעם פּאָטערס ליבלינג - אַ לאַנג-הענטיק,

גרויס-אויגיק מיידל, און פיאָטערס ווייב דאַריאַ מיט אַ קליין קינד, — דאָס איז די גאַנצע משפּחה מעליעכאָוו.

II

אין אש-גרויעו פּאַרטאַגיקן הימל האָבן געשימערט איינצלענע שטערן. אַ ווינט האָט געבלאָזן פון אונטער די וואַלקנס אָפּער. איבערן דאָן האָט בייכיק זיך געקנוילט אַ נעפל, געקראַכן איבער דער שיפּוע פון קרייד-באַרג, ווי אַ גרויע אָנקעפּיקע שלאָנג זיך אַראָפּגעלאָזט אין די טאָלן. דער לינקער ברעג פון דאָן, די זאַמדן, די ווילד-פאַרוואַקסענע זומפּן, דער וואַלד אין טוי פאַרטרונקען — אַלץ האָט זיך געוועקט אין מאַטן קילן ליכט פון באַגינען. די זון איז נאָך געלעגן הינטערן האַריזאָנט אַ פאַרשמאַכטע.

אין דער כאַטע פון די מעליעכאָווס האָט דער ערשטער פון שלאַף אויפגעוואַכט פּאַנטעלעי פּראַקאָפּיעוויטש. פאַרקנעפלענדיק זיך אין גאַנג דעם קאַלנער פון געהאַפטענעם העמד, איז ער אַרויס-געגאַנגען אויפן גאַנעק. דער גראַז-באַוואַקסענער הויף איז באַדעקט געווען מיט אַ זילבערדיקן טוי. ער האָט אַרויסגעלאָזט די בהמות אויפן וועג. דאַריאַ איז אין אונטער-קלייד אַרויסגעלאָפּן מעלאָן די בהמות. די לידקעס פון אירע ווייסע באַרוויסע פיס זענען באַ-שפּריצט געוואָרן מיט טוי, אין גראַז איבערן הויף האָט זיך אויס-געלייגט אַ רויכיקער צעקנייטשטער שפּור פון אירע טריט.

פּאַנטעלעי פּראַקאָפּיעוויטש האָט אַ ווילדע זיך צוגעקיקט, ווי עס גלייכט זיך אויס דאָס גראַז, וואָס איז צעטרעטן געוואָרן דורך דאַריעס פיס, און איז אַריינגעגאַנגען אין שטוב.

אויפן אַנלען פון געפנטן פענסטער האָט זיך גערויטלט דאָס געטאַלענע בליעכץ פון די קערשן-ביימער אין גערטל. גריגאָרי איז געשלאָפּן מיט אַ פאַרוואַרפענער האַנט, מיטן פנים אַראָפּ

— וועסט פאָרן כאַפּן פיש, גרישקאַ?

— וואָס ווילסטו? — האָט יענער שעפטשענדיק געפרעגט

און אַראָפּגעלאָזט די פיס פון בעט.

— לאָמיר פֿאַרן, צוויצן ביז די זון וועט אויפגיין.
גריגאָרי האָט סאָפענדיק אַראָפּגעצויגן די וואַכעדיקע שאַ-
רְוואָרן פֿון הענגער, זיי אַריינגעמאַכט אין די ווייסע וואַלענע
זאָקן און לאַנג אָנגעטון דעם שיך, וואָס האָט זיך אים פֿאַרבוּיגן
פֿון הינטן.

און פֿאַר די פּיש, צום פֿאַרנאָרן, האָט די מאַמע עפעס אָפּ-
געקאַכט? — האָט ער הייזעריק געפרעגט, נאָכגייענדיק דעם פֿאַ-
טער אין היזן אַריין.

— אָפּגעקאַכט. צום שיפּל גיי. איך קום באַלד.
דער אַלטער האָט אַריינגעשיט אין אַ קריגל געפֿאַרעטן שמעקע-
דיקן קאָרן, שפּאַרזאָם צונויפּגעקליבן די אַראָפּגעפֿאַלענע קערנער
און אַוועקגעהינקט צום טייך. גריגאָרי איז, אָן אָנגעכמורעטער,
געזעסן אין שיפּל.

— וואוהין רודערן?

— צום שוואַרצן יאַר. מיר וועלן פֿרווון דאָרט ביי די קיס-
טעס, וואו מיר זענען אָנמילט געזעסן.

צעראַצנדיק מיטן שפיץ די ערד, האָט דאָס שיפּל אין
וואַסער זיך אַ זעץ געטון און אָפּגעריסן פֿון ברעג. דער שטראָם
האָט עס וויגנדיק אַוועקגעטראָגן און געפרוּוט אָנדריען מיט אַ
זייט. גריגאָרי האָט נישט גערודערט, נאָר געקירעוועט.

— וואַלסט אפּשר אַ פֿרוו געטון רודערן.

— לאָמיר נאָר אין מיטן שטראָם אַריינקומען.

דורכשניידנדיק דעם שטראָם, האָט דאָס שיפּל זיך דערנען-
טערט צום לינקן ברעג. פֿון כוּטאַר האָט זיי דעריאָגט דאָס קרייען
פֿון די הענער, וואָס האָט הייליך אָפּגעקלונגען איבערן וואַסער.
דאָס שיפּל האָט מיטן ראַנד געצייכנט דעם שוואַרצן משופּעדיקן
ברעג און זיך דערנענטערט צום קעסל-גרוּב. אַ סינף קלאַפּטער
פֿון ברעג האָבן פֿון וואַסער זיך אַרויסגעזען די קרומע צווייגן
פֿון פֿאַרטרוּנקענעם אולם-בוים. אַרום זיי האָט דער שטראָם גע-
וירבלט מיט גרויע שטיקער שוים.

— וויקל אויף, און איך וועל צובינדן. — האָט דער פֿאַטער

א שפּטשע-געטון גריגאָרען און אַרײַנגערוקט די האַנט אין פּאָ-
רעדיקן העלול פּון קריגל.

דאָס קאָרן האָט שאַרכנדיק אַ שפּרײַך-געגעבן אין וואַסער
אַרײַן, ווי ס'וואָלט עמעצער מיט אַ האַלב קול אַ שושקע-געטון:
„שיק!“ גריגאָרי האָט אָנגעשטאַכן די אָנגעקוואַלענע קערנער
אויפן האַטשיק און געשמייכלט:

— כאַפּ, כאַפּ פּישעלע, קליין און גרויס — כאַפּ.

די שנור פון דער נעץ, וואָס איז אַרײַנגעוואָרפן געוואָרן
אין וואַסער, האָט זיך אויסגעצויגן ווי אַ סטרונע און באַלד ווידער
שלאַבעריק געוואָרן, ווי נאָר דאָס זינק-בליי האָט דערגרייכט דעם
גרונט. גריגאָרי האָט צוגעהאַלטן מיטן פּוס דעם שטעקן פון דער
ווענדקע, און באַמיענדיק זיך נישט קיין שאַרף צו טון, אַרײַנגע-
שטעקט די האַנט נאָכן טיטון-בייטל.

— ס'וועט פון דעם גאַרנישט זײַן, טאַטע... ס'איז סוף

חודש.

— שוועבעלעך האָסטו מיטגענומען?

— אַהאָ.

— גיב פּיער.

דער אַלטער האָט פאַררייכערט, אַ קוק-געטון אויף דער

זון, וואָס איז שטעקן געבליבן צווישן די שטאַמען.

— מיט קאַרפן איז פאַרשידן. טיילמאָל כאַפן זיי זיך אויך

סוף חודש.

— ס'דרייען זיך, דאַכט זיך, קליינע פּישלעך אַרום דעם

האַטשיק — האָט גריגאָרי אָפּגעזיפּצט.

דאָס וואַסער אַרום דעם שיפּל האָט אַ פּלײַך-געטון און

אָפּגעפּאַלן. אַ צוויי-אַרשיניקער, רויט-קופּערדיקער קאַרפּ האָט מיט

אַ קרעכץ זיך אַ שנייד-געטון אין דער הייך, אַ פּאַטש געבנדיק

איבערן וואַסער מיטן אויסגעבויענעם ווידל. אַ האַגל פון וואַסער-

טראַפּנס איז געפּאַלן אויפן שיפּל.

— אַצינד וואַרט! — פּאַנטעלעי פּראָקאָפּיעוויטש האָט זיך

אָפּגעווישט די נאַסע באַרד מיטן אַרבל.

אין דער זייט פון פארטרונקענעם אולם-בוים זענען פון צווישן די נאָקטע צווייגן-הענט איינצייטיק אַרויסגעשפרונגען צוויי קאַרפן ; דער דריטער, דער קענסטער, האָט, דורכבויערנדיק די לופט, כסדר עקשנותדיק אַרומגעצאָפלט איבערן יאַר.

גריגאָרי האָט אומגעדוילדיק געקייטעט דאָס צעוויקטע שטיקל פאַפיראַס אין מויל. די בלאַסע זון איז נאָך געזעסן נידעריק. פאַג-טעלע פראַקאָפיעוויטש האָט פאַרנוצט דאָס גאַנצע קאַרן פאַר די פיש און, אַן אומצופרידענער, מיט פאַרביסענע ליפן טעמפּ געקוקט אויפן אומבאַוועגלעכן שפיץ פון דער ווענטקע.

גריגאָרי האָט אויסגעשפיגן דאָס שטיקל פאַפיראַס, ביזו נאָכגעקוקט, ווי עס פאַלט שנעל אין וואַסער אַריין. אין האַרץ געזינדלט דעם פאַטער, וואָס ער האָט אים אַזוי פרי אויפגעוועקט, נישט געלאָזט זיך אויסשלאָפן. פון אויסגע-רייכערטן טיטן אויפן ניכטערנעם מאָגן איז אין מויל געבליבן אַ שטינקענדיקער ריח פון צוגעברענטע חזיר-האַר. ער האָט זיך אָנ-געבויגן אַנצושעפן אַ ביסל וואַסער מיט די הענט, — און דאָ האָט דער שפיץ פון דער ווענדקע, וואָס האָט געשטאַרט אַ האַלבן אַרשין איבערן וואַסער, זיך לייכט אַ צאָפּל-געטון, גענומען בייגן אַרפּ.

— גיב אַ צי! — האָט דער אַלטער אַרויסגעקרעכצט.

גריגאָרי האָט אַ ציטער געטון, גענומען שלעפן די ווענטקע, נאָר איר שפיץ האָט זיך האַסטיק אַ טונק-געגעבן אין וואַסער, ווי דער שטראָם וואַלט אים מיט מאַכט אַראָפּגעשלעפּט, אויסבייגן-דיק ווי אַ רייף דעם רויטלעכן שטעקן אין זיין האַנט.

— האַלט! — האָט דער אַלטער געקרעכצט, אַפּשטופנדיק דאָס

שיפּל פון ברעג.

גריגאָרי האָט זיך באַמיט אויפצוהייבן די ווענטקע און נישט געקאַנט. איר דיק שטריקל האָט מיט אַ טרוקענעם שטמאַקע גע-פלאַצט. גריגאָרי האָט זיך אַ וואַקל-געטון, פאַרלירנדיק די גלייכ-געוויכט.

— אַך, דו בזהיי! — האָט פּאַנטעלעי פּראָקאַפּיעוויטש גע-
בורטשעט, נישט אַריינטרעפּנדיק מיטן שפיץ פּון האַטטיק אין לעכל
פּון דער ווענטקע.

גריגאָרי האָט נערוועז געשמייכלט, אָנגעבונדן אַ נייע ווענד-
קע און זי פּאַרוואָרפּן.

ווי נאָר דאָס בלייערל האָט דערגרייכט דעם גרונט, האָט
דער שפיץ פּון שטעקן זיך אַ בייג-געטון.

— ביסט דאָ, טייוול!... — האָט גריגאָרי אַ בורטשע-געטון, אַפּ-
רייסנדיק מיט שווערקייט פּון גרונט דעם פּיש, וואָס האָט זיך אַ
וואָרף-געטון אין דער זייט פּון שטראַם.

דאָס שטריקל האָט מיט אַ שאַרף זשוזשען דורכגעשניטן דאָס
וואַסער און קרימלעך אויפגעהויבן דאָס גריבלעכע טוך פּון טייך.
פּאַנטעלעי פּראָקאַפּיעוויטש האָט מיט די קורצע קלעצדיקע פינגער
אַרויגענומען דאָס אויער פּון דער שעפּ.

— פיר אים אַרויס אויפן וואַסער; האַלט אים, וואָרים ער
וועט מיט דער זעג אַ זעץ טון!

— וואָס נאָך!

אַ גרויסער געלבלעך-רויטער קאַרפּ האָט זיך אַ גליטש-געטון
איבער דער אויבערפּלאַך, אויפשויםענדיק דאָס וואַסער; ער האָט
אָנגעבויען דעם טעמפּן קאַפּ און צוריק אין דער טיף אַריין זיך אַ
וואָרף-געטון.

— אָבער ער שלעפט שוין איינמאָל, די האַנט איז מיר אַווש
אַפּגעשטאַנען... ניין, וואַרט-צו, ברידערל!

— האַלט, גרישקאַ!

— איך האַ-אַ-לט!

— גיב אַכטונג, קאָז אים אונטערן שיפּל נישט אַרונטער!...

4 אַכטונג!

גריגאָרי האָט מיט אָנשטרענגונג צום שיפּל צוגעפּירט דעם
קאַרפּ, וואָס איז געלעגן אויף אַ זייט. דער אַלטער האָט זיך שוין

• מיטן געצינדלטן פּיסק.

אָנצווייגן מיט דער שעפּ, נאָר דער קארפּ האָט אָנגעשטרענגט זיינע
לעצטע פּוחות און ווידער זיך אַ וואָרף-געטון אין דער טיף אַרײַן.
— דעם קאָפּ הייב אים אונטער! זאָל ער אַ ביסל ווינט אַראָפּ-
שלינגען, וועט ער רויקער ווערן.

גריגאָרי האָט אַרויסגעשלעפט דעם פאַרמאַטערטן קאַרפּ און
ווידער אים צוגעצויגן צום שיפּל. דער קארפּ האָט געגענעצט
מיט אַ ברייט-געעפנט מויל, זיך אָנגעקלאַפט מיט דער נאָז אָן
ראַנד פּו: שיפּל און געשימערט מיטן באַוועגלעכן אַראָנזש-גאַלד פּון
זיינע פּלוספּעדערן.

— שוין גענוג מלחמה געהאַלטן! — האָט פּאַנטעלעי פּראָ-
קאַפּיעוויטש אַ ברום-געטון, אַרייַנוואַרפנדיק אים אין דער שעפּ.
זיי זענען נאָך געזעסן אָן ערך אַ האַלבע שעה. דאָס וואַרפן
זיך פּון קארפּ האָט אויפּגעהערט.

— לאָמיר פּאַרן, גרישקאַ. מיר האָבן שוין, משמעות, געכאַפּט
דעם לעצטן, נישטאַ מער אויף וואָס צו וואַרטן.

גריגאָרי האָט זיך אָפּגעשטופּט פּון ברעג. זיי זענען אָפּגע-
פּאַרן האַלב וועג. לויטן פּאַטערס פנים האָט גריגאָרי געזען, אַז ער
ווייל אים עפעס זאָגן, נאָר דער אַלטער האָט שווייגנדיק געקוקט
אויף די צעוואַרפענע כאַטעס פּון כוּטאַר אונטערן באַרג.

— דו ווייסט וואָס, גריגאָרי... — האָט ער נישט דרייסט אָנ-
געהויבן, אַרויסלאָזנדיק פּון די הענט די בענדלעך פּון זעקל, וואָס
איז געלעגן ביי זיינע פיס, — איך באַמערק, אַז דו האָסט עפעס צו
טון מיט אַקסיניאַ אַסטאַכאַוואַ...

גריגאָרי איז שטאַרק רויט געוואָרן און זיך אַוועקגעדרײט.
דער קאָלנער פּון העמד האָט זיך איינגעשניטן אין זיין מוסקל-
פּירטן, פּון דער זון פאַרבּרענטן האַלז און אָפּגעדריקט אַ ווייס
פּאַסיקל אויף אים.

— דו געדענק, חברה-מאַן, — האָט דער אַלטער שוין האַרט
און בייז אַ זאָג-געטון, — איך וועל מיט דיר אָנהייבן אַנדערש
רעדן. סטיעפּאַן איז אונזער שכן, איך וועל נישט דערלאָזן
זיין ווייב דעם קאָפּ פאַרדרייען. דאָ קאָן דערגיין צו אַ זינד, און איך

בין דין פארויס מתרה : כ'ועל עפעס באמערקן, וועל איך דין ממיתן !

פאנטעלעי פראקאפיעוויטש האט פארדריקט די פינגער אין א הארטער פויסט און מיט מרוזשענדיקע בולטע אויגן זיך צוגע-קוקט, ווי דעם זון אנטלויפט דאס בלוט פון פנים.
— וואָס מענטשן רעדן דאָרט! — האָט גריגאָרי דומפּ אַ בורטשע-געטון און גלייך גענומען קוקן דעם פּאָטער אין דער געהאַרבטער נאָז אַרײַן.

— דו שווייג בעסער.

— ווייניק וואָס מענטשן רעדן אַלץ...

— האָלט ס'מױל, צויגן-זון !

גריגאָרי האָט זיך אַ נעם געטון צום רודער. דאָס שיפל האָט אָנגעהויבן אונטערשפּרינגען. דאָס וואָסער האָט אין פּלייש-קענדיקע כוואַליעס זיך צעטאַנצט און צעוואַנגען הינטער דער רופּע פון שיפל.

ביידע האָבן שוין די גאַנצע צייט געשוויגן. ווען זיי זענען אָנגעקומען צום ברעג, האָט דער פּאָטער ווידעראַמאָל געזאָגט :
— געדענק-זשע, פאַרגעס נישט, פון היינט אָן מוז געמאַכט ווערן אַ סוף צו די אַלע פאַרווײלונגען. דיין פּױס זאָל פון הױז נישט אַרויסטרעטן. אַזוי, אַזוי !

גריגאָרי האָט געשוויגן. ער האָט בלויז געפרעגט, נאָכדעם ווי ער האָט דאָס שיפל אָנגעבוּנדן :

— דעם פיש אַוועקגעבן די ווייבער .

— טראָג אַוועק און פאַרקויף אים די סוחרים, — איז דער

אַלטער ווייכער געוואָרן, — וועסטו האָבן אויף טיטון.

גריגאָרי איז נאָכגעגאַנגען דעם פּאָטער, בייסנדיק די לייפן. „פריוו נאָר, טאַטע, דו מעגסט מיך אַפילו בינדן, וועל איך אויך היינט גיין אויף דער פאַרווײלונג“, — האָט ער געטראַכט, ביז דורכשטענדיק דעם פּאָטערס קאַרק מיט די אויגן.

אינדערהיים האָט גריגאָרי טיכטיק אָפּגעוואָשן דאָס פאַר טרוקנטע זאַמד פון קאַרפּס שיפן, דורכגענומען אַ שטעקעלע דורך

זיינע זשאָברעס. אין טויער האָט ער זיך באַגעגנט מיט זיין פריינט
מישקאָ קאַרשונאַוו, וואָס איז געווען מיט אים אין די זעלבע יאָרן.
מישקאָ איז געגאַנגען, זיך שפילנדיק מיטן שפיץ פון זיין זיל-
בער-באַשלאָגענעם פּאַסיק. פון די שמאַלינקע שפּעלטלעך האָבן
גער זיך געבויםלט זיינע קיילעכיקע עזותדיקע אויגן. די אַפלען -
זענען קעזישע, ווערטיקאַלע, דערפון איז מיטיעס בליק אַזאָ
פליסיקער, אומבאַגרייפֿלעכער.

- וואוהין גייסטו דאָס מיט דעם פיש?
- היינט געכאַפט. צו די סוחרים טראָג איך אים.
- צו די מאַכאַווס?
- יאָ.
- מישקאָ האָט אויפן אויג אַפּגעוואויגן דעם קאַרפּ.
- אַ פּופּצן פונט וועט ער האָבן?
- מיט אַ האַלבן. כ'האַב אים אויפן קאַנטער געוואויגן.
- נעם מיך מיט, וועל איך דיר העלפן זיך דינגען.
- קום.
- און מאַהאַריטש?
- מיר וועלן דורכקומען. צוואָס אימזיסט טענהען.
- איבער די גאַסן האָט זיך צעשיט דער עולם, וואָס האָט זיך
אומגעקערט פון דער מיטאַג-תפילה.
- איבערן וועג זענען אין אַ רייע געגאַנגען די דריי ברידער,
וועלכע מען האָט גערופן די שאַמילס.
- דער עלטסטער, אַלעקסיי, וועלכן ס'האָט געפּעלט אַ האַנט,
איז געגאַנגען אין מיטן. דער שטייפּער קאַלנער פון מונדיר האָט
אונטערגעהאַלטן זיין אַדערדיקן האַלד, דאָס שיטער-געקרויזטע,
קלינאַרטיקע בערדל איז פאַרריסן געווען אין אַ זייט, דאָס לינקע
אויג האָט נערוועז געציטערט; מיט לאַנגע יאָרן צוריק האָט אויפן
שיס-פּלאַץ אויפגעריסן אַ ביקס אין אַלעקסיי'ס האַנט, אַ שטיקל

* מעקלעריי.

שלאס האָט אים פאַרשענדט אַ באַק. פון דעמאָלט אַן האַלט דאָס אויג אין איין ציטערן; אַ בלויער שראַם האָט דורכגעאַקערט די באַק און זיך איינגעגראָבן אין זיין האַר-קוטשמע. די לינקע האַנט איז ביי אים אָפגעריסן ביזן עלנבויגן, נאָר אַלעקסיי קאָן אויך מיט איין האַנט זיך קונציק פאַרדרייען אַ פאַפיראַסל: ער דריקט-צו דעם טיטון-בייטל צו דער בולטער ברוסט, רייסט אָפ דאָס נייטיקע שטיקל פאַפיר מיט די ציין, מאַכט אַ ראַוועקל, שיט אַן טיטון און פאַרדרייט, פלינק באַוועגנדיק מיט די פינגער. מען באַווייזט זיך נישט אומצוקוקן, און אַלעקסיי קייעט שוין דאָס פאַרטיקע פאַפיראַסל, בלינדלט מיטן אויג און בעט פייער. כאַטש אַן אַ האַנט, איז ער דאָך געווען דער ערשטער פויסט-שלעגער אין כוּטאַר. און מ'קאָן נישט זאָגן, אַז ער האָט געהאַט אַזאַ גרויסע פויסט - לגמרי נישט; נאָר איינמאָל איז ער בייז געוואָרן אויף אַן אַקס בשעתן אַקערן, גראָד נישט געהאַט די בייטש אונטער דער האַנט, ~ האָט ער אים דערלאַנגט מיט דער פויסט - דער אַקס האָט זיך באַלד אַ לייג-געטון אין דער אַקער-סטעזשקע, פון זיינע אויערן האָט גענימען שטראָמען בלוט, און ער איז שיער נישט געפגרט. די איבעריקע ברידער - מאַרטין און פראַכאַר - זענען ענלעך געווען צי אַלעקסייען, ווי צוויי טראַפן וואַסער. אויך אַזעלכע נידעריק געוואַקסענע, קרעמפע ווי דעמבעס, נאָר מיט ביידע הענט.

גריגאָרי האָט זיך באַגריסט מיט די שאַמילס. מיטקאָ איז דורכגעאַנגען אַזוי שנעל אַוועקדרייענדיק דעם קאַפּ, אַז די ביינער פון זיין האַלז האָבן אַ קנאַק-געטון. אַלְיאַשקאָ האָט אין די קאַר-נאַוואַל-טעג אין אַ פויסט-קאַמף נישט געשוּינט מיטאַס יונגע ציין, בלויז מיט דער לינקער האַנט אַ פאָך-געטון, און מיטקאָ האָט באַלד אויסגעשפיגן צוויי באַק-ציין אויסן בלוילעכן שניי, וואָס איז פון די געקאָוועטע אָפצאַסן צעראַצט געווען.

צוקומענדיק צו זיי, האָט אַלעקסיי אַ פינף מאָל אַ בלינדל-געטון מיטן אויג.

— פאַרקויף דאָס קלאָץ.

— נו קויף.

— וויפיל ווילסטו?

— א פאַר אַקסן מיטן ווייב אלס צולאַג.

פאַרזשמורענדיק די אויגן, האָט אַלעקסי שניעל אָנגעהויבן
באוועגן מיטן אָפּגעהאַקטן שטיקל האַנט.

— אַך, דו שוטה איינער! ... אַ-כאַ-כאַ, דאָס ווייב... און אפער

דעם צוואואקס אויך?

— דאָס לאָז איבער פאַר דיר צום האַדעווען, די שאַמילס
קאָנען נאָך אויסשטאַרבן, — האָט גריגאָרי די ציין אַ שטשירע-
געטון.

אויפן פלאַץ פאַרן צערקווע-פאַרקן האָט זיך פאַרזאַמלט אַן
עולם. דער צערקווע-אויפזעער, שטייענדיק אין מיטן, האָט גע-
האַלטן אַ גאַנער איבערן קאַפּ און אויסגעשריגן: „אַ האַלבער רובל!
צום דריטן מאָל. ווער גיט מער?“

דער גאַנער האָט געדרייט מיטן האַלדן, מיט פאַראַכטונג
געזשמורעט די טורקוס-אויגן.

נישט ווייט האָט אַ גרויער אַלטיטשקער מיט אָנגעהאַנגענע
קרייצן און מעדאַלן אויף דער ברוסט זיך צוגעהאַלפּן מיט די
הענט אין אַ רעדל.

— אַהא, אונזער זיידע גרישקאַ האָט שוין אָנגעהויבן וועגן
דער טערקישער מלחמה דערציילן. איר — גייט הערן?

— בשעת מיר וועלן הערן, וועט דערווייל דער קאַרפּ אָנהייבן
שטיגקען און געשוואַלן ווערן.

— געשוואַלן ווערן, וועט ער מער וועגן, בעסער פאַר אינז.

אויפן פלאַץ נאָך דער שאַפּע פּון די פייערלעשער, וואו
עס שטייען די צעלעכצטע פעסער מיט די צעבראַכענע האַלאַבליעס,
גריגט זיך דער דאָך פּון מאַכאַווס הויז. דורכגייענדיק פאַרביי דער
שאַפּע, האָט גריגאָרי אַ שפּיי געטון און זיך אָנגעכאַפט ביי דער
נאָז. פּון אונטער אַ פעסל, פאַרקנעפלענדיק זיך די שאַראַוואַרן, —
מיטן פאַסיק אין מויל, — איז אַפּערגעקראַכן אַן אַלטיטשקער.

— שיער אין די הויזן אָנגעמאַכט, האָ? — האָט מיטקאַ זיך
געוויצלט.

דער אַלטער האָט פאַרקנעפלט דאָס לעצטע קנעפל אין אַרויסגענומען דעם פּאַסיק פּון מויל.

— און וואָס גייט עס דיך אָן?

— מ'וואָלט דיר געדאַרפט די נאָז אַריינשטעקן! מיט דער באַרד אויסווישן! מיט דער באַרד! און די אַלטע דיינע זאָל דיך אין אַ וואַך צייט נישט קאָנען דערוואַשן.

— איך וועל דיר, נבלה, ווייזן אַן אַריינשטעקן! — האָט דער אַלטער זיך באַליידיקט.

מיטקאָ איז שטיין געבליבן, זשמורענדיק די קעצישע אויגן, ווי קעגן דער זון.

— זעט נאָר דעם פּריץ!

— טראָג דיך אָפּ, הינטישער זון! וואָס האָסטו דיך ווי צו אַ צויג צוגעטשעפעט? וואָרים כ'ועל דיר מיטן פּאַסיק דערלאַנגען!

גריגאָרי איז לאַכנדיק צוגעגאַנגען צום גאַנעק פּון מאַכאַווס הויז, וואָס זיינע סלופּעס זענען באַדעקט געווען מיט אַ געדיכטן אַרנאַמענט פּון ווילדע וויינטרויבן. דער גאַנעק האָט זיך פּויל געהילט אין געפּלעקטן שאַטן.

— זע, מיטרי, ווי מענטשן לעבן...

— אַפילו די קליאַמקע איז אַ געגילטע, — מיטקאָ האָט גע-עפנט די טיר פּון דער טעראַסע — האָ-האָ! דעם אַלטיטשקן וואָלט מען געדאַרפט דאָ אַריינפירן...

— ווער איז דאָרט? — האָט מען זיך אָנגערופן פּון דער טעראַסע.

גריגאָרי איז נישט דרייסט אַריינגעגאַנגען דער ערשטער. דער ווידל פּון קאַרפּ האָט געקערט איבערן געמאַלענעם דיל.

— צו וועמען דאַרפט איר?

אַ מיידל — אין אַ געפּלאַכטענער וויג-שטויל. אין איר האַנט — אַ טעלערל מיט רויטע יאַגדעס. גריגאָרי האָט שווייגנדיק געקוקט אויפן רויטלעכן הערצל פּון אירע פּולע ליפּן, וואָס האָבן אַרומגע-האַלטן אַ יאַגדעלע. דאָס מיידל האָט זיי באַטראַכט מיט אַן אַראָפּגעלאָזטן קאָפּ.

מיטקאָ איז אַרויסגעטרעטן צוהילף גריגאָריען. ער האָט אַ
הוסט געטון.

— איר וועט אפשר קויפן פיש ?

— פיש ? כ'וועל אייך באַלד זאָגן.

זי האָט אויפשטייענדיק צעוויגט די שטול, — גענומען
שלייכן אין די געהאָפטענע לעטשלעך אויף די באַרויסע פיס. די
זון האָט דורכגעלויכטן איר ווייס קלייד, און מיטקאָ האָט געזען
די שאַטנהאָפטע קאָנטורן פון אירע קרעפטיקע פיס און די ברייט-
צעכוואַליעטע שפיצן פון איר אונטערקלייד. ער האָט באַוואונ-
דערט די אַטלאַס-ווייסקייט פון אירע נאַקעטע לידקעס, בלויז די
הויט אויף די קיילעכיקע פיענטעס האָט מילכיג-געל געפינקלט.
מיטקאָ האָט אַ שטופ געטון גריגאָריען.

— זע נאָר, גרישקאָ, דאָס אונטערקלייד... ווי דורך גלאַז זעט

מען אַלץ דורך.

דאָס מיידל איז צוריקגעקומען דורך דער טיר פון קאָרידאָר

און זיך ווייך אַוועקגעזעצט אויפן פּאַטעל.

— גייט אַריין אין קיך.

גריגאָרי איז אַריינגעגאַנגען אין הויז אויף די שפיץ-פינגער.
מיטקאָ האָט אַרויסגעשטעלט אַ פוס און זיך פאַרקוקט אויפן ווייסן
פאַדעם פון שרוונט, וואָס האָט צעטיילט די האַר אויף איר קאַפּ
אויף צוויי גאַלדיקע האַלבקרייזן. זי האָט געקוקט אויף אים מיט
עוותרדיקע, אומרויקע אויגן.

— איר — זענט אַ היגער ?

— אַ היגער.

— וועמעס ?

— קאַרשונאַווס.

— און ווי רופט מען אייך ?

— מיטרי.

זי האָט אויפּמערקזאַם געווען די אַטראַכטן אירע ראַזלעכע
נעגל און מיט אַ שטילער באַוועגונג אַ פאַרנעם-געטון די פיס אונ-
טער זיך.

- ווער פון אייך כאפט די פיש ?
- גריגאָרי, מיין חבר.
- און איר כאפט אויך ?
- איך כאפ אויך, ווען עס כארגלוסט זיך מיר.
- מיט אַ ווענדקע ?
- מיט אַ ווענדקע.
- איך וואָלט אויך חשק געהאַט, - האָט זי געזאָגט שווייגנ-
דיק אַ וויילע.
- מילדא, וועט מען קאָנען כאָרן, אויב ס'וועט זיך אייך
גלוסטן.
- ניין, טאָקע ? ווי אַזוי מאַכט מען דאָס ?
- מען דאַרף אויפשטיין זייער פרי.
- איך וואָלט אויפגעשטאַנען, נאָר מען וועט מיך דאַרפן וועקן.
- קאָן מען וועקן... אָבער דער טאַטע ?
- וואָס דער טאַטע ?
- מישקא האָט זיך צעלאַכט.
- ער זאָל אַמאָל פאַר אַ גנב נישט אָננעמען... די הינט
פון דער קייט אָפּלאָזן.
- נאַרישקייטן ! איך שלאָף אַליין אין ווינקלדיקן צימער.
- אָט איז דאָס פענסטער. - זי האָט אָנגעוויזן מיט אַ פינגער. -
אויב איר וועט קומען נאָך מיר - קלאַט אָן אין דעם פענסטער,
וועל איך גלייך אויפשטיין.
- פון קיך האָט זיך דערהערט דאָס נישט דרייסטע רעדן פון
גריגאָריען, וואָס איז אַלעמאָל איבערגעשלאָגן געוואָרן פון געדיכטן
בוימלדיקן קול פון דער קעכין.
- מיטקא האָט זיך געשפּילט מיטן טונקעלן זילבער פון זיין
קאָזאַקישן פאַסיק און געשוויגן.
- איר זענט שוין אַ באַווייבטער ? - האָט דאָס מיידל גע-
פרעגט מיט אַ פאַרבאָרגן שמיכעלע.
- וואָס איז דען ?
- סתם אַזוי, כ'בין טשעקאווע.

— ניין, א בחור נאך.
מיטקא איז פלוצלינג רויט געוואָרן, און זי האָט ווייטער
געפרעגט מיטן זעלבן שמייכלע, שפּילנדיק זי מיטן צווייגל, פון
וועלכן ס'האָבן זיך אַראָפּגעשיט די יאָנדעס אויפן דיל.
— וואָס-זשע, מיטיא, די מיידלעך האָבן אייך ליב ?
— טייל יא, טייל נישט.
— פאַרוואָס-זשע, זאָגט מיר, האָט איר אַזעלכע יויגן ווי אַ קאַץ ?
— ווי... אַ קאַץ ? — מיטקא האָט זיך אינגאַנצן פאַרלוירן.
— יא, טאַקע קעצישע.
— דאָס איז, מסתמא, פון דער מאַמען... איך ווייס דאָ גאַרנישט.
— און פאַרוואָס-זשע, מיטיא, מאַכט מען אייך נישט חתונה ?
מיטיא האָט באַהערשט די מאַמענטאַלע פאַרלעגנהייט און אַ
פינקל געטון מיט זיינע געלע אויגן, פּילנדיק אַ פאַרבאַרגענעם
חזק אין אירע רייד.
— די כלה איז נאָך נישט אויפגעוואַקסן.
זי האָט פאַרוואונדערט אויפגעהויבן די ברעמען, רויט
געוואָרן און אויפגעשטאַנען פון דער שטיל.
אויפן גאַנעק האָבן זיך דערהערט טריט פון דער גאַס. איר
קורצער, עזותדיקער שמייכל האָט אָפּגעברייט מיטקען, ווי מיט קראָ-
פיווע. דער באַלעבאַס, סערגיי פּלאַטאַנאוויטש מאַכאָוו, האָט ווייך
געשאַרכט מיט זיינע לויזע שעכענע שטעק-לאַטשן, חשיבותדיק
דורכגעטראָגן זיין פולן קערפער פאַרביי דעם אָפּטרעטנדיקן מיטקען :
— צו מיר ? — האָט ער דורכגייענדיק געפרעגט און נישט
אויסגעדרייט דעם קאַפּ.
— דאָס האָבן זיי, פאַפּא, דעם פיש געברענגט.
גריגאָרי איז אַרויסגעקומען מיט ליידיקע הענט.

III

גריגאָרי האָט זיך אוימגעקערט פון דער פאַרוויילונג נאָכן ערשטן
קרייזען פון די הענער. אין הויז האָט אָן אַטעם-געטון אויף אים מיט אַ
ריח פון זויערער ראָשטשיניע און געטרוקנטע האַרבע פעלד-קרייטעכ-

צער. ער איז אריינגעגאנגען אין שטוב אויף די שפיץ פינגער, זיך אויס-
געטון, פאָרויכטיק אויפגעהאָנגען די יום-טובדיקע שאַראַוואַרן מיט
די ליאַמפּאַסן, זיך איבערגעצלמט און געלייגט שלאָפן. אויפן דיל
איז געלעגן אַ גאַלדענער דרימל פון לבנה-ליכט, דורכגעקרייזט
ציליב דער רעם פון פענסטער. אין ווינקל, אונטער די געהאַפטע-
נע האַנטיכער, האָט געשימערט דער טונקעלער גלאַנץ פון די גע-
זילבערטע איקאָנעס. איבערן בעט האָט זיך געטראָגן דאָס מאָנאָ-
טאָנע זשומען פון די אויפגערודערטע פליגן.

ער האָט שוין געהאַלטן אין איינדריםלען, ווען אין קיך האָט
זיך צעוויינט דעם ברודערס קינד.

ווי אַ נישט געשמירטע אַרבע האָט אָנגעהויבן סקריפען דאָס
וויגל. דאָריע האָט מיט אַ שלעפּעריק קיל געמירמלט :

— שווייג, וויסטעניש! נישט דו לאָזט אָן אויג צו-טון, נישט
אַ רגע אַפרוען. — זי האָט שטיל אָנגעהויבן זינגען :

קאַלדא-דודא,

וואו ביסטו געווען ?

די פערד מיט עסן צוגעזען.

און וואָס האָסטו דערפאַר געהאַט ?

אַ פערד, ווי סאַמעט בריוו און גלאַט

דערצו אַ זילבערן געשפאַן...

גריגאָרי האָט זיך דערמאַנט, איינשלאָפנדיק ביים רעגלמע-
סיקן סקריפען פון וויגל : „מאָרגן דאַרף דאָך פּיאָטר אַוועקגיין
אין לאַגער אַריין, וועט בלייבן דאַשקאַ מיטן קינד... שניידן דאָס
היי וועלן מיר שוין, אַפּנים, אָן אים“.

ער האָט איינגעגראָבן דעם קאַפּ אין הייסן קישן, אָבער אין
די אויערן האָט אַלץ נודנע געטריפט :

וואו-זשע איז דיין פערד ?

ביי דעם טויער שטייט עס דאַרט.

וואו-זשע איז דאָס טויער ?

וואָסער איז אויף יענעם אָרט..

גריגאָריען האָט אויפגעטרייט אַ הויך הירושען פון אַ פערד. ער האָט לויטן קול דערקענט פיעטראָס מיליטערישע פערד. מיט אָפגעשוואַכטע פינגער פון שלאָף האָט ער לאַנג זיך געפאַרעט ביי די קנעפּלעך פון העמד, שיער נישט ווידער איינגעשלאָפן אין איינטעניקן וויגן זיך פון ליד :

וואו-זשע זענען די גענו ?
 אַוועק אין דעם ראָר.
 און וואו איז דער ראָר ?
 צעטרעטן שוין לאַנג.
 ווער האָט אים צעטרעטן ?
 די מיידלעך ביים ברעג.
 וואו זענען די מיידלעך ?
 צו מענער אַוועק.
 וואו זענען די מענער
 פון ווייב אין פון וויג ?
 די מענער-קאַזאַקן —
 אַוועק אין דער קריג...

גריגאָרי האָט אַ פאַרשלאָפענער זיך דערקליבן צו דער שטאַל, אַרויסגעפירט דאָס פערד אויפן וועג. אַנגעפלוין שפּינוועב האָט אים אַ קיצל-געטון איבערן פנים, און זיין שלעפעריקייט איז מיט-אַמאָל פאַרשוואונדן.

איבערן דאָן לויפט אַ קרימלעכער, געכוואַליעטער, דורך קיינעם נישט באַטרעטענער, לבנהדיקער שליאַך. נידעריק טויליעט זיך דער נעפל און הויך הענגט דער אויסגעשטערנטער הימל, ווי מיט הירוש פאַרזייעט. דאָס פערד פון הינטן שטעלט פאַרזיכטיק די טריט. דער אַראָפּגאַנג צום וואַסער איז נישט באַקוועם. פון דער צווייטער זייט ברעג דערטראַגט זיך אַ קוואַקען פון קאַטשקעס. אַ וועלס, וואָס יאָגט זיך נאָך קליינזאַרג אין זומפיקן וואַסער ביים ברעג, האָט אַ פלאַטער-געטון אין זיך אַוועקגעלאָזט אין די ברייטע וואַסערן פון טייך.

גריגארי איז לאנג געשטאנען ביים וואסער. דער ברעג האָט געאַטעמט מיט איבלדיקער פייכטקייט. פון פערדס ליפן האָבן געטריפט איינצלנע טראָפנס. אין גריגאריעס האַרץ איז אַ לייכטע זיסלעכע לערקייט. ס'איז גוט, און דער קאַפּ טראַכט פון גאַרנישט. צוריקגייענדיק האָט ער אַ קוק געטון אויף מזרח, וואו די רייילע-כע דעמערונג האָט שוין אָנגעהויבן אויסרינען. ביי דער שטאַל האָט ער זיך באַגעגנט מיט דער מוטער.

— דאָס ביסטו, גרישקאַ?

— ווער דען-זשע?

— דאָס פערד האָטו אָנגעטרונקען?

— אָנגעטרונקען, — האָט גריגארי אומגערו געענטפערט.

אויסגעבויגן אַהינטער, טראַגט די מוטער אין פאַרטוך קי-זעקלעך צו מאַכן פייער. שאַרט מיט די זקניש-צעקרימטע באַר-וויסע פיס.

— וואָלסט צוגעלאָפן די אַסטאַכאָווס אויפּוועקן. סטעפּאַן פאַרט דאָך ציוואַמען מיט אינזער פיאַטערן.

די קילקייט שפּאַנט אָן אין גריגאָריען אַ שטייפּע, ציטערנדיקע פרוזשינע. איבער זיין קערפער לויפן אַרום שטעכעדיקע מו-ראַשקעס. מיט דריי שפרונג איז ער אויפן הויכן גאַנעק פון די אַסטאַכאָווס. די טיר איז נישט פאַרמאַכט. אין קיך, אויסגעבעט אויפן דיל, שלאַפט סטיעפּאַן מיטן ווייבס קאַפּ הינטערן אַרעם.

אין גרויען האַלב-טונקל זעט גריגאָרי אַקסיניעס פאַרשאַרצטע העמד איבער די קניען, אירע בעראָזע-ווייסע, אומפאַרשעמטע פונאַנדערגעוואָרפענע פיס. ער קוקט אַ וויילע, פילנדיק, ווי עס ווערט אים טרוקן אין מויל און דער קאַפּ ווערט אָנגעשוואָלן פון אייזער-נעם קלאַנג.

ער האָט ווי אַ גנב געוואָרפן אַ בליק אַרום זיך. מיט אַ צרעמדלעך קול — הייזעריק:

— העי, ווער איז דאָ? שטייט אויף!

° ציגעלעך פון קימיסט, וואס ווערן באניצט צום ברענען.

אַקסיניע האָט אַ כליפּע-געטון פון שלאַף.
— אוי, וואָס איז דאָס? ווער איז דאָ? — איר נאַקטע האַנט
האַט אייליק אַ בלאַנדושע-געטון צו די פיס, אַראָפּציענדיק דאָס העמד.
אויפן קישן איז געבליבן אַ קליינער פּלעק פון שטייעכץ, וואָס איז
אַראָפּגערוינען אין שלאַף; האָרט איז דער ווייבערישער, פאַר-
טאָגיקער שלאַף.
— דאָס בין איך. די מאַמע האָט מיך געשיקט אייך אויפ-
וועקן...
— באַלד, באַלד... דאָ איז אַזוי ענג ביי אונז, מיר שלאַפן
אויפן דיל איבער די פליי. סטיעפאַן, שטיי אויף, דו הערסט!
לויטן קול איז גריגאָרי זיך משער, אַז זי פילט זיך אומבאַקוועם,
און ער גייט אייליק אַרויס.
אַ מאַן דרייסיק קאָזאַקן זענען אַוועקגעגאַנגען פון כוּטאַר
אויף מאי אין לאַגער אַרײן. דאָס אָרט פון פאַרזאַמלען זיך — דער
פּלאַץ. אַרום זיבן אַ זייגער האָבן צום פּלאַץ שוין געצויגן
וועגעלעך מיט ברעזענטענע ביידלעך: קאָזאַקן, צופּוס און רייטנדיק,
אין זייערע לייונטענע מאַי-העמדער, אין באַוואָפּענונג.
פיעטראַ האָט אויפן גאַנעק זיך אייליק צונויפגענייט אַ גע-
פּלאַצטן רעמעט. פאַנטעלעני פּראַקאַפּיעוויטש האָט זיך געדרייט
אַרום פיעטראַס פּערד, — צוגעשיט האָבער אין זשלויב אַרײן, פון
צייט-צו-צייט אויסגעשריגן:
— דוניאַשקאַ, די סוכאַרעס האָסטו פאַרנייט? און דאָס חזיר-
שמאַלץ האָסטו באַזאַצן?
אינגאַנצן אַ ראָז-צעבליטע, האָט דוניאַשקאַ ווי אַ שוואַלב
אַרומגעפלאַטערט איבערן הויף, זיך אַפּיאַגנדיק פון פּאַטערס שרייען
מיט געלעכטער:
— איר, פּאַטערל, טוט בעסער אייערס, איך וועל שוין דעם
ברידערל אַלץ אַזוי איינפאַקן, אַז מ'וועט עס קאַנען איבערן דאַך
וואַרפן.
— זיך אָנגעפּרעסן? — האָט פיעטראַ געפּרעגט, באַשטייענ-
דיק די דראַטווע און אַנוויינדיק אויפן פּערד.

— ער קייטט — האָט דער פּאָטער געזעצט געענטפערט,
קאָנטראָלירנדיק מיט דער שאַרטסקער האַנט די שווייס־קישנס. — אַ
קלייניקייט — אַ קרישעלע אָדער צווייגעלע זיך צוקלעבן צום שווייס־
קישן, אין עס וועט דעם פּערד דורך איין מאַרש דעם רוקן ביז בלוט
אָפּרייבן.

— ווען דער קאַשטאַן וועט זיך אָנפּרעסן, פּאָטער, — גיט
אים צו טרינקען.

— גרישקאָ וועט אים צום דאָן אַראָפּפירן. העי, גריגאָרי,
פיר אַרויס דאָס פּערד!

דער הויכער, דאַרער דאָנער, מיטן ווייסן פּלעק אויפן שטערן,
איז געגאַנגען קאַקעטירנדיק. גריגאָרי האָט אים אַרויסגעפירט
פון טירל, — קוים באַרירנדיק מיט דער לינקער האַנט זיין גריווע,
אַרויפגעשפּרונגען אויף אים און זיך גלייך אַוועקגעלאָזט. ביים
אַראָפּגאַנג האָט ער געוואָלט פאַרהאַלטן, נאָר דאָס פּערד האָט גע-
ביטן דעם טריט, גענומען אונטערטאַנצן און זיך אַ לאָז געטון
באַרג אַראָפּ אין גאַלאָפּ. גריגאָרי האָט זיך אויסגעבויגן אַהינטער, און
כמעט ליגנדיק אויפן רוקן פון פּערד דערזען אַ פרוי מיט עמערס,
וואָס איז געגאַנגען פון באַרג אַראָפּ. ער האָט זיך פאַרנומען
פון שטעג, און איבעריאָגנדיק דעם וואָלקן שטויב, זיך אַריינ-
געשניטן אין וואַסער. אַקסיניאַ איז אַראָפּגעגאַנגען פון באַרג, זיך
וויגנדיק, און נאָך פון ווייטנס הויך אויסגעשריגן:

— טייוול משוגענער! אַ נס, וואָס ער האָט מיך מיטן פּערד
נישט צעטרעטן! וואַרט־צו, כ'וועל שוין דעם טאַטן דיינעם דער-
ציילן, ווי אַזוי דו רייטסט.

— נו, נו, שכנסע, שריי נישט. באַגלייטסט דאָך דעם מאַן אין
לאַגער אַריין, וועל איך דיר אפשר אין דער באַלעבאַטישקייט צו-
נוץ קומען.

— אויף וועלכן טייוול דאַרף איך דין!

— ס'זעט זיך אָנהייבן דער היי־שניט, וועסטו דין נאָך

בעטן, — האָט גריגאָרי געלאַכט.

אַקסיניאַ האָט פון בריקל פלינק אָנגעשעפט אָן עמער וואַ-

סער אויף דער קאָראַמיסלע, און פאַרנעמענדיק דאָס זון ווינט
אויפגעבלאָזענע קלייד צווישן די קניען, אַ קוק-געטון אויף גריגאַריען.
— וואָס-זשע, דיין סטיעפאַן האָט זיך שוין צוגעגרייט? —
האָט גריגאַרי געפרעגט.

— און וואָס גייט עס דיך אָן?

— אַ מענטש דו ביסט... מ'טאָר זיך גאַרנישט פרעגן?

— זיך צוגעגרייט. נו?

— בלייבסטו דאָך, הייסט עס, אַ זעלנערקע?

— יאָ, אפנים אַזוי.

דאָס פערד האָט אָפגעריסן די לייפן פון וואַסער, צעקייטט
מיט סקריפענדיקע ציין די לעצטע טריפנדיקע טראָפנס, און קונט-
דיק אויף דער צווייטער זייט דאָן, אַ קלאַפ-געטון מיטן אַ פע-
דערשטן פוס איבערן וואַסער. אַקסיניאַ האָט אָנגעשעפט דעם
צווייטן עמער, פאַרוואַרפן די קאָראַמיסלע איבערן אַקסל און מיט
אַ לייכטן, וויגנדיקן טריט גענומען גיין באַרג-אַרויף. גריגאַרי האָט
איר אָנגעהויבן נאָכרייטן. דער ווינט האָט זיך געשפילט מיט אַק-
סיניעס קלייד, געשוּיבערט די ווייכע האַר-קרייזלעך אויף איר ברוי-
נעם נאַקן. דאָס בונטפאַרביקע, זייד-געהאַפטענע היטעלע אויף
אירע האַר, פאַרבונדענע אין אַ שווערן קנופ, האָט גע-
פלאַמט. דאָס רויזע העמד, אַריינגעמאַכט אין קלייד, האָט אָן איין
פעלדעלע אַרומגענומען איר קרעפטיקן רוקן און די קיילעכיקע
אַרעמס. אַקסיניאַ איז געגאַנגען באַרג-אַרויף אָנגעבויגן פאַרויס און
דאָס לענגלעכדיקע ראָוועקל אויף איר רוקן האָט זיך דייטלעך אָנ-
געזען הינטערן העמד. גריגאַרי האָט געזען די טונקל-ברוינע פלעקן
פון שווייס אונטער אירע אַרעמס און נאָכגעפאַרשט איר יעדער
באַוועגונג. ער האָט חשק געהאַט ווידער צו פאַרפירן אַ שמועס
מיט איר.

— וועסט מסתמאָ בענקען נאָכן מאַן? האַ?

אַקסיניאַ האָט אויסגעדרייט דעם קאָפ, זיך נישט אָפּשטעלנ-

דיק, און אַ שמייכל געטון.

— אַוודאי. דו פרוו נאָר, האָב חתונה, — וועסט שפעטער
געוואויר ווערן, צי מען בענקט יאָ, צי נישט נאָכן פריינט.
גריגאָרי האָט אַ דריק-געטון דאָס פּערד, כּדי זיך אויס-
צוגלייכן מיט איר, און איר אַריינגעקוקט אין די אויגן.

— אָבער ס'זענען דאָך דאָ ווייבער, וואָס זענען גאָר צופרידן,
ווען זיי באַגלייטן אַרויס זייערע מענער. אונזער דאָריאָ הייבט אָן
דיק ווערן אָן פּיאָטערן.

אַקסיניאַ האָט טיף געאַטעמט, באַוועגנדיק מיט די נאָז-
לעכער; ענדלעך האָט זי אַ זאָג-געטון, זיך גלייכמאַכנדיק די האָר:
— דאָס זאָגט מען שוין לאַנג: אַ מאַן — איז נישט קיין
שלאַנג, דאָך טרינקט ער דאָס בלוט. ווען מאַכט מען דיך חתונה?
— כּווייט נישט, ווי דער טאַטע וועט וועלן, מסתמא נאָכן
מיליטער.

— ביסט נאָך יונג, האָב נישט חתונה.

— פאַרוואָס אייגנטלעך?

— בלויז אַ קאַפּ-פאַרדרייעניש. — זי האָט אַ קוק-געגעבן פון
אונטערן שטערן אָפּער און קאַרג אַ שמיינל-געטון, נישט צע-
נעמענדיק די ליפן.

און דאָ האָט גריגאָרי צום ערשטן מאָל באַמערקט, אַז זי
האָט אָנגעקוואַלענע און אומפאַרשעמט-תאוהדיקע ליפן.
צענעמענדיק דעם פּערדס געלאַקטע גריווע, האָט ער געזאָגט:
עס גלױסט זיך מיר נישט חתונה צו האָבן. ס'וועט זיך געפּינען
אַזעלכע, וואָס וועט מיך אַזוי אויך לייב קריגן.

— האָסט שוין וועמען אויפן אויג?

— וואָס דאַרף איך האָבן אויפן אויג... אָט באַגלייטסטו דאָך
סטיעפּאַנען...

— דו זאָלסט מיט מיר נישט אָנהייבן!

— וועסט אפּשר אַ ביס טון?

— כּ'וועל סטיעפּאַנען נאָר איין וואָרט זאָגן...

— און איך וועל דיין סטיעפּאַנען...

— זעט נאָר דעם שטאַרקן, זאָלסט דיך נישט אַמאָל באַלד צעוויינען.

— שרעק נישט, אַקסיניאַ!

— איך שרעק נישט. פאַרנעם דיך בעסער מיט מיידלעך. זאָלן זיי דיר טיכעלעך העפטן, און אויף מיר קוק נישט.

— וועל איך דווקא יאָ קוקן.

— קוק יאָ.

אַקסיניאַ האָט פרידלעך אַ שמייכל געטון און אַראָפּגעגאַנגען פון שטיגל, באַמיענדיק זיך אויסצוימיידן דאָס פערד. גריגאָרי האָט עס אָנגעדרייט מיט אַ זייט און איר פאַרשטעלט דעם וועג.

— לאָז, גרישקאַ!

— איך וועל נישט לאָזן.

— מאַך דיך נישט נאַריש, כ'מוז דעם מאַן צוגרייטן.

גריגאָרי האָט שמייכלענדיק גערייצט דאָס פערד, און עס האָט ביסלעכווייז אַקסיניען צום יאַר צוגעטריבן.

— לאָז אָפּ, טייוול, מענטשן גייען דאָך! וואָס וועלן זיי

טראַכטן, ווען זיי וועלן זען?

זי האָט אַ וואָרף געטון אַ דערשראָקענעם פליק אַרום זיך, און אַן אָנגעכמורעטע, דורכגעגאַנגען, זיך נישט אומקוקנדיק.

אויפן גאַנעק האָט פיעטראַ זיך געזעגנט מיט די אייגענע. גריגאָרי האָט אָנגעזאָטלט דאָס פערד. צוהאַלטנדיק די שווערד, איז פיעטראַ אייליק אַראָפּגעלאָפּן פון די טרעפלעך און גענומען די לייצן פון גריגאָריעס האַנט.

דאָס פערד, פאַרפילנדיק דעם וועג, האָט אומרוק געהאַקט מיט די פאָדקאוועס, געגריזשעט די מונדשטוקן מיטן פאַרשויםטן פיסק. זיך אָנהאַלטנדיק מיט דער האַנט אָן זאָטל-האַרן, האָט פיעטראַ דערכאַפט מיטן פוס דאָס רייט-טרעפל און דעם פאָטער אַ זאָג-געטון:

— מיט די פליכיקע אַרבעט נישט צופיל, טאַטע! האַרבסט-צייט — וועלן מיר זיי פאַרקויפן. אויפן פערד זאָל גריגאָרי אַכטונג געבן. און דאָס גראָז פון סטעפּ, זע, פאַרקויף נישט: דו ווייסט דאָך

אליין, וואָסער היי ס'וועט דאָס יאָר זיין אויף דער לאַנקע.
— נו, אין אַ מזלדיקער שעה, פאָר, — האָט דער אלטער אַ
זאָג-געטון און זיך איבערגעצלמט.

פיעטראָ האָט מיט אַ געוואוינטער באַוועגונג אַריינגעוואָרפן
זיין פעסטן קערפער אין זאָטל, פון הינטן זיך גלייך געמאַכט די
פאָלפן פון העמד, וואָס זענען פאַרצויגן געווען דורכן פאַסיק. דאָס
פערד האָט זיך געלאָזט גיין אין דער ריכטונג פון טויער. אויף דער
זון האָט מאַט אַ פינקל-געטון דאָס קעפל פון דער שווערד, וואָס
האָט אונטערגעציטערט צום טאַקט פון די טריט.

דאָריאָ איז מיטן קינד אויף דער האַנט נאָכגעגאַנגען פון
הינטן. די מוטער איז געשטאַנען אין מיטן הויף, זיך געווישט די אויגן
מיטן אַרבל און מיט אַ שפיץ פאַרטוך — די רויט-געוואָרענע נאָז.
— ברידערל, די קרעפלעך! די קרעפלעך האָסטו פאַרגעסן! ...
די קרעפלעך מיט קאַרטאָפליעס! ...!

דוניאַשקאָ האָט ווי אַ ציג זיך אַ לאָז געטון צום טויער.
— וואָס רייסטו דיך, בהמה! — האָט גריגאָריי בייז אַ געשריי
געטון אויף איר.

— די קרעפלעך זענען געבליבן! — האָט דוניאַשקאָ אַרויס-
געהעשעט, אָנגעשפאַרט אָן טירל, און טרערן זענען גערוגען איבער
אירע אויסגעשמירטע דערהיצטע באַקן. און פון די באַקן אויפן
קאַפּטנדל אַראָפּ.

דאָריאָ האָט פון אונטער דער האַנט אַפער געקוקט אויפן מאַנט
ווייסן העמד, וואָס איז ביסלעכווייס פאַרשטעלט געוואָרן דורכן
שטויב פון וועג. שאַקלענדיק אַן אונטערגעפּוילטן סלופ פון טויער,
האָט פּאַנטעלעי פּראַקאָפּיעוויטש אַ קוק געטון אויף גריגאָרייען.
— נעם דיך באַלד דאָס טויער פאַרריכטן, גראָב איין אַנלע-
נען אין די זייטן. — ער האָט אַ טראַכט געטון, און ווי אַ גייעס
צוגעגעבן, מיטגעטיילט: — אַוועקגעפּאַרן פיעטראָ.

דורכן פּלויט האָט גריגאָריי געזען, ווי סטיעפּאַן האָט זיך גע-
גרייט אין וועג אַריין. אויסגעשלייערט אין אַ גרין וואָלן קלייד

האַט אַקסיניאַ אים צוגעפירט דאָס פּערד. סטיעפּאַן האָט געשמייכלט און איר עפעס געזאָגט. ער האָט זיך נישט געאיילט, באַלעבאַטישמעסיק געקוישט דאָס ווייב און לאַנג נישט אַראָפּגענומען די האַנט פון איר אַקסל. פאַרברענט פון זון און אַרבעט, האָט די האַנט ווי אַ קויל זיך געשוואַרצט אויף אַקסיניעס ווייסן קאַפּטנדל. סטיעפּאַן איז געשטאַנען אויסגעדרייט צו גריגאָריען מיטן רוקן; דורכן פּלויט האָט זיך געזען זיין פעסטער שיין-אונטערגעגאַלטער נאַקן, די ברייטע, אַ ביסל שיפע אַקסלען און, - ווען ער האָט זיך אָנגעבויגן צום ווייב, - דאָס פאַרדרייטע שפיצל פון זיין העלער וואַנסע.

אַקסיניאַ האָט צוליב עפעס געלאַכט און אָפּווענדנדיק גע-
 דרייט מיטן קאָפּ. דאָס געוואוקסיקע שוואַרצע פּערד האָט זיך אַ
 ריט-געטון אין אַ זייט, אויפהייבנדיק דעם רייטער אויפן רייט-
 טרעפל. סטיעפּאַן איז אַרויסגעריטן פון טויער מיט אַ שנעלן טריט.
 ער איז געזעסן אין זאָטל, ווי אַריינגעוואַקסן, און אַקסיניאַ איז
 געגאַנגען דערלעבן, אָנהאַלטנדיק זיך ביים רייט-טרעפל, און פון
 אונטן-אַרויף, ליבלעך און גיריק, הינטיש אים געקוקט אין די אויגן
 אַריין.

אַזוי האָבן זיי געמיטן די שכנישע כאַטע און פאַרשוואַנדן
 געוואָרן הינטערן אויסבויג.

IV

פאַרנאַכט-צו האָט זיך פאַרנומען אויף אַ שטורעם. איבערן
 כוּטאַר איז שטיין געבליבן אַ טונקל-גרויער וואַלקן. דער דאָן, אַ
 צעפּאַטלעטער פון ווינט, האָט געוואָרפן געדיכטע, קאַמאַרטיקע
 כוואַליעס אויפן ברעג. איבערן וואַלד האָט אַ טרוקענער בליץ אָנ-
 געצונדן דעם הימל, און דער אָפהיילך פון דונער האָט צוגעדריקט
 די ערד. אונטערן וואַלקן האָט מיט אויסגעשפּרייטע פּליגל אין קרייזן
 זיך געטראַגן אַ גייער, און קראַצען האָבן מיט אַ קראַקעריי אים
 פאַרפּאַנגט. דער וואַלקן האָט געאַטעמט מיט קעלט, זיך גע-
 טראָגן איבערן דאָן פון מערב-זייט. דער הימל נאָך דער פאַשע איז

דראָענדיק שוואַרץ געוואָרן, דער סטעפּ האָט אָפּוואַרטנדיק גע-
שוויגן. איבערן כוּטאַר האָט זיך געהערט דאָס קלאָפּן פּון די צו-
געמאַכטע לֵאָדנס. די אַלטיטשקע, זיך אומקערנדיק פּון דער אָונט-
תּפּילה, האָבן כּסדר זיך געצילמט. אויפן פּלאַץ האָט זיך געוויגט אַ
גרויע זייר שטויב, און די ערשטע רעגן-קערנער האָבן שוין פּאַר-
זייעט די ערד, וואָס איז אָנגעוואַרימט געווען פּון דער פּרילינגס-זון.
דוניאַשקאַ איז דורכגעלאָפּן איבערן הויף, טרייסלענדיק מיט
די צעפּלעך, פּאַרקלאָפּט דאָס טירל פּון דער הינער-שטייג און
שטיין-געבליבן מיט צעשפּרייטע נאַזלעכער, ווי אַ פּערד פּאַר אַ
שטערונג. אויף דער גאַס האָט אַרומגעפּריקעוועט קלייננוואַרג. די
שכּנימס אַכטיעריקער מישקאַ האָט זיך געדרייט אין אַ רעויל, זיך
אַראָפּזעצנדיק אויף איין פּוס, — אויף זיין קאַפּ האָט זיך מיטגע-
דרייט דעם פּאַטערס גרויסער הוט, פּאַרשטעלנדיק אים די אויגן, —
מישקאַ האָט הויך אויסגעשריגן :

רעגן, רעגן, רעגנדל,
טריף אזוי געשווינד —
אין די קוסטעס פּאַרן מיר,
בעטן גאַט אַצינד.

דוניאַשקאַ האָט מיט קנאה געקוקט אויף מישקעס באַרוויסע,
מיט סטרופּעס געדיכט באַדעקטע פּיס, וואָס האָבן עקשנותדיק
געטופּעט איבער דער ערד. איר האָט זיך אויך געגלוסט טאַנצן
אַ ביסל אונטערן רעגן און פּאַרנעצן דעם קאַפּ, די האָר זאָלן איר
געדיכט און קרייזלדיק וואַקסן; איר האָט זיך אויך געגלוסט, ווי
מישקעס חבר, זיך דורכלויפן איבערן שטויביקן וועג און מיט
אימפעט זיך אַריינוואַרפן אין די שטעכעדיקע קוסטעס — נאָר די
מאַמע האָט געקוקט דורכן פענסטער און ביז געמאַמליעט מיט די
ליפּן. דוניאַשקאַ האָט אָפּגעזיפּצט און אַריינגעלאָפּן אין דער כאַטע.
דער רעגן האָט גענומען גיין געדיכט און האַסטיק. איבערן סאַמע
דאַך האָט געפּלאַצט אַ דונער, זיינע שפּליטערס האָבן זיך אַוועק-
געקייקלט איבערן דאַך.

אין הויז האָט דער פּאָטער מיטן פּאַרשוויצטן גרישקאָ גע-
שלעפט די פּאַרוויקלטע נעץ פון אַלקער.

— פּלאַקס-פעדים און די גראַבע נאָדל! שנעלער! — האָט
גריגאָרי אַ געשריי געטון צו דוניאַשקען.

אין קיך האָט מען אָנגעצונדן דעם גרויסן לאַמפּ. דאָריאָ האָט
זיך אַוועקגעזעצט פּאַריכטן די נעץ. די אַלטע האָט געוויגט דאָס
קינד און געבורטשעט:

— דו, אַלטער, האָסט תמיד אַזעלכע איינפאַלן. איר וואָלט
בעסער שלאָפן זיך געלייגט. דער נאַפט האַלט אין איין טייער ווערן,
און דו ברענסט פּסדר. וואָס פאַר אַ כאַפּן וועט דאָס זיין אַצינד?
ווער ווייסט, ווי די ניכפּה וועט אייך פּאַרטראַגן? איר וועט נאָך
דערטרינקען ווערן, ס'טוט זיך דאָך חושך אינדרויסן. קוקסט, קוקסט,
ווי עס בלייצט! יעזוס קריסטוס, קעניגן הימלישע...

אין קיך איז אויף אַ רגע בלענדנדיק-בלוי און שטיל גע-
וואָרן. מען האָט געהערט ווי דער רעגן פּויקט אין די לאַדנס.
ווי דער האָט אַ זעץ געטון אַ דונער. דוניאַשקאָ האָט אַ פּישטש
געטון און איינגעראַפן דעם קאַפּ אין דער נעץ. דאָריאָ האָט מיט
קורצע באַוועגונגען איבערגעצלמט די פענסטער און די טיר. די
אַלטע האָט מיט איבערגעשראַקענע אויגן געקוקט אויף דער קאַץ,
וואָס האָט זיך געריבן אָן אירע פּיס.

— דונקאָ! ט-ר-יי-ב זי אַרויס... קעניגן הימלישע, זיי מיר מוחל,
דער זינדיקער. דונקאָ! די קאַץ וואָרף אַרויס. פּטשיק, דו נישט
גוטס! אז ס'וואָל דיך...

גריגאָרי האָט אָפּגעלאָזט דעם שטעקן פון דער נעץ, זיך
שטיקנדיק פון געלעכטער.

— נו, וואָס האָט איר זיך צעכאַכאַטשעט? שטילער! — האָט
פּאַנטעלעי פּראָקאָפּיעוויטש אַ געשריי געטון. — ווייבער, שנעלער
פּאַרנייט! איך האָב באַצייטנס געזאָגט, מ'וואָל די נעץ באַקוקן.
— און וואָס פאַר אַ פּיש וועלן עס אַצינד זיין? — האָט די
אַלטע זיך פּאַרהיקעט.

— שווייג, — אויב דו ווייסט נישט! מיר וועלן אַצינד אין

די פלאַכע ערטער די בעסטע פיש כאַפן. זיי אַנטלויפן צום ברעג, האָבן מורא פאַרן שטורעם. דאָס וואַסער האָט שוין געמוזט טריב ווערן. נו, דוניאַשקאָ, גיב נאָך אַ לויף אַרויס הערן, צי דאָס טייכל האָט עפעס צוגענומען? דוניאַשקאָ איז אומגערן זייטיק אַוועק צו דער טיר.

— און ווער וועט אין וואַסער קריכן? דאַריע נישט, זי קאָן זיך נאָך די בריסטן פאַרקילן — איז די אַלטע נישט אָפגעשטאַנען.
— איך מיט גרישקען, און צו דער צווייטער נעץ — וועלן מיר אַקסיניען מיט נאָך עמעצן אַ רוף טון.

דוניאַשקאָ איז אַריינגעפאַלן אַ פאַרסאַפּעטע. אויף אירע וויעס זענען ציטעריק געהאַנגען רעגן-טראָפּנס. עס האָט געשמעקט פון איר מיט פייכטער רויערד.

— ס'טייכל רוישט, אַז ס'איז אַזש אַ שרעק!

— וועסט גיין מיט אונז צום טייך?

— און ווער נאָך וועט גיין?

— מיר וועלן אַ רוף-טון עטלעכע ווייבער.

— כ'וועל גיין!

— כאַפ-זשע דעם זיפון אויף זיך און לויף אַריין נאָך אַקסיניען. אויב זי וועט גיין, זאָל זי מיטרופן מאַלאַשקאָ פראָ-לאָוואַ!

— די וועט נישט געפרוירן ווערן. — האָט גריגאָרי אַ שמייכל.

געטון, — זי האָט אַזוי פיל פעטס אויף זיך, ווי אַ גוט חזיר.

— דו וואַלטס דיר אַ ביסל טרוקן היי גענומען, גרישונקאָ,

דאָס האַרץ אַרומגעלייגט, — האָט די מוטער אַן עצה געגעבן, —

דו קאָנסט דיך נאָך איבערווייניק פאַרקילן.

— גריגאָרי, שנעל נאָך אַ ביסל היי, די אַלטע זאָגט גוט.

פאַלד האָט דוניאַשקאָ געברענגט די ווייבער. אַקסיניאַ האָט

אויסגעזען אין צעריסענעם קאַפּטנדל, אַרומגעגאַרטלט מיט אַ

שטריקל, און אין בלויען קליידל אַ סך קלענער און דאַרער. זי האָט

זיך דורכגעשמייכלט מיט דאַריען, אַראָפּגענומען דאָס טיכל

פון קאַפּ. פעסטער פאַרנומען די האַר אין אַ קנופּ און מיט אַ פאַר-

ריסענעם קאַפּ קאַלט געקוקט אויף גריגאָריען.

די גראַבע מאַלאַשאַקאַ האָט זיך אונטערגעבונדן די זאַקן אויף
דער שוועל און הייזעריק געכריפעט :
— די זעק האָט איר גענומען ? גאָט דו איינציקער, וועלן
מיר דאָס היינט אַ ביסל פיש אָנשאַרן.

זיי זענען אַרויסגעגאַנגען. אויף דער ווייך-געוואָרענער ערד
האָט געגאַסן אַ געדיכטער רעגן, זיך געשוימט אין די קאַלדזשעס,
אָפגעשוואַמען אין שטראָמען צום דאָן.
גריגאָרי איז געגאַנגען פאַרויס. אַן אומקלאָרע פריילעכקייט
איז אים באַפאַלן :

— זע, טאַטע, דאָ איז אַ ראָוו.

— שוין איינמאָל אַ חשכות !

— האַלט דיך, אַקסיניאַ, לעבן מיר, וועלן מיר צוזאַמען אין
טורמע זיצן, — לאַכט הייזעריק מאַלאַשאַקאַ.

— זע נאָר, גריגאָרי, דאָס אָרט איז נישט אַמאָל מיידאַניקאָווס ?

— יאָ טאַקע.

— פון דאָנען... מיר הייבן אָן!... — באַמיט זיך פאַנטעלעדי

פראַקאָפּיעוויטש איבערצושרייען דעם שמייסנדיקן ווינט.

— מען הערט גאַרנישט, זיידעשי ! — כריפעט מאַלאַשאַקאַ.

— אין וואַסער אַריין, מיט הצלחה... איך וועל אַריינגיין טיף.

טיף, זאָג איך... מאַלאַשאַקאַ ! טויבער טייוול דו, וואוהין שלעפסטו ?

איך וועל אַריינגיין טיף!... גריגאָרי, גרישקאַ: זאָל אַקסיניאַ גיין

מיטן ברעג !

דער דאָן ברומט און קרעכצט. דער ווינט צערייסט אויף

שטיקער דאָס קרימלעכע טוך פון רעגן.

טאַפנדיק מיט די פיס דעם גרונט, איז גריגאָרי אַריין ביזן

גאַרטל אין וואַסער. אַן עסנדיקע קעלט איז צוגעקראַכן צו דער ברוסט,

אַרומגענומען מיט אַ רייף דאָס האַרץ. די כוואַליעס שלאָגן ווי מיט

אַ בייטש אין פנים אַריין, אין די שטאַרק-צוגויפגעזשמורעטע אויגן.

די נעץ בלאָזט זיך, ווי אַ באַלאָן, שלעפט אין דער טיפעניש

אַריין. גריגאָריס פיס, אָגגעטוענע אין וואַלענע זאַקן, גליטשן זיך

איבערן זאמדיקן גרונט. די נעץ רייסט זיך פון זיינע הענט...
טיפער, טיפער. א גרוב. די פיס פארלירן דעם באַדן. דער שטראַם
טראַגט מיט אימפעט אין מיטן אַרײן, זויגט איין אין זיך. גריגאָרי
רודערט שטאַרק מיט דער רעכטער האַנט צום ברעג. דער שוואַר-
צער צעוויגטער תהום שרעקט אים, ווי נאָך קיינמאָל נישט. דער
פויס טרעט פריידיק אַרויף אויף זומפיקן גרונט. עפעס אַ פיש
קלאַפט זיך אָן אָן דער קני.

— טיפער גיי! — דערטראַגט זיך פון ערגעץ דעם פאָ-
טערס קול.

די נעץ גיט זיך אַ טראַג, פאַרקריכט ווידער אין דער טיפער-
ניש, ווידער רייסט דער שטראַם אַפער דעם באַדן פון אונטער די
פויס, און גריגאָרי שווימט מיט אַ פאַריסענעם קאַפּ, אויסשפיינדליק
דאָס וואַסער פון מויל.

— אַקסיניאַ, דו לעבסט נאָך ?

— יאַ, דערווייל.

— דאָס רעגנדל הערט, דאַכט זיך, אויף ?

— דאָס קליינע וועט אויפהערן, וועט באַלד אַ גרויסער אַ
פלייך-טון

— שטילער, דער טאַטע וועט דערהערן — וועט ער שרייען.

— האָסט מורא פאַרן טאַטן ? ...

אַ וויילע שלעפן זיי שווייגנדיק. דאָס וואַסער, ווי קלעפיק
טייג, ליימט יעדע באַוועגונג.

— גרישא, ביים ברעג איז, דאַכט זיך, אַ פיען. מען דאַרף
אויסמיידן.

אַ שטאַרקער שטויס וואַרפט ווייט אַפּ גריגאָריען. אַ קראַכנ-
דיקער פליעסק, ווי אַ שטיק פעלז וואָלט פון יאָר זיך אָפגעריסן
און אין וואַסער אַראָפגעכאַלן.

— א-א-א-! — יאַמערט אויפן ברעג ערגעץ אַקסיניאַ.

דער איבערגעשראָקענער גריגאָרי טויכט אויף און שווימט
אין דער ריכטיגן פון געשריי

— אַקסיניאַ !

דער ווינט און דאָס איינטעניקע גערויש פֿון וואַסער.
— אַקסיניאַ! — שרייט גריגאָרי, שוידערנדיק פֿון שרעק.
— ע-העי! ...! גרי-גאָרי! — דעם פֿאַטערס פֿאַרטויבטע
קול פֿונדערווייטנס.

גריגאָרי הערט אויף צו מאַכן מיט די הענט. עפעס זומפיקס
אונטער די פיס, ער כאַפט אָן מיט דער האַנט, — די נעץ.
— גרישאַ, וואו ביסטו?... — אַקסיניאַס וויינענדיקע קול.
— פֿאַרוואָס-זשע האַסטו דורך נישט אָנגערופן?... — שרייט
גריגאָרי אַ ביזער, אַרויסקריכנדיק אויף אַלע פיר אויפן ברעג.
זיי זעצן זיך אַראָפּ טשיפקע, ציטערן פֿון קעלט, צע-
נעמען די נעץ, וואָס האָט זיך פֿאַרוויקלט אין אַ קנול. אין לֶאָך
פֿון צעריסענעם וואַלקן פיקט זיך דורך די לבנה. פֿון יענער זייט
פֿאַשע הערט זיך נאָך אַ שטיל דונערן. די ערד גלאַנצט מיט נישט
איינגעזאָפּטער פייכטקייט. דער הימל, אָפּגעוואַשן דורכן רעגן, איז
שטרענג און לויטער. אויפֿלאַנטערנדיק די נעץ, קוקט גריגאָרי
זיך איין אין אַקסיניען. איר פנים איז בלייבֿ ווי קריד, אָבער די
רויטע, עטוואָס אַרויסגעבויגענע ליפֿן לאַכן שוין.

— האָט דאָס מיך געגעבן אַ וואַרף אַרויס אויפן ברעג, —
דערציילט זי סאַפענדיק, — איך האָב אַזש נישט געוואוסט, וואָס עס
טוט זיך מיט מיר. איך האָב מיך דערשראָקן צום טויט! האָב גע-
מיינט — דו ביסט שוין דערטרונקען געוואָרן.
זייערע הענט טרעפֿן זיך ציננויף. אַקסיניאַ פֿרווט אַריינרוקן איר
האַנט אין אַרבל פֿון זיין העמד.

— ווי וואַרים ס'איז ביי דיר אין אַרבל, — זאָגט זי טרויע-
ריק, — און איך בין געפֿרוירן. ס'גאַנצע לייב שטעכט מיר.
— אָט וואו ער האָט דירכגעריסן, דער פֿאַרשאַלטענער וועלס!
גריגאָרי צענעמט דאָס לֶאָך אין מיטן דער נעץ, די גרייס —
אָן ערך אַנדערהאַלבן אַרשין.

פֿון זאַמדיקן ברעג לויפט עמעצער. גריגאָרי דערקענט
דוניאַשקען. ער שרייט נאָך פֿונדערווייטנס:
— דעם פֿאָדים האַסטו ?

- דאָ איז ער.
דוניאַשקאָ לױפט צו, אַ פאַרסאַפּעטע.
— וואָס זשע זיצט איר דאָ? דער טאַטע האָט געשיקט, איר
זאָלט שוין אַהינגיין!
— מיר האָבן דאָרט אַ גאַנצן זאַק יעשיאַטרען געכאַפט! —
דוניאַשקעס קול קלינגט טריומפּירנדיק.
קלאַפּנדיק מיט די ציין, פאַרנייט אַקסיניאַ דאָס לאַך אין דער
נעץ. כדי זיך צו דערוואַרעמען, לױפן זיי שנעל צום זאַמד-ברעג.
פאַנטעלעדי פּראָקאַפּיעוויטש דרייט אַ פאַפּיראַס מיט די פּין
וואָסער גערניצלטע און ווי ביי אַ טויטן אָנגעשוואַלענע, פינגער,
טאַנצט אונטער און רימט זיך:
— דאָס ערשטע מאָל אַריינגעגאַנגען — אַכט שטיק, און דאָס
צווייטע מאָל... — ער מאַכט אַ הפּסקה, פאַררייכערט און ווייזט אָן
שווייגנדיק מיטן פּוס אויפן זאַק.
אַקסיניאַ קוקט נייגיריק אַריין אין אים. פון זאַק טראָגט זיך אַ
טרוקן שאַרכן: די לעבעדיקע יעשיאַטרען רייבן זיך איינער אָן צווייטן.
פאַרוואָס זשע זענט איר נישט דערגאַנגען?
— אַ וועלס האָט די נעץ דורכגעריסן.
— איר האָט פאַרנייט?
— ווי ס'איז, אַבי די אויגן צונויפגעכאַפט...
— נו, מיר וועלן צוגיין ביז צום אויסבויה, און — אַהיים.
פאַרנעם דיך, גרישקאַ, וואָס ביסטו שטיין געבליבן?
גריגאָרי פּאַוועגט זיך שווער מיט פאַרהילצערטע פּיס. אַק-
סיניאַ ציטערט אַזוי, אַז גריגאָרי פּילט איר ציטערן דורך דער
נעץ.
— טרייסל דיך נישט!
— איך וואָלט נישט געוואָלט, אָבער איך קאָן קוים דעם
אַטעם כאָפן.
— ווייסטו גאָר וואָס... לאָמיר אַרויסקריכן, כאָפט זיי דער
טייול, די גאַנצע פּיש!
אַ גרויסער קאַרפּ וואַרפט זיך אין דער נעץ. גריגאָרי פאַר-

גיכערט דעם טריט און הייבט אָן אַרױטשװעפֿן די נעץ. אַקסיניאַ
לױפט אַרױס אָן אײנגעקורטשעטע אױפן ברעג... דאָס אָפֿלױפנדי-
קע װאַסער שאַרפט אײבערן זאַמד. דער פיש צאַפֿלט זיך.

— מיט דער פאַשע װעלן מיר גיין ?

— דורכן װאַלד איז נענטער. העי דאָרט, איר זענט שוין

פאַרטיק ?

— גײט, מיר װעלן נאַכקומען. מיר װעלן נאָר די נעץ

דורכשווענקען.

אַקסיניאַ האָט, קורטשענדיק זיך, אױסגעדערענגט איר קלײד,

אַ נעם-געטון דעם זאַק מיטן פיש אױף די פֿלײצעס און זיך גע-

לֶאָזט גיין, כמעט לױפנדיק אײבערן זאַמדיקן ברעג.

גריגאָרי האָט געטראַגן די נעץ. זײ זענען אָפּגעגאַנגען אַזױ

אַ הונדערט קלאַפּטער. אַקסיניאַ האָט אָנגעהויבן אונטערקעכצן :

— אױ, איך האָב שוין קיין פּוח נישט ! די פיס ברעכן זיך

אונטער מיר.

— אַט איז אַ פאַריאַריקע הײ-קופּע, װעסט דיך אפשר

אַנוואַרימען ?

— סײדן אַזױ. אײדער מען װעט אַהײמקומען — קאָן מען

דערווײל דעם אַטעם אױסהויכן.

גריגאָרי האָט אַראָפּגעשאַרט אין דער זײט אַרײן דאָס היטל פון

דער קופּע, אױסגעגראָבן אַ לֶאָך. דאָס אײנגעלעגענע היי האָט אַ

זעץ-געטון מיט אַ שאַרפן געפרייעטן ריח אין די נאָז-לעכער אַרײן.

— קריך אַרײן אין מיטן. דאָ איז — װי אױף אַן אױוון.

אַקסיניאַ האָט אַראָפּגעװאַרפן דעם זאַק און ביזן האַלז זיך

אײנגעגראָבן אין היי.

— אױ װי גוט דאָ איז !

ציטערנדיק פון קעלט, האָט גריגאָרי זיך אַװעקגעלײגט לעבן

איר. פון אַקסיניעס נאַסע האָר האָט זיך געטראַגן אַ צאַרטער

אױפֿרייצנדיקער ריח. זי איז געלעגן מיט אַ פאַרוואַרפענעם קאַפּ

און רעגלמעסיק געאַטעמט מיט אַ האַלב-געעפנט מויל.

— דײנע האָר שמעקן, װי דורנאַפֿיאַן, אַזאַ װײס בלײמעלע,

אויב דו וויסט... - האָט גריגאָרי געשעפטשעט, זיך אָנבייגנדיק.
זי האָט געשוויגן. נעפלדיק און ווייט איז געווען איר בליק,
געווענדט אויפן ראַנד פון דער האַלבער לבנה.

גריגאָרי האָט אַרויסגענומען די האַנט פון דער קעשענע,
פלוצלינג צוגעצויגן איר קאָפּ צו זיך. זי האָט האַסטיק זיך צו ריס
געטון, אויף די הענט זיך אינטערגעהויבן.

- לאָז אָפּ!

- זיי שטילער.

- לאָז אָפּ, וואַרים איך וועל שרייען!

- וואַרט, אַקסיניאַ...

- פעטער פּאַנטעלע!...

- וואָס, האָסט דו פאַרבלאָנזשעט? - האָט פּאַנטעלע
פּראָקאָפּיעוויטש זיך אָנגערופן גאָר נאָענט פון הינטער די פּאַר-
וואַקסענע עפּל-ביימלעך אָפּער.

גריגאָרי איז מיט צונויפגעפּרעסטע ציין אַראָפּגעשפּרוינגען
פון דער קופּע.

- וואָס מאַכסטו יעלות? האָסט דו פאַרבלאָנזשעט? - האָט
דער אַלטער געפּרעגט, צוקומענדיק.

אַקסיניאַ איז געשטאַנען לעבן דער קופּע, זיך גלייך געמאַכט
אויפן קאָפּ דאָס טיכל, וואָס האָט זיך איר פאַררוקט אויפן נאַקן,
איבער איר האָט זיך גערויכערט דער דאַמף.

- פאַרבלאָנזשעט האָב איך מיך נישט, נאָר איך בין שיעור
געפרוירן געוואָרן.

- אוי, נאַרישער קאָפּ, אָט איז דאָך אַ היי-קופּע, וואַרים
דיך אָן.

אַקסיניאַ האָט אַ שמייכל-געטון און זיך אָנגעבויגן נאָכן זאַק.

V

בין סיעטראַקאווער כּוּטאַר - דעם אָרט, וואו דער לאַ-
גער האָט זיך פאַרזאַמלט - איז געווען זעכציק וויאָרסט. פּיעטראַ

מעליעכאוו און סטיעפאן אסטאכאוו זענען געפאָרן אויף איין בריטשקע. מיט זיי נאָך דריי קאָזאָקן פון כוטאָר: פיעדאָט באַ-דאָוסקאָוו — אַ יונגער, צו אַ קאַלמיק ענלעכער און געשטופלטער קאָזאָק, דער רעזערוויסט פון דער לייב-גוואַרדיע פון אַטאָמאָנישן פּוּלַק כריסטאָף טאַקין, מיטן צונאָמען כריסטאָניאַ, און דער אַרטי-לעריסט איוואַן טאַמילין, וואָס איז געפאָרן קיין פּערסיאַנאָוקע. באַלד נאָכן ערשטן אָפּרו האָט מען אין דער בריטשקע איינגע-שפּאַנט כריסטאָניעס קליינע פּערדל און סטיעפאָן אַסטאָכאָוו שוואַר-צע פּערד. די איבעריקע דריי פּערד זענען, געזאָטלטע, נאַכגע-גאַנגען פון הינטן. אָנגעטריבן האָט כריסטאָניאַ, דער שווער-גופי-קער און נאַרישעוואַטער, ווי אַלע אַטאָמאָנצעס. אויסגעבויגן דעם רוקן אין אַ האַלב-ראַד, איז ער געזעסן פון פּאַרנט, פּאַרשטעלט מיט זיך די עפענונג פון ביידל און געשראַקן די פּערד מיט זיין קלינגענדיקן הויכן באַס. אין דער בריטשקע, וואָס איז איבערגעצויגן געווען מיט אַ נייעם ברעזענט, זענען געלעגן אין גערייכערט פיעטראָ מעליעכאָוו, סטיעפאָן און דער אַרטילעריסט טאַמילין. פיעדאָט באַדאָוסקאָוו איז נאַכגעגאַנגען פון הינטן; אים איז, משמעות, נישט שווער געווען צו טאַפּטשען אין שטויביקן וועג מיט זיינע קרומע קאַלמיקישע פיס.

כריסטאָניאַס בריטשקע איז געפאָרן די ערשטע. פון הינטן האָבן זיך נאָך געצויגן אַ זיבן אָדער אַכט געשפּאַנען מיט אָנגעבונד-דענע געזאָטלטע און נישט געזאָטלטע פּערד.

דער וועג האָט געווירבלט מיט געלעכטער, געשרייען, פּאַר-בענקטע לידער, פּערריש פּאַרסקען, געקלאָנג פון ליידיקע רייט-טרעפלעך.

פּיאָטר האָט געהאַט צוקאַפּנס אַ זאַק סוכאַרעס. ליגט ער אַזוי אין קרייזלט זיין געלע לאַנגע וואָנסע:

— סטיעפאָן!

— האַ?

— ... אפשר זינגען מיר אויף עפעס מיליטערישע?

— ס'איז צו הייס. אלע אברים זענען פארשמאכט.
— אין די נאנטע כווארטס זענען קיין קרעטשמעס גישטאָ.
האָסט נישט וואָס צו וואַרטן.
— נו, הייב אָן. אָבער דו ביסט נישט קיין מייסטער אויף דעם.
עך, גרישקא אייערער — ער האָט אַ דישקאנט! ער נעמט ציען,
איז — ווי אַ זילבערנער פּאָדים, גאָר קיין קול נישט. מיר פלעגן
אויף די פּאַרווילונגען זיך אַרומשלאָגן.
— סטיעפּאַן פּאַרוואַרפט דעם קאַפּ, — הוסט אָפּ און הייבט
אָן מיט אַ שטיל קלינגענדיק קול :

עך, דו מאַרגן רויט-צעשטראַלטער,
פרי ביסטו היינט אויפגעשטאַנען...

טאָמלין לייגט צו ווייבעריש די האַנט צו דער באַק, כאַפּט
אונטער מיט אַ דין, קרעכצנדיק ביי-טענדל. פיעטראַ שמייכלט,
מאַכט זיך אַריין די וואַנסע אין מויל און קוקט ווי ביי דעם ברייט-
ברוסטיקן אַרטיילעריסט ווערן פון אַנשטרענגונג בלוי די קנופּאַר-
טיקע אָדערן אויף די שלייפּן.

אין דאָס ווייבעלע, דאָס יונגע,
שפּעט נאָך וואַסער איז געגאַנגען...

סטיעפּאַן לייגט מיטן קאַפּ צו כריסטאָניען. ער דרייט זיך
אויס, זיך אַנשפּאַרנדיק אויף דער האַנט! זיין קרעגטיקער שיינער
האַלז ווערט פּאַררייטלט.
— כריסטאָניאַ, האַלט אונטער!

אין דער בחורעץ, דער קלוגער,
זאָלט אַן זיין פּערד געשווינד...

סטיעפּאַן פירט איבער אויף פּיאַטערן דעם שמייכלענדיקן בליק
פון זיינע בולטע אויגן, און פּיאַטר, אַרויסנעמענדיק די וואַנסע
פון מויל, הייבט אויך אָן אונטערצוהאַלטן. כריסטאָניאַ צעעפנט

זיין ברייט מיט האַר-פאַרוואַקסן מויל, ברומט אויפֿטרייסלענדיק דאָס
ברעזענטע דעכל פֿון ביידל.

זאָלט אָן זיין ברוינעם קאָשטאָן
און דעריאָגט זי ווי אַ ווינט...

כריסטאָניאַ שטעלט אַרויף זיין גרויסן באַרוויסן פֿיס אויפֿן
טרעפֿל פֿון דער בריטשקע און וואַרט-צו ביז סטיעפֿאַן וועט ווידער
אָנהייבן. מיט פֿאַרמאָכטע אויגן, - דאָס שווייסיקע פֿנים אין שאָטן, -
פֿירט יענער איידל דאָס ליד, דאָ שטיל שעפטשענדיק, דאָ מעטאַלי-
קלינגענדיק.

ווייבעלע, דערלויב אין טייכל
אַנצוטרינקען דאָ מיין פֿערד...

כריסטאָניאַ דריקט ווידער צו מיט זיין הודזשענדיקער
גלאַק-שטימע די קולות פֿון זיינע חברים. עס גיסן זיך אַריין אין
פֿליסן פֿון ליד די שטימען פֿון די שכנישע בריטשקעס, עס גרילצן
די אייזערנע רייפֿן פֿון די רעדער, עס ניסן די פֿערד פֿון שטויב,
און דאָס ליד טראָגט זיך ווייט און מעכטיק, ווי דער פֿלוס פֿון
פֿרייגדיקע וואַסערן איבערן וועג. פֿון אויסגעטרוקנטן זומפֿ אין
סטעפֿ, פֿון צווישן די ברוינ-פֿאַרברענטע זומפֿ-גראָזן פֿלאַטערט-אויף אַ
ווייס-פֿליגלדיקע מעווע. זי פֿליט מיט געשריי אַוועק אין דער הייל
אַריין צווישן די בערג; אויסדרייענדיק דעם קאָפֿ, קוקט זי מיט פֿערל-
מוטערנע אויגן אויף דער קייט פֿון פֿירלעך, באַדעקטע מיט ווייסע
ביידלעך, אויף די פֿערד, וואָס קרייזלען דעם באַטעמטן שטויב מיט
די קאָפיטעס, אויף די מענטשן אין די ווייסע, ברודיק-פֿאַרשטויבטע
העמדער, וואָס גייען נאָך אין דער זייט פֿון וועג. די מעווע לאָזט זיך
אַראָפֿ אין דער הייל אַריין, פֿאַלט-צו מיט דער שוואַרצער ברוסט צום
פֿאַרטרוקנטן, דורך אַ חיה צוגעפֿלאַטשטן גראָז, און זעט נישט,
וואָס עס קומט פֿאַר אויפֿן וועג. און אויפֿן וועג גרילצן ווייטער די
בריטשקעס, שלאַפֿען ווייטער אומגערן די פֿערד, פֿאַרשוויצטע
אונטער די זאָטלעך; בלוז די קאָזאַקן אין די גרויע העמדער
לויפֿן שנעל אַריבער פֿון זייערע בריטשקעס צו דער פֿע-

דערשטער, שטופן זיך אַרום איר און קייכן פון געלעכטער.
סטיעפאן שטייט אויסגעשטרעקט אויף דער בריטשקע, האַלט
זיך אָן מיט איין האַנט אָן ברעזענטענעם דעכל פון ביידע, דירי-
גירט אָפּגעהאַקט מיט דער צווייטער און מאַלט שנעל, שנעל און
דראַבנע-אויפמונטערנדיק :

ניין, זעץ דיך נישט לעבן מיר,
ניין, זעץ דיך נישט לעבן מיר,
מענטשן וועלן זאָגן - דו ליבסט דיך אין מיר,
דו ליבסט דיך אין מיר
דו קומסט צו מיר,
דו ליבסט דיך אין מיר,
דו קומסט צו מיר,
און איך שטאַם נישט פון קיין פראַסטער טיר...

צענדליקער גראָבע שטימען כאַפן אונטער, יאָכצן, לייגן
אויס איבערן שטויביקן וועג :

און איך שטאַם נישט פון קיין פראַסטער טיר,
גנבים זענען מיר,
זאָג איך דיר,
וואו דו גיסט דיך אַ ריר,
וואו דו עפנסט אַ טיר, -
און אַ פירשטלעכן זין מוז איך נעמען פאר מיר...

פיעדאָט באַדאָווסקאָוו פייפט; די פערד רייסן זיך אין גאַ-
לאַפּ פון די געשפאָנען; פיעטראָ רוקט זיך אַרויס פון ביידע, לאַכט
און פאָכעט מיטן היטל; סטיעפאָן פינקלט מיט זיין בלענדנדיקן
שמייכל, באַוועגט שטיפעריש מיט די אַקסלען; און איבערן וועג
קנוילט זיך דער שטויב; דער צעפאַטלטער כריסטאָניאַ, אַ נאַסער
פון שווייס, אַן אָנגעכמורעטער און קרעכצנדיקער, טאַנצט אין זיין
לאַנגן צעכראַסטעטן העמד אַ קאָזאָטשאַק, מאַכט קניקסן, דרייט

זיך פלינק אין אַ ראָד, און אויפן גרויען זיירנס פון שטויב בלייבן
משונהדיקע שפורן פון זיינע צעלאַפערטע באַרוויסע פיס.

VI

אויף נאַכטלעגער האָבן זיי זיך אָפגעשטעלט לעבן אַ משה-
פעדיק בערגל מיט אַ געל-זאַמדיקן פליך.

פון מערב-זייט האָט זיך געטראָגן אַ וואַלקן. פון זיין שוואַרצן
פליגל האָט געטריפט אַ רעגן. די פערד האָבן זיי אָנגעטרונקען
אין טייכל. ביי דער גרעפליע האָבן די מרה-שחורהדיקע ווערבעס
זיך געהאַרבעט אונטערן ווינט. אין גרין-פאַרוואַקסענעם און לייכט
געפאַלדעטן וואַסער האָבן זיגזאַגיש זיך געשפיגלט די בליצן. דער
ווינט האָט קאַרג געקרישליט די רעגן-טראַפנס, ווי ער וואַלט גע-
שיט אַ נדבה אויף די שוואַרצע הענט פון דער ערד.

די געפענטעטע פערד האָט מען אָפגעלאָזט זיך פאַשען, באַ-
שטימענדיק דריי מענטשן אַלס וואַך. די איבעריקע האָבן צעלייגט
פיערן און צעהאַנגען די קעסעלעך אויף די דישלעס פון די
בריטשקעס.

כריסטאָניאַ איז געווען דער קוכער. מישנדיק מיטן לעפל
אין קעסל, האָט ער דערציילט די קאָזאַקן, וואָס זענען געזעסן
אַרום אים:

— ... דאָס בערגל, פאַרשטייט איר מיד, איז געווען אַזוי
גרויס, אַ שטייגער ווי דאָס. זאָג איך צום פאַרשטאַרבענעם טאַטן
מיינעם: וואָס-זשע, דער אַטאַמאַן וועט אונז נישט פאַרנעמען
פאַר דעם, וואָס מיר וועלן אָנהייבן, אַזוי אָן שום דערלויבעניש,
זאָטדאָזיקע בערגל צו טרייבערן!

— וועגן וואָס טשאַקעט ער אייך דאָ? — האָט סטיעפאַן
געפרעגט, זיך אומקערנדיק פון די פערד.

— איך דערצייל זיי, ווי אַזוי איך האָב מיט מיין פאַרשטאַר-
בענעם טאַטן, אַ לייכטיק גי-עדן זאָל ער האָבן, געזוכט אַן אוצר.
— וואו-זשע האָט איר אים געזוכט?

— דאָס, ברידערל, איז געווען אַזש נאָך דער פעטיסאָווער הייל. דו קענסט דאָך — דאָס מערקוֹלֵאָווער בערגל...
— נו-נו... — סטיעפאן האָט זיך אַראָפּגעזעצט טשיפקע, — אַרויפגעלייגט אַ קוילֵ אויף זיין האַנט. טשמאַקענדיק מיט די ליפּן, האָט ער לאַנג פאַררייכערט, אַרומואַרפּנדיק די קוילֵ איבער דער האַנט.

— זאָגט אַזוי צו מיר דער טאַטע: „לאָמיר, כריסטאָניאַ, צע-
גראָבן דאָס מערקוֹלֵאָו-בערגל“. פון זיין האָט ער געהערט, אַז דאָרט איז באַהאַלטן אַן אוצר. און אַן אוצר, פאַרשטייט איר מיך, לאָזט זיך נישט נעמען פון יעדן. דער טאַטע האָט איינגעטענהט מיט גאָט און אים מנדר געווען — וועסטו מיר, זאָגט ער, אַוועק-געבן דעם אוצר — וועל איך דיר אַ שיינע צערקווע אויפשטעלן. האָבן מיר באַשאַפּט און אַהינגעפאַרן. די ערד געהערט צו דער סטאַניצע — שטערן האָט געקאָנט נאָר דער אַטאַמאַן. מיר זענען אָנגעקומען מיט דער נאַכט צוגלייך. צוגעוואָרט ביז ס'איז טונקל געוואָרן. די קאַבילע האָבן מיר, פאַרשטייט איר מיך, געפענטעט, און אַליין מיט די לאַפעטעס אַרויף אויפן שפיץ בערגל. מיר האָבן אָנגעהויבן גראָבן, ווי נאָר ס'איז טונקל געוואָרן. אויסגעגראָבן אַ גרוב פון אַ צוויי אַרשין, די ערד — בלויז שטיינער, פון אַלטקייט פעלזיק געוואָרן. איך בין געווען נאַס פון שווייס. דער טאַטע שעפּ-טשעט אַלץ נאָך זיינע תפילות, און ביי מיר, ברידערלעך, איר וועט גלייבן, האָט אָנגעהויבן אין בויד אַזוי צו בורטשען... זומער-צייט, פאַרשטייט איר מיך, איר ווייסט דאָך, די זומערדיקע עסנס: זויער־מילך און קוואַס... עס האָט מיך אַזוי אינעווייניק אַ נעם-געטון, אַז איך האָב געזען דעם טויט פאַר די אויגן — און פטור! זאָגט דער פאַרשטאַָרבענער טאַטע מיינער, אַ ליכטיק גן-עדן זאָל ער האָבן, „פו, — זאָגט ער, — כריסטיאַן, ביסט דאָך גאָר אַ געצנדינער! איך זאָג תפילות, און דו קאָנסט דיך נישט איינהאַלטן. עס כאַפט דאָך דעם קאָפּ אַראָפּ... גיי, — זאָגט ער — דו, אַזוינער און אַוועלכער, אַראָפּ פון בערגל, וואָרים איך וועל דיר דעם קאָפּ מיט דער לאַץ פעטע צעפליעטן. איבער דיר, דו געצנדינער, קאָן נאָך דער

אוצר אין דער ערד איינזינקען! איך האָב מיך געלייגט אונטערן
 בערגל. דער בויך טוט וויי, אַז ס'שניידט מיר די קישקעס אויס,
 און דער פאַרשטאַרבענער טאַטע מיינער, - אַ פעסטער גע-
 ווען, דער אַלטער טייוול! - גראָבט אַליין. און ער האָט זיך דער-
 גראָבן צו אַ שטיינערנער פּליטע. רופט ער מיך. האָב איך, פאַר-
 שטייט איר מיך, דידאַזיקע פּליטע מיטן אייזערנעם דראָנג אונ-
 טערגעהויבן... איר וועט גלייבן, ברידערלעך, די נאַכט איז אַ
 לבנהדיקע געווען, אָבער פון אונטער דער פּליטע אָפער האָט אַנ-
 געהויבן אַזוי צו פינקלען...

- די שטאַקעסט שוין איינמאַל, כריסטאָניאַ! - האָט פּיעטראָ
 נישט אויסגעהאַלטן, שמייכלענדיק און זיך אַ ריס-געבנדיק ביי דער
 וואַנסע.

- וואָס הייסט דאָס איך שטאַקע? טראָג דיך אָפּ, דו אַזוינער
 און אַזעלכער! אין דער מאַמען אַריין דיינער! - כריסטאָניאַ האָט
 אַ הייב-געטון די ברייטע שאַראַוואַרן און זיך אומגעקוקט אויף די
 צוהערער. - ניין, איך זאָג נישט קיין ליגנט! ווי גאָט איז מיר
 ליב - דעם אמת!

- אַ סוף, אַ סוף - פאַרענדיק!

- עס האָט, ברידערלעך, אַזוי געפינקלט! איך קוק מיך צו,
 און דאָס זענען גאָר, פאַרשטייט איר מיך, אויסגעברענטע קיילן.
 אַ פערציק קערץ געווען. זאָגט דער טאַטע צו מיר: „קריך
 אַראָפּ, כריסטאָניאַ, און וואַרף זיי אַרויס“. בין איך אַראָפּגעקראָכן.
 איך וואַרף און וואַרף דאָסדאַזיקע מיסט, ביז אינדערפרי האָט עס
 געקלעקט. אינדערפרי, פאַרשטייט איר מיך, איך קוק מיך אום -
 ער איז דאָ, אָט איז ער!

- ווער? - האָט זיך אינטערעסירט טאַמילין, וואָס איז גע-

לעגן אויף אַן אויסגעשפּרייטער דערע.

- דער אַטאַמאַן, ווי דען-זשע! ער פאַרט אין אַ וואַלאַנט:

„ווער האָט אייך דערלויבט, היגטישע זון?“ שווייגן מיר. האָט ער
 אונז, פאַרשטייט איר מיך, פאַרנימען און - אין דער סטאַניצע
 אַריין. פאַראַיאָרן האָט מען אונז קיין קאַמינסק אין געריכט אַריין

ארויסגעפאדערט, אָבער דער טאַטע האָט זיך מיישב געווען און פריער געשטאַרבן. מען האָט אָנגעשריבן אַ פּאַפּיר, אַז ער לעבט נישט.

כריסטאָניאַ האָט אַראָפּגענומען דעם קעסל מיט דער פּאַר רענדיקער קאַשע אין אַוועקגעגאַנגען צום וואָגן נאָך די לעפּל. — נו, אין דער טאַטע? ער האָט מנדר געווען אַ צערקווע צו שטעלן און זי גאַרנישט געשטעלט? — האָט סטיעפּאַן געפרעגט, צוואַרטנדיק ביז כריסטאָניאַ איז צוריקגעקומען מיט די לעפּל. — דו ביסט אַ שוטה, סטיעפּאַן, וואָס-זשע, פאַר קוילן האָט ער געזאָלט שטעלן?

— אויב ער האָט מנדר געווען — האָט ער געדאַרפט שטעלן. — וועגן קוילן איז דאָך קיין אָפּמאַך נישט געווען, אין דער אוצר...

דאָס פייער האָט אַ ציטער-געטון פון געלעכטער. כריסטאָניאַ האָט אויפגעהויבן זיין פאַרגאַפּט פנים פון דער קאַשע און נישט פאַרשטייענדיק, וואָס דאָ קומט פאַר, צוגעדעקט די קולות פון די איבעריקע מיט זיין הילכיק קלינגענדיק לאַכן.

VII

אַקסיניען האָט מען חתונה געמאַכט מיט סטיעפּאַנען, ווען זי איז אַלט געווען זיבעצן יאָר. מען האָט זי אַריבערגעברענגט פון דובראָווקער כוּטאַר, פון די זאַמדן אויף יענער זייט דאָן. מיט אַ יאָר פריער איידער זי האָט חתונה געהאַט, האָט זי אַמאָל האַרבסט-צייט געאַקערט אין סטעפּ, אַן אַכט וויאָרסט פון כוּטאַר. ביינאַכט האָט איר פּאָטער, אַן פּופּציקעריקער אַלטער, איר גע-בונדן די הענט מיט אַ פענטע און זי פאַרגוואַלטיקט. — איך וועל דיך דערהרגענען, אויב דו וועסט אַ פיפּסטון, און וועסטו שווייגן — וועל איך דיר מאַכן אַ פּליושענעם קאַפּטן און דיר קויפן געטרעס מיט קאַלאַשן. געדענק-זשע: איך

וועל דיך דערהרגענען, אויב דו וועסט כאָטש אַ וואָרט אַרױסברענען-גען... - האָט ער זי געוואָרנט.

ביינאַכט איז אַקסיניאַ אין בלוין צעריסענעם אונטערקלייד געקומען צו לויפן אין כוואָר אַריין. זי האָט זיך אַ וואָרף-געטון צו דער מוטערס פיס און ביטער שלוכצנדיק אַלץ דערציילט... די מוטער און דער עלטערער ברודער, דער אַטאַמאַניעץ, וואָס איז נאָרוואַס געהאַט צוריקגעקומען פון מיליטער, האָבן איינגעשפּאַנט די פּערד אין דער בריטשקע, אַרױפגעזעצט אַקסיניען און אַוועק-געפּאַרן אַהין, וואו דער פּאָטער האָט זיך געפּונען. איבער די אַכט וויאָרט האָט דער ברודער שיער נישט אַוועקגעלייגט די פּערד. דעם פּאָטער האָט זיך געפּונען לעבן פּונקט. ער איז געשלאָפּן, אַ שיכורער, אויף זיין אויסגעשפּרייטן זיפּון. לעבן אים האָט זיך גע-וואָלגערט אַ ליידיקע פּלאַש פון בראָנפּן. אין אַקסיניעס אויגן האָט דער ברודער אַפּגעטשעפּעט דעם אַרטשיק פון דער בריטשקע, מיט אַ שטיס פון פּוס דעם פּאָטער אויפגעוועקט, עפּעס קורץ אים גע-פרעגט און מיטן געקאָוועטן אַרטשיק אַ זעץ געגעבן דעם אַלטן צווישן די אויגן. ער מיט דער מוטער האָבן אים געשלאָגן אפשר אַנדערהאַלבן שעה. די אַלטע מאַמע, וואָס איז תמיד געווען אַזאַ שטילע, האָט אין ווילדן צאָרן געריסן דעם פּאַרחלשטן מאַן ביי די האָר, דער ברודער האָט געאַרבעט מיט די פיס. אַקסיניאַ איז געלעגן אונטער דער בריטשקע מיט אַ פּאַרגראָבענעם קאַפּ און שווייגן-דיק זיך געטרייסלט... פּאַרטאָג האָבן זיי דעם אַלטן אַהיימגעברענגט. ער האָט יעמערלעך געקרעכצט, געבלאָנדזשעט מיט די אויגן איבער דער שטוב, זוכנדיק די באַהאַלטענע אַקסיניאַ. פון זיין אַפּגעריסן אויער האָט געטריפט בלוט מיט אייטער אויפן קישן. פּאַרנאַכט איז ער גע-שטאַרבן. פּאַר די מענטשן האָט מען געזאָגט, אַז ער איז אַ שיכורער אַראָפּגעפּאַלן פון דער אַרבע און זיך דערהרגעט.

אין אַ יאָר אַרום זענען אין אַ פּאַראַדנער בריטשקע געקומען מחותנים צו אַקסיניען. דער הויכער, שיינ-געוואואקסיקער סטיעפּאַן איז דער פּלּה געפּעלן געוואָרן, און מ'האַט באַשטימט די חתונה אויף האַרבסט. דאָס איז געווען שוין פּאַר סאַמע ווינטער - אַ טאָג.

א פראַסטיקער, אין וועלכן דאָס אייז האָט פריילעך געקלונגען. פון דעמאָלט אָן איז אַקסיניאַ אַריינגעקומען אין הויז פון די אַס-טאַכאָווס אַלס יונגע באַלעבאַסטע. די שוויגער, אַ הויכע דאַרע זקנה, אַ געבויענע אין דרייען דורך עפעס אַ שווערער ווייבערישער קרענק, האָט באַלד צומאַרגנס נאָך דער חתונה גאַנץ פרי אויפגע-וועקט אַקסיניען, זי אַריינגעפירט אין קיך און, סתם איבערשטעלנדיק די טעם, אַזוי געזאָגט :

— זעסטו, ליבע שנור מייע, מיר האָבן דיך דאָ אַהערגענומען נישט אויף צו ליבן זיך און נישט אויף צו ליגן ביזן האַלבן טאָג אַריין. גיי מעלך אויס די בהמות און דערנאָך שטעל דיך אַוועק צום אויוון קאָכן. איך — בין שוין אַלט, די קרענק לייגט מיך אַוועק, נעם דו די באַלעבאַטישקייט אין דער האַנט אַריין און האָב דו אַלץ אויסן קאָפּ.

דעם זעלבן טאָג האָט סטיעפאַן אין שיער מיט איבערליי-גונג אכזריותדיק צעשלאָגן זיין יונג ווייב. ער האָט זי געשלאָגן אין בויך אַריין, אין האַרץ אַריין, אין די פלייצעס אַריין ; געשלאָגן אַזוי, אַז מ'מאָל נישט דערקענען. פון דעמאָלט אָן האָט ער אָנגע-הויבן מאַכן אַ פוסה אין דער זייט, זיך אַרומגעשלעפט מיט אויס-געלאַסענע זעלנערקעס, אַוועקגעאַנגען כמעט יעדע נאַכט, פאַר-שליסנדיק אַקסיניען אין שיער אָדער אין שטוב.

אַן ערך אַנדערהאַלבן יאָר האָט ער איר נישט מוחל געווען די באַליידיקונג, ביז ס'איז געבוירן געוואָרן אַ קינד. נאָכדעם האָט ער זיך באַרויקט, אָבער אַלץ נאָך קאַרג געווען אויף אַ גוט וואָרט און ווי פריער זעלטן גענעכטיקט אינדערהיים.

די אַרבעט אַרום דער באַלעבאַטישקייט מיט דער גרויסער צאָל בהמות האָט אַקסיניען אינגאַנצן פאַרשלונגען. סטיעפאַן האָט זיך געפויילט צו אַרבעטן : פאַרקעמענדיק זיין טשופרינע, פלעגט ער אַוועקגיין צו די חברים אויסרייכערן אַ פאַפיראַסל, מאַכן אַ קערטל, זיך דערציילן נייעסן פון כוּטאַר, און די בהמות האָט געמוזט באַזאָרגן אַקסיניאַ די באַלעבאַטישקייט — ווידער זי. פון דער שוויגער האָט זי געקאָנט האָבן אַ קנאַפע היף. אַרומפאַרענ-

דיק זיך אַ ביסל, פלעגט די שוויגער אַוועקפאלן אויפן בעט, קרעכצן צונויפדרייען זיך אין אַ קנױל, אויסציען די אָפגעבליאַקעוועטע לײפן ווי אַ פּאָדים און קוקן אויפן סופיט מיט ווילד-געוואָרענע אויגן פון ווייטיק. אין אַזעלכע מינוטן איז אויף איר פנים, וואָס איז פּאַזעצט געווען מיט שוואַרצע, משונהדיק-גרויסע וואַרצלען, אַרויסגעטרעטן אַ געדיכטער, עיפושדיקער שווייס. די אויגן האָבן זיך אָנגעפילט מיט טרערן, וואָס זענען כסדר, איינע נאָך דער צווייטער, גערונען. אַקסיניאַ פלעגט אַוועקוואַרפן די אַרבעט, זיך פאַרקלױבן ערגעץ אין אַ ווינקעלע און מיט שרעק און רחמנות קוקן אויף דער שוויגערס פנים.

אין אַנדערהאַלבן יאָר אַרום איז די שוויגער געשטאַרבן. אינדערפרי האָבן ביי אַקסיניען זיך אָנגעהויבן די געבורט-ווייען און מיטאַג-צייט, אַ שעה פאַרן געבוירן ווערן פון קינד, איז די שוויגער לעבן דער טיר פון דער אַלטער פּער-שטאַל גייענדיק געשטאַרבן. די הייבאַם, וואָס איז אַרויסגעלאָפן מתרה זיין דעם שיכורן סטיעפאַן, ער זאָל נישט אַריינגיין צו דער געווינערן, האָט דערזען לײגן אַקסיניעס שוויגער מיט די פיס אונטער זיך. אַקסיניאַ האָט זיך צוגעבונדן צום מאַן נאָכן געבוירן ווערן פון קינד, אָבער נישט געהאַט קיין האַרץ צו אים. דאָס איז געווען בלױז אַ ביטער, ווייבעריש רחמנות-געפיל און געוואוינהייט. דאָס קינד איז גע-שטאַרבן נאָך איידער ס'איז אַלט געוואָרן אַ יאָר. ס'האַט זיך צוריק אָנגעהויבן דאָס אַלטע לעבן. און ווען מעליעכאָוו האָט שפּאַסנדיק פאַרשטעלט אַקסיניען דעם וועג, האָט זי מיט שרעק דערפילט, אַז עס ציט זי צו דעמדאָזיקן שוואַרצן לײבן בחור. ער איז עקשנותדיק, מיט בױהייאישער האַרטנעקיקייט צוגעשטאַנען צו איר. און טאַקע די דאָזיקע עקשנותדיקייט האָט אַקסיניען געשראַקן. זי האָט געזען, אַז ער האָט נישט מורא פאַר סטיעפאַנען, אינערלעך גע-פילט, אַז ער וועט סתם אַזוי פון איר זיך נישט אָפטשעפען און מיטן שכל נישט ווילנדיק דאָס – זיך געווערט מיט אַלע כוחות. זי האָט באַמערקט, אַז אין די יום-טובים און אפילו וואָכן-טעג הייבט זי אָן אויפּמערקזאַמער זיך אָנטון און נאַרנדיק זיך אַלײן, באַמיט זי

זיך אַלץ אָפּטער זיך אים צו וואַרפן אין די אויגן אַרײַן. עס איז איר געווען וואַרים און אָנגענעם, ווען גרישקאַס שוואַרצע אויגן האָבן מיט ווילדער צערטלעכקייט זיך אָפּגעשטעלט אויף איר. באַגינען, ווען זי פלעגט אויפשטיין מעלן די קי, האָט זי געשמייכלט און נאָך אַלײן נישט וויסנדיק פאַרוואָס, זיך דערמאַנט: „הײנט וועט זײַן עפעס פּרײַלעכט. וואָס אַזױנס? — גריגאָרי... גרישאַ...“ עס האָט זי גע-שראָקן דאָסדאָזיקע נייע געפײַל, וואָס האָט זי אינגאַנצן פאַהערשט און זי איז אין די געדאַנקען געאַנגען טאַפּנדיק, פאַרזיכטיק, ווי מערן-צײַט איבערן געלעכערטן אייז פון דאָן.

באַגלײטנדיק סטײעפּאַנען אין לאַגער אַרײַן, האָט זי באַשדאָסן מיט גרישקען, ווי ווייט מעגלעך, זעלטענער זיך צו זען. נאָכן פּיש-פּאַנג מיט דער נעץ איז דערדאָזיקער באַשלוס בײַ איר נאָך פעס-טער געוואָרן.

VIII

צוויי טעג פאַרן יום-טוב פון דער דרײַ-אײניקייט האָבן די מענטשן פון כּוּטאַר זיך געטײלט מיט דער לאַנקע. צו דער חלוקה איז געאַנגען פּאַנטעלעײ פּראָקאַפּיעוויטש. ער איז צוריקגעקומען פון דאָרט מיטאַג-צײַט קרעכצנדיק אַראָפּגעוואָרפן די שײך, מיט הנאה זיך צעריבן די מידע. יס פון גיין און געזאָגט:

— מיר האָבן געקריגן אַזער חלק לעפּן רויטן יאַר. דאָס גראָז איז דאָרט נישט אַזוי איבעריק גוט. דער אײבערשטער עק דערגרייכט צום וואַלד — ערטערווייז אַ ביסל זאַמדיק, אַ ביסל ווילד פאַרוואַקסן.

— ווען וועט מען אָנהײבן שניידן? — האָט גריגאָרי גע-פרעגט.

— נאָך יום-טוב.

— איר וועט אפשר מיטנעמען דאַריען? — האָט די אַלטע זיך אָנגעכמורעט.

פּאַנטעלע פּראָקאָפּיעוויטש האָט אַ מאַך געטון מיט דער
הינט, ווי איינער רעדט: - „טשעפע דרך אָפּ“.

- מען וועט דאַרפן - וועט מען זי מיטנעמען. גיב פעסער
צו עסן, וואָס שטייטו? - זיך אָנגעבלאָזן!

די אַלטע האָט אַ שאַרף-געטון מיטן אויוון-ברעטל, אַרויסגע-
נומען דעם אָנגעוואַרימטן באַרשטש פון אויוון. ביים עסן האָט
פּאַנטעלע פּראָקאָפּיעוויטש לאַנג דערציילט וועגן דער חלוקה און
כיטראַק דעם אַטאַמאַן, וואָס האָט שיער נישט אָפּגענאַרט דעם
גאַנצן כוּטאַר.

- ער האָט אויך פאַראַיאָרן מיט מאַל זשאַקא פּראָלאָוואַ ביים
טיילן קאָמבינירט - האָט דאַריא זיך אַריינגעמישט.

- שוין אַן אַלטער מנוול - האָט פּאַנטעלע פּראָקאָפּיעוויטש
געקייט.

- טאַטע, ווער וועט גראַביען, און ווער וועט אויפשטעלן
די קופּעס? - האָט דוניאַשא נישט דרייט געפרעגט.

- און דו וואָס וועסט טון?

- איינע אַיין, טאַטע, וועל איך מיר נישט קיין עצה געבן.

- וועט מען אַ רוף-טון אַקסיוטאַ אַסטאַכאַוואַ. סטיעפאַן האָט
געבעטן מ'זאָל אים זיין היי אַראָפּנעמען, מ'דאַרף עס טון.

צומאָרגנס אינדערפרי איז צום מעליעכאַווער הויף אויף אַ
ווייספּיסיק געזאַטלט פּערד צוגעריטן מיטקא קאַרשונאַוו.

עס האָט געטריפט אַ רעגן. אַ פייכטער נעפל איז געהאַנגען
איבערן כוּטאַר. מיטקא האָט זיך אָנגעבויען פון זאַטל, געעפנט דאָס
טירל און אַריינגעריטן אין הויף.

פון גאַנעק האָט זיך צעשריגן אויף אים די אַלטע.

- וואָס ביסטו דאָ געקומען, דו אַנדרייער? - האָט זי גע-
פרעגט מיט דייטלעכער אומצופרידנקייט. די אַלטע האָט נישט גע-
ליטן מיטקען, דעם עזות-פנים און שלעגער.

- וואָס ווילסטו פון מיר איינישקא? - האָט מיטקא זיך
געוואונדערט, אָנבינדנדיק דאָס פּערד אָן גאַנעק. - איך בין גע-
קומען צו מיטקען. וואו איז ער?

— ער שלאפט אין שפייכלער. און וואָס איז דאָס? ... די
ביסט פאַראַלזירט געוואָרן? צופוס קאַנסטו שוין נישט גיין?
— דו, מומעשי, מוזט אומעטום די נאָז אַרײַנשטעקן! —
האַט מיטקא זיך באַליידיקט. וויגנדיק זיך, פאַכענדיק און קלאַפּן:
דיק זיך איבער די כאַליעוועס פון די לאַקירטע שטייול, איז ער
אַרײַנגעגאַנגען אין שפייכלער. גריגאָרי איז געשלאָפּן אין דער
אַרבע, וואָס איז געווען אַראָפּגענומען פון די פעדערשטע רעדער.
מיטקא האָט פאַרושמורעט דאָס לינקע אויג, ווי ער וואָלט זיך גע-
צילט, און אַ ציגעגעבן גריגאָריען מיטן בייטשל.
— שטיי אויף, פויער!

דאָס וואָרט „פויער“ איז ביי מיטקען געווען דאָס ערגסטע
זידל-וואָרט.

גריגאָרי איז אויפגעשפרונגען ווי אַ פרוזשינע.

— וואָס ווילסטו?

— גענוג געפאַפּן!

— הער אויף, מיטרי, פלע-זמן איך בין גוט...

— שטיי אויף, כ'דאַרף מיט דיר עפעס רעדן.

— נו?

מיטקא האָט זיך געזעצט אויף דער אַרבע, אַראָפּקלאַפּנדיק
מיטן בייטשל די פאַרטרוקנטע בלאַטע פון שטייול, און געזאָגט:

— איך, גרישאַק, פיל מיך באַליידיקט...

— נו?

— אוודאי, — מיטקא האָט אַרויסגעזאָגט אַ דריי-גאַרנדיק

זידל-וואָרט, — דער סאַטניק* דערלויבט זיך שוין צופיל.

ער האָט לאַנג און ביזו געוואָרפן מיט ווערטער דורך די
פאַרדריקטע ציין, זיינע פיס האָבן געציטערט. גריגאָרי איז אויפ-
געשטאַנען.

— וועלכער סאַטניק?

אַן אַפיצירן-ראַנג אין קאָזאַקן-מיליטער פון דער צאַרישער אַרמיי.

האַלטנדיק אים ביים אַרבל פון העמד, האָט מיטקאָ שוין גע-
רעדט שטילער:

— זאָטל אָן דאָס פערד און מיר וועלן אַרויסרייטן אויף
דער פּאַשע. איך וועל אים ווייזן! איך האָב אים טאַקע אַזוי
געזאָגט: „לאָמיר, אייער וואוילגעבוירנהייט, פרווון“. — ברענג
צונויף, זאָגט ער, אַלע דיינע פריינט און חברים, און איך וועל זיי
אַלע בייקומען, ווייל די מוטער פון מיין קאַבילע האָט אין פעטער-
בורג אויף די אָפיצירישע געיעגן פריזן גענומען“. — אָבער וואָס
גייט מיך אָן זיין קאַבילע מיט דער מוטער צוזאמען —
כאַפט זיי דער טייוול! — איך וועל מיין פערד נישט לאָזן איבעריאָגן.
גריגאָרי האָט זיך אייליק אָנגעטון, מיטקאָ איז געשטאַנען און
אים אונטערגעטריבן; שטאַמלענדיק פון פעס, האָט ער דערציילט:
— דער סאָטניק איז געקומען צו מאַכאָון צו גאַסט. וואָרט
נאָר, ווי הייסט ער? דאַכט זיך, ליסטניצקי. אַזאָ דיקער און ערנ-
סטער, ברילן טראָגט ער. נו, זאָל ער! מעג ער זיך טראָגן בריילן,
אָבער מיין פערד וועל איך נישט לאָזן איבעריאָגן.
גריגאָרי האָט שמייכלענדיק אָנגעזאָטלט די אַלטע קאַבילע,
וואָס איז אַוועקגעשטעלט געוואָרן צום פרוכבערן, און דורכן טויער
פון שייער — דער פּאָטער זאָל נישט זען — אַרויסגעריטן אין
סטעפ אַריין. זיי זענען געריטן צו דער פּאַשע איבערן באָרג. די
קאַפיטעס פון די פערד האָבן שליאַפענדיק געקנעטן די בלאָטע.
אויף דער פּאַשע לעבן פאַרטרוקנטן טאָפּאַל האָבן געוואָרט אויף
זיי רייטער: דער סאָטניק ליסטניצקי אויף אַ דאַרער הערלעכער
קאַבילע און אָן אַכט חברה-לייט פון כוּטאַר אויף געזאָטלטע פערד.
— פון וואָנען וועלן מיר אָנהייבן — האָט דער סאָטניק זיך
געווענדט צו מיטקען, פאַרריכטנדיק זיינע פענסנע אויף דער נאָז
און קוויקנדיק זיך מיט די מעכטיקע מוסקולן אויף דער ברוסט
פון מיטיעס פערד.

— פון טאָפּאַל ביזן צאַראָווער סטאַוו.

— וואו איז דאָס דער צאַראָווער סטאַוו?

דער סאָטניק האָט געזשמורעט די קורצזיכטיקע אויגן.

— אָט דאָרט, אייער וואוילגעבוירנהייט, לעבן וואָלד.
מען האָט אויסגעגלייכט די פערד. דער סאָטניק האָט אויפ-
געהויבן דאָס בייטשל איבערן קאָפּ. די שליפע איבער זיין אַקסל
איז בערגלדיק אָנגעשוואָלן.

— ווען איך וועל זאָגן „דריי“ — הייבן מיר אָן! נו? איינס,
צוויי... דריי!

דער ערשטער האָט זיך אָפגעריסן דער סאָטניק, צופאַלנדיק
צום האָרן פון זאָטל און זיך צוהאַלטנדיק דאָס היטל מיט דער האַנט.
ער האָט אויף אַ סעקונדע זיך געפּעדערט פאַר די איבעריקע.
מיטקאָ האָט מיט אַ צעטראָגן בלייך פנים זיך אונטערגעהויבן אויף
די רייט-טרעפלעך — גריגאָריען האָט זיך געדאַכט, אַז ער האָט
אויפן פערדס קרופּ צו פאַמעלעך אַראָפּגעלאָזט דאָס בייטשל, וואָס ער
האָט אויפגעהויבן איבערן קאָפּ.

פון סאָפּאַל ביזן צאַראָווער סטאַוו איז דריי וויאַרסט. אין
האַלבן וועג האָט מיטקעס פערד זיך אויסגעצויגן ווי אַ פּייל און
דעריאָגט דעם סאָטניקס קאַבילע. גריגאָרי איז געריטן נאַכלעסיק.
בלייבנדיק באַלד אין אָנהייב הינטערשטעליק, איז ער געריטן אין
לייכטן גאַלאָפּ און מיט נייגעריקייט זיך צוגעקוקט צו דער קייט
פון די רייטער, וואָס האָט אַליץ מער זיך דערווייטערט און
צעטיילט אויף באַזונדערע רינגען.

לעבן צאַראָווער סטאַוו געפינט זיך אַ זאַמדיקער וואָל, וואָס
איז אָנגעטראָגן געוואָרן דורך די פּרילינגס-וואַסערן. זיין געלער
האַרב, ווי ביי אַ קעמל, איז שיטער פאַרוואַקסן מיט שפיציק-בלע-
טערדיקע ווילדע קנאַבל-געוויקסן. גריגאָרי האָט געזען, ווי דער סאָט-
ניק מיט מיטקען זענען צוזאַמען אַרויף אויפן וואָל און אַריבער אין דער
צווייטער זייט אַריין, נאָך זיי האָבן זיך איינציקווייז נאַכגעגליטשט
די איבעריקע רייטער. ווען ער איז אָנגעקומען צום סטאַוו, זענען
די פאַרשוויצטע פערד שוין געשטאַנען אין אַ קופּע צוזאַמען. די חברה-
לייט פון כּוּסאָר האָבן אייליק זיך דערנענטערט און אַרומגערינגלט
דעם סאָטניק. מיטקאָ האָט געשיינט פון איינגעהאַלטענער פּרייד. דער
טרוימף האָט זיך געפילט אין זיין יעדער באַוועגונג. דער סאָט-

ניק האָט, קעגן גריגאָריעס דערוואַרטונג, גאַרנישט אויסגעזען פאַר-
שעמט: אָנגעשפּאַרט אָן אַ בוים, האָט ער זיך גערייכערט זיין
פּאַפּיראַסל און געזאָגט, אָנווייזנדיק מיטן קליינעם פינגער אויף
זיין פאַרשוויצטער, ווי אויסגעפּאָדענער קאָפּילע.

— איך האָב אויף איר געמאַכט הונדערט און פּופּציק וויאַרסט.
ערשט נעכטן געקומען פון דער סטאַציע. ווען זי וואָלט נישט גע-
ווען אזוי אויסגעמאַטערט — וואָלט מיך קאָרשונאַוו קיינמאָל נישט
איבערגעיאָגט.

— אפשר, — איז מיטקאָ געווען גרויסמוטיק.
— קיין שנעלערס פון זיין פּערד איז אין דער גאַנצער געגנט
נישטאָ. — האָט מיט קנאה געזאָגט דער פּיעגעוואַטער בחור, וואָס
איז געקומען צו רייטן דער לעצטער.

— דאָס איז שוין איינמאָל אַ פּערד. — מיטקאָ האָט מיט אַ
ציטערדיקער האַנט פון דער איבערגעלעבטער אויפּרעגונג אַ קלאַפּ
געטון דעם פּערד איבערן האַלז און, שטייף-שמייכלענדיק, אַ קוק
געגעבן אויף גריגאָריען.

זיי האָבן ביידע זיך אָפּגעטיילט פון די איבעריקע, אַוועק-
געריטן איבערן באַרג, נישט דורך דער גאַס. דער סאַטניק
האַט זיך געזעגנט מיט זיי קיל, אַ הייב-געטון צוויי פינגער צום
דאַשיק און זיך אויסגעדרייט.

ווען זיי זענען צוגערעטן איבערן געסל צום הויף, האָט
גריגאָרי דערווען אַקסיניען, וואָס איז זיי געגאַנגען אַקעגן. זי איז
געגאַנגען, אָפּצופּנדיק די בלעטלעך פון אַ צווייגל. ווען זי האָט
דערווען גרישען, האָט זי נידעריק אַראָפּגעלאָזט דעם קאַפּ.

— וואָס האָסטו דיך פאַרשעמט, מיר פאַרן דען מיט וואָגנס? —
האַט מיטקאָ אונטערווינקענדיק אויסגעשריגן: — קאָלינע, דו
מיינ ביטערע!

גריגאָרי איז געריטן גלייכגילטיק, קוקנדיק פאַר זיך, נאָר
ווען ער האָט זיך געפונען לעבן איר, האָט ער גראָד דעמאָלט אַ שמיר
געגעבן דער קאָפּילע מיטן בייטשל. זי האָט זיך אַ זעץ-געטון

אויף די הינטערשטע פיס - א וויערג-געטון און אָפגעשפריצט
אַקסיניען מיט בלאַטע.

- איי, משוגענער טייוול!

ער האָט אָנגעדרייט דאָס איבערגעשראַקענע פערד, באַמיענ-
דיק זיך אַרויפצורייטן אויף אַקסיניען און געפרעגט:

- פאַרוואָס באַגריסטו דיך נישט?

- ביסט נישט ווערט?

- פאַר דעם האָב איך דיך טאַקע אָפגעשפריצט - זיי נישט
קײן בעל-גאוונהניצע!

- הער אויף! - האָט אַקסיניאַ אַ געשריי-געטון, פאַכענדיק

מיט די הענט פאַרן פערדס פיסק. - דו ווילסט מיך מיטן פערד
צעטרעטן?

- דאָס איז אַ קאַבילע, נישט קיין פערד.

- אַלץ איינט, הער אויף!

- פאַרוואָס ביסטו ביזו אויף מיר, אַקסיוטאַ? אפשר פאַר

דעם אַנומעלטיקן אויף דער פאַשע...?

גריגאָרי האָט איר אַריינגעקוקט אין די אויגן. אַקסיניאַ האָט

געוואָלט עפעס זאָגן, נאָר אין ווינקל פון איר שוואַרץ אויג האָט

פלאַצלינג אָנגעקוואַלן אַ טרערעלע, די ליפן האָבן נעבעכדיק אַ

ציטער-געגעבן. זי האָט מיט אַ פאַרשטיקטן האַלז אַ שעפטשע-געטון:

- טשעפע דיך אָפּ, גריגאָרי... איך בין נישט ביזו... איך... -

און איז אַוועקגעאַנגען.

דער פאַרוואַנדערטער גריגאָרי האָט דעריאָגט מיטקען ביים

טויער.

- וועסט קומען היינט אויף דער פאַרווילונג? - האָט

יענער געפרעגט.

- גיין.

- פאַרוואָס? זי האָט דיך אפשר פאַרבעטן אויף נאַכטלעגער?

גריגאָרי האָט זיך אַ רייב געטון דעם שטערן מיט דער

האַנט און נישט געענטפערט.

IX

נאָכן יום-טוב פון דער דריי-אייניקייט איז אין די הויפן פון
 כוּטאָר געבליבן נישט מער, ווי דער פאַרטרוקנטער אַאיר, וואָס
 איז אויסגעשפּרייט געווען אויף די דילן, דער שטויב פון די צע-
 ריבענע בלעטער און דאָס גערינצלטע, טויטע גרינס פון די אָפּ-
 געהאַקטע דעמבענע און יעשיאַנאָוע צווייגן, מיט וועלכע עס זע-
 נען באַצירט געווען די טויערן און גאַנקעס.

נאָך דעמדאָיקן יום-טוב האָט זיך אָנגעהויבן דער היי-שניט.
 באַלד באַגינען האָט די לאָנקע זיך צעבלייט מיט יום-טובדיקע וויי-
 בערישע קליידער, העל-געבליימטע פאַרטוכער, בונטפאַרביקע טיכער,
 צום היי-שניט זענען אַרויס אַלע איינוואוינער פון כוּטאָר.
 די שניטערס און גראַביערקעס האָבן זיך אָנגעטון, ווי צו אַ גרויסן
 יום-טוב. דאָס איז געווען אַ מנהג פון פאַרצייטנס. פון דאָן ביז
 די ווייטע אַלכע-וועלדלעך האָט די לאָנקע זיך באַוועגט און גע-
 אַטעמט אונטערן גלאַנץ פון די קאָסעס.

די מעליעכאָוס האָבן זיך פאַרשפּעטיקט. זיי זענען אַרויסגע-
 פאַרן צום היי-שניט, ווען אויף דער לאָנקע איז שוין געווען כמעט
 אַ האַלבער כוּטאָר.

— דו שלאָפסט צו לאַנג, פאַנטעלעדי פראַקאָפּיעוויטש! —
 האָבן געשריגן די שניטערס, וואָס האָבן שוין באַוויזן זיך צו דער-
 שוויצן.

— נישט איך, די ווייבער זענען שולדיק! — האָט דער אַל-
 טער געשמייכלט און אונטערגעטריבן די אַקסן מיטן געפלאַכטענעם
 רעמעט.

— אַ געזונט איך, שכן! זיך פאַרשפּעטיקט, ברידערל, זיך
 פאַרשפּעטיקט... — דער הויכער קאַזאַק אין שטרוענעם הוט האָט
 געשאַקלט מיטן קאָפּ, זיך צורעכטמאַכנדיק די קאָסע ביים וועג.

— וואָסי, דאָס גראַז וועט אויסגעטרוקנט ווערן?
 — וועסט פאַרן שנעלער — וועסטו באַווייזן, אויב נישט —
 וועט עס טאַקע אויסגעטרוקנט ווערן. וואו געפינט זיך דיין חלק?

— לעבן רויטן יאר.

— נו, נו, טרייב-זשע אונטער די עקסלעך, וואו'ים, גזו נישט,

וועסטו היינט נישט אַנקומען.

פון הינטן איז אויף דער אַרבע געזעסן אַקטיניא, פאַרהילט דאָס גאַנצע פנים אין אַ טיכל פאַר דער זון. דורכן שמאַלן שפאַלט, וואָס איז איבערגעלאָזט געוואָרן פאַר די אויגן, האָט זי געקוקט אויף גריגאָריען, וואָס איז געזעסן קעגן איר, גלייכגילטיק און שטרענג. דאָריא, אויך אַן איינגעהילטע און אויסגעשלייערטע, מיט אַראָפּגעהאַנגענע פיס פון דער אַרבע, האָט געזיגט מיט דער לאַנג-גער אַדערדיקער ברוסט דאָס איינגעשלאָפּענע קינד אויף די הענט. דוניאַשקא איז אונטערגעשפרונגען אויף דער לייטער פון דער אַרבע, קוקנדיק מיט גליקלעכע אויגן אויף דער לאָנקע און די באַזעגנטע מענטשן אויפן וועג. איר פריילעך פנים, לייכט אָפּ-געברענט און באַדעקט מיט זומערשפרענקעלעך אונטער די אויגן, האָט, דאַכט זיך, אויסגעדריקט: „מיר איז פריילעך און גוט דער פאַר, וואָס דער טאָג מיט דעם בלויען הימל אַן וואָלקנס איז אויך פריילעך און גוט; דערפאַר, וואָס אויף דער נשמה איז אויך אַזאָ בלויע רויקייט און זויבערקייט. מיר איז פריילעך און מער וויל איך גאָרנישט. פאַנטעלעדי פראַקאָפּיעוויטש האָט אַראָפּגעצויגן אויף דער האַנט דעם אַרבל פון באַנוולנעם העמד און זיך אָפּגעווישט דעם שווייס, וואָס איז אים גערונען פון אונטערן דאַשיק אַפּער. זיין אַנגעבויענער רוקן, נעט אַרומגענומען פון העמד, האָט זיך גע-טונקלט פון פאַרשוויצטקייט. די זון האָט דורכגעדרונגען דעם גרויען קאַראַקול פון די וואָלקנס און אויסגעשפּרייט אַ פעכער פון מאַטע, איבערגעבראַכענע שטראַלן, איבער די ווייטע זילבערנע בערג אויף דער צווייטער זייט דאָן, איבערן סטעפּ, איבער דער לאָנקע און איבערן כוּטאַר.

דער טאָג איז געווען אַ חמימהדיקער. די וואָלקנדלעך, אַרומ-געצוימטע פון ווינט, זענען געקראַכן פּויל, נישט איבעריאָנגדיק פאַנטעלעדי פראַקאָפּיעוויטשס אַקסן, וואָס האָבן זיך געשלעפט אויפן וועג. ער לאָיין האָט שווער אויפגעוויבן די בייטש, געפאַכעט מיט

איר, ווי ער וואָלט זיך נישט געקאָנט אַנטשליסן: יאָ אָדער נישט אַ שמייס צו טון איבער די שאַרפע אַקסישע לענדן. די אַקסן, וואָס האָבן דאָס אָפנים פאַרשטאַנען, האָבן נישט צוגעאייילט דעם טריט, נאָר ווייטער אַזוי פאַמעלעך און טאַפנדיק געשטעלט זייערע שווערע פיס, פאַכענדיק מיט די וויידלעך. אַ שטויביק-גאַלדיקער, אַראַנזש-גלעאַז-ציקער זשוק האָט זיך געדרייט איבער זיי.

די גלאַנקע, וואָס איז שוין אָפגעשניטן געווען לעבן די כוּטאַר-שייערס, האָט געלייכטן מיט די העל-גרינע פלעקן; דאָרט, וואו מען האָט דאָס גראָז נאָך נישט געהאַט אַראָפגענומען, האָט אַ ווינטל געשוּ-בערט דאָס גרינע טונקל-גלעאַנציקע זיידנס פון גראָז.

— אָט איז אונזער חלק. — פאַנטעלע פראַקאָפיעוויטש האָט אַ ווייז-געטון מיט דער בייטש.

— פון וואָלד וועלן מיר אָנהייבן? — האָט גריגאָרי געפרעגט.
— מ'קאָן אויך פון דער זייט. דאָ האָב איך מיט דער לאַפעטע אַ צייכן געמאַכט.

גריגאָרי האָט אויסגעשפאַנט די מידע אַקסן. פינקלענדיק מיטן אויעררינגל, איז דער אַלטער געגאַנגען אָפּווכן דעם סימן, וואָס ער האָט אין עק אויסגעהאַקט מיט דער לאַפעטע.

— נעם די קאָסע! — האָט ער באַלד אַ געשריי-געטון, אַ פאָך-געבנדיק מיט דער האַנט.

גריגאָרי איז געגאַנגען, איינפייגנדיק דאָס גראָז. פון דער אַרבע האָט גענומען פליסן הינטער אים אַ צעווייגטער שפאַר. פאַנטעלע פראַקאָפיעוויטש האָט זיך איבערגעצילמט אין דער זייט פון ווייטן ווייסן גלאַקן-טורעם און גענומען די קאָסע. זיין העהאַרבעטע נאָז האָט געגלאַנצט, ווי זי וואָלט ערשט אָפלאַקירט געוואָרן, אין די גריבער פון זיינע איינגעפאלענע באַקן האָט זיך געזען שווייס. ער האָט אַ שמייכל געטון, אויפדעקנדיק אין זיין שוואַרצער באַרד אַן אומציייליקע צאָל ווייסע, מיט שפייעכץ באַזאַפטיקטע, געדיכטע ציין, און אויפגעהויבן די קאָסע, אויסדרייענדיק דעם געפאלדעטן האַלדן רעכטס. אַ קלאַפּטערדיקער האַלב-קרייז פון אָפגעשניטן גראָז האָט זיך אַ לייג-געטון צו זיינע פיס.

גריגאָרי איז אים פּוּס-טריט נאַכגעגאַנגען פּוּן הינטן מיט האַלב-פּאַרמאַכטע אויגן, אומלייגנדיק דאָס גראָז מיט דער קאָסע. פּאַרויס האָבן אין אַ געבראַכענעם רעגנבויגן געבליט די ווייבע-רישע פּאַרטוכער, נאָך ער האָט מיט די אויגן געזוכט בלוז איין ווייס פּאַרטיכל מיט אַן אויסגענייטן זוים; ער האָט אַ קוק-געטון אויף אַקסיניען און ווידער זיך צוגעפאַסט צום פּאַטערס טריט, פּאַכנדיק מיט דער קאָסע.

אַקסיניאַ האָט כּסדר פּאַרנומען זיינע געדאַנקען; ער האָט אין רעיון זי געקוּט מיט האַלב-פּאַרמאַכטע אויגן, איר געזאָגט הייסע און צערטלעכע ווערטער, וואָס זענען אים פּוּן ערגעץ-וואו פּלוצ-לינג אויף דער צונג אַרויפגעקומען, דערנאָך האָט ער דאָס אַלץ אַוועקגעוואָרפּן און געשפּאַנט, ציילנדיק - איינס, צוויי, דריי, דער זכּרון האָט אים אונטערגערוקט שטיקלעך אַפּגעריסענע דערינערוי-גען: „זיי זענען געזעסן אונטער דער נאַסער היי-קיפּע... אין קריגל האָט געשטירקעט אַ גריל... די לבנה איבער דער לאַנקע... און פּוּן קוסטן אין דער קאַלזשע אַרײַן טריפּן איינצלע טראָפּנס אױך אזוי - איינס, צוויי, דריי... אַך, ווי גוט ס'איז געווען!...“

לעבן וואָגן האָט מען זיך צעלאַכט. גריגאָרי האָט זיך אומ-געקוקט: אַקסיניאַ האָט, אַן אָנגעבויענע, עפעס געזאָגט דאַרען, וואָס איז געלעגן אונטער דער אַרבע, יענע האָט אָנגעהויבן פּאַכען מיט די הענט, און זיי האָבן זיך ווידער ביידע צעלאַכט. דיניאַש-קאָ איז געזעסן אויפּן דישעל און מיט אַ דיין קולעכל עפעס גע-זינגען.

„ווען איך וועל צוקומען צו יענעם קוסט, וועל איך אָנ-שאַרפּן די קאָסע“, - האָט גריגאָרי אַ טראַכט געטון און דערפּילט, ווי די קאָסע איז דורכגעגאַנגען דורך עפעס זימפּיקס. ער האָט זיך אָנגעבויען אַ קוק-טון: אַ קליין ווילד קאַטשקעלע האָט פּוּן לעבן זיינע פּיס מיט אַ פּישטשעריי אַוועקגעלאַמט אין גראָז אַרײַן. לעבן גריבל, וואו ס'האָט זיך געפונען די נעסט, האָט זיך געוואַלגערט אַ צווייטס, אַן איבערגעשניטנס אויף דער העלפט און די איבערי-קע האָבן מיט אַ פּישטשעריי זיך צעשיט איבערן גראָז. גריגאָרי

האָט זיך אַרויפגעלייגט אויף דער האַנט דאָס איבערגעשניטענע קאַטשקעלע. בראַנזיק-געל, ערשט די טעג זיך אַרויסגעפיקט פון איי, האָט עס נאָך אויפגעהאַלטן די לעבעדיקע וואַרימקייט אין פוך. אויפן פלאַכן געעפנטן שנעבעלע - אַ ראַזניקע בלעזעלע בלוט, דאָס פערלדיקע אייגל - האַלב-צונויפגעלענט, אַ לייכט ציטערן פון די נאָך הייסע פיסלעך. גריגאָרי האָט מיט אַן אומגע-ריכטן שאַרפן רחמנות-געפיל געקוקט אויף דעם טויטן קנוילעכלע, וואָס איז געלעגן אויף זיין האַנט.

- וואָס האָסטו געפונען, גרישוואַקאַ ?

דוניאַשקאַ איז אונטערשפרינגענדיק געלאָפן איבער די אַפּ-געשניטענע רייען. אויף איר ברוסט האָבן אַרומגעצאָפלט די דיין-פאַרפלאַכטענע צעפעלעך. גריגאָרי האָט אַ פאַרקרימטער אַראָפּגע-לאָזט די קאַטשקעלעך, ביז אַ פאַך-געבנדיק מיט דער קאַסע. נאָך מיטאַג האָבן די ווייבער אָנגעהויבן גראַביען. דאָס אָפּגעשניטענע גראַז האָט געוועלעך און זיך געטרונקנט, אויסטיילנ-דיק אַ געדיכטן, פאַרשיכורנדיקן אַראָמאַט. דאָס מיטאַג האָט מען געגעסן כאַפּנדיק. חזיר-פעטס און דאָס קאַזאַקישע מאַכל - צוואַ-רעכטס, וואָס איז געברענגט געוואָרן אין אַ טאַרבע פון דער היים, פון דעם איז באַשטאַנען דאָס גאַנצע מיטאַג.

- אַהיים איז נישטאַ נאָכוואָס צו פאַרן - האָט פּאַנטעלע פּראַקאַפיעווי ש געזאָגט ביים מיטאַג, - זאָלן די אַקסן זיך צופאַשען אין וואַלד און מיר וועלן מאַרגן, ווי נאָר די זון וועט זיך באַווייזן, אָפּשניידן די רעשט.

ס'האָט אָנגעהויבן שוין טונקל ווערן, ווען מ'האָט אויפגע-הערט שניידן. אַקסיניאַ האָט צוגעגראַביעט די לעצטע רייען און אַוועקגעאַנגען צום וואַגן קאָכן קאַשע. דעם גאַנצן טאַג האָט זי גריגאָריען ביז אויסגעלאַכט, געקוקט אויף אים מיט פאַראַכטנדי-קע אויגן, ווי זי וואַלט פאַר עפעס אַ גרויסער, אומפאַרגעסלעכער באַליידיקונג זיך נוקם געווען. גריגאָרי האָט, אַן אָנגעכמורעטער און ווי פאַרוועלקטער, אַוועקגעטריבן די אַקסן אַנטרינקען צום דאָן. דער פּאָטער האָט די גאַנצע צייט אַכטונג געגעבן אויף אים מיט

אָקסיניען. ער האָט אומפריינטלעך אַ קוק-געטון אויף גריגאָריען
און געזאָגט :

— עס אָפּ נאַכטעסן און דערנאָך גיב אַכטונג אויף די אָקסן.
זע, זיי זאָלן נישט אַרײַן אין גראָז. נעם מיט מיין זיפּון.

דאַריע האָט אַוועקגעלייגט דאָס קינד אונטער דער אַרבע
און מיט דוניאַשקען געגאַנגען נאָך צווייגלעך אין וואַלד אַרײַן.

איבער דער לאַנקע, איבערן שוואַרצן נישט צוטריטלעכן
הימל, איז זייטיק געגאַנגען די נישט פולע לבנה. איבערן פּייער
האַט געפרוּשעט אַ זאָויערוכע פּון נאַכט-פּלאַטערלעך. אויף אַן
אויסגעשפּרייטער דערע האָט מען געגרייט צום נאַכטעסן. אין פאַר-
סאָדזעטן פעלד-קעסל האָט זיך געקאַכט די קאַשע. דאַריע האָט
מיטן ברעג פּון אינטערקלייד אָפּגעווישט די לעפל, אַ רוף-געטון
גריגאָריען :

— קום אויף נאַכטעסן!

גריגאָרי איז מיטן אָנגעהאַנגענעם זיפּון אויפן אָקסל אַרויס-
געקראָכן פּון דער פינסטערניש, ציגעקומען צום פּייער.
— וואָס ביסטו עפעס אַזאַ אָנגעכמורעטער ? — האָט דאַריאַ
געשמייכלט.

— עס ברעכט מיך אין רוקן, עס וועט אַפּנים זיין אַ רעגן, —
האַט גריגאָרי געפרוּווט מיט אַ וויץ זיך אַרויסדרייען.
— בנאמנות, ער וויל די אָקסן נישט היטן. — דוניאַשאַק האָט
אַ שמייכל-געטון, זיך אַוועקגעזעצט לעבן ברודער, פאַרפירט אַ
שמועס מיט אים, נאָר דער שמועס האָט זיך עפעס נישט גע-
קלעבט.

פּאַנטעלע פּראַקאַפּיעוויטש האָט ערנסט געגעסן די קאַשע,
די פאַרבלאָנדזשעטע נישט דערקאַכטע הירוּש-קערנער האָבן גע-
קנאַקט צווישן זיינע ציין. אָקסיניאַ האָט געגעסן מיט אַראָפּגע-
לאָזטע אויגן, אויף דאַריעס וויצן אומגערן געשמייכלט. עס האָט זי
דורכגעגלייט אַן אומרויקע רויטקייט, איבערגיייענדיק אין אַן אַש-
קאַליר אויף אירע באַקן.

ריגארי איז אויפגעשטאנען דער ערשטער, אוועקגעגאנגען
צו די אָקסן.

— גיב אַכטונג, זאָלן זיי נישט אַרײַן עמעצן אין שאָדן! —
האַט אים דער פּאָטער נאַכגעשריגן, און זיך פאַרכלינעט מיט דער
קאַשע — האָט ער לאַנג און טרוקן געהאַסט.

דוניאַשקא האָט אָנגעבלאָזן אירע באַקן, זיך שטיקנדיק פון
געלעכטער. דאָס פייער האָט שוין געהאַלטן ביים אויסגיין. די
טלענדיקע צווייגלעך האָבן איינגעהילט די זיצנדיקע אין אַ האַניג-
ריח פון די צוגעברענטע בלעטער.

אין מיטן דער נאַכט האָט גריגאָרי זיך צוגעגנבעט צום פּונקט,
ער איז שטיין געבליבן אַ צען טריט ווייט. פון דער אַרבע האָט
זיך געטראָגן פּאַנטעלע פּראָקאָפּיעוויטש רעגלמעסיקע כראָפּען.
פון אַש האָט, ווי אַ גאַלדן פּאַווע-אייגל, אַרויסגעקוקט דאָס
פייער, וואָס איז פאַרן שלאָפן גיין נישט פאַרלאָשן געוואָרן.

פון דער אַרבע האָט זיך אָפּגעטיילט אַ גרויע פאַרהילטע
פיגור און מיט זיגנאַגישע טריט פאַמעלעך זיך דערנענטערט צו
גריגאָריען. זי איז שטיין געבליבן אַ צוויי, דריי טריט פון אים.
אַקסיניאַ. זי גריגאָריעס האַרץ האָט אָנגעהויבן האַסטיק און הויך
קלאַפן; ער האָט זיך אַ זעץ-געטון, מאַכנדיק אַ טריט פאַרויס,
פונאַנדערגעוואָרפן די פּאַלעס פון זיפון און זי צוגעדריקט צו זיך,
אַ געהאַרְכזאַמע, אַ הייס-צעפלאַקערטע. אירע פיס האָבן אין די
קניען זיך געבראַכן. זי האָט אינגאַנצן געציטערט, געטרייסלט זיך
און געקלאַפּט מיט די ציין. גריגאָרי האָט זי אַ כאַפּ-געטון אויף
די הענט — אַזוי פאַרוואָרפט אַ וואָלף אַ פאַרציקט שעפעלע אויף
זיין ריגן — און אָנגעהויבן לויפן, פּלאָנטערנדיק זיך אין די פּאַלעס
פון צעכראַסטעטן זיפון און שווער סאַפענדיק.

— אוי, גרי-שאַ! ... גרי-שענ-קאַ! ... דער טאַטע...

— שווייג! ...

אַרויסרייסנדיק זיך, שווער אַטעמענדיק אין זויערן ריח פון

שעפסן-פעלץ, שטיקנדיק זיך פון געוויסנסביסן, האָט אַקסיניאַ מיט
אַ שטיף, קרעכצנדיק קול כמעט אויסגעשריגן :
— לָאָז אָפּ! שוין אַלץ איינס אַצינד... איך וועל אַליין גיין...

X

נישט ווי דער ווילד-צעוואַקסענער טוילפאַן, נאָר ווי דער
דורנאַפּיאַן, וואָס וואַקסט ביים וועג, בלייט די שפעטע ווייבערישע
ליבע.

זינט דעם היי-שניט האָט אַקסיניאַ אינגאַנצן זיך געענדערט.
ווי ס'וואָלט ווער געמאַכט אַ צייכן, אויסגעברענט אַ חתימה אויף
איר פנים. די ווייבער האָבן גיפטיק געשטשירעט די ציין ביים
באַגענענען זיך מיט איר, געשאַקלט מיט די קעפּ, די מיידלעך
האָבן זי מקנא געווען, אָבער זי האָט שטאַלץ און הויך געטראַגן
איר גליקלעכן, מיט שאַנד-באַדעקטן קאַפּ.

באַלד זענען וועגן גרישאַקס פאַרבינדונגען אַלע געוואויר
געוואָרן. לכתחילה האָט מען גערעדט וועגן דעם שושקענדיק, —
יאָ געגלייבט און נישט געגלייבט, — אָבער נאָכדעם ווי דער כּו-
טאַר-פּאַסטוך קוזאַ מיט דער פאַרריסענער נאָז האָט זיי פאַרטאַג
געזען ליגן לעבן דער ווינטמיל אין יונגן קאַרן אונטער דער ליבנה.
האָט דאָס גערעדעריי, ווי אַ טריבע כּוואַליע אַ פּלייך-געטון.

ס'איז דערגאַנגען אויך צו פּאַנטעלעי פּראַקאָפּיעוויטשן.
איינמאָל אין אַ זונטיק איז ער אַריינגעגאַנגען צו מאַכאָוון אין
געוועלבי. עס איז געווען אַן עולם — זיך נישט צו דערפאַקן. ווען
ער איז אַריינגעקומען — האָט מען מיט שמייכלעך אויף די
פנימער כלומרשט זיך צערוקט. ער האָט זיך דורכגעשפּאַרט צו
דער טובאַנק, וואו מען האָט פאַרקויפט מאַנופּאַקטור. אים פאַרקויפּן —
האָט זיך גענומען דער באַלעבאַס אַליין, סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש.
— וואָס זעט מען דיך עפעס נישט אַזוי לאַנג, פּראַקאָפּיטש?
— געשעפטן אַלץ. אומאַרדענונג אין דער באַלעבאַטישקייט.
— וואָס? אַזעלכע זין, אין נאָך אַלץ אומאַרדענונג!

- וואָס האָב איך פֿון די זין? פּיאָטער איז אַוועק אין לאַ-
גער אַרײַן - מוז איך מיט גריגאָריען אַליין אַלץ באַזאָרגן.
- סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש האָט אויף צווייען צעטיילט זיין גע-
קרייזט קאַשטאַן-בערדל און כּיטרע אָנגעשטעלט זיינע אויגן אויף
די פּאַרזאַמלטע קאַזאַקן.
- און וואָס האָסטו, האַרצינקער, אַזוי דאָס מויל פּאַרשלאָסן?
- וואָס איז דען?
- וואָס הייסט - וואָס איז? דו מאַכסט דעם זון חתונה און
שווייגסט גאָר...
- וואָסער זון?
- גריגאָרי איז דאָך אַ בחור.
- דערווייל פּאַלט מיר נאָך אפילו נישט איין אים חתונה צו
מאַכן.
- און איך האָב געהערט, אַז דו האַלסט ביי נעמען פּאַר
אַ שנור... סטעפּאַן אַסטאַכאַווס אַקסיניע.
- איך? דער מאַן לעבט דאָך... וואָס-זשע, פּלאַטאַניטש, דו
מוזט אוודאי חוזק מאַכן? האַ?
- וואָסער חוזק, איך האָב פֿון מענטשן געהערט.
פּאַנטעלעי פּראַקאַפּיעוויטש האָט אַ גלעט געטון דאָס אויסגע-
שפּרייטע שטיק סחורה אויף דער טובאַנק, האַסטיק זיך אויסגע-
דרייט און אַוועקגעהינקט צום אַרויסגאַנג. ער האָט זיך געלאָזט
גיין גלייך אַהיים. ער איז געגאַנגען מיט אַן אַקסיש געזונגענעם
קאַפּ, פּאַרדריקנדיק דאָס בינטל אַדערדיקע פינגער אין אַ פּויסט
און אונטערהינקענדיק אויפן לאַמען פּויס. ווען ער איז פּאַרבייגע-
גאַנגען אַסטאַכאַווס הויף, האָט ער אַ קוק געטון דורכן פּלויט:
אַן אויסגעשלייערטע, אַ פּאַרינגערטע, זיך וויגנדיק אין די היפטן,
איז אַקסיניאַ מיט אַ ליידיקן עמער געגאַנגען אין דער ריכטונג
פֿון דער כאַטע.
- העי, וואָרט נאָר צו!...
- פּאַנטעלעי פּראַקאַפּיעוויטש איז שנעל אַריין דורכן טירל. אַק-
סיניאַ איז געשטאַנען און צוגעוואָרט אויף אים. זיי זענען

אַרײַנגעגאַנגען אין דער כאַטע. דער רײן-פּאַרקערטער לײמענער
דיל איז אויסגעשיט געווען מיט רויטלעך זאַמד. אין פּעדערשטן
ווינקל זענען אויף אַ באַנק געלעגן נאַר-וואָס פּון אויבן אַרויסגע-
נומענע ראַגלעס. פּון שטוב טראַגט זיך אַ ריח פּון אַלטע מלבושים
און קנאַפּל.

צו פּאַנטלעדי פּראַקאָפּיעוויטש פּיס איז צוגעקומען זיך אַ
לאַשטשע טון אַ געזעלעקטע גרויס-קעפּיקע קאַץ. זי האָט אָנגע-
האַרבעט דעם רוקן און פּריינטלעך זיך אַ רייב געטון אָן זיין
שטיוול. פּאַנטלעדי פּראַקאָפּיעוויטש האָט זי אַ שלײדער געטון אָן
דער באַנק און זיך צעשריגן, קוקנדיק אַקסיניען גלייך אין די
ברעמען אַרײַן :

— וואָס מײַנסטו מיט דיר ...? האָ ...? דעם מאַנס שפור איז
נאָך נישט אויסגעטרקנט געוואָרן, און האָסט שוין דעם ווידל
פאַרהויבן! גרישקען וועל איך פאַר דעם צעממיתן, און סטעפּאַנען
דיינעם אָנשרייבן! ... זאָל ער וויסן! ... אַט דאָס הייסט אַ הור —
מען האָט דיך אַפנים נאָך ווייניק געשלאָגן! ... פּון היינטיקן טאָג
אָן זאָל דיין פּוס מער מיין הויף נישט באַטרעטן! זיך אַרײַנגע-
לאָזט אין ליבענישן מיטן בחור, און אַז סטעפּאַן וועט קומען,
וועל איך דאַרפן...

אַקסיניאַ האָט זיך צוגעהערט מיט פאַרשמעלערטע אויגן.
און פּלוצלינג האָט זי אומפאַרשעמט אַ טרייסל געטון מיטן בויך,
אַ ווייע געטון אויף פּאַנטלעדי פּראַקאָפּיעוויטשן מיט אַ ריח פּון
ווייבערישע קליידער און מיט דער ברוסט פּאַרויס גענומען
גיין גלייך אויף אים, פאַרקרומענדיק זיך און שטשירענדיק די
ציין.

— וואָס ביסטו מײַנס, אַ שווער? האָ? אַ שווער? וואָס
לערנסטו מיך? גיי לערן דיינע, מיטן ברייטן הינטן! אויף דיין
אייגענעם הויף זאָג דעות! ... איך וויל דיך דאָ, דו לאַמער טייוול,
דו קריפּל איינער, אפילו פאַר די אויגן נישט זען! ... טראַג דיך
אַפּ פּונדאַנען, וואָרטשע נישט אומזיסט ווי אַ חזיר, וואָרים איך
האַב פאַר דיר קיין מורא נישט! ...

— ווארט-צו, חמור-קאפ דו!

— נישט דיין זאך, דין וועט מען פאר מיר נישט שמייסן!...
טראג דין, פונוואנען דו ביסט געקומען! און דיין גרישקען, אויב
ס'וועט זיך מיר גלוסטן — וועל איך אים מיט די פיינער אויפעסן
און פון אלע זיך אויסלאכן!... נאדיר! פארזוך! נו, איך האב
טאקע ליב גרישקען, נו, איז וואס? וועסטו דין אפשר נעמען
שלאגן?... דעם מאן אָנשרייבן?... שרייב דיר אפילו צום אַטאַמאַן,
און גרישקא איז מיין! מיין! מיין! איך הערש איבער אים און
וועל הערשן!...

אַקסיניאַ איז מיט דער ברוסט פאַרויס אַרץ אָנגרייפעריש
אַרויסגעטרעטן קעגן איבערגעשראַקענעם פּאַנטעלע פּראַקאַפּיעוויטש
(די ברוסט האָט, ווי אַ חיה אין אַ נעץ, זיך געצאָפּלט אין שמאַלן
קאַפּטנדל), געפייערט אויף אים מיטן פּלאַם פון אירע שוואַרצע
אויגן, געהאַגלט מיט ווערטער — איינס שרעקלעכער און אומ-
פאַרשעמטער פאַרן צווייטן. פּאַנטעלע פּראַקאַפּיעוויטש האָט גע-
ציטערט מיט די ברעמען, זיך גערוקט צום אַרויסגאַנג, אָנגעטאַפּט
דעם שטעקן אין ווינקל און, זיך אָפּיאָגנדיק מיט אַ האַנט, הינטער-
וויילעכטס געעפנט די טיר. אַקסיניאַ האָט אים אַרויסגעשטופּט פון
הויז, פּסדר פאַרשטיקט און פאַרצווייפּלט שרייענדיק:

— פאַרן גאַנצן ביטערן לעבן מיינעם וועל איך מיך אָנלייבן!...
און דערנאָך מעגט איר מיך אפילו דערהרגענען! גרישקא איז
מיינער! מיינער!

פּאַנטעלע פּראַקאַפּיעוויטש האָט, בורטשענדיק זיך עפעס אין
דער באַרד אַרײַן, אַוועקגעהינקט אַהיים.
גרישקען האָט ער געטראָפּן אין שטוב. נישט אַרויסרעדנדיק
קײן וואָרט, האָט ער אים דערלאַנגט מיטן שטעקן איבערן רוקן.
גריגאָרי האָט זיך אַ בייג געטון און געבליבן הענגען אויפן פּאָ-
טערס האַנט.

— פאַרוואָס, טאַטע?

— פאַר דעם, צויגן-זון!...

— פאַרוואָס?

— מאך נישט אן ביים שכן! פארשעם נישט דעם טאטן! לויף
נישט נאך, ווי א הונט נאך דער צויג! — האָט פּאַנטעלעײ פּראָ-
קאָפּיעוויטש געכריפעט, אַרומשלעפּנדיק גריגאָריען איבער דער שטוב
און באַמיענדיק זיך אים דעם שטעקן אַרויסצורייסן.

— שלאַגן וועל איך מיך נישט לאָזן! — האָט גריגאָרי טויב
געסאַפּעט און, צונויפּדריקנדיק די קינבאַקן, אַרויסגעריסן דעם
שטעקן. ער האָט אים אַ נעם געטון אויף דער קני — דער שטעקן
האָט זיך איבערגעבראַכן!...

פּאַנטעלעײ פּראָקאָפּיעוויטש האָט אַ זעץ געטון דעם זון מיט
דער מעכטיקער פּויסט איבערן נאַקן.

— איך וועל דורך דער פּאַרזאַמלונג דיך הייסן צום טויט
פּאַרשמייסן*. אַך, דו הונטישע זרע, פּאַרשאַטענער זון! — ער
האָט אַרומגעשאַרט מיט די פּיס, באַמיענדיק זיך אים נאָכאַמאָל אַ
קלאַפּ צו געבן. — מיט דער משוגענער מאַרפּושקאַ וועל איך דיך
חתונה מאַכן! ... פאַר אַ מאַנאַך אָפּגעבן! ... איז דען נאָך אַזוינט
געהערט געוואָרן!...

אויף דעם געשריי איז אָנגעלאָפּן די מוטער.
— פּראָקאָפּיטש, פּראָקאָפּיטש! ... באַרויק דיך אַ רגע! ...
וואַרט צו! ...

אַבער דער אַלטער האָט זיך צעפּלאַקערט נישט אויף קיין
שפּאַס: אַ קלאַפּ געגעבן דעם ווייב, איבערגעקערט דאָס טישל מיט
דער ניי-מאַשין, אַרויסגעלאָפּן אויפן הויף. גריגאָרי האָט נישט באַ-
וויזן אויסצוטון דאָס העמד מיטן צעריסענעם אַרבּל פּון געראַנגל,
ווי די טיר האָט זיך אויפגעפּראַלט און אויף דער שוועל איז ווי-
דער ווי אַ שוואַרצער וואַלקן שטיין געבליבן פּאַנטעלעײ פּראָקאָ-
פּיעוויטש.

— חתונה מאַכן אים, דעם צויגן-זון! ... — ער האָט ווי אַ פּערד

* אַ פּאַטער האָט געקאָנט בעטן ביי דער דאַרפּישער פּאַרזאַמלונג,
מען זאל דעם זון שמייסן.

א קלאַפּ געטון מיטן פוס און איינגעגראָבן דעם בליק אין גרינגאַריזש
מוסקווער טע פלייצעס. - חתונה מאַכן וועל איך אים! ... - שוין
מאָרגן פאָר איך שדכענען! שוין דערלעבט, אז מענטשן זאָלן צוליבן
זון אין די אייגענע אויגן פון מיר חוזק מאַכן!

- לאָמיק נאָר דערווייל דאָס העמד אָנטון, וועסטו מיר דער-
נאָך חתונה מאַכן.

- חתונה מאַכן וועל איך דיר! ... מיט דער משוגענער חתונה
מאַכן! ... - ער האָט אַ קלאַפּ געגעבן מיט דער טיר, זיינע טריט
האָבן אָפגעקלונגען אויפן גאַנעק און שטיל געבליבן.

XI

נאָכן סעטראַקאווער כוּטאַר האָבן אין סטעפּ אין רייזן זיך
אויסגעצויגן די פירלעך מיט די ברעזענטענע ביידלעך. אומגעהייער
שנעל איז אויסגעוואַקסן אַ שטעטל מיט ווייסע דעכלעך, גלייכע
געסלעך און נישט גרויסן פלאַץ אין צענטער, איבער וועלכן ס'האָט הין
און צוריק זיך געדרייט אַ וועכטער.

אין לאַגער איז דאָס לעבן געגאַנגען מיט זיין געוויינטלעכן
סדר ווי אַלע יאָר אין חודש מאי. באַגינען האָט די קאָזאַקן-אָפּ-
טיילונג, וואָס האָט געהיטן די פערד אויף דער פאַשע, זיי גע-
ברענגט אין לאַגער אַריין. עס האָט זיך אָנגעהויבן דאָס רייניקן,
דאָס זאָטלעך, דער אָפעל, די מושטירונג. מיט אַ קלונגענדיק קול
האָט אַרויסגעגעבן זיינע באַפעלן דער אָנפירער פון לאַגער דער
שטאַב-אָפיציר, דער טומלדיקער מיליטערישער עלטסטער, פאַפּאָוו,
עס האָבן געליאַרעמט, מושטירנדיק די יונגע קאָזאַקן, די אונ-
טעראַפּיצירן. נאָכן בערגל איז מען זיך צונויטגעגאַנגען אין אַטאַ-
קעס, כּיטרע אַרומגערינגלט און זיך באַמיט אויסצומיידן דעם „שונא“.
מען האָט זיך געלערנט שיסן אין ציל מיט אַלטפרענקישע ביקסן.
די יונגע קאָזאַקן האָבן גערן זיך געאיבט אין פעכטעריי. די על-
טערע האָבן זיך באַמיט אַרויסצודרייען פון די איבונגען.
די מענטשן זענען הייזעריק געוואָרן פון דער היץ און פון בראַנסן.

און איבער די לאנגע רייען פון די געדעקטע פירלעך איז געפלאָסן דער שמעקנדיקער אויפרייצנדיקער ווינט, האָבן פּונווייטנס געפּייפט רי פעלד-גריילן, און דער סטעפּ האָט געלאָקט ווייטער אַוועק פון רי באַוואוינטע ערטער, פון דעם רויך פון די אָפגעווייטטע כאַטעס. אַ וואָך פאַרן אַוועקגיין פון לאַגער איז צו אַנדערע טאַמילין, דעם אַרטילעריסט איוואַנס אייגענעם ברודער, געקומען זיין ווייב. זי האָט מיטגעברענגט היימישע פאַטעמטע שטריצן, אַ סך אַנדערע שפּייז-זאַכן און אַ באַרג נייעסן פון כּוּטאַר.

צומאָרגנס באַגינען איז זי אַוועקגעפּאַרן און מיטגענומען פון די קאָזאַקן גרוסן און אַנווייזונגען פאַר די קרובים און היימישע. בלוזי סטעפּאַן אַסטאַכאָו האָט דורך איר גאַרנישט איבערגעשיקט. ער איז מיט אַ טאָג פריער קראַנק געוואָרן, זיך געהיילט מיט בראַנפן און נישט געזען נישט בלוזי טאַמילינס ווייב, נאָר אַפילו די ליכטיקע שיין פאַר די אויגן. אויף מושטירונג איז ער נישט גע- גאַנגען; אויף זיין בקשה האָט דער פעלדשער אים געלאָזט בלוזי, אַוועקגעשטעלט אַ טויף פּיעווקעס אויף זיין ברוסט. סטעפּאַן איז אין בלוזיז העמד געזעסן אונטערן ראָד פון זיין ברייטשקע, — דער ווייסער שפיץ פון זיין הוט איז געווען אויסגעשמירט מיטן פעך פון ראָד, — מיט אַנגעבלאָזענע ליפן געקוקט, ווי די פּיעוו- קעס זויגן זיך אין די בולטע האַלב-קרייזן פון זיין ברוסט, ווערן אַנגעשוואַלן מיט שוואַרץ בלוט און וואַקסן אין דער ברייט. לעבן אים איז געשטאַנען דער פעלדשער פון פּוילק און גע- רייכערט, דורכזייענדיק דעם רויך דורך די שיטערע ציין.

— ס'ווערט גרינגער ?

— עס ציט ביי דער ברוסט, אויפן האַרץ ווערט, דאַכט זיך,

דייכטער...

— פּיעווקעס — איז דאָס בעסטע מיטל !

צו זיי איז צוגעקומען טאַמילין. ער האָט אַ זשמורע געטון

מיט אַן אויג.

— סטעפּאַן, איך האָב דיר עפעס צו זאָגן.

— זאָג.

- קום אויף אַ רגע.
 - סטעפאָן האָט אַ הוסט געטון, זיך אויפגעהויבן, אַוועקגע-
גאַנגען מיט טאַמילינען.
 - נו, רעד.
 - מיין ווייב איז דאָ געווען... איז היינט אַוועקגעפאַרן.
 - האָ...
 - וועגן דיין ווייב שמועסט מען עפעס איבערן כוּטאַר...
וואָס?
 - גאַרנישט קיין גוטס.
 - נו?
 - זי האָט מיט גרישקאַ מעליעכאַוו זיך פאַרפלאַנטערט.
אַפן פאַר יעדן.
- סטעפאָן איז בלייך געוואָרן, געריסן די פּיעווקעס פון דער
ברוסט, זיי גערטעטן מיטן פּיס. די לעצטע האָט ער צעקוועטשט,
פאַרקנעפּלט דעם קאַלנער פון העמד און, ווי ער וואָלט זיך פאַר
עפעס דערשראַקן, צוריק אים אויפגעקנעפּלט... זיינע ליפּן - וויי-
סע ווי קרייד - האָבן זיך נישט געקאַנט באַרויקן: זיי האָבן גע-
ציטערט, זיך פאַרקרומט אין אַן אומגעלומפערטן שמייכל, זיך גע-
בלאָזן, זיך צונויפגענומען אין אַ בלוילעך קניילעכל... טאַמילינען
האָט זיך געדאַכט, אַז סטעפאָן קייעט עפעס האַרטס, וואָס לאַזט
זיך נישט בייקומען דורך די ציין. ביסלעכווייז האָט דאָס פנים צו-
ריק באַקומען זיין נאַטירלעכע קאַליר און די ליפּן, פון אינעוויי-
ניק פאַרביסן דורך די ציין, זענען פאַרשטיינערט געבליבן אין
אומבאַוועגלעכקייט. סטעפאָן האָט אַראָפּגענומען דעם הוט, מיטן
אַרבל צעשמירט איבערן ווייסן שפיץ דעם פלעק פון פערך, מיט
וועלכן דאָס ראָד איז געשמירט געווען, און הויך אַ זאָג געטון:
- אַ דאַנק פאַר די נייעס.
 - איך האָב דיך געוואָלט וואַרענען... דו האָב קיין פאַריבל
נישט... אזוי און אזוי, הייסט עס, קומט פאַר אין דער היים...
טאַמילין האָט מיט באַדויערונג זיך אַ קלאַפּ געגעבן איבער
די הויזן און אַוועקגעגאַנגען צום נישט אויסגעזאַטלען פערד. דער

פֿאַגער טומל'ט זיך אין קולות. עס זענען צוריקגעקומען פון די פעכט-
איבונגען די קאָזאַקן. סטעפּאַן איז אַ וויילע געשטאַנען, קאַנצענ-
טרירט און שטרענג געקוקט אויפן שוואַרצן פּלעק פון זיין הויט.
אויף זיין שטיוויל איז געקראָכן אַ האַלב-צעקוועטשטע פּיעווקע,
וואָס האָט געהאַלטן אין פּגרוּן.

XII

עס זענען געפליבן אַנדערהאַלבן וואָכן ביזן צוריקקומען פון
די קאָזאַקן אין כּוּטאַר אַרײַן.

אַקסיניאַ האָט ביז משוגעת זיך פאַרגעסן אין איר שפּעטער
ביטערער ליבע. נישט געקוקט אויף די דראָנגען פון פּאַטער,
האַט גריגאָרי אַלע נאַכט זיך אַרויסגעגנבעט און זיך אומגעקערט,
ווען ס'איז שוין געווען טאָג.

אין משך פון צוויי וואָכן איז ער אויסגעשעפט געוואָרן, ווי
אַ פּערד, וואָס האָט דורכגעמאַכט זייער אַ ווייטן וועג.

פון די שלאַפּליאַזע נעכט האָט די ברוינע הויט אויף זיין
קנאַכיק פנים באַקומען אַ בלוילעכע שאַטירונג און פון די אייני-
געפאַלענע אויגן-לעכער האָבן מיד געקוקט די שוואַרצע טרוקענע
אויגן.

אַקסיניאַ איז אַרומגעגאַנגען אָן אַ טיכל אויפן קאַפּ, טרויעריק
האַבן זיך געשוואַרצט אירע איינגעפאַלענע אויגן; אירע אָנגעשוואַ-
לענע, לייכט-אַרויסגעהויגענע, גיריקע ליפּן האָבן אומרויק און
עוותריק געשמייכלט.

זייער זינלאָזע פאַרבינדונג איז געווען אַזוי אומגעוויינטלעך
און אָפּן, זיי האָבן ביידע געברענט מיט אַזאַ וואַנזיניקן אומפאַר-
שעמטן פּלאַקער, זיך נישט זשענירנדיק און נישט פאַרבאַרגנדיק
פאַר מענטשן, דאַר און שוואַרץ געוואָרן אויף די פּנימער אין די
אויגן פון זייערע שכנים, אַז אַצינד האָבן מענטשן ביים באַגעגענען
זיך געשעמט צו קוקן אויף זיי.

גריגאָריעס חברים, וואָס האָבן פריער חזק געמאַכט פון

אים צוליב זיין פארבינדונג מיט אַקסיניען, האָבן אַצינד געשוויגן און זיך געפילט אין גריגאָריעס געזעלשאַפט אומבאַקוועם, געבונדן. די ווייבער האָבן, מיט קנאה אין האַרץ, פאַראורטיילט אַקסיניען, מיט שאַדנפרייד געוואַרט אויף סטעפּאַנס קומען, אויפגעפרעסן געוואָרן פון חיהשער נייגעריקייט ווי אַזוי דאָס וועט זיך פאַרענדיקן.

ווען גריגאָרי וואָלט געגאַנגען צו דער זעלנערקע אַקסיניאַ, מאַכנדיק דעם אַנשטעל, אַז ער היט זיך פאַר מענטשן; ווען די זעלנער-קע אַקסיניאַ וואָלט געלעבט מיט גריגאָריען, האַלטנדיק דאָס אויף אַ געוויסן אופן בסוד און וואָלט אין דער זעלבער צייט נישט אַפּגעזאָגט אויך אַנדערע, וואָלט אין דעם נישט געווען קיין שום אומגעוויינטלעכס, וואָס וואַרפט זיך אין די אויגן אַריין. דער כוּטאַר וואָלט אַ ביסל גע-רעדט און אויפגעהערט. אָבער זיי האָבן געלעבט כמעט נישט היטנדיק זיך, עס האָט זיי פאַראייניקט עפעס אַ גרויס געפיל, וואָס איז גאָר-נישט ענלעך אויף אַ קורצע פאַרבינדונג, דעריבער האָט מען אין כוּטאַר באַשלאָסן, אַז דאָס איז – פאַרברעכעריש, אוממאָראַליש, און דער כוּטאַר איז פאַרשטומט געוואָרן אין דער מיאוסער אַפּוואַרטונג: סטעפּאַן וועט קומען – וועט ער דעם קנופּ אויפפלאַנטערן.

אין שטוב איז איבערן בעט פאַרצויגן אַ שטריקל. אויפן שטריקל זענען אויפגעצויגן ווייסע און שוואַרצע ליידיקע שפּילערס. זיי הענגען צוליב שיינקייט. אויף זיי נעכטיקן פליגן, און פון זיי זענען אויך צום סופיט פאַרצויגן שפינוועב-פּעדים. גריגאָרי ליגט אויף אַקסי-ניעס נאַקעטער קילער האַנט און קוקט אויפן סופיט אויף דעם קייטל פון די שפּילערס. אַקסיניאַ קרייזלט מיט דער צווייטער האַנט – מיט די פאַרגרעבטע פינגער פון דער אַרבעט – די ווי פּערדישע האָר האַרטע קרייזלעך אויף גריגאָריעס פאַרוואַרפענע קאָפּ. אַקסיניעס פינגער שמעקן מיט וואַרימע קי-מילך; ווען גרי-גאָרי דרייט אויס דעם קאָפּ, זיך איינגראַבנדיק אַקסיניען מיט דער נאָז אונטערן אָרעם, – גיט אים אַ שלאָג אין די נאָזלעכער, ווי נישט אויסגעוועפטער אַלקאָהאָל, דער שאַרפער זיסלעכער ריח פון ווייבערישן שווייס.

חוץ דעם הילצערנעם געפאַרבטן בעט מיט די געטאַקטע

קויין אין די זייטן, שטייט אין שטוב לעבן דער טיר א געקאווע-
טער גרויסער קופערט מיט אקסיניעס נדן און אירע מלבושים.
אין פעדערשטן ווינקל - א טיש, א צעראטע מיטן גענעראל סקאבע-
לעוו, וואָס גאלאָפירט אויף אַ פערד - קעגן פאַר אים אָנגעבוֹגענע
באַפּרענוֹלטע שטאַנדאַרן; צוויי שטולן, אין דער הייך - בילדער
אין פאַפּירענע העלע אַרעאַלן. אין דער זייט, אויף דער וואַנט -
דורך פליגן באַפּינטלטע פּאָטאַגראַפיעס. אַ גרופע קאַזאַקן, - באַ-
טשופּרינטע קעפּ, אַרויסגעפּרעגטע ברוסטן מיט קייטלעך פון די
זייגערס, גאַלע שווערדן, - סטעפּאַן מיט חברים נאָך פון דער
רעגולערער דינסט. אויפן הענגער - פּטעפּאַנס נישט אויפגערוימטער
מונדיר. די לבנה קוקט אַריין דורכן פענסטערל, באַטאַפּט אומצו-
טרילעך די צוויי ווייסע אונטעראַפּיצירישע שען-בענדלעך אויף
דער שליפע פון מונדיר.

אַקסיניאַ זיפצט און קושט גריגאַריען אונטערן שטערן, דאָרט
וואו די ברעמען צעגייען זיך.

- גרישאַ, זאַנגעלע מיינס...

- וואָס ווילסטו ?

- עס זענען געבליבן ניין טעג...

- דאָס איז נישט אַזוי גיך.

- וואָס וועל איך טון, גרישאַ ?

- איך ווייס ?

אַקסיניאַ האַלט איין אַ זיפן און גלעט ווידער און צענעמט

ווידער גרישעס פאַרפּלאַנטערטע טשופּרינע.

- ער וועט מיך דערהרגענען סטעפּאַן... - ס'איז נישט צו

וויסן צי זי פרעגט דאָס, אָדער זאָגט דאָס אַרויס ווי אַ באַשטע-
טיקונג.

גריגאַרי שווייגט. אים ווילט זיך שלאָפן. ער רייסט מיט

אָנשטרענגונג אויף די צונויפגעקלעבטע וויעס, גלייך איבער אים
שימערט די בלוילעכע טונקלקייט פון אַקסיניעס אויגן.

- דער מאַן וועט קימען, וועסטו מיך מסתמא אַוועקוואַרפן ?

דו וועסט מורא האָבן ?

— וואָס האָב איך פאַר אים מורא צו האָבן, דו — ביסט זיין ווייב, האָב פאַר אים מורא.

— מיט דיר צוזאַמען האָב איך נישט קיין מורא, אָבער טייל-מאָל בייטאָג, אָז איך גיב אַ טראַכט, נעמט מיך אַ שוידער אַרום... גריגאָרי גענעצט, לייגט איבער דעם קאָפּ און זאָגט:

— דאָס, וואָס סטעפּאַן וועט קומען — איז נאָך גאַרנישט. אָבער דער טאַטע, זעסטו, קלויבט זיך מיך חתונה צו מאַכן.

גריגאָרי שמייכלט, וויל נאָך עפעס זאָגן, נאָר פילט, ווי אַקסיניעס האַנט אונטער זיין קאָפּ הייבט פּלוצלינג אַן שלאָבעריק ווערן, דריקט זיך אַריין אין קישן. דאָס געדויערט אַזוי אַ סעקונדע — זי גיט אַ ציטער און הייבט ווידער אָן שטייף צו ווערן, נעמט אָן די פּריערדיקע פּאַזע.

— וועמען האָט מען דיר אויסגעשדכנט? — פּרעגט אַקסיניאַ מיט אַ טויב קול.

— מען קלויבט זיך ערשט צו פּאַרן. די מאַמע האָט, דאָכט זיך, געזאָגט, אָז צו די קאַרשונאַוו, צו זייער נאַטאַליען.

— נאַטאַליאַ... נאַטאַליאַ — איז אַ שיין מיידל... זייער אַ שיינע... מילא, האָב חתונה... איך האָב זי אַנומלֶט געזען אין צער-קווע... אַזוי אויסגעשלייערט געווען...

אַקסיניאַ רעדט גיך, נאָר אירע טויטע פאַרבליאָזע ווערטער צעקריכן זיך, דערגרייכן נישט צום אויער.

— איר שיינקייט גייט מיך נישט אָן. איך וואָלט מיט דיר חתונה געהאַט.

אַקסיניאַ רייסט אָפּער איר האַנט פון אונטער גריגאָריעס קאָפּ, קוקט מיט טרוקענע אויגן אין פענסטער אַריין. איבערן הויף — איז אויסגעשפּרייט אַ געלע נאַכטיקע שיין. פון שיער — פּאַלט אַ שווערער שאַטן. עס טשירקען די פּעלד-גרילן. ביים דאָן הודזשען די וואַסער-אַקסן, די מרה-שחורהדיקע באַסאָווע קלאַנגען קריכן דורכן פענסטערל אין שטוב אַריין.

— גרישאַ!

— האַסט עפעס אויסגעקלערט?

אָקסיניאַ כאַפט אָן גרישעס הענט, די נישט נאָכגיביקע, די
פֿאַרגע אויף צערטלעכקייט, דריקט זיי צו צו איר ברוסט, צו די
קאַלט-אָפגעשטאַרבענע באַקן און שרייט מיט אַ קרעכצנדיק קול :
— וואָס האָסטו, פאַרשאַלטענער, זיך צוגעטשעפעט צו מיר ?
וואָס וועל איך טון? ... גריי-שקאַ! ... דו רייסט מיר די נשמה
אַרויס! ... איך בין אַ פאַרלוירענע... סטעפאַן וועט קומען — וואָס
פאַר אַן ענטפער וועל איך אים געבן? ... ווער וועט זיך פאַר מיר
אַננעמען? ...

גריגאָרי שווייגט. אָקסיניאַ קוקט טרויעריק אויף זיין שיינער
אויסגעבוירגענער נאָז, אויף די פאַרשאַטטע אויגן, אויף די שווייגנ-
דיקע ליפּן... און פּלוצלינג רייסט דער קוואַל פון געפילן דורך די
טאַמע פון איינגעהאַלטנקייט : אָקסיניאַ קושט ווילד זיין פנים, זיין
האַלז, זיינע הענט, דעם האַרט-געקרייזלטן שוואַרצן האַר-אַנוואַקס
אויף זיין ברוסט.

זי שעפטשעט אַלע וויילע, מיט אַ פאַרשטיקט קול, און גריי-
גאָרען גיט זיך איבער איר פיבערן.

— גרישאַ, האַרציקער פריינט מיינער... איינציקער... לאָמיר
אַוועקגיין. ליבער מיינער! לאָמיר אַלץ איבערלאָזן און אַוועקגיין.
איך וועל דעם מאַן און אַלץ איבערלאָזן, אַבי דו זאָלסט זיין מיט
מיר... לאָמיר צו די גראַבנס אַוועקגיין, ווייט. איך וועל ריך ליב
האַבן, אָפּהיטן. אין די פאַראַמאַנאָווער גראַבנס דינט אַ פעטער
מיינער אַלס וועכטער, ער וועט איר העלפּן... גרישאַ, כאַטש איין
וואָרט רעד אַרויס.

גריגאָרי פאַרקנייטשט ווינקלדיק זיין לינקע ברעם, טראַכט,
און עפנט פּלוצלינג אויף זיינע הייסע, נישט רוטישע אויגן. זיי
לאַכן. זיי קוקן שפּאַטיש.

— דו ביסט אַ נאַר, אָקסיניאַ, אַ נאַר ביסטו! דו רעדסט,
און דיינע רייד האַבן קיין ווערט נישט. נו, וואוהין וועל איך
אַוועקגיין פון דער באַלעבאַטישקייט? איך דאַרף אויך דאָס יאָר
גיין דינען. עס טויג נישט אַזוי... פון דער ערד וועל איך מיך
אין ערגעץ נישט אַוועקירן. דאָ איז דער סטעפּ, ס'איז דאָ מיט

וואָס אַן אַטעם צו טון, און דאָרט? פאַראַיאָרן ווינטער בין איך מיטן טאָטן צו דער סטאַציע מיטגעפאַרן, בין איך שיער נישט אומגעקומען. די לאַקאָמאָטיוון ברומען, די לופט איז אַ שטיקנדיקע פון די שטיינקוילן. ווי אזוי מענטשן לעבן דאָרט – ווייס איך נישט, אפשר זענען זיי צו דעם טשאַד שוין צוגעוואוינט... – גרינגאַרי שפייט אויס און זאָגט נאָכאַמאָל: – איך וועל פון כוּטאַר אין ער-געץ נישט אוועקגיין.

הינטערן פענסטער ווערט טונקל, אויף דער לבנה איז אַרויפגעשוואומען אַ וואַלקנדרל. עס לעשט זיך די געלע שייך, וואָס איז אויסגעשפרייט איבערן הויף, עס ווערן אָפגעמעקט די געדיכטע טע שאַטנס, און ס'איז שוין נישט צו וויסן, וואָס עס טונקלט זיך הינטערן פאַרקן: די פאַראַיאָרן אָנגעהאַקטע צווייגן אָדער דאָס ווילד אָנגעוואַקסענע גראַז ביים פלוט.

אין שטוב ווערט אויך די טונקלקייט געדיכטער, עס בליא-קירן אָפ די אונטעראַפיצירישע בענדלעך אויפן קאָזאַקישן מונדיר, וואָס הענגט ביים פענסטער, און אין דער גרויער געדיכטער טונקל-קייט זעט נישט גרינגאַרי, ווי אַקסיניעס אַקסלען ציטערן אין לייכטן פיבער און איר קאָפּ, צונויפגעדריקט איז די הענט, שפרינגט אונטער אויפן קישן.

XIII

פון דעם טאָג אָן, וואָס טאָמילינס ווייב איז געקומען, איז סטעפאַן אָפגעמאָגערט געוואָרן אויפן פנים. זיינע ברעמען זענען אַראָפּגעהאַנגען איבער די אויגן, אַ טיפער, רויער קנייטש האָט קרימלעך זיך איינגעשניטן אין שטערן. ער האָט ווייניק גערעדט מיט די חברים, צוליב נאַרישקייטן אַריינגעפאַלן אין צאָרן און פאַרפירט קריגערייען, פּלוצלינג זיך דורכגעזירלט מיטן וואַכמיס-טער פליעשאַקאָוו, אויף פּיאָטר מעליעכאָוו פּמעט נישט געקוקט. זאָס געשאַפן פון פריינטשאַפט, וואָס האָט זיי פריער געהאַלטן צו-זאַמען, האָט געפלאַצט. סטעפאַן האָט אין זיין שווערן צעוואַטענעם

כעס זיך א טראג געטן ווי א פערד בארג-ארויף מיט א רייטער.
אהיים האָבן זיי זיך אומגעקערט ווי שונאים.
אין אָט איז געשען אַ פּאַל, וואָס האָט צוגעאיילט צו דער
אַנטשיידונג פון די אומבאַשטימטע און פּריינטלעכע באַציאָנגען, וואָס
האָבן די לעצטע צייט צווישן זיי זיך איינגעשטעלט. פון לאַגער
זענען זיי, ווי פּריער, געפּאַרן זאַלבעפינט. אין דער בריטשקע
האָט מען איינגעשפּאַנט פּיאָטערס און סטפּאַנס פּערד. כריסטאָניאַ
איז געריטן אויף זיינעם. אַנדערע טאַמילין האָט זיך געטרייסלט אין
פּיבער, ער איז געלעגן אין דער בויד, צוגעדעקט מיטן שינעל.
פּעדאָט פּאַדאָווסקאָוו האָט זיך געפּוילט אָנצוטרייבן, איז דעריבער
געזעסן אַלס פּורמאַן פּעטראָ. סטעפּאַן איז געגאַנגען לעבן דער
בריטשקע, אַראָפּקלאַפּנדיק מיטן בייטש'די פּאַמסענע קעפּ פון
וועג-בריעכץ. עס האָט גערעגנט. די געדיכטע שוואַרץ-ערד האָט ווי
פּעך זיך געשמירט אויף די רעדער. דער הימל, פּאַרצויגן מיט
וואָלקנס, האָט האַרבסטיק זיך געכמורעט. ס'איז צוגעפּאַלן די נאַכט.
וויפּיל זיי האָבן נישט אָנגעשטרענגט די אויגן צו געפינען אַ פייערל
פון אַ כּוּטאַר — איז דאָס אַלץ געווען אומזיסט. פּעטראָ האָט נישט
געקאַרגט די בייטש פּאַר די פּערד. און אָט האָט סטעפּאַן אין דער
פינסטערניש זיך צעשריגן:

— וואָס מיינסטו עס מיט דיר... דיין פּערד שווינסטו, און פון
מיינעם גייט די בייטש נישט אַראָפּ?
— קוק בעסער. וועמענס עס ציט נישט, דעמס טרייב איך
אונטער.

— זע נאָר איך זאָל דיך אַמאָל נישט אייגשפּאַנען. די טערקן —
שלעפּן גוט...

פּעטראָ האָט אַוועקגעוואָרפּן די לייצן.
— וואָס ווילסטו?
— זיך שוין, שטיי נישט אויף.
— רעד-זשע נישט.
— וואָס האָסטו דיך צוגעטשעפּעט צו אים? — האָט כריסטאָ-
ניאַ אַ הרוזע געטון, צורייטנדיק צו סטעפּאַנען.

סטעפאן האָט געשוויגן. אין דער פינסטערניש האָט זיך נישט געזען זיין פנין. קעגן אַ האַלבע שעה זענען זיי געפאָרן שווייגנדיק. די רעדער האָבן זיך געשניטן אין דער בלאַטע. שלעפעריק האָט געפויקט אין דעכל פון ביידל דער רעגן, ווי עס וואָלט אים עמעצער דורך אַ זיפּ געזייעט. פעטראָ האָט נאָכגעלאָזט די לייצן און גערייכערט. ער האָט צוגעגרייט אין געדאַנק די אלע ווערטער פון באַליידיקונג, וואָס ער וועט אין נאָענטסטן צוזאַמענשטויס זאָגן סטעפאָנע. דער כּעס האָט געברענט אין אים. אים האָט זיך געגלוסט שאַרף אויסזידלען דעמדאָזיקן מנוויל סטעפאָן, אויסלאַכן אים.

— רוק דיך אָפּ. לאָז מיך אַריין אין ביידל. — סטעפאָן האָט לייכט אָפּגעשטופּט פּיאַטערן, אַרויפּשפּרינגענדיק אויפן טרעפּל. דאָ האָט די בריטשקע פּלוצלינג זיך אַ טרייסל געטון און שטיין געבליבן. גליטשנדיק זיך אין דער בלאַטע, האָבן די פּערד אָנגעהויבן צו טרעטן מיט די פּיס אויף איין אָרט, פון אונטער זייערע פּאַד-קאָועס האָבן אַ שפּריץ געטון פּונקען. עס האָט אַ גרילץ געטון דער אָנגעצויגענער אָרטשיק.

— טררר...! — האָט פעטראָ אויסגעשריגן און אַראָפּגע-שפּונגען פון דער בריטשקע.

— וואָס איז דאָרט אַזוינס? — האָט סטעפאָן זיך אַ כאַפּ געטון.

כריסטאָניאַ איז צוגעריטן.

— זיי האָבן עפעס צעבראַכן, די טייוולאָנים...?

— צינד אָן פּייער.

— ווער האָט שוועבעלעך?

— סטעפאָן, גיב אַהער די שוועבעלעך!

פאַרויס האָט שנאַרכנדיק זיך געשליידערט אַ פּערד. עמעצער האָט אָן עריבן אַ שוועבעלע. אַ רעדעלע ליכט פון אַראַנזש-קאָליר — און ווידער דאָס זעלבע השּׁכות. פעטראָ האָט מיט ציטערדיקע הענט באַטאַפּט דעם רוקן פון געפּאַלענעם פּערד. אַ שלעפּ-געטון ביי דער צוים.

— נו! ...

דאָס פּערד האָט שוואַרנדיק זיך אַ לייג געגעבן אויף אַ זייט, דער דיזעל האָט אַ גרילץ געטון. סטעפּאַן איז צוגעלאָפּן אין אָנגעצונדן עטלעכע שוועבעלעך מיטאַמאָל. זיין פּערד איז געלעגן מיט אַ פּאַרריסענעם קאַפּ, איין פּעדערשטן פּוס איינגעגראָבן ביז איבער דער קני אין דער איינגעפּאַלענער נאָרע פּון אַ וויעוויאַרקע. כריסטאָניאַ האָט אייליק אָפּגעטשעפּעט די שטריק.

— דעם פּוס באַפּריי אים!

— שפּאַן אויס פּעטראָס פּערד, נו, שנעלער!

— שטיי איין, פּאַרשאַלטענער! טרררר! ...

— ער בריקעט, דער טייוול. אייל דיך צו!

מיט שווערקיט האָט מען אויפּגעהויבן סטעפּאַנס פּערד אויף די פּיס. דער אויסגעשמירטער פּעטראָ האָט עס געהאַלטן ביי דער צוים, כריסטאָניאַ איז אַרומגעקראַכן אין דער בלאַטע אויף דער קני, באַטאַפּנדיק דעם מאַכטלאָז-נאָכגעאַנגענעם פּוס.

— מסתּמא צעבראַכן... האָט ער מיט אַ באַס אַ זאָג געטון.

פּעדאַט באַדאָווסקאָוו האָט מיט דער האַנט אַ פּאַטש געטון

איבער דעם ציטערדיקן פּערדישן רוקן.

— אַנו, פּרוווי אים נאָר דורכפירן, אפּשר וועט ער גיין?

פּעטראָ האָט אַ שלעפּ געטון צו זיך די לייצן. דאָס פּערד האָט אַ שפּרונג געגעבן, נישט אָנטרעטנדיק אויפן ליינקן פּעדערשטן פּוס, און זיך צעהירושעט. טאָמילין האָט אָנגעטון דעם שינעל אויף די אַרבל און אַ פּאַרביטערטער זיך געפּאַרעט אַרום דער בריטשקע.

— זיי האָבן זיך דערשפּילט! ... אַ פּערד אַוועקגעלייגט, אַך!

סטעפּאַן, וואָס האָט די גאַנצע צייט געשוויגן, האָט, דאַכט

זיך, אויף דעם נאָר געוואָרט: אַוועקשטופּנדיק כריסטאָניען, האָט

ער זיך אַ וואָרף געטון אויף פּיאַטערן. ער האָט געצילט אין קאַפּ,

נאָר געפּעלט — געטראָפּן אין אַקסל. זיי האָבן זיך צונויפּגעקלאַ-

מערט. זיי זענען אַריינגעפּאַלן אין דער בלאַטע. דאָס העמד האָט

אויף עמעצן געפּלאַצט. סטעפּאַן איז געלעגן אויף פּיאַטערן און,

צודריקנדיק זיין קאָפּ מיט דער קני, געהאַמערט איבער אים מיט דער פּויסט. כריסטאָניאַ האָט מיט זידלערייען זיי צעריסן.
— פאַרוואָס?... — האָט פעטראָ געשריגן, שפּייענדיק מיט בלוט.

— ער איז גערעכט, נבלה דו, זע וואו דו פאַרסט! ...
פעטראָ האָט זיך אַ ריס געטון פון כריסטאָניעס הענט.
— נו-נו-נו! ביי מיר וועסטו דאָך זיין אַ שטאַרקער! ... —
האָט כריסטאָניאַ געהודזשעט, צודריקנדיק אים מיט איין האַנט צו דער בריטשקע.

אין דער פאַר האָט מען צו פעטראָס פּערד צוגעשפּאַנט פע-
דאָט באַדאָוווסקאָווס קליינע, נאָר שטאַרקע פּערדל.
— זען דיך אַרויף אויף מיינעם! — האָט כריסטאָניאַ באַ-
פּוילן סטעפּאַנען.

ער אַליין איז אַריינגעקראָכן אין ביידל צו פּיאָטערן.
ערשט האַלבע נאַכט זענען זיי אָנגעקומען אין גניאָווער
כּוּטאַר אַריין. זיי האָבן זיך אָפּגעשטעלט ביי דער ערשטער כאַטע.
כריסטאָניאַ איז געגאַנגען זיך איינבעטן אויף נאַכטלעגער.
נישט לייגנדיק קיין אַכט אויפן הונט, וואָס האָט אים געריסן
ביי די פּאַלעס פון שינעל, האָט ער זיך צוגעקריגן צום פּענסטער,
געעפנט דעם לאַדן און אַראַץ געטון מיט אַ נאָגל איבער דער שויב.
— באַלעבאָס!

דאָס גערויש פון רעגן און איינגעגעסענע בילן פון הונט.
— באַלעבאָס! העי, גוטע מענטשן! לאַזט אַריין, ווי גאָט
איז אייך ליב, איבערנעכטיקן. האָ? פון מיליטער, פון לאַגער.
וויפיל? פינף זענען מיר. אַהא, נו, זאָל אייך גאָט באַצאָלן.
— פאַר אַריין! — האָט ער אַ געשריי געטון, זיך אויס-
דרייענדיק צום טויער.

פעדאָט האָט אַריינגעפירט די פּערד אין הויף, ער האָט זיך
אָנגעשלאָגן אָן אַ חזירישער קאָריטע, וואָס איז איבערגעלאָזט גע-
וואָרן אין מיטן הויף, און זיך אויסגעזידלט. די פּערד האָט מען

אוועקגעשטעלט אונטער דער שאַפע. טאָמילין איז, קלאַפּנדיק מיט די ציין, אַריינגעגאַנגען אין דער כאַטע.

אין ביידל זענען געבליבן פעטראָ מיט כריסטאָניען.
פאַרטאָג האָט מען זיך פאַרנומען צום פאַרן. סטעפאַן איז אַרױסגעקומען פון דער כאַטע, אים איז נאָכגעגאַנגען אַ צעקנייטש-טע געהאַרבעטע אַלטיטשקע. כריסטאָניאַ, וואָס האָט געשפּאַנט די פערד, האָט זי אָנגעהויבן באַדויערן.

— עך, באַבעשי, ווי איינגעבויגן דו ביסט געוואָרן! דאָס איינציקע גוטע כאַטש, וואָס דו קאָנסט אין צערקווע לייכט מיטן שטערן דעם דיל אָנקלאַפּן, זיך אַ האַרעלע אַ בויג געטון — און שוין איז דער דיל.

— אַדלער מיינער, אַטאַמאַניעץ דו, מיר — איז באַקוועם מיטן שטערן דעם דיל אָנצוקלאַפּן, און אויף דיר — וואָלט באַ-קוועם געווען הינט צו הענגען... איטלעכער — פאַר דאָס זייני-קע. — די אַלטע האָט שטרענג אַ שמייכל געטון און פאַרוואַנדערט כריסטאָניען מיט דער געדיכטער שורה פון אירע געזונטע קליינע ציין.

— קוקסט אַ מויל ציין זי האָט, אַן אמתער העכט. וואָלט מיר אין מין אַרימקייט כאַטש אַ צענדלינג אוועקגעשענקט. אַ יונגער נאָך, און האָב נישט מיט וואָס צו קייען.

— און איך ביי וואָס וועל בלייבן, קלוגער מיינער?
— דיר, באַבעשי, וועלן מיר פערדישע אַריינשטעלן. וועסט דאָך סיי-ווי שטאַרבן, און אויף יענער וועלט קוקט מען נישט אין די ציין אַריין: גאָטס אויסדערווילטע — זענען נישט קיין ציגינער.
— פלאַפּל, פלאַפּל, — האָט טאָמילין אַ שמייכל געטון, זיך אַריינזעצנדיק אין דער בריטשקע.

די אַלטע איז מיט סטעפאַנען אַרױנטערגעגאַנגען אונטער דער שאַפע.

וועלכעס איז עס?

— דאָס שוואַרצע, — האָט סטעפאַן אַ זיפּץ געטון.
די אַלטע האָט אויף דער ערד אוועקגעלייגט איר שטעקן און

מיט אַ מענערישער, זיכערער, שטאַרקער באַוועגונג אונטערגעהויבן דעם קראַנקן פּוס פון פּערד. זי האָט מיט אויסגעבויגענע דינע פינגער לאַנג באַטאַפט דעם קני-ביין. דאָס פּערד האָט אומגעלייגט די אויערן, שטשירענדיק דעם בראַנזיקן באַלדאַכין פון די ציין, זיך אַראָפּזענדיק אויף די הינטערשטע פּיס פאַר ווייטיק.

— נישט צעבראַכן, קאָזאַקל, ניין. לאַז איבער, כ'וועל אויס-היילן.

— וועט עפעס זיין פון דעם, באַבעשי?

— צי ס'וועט עפעס זיין? ווער וויסט, ליבינקער מיינער...

מסתמא וועט זיין.

סטעפאַן האָט אַ מאַך געטון מיט דער האַנט און אַוועקגע-גאַנגען צו דער בריטשקע.

— וועסטו איבערלאָזן, צי נישט? — האָט די אַלטע אים

נאָכגעזשמורעט מיט די אויגן.

— זאָל עס בלייבן.

— זי וועט עס אויסהיילן: האָסט איבערגעלאָזט מיט דריי

פּיס — וועסטו אָפּנעמען אינגאַנצן אָן פּיס. אַ וועטערינאַר מיט אַ האַרב זיך געפינען, — האָט כריסטאָניאַ געלאַכט.

XIV

— ...איך בענק נאָך אים, ליבע באַבעשי, כ'ווער צוועענדיק

אויסגעטרוקנט. איך באַווייז נישט דאָס קלייד איינצונעמען — עס

ווערט אַלע טאָג לויזער... ער גייט פאַרביי פאַרן הויף, ווערט

אין מיר דאָס האַרץ אויפגעצאָפּלט... איך וואָלט צו דער ערד צו-

געפאַלן, די שפורן פון זיינע טריט געקושט... אפשר האָט ער מיר

כישוף געטון?... העלף, באַבעשי! מען וויל אים חתונה מאַכן...

העלף, טייערינקע. וויפיל דו וועסט וועלן — וועל איך דיר באַצאָלן.

אַפילו דאָס לעצטע העמד אויסטון, אַבי העלף!

די באַבע דראָזדיכאַ קוקט אויף אַקסיניען מיט העלע, אין אַ

נעץ פון די קנייטשעלעך איינגעוועבטע אויגן, שאַקלט מיטן קאַפּ
און הערט זיך איין אין איר ביטער דערציילן.

— ווער-זשע איז ער דער בחור ?

— פּאַנטעלעי מעליעכאַווס.

— דעם טערקס ?

— יאַ.

די באַבע קייעט מיטן איינגעפאלענעם מויל, ענטפערט נישט

בצלד.

— קום, ווייבעלע, מאַרגן באַגינען. ווי נאָר עס וועט זיך
אויף טאָג פאַרנעמען. קום. צום דאָן וועלן מיר גיין, צום וואַסער.
דיין האַרץ-ווייטיק אויטגיסן. אַ ביסעלע זאַלץ פון דער היים נעם
מיט. יאַ-יאַ.

אַקסיניאַ פאַרהילט אין געלן טיכל איר פנים און גייט
אַרויס אַ געהאַרבעטע פון טויער.

איר טונקעלע פיגור ווערט איינגעוויגן אין דער נאַכט. טרוקן
שאַרכן די זוילן פון אירע שייך. אירע טריט ווערן פאַרשוויגן. ער-
געץ אין עק כוּטאַר גייט אָן אַ ראַנגלעניש פון די בחורים, מען
זינגט לידער.

מיטן טאָג צוגלייך שטייט אַקסיניאַ, וואָס איז אַ גאַנצע נאַכט
נישט געשלאָפן, ביי דער דראָזדיכעס פענסטער.

— באַבעשי !

— ווער איז דאָרט ?

— איך. באַבעשי, שטיי אויף.

— איך טו מיך שוין אָן.

זיי גייען מיט הינטערוועגלעך אַרפּ צום דאָן. ביים ברעג,
לעבן בריקל ווייקט זיך אין וואַסער אַן אַריינגעוואַרפענע פעדער-
שטע טייל פון אַן אַרבע. דאָס זאַמד ביים ברעג שטעכט מיט איי-
זיקער קאַטקייט. פון דאָן טראָגט זיך אַ פייכטער, קאַלטער נעפל.
די דראָזדיכאַ נעמט אָן מיט איר בייניקער האַנט אַקסיניעס
האַנט, און פירט זי צום וואַסער.

— זאל'ן האָסטו מיטגענומען? גיב עס אָהער. צלם דיך אויף מזרח.

אַקסיניאַ צלמט זיך. קוקט פאַרדראָסיק אויף דער גליקלעכער פאַררויטלעכטייט פון מזרח.

— שעפ אָן וואָסער מיט די הענט. טרינק אויס, — קאָמאַנ-דעוועט די דראָזדיכאַ.

אַקסיניאַ האָט אויסגעטרונקען, זיך איינגעצנדיק די אַרבל פון קאָפּטנדל. די באַבע האָט ווי אַ שוואַרצע שפּין זיך אָנגעבויגן איבערן פוילן וואָסער, אַראָפּגעזעצט טשיפקע, גענומען שעפטשען:

— שטראָמען קילע, פון גרוינט פליסנדיקע... הייט לייב...
 חיה אין האַרץ... אומעט פאַרפירערישער... מיטן קרייץ דעם
 הייליקן... אַלערזויבערסטע, אַלערהייליקסטע... דעם דינער פון גאָט
 גריגאָריען... — האָט צו אַקסיניעס געהער זיך דערטראָגן.

די דראָזדיכאַ האָט באַשיט מיט זאל'ן דאָס פייכטע זאָמד אונטער די פיס, אַריינגעשיט אַ ביסל אין וואָסער, די רעשט אַקסיניען אינטערן אַרעם.

— אַצינד גיב אַ גאָס אַ ביסל וואָסער איבערן אַקסל. שנעיער!
 אַקסיניאַ האָט דאָס געטון. מיט ווייטיק און פאַרדראָס האָט
 זי געקוטט אויף דער דראָזדיכעס ברוינלעכע באַקן.
 — שוין אַלץ?

— גיי, ליבינקע, שלאָף דיך איבער. שוין אַלץ.
 אַ פאַרסאָפעטע, איז אַקסיניאַ אַהיימגעלאָפּן. אויפן הויף האָבן
 געמרוטשעט די בהמות. דאָריאַ מעליעכאָוו האָט, אַ פאַרשלאָפענע
 און פאַררייטלטע, מיט פאַרהויבענע שיינע ברעמען ווי בוינגס,
 אַריינגעטריבן אירע קי אין טאַבון. זי האָט מיט אַ שמייכל אַ קוק
 געטון אויף אַקסיניען, וואָס איז פאַרבליגעלאָפּן

— ביסט עפעס גוט געשלאָפּן, שכנטע?

— דאַנקען גאָט.

— און וואו ביסטו עס געווען אַזוי פרי?

— דאָ אויף אַן אָרט עפעס באַזאָרגט.

מען האָט גענוימען קלינגען צו דער מאָרגן-תפילה. קרישלי.

דיק אין אפגעבראָכן זענען געפאלן די קופער-קלאַנגען פון די גלאָקן.
דער פאָסטן האָט געקנאַקט מיט דער בייטש אין געטל.

אַקסיניאַ האָט אייליק אַרויסגעטריבן די בהמות, אַריינגע-
טראָגן אין הויז די מילך צום דורכזייען. זי האָט אָפגעווישט די
הענט אָן פאַרטוך און מיט פאַרשאַרצטע אַרבל איבער די עלנבויגנס,
טראַכטנדיק וועגן עפעס אָן אייגענער זאַך, געפליעסקעט די מילך
דורכן פאַרשוימטן זייער.

אין דרויסן האָט זיך דערהערט אַ גרילצן פון רעדער. אַ
הירושען פון פערד. אַקסיניאַ האָט אַוועקגעשטעלט דעם עמער און
געגאַנגען אַ קוק טון דורכן פענסטער.

צום טירל, זיך אונטערהאַלטנדיק די שווערד, איז געגאַנגען
סטעפאַן. איבעריאָגנדיק איינער דעם צווייטן, זענען אויפן פלאַץ
זיך צונויפגעפאַרן די קאַזאַקן. אַקסיניאַ האָט צונויפגעקנאַדערט
צווישן די פינגער דאָס פאַרטוך, און זיך אַוועקגעזעצט אויף דער
באַנק. טריט אויפן גאַנעק... טריט אין הויז... טריט ביי דער טיר...
סטעפאַן איז שטיין געבליבן אויף דער שוועל, אָן אָפגעמאַ-
גערטער און פרעמדער.

— נו...

וויגנדיק זיך מיט איר היפשן פולן קערפער, איז אַקסיניאַ
אים אַקענגעגאַנגען.

— שלאַג! — האָט זי אויסגעצויגן געזאַגט און שטיין גע-
בליבן זייטיק צו אים.

— נו, אַקסיניאַ...

— איך לייקן נישט, — איך האָב געזינדיקט. שלאַג, סטעפאַן!
זי האָט אַריינגענומען דעם קאַפ צווישן די אַקסל, זיך איינ-
געקורטשעט אין אַ קנויל און, באַשיצנדיק בלויז דעם בויך מיט
די הענט, זיך אויסגעדרייט צו אים מיטן פנים. פון טעמפן דורך
שרעק צעקרימטן פנים האָבן, נישט מרוגענדיק, געקוקט די שוואַרץ
אַרומגערעמטע אויגן. סטעפאַן האָט זיך אַ וואַקל געטון און פאַרביי-
געגאַנגען. ס'האַט אַ ווייע געטון מיט אַ ריח פון מענערשן שווייס
און ביטערן וועג-פלאַץ פון נישט געוואַשענעם העמד. ער האָט

נישט אויסגעטון דעם הוט און זיך אַ וואָרף געטון אויפן בעט. ער איז געלעגן אַ ביסל, מיט אַ ברויגענוג פון אַקסל אַראָפּגעוואָרפן דעם פאַסיק פון דער שווערד. זיינע פּלאַנדע וואָנסעס, תּמיז וואוילעריש פאַרדרייטע, זענען נאַכלעסיק אַראָפּגעהאַנגען. אַקסיניאַ האָט זייטיק געקוקט אויף אים, נישט אויסדרייענדיק דעם קאַפּ. זי האָט אַלע וויילע אויפגעציטערט. סטעפּאַן האָט אַרויפגעלייגט די פיס אויפן ווענטל פון בעט. פון זיינע שטיוול האָט געטריפּט מיט בלאַטע אויפן דיל. ער האָט געקוקט אויפן סופּיט, געקנייטשט מיט די פינגער דעם רעמעט פון דער שווערד.

— האָסט נאָך נישט אָפּגעקאַכט ?

— נייין...

— גיב-זשע אזוי עפעס צו עסן.

ער האָט געזיפּט פון טעפעלע מילך, אָפּנאַגנדיק די וואָנסעס. דאָס ברויט האָט ער געקייטעט לאַנג, אויף די באַקן האָבן זיך באַ-וועגט די מוסקלען, איבערגעצויגענע מיט אַ ראָזער הויט. אַקסיניאַ איז געשטאַנען ביים אויוון. מיט פּלאַטערדיקער שרעק געקוקט אויפן מאַנס קליינע האַרטע אויערן, וואָס האָבן ביים עסן זיך באַ-וועגט אַרויף און אַראָפּ. סטעפּאַן איז אַפּערגעאַנגען פון הינטערן טיש, זיך איבער-געצילמט.

— דערצייל, ליבינקע, — האָט ער קורץ אַ בעט געטון.

מיט אַ געבויענעם קאַפּ, האָט אַקסיניאַ אַראָפּגענומען פון טיש. זי האָט געשוויגן.

— דערצייל, ווי אזוי דו האָסט אויפן מאַן געוואַרט, דעם

מאַנס ערע אָפּגעהיטן ? נו ?

אַ שרעקלעכן קלאַפּ איבערן קאַפּ האָט אַפּערגעריסן די ערד פון אונטער די פיס, אַ שליידער געטון אַקסיניען צו דער שוועל. זי האָט מיטן רוקן זיך אָנגעקלאַפּט אָן ביישטידל פון דער טיר און פאַרשטיקט אַרויסגעקרעכצט.

נישט בלייז אַ פרוי מיט ווייניק קראַפּט אין די פינגער, נאָר אויך פעסטע קנאָכיקע אַטאַמאַנצעס האָט סטעפּאַן געקאַנט מיט

איין פלינקן קלאפ איבערן קאפ צו דער ערד ווארפן. נישט צו וויסן, צי די שרעק אָדער די האַרטע ווייבערישע נאַטור האָט צו דעם גורם געווען, - ליגנדיק אַ ביסל און אָפּסאַפּענדיק, האָט אַקסיניאַ אויף אַלע פיר זיך אויפגעהויבן.

סטעפאַן האָט פאַררייכערט אינמיטן דער כאַטע און פאַרוען, ווי זי איז אויפגעשטאַנען און פון שטוב אַרויסגעלאָפן. ער האָט אַ וואָרף געטון דעם טיטן-בייטל אויפן טיש, אָבער אַקסיניאַ האָט שוין די טיר צוגעקלאַפט. ער האָט זי נאָכגעיאָגט.

אַקסיניאַ, אַ באַגאַסענע מיט פּלויט, האָט ווי אַ ווינט זיך געטראָגן צום פּלויט, וואָס האָט אָפּגעטיילט זייער הויף פון די מעליעכאָוס. סטעפאַן האָט זי דעריאָגט ביים פּלויט. זיין שוואַרצע האַנט איז אַראָפּגעפאַלן אויף איר קאָפּ ווי אַ שפּאַרבער. זיינע פינגער האָבן זיך איינגעפלאַנטערט אין אירע האַר. ער האָט אַ ריס געטון און זי אומגעוואָרפן אויף דער ערד, אין אַש אַריין. - אין זעלבן אַש, וואָס אַקסיניאַ האָט נאָכן הייצן דעם אויוון אַלע טאָג ביים פּלויט אויסגעשיט.

וואָס גייט עס וועמען אָן, וואָס אַ מאַן מיט פאַרלייגטע הענט אויפן רוקן טרעט זיין ווייב מיט די שטיינער? ... עס איז פאַרבליי-געבאַנען אַליינשאַקאַ שאַמיל אָן דער האַנט, אַ קוק געטון, אַ מרוגע געטון און צענומען זיין קוסטאַרטיק בערדל מיט אַ שמייכל; ס'איז זייער פאַרשטענדלעך, פאַרוואָס סטעפאַן איז אַזוי מכבד זיין ווייב. שאַמיל וואָלט זיך אָפּגעשטעלט אַ קוק טון (ווי ס'זאָל נישט זיין, איז דאָך טשעקאווע) - צי וועט ער זי צום טויט דערהרגענען, אָדער נישט, - אָבער דאָס געוויסן, דערלויבט אים נישט. ער איז דאָך נישט קיין באַבע.

ווען מען זאָל אַזוי פּונדווייטנס אויף סטעפאַנען אַ קוק טון - וואָלט דאָס אויסגעזען, ווי דער מענטש טאַנצט אַ קאַזאַטשאַק. אַזוי האָט טאַקע גרישאַקאַ געטראַכט, דערזענדיק דורכן פענסטער פון שטוב, ווי סטעפאַן שפּרינגט אונטער. אָבער ווען ער האָט זיך נען-טער צוגעקוקט - איז ער אַרויסגעשפרונגען פון שטוב. צום פּלויט איז ער געלאָפן אויף די שפיץ פינגער, פעסט צודריקנדיק צו דער

ברוסט די פאַרשטייפטע פויסטן ; אים איז נאָכגעלאָפּן פעטראָ, שווער
טופּענדיק מיט די שטיוול.

איבערן הויכן פלוט איז גריגאָרי אַריבער ווי אַ פויגל. ער
האַט אין אימפעט פון לויפן פון הינטן אַ זעץ געטון דעם פאַר-
נומענעם סטעפּאַנען. סטעפּאַן האָט זיך אַ וואַקל געטון, אויסגע-
דרייט און ווי אַ בער גענומען גיין אויף גרישקען.

די ברידער מעליעכאָוו האָבן זיך געשלאָגן מיט פאַרביסנקייט.
זיי האָבן געפיקט סטעפּאַנען, ווי רויב-פייגל אַ נבלה. עטלעכע מאָל
איז גרישקא אַ פאַל געטון צו דער ערד, אומגעוואָרפן דורך סטע-
פּאַנס בלייערנער פויסט. ער איז געווען צו שלאָבעריק קעגן דעם
פאַרהאַרטעוועטן סטעפּאַן, אָבער דער נידעריקער פלינקער פעטראָ
האַט זיך געבויגן הינטער די קלעפּ, ווי אַ ראָר-שטעקן אונטערן
ווינט, און דאָך פעסט שטיין געבליבן אויף די פיס.

פינקלענדיק מיט איין אויג (דאָס צווייטע איז אים אויפגע-
לאָפּן ווי אַ נישט צייטיקע פלוים), האָט סטעפּאַן אָפּגעטרעטן צום
גאַנעק.

עס האָט זיי צענומען כריסטאָניאַ, וועלכער איז געקומען צו
פּיאָטערן נאָך אַ ציימל.

— צעגייען זיך! — ער האָט געפאָכעט מיט זיינע קלאַמער-
האַפטע הענט. — צעגייען זיך, וואָרים איך פיר אייך אַוועק צום
אַטאַמאַן!

פעטראָ האָט זאָרגעוודיק אויסגעשפיגן בלוט מיט אַ האַלבן
צאָן אויף דער האַנט און הייזעריק געזאָגט :

— קום, גרישקא. מיר וועלן אים נאָך ערגעץ פאַקן...
— דו וועסט מיר נאָך אין די הענט אַריינפאַלן! — האָט
פון גאַנעק געדראָעט סטעפּאַן, וואָס זיין פנים איז געווען בלוי,
אויפגעלאָפּן.

— גוט, גוט !

— איך וועל אָן דיין גוט זאָגן דיר אַזוי אויך די נשמה מיט
די קישקעס אַרויסלאָזן.

— דו מיינסט עס ערנסט, צי דו זאָגסט נאָר אַזוי ?

סטעפאן איז שנעל אראפגעגאנגען פון גאנצק. גרישקא זאָט זיך אַ ריס געטון אים אַקעגן, נאָר כריסטאָניאָ האָט אים אַריינגע- שטופט אין טירל, צוזאָגנדיק:

— הייב נאָר אָן — כ'וועל דיך פענטען, ווי אַ הינדל!
פון דעם טאָג אָן האָט צווישן די מעליעכאָוס מיט סטעפאָן אַסטאַכאָון זיך פאַרפלאַנטערט אַ שווערער קנופּ פון שנאה.
גריגאָרי מעליעכאָון איז באַשערט געווען דעמדאָזיקן קנופּ אויפצופלאַנטערן מיט צוויי יאָר שפעטער אין מזרח-פרייסן, היינטער דער שטאָט סטאַליפּין.

XV

זאָג פּיאָטערן ער זאָל אַיינשפּאַנען די קאַבילע מיט זיין פּערד.

גריגאָרי איז אַרויסגעגאָנגען אין הויף אַריין. פעטראָ האָט אַרויסגעשלעפט די בריטשקע פון שפייכלער.

— דער טאַטע הייסט אַיינשפּאַנען די קאַבילע מיט דיינעם.

— איך ווייס אָן אים! — האָט פעטראָ זיך אָנגערופן, אָנהייבנדיק דעם דישעל.

פּאַנטעלעי פּראָקאָפּיעוויטש האָט פּייערלעך, ווי אָן אָנגעזע- ענער נדבן ביי דער מיטאָג-תפילה, אויסגעזופּט דאָס לעצטע ביטל באַרשטש, זיך באַגיסנדיק מיט הייסן שווייס.

דזינאַשקאָ האָט שטיפּעריש אַ קיק געטון אויף גריגאָריען, באַהאַלטנדיק דעם מיידלישן שמייכל ערגעץ אין דער שאַטנדיקער קילקייט פון אירע אויסגעבויענע וויעס. אייליניטשנאָ האָט אָן אָנגעבלאָזענע און חשיבודיקע, אין איר העלער יום-טובדיקער שאַל, פאַרבאָרגנדיק איר מאַמעשי אומרויקייט אין די ווינקלען ליפּן, זיך אומגעקוקט אויף גריגאָריען און אַ זאָג געטון צום אַיטן:

— הער שוין אויף, פּראָקאָפּיעטש, זיך אָנצופאַקן. עס זעט אויס, ווי דו וואָלט דריי טעג נישט געגעסן.

— אָן אמתער רוח. אפילו אָפעסן לאָזט זי נישט!

פעטראָס לאַנגע וואַנסעס פון געלן ווייץ-קאָליר האָבן זיך באַוווּן אין דער טיר.

— ביטע, דער פייעטאָן איז פאַרפאַרן.

דוניאַשקא האָט אַרויסגעזעצט מיט אַ געלעכטער און זיך פאַרשטעלט מיטן אַרבל.

דאַריאַ איז דורכגעגאַנגען די קיך, זיך אַ שפּיל געטון מיט די דינע בויגנס פון אירע ברעמען, באַטראַכטנדיק דעם חתן.

אַלס שדכן איז געפאַרן איליניטשאַס מומע, די אלמנה וואָ-סיליסאַ, שוין איינמאָל אַ כוואַט אַ באַבע. זי האָט די ערשטע זיך באַזעצט אין דער בריטשקע, מיט געלעכטער געדרייט מיטן קיי-לעכדיקן קאָפּ, ווי אַ גלאַטער טייך-שטיין, און געוווּן די קרומע שוואַרצע ציין פון צווישן די ליפן אַרויס.

— דו, וואַסיענקאַ, זאָלסט מיר דאָרט אַזוי נישט שטשי-רען, — האָט פּאַנטעלעי פּראַקאָפּיעוויטש געוואָרנט, — דו קאָנסט צוליב דיין מויל דאָרט אַליץ קאַליע מאַכן... די ציין דינע זיצן ביי דיר אין מויל ווי שיכורע: איינער — קרימלעך אַהער, דער צוויי-טער — גאָר אין דער פאַרקערטער זייט אַריין...

— עך, פריינט מיינער, נישט מיר פאַרט מען דאָך שדכענען, נישט איך בין דאָך דער חתן.

— דאָס איז טאַקע אמת, אָבער פונדעסטוועגן האָלט דיך בעסער איין און לאַך נישט. שוין צו מיאוס זענען די ציין דינע... אַ שוואַרצקייט, אַז ס'איז אַן איבל אפילו אַ קוק צו טון.

וואַסיליסאַ האָט זיך באַליידיקט און פעטראָ האָט דערווייל געעפנט דאָס טויער. גריגאָרי האָט צענומען די שמעקנדיקע רע-מענטענע לייצן און איז אַרויפגעשפרונגען אויפן געזעס. פּאַנטע-לעי פּראַקאָפּיעוויטש מיט איליניטשאַס האָבן זיך געזעצט אויפן הינטערשטן געזעס, ממש אַ פאַר — צו דער חופּה צו פירן.

— גיב זיי אַ בייטש! — האָט פעטראָ אויסגעשריגן, אַרויט-לאַזנדיק די לייצן פון דער האַנט.

— שטעל אַ פּוס, טייוול! — גרישאַ האָט פאַרביסן אַ ליפּ,

אין - מיט דער בייטש דערלאנגט דעם פערד, וואָס האָט געדרייט מיט די אויערן.

די פערד האָבן אַ צי געטון די שטריק אין הייטער גערירט פון אָרט.

- גיב אַכטונג! וועסט פאַרטשעפען!... - האָט דאַריאָ אויס-געשריגן, נאָר די ברייטשקע האָט האַסטיק זיך פאַרקירעוועט און, אונטערשפּרינגענדיק איבערן געבערגלטן וועג, אַוועק מיט גערויש איבער דער גאַס.

זיצנדיק זייטיק, האָט גריגאָרי מיט דער בייטש גערייצט פעטראָס פּראַנט-פּערד, וואָס איז געגאַנגען טאַנצנדיק אין געשפּאַן. פּאַנטעיעי פּראַקאָפּיעוויטש האָט מיט דער האַנט זיך צוגעהאַלטן די באַרד, ווי ער וואָלט מורא געהאַט, אַז דער ווינט זאָל זי נישט אַ כאַפּ טון און אַוועקטראָגן.

- דער קאָבילע דערלאַנג! - האָט ער הייזעריק געזאָגט, קוקנדיק מיט די אויגן אין אַלע זייטן אַריין און אָנבייגנדיק זיך צו גריגאָריעס רוקן. איליניטשנאַ האָט מיטן געהאַפטענעם אַרבל פון איר קאַפּטן זיך אויסגעווישט דאָס טרערעלע, וואָס איז צוליבן ווינט אין איר אויג אָנגעלאָפּן, און מרוגענדיק געקוקט, ווי די געהאַרבעטע, פון ווינט-אָנגעבלאָזענע, בלויע סאַטינענע בלוזע פּלאַטערט אויף גריגאָריעס רוקן. די באַגענטע קאָזאַקן האָבן אָפּ-געטרעטן אין דער זייט און לאַנג נאָכגעקוקט. די הינט, וואָס זע-נען אַרויסגעשפּרונגען פון די הייף, האָבן זיך געוואָרפן די פּערד אונטער די פּיס. קיין בילן האָט זיך נישט געהערט צוליבן גערויש פון די ניי-געקאָוועטע רעדער.

גריגאָרי האָט נישט געקאַרגט נישט די בייטש, נישט די פּערד, און אין צען מינוט אַרום איז דער כּוּטאַר געבליבן פון הינטן. איבערן וועג האָבן גרין זיך צעשימערט די סעדער פון די לעצטע הויפּן.

די רחבותדיקע נחלה פון די קאַרשוואָווס. אַ פאַרקן פון ברעטער. גריגאָרי האָט אַ פאַרצי געטון די לייצן, און איבעררייסנ-דיק אינמיטן וואָרט דאָס אייזערנע גערויש פון איר דערציילן,

איז די בריטשקע שטיין געבליבן ביים געסארפטן מיט שניצערײַען באַדעקטן טויער.

גריגאָרי איז געבליבן ביי די פּערד, און פּאַנטעלעי פּראָקאָ-פיעוויטש האָט אַוועקעהינקט צום גאַנעק. אים זענען, רוישנדיק מיט די קליידער, נאַכגעשוואומען איליניטשנאַ, אַ רויטע ווי אַ מאָן-בלום, און וואַסיליסאַ, מיט פעסט-צונויפגעדריקטע לייפן. דער אַלטער האָט זיך געאיילט, מורא האָבנדיק צו פאַרלירן די דרייסט-קייט, וואָס ער האָט אויפן וועג אָנגעזאַמלט. ער האָט זיך פאַר-טשעפעט אָן הויכן טרעפּל, זיך צעקלאַפט דעם לאַמען פּוס און, אַ פאַרקרימטער פּון ווייטיק, שנעל אָנגעהויבן טרעטן איבער די פּריש-געוואַשענע טרעפּלעך.

ער איז אַריינגעקומען אין דער כאַטע כמעט צוזאַמען מיט דער איליניטשנאַ. אים איז נישט באַקוועם געווען צו שטיין לעבן ווייב, זי איז העכער געווען פּון אים אויף היפשע עטלעכע צאָל, דעריבער האָט ער אָפּגעטרעטן אַ ביסל פּון דער שוועל, שטיין געבליבן ווי אַ האָן מיטן פאַרהויבענעם הינקענדיקן פּוס אונטער זיך, און, אַראָפּנעמענדיק דאָס היטל, זיך איבערגעצולמט אין דער זייט פּון דער שוואַרצער, נעפּלהאַפט-געמאַלענער איקאָנע.

— וואָס מאַכט איר מיטן געזונט ?

— גאָט צו דאַנקען, — האָט אויפשטייענדיק פּון דער שטול געענטפּערט דער באַלעבאַס, אַ נידעריקער פּיעגעוואַטער אַלטער קאָזאַק.

— מיר זענען געקומען צו דיר צו גאַסט, מיראָן גריגאָריע-וויטש !

— אַדרבה, געסט זענען ביי אונז תמיד אָנגעלעיגט. מאַריאַ,

גיב די מענטשן אויף וואָס צו זעצן זיך.

די געעלטערטע באַלעבאַסטע מיט דער פּלאַכער ברוסט האָט כלומרשט אָפּגעבלאָזן דעם שטויב פּון די טאַבורעטן און זיי צוגע-רוקט די געסט. פּאַנטעלעי פּראָקאָפיעוויטש האָט זיך געזעצט אויף אַ ברעג, אַפּווישנדיק מיט דער פּאַטשיילע דעם שווייס פּון ברוינעם שטערן.

— מיר זענען געקומען צו אייך וועגן אן ענין, — האָט ער
אַנגעהויבן אָן הינטערוועגלעך.
דאָ האָבן איליניטשאַן און וואַסיליסאַ פאַרהויבן די קליידער
און אויך זיך אַוועקגעזעצט.
— אדרבה: וועגן וואָס פאַר אַן ענין? — האָט דער באַלע-
באָס אַ שמייכל געטון.
ס'איז אַריינגעקומען גריגאָרי. זיך אַרומגעקוקט איבער דער
שטוב.

— וואָס מאַכט איר מיטן געזונט?
— גאָט צו דאַנקען, — האָט די באַלעבאָסטע מאָנאָטאָן גע-
ענטפערט.

— גאָט צו דאַנקען, — האָט דער באַלעבאָס באַשטעטיקט.
אַ בראַנזיקע רויטקייט איז אַרויסגעטרעטן צווישן די זומערשפרענ-
קעלעך, וואָס האָבן געדיכט באַדעקט זיין פנים: ער האָט אַצינד
זיך ערשט משער געווען, נאָכוואָס די געסט זענען געקומען.
— זאָג דאָרט, מען זאָל די פערד זייערע אַריינפירן אין
הויף. מען זאָל זיי געבן היי, — האָט ער זיך געווענדט צום ווייב.
זי איז אַרויסגעגאַנגען.

— מיר האָבן אַ קליינעם ענין צו אייך... — האָט פּאַנטעלע
פּראָקאָפּיעוויטש ווייטער גערעדט. ער האָט געקרייזלט זיין גע-
לאַקטע פעכיקע באָרד און אַלע מאָל זיך אַ ריס געטון ביים אויער-
רינגל פון אויפּרעגונג.

— איר — האָט אַ מיידל, אַ פּלח, מיר — האָבן אַ חתן... צי
וואָלט נישט פּדאי געווען, מיר זאָלן אַ שמועס טון? צי האָט איר
בדעה זי שוין אויסצוגעבן, צי נישט? וואָרים אַזוי וואָלטן מיר
זיך אפשר משדך געווען?

— איך ווייס... — האָט דער באַלעבאָס זיך אַ קראַץ געטון אין
פליכיקן קאָפּ. — דעם אמת צו זאָגן, האָבן מיר היי-יאָר נישט
געטראַכט זי אויסצוגעבן. אַזוי פיל אַרבעט אין דער היים, און זי
איז נאָך נישט אַזוי אַלט אויך. דער אַכצנטער פּרילינג ערשט
אַריבער. האַ, מאַריאַ?

— אורדאי.

— זי זאָל אַפילו זיין ווי דער מאָרגן-רויט יונג, איז אויך נישט גלייך היינטיקע צייטן צו האַלטן, — ווייניק פאַרעלטערטע מיידלעך זיצן אין דאָרף? — איז די וואַסיליסאַ אַרויסגעטרעטן, נישט קאָנענדיק רויק איינזיצן אויפן טאַבורעט (עס האָט זי גע- שטאָכן דער געגנבעטער בעזים אין הויז, וועלכן זי האָט זיך אַריינגערוקט הינטערן קאַפּטן — מען שמועסט, אַז שדכנים, וואָס גנבענען צו אַ בעזים ביי דער פּלֶה, באַקומען נישט קיין אָפּזאָג). — אונזערע וועט נישט פאַרזיצן, צו איר איז מען נאָך אין פּריילינג געקומען זיך שדכענען. אַ מיידל — ווער מיר גוטס גינט — צו אַלעם טאַקע: סיי אין פעלד, סיי אין שטוב...

— פונדעסטוועגן, ווען עס זאָל אונטערקומען אַ לייטישער מענטש, דאָרף מען אויסגעבן, — איז פּאַנטעלעי פּראָקאָפּיעוויטש אַריינגעפאלן אין געפּלאַפּל פון די ווייבער.

— אויסגעבן איז נישט קיין שווערע זאַך, — האָט דער באַ- לעבאַס זיך געקראַצט אין קאַפּ, — אויסגעבן קאָן מען שטענדיק. פּאַנטעלעי פּראָקאָפּיעוויטש האָט אַ טראַכט געטון, אַז מען זאָגט זיי אָפּ, — און ער האָט זיך אָנגעצוינדן.

— פאַרשטייט זיך, אַז דאָס איז אייער זאַך... אַ חתן איז ווי אַ דושאַד: גיי דיר, אַלטיטשקער, ערגעץ אַנדערש בעטן. אויב איר זוכט, לַמשל, אַ חתן פון סוחרישן שטאַנד, אָדער עפעס ענלעכס, איז זייט-זשע מוחל, איז דאָס שוין עפעס אַנדערש.

עס וואָלט זיכער זיך פאַרענדיקט מיט גאַרנישט: פּאַנטע- לעי פּראָקאָפּיעוויטש האָט געסאַפּעט און רויט געוואָרן ווי אַ בוי- ראַך, דער פּלֶהס מאַמע האָט געקוואַקעט ווי אַ הון אויף אייער, ווען זי באַמערקט אַ שאָטן פון אַ שפּאַרבער, — איז אָבער אין דער געהעריקער מינוט צוהילף געקומען וואַסיליסאַ. זי האָט גע- נומען דרייבנע שעפטשענדיק שיטן, ווי זאָלץ אויף אַן אָפּגעברייט אָרט, און ציריק צונויפגעבונדן דעם איבערגעריסענעם פּאַדים.

— וואָס רעדט איר, טייערע מיינע! אויב איר האָט שוין אָנגעהויבן וועגן דעם צו שמועסן, מוזט איר שוין פאַרענדיקן ווי

עס געהער צו זיין און ווי דאָס גליק פון אייער קינד פאָדערט...
 קאָטש נאָטאַליאַ - אַזעלכע מיידלעך געפינט מען דאָך נישט אין
 אַ האַלבער וועלט! די אַרבעט ווערט דאָך איר אונטער די הענט
 פאַרברענט: ווי זעט מען נאָך אַזאַ העפטערין! אַזאַ באַלעבאָסטע!
 מיַאַ, איר זעט דאָך אַליין, גוטע מענטשן, - האָט זי נחתיק
 מיט די הענט אַ צעפיר געטון, זיך ווענדנדיק צו פאַנטעלע פּראָ-
 קאַפּיעוויטשן און דער אָנגעבלאָזענאַר איליניטשען. - אָבער דער
 חתן איז אויך אַ זעלטענער בחור. ווען איך קוק אויף אים, ווערט
 אין מיר דאָס האַרץ צעגאַנגען. אינגאַנצן אין מיין פאַרשטאַרבענעם
 דוגיאַשקען אַריינגעראַטן... און די גאַנצע משפּחה זייערע איז אַן
 אַרבעטזאַמע. ווער ווייסט נישט וועגן פּראָקאַפּיטשן אין דער גאַנ-
 צער געגנט - אַזאַ גוטער מענטש, אַזאַ וואוילטוער... מיר וואָלטן
 געדאַרפט זיין שונאים פון אונזערע קינדער און וועלן זיי שלעכטס
 טון...

דער שדכנטעס מירמלענדיק קולעכל איז געפלאָסן ווי פאַטאַקע
 פאַנטעלע פּראָקאַפּיעוויטשן אין די אויערן אַריין. דער אַלטער מע-
 ליכע אַווי האָט זיך צוגעהערט, אויסרייסנדיק מיט צוויי פינגער די
 שוואַרצע, ווילדע האָר, וואָס זענען אָנגעוואַקסן אין דער אייבי-
 קער פינסטערניש פון זיינע נאָזלעכער, און מיט אַנטציקונג גע-
 טראַכט: „ער, אַ טייוול, זי האַקט שוין איינמאַל מיטן פּיסק! אַ
 שפינדל דרייט זיך, זי בייטלט - אַז ס'איז גאַרנישט מעגלעך
 מיטן אויער צו דערכאַפּן און פאַרשטיין, וואָס זי וויל. נישט איין
 באַבע קאָן מיט רייד אפילו אַ קאָזאַק די ציין פאַררייבן... זע נאָר,
 זע, אַן אמתער מזיק אין אַ קליידל!“ - ער האָט זיך געקוויקט
 מיט דער שדכנטע, וואָס האָט נישט אויפגעהערט צו לויבן די
 פּלה און דער פּלהס משפּחה, ביז אין פינפטן דור אַריין.
 - וואָס איז דאָ צו טענהן, קיין שלעכטס ווילן מיר נישט
 פאַר אונזער קינד.

- איך קלער בלויז, אַז ס'איז אפשר צו-פרי פאַר איר, -
 האָט דער באַלעבאָס שוין פּרידלעכער געזאָגט, בלישטשענדיק מיט
 זיין שמייכל.

— נישט פרי! נישט פרי! ווי גאָט איז אייך ליב, נישט פרי! — האָט אים פאַנטעלעדי פראַקאָפּיעוויטש צוגערעדט.

— פריער, צי שפעטער, — שיידן וועט מען זיך מוזן... — האָט די באַלעבאַסטע אַרויסגעכליפּעט האַלב אין אַנשטעל, האַלב ערנסט.

— גיב אַ רוף די טאַכטער, מיראַן גריגאָריעוויטש, לאָמיר זי זען.

— נאַטאַליאַ!

אין דער טיר האָט נישט דרייסט זיך באַוויון די בלעה, פאַר-לוירן קנייטשנדיק מיט טונקעלע פינגער דעם ברעג פון איר פאַרטוך.

— קום אַריין, קום אַריין! זעסט ווי זי האָט זיך פאַרשעמט, — האָט איר די מוטער מוט אונטערגעגעבן און אַ שמייכל געטון מיט די פאַרטערטע אויגן.

גריגאָרי, וואָס איז געזעסן לעבן שווערן קופערט מיט די אָפּגעבליאַקעוועטע בלויע בלומען, האָט זיך אומגעקוקט אויף איר. פון אונטער שוואַרצע זיידענע ווינעס קוקן גרויע דרייסטע אויגן. אין דער קיילעכיקער באַק ציטערט פון פאַרשעמטקייט און איינגעהאַלטענעם שמייכל אַ נישט טיף, זיך רייטלענדיק חן-גריבעלע. גריגאָרי האָט איבערגעפירט דעם בליק אויף אירע הענט: זיי זענען געווען גרויסע, צעלאַבערטע פון דער אַרבעט. פון אונטערן גרינעם קאַפטנדל, וואָס האָט נעט אַרומגענומען איר קרעפטיקן קערפער, האָבן נאָיוו און שעמעוודיק זיך אַרויסגערוקט, פאַרהויבן אין דער הייד און אין ביידע זייטן אַריין, נישט גרויסע מיידליש-קערנדיקע ברוסטן; ווי קנעפלעך האָבן געשטאַרט די שאַרפע וואַרצלען.

גריגאָריעס אויגן האָבן אין איין מינוט זי אינגאַנצן אַרומ-גענומען — פון קאָפּ ביז די הויכע שיינע פיס. ער האָט זי באַ-קוקט, ווי אַ פּערדהענדלער באַקוקט אַ ראַסאָווע קאַבילע פאַרן קויפן, אַ טראַכט געטון: „זי איז גוט“ און זיך באַגעגנט מיט אירע אויגן, וואָס זענען עקשנותדיק געווען אַנגעשטעלט אויף אים. איר

פשיטער, אַ ביסל צעמישטער, אויפריכטיקער בליק האָט אַזוי ווי גע-
זאָגט: „דאָס בין איך אינגאַנצן. און טראַכט וועגן מיר, ווי דו ווילסט.“ -
„אַ וואונדערבאַרע“, - האָט גריגאָרי געענטפערט מיט די אויגן
און מיטן שמייכל.

- נו, גיי שוין, - האָט דער באַלעבאָס אַ פּאָכע געגעבן
מיט דער האַנט.

פאַרן פאַרמאַכן די טיר, האָט נאָך נאַטאַליאַ אַ קוק געטון
אויף גריגאָריען, נישט פאַרבאָרגנדיק איר שמייכל און נייגעריקייט.
- אַט וואָס, פּאַנטעלעי פּראַקאָפּיעוויטש, - האָט דער באַ-
לעבאָס אָנגעהויבן, איבערקוקנדיק זיך מיטן ווייב, - שמועסט איר
זיך דורך, און מיר וועלן אויך אין דער היים זיך דורכשמועסן,
ווי עס פירט זיך. און דערנאָך וועלן מיר שוין באַשטימען, צי מיר
וועלן יאָ זיין מחותנים, אָדער נישט.

אַראָפּגייענדיק פון גאַנעק, האָט פּאַנטעלעי פּראַקאָפּיעוויטש
נאָך צוגעגעבן:

- איבעראַכטאָג זונטיק וועלן מיר מסתמא אַריינפאַלן צו
אייד.

דער באַלעבאָס, וואָס האָט זיי באַגלייט צום טויער, האָט
בפיוון פאַרשוויגן, ווי ער וואָלט גאַרנישט געהערט.

XVI

ערשט נאָכדעם ווי ער איז געוואויר געוואָרן פון טאָמליניען
וועגן אַקסיניען, באַגראַבנדיק אין זיין האַרץ די פּיין און פאַראַכ-
טונג, האָט סטעפּאַן פאַרשטאַנען, אַז נישט געקוקט אויף זיין שלעכט
לעבן מיט איר און אויף דער אַמאָליקער באַליידיקונג, האָט ער
זי דאָך ליב מיט אַ שווערער, פאַראַכטנדיקער ליבע.

ער איז אין די נעכט געלעגן אויפן וואָגן, צוגעדעקט מיטן
שינעל, די הענט פאַרבאָרען אונטערן קאַפּ, געטראַכט, ווי אַזוי ער
וועט אַהיימקומען, ווי אַזוי דאָס ווייב וועט אים אויפנעמען, און
געפילט, ווי אָנשטאָט דעם האַרץ, באַוועגט זיך אַ האַריקע שפּין

אין זיין ברוסט... מיט אַראָפּגעלאָזטע בלוט-געוואָרענע אויגנלעד-
לעך איבער די אויגן, איז ער געלעגן, צוגרייטנדיק אין געדאַנק
טויזנטער איינצלעהיטן פון אָפּרעכענונג, און געפילט, ווי ער וואָלט
געהאַט גראַב זאַמד צווישן די ציין. ער האָט אָפּגעקילט זיין פעס
אין געשלעג מיט פּיאַטערן און אַהיימגעקומען אַן אַפּאַטישער, דער-
פאַר טאַקע האָט אַקסיניאַ צוויי לייכט אָפּגעשניטן.

פון דעם טאָג אָן האָט אין דער כאַטע פון די אַסטאַכאָוס
ווי אין געהיים זיך באַזעצט אַ טויטער. אַקסיניאַ איז אַרומגעגאַנגן-
גען אויף די שפיץ-פינגער, גערעדט שעפטשענדיק, אָבער אין אירע
אויגן. באַדעקט מיט אַש פון שרעק, האָט קוים באַמערקבאַר נאָך גע-
טליעט אַ קויל פון דעם פייער, וואָס גרישקאַ האָט אָנגעצווּנדן.

זיך איינקוקנדיק אין איר, האָט סטעפּאַן גיכער דאָס גע-
פילט, איידער געזען. ער האָט זיך געפייניקט. אין די נעכט, ווען
די סטאַדע פּליגן איז אויפן קוימען איינגעשלאַפן און אַקסיניאַ האָט
מיט ציטערדיקע לייפן גענומען אויסבעטן דאָס געלעגער, האָט
סטעפּאַן זי געשלאַגן, פאַרשטופנדיק איר מויל מיט זיין שוואַרצער
האַריקער פויסט. ער האָט זי אומפאַרשעמט און אויספירלעך אויס-
געפּרעגט וועגן איר פאַרבּינדונג מיט גרישקען. אַקסיניאַ האָט זיך
געוואָרפן אויפן האַרטן געלעגער, דעם אָנגעזאַפטן מיטן ריח
פון שעפּסן-פעלץ, און שווער געאַטעמט. סטעפּאַן, אַ פאַרמאַטער-
טער פון פייניקן איר קערפּער, דעם ווייכן, ווי אויפגעיוון טייג, האָט
אַרומגעפירט זיין האַנט איבער איר פנים, זוכנדיק טרערן. אָבער
אַקסיניעס באַקן זענען געווען הייס און טרוקן און איר קין האָט
זיך באַזעצט אונטער סטעפּאַנס פינגער.

— וועסט זאָגן ?

— ניין !

— וועל איך דיך דערהרגענען.

— דערהרגע ! דערהרגע, ווי גאָט איז דיר לייב... וועט דאָס

איינמאַל אַ סוף נעמען... וואָרים צוויי איז קיין לעבן נישט...

מיט פאַרהאַקטע ציין, האָט סטעפּאַן צונויפגעדריקט די די-

נע, פון שווייט קילע הויט אויפן ווייבס ברוסט.

אָקסיניאַ האָט געציטערט, געקרעכצט.
— ס'טוט וויי, וואָס? האָט סטעפּאַן זיך פּריילעך געמאַכט.
— ס'טוט וויי.

— און מיר, מיינסטו, האָט נישט וויי געטון?
ער פלעגט שפעט איינשלאָפּן. אין שלאָף צונויפּדריקן און
באוועגן מיט די שוואַרצע, אין די געלענקען אָנגעדראָלענע פּינ-
גער. אָנגעשפּאַרט אויפן עלענבויגן, פלעגט אָקסיניאַ לאָנג קיין
אויפן שיינעם, אין שלאָף געענדערטן פנים פון איר מאַן, אַראָפּ-
לאָזן דעם קאַפּ און עפעס שעפטשען.
גרישקען האָט זי כמעט נישט געזען. איינמאָל האָט זי צו-
פעליק זיך באַגעגנט מיט אים ביים דאָן. גריגאָרי האָט געטריבן
די אָקסן צום טרינקען. גייענדיק באַרג אַרויף, האָט ער זיך צוגע-
פּאַכעט מיט אַ ווערבע-צווייגל און געקוקט אויף דער ערד אַראָפּ.
אָקסיניאַ איז אים אַקעגנגעגאַנגען. זי האָט אים דערזען און דער-
פילט, ווי די קאַראַמיסלע איז קאַלט געוואָרן אין אירע הענט און
אַ היץ האָט אָנגעהויבן האַמערן אין אירע שלייפּן.
שפעטער, ווען זי האָט זיך דערמאַנט אָן דער באַגעגעניש,
האָט זי געקאָסט נישט ווייניק אָנשטרענגונג זיך איבערצוצייגן, אַז
דאָס איז געווען אויף דער וואָר. גריגאָרי האָט זי דערזען, ווען
זי איז שוין כמעט געווען לעבן אים. אויפן אַרויספּאַדערנדיקן
סקריפען פון די עמערס, האָט ער אויפגעהויבן דעם קאַפּ, אַ צי-
טער געגעבן מיט די ברעמען און נאַריש אַ שמייכל געטון. אָקסי-
ניאַ איז געגאַנגען, קוקנדיק איבער זיין קאַפּ אַריבער אויפן גרי-
נעם, צעכוואַליעטן דאָן, נאָך ווייטער — אויף דער קאַם פון זאַמ-
דיקן ברעג.

די רויסקייט האָט אַרויסגעדריקט טרערן פון אירע אויגן.
— קסיושאַ!

אָקסיניאַ איז אָפּגעגאַנגען עטלעכע טריט און שטיין געבליבן,
אַראָפּלאָזנדיק דעם קאַפּ, ווי זי וואָלט מורא געהאַט פאַר אַ קלאָפּ.
גריגאָרי האָט מיטן צווייגל בייז אַ שמיץ געטון אָן אָפּגעשטאַנענעם
געשטריפטן אָקס און אַ זאַג געטון. נישט אויסדרייענדיק דעם קאַפּ:

— ווען פֿאַרט סטעפֿאַן דאָס קאַרן שניידן?
 — באַלד... ער שפּאַנט שוין איין.
 — וועסט אים אַרויסבאַגלייטן — גיי אויף דער פּאַשע, וואו
 עס געפינען זיך אונזערע ביר-רויוון, איך וועל אויך קומען.
 סקריפענדיק מיט די עמערס איז אַקסיניאַ אַראָפּגעגאַנגען
 צום דאָן. ביים ברעג האָט, ווי אַ געלער פרעכטיקער האַפט, זיך
 געשלענגלט די שוים איבערן גרינעם לייזונט פון טייך. ווייסע
 מעוועס האָבן מיט געשריי זיך געטראָגן איבערן דאָן.
 ווי אַ זילבערנער רעגן האָבן קליינע פישעלעך אַרומגעצאַפֿלט
 איבער דער אויבערפֿלאַך פון וואַסער. פון דער צווייטער זייט,
 איבערן הערן זאַמדיקן ברעג, האָבן די אַלטע טאַפּאַלן מאַיעסטע-
 טיש און שטרענג געוויגט זייערע גרויע קעפּ אין ווינט. אַנשעפּ-
 דיק וואַסער, האָט אַקסיניאַ אַראָפּגעלאָזט אַן עמער. זי האָט מיט
 דער לינקער האַנט אונטערגעהויבן דאָס קלייד און אַריינגעגאַנגען
 ביז איבער די קניען אין וואַסער. דאָס וואַסער האָט זי גענומען
 קיצלען אין די אָפּגעריבענע לידקעס פון די זאַקנבענדלעך, און
 אַקסיניאַ האָט דאָס ערשטע מאָל נאָך סטעפּאַנס קומען שטיל און
 אומזיכער זיך צעשמייכלט.
 זי האָט זיך אומגעקוקט אויף גרישקען: ער האָט ווידער,
 ווי פריער, זיך צוגעפּאַכעט מיטן צווייגל, ווי אַפּטרייבנדק די
 פליגן, און מיט אַ פּאַמעלעכן טריט געגאַנגען באַרג אַרויף.
 אַקסיניאַ האָט מיט אַ פּאַרנעפֿלטן בליק פון די אָנגעלאָפענע
 טרערן אין אירע אויגן געצערטלט זיינע שטאַרקע פיס, וואָס האָבן
 מיט זיכערקייט זיך אָנגעשפּאַרט אַן דער ערד. גרישקעס ברייטע
 שאַראַוואַרן, אַריינגעמאַכט אין זי ווייסע וואַלענע זאַקן, האָבן זיך
 גערייטלט מיט די לייאַמפּאַסן. אויף זיין רוקן, לעבן אַקסל-ביין,
 איז דאָס שמוציקע העמד געווען פריש איינגעריסן און עס האָט
 טונקל זיך געגעלט אַ דריי-עק פון זיין נאַקעט לייב. אַקסיניאַ האָט
 מיט די אויגן געקושט דאָסדאָזיקע קליינע שטיקל לייב פון דעם
 געליבטן קערפּער, וואָס האָט אַמאָל געהערט צו איר; טרערן זע-
 נען געפּאַלן אויף אירע שמיכלענדיקע בלייך-געוואַרענע לייפן.

זי האָט אַראָפּגעשטעלט די עמערס אויפן זאַמד און דערזען אַ שפור, וואָס איז געבליבן פון גרישקעס שפיציקן שויד. זי האָט פלינק זיך אַרוםגעקוקט - ס'איז קיינער נישט געווען, בלויז אויסן ווייטן ברעג האָבן זיך געבאַדן קינדער. זי האָט זיך אַראָפּגעזעצט, מיט אַ האַנט צוגעדעקט דעם שפור, דערנאָך פאַרוואָרפן די קאַראַ-מיסלע און, שמיכלענדיק פון זיך אַליין, מיט אייליקע טריט זיך געלאָזט גיין אַהיים.

איבערן כוּטאַר איז געהאַנגען די זון, אַ פאַרצויגענע אין אַ לייכטן מושלינענעם נעפל. ערגעץ-דאָרט, הינטערן געקרייזלטן טאַבון פון ווייסע וואָלקנדלעך, האָט העל געלויכטן אַ טיפע ווייסע קילקייט, ווי אַ בלויע לאַנקע, און איבערן כוּטאַר, איבער די אָנגע-גליטע בלעכענע דעכער, איבער די פּוסטע שטויביקע גאַסן, איבער די הויפן מיטן געלן, פאַרברענטן גראַז איז געשטאַנען אַ טויטע חמימה.

וויגנדיק זיך און פאַרגיסנדיק וואַסער פון די עמערס אויף דער געפלאַצטער ערד, איז אַקסיניאַ צוגעקומען צום גאַנעק. סטע-פאַן האָט אין אַ ברייטן שטרויענעם הוט איינגעשפּאַנט די פערד אין דער שניט-מאַשין. ער האָט גלייך געמאַכט די לייך אויף דער קאַבילע, וואָס האָט געדרימלט אין כאַמוט, און אַ קוק געטון אויף אַקסיניען.

- גיס אָן וואַסער אין דער פעלד-פלאַש.
אַקסיניאַ האָט אַריינגעגאַסן אַן עמער וואַסער אין דער פלאַש, זיך בריינדיק די הענט אין די אייזערנע פריש-באַשלאָגענע רייפן.
- מען וואָלט געדאַרפט אַ שטיקל אייז. דאָס וואַסער וועט וואַרים ווערן, - האָט זי געזאָגט, קוקנדיק אויסן מאַנס נאַסן רוקן פון שווייס.

- גיי, נעם ביי די מעליעכאָווס... גיי נישט!... - האָט סטעפאַן אַ געשריי געטון, זיך דערמאַנענדיק.
אַקסיניאַ איז געגאַנגען פאַרמאַכן דאָס אָפן געלאָזענע טירל.
סטעפאַן האָט אַ כאַפּ געטון די בייטש, אַראָפּלאָזנדיק די אויגן.
- וואוהין?...

— דאָס טירל פאַרמאַכן.
— גיי צוריק, נבלה... מען האָט דיר געזאָג — דו זאָלסט
נישט גיין!

זי איז אייליק צוגעגאַנגען צום גאַנעק, געוואָלט אויפהענגען
די קאַראַמיסלע, אָבער אירע ציטערדיקע הענט האָבן זיך אָפּ-
געזאָגט צו פּאָלגן, די קאַראַמיסלע האָט זיך אַראָפּגעקייקלט איבער
די טרעפּ.

סטעפּאַן האָט אַרויפגעוואָרפן אויפן פּעדערשטן געזעס זיין
ברעזענטענעם פּלאַשטש; זיך אַוועקגעזעצט און גענומען די לייצן
אין דער האַנט אַריין.

— עפן דאָס טויער.
נאָכן עפענען דאָס טויער האָט אַקסיניאַ געוואָגט צו פרעגן:
— ווען וועסטו קומען?
— פאַרנאַכט. איך וועל שניידן מיט אַניקישקען. טראָג אים
אַהין עסן. ער וועט קומען פון דער קוושניע — וועט ער פּאָרן אין
פּעלד אַריין.

די קליינע רעדלעך פון דער שניט-מאַשין האָבן געפישטשעט,
זיך אַריינשניידנדיק אין גרויען פּליושענעם שטויב און אַרויסגע-
פּאָרן פון טויער. אַקסיניאַ איז אַריינגעגאַנגען אין שטוב, געשטאַ-
נען אַ וויילע מיט צוגעדריקטע הענט צום האַרץ, און, אַ כאַפּ
געבנדיק אַ טיכל אויפן קאַפּ, איז זי אַוועקגעלאָפן צום דאָן.
„און אויב ער וועט צוריקקומען, וואָס וועט דעמאָלט זיין?“ —
האַט זי אַ ברי געטון אין געדאַנק. זי איז שטיין געבליבן, ווי זי
וואָלט דערזען אַ טיפן גרוב אונטער די פיס, זיך אומגעקוקט און —
כמעט לויפנדיק אַוועק לענגאויס דעם דאָן צו דער פּאַשע.

פּלויטן, גערטענער. געלעך גלאַנץ פון ביר-רויזן, וואָס קוקן
דער זון גלייך אין די אויגן אַריין. גרינע ווייס-צעבלייטע קאַרטאָפּל-
בייטן. אַט רוקן זיך שאַמילאָווס באַבעס, וואָס פאַרענדיקן דאָס
אַרומגראָבן זייערע קאַרטאָפּלעס; געבויענע רוקנס אין ראָזע העמ-
דער, אַ האַסטיק הייבן זיך פון מאַטיקעס, וואָס פּאַלן איבער דער
גרויער ערד. אַקסיניאַ איז שווער-סאַפענדיק אָנגעקומען צום גאַרטן

פון די מעליעכאָווס. זי האָט זיך אַרומגעקוקט; אַראָפּגענומען די געפּלאַכטענע פעטליע פון האָק, געעפנט דאָס טירל. זי איז איבערן אויסגעטרעטענעם שטענעלע צווגעגאַנגען צו דער שטאַנגן-פאַרצוי-מונג פון רי געדיכט-אַנגעשטעלטע ביר-רויזן. זי האָט זיך אָנגעבויגן, אַריינגעקראָכן אין דער סאַמער געדיכטעניש, אויסשמירנדיק זיך דאָס פנים אין גאַלדיקן בליאונגס-שטויב; פאַרנומען דאָס קלייד און זיך אַוועקגעזעצט אויף דער גרין-באַהאַפטענער ערד.

זי האָט זיך איינגעהערט: אַ שטיקקייט, אַז עס קלינגט אין די אויערן. ערגעץ דאָרט אין דער הייך ושוושעט איינזאַם אַ פעלד-בין. די הויילע שטאַנגען פון די ביר-רויזן, באַדעקטע מיט שטעכי-קע הערעלעך, זייגן שווייגנדיק די ערד.

זי איז געזעסן קעגן אַ האַלבע שעה, געפייניקט פון צווייפּל, — צי ער וועט קומען אָדער נישט. זי האָט שוין געוואָלט אַוועקגיין, זיך אויפגעוויבן, אַרונטערמאַכנדיק אונטערן טיכל די האָר. אין דעם מאָמענט האָט זיך דערהערט אַ סקריפען פון טירל. טריט.

— אַקסיוטאַ!

— אַהער גיי...

— אַהאַ, ביסט געקומען.

רוישנדיק מיט די בלעטער, איז גרינגאַרי צוגעקומען, זיך אַוועקגעזעצט דערלעבן. זיי האָבן געשוויגן אַ וויילע.

— וואָס האָסטו דאָ אויף דער באַק?

אַקסיניאַ האָט מיטן אַרבל צעשמירט דעם געלן שמעקענדיקן שטויב.

— מסתמא פון אַ ביר-רויז.

— נאָך דאָ, לעבן אויג...

זי האָט אָפּגעווישט. זיי האָבן זיך באַגענגט מיט די אויגן. און, ענטפערנדיק אויף גרישקעס שטומען פרעגן, האָט זי זיך צע-וויינט.

— איך האָב שוין קיין פּוח נישט... איך בין פאַרלוירן, גרישאַ.

— וואָס טוט ער דיר?

אַקסיניאַ האָט האַסטיק אַ ריס געטון דעם קאַלנער פון

קאפטנדל. אויף אירע ארויסגעקוואלענע ראָזע, מיידליש-קערנדיקע ברוסטן זענען געווען אַ סך ברוינע אין בלויע פלעקן.

— דו ווייסט נישט וואָס? ... ער שלאָגט מיך יעדן טאָג! ...

זייגט דאָס בלוט מיר אויס! ...! און דו ביסט אויך זייער גוט...

האַסט אָנגעמאַכט, ווי אַ הונט, און זיך אָפגערוקט... אַלע זענט איר

אַזעלכע... — זי האָט מיט ציטערנדיקע פינגער זיך פאַרקנעפלט

און דערשראָקן, — צי ער האָט זיך נישט באַליידיקט, — געקוקט

אויף גריגאָריען, וואָס האָט זיך אַוועקגעדרייט.

— דו זוכסט דעם שולדיקן? — האָט ער מאָנאָטאָן געזאָגט,

איבעררייסנדיק אַ גרעזעלע.

זיין רויק קול האָט אַקסיניען אַ ברי געטון.

— דו ביסט אפשר נישט שולדיק? — האָט זי זיך אָנגעצונדן.

— אַז די צויג וועט זיך דינגען, וועט דער הונט נישט אַרויפ-

שפרינגען.

אַקסיניאַ האָט זיך פאַרשטעלט דאָס פנים מיט די הענט. ווי

אַ שטאַרקער, גוט אויסגערכנטער קלאַפּ איז די באַליידיקונג אַ

פאל געטון.

גריגאָרי האָט זיך פאַרקרומט, קוקנדיק זייטיק אויף איר. אין

בלייז צווישן איר ווייז-פינגער און מיטל-פינגער איז דורכגעקוואַלן

אַ טר

אַ שטויביקער זונען-שטראַל, אַ צעקרומטער אין דער גע-

דיכטער פאַרוואַקסעניש פון די ביר-רויזן, האָט אָנגעצונדן דאָס

דורכזיכטיקע טראָפנדל, געטרוקנט דעם פייכטן שפור, וואָס איז

אויף דער היט געבליבן.

גריגאָרי האָט נישט פאַרטראָגן קיין טרערן. ער האָט אומ-

רויק זיך אָנגעהויבן דרייען אויף דער ערד, ביז אַראָפגעטרייסלט

אַ ברוינע מוראַשקע פון זיינע הויזן און ווידער האַסטיק אַ קוק

געטון אויף אַקסיניען. זי איז געזעסן אין דער זעלבער פּאָזע, נאָר

אַנשטאָט איין טרער, האָבן שוין אַצינד דריי טרערעלעך זיך גע-

קייקלט איבער דער לינקער זייט פון איר האַנט, איבעריאָגנדיק

איינס דאָס צווייטע.

— וואָס ווילסטו? איך האָב דיך באַליידיקט? קסיושאַ! נו,
וואָרט צו... שטיי נאָר, איך וויל דיר עפעס זאָגן.
אַקסיניאַ האָט אַוועקגענומען די הענט פון איר נאָס פנים.
— איך בין נאָך אַן עצה געקומען... פאַרוואָס-זשע? ... מיר
איז אַזוי אויך ביטער... און דו...
„ווי איך וואָלט אַ געפאַלענעם אַ שטויס געטון...“ גריגאָרי
איז רויט געוואָרן.
— קסיושאַ... איך האָב מיך אַרויסגעכאַפט מיט אַ וואָרט, נו,
זיי נישט באַליידיקט...
— איך בין נישט געקומען זיך אַנוואַרפן... האָב נישט קיין
מורא!

אין דער מינוט האָט זי אַליין געגלייבט, אַז זי איז נישט
געקומען, פּדי זיך אַנציוואַרפן גריגאָריען; אָבער ווען זי איז גע-
לאָפן לענגאויס דעם דאָן צו דער פּאַשע, האָט זי געטראַכט, נישט
אָפּגעבנדיק זיך קיין קלאָרן חשבון: „איך וועל אים אַפּרענדן! זאָל
ער נישט חתונה האָבן, וואָס וועט מיר בלייבן!?“ זי האָט זיך דע-
מאָלט דערמאַנט אָן סטעפּאַנען און האַסטיק אַ דריי געטון מיטן
קאָפּ, ווי אָפּיאָגנדיק זיך פון אַ געדאַנק, וואָס איז איר גישט אין
דער געהעריקער מינוט אויפן רעיון געקומען.

— הייסט עס, אַז אונזער ליבע איז פאַרענדיקט? — האָט
גריגאָרי געפרעגט און זיך אַוועקגעלייגט אויפן בויד, אָנשפּאַרנדיק
זיך אויף די עלענבויגנס און אויסשפייענדיק די ראָזע בלומען-בלעט-
לעך, וואָס ער האָט בשעת דעם שמועס געקייט.

— וואָס הייסט פאַרענדיקט? — האָט אַקסיניאַ זיך דער-
שראָקן. — וואָס הייסט דאָס? — האָט זי איבערגעפרעגט, באַמיענ-
דיק זיך אים אַריינצוקוקן אין די אויגן.

גריגאָרי האָט געדרייט מיט די בלויע בולטע ווייסלעך פון זיינע
אויגן און געקוקט אין אַ זייט.

די אוינגעוועפּטע, אויסגעמאַגערטע ערד האָט געשמעקט מיט
פאַרדומפּקייט, מיט זון. דער ווינט האָט געשאַכט, איבערקענע-
דיק די גרינע בלעטער פון די ביר-רויון. אויף אַ מינוט האָט די

זון זיך פארנעפֿלט, פארשטעלט דורכן געקרייזלטן רוקן פון א וואַלקן, און אויפן סטעפ, אויפן כוטאַר, אויף אַקסיניעס געזונקענעם קאַפּ, אויפן ראָזן בעכערל פון אַ בלום, איז קרייזלענדיק געפאלן אַ רויכיקער שאַטן, זיך איינגעקנוילט און אַוועקגעשוואומען.

גריגאָרי האָט אַ זיפּץ געטון, — מיט אַ פּערדישן, שנאָרכנדיקן זיפּץ, — זיך געלייגט אויפן רוקן, צודריקנדיק די פלייצע צו דער הייסער ערד.

— אָט וואָס, אַקסיניאַ, — האָט ער אָנגעהויבן רעדן פאַמע-לעך, ציילנדיק יעדעס וואָרט, — ס'איז מיר איבלידיק, עס נאָגט מיך אַזוי אין דער ברוסט... איך האָב אויסגעטראַכט... איבערן גאָרטן האָט פישטשענדיק זיך דערהערט דאָס סקריפען פון אַן אַרבע.

— צאָב, פליכיקע ! צאָבע ! צאָבע !...

דער אויסגעשריי האָט אויסגעזען אַקסיניען אַזוי הויך, אַז זי איז ווי אַ פּלאַץ אַ פּאַל געטון אויף די הענט. גריגאָרי האָט אויפגעהויבן דעם קאַפּ און אַ שעפטשע געטון :

— דאָס טיכל טו אויס. עס בלייבט זיך. מען קאָן נאָך דערזען. אַקסיניאַ האָט אויסגעטון דאָס טיכל. דער הייסער ווינט, וואָס האָט געווייעט צווישן די ביר-רויזן, האָט זיך גענומען שפילן מיט די קרייזלעך פון גאָלדיקן פּוך אויף איר האַלז. דאָס פישטשען פון דער אַוועקפאַרנדיקער אַרבע האָט זיך איינגעשטילט.

— אָט וואָס איך האָב אויסגעטראַכט, — האָט גריגאָרי אָנגעהויבן און הייטער געוואָרן : — וואָס ס'איז געווען, וועט זיך שוין נישט אומקערן, צוואַס-זשע דאָ זוכן דעם שולדיקן ? מען דאַרף זען ווי אַזוי ווייטער צו לעבן...

אַקסיניאַ האָט מיט אָנגעשפיצטע אויערן זיך צוגעהערט און געוואָרט, צעברעכנדיק דאָס גרעזל, וואָס זי האָט צוגענומען ביי אַ מוראַשקע.

זי האָט אַריינגעקוקט גריגאָריען אין פנים — אויפגעכאַפּט דעם טרוקענעם און אוימרויקן גלאַנץ פון זיינע אויגן.
— ... איך האָב אויסגעטראַכט... לאַמיר פאַרענדיקן...

אַקסיניאַ האָט זיך אַ וואַקל געטון. מיט אויסגעבויענע פּינ-
גער זיך איינגעשטעפּעט אָן דער אָדערדיקער פּאַרוואַקסעניש. מיט
ציטערנדיקע נאָזלעכער געוואַרט אויפן סוף פּון דער פּראָזע. אַ
פּייער פּון שרעק און אומגעדולד האָט גיריק געלעקט איר פנים,
אויסגעטרוקנט דאָס שפּייעכץ אין איר מויל. זי האָט געמיינט, גרי-
גאָרי וועט זאָגן: „... לאַמיר פּאַרענדיקן מיט סטעפּאַנען“, אָבער
ער האָט פּאַרדראַסיק אָפּגעלעקט זיינע ליפּן (זיי האָבן זיך שווער
באַוועגט) און געזאָגט:

— ... לאַמיר פּאַרענדיקן די געשיכטע. האָ?

אַקסיניאַ איז אויפגעשטאַנען, זיך אָנשטויסנדיק מיט דער
ברוסט אָן די געלע צעווינגטע קעפּ פּון די ביר-רויזן, און זיך גע-
לאָזט גיין צום טירל.

— אַקסיניאַ! — האָט גריגאָרי מיט אַ פּאַרשטיקט קול אַ
רוף געטון.

אַלס ענטפּער האָט זיך דערהערט בלוין דער מאָנאָטאָנער
סקריפּ פּון טירל.

XVII

נאָכן קאַרן — איידער מען האָט נאָך באַוווּזן עס אָפּצופירן
אין שיער אַרײַן — איז צייטיק געוואָרן דער ווייץ אויף די ליי-
מיקע ערטער, איבער די בערגלעך האָבן די בלעטער זיך געגעלט,
צונײַפּגעדרייט אין אַ רערל און די אָפּגעלעבטע שטענגלעך זענען
פּאַרטרוקנט געוואָרן.

די מענטשן האָבן גערימט דאָס גערעטעניש. די זאַנג איז
אַ שפּאַרעוודיקע, די קערנער זענען שווערע, פּוכיקע.

פּאַנטעלעדי פּראַקאָפּיעוויטש האָט זיך באַראַטן מיט אילייניטש-
נען און זיי האָבן ביידע באַשלאָסן, אַז אויב דער שידוך וועט גע-
שלאָסן ווערן מיט די קאַרעוואָווס, זאָל מען די חתונה אָפּלייגן
ביזן נאַענטסטן כריסטוס-יום-טובּ.
נאָכן ענטפּער איז מען נאָך נישט געפּאַרן: ס'איז אונטערי-

געקומען דער שניט, דערנאָך האָט מען זיך געגרייט צום יום-טוב. שניידן איז מען אַרויסגעפאַרן פרייטיק. אין דער שניט-מאַשין האָט מען איינגעשפּאַנט דריי פּערד. פּאַנטעלעדי פּראָקאָזיעוויטש האָט צוגעטעסעט קלאָניצעס פאַר דער אַרבע, גרייט געמאַכט אָרט פאַרן פירן די תּבואה. צום שניט זענען אַרויסגעפאַרן פּעטראָ מיט גריגאָריען.

גריגאָרי איז געגאַנגען, זיך אָנהאַלטנדיק אָן פּעדערשטן גע-זעס, אויף וועלכן פּעטראָ איז געזעסן; ער איז געזעסן אָנגעכמו-רעט. פון אונטערשטן קין, קרימלעך צום באַקנביין, האָבן כּוואַ-ליענדיק געציטערט זיינע מוסקולן. פּעטראָ האָט געוואוסט — דאָס איז דער ריכטיקער סימן, אַז גריגאָרי איז אָנגעלאָדנט און גרייט אַלץ אָפּצוטון, אָבער ער האָט פּסדר גערייצט זיך מיטן ברודער, שמייכלענדיק אין זיינע וואַנטעס אַריין פון העלער ווייץ-קאָליר.

— בנאמנות, זי האָט דערציילט !

— נו, זאָל זי דערציילן, — האָט גריגאָרי געבורטשעט, בייסנ-דיק דעם פּוכיקן שפיץ פון זיין וואַנטע.

— „איך גיי, — זאָגט זי, — פון גאַרטן און הער, דאַכט זיך, צווישן מעליעכאָוס ביר-רויזן מענטשלעכע שטימען.“

— פּעטראָ, הער אויף !

— יאָ טאַקע... מענטשלעכע שטימען. „האָב איך מיר דורכן פּלויט אַריינגעקוקט.“

גריגאָרי האָט שנעל אָנגעהויבן צו מרוגען מיט די אויגן.

— וועסט אויפהערן? ניין?

— דאָס הייסט אַ מאַדנע מענטש, לאַמיך פאַרענדיקן!

— געדענק, פּעטראָ, מיר וועלן זיך שלאָגן, — האָט גריגאָרי געזאָגט, בלייבנדיק אַ ביסל הינטערשטעליק.

פּעטראָ האָט אַ רודער געטון מיט די ברעמען און זיך איבערגעזעצט מיטן רוקן צו די פּערד און מיטן פנים צו גריגאָריען, וואָס איז נאָכגעגאַנגען פון הינטן.

— „איך קוק מיר אַזוי דורכן פּלויט, און זיי, די געליבטע, ליגן זיך אַרומגענומען.“ — „ווער? — פּרעג איך, און זי ענט-

זערט מיר: - „אַקסיוטאַ אַסטאַכאַוואַ מיט דיין ברודער.“ - זאָג
איך...“

גריגאָרי האָט ביים הענטל אַ כאַפּ געטון אַ קורצן היי-גאַפּל,
וואָס איז געלעגן אין דער הינטערשטער טייל פון דער שניט-מאַשין
און זיך געוואָרפן אויף פּיאָטערן. פּיאָטער האָט נאָכגעלאָזט די
לייזן, אַראָפּגעשפרונגען פון געזעס און אַנטלאָפּן פאַרויס די
פּערד.

- משוגע געוואָרן, דער פאַרשאַלטענער!... פּו, פּו! קוק
אים נאָר אָן...“

גריגאָרי האָט אויסגעשטשירעט די ציין ווי אַ וואָלף און אַ
וואָרף געטון דעם היי-גאַפּל. פּעטראָ האָט זיך אַראָפּגעזעצט אויף
די הענט און דער היי-גאַפּל איז אַריבערגעפּלויגן איבער אים, אויף
עטלעכע צאָל זיך איינגעגראָבן אין דער האַרטער פאַרטרוקנטער
ערד און קלינגענדיק אָנגעהויבן ציטערן.

פּעטראָ האָט מיט אַ טונקל-געוואָרן פנים געהאַלטן ד
איבערגעשראַקענע פּערד ביי דער צוים און געזידלט.
- אַזאַ נבלה! ער האָט מיך שיער נישט דערהרגעט!
- איך וואָלט דיך טאַקע דערהרגעט!
שוטה דו! טייוול משוגענער! אינגאַנצן דעם טאַטנס בלוט
אין זיך!

גריגאָרי האָט אַרויסגעריסן דעם היי-גאַפּל און נאָכגעגאַנגען
דער שניט-מאַשין, וואָס האָט גערירט.
פּעטראָ האָט אים צוגענאַרט מיט אַ פינגער.
- קום נאָר אַהער. גיב מיר נאָר דעם היי-גאַפּל.
ער האָט איבערגעלייגט די לייזן אין דער לינקער האַנט
אַריין און אָנגענומען דעם היי-גאַפּל ביים גלאַנציקן שפיץ.
ער האָט אומגעריכט אַ ציי-געגעבן מיטן הענטל גריגאָריען
איבערן רוקן.

- איינמאָל איז ווייניק! - האָט ער באַדויערט, אַ קוק געבני-
דיק אויף גריגאָריען, וועלכער איז אָפּגעשפרונגען אָן דער זייט.

אין אַ מינוט אַרום האָבן זיי ביידע פאַררייכערט, זיך אָנגע-
קוקט אין די אויגן אַריין און זיך צעלאַכט.

כריסטאָניעס ווייב, וואָס איז געפאַרן מיט אַ זייטיקן וועג אין
איר וואָגן, האָט געזען ווי גרישקאָ האָט אַ וואָרף געטון דעם היי-
גאַפּל אויפן ברודער. זי האָט זיך אויפגעשטעלט אין וואָגן, אָבער
נישט געקאָנט זען, וואָס ס'איז פאַרגעקומן צווישן די מעליעכאָוס, —
די שניט-מאַשין מיט די פּערד האָבן פאַרשטעלט. זי האָט קוים
באַוויזן אַריינצופאַרן אין געסל צווישן די כאַטעס און שוין אַ גע-
שריי געטון צו אַ שכנטע:

— קלימאָונאָ! לויף צו און זאָג פאַנטעלעיען — דעם טערק,
אַז זיינע זין האָבן זיך צעשטאָכן מיט די היי-גאַפּלען לעבן טאַטע-
רישן בערגל. זיי האָבן זיך אָנגעהויבן צו שלאָגן, און גרישקאָ —
ער איז דאָך אַ היציקער! — האָט ער דאָס געגעבן אַ זעץ אַריין
דעם היי-גאַפּל פּיאַטערן אין דער זייט, און פּיאַטער ווידער — אים
צוריק... דאָרט איז אַזוי פּול בלוט אָנגערניען — אַז ס'איז אַ
שרעק!

פּעטראַ איז שוין הייזעריק געוואָרן פון אַנטרייבן די מידע
פּערד און בלוזי מאָנאָטאָן געפייסט. גריגאָרי האָט מיטן שוואַרצן
פּוס פון שטייב אַראָפּגעשאַרט די אָנגעטראָגענע קופּעס תּבואה פון
דער שניט-מאַשין.

די פּערד, ביז בלוט צעביטן דורך די פּליגן, האָבן געפאַכעט
מיט די ווידלעך און אַלע מאָל אַ ריס געטון די שטריק.

איבערן סטעפּ, אַזש ביזן בלויען ראַנד פון האַריזאָנט, האָט
געשוויבלט מיט מענטשן. עס האָבן געקלונגען און געסקריפעט די
מעסערס פון די שניט-מאַשינען, עס האָט זיך געבערגלט דער סטעפּ
פון דער אָפּגעשניטענער תּבואה. עס האָבן אין די קעמפּעס גע-
פייפט די וויעוויאַרקעס, ווי נאָכשפּעטנדיק די אַנטרייבערס.

— נאָך צוויי בייטן — און מיר וועלן פאַררייכערן! — האָט
פּעטראַ, זיך אויסדרייענדיק, איבערגעשריגן דאָס פייפן פון די
פּליגל און קלינגען פון די מעסערס.

גריגאָרי האָט בלוזי מיטן קאָפּ אַ שאַקל געטון. די פון ווינט

געפלאצטע ליפן איז שווער געווען צו עפענען. ער האָט נידערי-
קער אָנגענומען דאָס הענטל פון היי-גאַפּל, כדי ס'זאָל אים לייכ-
טער זיין אַראָפּצוואַרפן די שווערע קופּעס תּבואה, און האַסטיק
געאַטעמט. אין דער נאַסער פאַרשוויצטער ברוסט האָט געפיסן. פון
אונטערן הוט אָפּער איז גערינען הייסער שווייס, אַריינבריפּנדיק
אין די אויגן און רייסנדיק, ווי זייף. זיי האָבן אָפּגעשטעלט די
פערד, אַ טרונק געטון און פאַררייכערט.

— איבערן שליאַך רייט עמעצער, — האָט פעטראָ אַ זאָג
געטון, קוקנדיק פון אונטער דער האַנט אָפּער.
גריגאָרי האָט זיך איינגעקוקט און מיט פאַרוואונדערונג פאַר-
הויבן די ברעמען.

— דאָס איז זיכער דער טאַטע.

— ביסט דו'ר געוואָרן! אויף וואָס וועט ער רייטן, אַז די
פערד זענען איינגעשפּאַנט אין דער שניט-מאַשין.

— דאָס איז ער.

— עס הלומט זיך דיר, גרישקאָ!

— בנאמנות — ער!

אין אַ מינוט אַרום האָט מען שוין דייטלעך געזען דאָס פערד,
וואָס האָט זיך געטראַגן אין גאַלפּאָ, און דעם רייטער...

— דער טאַטע... — האָט פעטראָ דערשראָקן און פאַרוואונ-
דערט עטלעכע מאָל אַ טופּע געטון אויף דער ערד.

— אין דער היים האָט געמוזט עפעס פאַרקומען... — האָט
גריגאָרי אַרויסגעזאָגט אַן השערותדיקן געדאַנק.

פאַנטעלעי פראָקאָפּיעוויטש האָט פון אַ הונדערט קלאָפּטער
פאַרהאַלטן דאָס פערד און אָנגעהויבן רייטן פאַמעלעכער.

— איך וועל צעממיתן, הינטישע זין!... — האָט ער אַ ברום
געטון נאָך פון דער ווייטנס און גענומען פאַכען מיטן רעמענטע-
נעם ראָפּניק איבערן קאַפּ.

— וואָס מיינט ער? — איז פעטראָ שוין אינגאַנצן פאַר-
חידושט געוואָרן, אַריינרוקנדיק ביז אין דער העלפּט זיין ווייץ-
קאָליריקע וואָנסע אין מויל.

— באהאלט דיך אונטער דער שניט-מאשין! גאָט מיין אייני-ציקער, ער וועט מיטן ראַפניק אַ ריס טון, איידער מיר וועלן עפעס אויפקלערן, וועט ער דערווייל צעממתן... — האָט גריגאָרי לאַכנדיק געזאָגט און אויף יעדן פאל איבערגעגאַנגען אין דער צווייטער זייט אַריין פון דער שניט-מאשין.

דאָס פאַרשוטטע פערד האָט זיך געטראָגן איבערן אָפגע-שניטענעם פעלד אין לייכטן, זיך טרייסלענדיקן גאַלאַפּ. פאַנטעלעדי פראַקאָפיעוויטש האָט געשאַקלט מיט די פיס (ער איז געריטן אָן אַ זאָטל) און געפאַכעט מיטן ראַפניק.

— וואָס האָט איר דאָ אָפגעטון, טיילוואַנישע זרע?!

— מיר שניידן... — פעטראָ האָט צעשפרייט די הענט און

מיט פאַרוזיכטיקייט זייטיק געקוקט אויפן ראַפניק.

— ווער וועמען האָט געשטאַכן מיטן היי-גאַפּל? פאַרוואָס

האָט איר זיך געשלאָגן?...

אויסגעדרייט מיטן רוקן צום פאָטער, האָט גריגאָרי שעפטשעני-

דיק געציילט די וואַלקנס, וואָס זענען געטריבן געוואָרן דורכן ווינט.

— וואָס מיינסטו? מיט וואָסער היי-גאַפּל? ווער האָט זיך

געשלאָגן?... — פעטראָ האָט מרוגענדיק געקוקט אויפן פאָטער

פון אונטן אַרויף, איבערטערטנדיק פון איין פוס אויפן צווייטן.

— וואָס-זשע איז יענע, דער טייוול זאָל זי וויסן, געקומען

צו לויפן און יעלהוועט: „די יונגען אייערע האָבן זיך מיט די

היי-גאַפּלען צעשטאַכן“. האָט זי אַזוי איז דאָס געווען?... פאַנטע-

לעדי פראַקאָפיעוויטש האָט רוגזהדיק אַ טרייסל געטון מיטן קאַפּ

און, אַוועקוואַרפנדיק די לייצן, אַראָפגעשפרונגען פון פאַרשאַפעטן

פערד. — איך האָב אַ כאַפּ געטון אַ פערד ביי פיעדקאָ סימישקין

און זיך אַ לאָז געטון אין גאַלאַפּ. האָט?...?

— ווער האָט דאָס געזאָגט?

— אַ באַבע!...

— זי זאָגט ליגנט ווי אַ הונט, טאַטע! זי איז געשלאָפן

אויפן וואָגן, די פאַרשאַלטענע, און דאָס האָט זיך איר זיכער גע-

חלומט.

- א באבע! - האָט פּאַנטעלעײ פּראָקאָפּיעוויטש קוויטשנ-דיק געשריגן, זיך נוקם זייענדיק אין זיין אייגענער באָרד. - דאָס איז די קלימאַוואַ, די הור! אַך, דו, גאָט מיינער! ... האַ? איך וועל זי צעממתן, די צויג! ... - האָט ער געטופּעט, אונטער-הינקענדיק מיטן לינקן לאַמען פּוס.

גריגאָרי האָט געקוקט אויף דער ערד אַראָפּ און זיינע אַקסלען האָבן געציטערט פון פאַרשטיקטן לאַכן. פעטראַ האָט זיך געגלעט דעם פאַרשוויצטן קאָפּ און נישט אַראָפּגענומען די אויגן פון פּאָטער.

- פּאַנטעלעײ פּראָקאָפּיעוויטש האָט זיך אָנגעפּעסט און שטיל געבליבן. ער האָט זיך אַרויפגעזעצט אויף דער שניט-מאַשין, דורכ-געפּאָרן און אָפּגעשניטן צוויי בייטן און, שעלטנדיק, זיך אַרויפגע-זעצט אויפן פּערד. ער איז אַרויסגעריטן אויפן שליאַך, איבערגע-יאָגט צוויי פּורן תּבוואה און, אויפהייבנדיק אַ שטויב הינטער זיך, אַוועקגאַלאָפּירט אין כּוּטאַר אַריין. אין דער אַקער-סטעזשקע איז געבליבן זיין פאַרגעסענער דין-געפּלאַכטענער ראַפּניק, מיטן שיי-נעם טרעלזעלע. פעטראַ האָט אים געדרייט אין דער האַנט, גע-שאַקלט מיטן קאָפּ און געזאָגט צו גרישען:

- מיר וואָלטן שוין איינמאַל געווען אַריינגעכאַפּט. דאָס איז דען אַ ראַפּניק? מיט דעם, ברודער, קאָן מען דאָך פאַר אַ קאַליקע מאַכן. - דעם קאָפּ אָפּהאַקן!

XVIII

די קאַרשונאַווס האָבן געשמט פאַר רי גרעסטע גבירים אין טאַטערישן כּוּטאַר. פּערצן פּאָר אַקסן, אַ מחנה פּערד, ראַסאַווע קאַבילעס פון די פּראָוואַלסקער שטאַלן, אַנדערהאַלבן צענדליג בהמות, אַ מענגע קעלבער, עטלעכע הונדערט שעפּסן, און אזוי איז אויך דאָ אויף וואָס צו קוקן: אַ הויז נישט ערגער פון מאַכאַווס, מיט זעקס שטובן, מיט אַ בלעכענעם דאָך, געשאַלעוועט מיט ברע-טער. די הויף-בנינים זענען געדעקט מיט שיינע נייע דאַכעווקעס;

א סאָד - פון העכער אַנדערהאַלבן דיעסאַטין. וואָס-זשע נאָך דאַרף אַ מענטש ?

דעריבער טאַקע איז פּאַנטעלע פּראָקאַפּיעוויטש געפאַרן דאָס ערשטע מאָל שדכענען דעם שידוך אומדרייסט און מיט באַהאַלטע-נער אומרויקייט. די קאַרשונאַווס האָבן פאַר זייער טאַכטער גע-קאַנט געפּינען אַ בעסערן חתן, ווי גריגאָרי איז געווען. פּאַנטעלע פּראָקאַפּיעוויטש האָט דאָס געוואוסט, מורא געהאַט פאַר אַן אָפּ-זאָג, נישט געוואָלט זיך ניגן פאַר דעם קאַפּריזן קאַרשונאַוו; אָבער איליניטשנאַ האָט אים געגעסן, ווי זשאַווער עסט אייזן, און סוף-כּל-סוף איינגעביסן דעם אַלטן. פּאַנטעלע פּראָקאַפּיעוויטש האָט מסכים געווען און געפאַרן, שעלטנדיק אין זיין האַרץ סיי גרישקען, סיי איליניטשען, סיי די גאַנצע וועלט.

מען האָט געדאַרפט פאַרן דאָס צווייטע מאָל נאָכן ענטפער: מען האָט געוואָרט אויפן זונטיק, דערווייל האָט אונטערן פּלעכע-נעם דאָך פון קאַרשונאַווס כאַטע זיך צעפּלאַקערט אַ מחלוקה צווישן די אייגענע. נאָכן אַוועקפאַרן פון די מחותנים האָט די פּלח אויף דער מוטערס פּראָגע געענטפערט:

- גרישקא איז מיר געפּעלן, און מיט קיין אַנדערן וועל איך נישט חתונה האָבן!

- זיך געפּינען אַ חתן, די טפּשה. - האָט דער פּאַטער אָפּ-גערעדט, - זיין גאַנצע מעלה איז, וואָס ער איז שוואַרץ, ווי אַ ציגיינער. איך וועל פאַר דיר, יאַגדעלע מיינס, אַ בעסערן חתן געפּינען.

- איך וויל נישט, טאַטע, קיין אַנדערן... - נאַטאַליאַ האָט זיך גערייטלט און אירע אויגן זענען פּויל געוואָרן מיט טרערן. - איך וועל אינגאַנצן נישט חתונה האָבן, איר מעגט מיר גאַרנישט שדכענען. איר מעגט מיך אפּילו קיין אוסט-מעדווייעצק אין מאָנאַס-טיר אַרײַן אַוועקפירן...

- אַן אויסגעלאָסענער, אַוויבּערניק, שלעפט זיך מיט די זעל-נערקעס אַרום, - איז דער פּאַטער מיטן לעצטן טרומף אַרויסגע-פאַרן, - דער גאַנצער כּוּטאַר רעדט פון אים.

— זאָל מען רעדן!

— מילא, אויב דו זאָגסט: זאָל מען רעדן — קאָן איך אויך באַשטיין! ווינציקער מיט אַ זאָק מעל אויפן וואָגן, אויב ס'איז שוין יאָ אַזוי...

נאַטאַליאַ — די עלטסטע טאָכטער — איז געווען דעם פּאָ-טערס ליבלינג, דערפאַר האָט ער איר נישט געשטערט אין אויסקלויבן. נאָך אין די טעג פון פאַראַיאַריקן תענית זענען אָנגעפאַרן שדכנים פון דער ווייט, פון לעבן טייל צוצאָקן, אומפאַרגלייכלעך רייכע-רע, קאָזאַקן אַלטגלויביקע; עס זענען אויך געקומען שדכנים פון לעבן כאַפּער און פון לעבן טשיר, נאָר די חתנים זענען נאַטאַליען נישט געפּעלן געוואָרן, און די שדכנים האָבן גאַרנישט געקאַנט אויפטון. טיף אין האַרץ איז מיראַן גריגאַריעוויטשן גרישקא געפּעלן געוואָרן פאַר זיין קאָזאַקישער דרייסקייט, פאַר זיין ליב האָבן די באַלעבאַטישקייט און די אַרבעט. דער אַלטער האָט אים אויסגע-טיילט פון דער גאַנצער מחנה בחורים אין דער סטאַניצע נאָך דע-מאָלט, ווען גרישקא האָט אויף די געיעגן גענומען דעם ערשטן פּריו פאַר דזשיגטירן; אָבער עס האָט אים אויסגעזען ווי אַ באַ-ליידיקונג אויסצוגעבן די טאָכטער פאַר אַ חתן נישט קיין רייכן און דערצו נאָך מיט אַ שלעכטן שם.

— אַ בחור, וואָס האָט ליב צו אַרבעטן, און אַ שייניקער איז ער אויך... — האָט אים דאָס ווייב אין אויער אַריינגע-שעפטשעט, גלעטנדיק זיין האַנט, וואָס איז מיט זומער-שפרענקעלעך און האַרטע געלע האָר באַדעקט געווען, — און נאַטאַליאַ גייט אויס נאָך אים... ער איז איר אין האַרץ איינגעבאַקן.

מיראַן גריגאַריעוויטש האָט זיך אויסגעדרייט מיט דער פּלייצע צום ווייבס קאַלטן האַרץ-ברעט און ביז געבורטשעט:
— טשעפע דיך אָפּ! מאַך זי חתונה אפילו מיטן משוגענעם פאַשאַ, וואָס גייט דאָס מיך אָן? דאָס הייסט, אַז גאָט וויל איינעם דעם שכל צונעמען! „און אַ שייניקער איז ער אויך“... — האָט ער איר נאָכגעשפּעט, — וואָסי, וועסט פון זיין פרצוף אַ גערעטעניש אַראַפּ-נעמען? ...

— דו ווילסט באַלד אַ גערעטעניש...

— אוודאי, וואָס דאַרפסטו זיין שיינקייט ? וואָלט ער געווען אַ מענטש ווי עס געהער צו זיין. און מיר איז אויך אַ חרפה, אויב דו ווילסט שוין וויסן, אויסצוגעבן אַ טאַכטער צו די טערקן. זיי וואָלטן כאַטש געווען מענטשן, ווי אַנדערע... — האָט מיראָן גריגאָריעוויטש זיך געבלאָזן, דרייענדיק זיך אויפן געלעגער.

— אַ משפחה, וואָס האָט ליב צו אַרבעטן, און אַ גאַנץ פאַר־מעגלעכע... — האָט דאָס ווייב געשעפטשעט, זיך צורוקנדיק צום מאַנס קיילעכיקע פלייצעס און מיט באַרויקונג זיין האַנט געלעט. — אפשר וואָסטו דיך אָפגערוקט, טייוול! ווי דו וואָלט גאָר קיין אַרט נישט געהאַט ! וואָס גלעטסטו מיר, ווי אַ קעלביקע קו ? און מיט נאַטאַליען מעגסטו דיר טון ווי דו ווילסט. קאָנסט זי חתונה מאַכן אפילו מיט אַ הונט-שלעגער !...

— מען דאַרף אויף אַן אייגן קינד רחמנות האָבן. רייקייט — איז גאַרנישט... — האָט לוקיניטשאַ הייזעריק אַריינגערעדט אין מיראָן גריגאָריעוויטש מיט האָר פאַרוואַקסענע אויער.

מיראָן האָט געוואָרפן מיט די פיס, זיך איינגעקלעבט אין דער וואַנט און פלומרשט געשאַרפט, ווי ער וואָלט איינגעשלאָפן. די מחותנים זענען געקומען אוימגעריכט. נאָך דער מיטאַג-תפילה זענען זיי פאַרפאַרן אויף אַ טאַראַנטאַס פאַרן טויער. איליניטש-נאָ האָט אַראָפגעשטעלט אַ פוס אויפן טרעפּל און שיער נישט איבערגע-קערט דעם טאַראַנטאַס, און פאַנטעלעיי פראַקאַפיעוויטש איז אַראָפגע-שפרונגען ווי אַ יונגער האָן פון געזעס ; כאַטש ער האָט זיך צע-קלאַפט די פיס, האָט ער זיך דערפון גאַרנישט געמאַכט און וואילע-ריש צום הויז אַוועקגעהינקט.

— אַט זענען זיי ! דער טייוול האָט זיי אָנגערטראָגן ! — האָט מיראָן גריגאָריעוויטש אַ בורטשע געטון, אַרויסקונדיק דורכן פענסטער.

— אוי, טאַטעלעך, כ'האַב אפילו נאָכן קאָרן נישט באַוויזן דאָס וואַכעדיקע קלייד פון מיר אַראָפצוואַרפן ! — האָט די באַלע-באַסטע זיך צעקוואַקעט.

– אזוי אויך גוט! נישט דיך איז מען דאך געקומען שדכענען!
ביסט זיי אזוי נייטיק, ווי א פליג דעם פערר! ...
– אין דער יוגנט א נבול-פהניק, איז ער אויף דער עלטער
נאך ערגער געוואָרן.
– נו, נו, שווייג בעסער!
– א קלאָר העמד האָסטו איבערגעטון, ס'איז דאָך אינגאָנצן
אויף דער פלייצע איינגעריכט, דו שעמסט זיך גאַרנישט? ווילדע
ברואה וואָס דו ביסט! – האָט דאָס ווייב געזידלט, באַטראַכטנ-
דיק מיראָן גריגאַריעוויטשן, בשעת די מחותנים האָבן זיך דער-
נענטערט צום הויז.
– נשקשה, זיי וועלן מיך אין דעם אויך דערקענען. איך
זאָל אפילו אַ זאָק אָנטון, וועלן זיי אויך באַשטיין.
– אַ געזונט אין אייער הויז אַריין! – האָט פאַנטעלעדי
פראַקאָפּיעוויטש אַרויסגעקרייעט, זיך שטרויכלענדיק אָן דער
שוועל און, זיך פאַרשעמט פאַר זיין הויך קול, האָט ער נאָך אַמאָל
קעגן דער איקאַנע זיך איבערגעצמלט.
– וואָס מאַכט איר גוטס, – האָט דער פאַלעבאָט באַגריסט,
קוקנדיק מיט אַ ביז אויג אויף די מחותנים.
– אַ גוט וועטער האָט גאָט געגעבן.
– עס האַלט זיך, דאַנקען גאָט.
– וועלן מענטשן כאַטש אַ ביסל צו זיך קומען.
– וואָס אמת איז אמת.
– יאָ-אַ-אַ!
– הם.
– איז זענען מיר, הייסט עס, געקומען, מיראָן גריגאַריע-
וויטש, געוואויר ווערן, וואָס איר האָט צווישן זיך אָפגעטראַכט,
און צי מיר וועלן זיך יאָ משדך זיין, אָדער נישט...
– קומט אַריין, קומט אַריין, ביטע, זעצט אייך, – האָט די
באַלעבאָסטע איינגעלאָדן, זיך נייגנדיק און פאַרקערנדיק מיטן ברעג
פון איר לאַנג געפאַרעט קלייד דעם דיל, וואָס איז אָנגעריבן גע-
ווען מיט רויטן ציגל.

— באַאומרויקט. אייך נישט, באַאומרויקט אייך נישט. איינייטשנאָ האָט זיך געזעצט, שאַרכנדיק מיטן פּאָפּעלין פון איר פּאַרהויבן קלייד. מיראַן גריגאַריעוויטש האָט זיך אָנגע-שפּאַרט מיטן עלענבויגן אָן טיש, וואָס איז באַדעקט געווען מיט אַ נייער צעראַטע, און געשוויגן. פון דער צעראַטע האָט זיך גע-טראַגן אַ שלעכטער ריח פון פייכטער גומע מיט נאָך עפעס; ערנסט האָבן געקוקט די פּאַרשטאַרבענע קיסריים און קייסערינעס פון די ווינקלען פון שלאַק, און אינמיטן האָט זיך געזען די אַלער-העכסטע טעכטער פון דער קייסערלעכער משפּחה אין ווייסע היטן און דער פּליגן באַפּינטלטער קייסער ניקאָליי אַלעקסאַנדראָוויטש. מיראַן גריגאַריעוויטש האָט איבערגעריסן דאָס שווייגן:

— מילאַ... מיר האָבן באַשלאָסן די טאַכטער אויסצוגעבן, מיר וועלן זיך משדך זיין, אויב מיר וועלן דורכקומען...

דאָ האָט איינייטשנאָ פון ערגעץ באַהאַלטענע טיפענישן פון איר לוסטרינענעם קאַפּטן מיט די בופן אויף די אַרבל — ערגעץ פון הינטערן רוקן אָפּער, אַרויסגעשלעפט אַ הויך ווייס ברייטל און עס אַ וואַרף געטון אויפן טיש.

פּאַנטעלעי פּראַקאַפּיעוויטש האָט געוואָלט צוליב עפעס זיך איבערצלמען, נאָר זיינע פּאַרגרעבטע קלאַמערעאַפטע פינגער, וואָס האָבן שוין אָנגענומען די געהעריקע פּאַזע אין דורכגעמאַכט דעם האַלבן וועג, האָבן פּלוצלינג געענדערט זייער פּאַרם: דער גראַ-בער שוואַרץ-באַנאַגלטער פינגער האָט קעגן ווילן פון זיין באַלע-באָס אומגעריכט זיך דורכגעשטופּט צווישן ווייז-פינגער און מיטל-פינגער, און דאָסדאָזיקע אומפּאַרשעמטע בינטל פינגער האָט גנביש זיך אַ גליטש אַריין געגעבן אין דער בוזעם-קעשענע פון דעם צעעפנטן בלויען טשעקמען און פון דאָרט ביים העלזל אַרויסגע-שלעפט אַ פּלאַש מיט אַ רויט קעפל.

— לאַמיר אַצינד, טייערע מוחותנים מיינע, אָפּזאָגן אַ תּפּילה צו גאָט, אויסטרינקען און זיך דורכשמועסן וועגן אינוועזיע קינדער-לעך אין וועגן דעם, וואָס מיר גיבן זיי געבן...

פּאַנטעלעי פּראַקאַפּיעוויטש האָט אַ גערירטער געמרוגעט

מיט די אויגן, געקוקט אויפן מחותנס פנים, דעם באזייעטן מיט האַריקע קעמפעלעך, און מיט זיין ברייטער האַנט, די גרייס פון אַ פערדישער קאָפיטע, לייבלעך געקלאַפט; איבער דער דנאָ פון פלעשל.

אין אַ שעה אַרום זענען די מחותנים געזעסן אזוי ענג צווישן זיך, אַז די פעכיקע רינגען פון מעליעכאָוס באַרד האָבן זיך אָנגע-רירט אָן די גלייכע געלע האַר-פאַסמעס פון קאַרשונאָוס באַרד. פאַנטעלעדי פראַקאָפּיעוויטש האָט געאַטעמט מיט אַ זיסלעכן ריח פון זויערע אויגערקעס און איינגעטענהט:

— טייערער מחותן מיינער, — האָט ער אָנגעהויבן מיט אַ הויזשענדיק געשעפטשעריי, — טייערער מחותן! — האָט ער באַלד געהעכערט דאָס קול ביז שרייען, — מחותן! — האָט ער אַ ברום געטון, אויפדעקנדיק זיינע שוואַרצע טעמפע רייס-ציין. — דער אויסשטייער, וועלכן איר ווינטשט זיך, איז שוין גאַרנישט פאַר מיינע כוחות! דו גיב נאָר אַ טראַכט, טייערער מחותן, גיב נאָר אַ טראַכט, ווי שטאַרק דו ווילסט מיך באַעוולדן: געטרעס מיט קאַלאַשן — איינס, אַ דאַנסקע שובע — צוויי, צוויי וואַלענע קליידער — דריי, אַ זיידן טיכל — פיר דאָס הייסט דאָך — רוי-אי-נירן מיך! ...

פאַנטעלעדי פראַקאָפּיעוויטש האָט ברייט אַ צעפיר געטון די הענט, די נענט אויף דער פלייצע פון זיין לייב-קאַזאַקישן מונדיר האָבן געקנאַקט און געלאָזט אויפגיין וואַלקנדילעך-שטויב איבער אים. מיראָן גריגאָריעוויטש האָט אַראַפּגעלאָזט דעם קאָפּ און געקוקט אויף דער צעראַטע, וואָס איז פאַרגאַסן געווען מיט בראַנפן און אויגערקעס-זאַפט. ער האָט איבערגעלייענט אין דער הייך דעם גע-צאַצקעטן אויפשריפט: „די זעלבסטטהערשער פון רוסלאַנד.“ ער האָט אַראַפּגעלאָזט די אויגן נידעריקער: „זיין קייסערלעכע האַהייט, אימפעראַטאָר ניקאָליי...“ — ווייטער אַ ביסל איז געלעגן אַ שאַל פון אַ קאַרטאָפּל. ער האָט זיך איינגעקוקט אין דער צייכענונג: דעם קייסערס פנים זעט מען נישט, עס שטייט דערויף אַ ליידיקע פלאַש פון בראַנפן. מיראָן גריגאָריעוויטש האָט פרום געמרוגעט מיט די אויגן און זיך באַמיט צו באַטראַכטן די פאַרם פון רייכן מונדיר

מיטן פאָסיק, נאר דער מונדיר איז געדיכט באַדעקט געווען מיט גלאַנציקע קערעלעך פון אויגערקעס. צווישן די איינאַרטיקע פנימער פון די טעכטער האָט זיך געזען דאָס זעלבסטצופרידענע פנים פון דער קייסערטע אין אַ הוט מיט ברייטע ראַנדן. מיראַן גריגאַריע-וויטש האָט זיך דערפילט באַליידיקט ביזן טרערן. ער האָט אַ טראַכט געטון: „אַצינד קוקסטו שטאַלץ, ווי אַ גאַנז פון אַ קיישל אַרויס, וואַרט צו אָבער, ס'וועט דיר אויסקומען אַ טאַכטער אויסצו-געבן – וועל איך דעמאָלט זען... ווי אַזוי דו וועסט טאַנצן!“

ביי זיין אויער האָט ווי אַ גרויסע שוואַרצע פעלד-בין גע-הודושעט פאַנטעלע פראַקאַפּיעוויטש.

קאַרשינאָוו האָט אויפגעהויבן זיינע מאַט-פאַרנעפלטע אויגן אויף אים און זיך צוגעהערט.

— כּדי מיר זאָלן מאַכן פאַר דיין טאַכטער, און אַצינד שוין אויך פאַר מיינער... פאַר דיין און מיין טאַכטערס וועגן אַזאַ אויס-שטייער... — געטרעס מיט קאַלאַשן און אַ דאַנסקע שובע... וועלן מיר דאַרפן אַלע בהמות פון הויף אויפן מאַרק אַרויספירן און פאַרקויפן.

— ס'איז דיר אַ שאַד? ... — מיראַן גריגאַריעוויטש האָט מיט דער פויסט אַ זעץ געטון.

— נישט — ס'איז מיר אַ שאַד...

— ס'איז דיר אַ שאַד? !

— וואַרט-צו, מחותן...

— איז אויב ס'איז דיר אַ שאַד! ...

מיראַן גריגאַריעוויטש האָט אַ פיר געטון די שווייסיקע האַנט מיט צעשפרייטע פינגער איבערן טיש און אַראָפגעשאַרט די גלעז-לעך אויפן דיל.

— אָבער דיין טאַכטער וועט דאָך מוזן אויפסניי זיך אַרויפ-אַרבעטן!

— זאָל זי! און אַן אויסשטייער מוזסטו געבן, אַנישט זענען מיר נישט קיין מחותנים! ...

— אַזוי פיל בהמות פאַרקויפן... — פאַנטעלע פראַקאַפּיעוויטש

האָט געדרייט מיטן קאָפּ. דאָס אויעררינגל אין זיין אויער האָט גע-
ציטערט און מאַט צוגעבלישטשעט.

— אָן אויסשטייער מוז זיין! ... מעג זי האָבן אַ פּוילן קופּערט
מיט אייגענע מלבושים... אויב זי איז דיר געפעלן געוואָרן —
מוזסטו מיך שוינען! ... אַזאַ מנהג איז שוין ביי אונז קאָזאַקן. דער
זיידע, דער טאַטע האָט זיך אַזוי געפירט, און מיר דאַרפן זיי
נאַכטון...

— איך וועל שוינען! ...!

— זאָלסטו טאַקע שוינען.

— איך וועל שוינען! ...!

— און וואָס שייך אַרויפאַרבעטן — טאָ זאָלן זיי זיך טאַקע
אַרויפאַרבעטן, דאָס יונגע פּאַר. אויך מיר האָבן זיך אַרויפגעאַר-
בעט און לעבן נישט ערגער פון אַנדערע! ...!

די מחותנים האָבן פּאַרפלאַכטן זייערע בערד אין אַ פּאַרשידן-
פּאַרביק געפּלעכט. פּאַנטעלע פּראָקאָפּיעוויטש האָט פּאַרביסן דעם
קוש מיט אַ ווייכער אויסגערונענער אוגערקע און זיך צעוויינט פון
די פּאַרשידענע געפילן, וואָס האָבן זיך אין אים צונויפגעגאַסן.

די מחותנתטעס זענען געזעסן אַרומגענומען אויפן קופּערט
און פּאַרטייבט איינע די אַנדערע מיטן גערויש פון זייער פּלוידע-
ריי. איליניטשנאַ איז געווען רויט-פּאַרפלאַמט, איר מחותנתטע —
גריין פון בראַנפן, ווי אַ געפרוירענע ווינטער-באַרנע.

— אַזאַ קינד איז דאָך אויף דער וועלט נישט צו געפינען!
עס מאַכט זיך — אַן אַנדערע איז געהאַרכזאַם, ציכטיק, און די —
וועט קיין איבעריקן טריט נישט מאַכן, מיט קיין וואָרט, ליבינקע
מחותנתטע, נישט אַקעגנרעדן.

— אייג, טייערינקע מיינע, — האָט איר איליניטשנאַ
איבערגעשלאָגן, זיך אונטערשפּאַרנדיק מיט דער לינקער האַנט די באַק
און מיט דער רעכטער אונטערהאַלטנדיק דעם עלענפּויגן פון דער
לינקער, — וויפיל מאָל האָב איך אים שוין געזאָגט, דעם צויגן-
זון! פּאַראַכטאַגן זונטיק אויף דער נאַכט קלויבט ער זיך ווידער
צו גיין, שיט טיטון אין בייטל אַריין, און איך זאָג אים: „ווען

וועסטו זי שוין אַמאָל אַוועקוואַרפן, אויסוואַרף פאַרשאַלטענער ?
 ביז ווי לאַנג וועסטו מיר אויף די אַלטע יאָרן חרפות אָנטון ? ער
 וועט דאָך דיר אַמאָל, סטעפּאַן, דעם קאַפּ פון קאַרק אַראָפּ-
 דרייען !..."

מיטקא האָט אַריינגעקוקט אין שטוב דורך דער אייבערשטער
 שפּאַלט פון דער קיך-טיר, אונטן האָבן זיך געשושקעט נאַטאַליעס
 צוויי יינגערע שוועסטערלעך.

נאַטאַליאַ אַליין איז געזעסן אין ווייטן ווינקל פון צימער
 אויפן טאַפּטשאַן, זיך געווישט די טרערן מיטן שמאַלן אַרבל פון
 איר קאַפּטנדל. עס האָט זי געשראַקן דאָס נייע לעבן, וואָס איז
 שוין געשטאַנען ביי דער שוועל, געפייניקט דאָס אומבאַקאַנטע,
 וואָס דערנענטערט זיך.

אין שטוב האָט מען פאַרענדיקט דאָס דריטע פלעשל בראָנפן ;
 די חתונה האָט מען באַשטימט אויפן ערשטן קריסטוס-יום-טוב.

XIX

אין הויז פון די קאַרשוואַוס האָט מען זיך געגרייט צו דער
 חתונה. אייליק האָט מען פאַרענדיקט דאָס נייען פון דער פלעס וועט
 פאַרן אויסשטייער. נאַטאַליאַ איז גאַנצע אָונטן אָפּגעזעסן ביים
 מאַכן די טראַדיציאָנעלע באַנד פון טונקעלע ציגן-האַר און פוטער-
 נע הענטשקעס פאַרן חתן.

די מאַמע אירע, לוקיניטשאַ, איז ביז אין די נעכט אַריין
 אָפּגעזעסן אַ געבויגענע איבער דער ניי-מאַשין — זי האָט צוגע-
 האַלפן דער שניידערין, וואָס מען האָט געברענגט פון דער
 סטאַניצע.

מיטקא פלעגט קומען מיטן פאַטער און די אַרבעטער פון
 פעלד און, נישט אַפּוואַשנדיק זיך און נישט אַראָפּוואַרפנדיק די
 שווערע אַרבעטס-שטיוול פון די אָפּגעריבענע פיס, אַריינגיין זיך
 אַוועקזעצן ביי נאַטאַליען אין שטוב. פאַר אים איז געווען אַ גרויס
 פאַרגעניגן אַריינצוברענגען די שוועסטער אין צערודערונג.

— מאכסט! — האָט ער קורץ געפרעגט און אַ מרוגע גע-
טון אויף די פּוּכיקע פּרענזלעך פּון דער באַנד.
— איך מאַך, און וואָס גייט עס דיר אָן?
— מאַך-מאַך, בהמה, ער וועט דיר דערפאַר די מאַרדע צע-
פּליאַסקען.

— פאַרוואָס?
— פאַר אַ גוט מאַרגן, — איך קען גרישען, מיר זענען
חברים, ער איז ווי אַ בייזער הונט — ער וועט בייסן און אפּילן
קיין ביל נישט טון.
— פּליידער בעסער נישט! גלייך איך וואָלט אים נישט געקענט.
— איך קען אים בעסער. מיר זענען צוזאַמען אין שול אַריין
געגאַנגען.

מיטקאָ האָט פּלומרשט שווער געזיפּצט, קונדיק אויף זיינע
הענט, וואָס זענען צעראַצט געווען פּון היי-גאַפּל, און גידעריק
געבויגן זיין ברייטע פּלייצע.

— ער וועט פּון דיר אַ טל מאַכן, נאַטאַשאַ! פאַרויץ בעסער.
וואָס האָסטו אין אין אים אַזוינס דערזען? נו? אַ פּרצוף — אַז
די פּערד שטעלן זיך אויף די הינטערשטע פּיס, ווען זיי דערזען
אים, און אַ ביסל אַ שוטה אויך... דו קוק דיר צו צו אים: אַ
מיאוסער בחור!...

נאַטאַליאַ האָט זיך געבייזערט, געשלאָנגען די טרערן, אַראָפּ-
געלאָזט דאָס לאַנגע פנים איבער דער באַנד.

— און דער עיקר — ער איז דאָך אַ שווינדזוכטיקער... — האָט
מיטקאָ אומרחמנותדיק זיך גערייצט. — וואָס זשע שרייסטו? בהמה דו,
נאַטאַשאַ. זאָג אים אָפּ! איך זאָטל שוין אָן ס'פּערד און רייט אַהין
אים זאָגן: טשעפע דיר אָפּ און וואַרף דיר מיר נישט אָן...

נאַטאַליען איז צו הילף געקומען דער זיידע גרישאַקאָ: ער
פלעגט אַריינקומען אין שטוב, טאַפּנדיק מיטן סענקאַטן שטעקן די
פּעסטקייט פּון באַדן און זיך גלעטנדיק זיין געל-פּלאַקסענע פאַר-
פּלאַנטערטע באַרד; שטאַלפּענדיק מיטקען מיטן שטעקן, האָט ער
געפרעגט:

— דו אויסוואַרף — נאַכוואַס ביסטו געקומען, האָ?
 — סתם אזוי, אַ ביסל שמועסן, זיידעשי, — האָט מיטקאָ זין
 פאַרענטפערט.

— שמועסן? און איך הייס דיך, אויסוואַרף, זיך שוין פונ-
 דאָנען אַרויסטראָגן. מאַרש!

דער זיידע האָט געפאַכעט מיטן שטעקן און זיך אָנגערוקט
 אויף מיטקען, נישט זיכער טרעטנדיק מיט זיינע דאַרע פיס, ווי
 שטעקנס.

דער זיידע גרישאַקאָ האָט געטרעטן אויף דער ערד ניין און
 זעכציק יאָר. ער האָט זיך באַטייליקט אין דער טעריקשער קאַמ-
 פאַניע אין יאָר 1877, געווען אַרדינאַנס ביים גענעראַל גורקאָ,
 זיך פאַרזינדיקט און אַוועקגעשיקט געוואָרן אין פּוֹלַק אַרײַן. פאַר
 זיין אויסצייכענען זיך אין די קאַמפּן הינטער פּלעוונע און ראַשיט
 האָט ער באַקומען צוויי געאַרגי-קרייצן און אַ מעדאַל. ער איז
 געווען אין איין עלטער מיט פּראַקאַפי מעליעכאָוו, פאַרברענגט די
 לעצטע יאָרן ביים זון און, געניסנדיק פון דער אַלגעמיינער אַכטונג
 אין כּוּטאַר פאַר זיין קלאָרן שכל ביו אין דער טיפער עלטער, פאַר
 זיין אויסגעהאַלטענער ערלעכקייט און גאַסטפריינטלעכקייט, האָט ער
 די קורצע רעשטלעך פון זיין לעבן אָפּגעגעבן פאַר זכרונות.

זומער פלעגט ער זיצן פון באַגינען ביו זון-אונטערגאַנג אויף
 דער פּריזבע, מיט אַ געזונקענעם קאַפּ צייכענען מיטן שטעקן אין
 זאַמד און טראַכטן מיט נישט קלאָרע בילדער און אָפּגעריסענע גע-
 דאַנקען, וואָס זענען געפלאָסן אין נעפּל פון פאַרגעסנהייט, ווי
 מאַטע אָפּשפּיגלונגען פון זיין זכרון...

פון געפלאַצטן דאַשיק פון זיין אָפּגעבליאַקעוועט קאַזאַקיש
 היטל איז געפאלן אַ שוואַרצער שאַטן אויף די שוואַרצע וויעס פון
 זיינע פאַרמאַכטע אויגן; פון דעם שאַטן האָבן די קניישטן אין זיינע
 באַקן אויסגעזען טיפער און די גרויע באַרד האָט באַקומען אַ בלויע שאַ-
 טירונג. דורך די פינגער, צונויפגעקרייצטע איבערן שטעקן, דורך די
 געלענקען פון די הענט, דורך די בולטע שוואַרצע אָדערן איז

שלעפערדיק געפלאָסן זיין בלוט, אזוי שוואַרץ, ווי די ערד אין אַ הייל.
פון יאָר צו יאָר איז דאָס בלוט אַלץ קילער געוואָרן. דער זיי-
דע גרישאַקאָ האָט זיך געקלאָגט פאַר נאַטאַליען - זיין געליבט
אייניקל.

- די זאָן זענען וואָלענע, און זיי וואַרימען נישט מיינע
פיס. מאַך מיר, קינד, גרעבערע.

- וואָס רעדסטו, זיידעשי, ס'איז דאָך זומער אַצינד! - האָט
נאַטאַליאַ לאַנדדיק זיך אוועקגעזעצט אויף דער פריזבע און גע-
קוקט אויפן זיידנס גרויסע געל-גערינצלעטע אויער.

- וואָס האָב איך דערפון, קינד מיינס, וואָס ס'איז זומער,
אַז דאָס בלוט מיינס איז קאַלט, ווי די ערד אין דער טיפעניש.

נאַטאַליאַ האָט געקוקט אויף דער נעץ פון אַדערן אויפן
זיידנס האַנט און זיך דערמאַנט: מען האָט געגראָבן אַ ברוינעם אין
הויף, און זי - דעמאָלט נאָך אַ קליין מיידעלע - האָט פון פייכטן
ליים זיך געמאַכט שווערע ליאַלקעס און קי מיט קרישלענדיקע
הערנער. זי האָט לעבעדיק אויפגעשטעלט אין זכרון די עמפינדונג,
וואָס אירע הענט האָבן געהאַט ביים צורירן זיך צו דער
טויטער, קאַלטער ערד, וואָס איז אַרויסגענומען געוואָרן פון דער
פינף-קלאַפטערדיקער טיפעניש, און שוין מיט שרעק געקוקט אויפן
זיידנס הענט, באַדעקטע מיט זקנישע זומער-שפרענקעלעך פון ליים-
קאַליר.

איר האָט זיך געדאַכט, אַז דורכן זיידנס הענט פליסט נישט
קיין פריילעך רויט בלוט, נאָר בלוי לעך-גרויע ליימיקע ערד.

- האָסט מורא צו שטאַרבן, זיידעשי? - האָט זי געפרעגט.
דער זיידע גרישאַקאָ האָט געדרייט מיטן דינעם, גערינצלעטן
און אַדערדיקן האַלז, ווי ער וואָלט אים אַרויסגעצויגן פון שטייפן
קאַלנער פון זיין אָפגעטראָגענעם מונדיר, און באַוועגט מיט די
גרינלעך-גרויע וואָנסעס.

- איך וואַרט אויפן טויט, ווי אויף אַ טייערן גאַסט. צייט
שוין... אי געלעבט, אי די צאָרן געדינט, אי גענוג בראָנפן אין
מיין לעבן געטרוינקען, - האָט ער צוגעגעבן, שמייכלענדיק מיט

זיין ווייס צייניק מויל און ציטערנדיק מיט די קנייטשלעך אַרום זיינע אויגן.

נאַטאַליאַ האָט געגלעט דעם זיידנס הענט און אַוועקגעגאַנגען. גען, און ער איז נאָך אַלץ אַזוי אַ געהויקערטער געזעסן אויף דער פּריזובע אין גרויען, אויף אַ סך ערטער פאַרצירעוועטן, מונ-דיר און געמאַכט ראַצן מיטן שטעקן איבער דער ערד; און יונג און עזותדיק האָבן געלאַכט די רויטע פּריילעכע שלייפן פון זיין שטייענדיקן שטייפן קאַלנער.

די ידיעה וועגן נאַטאַליעס שידוך האָט ער אויפגענומען פֿאַרמירט רויק, אָבער אינערלעך געליטן און געהאַט תּרעומות: נאַטאַליאַ האָט תּמיד ביים טיש אים אונטערגערוקט דעם בעסטן פּיסן, נאַטאַליאַ האָט אים געוואַשן די וועש, גענייט פאַר אים, גע-שטריקט זאָקן און פאַרראַכטן די הויזן מיט די העמדער, — דער-פאַר האָט דער זיידע גרישאַקאַ אַ צוויי, דריי טעג געקוקט שטרענג און אָנגעפרונגט אויף איר, ווען ער איז געוואויר געוואָרן.

— די מעליעכאַווס — זענען אויסגעצייכנטע קאָזאַקן. איך האָב געדרינט אין איין פּולק מיטן פאַרשטאַרבענעם פּראָקאַפּי. דאָס איז געווען אַ כּוואַט אַ קאָזאַק. אָבער די אייניקלעך אַוואָסערע זענען? האַ?

— אויך נשקשה, — האָט מיראַן גריגאַריעוויטש געענטפּערט אָבּי יוצא צו זיין.

— גרישאַקאַ איז נישט קיין העפלעכער, אַן אויסגעלאַסענער. אַנומלעט גיי איך פון צערקווע, באַגענגט ער מיך און באַגריסט זיך אַפּילו נישט. פאַר קיין אַלעטע האָט מען גאָר היינט קיין דרך-ארץ נישט...

— ער איז אַ וואוילער בחור, — האָט לוקיניטשנאַ זיך אָנגענומען פאַרן קינפטיקן איידעם.

— האַ? אַ וואוילער זאָגסטו? מילאַ, הלואי, אָבּי ער איז נאַטאַשקען געפּלן געוואָרן...

אין אַפּשמועסן האָט גרישאַקאַ כּמעט זיך נישט באַטייליקט. ער איז אויף אַ מינוט אַרויסגעקראָכן פון זיין חדר, געזעסן אַ

וויילע ביים טיש, קוים דורכגעזיגן א גלעזל בראָנסן דורכן פאר-
שנורעוועטן האַלז אין, זיך דערוואַרימט, פילנדיק, אַז ער הייבט
אָן שיכור ווערן, אַוועקגעגאַנגען.

ער האָט צוויי טעג שווייגנדיק זיך צוגעקוקט צו דער אויפ-
גערעגט-גליקלעכער נאַטאַליען, געקייעט די ליפן, באַוועגט מיט
די גרעבלעכע ווייסע וואַנסעס, וואָס האָבן געהאַט אַ גרינלעכן אָפּ-
גלאַנץ; דערנאָך, משמעות, ווייכער געוואָרן.

— נאַטאַשאַקאַ! — האָט ער איינמאַל אַ רוף געטון.

נאַטאַליאַ איז צוגעגאַנגען.

— נו וואָס, אייניקל, ביסט צופרידן, האַ?

— איך ווייס אַליין נישט, זיידעשי, — האָט נאַטאַליאַ מודה

געווען.

— נו-נו... נו-נו... מען ווייסט שוין... נו, גאָט איז מיט דיר.

זאָל גאָט געבן, — און מיט פאַרדרוס און תרעומות פאַרגעוואָרפן: —
נישט געוואָלט צוואַרטן, אויסגעלאַסענע דג, ביז איך וועל שטאַרבן,
און דעמאָלט חתונה האָבן... אָן דיר וועל איך דאָ אַ ביטער לעבן
האַבן.

מיטקאָ, וואָס האָט אונטערגעהערט זייער שמועס אין קיך,
האַט געזאָגט:

— דו, זיידע, קאָנסט נאָך הונדערט יאָר לעבן, און זי זאָל
אַזוי וואַרטן? ביסט גאָר אַ חכם.

דער זיידע גרישאַקאַ איז אַזוי רויט געוואָרן, אַז ס'האַט
זיך געדאַכט, אַז ער וועט אָן אַפּאַפּלעקסיע קריגן. ער האָט גענומען
טופען מיט די פיס און קלאַפּן מיטן שטעקן.

— שווייג, שווייג, אויסוואַרף דו, הונטישער זון! ... אַרויס! ...

אַרויס! ... אַך דו, שד איינער! ... האָסט אונטערגעהערט, פאַר-
זעניש! ...

מיטקאָ איז לאַכנדיק אַרויס אין הויף אַריין און דער זיידע
גרישאַקאַ האָט לאַנג זיך אויפגערעגט, געזידלט מיטקען, און זיינע
פיס, אָנגעטווענע אין וואַלענע קירצע זאָקן, האָבן געציטערט אין
די קניען.

נאטאליעס ביידע יינגערע שוועסטערלעך - מארישקא - א מיידעלע פון א יאָר צוועלף, און גריפקא - אן אכט-יעריקע פּיִי-קע שטיפערקע - האָבן מיט אומגעדולד געווארט אויפן טאָג פון דער חתונה.

אן איינגעהאַלטענע פרייד האָבן אויך אַרויסגעוויזן די אַר-בעטער, וואָס האָבן פסדר געוואוינט ביי די קאַרשונאַווס. זיי האָבן זיך געריכט אויף אַ רייכער מתנה פון באַלעבאָס און געהאַפט אויף עטלעכע פרייע טעג אין דער צייט פון דער חתונה. איינער פון זיי, אַ הויכער - ווי אַ ברונעם-בושעל - אַ באַגוטשאַראָויער אוקראַינער מיטן אויסטערלישן פאַמיליעננאָמען געט-באַבא, פלעגט איינמאַל אין אַ האַלב יאָר זיך אָנשיפורן. ער האָט דעמאָלט פאַר-טרונקען זיין גאַנץ פאַרדינסט צוזאַמען מיט אַלעם, וואָס ער האָט געהאַט אויף זיך. אים האָט שוין לאַנג געמאַטערט דאָס באַקאַנטע געפיל פון נאָגנדיקער פּוּסטקייט, אָבער ער האָט זיך איינגעהאַלטן, אַפלייגנדיק דאָס טרינקען ביז צו דער חתונה.

דער צווייטער, אַ קרענקלעכער און טונקלהויטיקער קאָזאַק פון דער מיגולניער סטאַניצע, מיטן נאָמען מיכעל, האָט געדינט ביי די קאַרשונאַווס ערשט אַ קורצע צייט; רוינירט דורך אַ שרפה, האָט ער זיך געשטעלט אַלס אַרבעטער, זיך באַפריינדעט מיט געטקען (אָזוי האָט מען פאַרצויגן גערופן געט-באַבען) און אויך פון-צייט-צו-צייט אָנגעהויבן שיפורן. ער איז געווען אַ לייַדנשאַפט-לעכער לייַבהאַבער פון פערד; שיפורעהייט האָט ער געוויינט. צע-שמירנדיק די טרערן איבער זיין שאַרף אָן-ברעמיק פנים, און צו-געשטאַנען צו מיראָן גריגאָריעוויטשן:

— באַלעבאָס! לייַביקער דו מיינער! וועסט חתונה מאַכן די טאָכטער - לאָז מיכעיקען די פערד אָנטרייבן. איך וועל אָזוי פאַרן, אַז אַלע וועלן גאַפן! איבער פייער אַריבער - און די פערד קיין הערעלע נישט פאַרברענען. איך אַליין האָב געהאַט פערד... עך!...

תמיד אַ מרה-שחורהדיקער און מרוקעוואַטער האָט געטקע

צוליב עפעס זיך צוגעבונדן צו מיכען און שטענדיק מיטן זעלבן
שפאס אריינגעברענגט אים אין צאָרן :

— הער נאָר, מיכע! פון וועלכער סטאַניצע שטאַמסטו ? —
האָט ער געפרעגט, זיך רייבנדיק די לאַנגע הענט, וואָס האָפּן
דערגרייכט ביז איבער זיינע קניען, און אַליין מיט אַ געענדערט
קול זיך געענטפערט :

— „פון מיגולעווער“. — פאַרוואָס-זשע ביסטו אזא דזשאַדע-
וואַטער ? — „די גאַנצע זרע אונזערע איז שוין אַזעלכע“.

ער האָט אומפאַרענדערט אין הייזעריק געלאַכט פון דעם
שפאס, וואָס ער האָט פּסדר איבערגעחזרט, זיך הייליך מיט די
הענט געקלאַפט איבער די לאַנגע, דאַרע לידקעס, און מיכען האָט
מיט פאַראַכטונג געקוקט אויף געטקעס ראַזירט פנים, אויף זיין
האַלז-קנאַפּ, וואָס האָט זיך באַוועגט אַראָפּ און אַרויף, און אים
אַנגערופן מיט די נעמען „סאַווע“ און „געשוויר“.

די חתונה האָט מען באַשטימט אויף קאַרנאַוואַל. ס'איז גע-
בליבן דריי וואָכן. אין יום-טוב פון דער הייליקער מאַריע איז גרי-
גאַרי געקומען אויף אַ באַזוך צו דער פּלאַה. ער איז געזעסן אין
שטוב ביים קיילעכיקן טיש, געקנאַקט באַניקערן און ניס מיט די
מיידלעך — דער פּלאַהס חברהטעס — און אַוועקגעפאַרן. נאַטאַליאַ
האָט אים באַגלייט. אונטער דער שאַפּע, וואו גרישקעס פערד מיט
אַ ניי, שיין זאָטל האָט געגעסן פון זשליב, האָט זי אַריינגעשטעקט
די האַנט אין בוזעם און, וויט ווערנדיק און קוקנדיק אויף גרי-
גאַריען מיט פאַרליבטע אויגן, אים אַריינגערוקט אין דער האַנט אַ
ווייך טוכן פעקעלע, וואָס האָט נאָך געאַטעמט מיט דער וואַרימ-
קייט פון אירע מיידלישע בריסטן. גריגאָרי האָט צוגענומען די
מתנה, אַ בלענדט געטון מיט דער ווייסקייט פון זיינע וועלפישע
ציין און געפרעגט :

— וואָס איז דאָס ?

— וועסט שוין זען... אַ טיטון-בייטעלע דיר אויסגעהאַפּטן.
גריגאָרי האָט נישט דרייטט זי צוגעצויגן צו זיך, געוואָלט איר
אַ קוש טון, נאָר זי האָט מיט קראַפט זיך אַנגעשפאַרט מיט די

הענט אָן זיין ברוסט, פלינק זיך אויסגעבויגן צוריק און מיט שרעק
 אַ קוק געטון אויף די פענסטער.

— מען וועט זען!

— זאָל מען!

— איך שעם מיך...

— דאָס איז נאָר אינאָנהייב, — האָט גריגאָרי דערקלערט.
 זי האָט געהאַלטן די לייצן, גריגאָרי האָט זשמורענדיק מיט
 די אויגן, אָנגעכאַפט מיטן פּוס דאָס רייט-טרעפּל. ער האָט זיך
 באַקוועם אַריינגעזעצט אין זאָטל און גענומען רייטן איבערן הויף.
 נאַטאַליאַ האָט אים געעפנט דאָס טויער, אים נאָכגעקוקט פון אונט-
 טער דער האַנט אָפּער: גריגאָרי איז געזעסן אויפן קאַלמיקישן
 שטייגער, אַ ביסל אָנגעבויגן ליינקט, וואוילעריש פאָכענדיק מיטן
 בייטש.

„עף טעג זענען געבליבן“, — האָט נאַטאַליאַ אין געדאַנק
 איבערגערעכנט, אַ זיפּץ געטון און זיך צעלאַכט.

XX

דער שאַרף-פּלעטערדיקער גרינער ווייץ גייט-אויף און
 וואַקסט; אין אַנדערהאַלבן חדשים אַרום באַהאַלט זיך אַ שפּערל
 מיטן קאָפּ אין אים און מען זעט אים נישט אַרויס; דער ווייץ זייגט
 די זאַפטן פון דער ערד, פאַרוויקלט זיך אין זאַנגען און קוועלט
 אָן מיט זיסער שמעקענדיקער מילך אין די קערנער; דערנאָך
 הייבט ער אָן בליען און די זאַנגען באַדעקן זיך מיט אַ גאָלד-
 דיקן שטויב. גייט אַרויס דער באַלעבאַס אין סטעפּ אַריין — קוקט,
 און קאָן זיך זאַט נישט אָנקוקן. פּלוצלינג רייסט זיך פון ערגעץ
 אַריין אַ סדאַטע בהמות אין דער תּבואה: צעטרעטן און דריקן
 אַריין די שווערע זאַנגען אין דער ערד. לאָזן איבער נאָך זיך
 שטיקער צעטרעטן פעלד, אַז ס'איז שווער און פּיינטלעך אַ קוק צו
 טון.

אַזוי איז אויך געשען מיט אַקסיניען: אויף איר געפיל,

וואָס איז אין גאָלדיקער בליונג צייטיק געוואָרן, האָט גרישקאָ
אַרופגעטרעטן מיט זיין שווערן שטיוול. צעטרעטן, פאַראומויר-
דיקט – און גאַרנישט מער.

וויסט און פוסט, ווי אין אַ פאַרגעסענעם, מיט ווילדע גראָזן
פאַרוואַקסענעם שייער, איז אַקסיניען געוואָרן אויף דער נשמה,
ווען זי האָט זיך אומגעקערט פון די ביר-רויזן אין מעלעכאַווס
גאַרטן.

זי איז געגאַנגען און געקייט די שפיצן פון איר טיכל, און
איר האָלז איז פול געווען מיט געשריי. זי איז אַריינגעקומען אין
הויז, אַ פאַל געטון אויפן דיל, זיך גענומען שטיקן פון טרערן, פון
פּיין, פון שוואַרצער פוסטייט, אין וועלכער איר קאַפּ איז פאַר-
זונקען... און דערנאָך איז עס אַריבערגעגאַנגען. ערגעץ אין די
טיפענישן פון האַרץ האָט גענאַגט און געדריקט עפעס שאַרפּס.

עס שטייט דאָך אויף אויך די תבואה, וואָס איז צעטרעטן
געוואָרן דורך די בהמות. אונטער דער ווירקונג פון טוי, פון זון
שטייט אויף דאָס שטענגל, וואָס איז אַריינגעדריקט געוואָרן אין
דער ערד; לכתחילה בייגט עס זיך, ווי אַ מענטש, וואָס האָט זיך
איבערגעריסן פון אַ שווערער משא, דערנאָך גלייכט עס זיך אויס,
הייבט אויף דעם קאַפּ, און ווידער לייכט דער טאָג און עס מירמלט
דער ווינט...

אין די נעכט, צערטלענדיק איר מאַן מיט ווילדער ליידן-
שאַפט, האָט אַקסיניאַ געטראַכט וועגן אַ צווייטן און עס האָבן
זיך געפלאַכטן אין איר נשמה פאַראַכטונג מיט גרויסער ליבע. זי
איז אין געדאַנק גרייט געווען אויף נייער שאַנד, אויף דער
פריערדיקער חרפה: זי האָט באַשלאָסן צוצונעמען גרישקען ביי דער
גליקלעכער נאַטאַליאַ קאַרשניגאָוואַ, וואָס האָט נאָך נישט געוואוסט
פון קיין פריידן און ליידן אין דער ליבע. זי האָט אין די נעכט
איבערגעטראַכט טויזנטער געדאַנקען, מרוגענדיק מיט די טרוקענע
אויגן אין דער פינסטערניש. אויף איר האַנד איז שווער געלעגן
סטעפאַנס שלאָפנדיקער קאַפּ, מיט דער שיינער געקרייזלעך און
לאַנגער טשוּפרינע, פאַרקעמט אין אַ זייט. ער האָט געאַטעמט

מיט א האלפֿ-געעפנט מויל, זיין שוואַרצע האַנט, אַ פאַרגעסענע אויפן ווייבס ברוסט, האָט באַוועגט מיט די אייזערנע פינגער, צע-ראַצט פון דער אַרבעט. אַקסיניאַ האָט געטראַכט, זיך מיישב גע-ווען און בלוזי איין זאָך פעסט באַשלאָסן: צוצונעמען גרישקען ביי אַלע, פאַרכליניען אים מיט ליבע און הערשן איבער אים, ווי פריער. און אין די טיפענישן פון האַרץ האָט דאָס שאַרפע, ענדלעכע צו אַן איבערגעלאָזטן גיפט פון אַ בין, געעגבערט מיט פאַרבאָר-גענער ווייטיק.

דאָס איז געווען – אין די נעכט, און בייטאָג האָט אַקסיניאַ פאַרטרונקען אירע טראַכטונגען אין די טעגלעכע דאגות אין דעם פאַרען זיך אַרום דער באַלעבאַטישקייט. האָט זי באַגעגנט ערגעץ גרישקען, האָט זי, בלייך-ווערנדיק, פאַרבייגעטראָגן פאַר אים איר שיינעם, נאָך אים פאַרבענקטן קערפער און אומפאַרשעמט אַרויס-פאַדערנדיק אים אַריינגעקוקט אין דער ווילדער שוואַרצקייט פון זיינע אויגן.

גרישקאַ האָט געפילט נאָכן באַגעגענען זי אַ נאָגנדיקע בענק-שאַפט. ער האָט אָן סיבה זיך אויפגערעגט, בייז געשריגן אויף דוניאַשקען, אויף דער מוטער, אָבער אַפּטער פון אַלץ גענומען די שווערד, אַוועקגעגאַנגען הינטערן הויף און, אַ באַגאַסענער מיט שווייס, מיט אַ ציטערדיק פנים געהאַקט איבער די גראַבע צווייגן פון די קוסטעס, וואָס האָבן אַרויסגעשטעקט פון דער ערד. אין אַ וואָך האָט ער אָנגעהאַקט אַ גאַנצן באַרג. פאַנטעלי פראַקאַפיע-וויטש האָט געזידלט, פינקלענדיק מיטן אויעררינגל און מיט די גע-לע ווייסלעך פון די אויגן:

– ער האָט אָנגעהאַקט, דער פאַרשווער טייוול, אַז עס וואָלט אויף צוויי פֿרויטן געקלעקט! קוקטס אים נאָר אָן, דעם דזשיגיס, דעם צעלייגער. וואָלטט דיר אַוועקגעריטן אין די קוסטעס אַריין און דאָרט דזשיגירט... וואַרט-צו, בחור, וועסט גיין דינען, וועסטו דיך שוין גענוג אָנהאַקן! ... דאָרט וועט מען דיך שוין גלייך לייגן...

XXI

נאך דער פלה זענען ארויסגעפארן פיר טאפל-געשפאנען.
ארום די בריטשקעס האָבן זיך געפאקט מענטשן, אָנגעטווענע יום-
טובדיק.

— דער אונטערפירער — פעטראָ — אין אַ שוואַרצן סורדוט
און בלויע שאַראָוואַרן מיט לאַמפּאַסן, זיין לינקער אַרבל אַרומגע-
בונדן מיט צוויי ווייסע טיכלעך, אונטער די וואַנטעס פון ווייץ-
קאָליר — אַ כסדרדיק אַנטשלאָסן שמייכלע. ער האָט זיך געפוי-
נען לעבן חתן.

— דו, גרישקא, פאַרליר דייך נישט! דעם קאַפּ האַלט אין
דער הייך, ווי אַ האָן! וואָס האַסטו דייך אָנגעכמורעט?
לעבן די בריטשקעס — אַ געטומל, אַ גערויש.
— וואו איז דער חתן? ס'איז צייט צו פאַרן.

— קום!

— האַ?

— קום, דו וועסט פאַרן אויף דער צווייטער בריטשקע. הערסט,
קום?

— די געזעסן האָט מען אָנגעלאָדעוועט אויף די בריטשקעס?
— נישקשה — וועסט אָן די געזעסן אויך נישט צעשיט ווערן.
ס'איז ווייך!

דאַריאַ, אין אַ וואָלן מאַלינע-קלייד, אַ שלאַנקע און דינע,
ווי אַ ווערבע-צווייג, — באַוועגנדיק מיט די אונטערגעפאַרבעטע
ברעמען ווי די בויגנס, האָט אונטערגעטריבן פעטראָ.

— זאָג דעם טאַטן, אַז ס'איז צייט צו פאַרן. דאָרט וואַרט
מען שוין.

זיך דורכשושקענדיק מיטן פאַטער, וואָס האָט פון ערגעץ-
וואו צוגעהינקט, האָט פעטראָ באַפוילן:

— אויפזיצן! אויף מיין בריטשקע פינף מאָן מיטן חתן.
אַניקע, דו וועסט אַנטרייבן.

מען איז אויפגעזעסן. די רויטע און פייערלעכע איליניטשאַ

האַט געפנט דאָס טויער. פיר בריטשקעס האָבן זיך אַ לאָז געטון
איבער דער גאַס אין געיעג.

פעטראָ איז געזעסן לעבן גריגאָריען. קעגנאיבער זיי האָט
געפאַכעט מיט אַ געהאַפּטן טיכעלע דאַריאַ. איבער די גריבער
און בערגלעך פון וועג האָט אַלעמאַל זיך איבערגעריסן דאָס ליד,
וואָס מען האָט אָנגעהויבן זינגען. רויטע לאַמפּאַסן פון קאַזאַקישע
היטלען, בלויע און שוואַרצע מונדירן און סורדוטן, ווייס-אַרומגע-
בוידענע אַרבל, צעשיטער רעגנבויען פון ווייבערישע טיכער, פאַר-
ביקע קליידער, מושלינענע שלעפּערס פון שטוב הינטער יעדער
בריטשקע. אַ פּראָצעסיע.

אַניקע, דער שכן פון די מעליעכאַווס, גריגאָריעס אַ קיזין,
איז געווען דער אָנטרייבער. אָנגעבויען אין אַ זייט, כמעט אַראָפּ-
פאַלדיק פון געזעס, האָט ער געקנאַקט מיט דער בייטש, אונטער-
געפייפט, און די פאַרשוויצטע פערד האָבן זיך געריסן פון די גע-
שפּאַנען, אויסגעצויגן ווי סטרוינעס.

— דערלאָנג זיי! דערלאָנג! — האָט פעטראָ זיך געריסן.
דער אָנוואָנסיקער, צו אַ סריס ענלעכער אַניקע? האָט גע-
וואונקען צו גריגאָריען, פאַרקרימענדיק דאָס גלאַטע ווייבערישע
פנים אין אַ דינעם שמייכל, אונטערגעפישטשעט און געשמירט איבער
די פערד מיט דער בייטש.

— שנעלער! ... — האָט אַ דוינער געטון דעם חתנס פעטער
פון דער מוטערס צד, איליאַ אָושאָגין, איבעריאָגנדיק זיי. הינטער
זיין רוקן האָט גריגאָרי דערזען דוניאַשקעס גליקלעכע פנים מיט
די אונטערשפרינגענדיקע טונקל-הויטיקע באַקן.

— ניין, וואַרט-צו! ... — האָט אַניקע? זיך צעשריגן, אויפ-
שפרינגענדיק אויף די פיס, און אַ שאַרפן פייף געגעבן.

די פערד האָבן זיך אַ טראָג געטון אין אַ ווילדן גאַלאַפּ.
— וועסט אַראָפּ-פאַלן! — האָט דאַריאַ געשריגן, אונטער-
שפרינגענדיק און אַרומנעמענדיק מיט די הענט אַניקע'ס לאַקירטע
שטיוול.

— האַלט דיך! ... — האָט דער פעטער-איליאַ אין דער זייט

אויסגעשריגן. זיין קול איז פארטרונקען געוואָרן אין כסדרדיקן גערויש פון די רעדער.

די איבעריקע צוויי בריטשקעס, ענג אָנגעפאַקט מיט פאַר-
ביקע רעווענדיקע קופּעס מענטשן, זענען געפאַרן איבערן וועג
אין דער ברייט. די פּערד, אין בלויע, העל-ראָוע דערעס, אין
פּאַפּירענע בלומען, אין בענדער, איינגעפלאַכטענע אין די גריוועס,
אין געקלאַנג פון גלעקלעך, האָבן זיך געשטרעקט איבערן געבערגלעך
וועג, פּאַרלירנדיק שטיקער שוים, און די דערעס, צעפלאַטערטע
אין ווינט, האָבן זיך געבלאָזן און געפלאַכט איבער די נאַסע רוקנס
פון די פּערד.

ביים טויער פון די קאַרשוואַווס האָט די פּראַצעסיע אָפּע-
וואַרט אַ מחנה קינדער. זיי האָבן דערזען דעם שטויב איבעס
וועג און זיך אַ גלאַז געטון אין הויף אַריין.

— זיי פאַרן! זיי פאַרן!

— מען זעט זיי שוין!... — האָבן זיי אַרומגערינגלט דעם
באַגעגנטן געטקען.

— וואָס זענט איר זיך צונויפגעלאָפּן? אַוועק טשאַטע פייגל!
זיי פישטשען — אַז מען קאָן טויב ווערן!

— כאַכאַל!... כאַכאַל!... דזשעגעכץ-מאַכער!... — האָבן די
קינדער געשריגן, שפּרינגענדיק אַרום געטקעס שאַראַוואַרן, בריי-
טע ווי זעק.

געטקע האָט אַראָפּגעלאָזט דעם קאַפּ, ווי ער וואָלט אַריינ-
געקוקט אין אַ ברונעם, באַטראַכט די שטיפּנדיקע קינדער און זיך.
געקראַצט דעם לאַנגן שטייפן בויך, מילד שמייכלענדיק.

די בריטשקעס זענען מיט אַ ליאַרעם אַריינגעפאַרן אין הויף.
פּעטראַ האָט אַרויפגעפירט גריגאַריען אויפן גאַנעק, אים האָט נאָכ-
געצויגן די גאַנצע פּראַצעסיע.

די טיר פון הויז אין קיך אַריין איז געווען פאַרמאַכט.
פּעטראַ האָט אָנגעקלאַפּט.

— האַר יעזוס קריסטוס, זיי דיך מרהם איבער אונז.

— אמן, — האָט מען געענטפערט פון יענער זייט טיר.

פעטראָ האָט ווידער אָנגעקלאַפּט און איבערגעחזרט די ווער-
טער דריי מאָל, מען האָט אים פּסדר טויב אָפּגעענטפּערט.
— דערלויבט אַרײַנצוגיין.
— מיר בעטן זייער.

די טיר האָט זיך אויפגעפּראָלט. אַ מחותנתטע — נאַטאַליעס
קוואַטערין — אַ שיינע באַבע, אַן אלמנה, האָט אויפגענומען פּיאָ-
טערן מיט אַ ניג און פּאַרצויגן מאַלינע-שמייכלע.
— נעם, אונטערפּירער, און זאָל דיר זיין צו געזונט.
זי האָט אים דערלאָנגט אַ גלאָז טריבן, נישט איינגעשטאַ-
נענעם קוואַס. פעטראָ האָט זיך אַ גלעט געטון די וואַנסעס,
אויסגעטרונקען און זיך פּאַרהוסט, באַגלייט פון אַלגעמיינעם איינ-
געהאַלטענעם געלעכטער.

— נו, מחותנתטע, דו האָסט מיך שוין איינמאָל מכבד גע-
ווען... אָבער וואָרט צו, מיין ווילד יאַגדעלע... אַז איך וועל דיך
מכבד זיין, וועלן דיר די אויגן איבערגיין!...
— נעמט נישט פאַר אומגוט, זייט מוחל, — האָט די מחותנתטע
זיך פּאַרנייגט, באַשענקענדיק פּיאָטערן מיט אַ פלינק פיפּיק שמיי-
כלע.

בשעת דער אונטערפּירער מיט דער מחותנתטע האָבן זיך
דורכגעוואָרפן מיט שטעך-ווערטלעך, האָט מען דערווייל דעם
חתנת משפּחה לויטן מנהג צוגעטראַגן צו דריי גלעזלעך בראָנפן.
נאַטאַליאַ, וואָס איז שוין געווען אָנגעטון אין חופּה-קלייד
מיטן וועללאָ, איז געזעסן ביים טיש צווישן אירע אונטערפּירערקעס.
מאַרישקאַ האָט אין דער אויסגעשטרעקטער האַנט געהאַלטן אַ וואַל-
געהאַלץ. גריפּקאַ האָט מיט טראַציקע אויגן געשאַקלט מיט אַ זיפּ.
דער פּאַרשוויצטער, פון בראָנפן אַ ביסל שיכורלעכער פעט-
דאָ האָט מיט אַ פּאַרנייג זיי צוגעטראַגן צו האַלבע רובל אין אַ
גלעזל. די מחותנתטע האָט אַ מרוגע געטון צו מאַרישקען, און זי —
האָט אַ זעץ געטון מיטן וואַלגעהאַלץ איבערן טיש :
— ווייניק! מיר וועלן נישט פּאַרקויפן די פּלה!...
פעטראָ האָט צוגעלייגט אַ ביסל קלינגענדיק זילבערן קליין-

געלט אין גלעזל צריין און עס ווידער אויפגעוויבן.
- מיר וועלן נישט אוועקגעבן! - האָבן די שוועסטערן גע-
שריגן, שטופנדיק מיט די עלענבויגנס נאטאַליען, וואָס האָט געהאַט
דעם קאָפּ אַראָפּגעלאָזט.

- וואָס ווילט איר! ס'איז שוין אזוי אויך שטאַרק איבער-
געצאָלט.

- טרעט אָפּ, מיידלעך, - האָט מיראַן גרינגאַריעוויטש באַ-
פוילן און שמיכלענדיק זיך דורכגעשטופט צום טיש. זיינע געלע-
האַר, וואָס זענען צוגעגלעט געווען מיט פוטער, האָבן געשמעקט
מיט שווייס און געפרייעטן מיסט.

די קרובים און דער פּלהס חברטעס, וואָס זענען געזעסן ביים
טיש, האָבן זיך אוועקגעשטעלט און געמאַכט אַן אָרט.

פּעטראָ האָט אַריינגערוקט גרינגאַריען אין דער האַנט אַ שפיץ
פון אַ טיכל, אַרויפגעשפרונגען אויף אַ באַנק און אים אַרונטער-
געפירט הינטערן טיש צו דער פּלה, וואָס איז געזעסן אונטער די
איקאַנעס. דעם צווייטן שפיץ האָט אָנגענומען נאטאַליאַ מיט איר
פון צעטומלטיקייט פאַרשוויצטער האַנט.

אַרום דעם טיש האָט מען געפאַטשט מיט די מיידלעך, צע-
רייסנדיק דאָס געקאַכטע הינעריגס מיט די הענט און זיי ווישנ-
דיק אָן די האַר. אַניקע? האָט געביסן אַ פעדערשט חלק הון און
איבער זיין נאַקעטער גאַמבע איז גערוגען געל שמאַלץ אויפן קאָל-
נער אַראָפּ.

גרינגאַרי האָט מיט אינערלעכער באַדויערונג געקוקט אויף
זיינעם און נאטאַליעס לעפּל, וואָס זענען געווען צונויפגעבונדן מיט
אַ טיכל, און אויף די פאַרענדיקע קליסקעס אין דער וואַש-שיסל.
אים האָט זיך געגלויסט עסן: אין בויך האָט אים אומאַנגענעם און
טויב געבורטשעט.

דאַריאַ האָט געגעסן, זיצנדיק לעבן פעטער איליאַ. דער
פעטער האָט אַרומגעביסן מיט זיינע שטאַרקע רייס-ציין אַ שעפּסע-
נע ריפּ, קענטיק אַריינגעשושקעט דאַריען ניבול-פה אין אויער,

ווייל זי האָט מיט פאַרשמעלערטע אויגן געציטערט מיט די ברע-
מען, רויט געוואָרן און געלאַכט.

מען האָט געגעסן לאַנג און געזעצט. זער ריח פון פעכיקן
מענערנישן שווייס האָט זיך אויסגעמישט מיטן האַרפן, געפרייעטן
ריח פון די ווייבער. פון די איינגעלעגענע אין די קופערטס קליי-
דער, סורדוטן און שאַלן האָט געשמעקט מיט נאַפּטאַלין און נאָך
עפעס מיט זיסלעך-דומפיקס, — אזא ריח טראַגט זיך פון לאַנג
אָוועקגעשטעלטע הילצערנע שיסלען, אין וועלכע מען האַלט האַנדיק.
גריגאָרי האָט געוואָרפן זייטיקע בליקן אויף נאַטאַליען. און
דאָ האָט ער צום ערשטן מאָל באַמערקט, אַז איר אייבערשטע ליפּ
איז אָנגעקוואַלן און הענגט אַראָפּ איבער דער אונטערשטער ווי
אַ דאַשיקל. ער האָט אויך באַמערקט, אַז אויף דער רעכטער באַק,
נידעריקער אַ ביסל פון באַקנביין, איז ווי צוגעקלעבט אַ ברוינלעך
ווערצעלע, פון ווערצעלע שטאַרן אַרויס צוויי גאַלדיקע הערעלעך,
און פון דעם איז אים עפעס געוואָרן איבלדיק. ער האָט זיך דער-
מאַנט אַקסיניעס געטאַקטן האַלז מיט די פּויכיקע האַר-קרייזלעך,
געהאַט אזא געפיל, ווי מען וואָלט אים דורכן קאַלנער פון העמד
אָנגעשיט שטעכיקע שעטשקע אויפן שווייסיקן רוקן. ער האָט זיך
אָנגעבלאָזן און, אַ פאַרדריקטער פון אומעט, געקוקט אויף די
מענטשן, וואָס האַבן געפאַטשט מיט די מיילער, געזשלאַקעט און
געפרעסן.

ווען זיי זענען אָפּערגעגאַנגען פון טיש, האָט עמעצער, וואָס
האַט אַ זויערן גרעביק-געטון, זיך אָנגעבויגן און אים אַריינגעשיט
אַ הויפן הירוש אין דער כאַלעווע פון שטיוול: דעם חתן זאָל קיין
עין-הרע נישט פאַרשאַטן. איבערן גאַנצן וועג צוריק האָט דער
הירוש געריבן דעם פּוס, דער ענגער קאַלנער פון העמד האָט גע-
דריקט דעם האַלז, און גריגאָרי — וואָס איז שוין פאַרמאַטערט
געווען פון די חתונה-צערעמאָניעס — האָט אין קאַלטן פאַרצווייפלטן
בעס דאָס אַליץ אין זיך געשאַלטן.

XXII

די פערד, אויסגערוטע ביי די קארשוואווס, האָבן מיט די
לעצטע כוחות זיך דערנענטערט צום הויף פון די מעליעכאווס.
די רעמענטן פון געשפאן זענען באַדעקט געווען מיט שוים.
די בגילופנדיקע אַנטרייבערס האָבן אומרחמנותדיק געטריבן.
דעם צוג האָבן אָפגעוואַרט די אַלטע. פאַנטעלעי פּראָקאָפּיע-
וויטש, בלישטשענדיק מיט זיין שוואַרצער, ווייס-באַזילבערטער
באַרד, האָט געהאַלטן אָן איקאַנע. איליניטשנאַ איז געשטאַנען
לעבן אים. אירע דינע ליפן זענען שטיינערדיק פאַרשטייפט געווען.
גריגאָרי מיט נאַטאַליען, וואָס זענען צוגעגאַנגען מען זאָל
זיי בענטשן, זענען באַשיט געוואָרן מיט האָפן און ווייצן-קער-
נער. ביים בענטשן האָט פאַנטעלעי פּראָקאָפּיעוויטש פאַרלוירן אַ
טרער און אַ צעטומלטער זיך אָנגעכמורעט, באַדויערנדיק, וואָס
מענטשן זענען געווען עדות פון אַזא שוואַכקייט זיינער.

די חתן-פּלח זענען אַריינגעגאַנגען אין שטוב. דאַריאַ, אַ
אַ רויטע פון בראַנפן, פון פּאַרן און פון דער היץ, איז אַרויסגע-
שפּרונגען אויפן גאַנעק און זיך צונויפגעטראָפן מיט דוניאַשקען,
וואָס איז געלאָפן פון קיך.

— וואו איז פעטראָ? ..

— איך האָב אים נישט געזען.

— מען דאַרף לויפן צום פּאַפ, און ער, צו אַלדי טייוול, איז

ערגעץ פאַרפּאַלן געוואָרן.

פעטראָ, וואָס האָט גענומען אָן איבעריק ביסל בראַנפן,
איז געלעגן אויף דער אַרבע און געקרעכצט. דאַריאַ האָט זיך אַ
וואָרף געטון אויף אים ווי אַ רויב-פּויגל.

— זיך אָנ-גע-פרעסן, דער בולוואַן! מען דאַרף לויפן צום

פּאַפ! ... שטיי אויף!

— שלעפּ דיך! איך אָנערקען נישט דינע באַפעלן! וואָס
פאַר אַ העכערע מאַכט ביסטו פאַר מיר? — האָט פעטראָ דרייסט
אָפגעענטפערט, שאַרנדיק מיט די הענט איבער דער ערד און צו-

נויפגראַבלענדיק אין אַ קופּע די הינער-צואה און צעריבענעם שטרוי-אַפּפּאַל.

דאָריאַ האָט, וויינענדיק, אים אַריינגעשטעקט צוויי פינגער אין מויל, צוגעדריקט זיין צונג, וואָס האָט געפלוידערט נאָרישקייטן, און געהאַלפּן אים זיך לייכטער מאַכן. זי האָט אויסגעגאַסן אויף פּיאַטערס קאַפּ, וועלכער איז צעטומלט געוואָרן פון אומגעריכט-קייט, אַ שעפעלע וואָסער פון ברונעם, אים טרוקן אָפּגעווישט מיט אַ דערע און אַוועקגעפירט צום פּאַפּ.

אין אַ שעה אַרום איז גריגאָרי געשטאַנען אין צערקווע לעבן נאַטאַליען, וואָס איז אין שייך פון די לייכט שענער געוואָרן, געדריקט אין דער האַנט דאָס וואַקסענע לייכט, געבלאַנדזשעט מיט פאַרנעפּלטע אויגן איבער דער געדיכטער וואַנט פון די שושקענ-דיקע מענטשן און איבערגחזרט אין געדאַנק בלוין איין עקשנותדיק וואָרט: „זיך דערשפּילט... זיך דערשפּילט...“ פון הינטן האָט גע-הויט דער אָנגעבלאַזענער פעטראָ, ערגעץ צווישן עולם האָבן זיך געזען דוניאַשקעס אויגן, עמעצנס באַקאַנטע און אומבאַקאַנטע פּנימער; ס'האָט זיך דערטראַגן אַ פאַרשידנאַרטיקער כאָר פון שטי-מען און דעם דיאַקאָנס מאָנאַטאַנע אויסרופן. אַ גלייכגילטיקייט האָט באַהערשט גריגאָריען. ער איז געגאַנגען אַרום דעם אַלטאַר אין די טריט פון פּלאַכנאַזיקן פּאַטער וויסאַריאַנס אויסגעטרעטענע שטיוור; זיך אָפּגעשטעלט, ווען פעטראָ האָט אים לייכט אַ צייגע-טון ביי דער פּאַלע פון סורדוט; געקוקט אויף די פּליסנדיקע צעפּ-לעך פון די לייכט-פּלאַמען און געקעמפט מיט דער שלעפּעריקער טעמפּקייט, וואָס האָט אים באַהערשט.

— טוישט אייך מיט די רינגלעך, — האָט דער פּאַטער וויסאַריאַן געזאָגט, וואַרים אַריינקוקנדיק גריגאָריען אין די אויגן.

זיי האָבן זיך געטוישט. „דאָס וועט זיך גיך ענדיקן?“ — האָט גריגאָרי געפרעגט מיט די אויגן, זייטיק אויפכאַפּנדיק פעטראָס בליק. פעטראָ האָט אַ באַוועג געטון מיט די ווינקלען פון די ליפּן, אויסלעשנדיק זיין שמייכל: „גיך... דערנאָך האָט גריגאָרי דריי מאָל געקוישט דעם ווייבס פייכטע, נישט באַטעמטע ליפּן. אין צער-

קווע האָט זיך צעטראַגן אַ טשאַד פון די אויסגעלאָשענע ליכט און
עס האָט זיך דערהערט אַ טופען פון די מענטשן, וואָס האָבן זיך
געפאַקט צום אַרויסגאַנג.

האַלטנדיק נאַטאַליעס גרויסע שאַרסטקע האַנט אין זיין האַנט,
איז גריגאָרי אַרויסגעגאַנגען אין פּאַליש אַרין. עמעצער האָט אים
אַנגעטון דאָס היטל אויפן קאַפּ. עס האָט מיט פּיאָלון אַ ווייע גע-
טון אַ וואַרים דרום-ווינטל. פון סטעפּ האָט געאַטעמט מיט נאַכ-
טיקער קילקייט. ערגעץ איבערן דאָן האָט בלוי זיך געשלאַנגלט אַ
בלויץ, ס'האַט זיך דערנענטערט אַ רעגן און, צונויפגיטנדיק זיך
מיטן גערויש פון די שטימען, האָבן אויף יענער זייט וויסן פלייט
לאַקנדיק און צעטרלעך געקלונגען די גלעקלעך אויף די העלזער
פון די פּערד, וואָס האָבן נישט געקאַנט רויק איינשטיין.

XXIII

די קאַרשונאַווס זענען געקומען ערשט נאַכדעם, ווי מען
האַט שוין די חתן-פּלה געהאַט אַוועקגעפירט אין צערקווע אַרין.
פאַנטעלעי פּראַקאַפּיעוויטש איז פריער אַלעמאַל אַרויסגעגאַנגען
פון טויער, זיך איינגעקוקט לענגאויס דער גאַס, אָבער דער וועג,
ערטערווייז אַ באַוואַקסענער מיט שטעכיקע דערנער, איז געווען
פּוסט און לער, ווי אויסגעקערט. ער האָט אַריבערגעפירט דעם
בליק איבערן דאָן. דאָרט האָט קלאַר זיך געזען דער געלער פּאַס
פון וואַלד און דער צייטיק-באַפּרענזלטער ראָר, וואָס האָט מיד
זיך געבויגן איבער די וואַסער-בלומען פון טייכל אויף יענער זייט
דאָן.

אַ פאַרהאַרבסטקע, שווערמוטיקע, בלויע פאַרדרימלטיקייט
האַט זיך צונוי-געגאַסן מיטן בין-השמשות און איינגעהילט דעם
כּוּטאַר, דעם דאָן, די קרייד-בערג, דעם אין ליליאַ-נעפל פאַרשוואַ-
מענעם וואַלד אויף יענער זייט דאָן, דעם סטעפּ. ביים אויסבויג
פון שליאַך, דאָרט וואו די נועגן צעשיידן זיך, האָט דין זיך גע-
צייכנט דער שאַרפּער שפיץ פון קלויסטערל.

צו פאנטעלעי פראקאפיעוויטשס אויער האָט זיך קוים הער-
 באַר דערטראַגן אַ קלאַפּן פון רעדער און בילדן פון הינט. פון פלאַץ
 זענען האַסטיק אַרויסגעפאַרן צוויי בריטשקעס אויף דער גאַס. זיך
 וויגנדיק אויפן געזעס, זענען אויף דער פּעדערשטער בריטשקע
 צוזאַמען געזעס מיראַן גריגאָריעוויטש און לוקיניטשאַ, קעגנאיבער
 זיי - דער זיידע גרישאַקאַ אין אַ נייעם מונדיר מיט די געאַרגי-
 קרייצן און מעדאַלן. אָנגעטריבן האָט מיטקאַ, זיצנדיק נאַכלעסיק
 אויפן פּעדערשטן געזעס, - ער האָט די זאַטע שוואַרצע פּערד,
 וואָס האָבן זיך געטראַגן אין ווילדן גאַלפּ, אפילו נישט געוויזן
 די בייטש, וואָס איז אַרונטערגערוקט געווען אונטערן געזעס. אויף
 דער צווייטער בריטשקע האָט מיכעל, אַן אויסגעבויענער אַהינטער
 מיט פאַרריסענע לייצן, זיך באַמיט איינצוהאַלטן די גאַלפּירנדי,
 קע פּערד. זיין פאַרשיצט אָנברעמיק פנים איז באַדעקט געווען
 מיט אַ פּיאַלעטער רויטקייט און אַ געדיכטער שווייס איז גערונען
 פון אונטער זיין דאַשיק אַפּער, וואָס איז געשפּאַלטן געווען אין
 דער העלפט.

פאָנטעלעי פראַקאָפיעוויטש האָט אויפגעפראַלט דאָס טויער,
 און די בריטשקעס זענען איינע נאָך דער אַנדערער אַריינגעפאַרן
 אין הויף.

פון גאַנעק איז חשיבותדיק ווי אַ גאַנז אַראַפּגעשוואומען
 איליניטשאַ, פאַרקערנדיק מיטן קלייד די בלאַטע, וואָס איז אָנגע-
 טראָגן געוואָרן אויף די טרעפּ.

- מיר בעטן זייער, טייערע מחותנים! טוט אָן אַ פּבּוד
 אונזער אַרימער שטוב! - האָט זי מיט איר היפּשן קערפּער זיך
 אַ בוק געטון.

פאָנטעלעי פראַקאָפיעוויטש האָט זייטיק אָנגעבויען דעם קאַפּ
 און ברייט צענומען די הענט:

- מיר בעטן זייער, מחותנים! קומט אַריין - ער האָט אַ
 געשריי געטון, מען זאָל אויסשפּאַנען די פּערד און צוגעגאַנגען
 צום מחותן.

מיראַן גריגאָריעוויטש האָט זיך אָפּגעקלאַפּט מיט דער האַנט

דעם שטויב פון די שאַראַוואַרן. זיי האָבן זיך באַגריסט און אַרויפ־געגאַנגען אויפן גאַנעק. דער זיידע גרישאַקאָ, וואָס איז צעטרייסלעך געוואָרן פון גיכן פאָרן, איז הינטערשטעליק געבליבן.
— קומט אַריין, מחותן, קומט אַריין! — האָט איליניטשנאַ פאַרבעטן.

— נישקשה, אַ דאַנק... איך וועל אַריינגיין, איך וועל אַריינגיין... גיין...

— מיר האָבן זיך קוים דערוואַרט אויף אייך, קומט אַריין. דוניאַשאַקאָ, גיב־דעם מחותן דאָס בעזעמל־דעם מונדיר אָפּצורייניקן. ס'איז אַ שטויב היינט, אַז מען קאָן דעם אָטעם נישט כאַפֿן.

— יאָ טאַקע, אַ טריקעניש... דערפאַר איז אַ שטויב... באַ-אימרויקט אייך נישט, מחותנתע, איך וועל נאָר דאָ... — דער זיידע גרישאַקאָ, נייגנדיק זיך פאַר דער נישט איבערגעשפיצטער מחותנתע, האָט הינטערוויילעכטס זיך גענומען רוקן צו דער שאַפּע. און פאַרשוואַנדן הינטערן געפאַרבטן ווענטל פון דער ווייע-מאַשין.

— זיך צוגעטשעפעט צום אַלטן, די טפּשה! — האָט פאַנטע-לעי פראַקאָפּיעוויטש זיך אַ וואָרף געטון, אָפּוואַרטנדיק איליניטש-נען ביים גאַנעק. — ער איז אַן אַלטער מאַן, דאַרף אַהינטערגיין, און זי, די בהמה, טפו!...

— פּונוואַנען זאָל איך וויסן? — האָט איליניטשנאַ זיך פאַר-שעמט.

— האָסט געדאַרפט פאַרשטיין. נו, גאַרנישט. גיי, פיר אַריין די מחותנתע.

ביי די געדעקטע טישן איז אַ שיכורער ליאַרעם פון די בגילופּנדיקע געסט. די מחותנים האָט מען אין שטוב אַוועקגעזעצט ביים טיש. באַלד איז פון צערקווע געקומען דאָס יונגע פאַר-פאַנ-טעלעי פראַקאָפּיעוויטש האָט מיט אַ טרער אין אויג אָנגעגאַסן פון דער פּלאַש.

— נו, מחותנים, פאַר אונזערע קינדער. ס'זאָל זיין אין אַ

מזלדיקער שעה... זיי זאָלן געזונט און גליקלעך זיך עלטערן...
דעם זיידן גרישאַקאָ האָט מען אָנגעגאַסן אַ בייַכיק גלעזל און
אַרייַנגעגאַסן אַ העלפט אין זיין מויל, דעם פאַרוואַקסענעם מיט דער
גרינלעכער פאַרד, די צווייטע העלפט - אין שטייפן קאָלנער פון
מונדיר. מען האָט געטרונקען, זיך אָנקלאַפּנדיק. געטרונקען סתם
אַזוי. דער ליאַרעם איז געווען, ווי אויף אַ יאַריד. קאַרשונאַווס
ווייטער קרוב, דער אַלטער אַטאַמאַניעץ ניקיפּאָר קאָלאָועידין,
וואָס איז געזעסן אין סאַמע עק טיש, האָט אויפגעהויבן די צע-
קראַטשעטע האַנט און געברומט:

- ביטער!

- בייַ-יטער!... - האָט מען ביים טיש אונטערגעכאַפט.
- אָך, ביטער!... - האָט זיך אָנגערופן די פּויל-געפאַקטע קיך.
גריגאָרי האָט, אָן אָיגעכמורעטער, געקושט דעם ווייבס פאַר-
שמאַכטע ליפּן, ווילד געבלאַנדזשעט מיטן בליק אַרום זיך.

רויטע פּנימער. פון בראַנפן מאַטע, עזותדיקע בליקן און
שמייכלען, מיידער, וואָס קייען מיט הנאה און טריפּן מיט שיכורן
גאַווער איבער די געהאַפטענע טישטיכער. בקיצור - אַ תּונוה.
ניקיפּאָר קאָלאָועידין האָט געשטשירעט זיין קרום-צייניק מויל און
אויפגעהויבן די האַנט.

- ביטער!... - אויפן אַרבל פון זיין בלויען אַטאַמאַנישן מונ-
דיר האָבן זיך געקנייטשט די דריי גאַלדענע בענדלעך, וואָס ער
האַט באַקומען פאַר דער דינסט איבערן טערמין.

- בייַ-יטער!...

גריגאָרי האָט מיט פאַראַכטונג זיך איינגעקוקט אין קאָלאָ-
וועידינס שטשערבאַטע מויל, זיין פייכטע, רויטע צונג איז ביים
וואָרט „ביטער“ אים דורכגעקראַכן ווי אַ רערל צווישן די קרומע ציין.
- קושט אייך... - האָט פעטראָ געצישעט, באַוועגנדיק מיט
די צעפלעך פון זיינע וואַנסעס, נאַסע פון בראַנפן.

אין קיך האָט דאָריאַ אַ בגילופּנדיקע און פאַררייטלטע, אָג-

געהויבן זינגען אַ ליד. מען האָט עס אויפגעכאַפט, איבערגעטראָגן
אין שטוב אַריין.

שטראַמט דאָס טייכל, שלאַפט די בריק,
פאַרן מיר אַריבער...

די קולות האָבן זיך צונויפגעפלאַכטן, און כריסטאָניאַ איבער-
שרייענדיק אַלע אַנדערע, האָט געהורזשעט, אויפטרייסלענדיק די
שויבן פון די פענסטער:

און ווער ס'האַט אינו נאַר דערלאַנגט,
האַבן מיר אויסגע-טרוג-קען.

און אין שלאַפצימער - אַ כסדרדיק געפישטשעריי פון די
ווייבער:

כ'האַב פאַרלוירן, איך, מיין קול פאַרלוירן.

און צוהילף - עמעצנס זקנישע מענער-שטימע, וואָס צי-
טערט, ווי אַ רייף אויף אַ פאַס:

כ'האַב פאַרלוירן, איך פאַרלוירן,
כ'האַב מיין קול פאַרלוירן.
אין די פרעמדע גערטענער -
כ'האַב יאָגדעס דאַרט געקליבן.

- געלעבט זאָל ווערן, גיטע מענטשן!...
- דאָס שעפסנס פאַרויך.
- די לאַפע נעם צו... דער מאַן... אַט איז ער דאָן... ער
קוקט.
- ביי-יטער!...

- דער אונטערפירער זשענירט זיך נישט, זעסט ווי ער באַ-
גייט זיך מיט דער מחותנתטע.
- אָבער ניין, דו זיי אונז מיט שעפנס נישט מכבד... אין
אפשר וויל איך גאָר יעשאַט... און איך וויל טאַקע: ער איז
פע-ע-עט.

- קום, פראַשאַק, קאָמיר דעם געזעגן-כוס אויסטרינקען...
- דאָס פייער האָט זיך צעפלאַקערט...
- סעמיאָן גאַרדעעוויטש!
- אָ?
- סעמיאָן גאַרדעעוויטש!
- אָ?
- גיי דו צום טייוול, הוינטישע זרע!

אין קיך האָט דער דיל וואַקלהאַפט זיך געוויגט; עס האָבן
געזעצט אָפּצאָסן, עס איז אַראָפּגעפאַלן אַ גלאָז; דער קלאַנג איז
פאַרטרונקען געוואָרן אין אַלגעמיינעם ליאַרעם. גריגאָרי האָט אַ
קוק געטון אין קיך אַריין איבער די קעפּ פון די, וואָס זענען גע-
זעסן ביים טיש: מיט אויסגעשרייען און קוויטשערייען האָבן די
וויבער דאָרט געטאַנצט אין אַ ראָד. זיי האָבן געטרייסלט מיט די
גרייטע הינטנס (קיין דאַרע איז נישט געווען, איטלעכע איז געווען
אַנגעטון אין אַ פינף, זעקס קליידער), געפאַכעט מיט די געהאַפטע-
נע טיכער, באַוואויגן מיט די עלענבויגנס צום טאַקט פון טאַנצן.
באַפעלעריש האָט אַ רוף געטון די דריי-רייענדיקע האַרמאַ-
יע. דער האַרמאָניסט האָט אויפגעשפילט אַ קאָזאַטשאַק, זיך באַ-
לייטנדיק אויף די בעסער.

- אַ ראָד מאַכט! אַ ראָד!
- רוקט איך אַריין אַ ביסל, ליבע געסט! - האָט פעטראַ
געבעטן, שטופענדיק די וויבערישע בייכער, צעהיצטע פון טאַנצן.
גריגאָרי איז הייטער געוואָרן און אַ וואונק געטון צו נאָ-
טאַליען.

- פעטראַ וועט באַלד זיך אַ לאָז געבן אין אַ קאָזאַטשאַק,
וועסט זען.

— מיט וועמען ?
— זעסט נישט ? מיט דיין מאמען.
לוקיניטשנא האָט פאַרלייגט די הענט אויף די היפטן, אין דער לינקער — דאָס טיכל.

— נו, גיי אַרויס, אַנישט — וועל איך !...
פעטראָ האָט לייכט צוגעטענצלט צו איר, אויפן פיינסטן אויפן זיך אַ זעץ געטון אויף דער קני און הינטערוויילעכטס אומגעקערט אויף זיין אָרט. לוקיניטשנא האָט פאַרהויבן דאָס קלייד, ווי זי וואָלט זיך געקליבן איבער אַ קאַלדזשע אַריבערצושפרייזן, — גענומען צוקלאָפן צום טאַקט מיט די שפיצן שיד, זיך אַ לאָז געטון אין ליאַרעם פון אַלגעמיינער אַנערקענונג, וואַרפנדיק מיט די פיס, ווי אַ מאַנטפערשוין.

דער האַרמאַניסט האָט מיט אַ מחנה פלינק-צאַפלידיקע טע-נער זיך אַראָפגעלאָזט אויף דער נידעריקסטער אַקטאווע. די טע-נער האָבן פעטראָ אונטערגעשווענקט און אַ הייב געטון פון אָרט. אויסשרייענדיק, האָט ער זיך אַוועקגעלאָזט, מאַכנדיק בענקעלעך און אונטערשפרינגענדיק. ער האָט זיך געפאַטשט מיט די הענט איבער די כאָלעוועס פון די שטיוול, פאַרביסן אַ האַלבע וואַנסע מיט אַ ווינקל פון מויל. זיינע פיס האָבן געפלאַטערט, שנעל צי-טערנדיק מיט די קניען. דער פאַרשוויצטער טשוב, נישט קאָנענ-דיק נאָכאיינלן די פיס, האָט אַרומגעטאַנצט איבערן שטערן.

גריגאָריעס בליק איז פאַרשטעלט געוואָרן דורך די פלייצעס, וואָס האָבן זיך ציוניפגעפאַקט ביי דער טיר. ער האָט בלויו גע-הערט דאָס כסדרדיקע זעצן פון די אַפצאַסן מיט די פאַדקאוועס, ווי אַ סאָסנע-ברעט וואָלט קנאַקנדיק געברענט, און די אויפמונטערנ-דיקע געשרייען פון די שיפורע געסט.

צום סוף האָט געטאַנצט מיראַן גריגאָריעוויטש מיט איליניטש-נען. ער האָט געטאַנצט געזעצט און ערנסט — ווי אַלץ וואָס ער האָט געטון.

פאַנטעלעיי פראַקאָפיעוויטש איז געשטאַנען אויף אַ טאַבירעט, באַוועגט מיטן הינקענדיקן פוס אין געקנאַקט מיט דער צונג. אַני-

שטאַט די פּיס, האָבן ביי אים געטאַנצט די לייפן, וואָס האָבן זיך
 נישט געפונען קיין רוג, אין דאָס אויעררינגל.
 אַלע האָבן געטאַנצט אַ קאַזאַטשאַק: סיי די אויסגעצייכנטע
 טענצער, סיי די, וואָס האָבן נישט געקאַנט ווי געהעריק אַ פּוס
 שטעלן.

צו אַלע האָט מען געשריגן.

— האַלט דיך!

— פּלינקער! אויך, דו!...

— פּיס האָט ער לייכטע, נאָר אַ הינטן אַ שווערן.

— ריר דיך, ריר דיך!

— אונזערע נעמען אויס.

— היציקער, וואָרים כ'וועל דיך...

— ער איז פאַרשטייפט געוואָרן, די נבלה. טאַנץ, וואָרים

דו קריגסט מיט אַ פּלאַש איבערן קאַפּ.

דער שיכורער זיידע גרישאַקאַ האָט אַרומגענומען די בריי-

טע פּלייצע פון זיין שכן אויף דער באַנק, אים געזשומעט, ווי אַ
 מוק אין אויער אַריין:

— אין וועלכן יאָר האָסטו געשוואוירן?

זיין שכן, אַ שווערער, ווי אַ מען-באַוואַקסענער דעמב,

האָט זיך צעהודזשעט, פּאָכענדיק מיט דער האַנט:

— אין ניין און דרייסיקסטן, מיין זון.

— אין וועלכן? האַ? — דער זיידע גרישאַקאַ האָט נאָענט

אונטערגעשטעלט דעם גערינצלטן מושעל פון זיין אויער.

— אין ניין און דרייסיקסטן, האָב איך געזאָגט.

— און ווער זענט איר? פּונדאָנען?

— דער וואַכמייסטער פון באַקלאַנאָווער פּאַלק, מאַקסיס באַ-

גאַטירעוו. אַ געבוירענער אין כּוּטאַר... אין כּוּטאַר — דער רוי-

טער יאָר.

— אַ קרוב פון די מעליעכאָווס?

— ווי?

— אַ קרוב פון די מעליעכאָווס?

— אהא, א זיידע.

— סוין באקלאַנאווער פּאָלק?

דער אַלטער האָט געקוקט מיט אויסגעלאָשענע אויגן אויפן זיידן גרישאַקא, אַרומואַרפּנדיק אַ נישט צעקייטן ביסן איבער די נאַקעטע יאַסלעס, און געשאַקלט מיטן קאַפּ.

— האָט איר דאָך אין דער קאוואַזער קאַמפּאַניע זיך באַ-טייליקט?

— אונטער דער אָנפירונג פון פאַרשטאַרבענעם באַקלאַנאוון אַליין געדינט, אַ ליכטיק גן-עדן זאָל ער האָבן. קאוואַז דעראַ-בערט... זעלטן אַ קאַזאַק האָט געקאַנט אין אינזער פּאָלק אָנקא-מען... די וואַקס האָט געמוזט זיין, ווי אין דער גוואַרדיע... דער זעלבער שטעל... הענט — לאַנגע, און פלייצעס אַזעלכע — אַז מען וואַלט געקאַנט אַ היינטיקן קאַזאַק אין דער ברייט אויס-לייגן... אַט, זון מיינער, סאַראַ מענטשן ס'זענען אַמאָל געווען... זיין עקסעלענץ, דער פאַרשטאַרבענער גענעראַל, האָט אַמאָל באַ-וויליקט אין טשעלענזשער אַזל מיך מיט זיין ראַפּניק מכבד צו זיין... .

— און איך האָב אין דער טערקישער קאַמפּאַניע זיך באַטיי-ליקט... האַ? יאָ. זיך באַטייליקט. — דער זיידע גרישאַקא האָט זיך באַמיט אויסצוגלייכן די איינגעפאַלענע ברוסט, אויף וועלכער די געאַרגיעס האָבן צוגעקלינגען.

— מיר האָבן פאַרנומען דעמדאָזיקן אַזל באַגינען, אין מיטאַג-צייט שפּילט שוין דער טרומייטערער אויף אַלאַרם...

— אויך מיר האָבן די געלעגנהייט געהאַט דעם ווייסן צאַר צו דינען. עס איז פאַרגעקומען אַ שלאַכט הינטער ראָשיטש, און אונ-זער פּאָלק, דער צוועלפטער דאָנער קאַזאַק-פּאָלק, האָט געקעמפט מיט זייערע יאַנטשאַרן.

— שפּילט דער טרומייטערער אויף אַלאַרם... — האָט דער באַק-לאַנאוויטשיק ווייטער גערעדט, נישט אויסהערנדיק דעם זיידן גרי-שאַקא.

— זייערע יאַנטשאַרן זענען — ווי אונזערע אַטאַמאַנצעס.

יאָ. - דער זיידע גרישאַקאָ בייזערט זיך, פאַכעט אָן אויפגערג. טער, מיט דער האַנט. - זיי דינען זייער צאר, און טראָגן ווייסע זעק אויף די קעפּ. האָ? ווייסע זעק אויף די קעפּ.

- זאָג איך אזוי צו מיין קאַמעראַד: „טימאַשאַק, זאָג איך, מיר וועלן אָפּטרעטן. נעם אַראָפּ דעם טעפּיך פון דער וואַנט און לאָמיר אים מיט די רעמעטן צום זאַטל צובינדן...“

- צוויי יעגאַרן האָבן איך! אויסצייכענונגען פאַר מיליטערי. שווי הערדישקייט!... אַ טערקישן מאַיאָר לעבעדיקערהייט אין גע- פאַנגענשאַפט גענומען...
דער זיידע גרישאַקאָ וויינט און קלאַפּט מיטן דאַרן פּויסטל

בער די אָפּקליינגענדיקע בערישע פלייצעס פון באַקלאַנאווישק, בער יענער, איינטינקענדיק אַ שטיקל הון אין קערשנאָפּטיקער מעלבריי, אַנשטאַט כריין, קוקט מיט אויסגעלאַשענע אויגן אויפן פאַרגאַסענעם טישטוך און מאַמליעט מיטן איינגעסאַלענעם מויל :

- אַט, זון מיינער, צו וואַסער זינד דער טייוול האָט מיך אָנגערעדט... - דעם אַלטנס אויגן קוקן מיט טויטער פאַרעקשנט- קייט אויף די ווייסע פאַלדן פון טישטוך, ווי ער וואַלט געזען נישט קיין טישטוך, אַ פאַרגאַנסט מיט זופּ און בראַנפן, נאָר די שנייאיק-בלענדנדיקע פאַלדן פון די קאווקאַזער בערג. - ביז דעמאָלט האָבן איך קיינמאָל אין לעבן צו קיין פרעמדס זיך נישט צוגערייט... עס מאַכט זיך, מיר פאַרנעמען אַ טשערקעסן-אַיל, אין די סאַקלעס - איז אַ פאַרמעגן, אָבער איך בין נישט גיריק... גנבה מאַכט נישט ריין... און דאָ, זעט איר, איז מיר דער טעפּיך מיט די פראַנגן אזוי אין אויג אַריינגעפאַלן... ס'וועט זיין אַ דערע פאַרן פערד, האָבן איך געטראַכט...
- מיר האָבן די אַלע פאַרשידענע מערקווירדיקייטן געזען.

אויך אין די ווייטע לענדער געווען. - דער זיידע גרישאַקאָ באַ- מיט זיך אַריינצוקוקן דעם שכן אין די אויגן, נאָר דעם שכנס טיפע אוינגלעכער זענען פאַרוואַקסן, ווי אַ הייל מיט דערנער. די גרויע, צעשוּיבערטע ברעמען און באַרד האָבן זיי פאַרשטעלט. דער זיידע גרישאַקאָ קאָן זיך נישט דורכקריגן צו זיי.

ער פאַרט אויף אַ שפיצל. ער וויל צוציען דעם שכנס אויפ-
מערקזאַמקייט מיטן שלאָגפערטיקסטן מאַמענט פון זיין דערציילונג,
און ער הייבט דעריבער אָן גלייך פון עיקר :
— און דער עסאַיל טערסינצעוו קאַמאַנדעוועט : „אין קאַ-
לאַנע-אַפטיילונגען, האַלאַפּירנדיק — אַרש-אַרש!“
דער זידע, דער באַקלאַנאַווטשיק, פאַררייטט דעם קאַפּ,
ווי אַ פּראַנט-פּערד, ווען עס דערהערט די טרומיט, און
שעפטשעט, אַראַפּלאַזנדיק די קנופּאַרטיקע פּויסט איבערן טיש :
— די פּיקעט צום קאַמף, די שווערן אַרויס, באַקלאַנאַוו-
צעס! ... — דאָ ווערט זיין קורץ פּלוצלינג קרעפטיק, די מאַטע
אַפּלען בליצן-אויף און צינדן זיך אָן מיטן אַמאָליקן וויסן פּיער,
פאַרלאַשענעם פון אַלטיקייט. — באַקלאַנאַווצעס — כּוואַטן! ... —
ברומט ער, אויפמאַכנדיק דאָס מויל מיט די געלע נאַקעטע יאַס-
לעס, — אין אַטאַקע... מאַרש, מאַרש! ...
און ער קוקט מיט אַ טראַציקן בליק אויפן זידן גרישאַקאַ,
שוין נישט אַפּווישנדיק מיטן ברודיקן אַרבל פון טשעקמען די
טרערן, וואָס קיצלען אים אין דער גאַמבע.
דער זידע גרישאַקאַ ווערט אויך הייטער.

— ער האָט אונז אַרויסגעגעבן די קאַמאַנדע און אַ פּאָך גע-
טון מיט דער שווערד. מיר האָבן זיך אַוועקגעלאָזט אין גאַלאַפּ,
און די יאַנטשאַרן האָבן זיך אויסגעשטעלט אַזוי, — ער צייכנט אָן
מיטן פינגער אַ נישט גלייכן קאַסטן אויפן טישטוך, — און שיסן
צו אונז, צוויי מאָל זענען מיר געגאַנגען אויף זיי, און זיי האָבן
אונז ביידע מאָל אַפּגעשטויסן. פּלוצלינג האָט פון פּלאַנג, פון וועלדל
אַרויס זיך באַוויזן זייער קאַוואַלעריע. אונזער קאַמאַנדיר גיט די
קאַמענדע. זענען מיר אַוועק צום רעכטן פּליגל, זיך איבערפּאַר-
מירט — און אויף זיי אַרויף! מיר האָבן זיך אַריינגעשניטן. צע-
טרעטן, וואָסער קאַוואַלעריע וועט קעגן קאַוואַקן ביישטיין, מיראַ,
זענען זיי וואַיענדיק אַוועק צום וואַלד... זע איך, עס רייט זיך
סאַר מיר זייערס אָן אַפּיציר אויף אַ טונקל-ברוין פּערה. אַזאַ
וואוילערישער, מיט שוואַרצע נאַכהענגענדיקע וואַנסעס, ער קוקט

כסדר אויף מיר און נעמט אַרויס דעם פּיטטאַלעט פון דער שייד. און די שייד איז צום זאָטל פון פּערד צוגעטשעפעט... ער האָט אויסגעשאָסן און נישט געטראָפּן. דאָס האָב איך אַ דריק געגעבן דעם פּערד מיט די שפּאַרן און זיך אַ לאַז געטון. כ'האָב אים געוואָלט מיט דער שווערד אַראָפּהאַקן, אָבער זיך מישב געווען. ס'איז דאָך אַ מענטש... כ'האָב אים אַ כאַפּ-געטון מיט דער רעכטער האַנט אין דער העלפּט, און ער איז מיר, זעט איר, גלייך פון זאָטל אַרויסגעפּלויגן. ער האָט מיר די האַנט צעביסן, אָבער איך האָב אים פּאַרט גע-נומען...

דער זיידע גרישאַקאָ האָט טריומפּירנדיק אַ קוק-געטון אויפן שכן: יענער האָט געהאַט אַראָפּגעלאָזט דעם גרויסן קאַנטיקן קאַפּ אויף דער ברוסט און אין גערויש אַנטשלאָפּן געוואָרן, באַטעמט שוואַרכנדיק.

טוף פון ערשטן בוך.

דער שטילער דאן

היכאיל שאלאכאון

דער שטילער דאן

ר 8 מ 1

פון רוסיש: שלמה שיינבערג

ידישע אוניווערסיטעט - פליאטאק
ווארשע 1936

מיכאיל שאלאכאו

דער שטילער דאן

דאס צווייטע בוך

פון דזשיי. שלאח שיינבערג

אוניווערסיטעט-פּרעסע

1936

דיזשע

הארשע

Druk. „Grafia“, Nowolipki 7.

צווייטע טייל

I

סערגעי פלאטאָנאָוויטש מאַכאָוו שטאַמט פון ווייטן יחוס. אין די צייטן פון פיאָטער דעם ערשטן איז אַמאַל קיין צאָוו איבערן דאָן געשוואַימען אַ מלוכהשע באַרקע מיט סוכאַ-רעס און פולווער. די קאָזאַקן פון גנבישן שטעטל טשיגאַנאַקאַ, וואָס האָבן זייער נעסט זיך געמאַכט אויף די אייבערשטע ברעגן פון דאָן, נישט ווייט פון כאַפּער, זענען אין אַ נאַכט אָנגעפאַלן אויף דערדאָזיקער באַרקע, די שלאָפנדיקע וואַך אויסגעשאַכטן. די סוכאַרעס מיטן פולווער צוגערויבט און די באַרקע דערטרונקען. אויפן צאָרס באַפעל איז פון וואַראַניעזש געקומען מייַטער, דאָס גנבישע שטעטל טשיגאַנאַקאַ פאַרברענט, די קאָזאַקן, וואָס האָבן זיך באַטייליקט אין רויבערישן אָנפאַל אויף דער באַרקע, אין אַ קאַמף אומרחמנותדיק צעשלאַגן, דעם געפאַנגענעם עסאַל יאַקירקאַ מיט פערציק קאָזאַקן אויף שווימענדיקע תליות אויפגע-האַנגען, און אַלס וואַרענונג פאַר די צעבונטעוועטע סטאַניצעס אויף די נידעריקע ברעגן פון דאָן, די דאָזיקע הוידעלקעס געלאָזט שווימען שטראַם-אַראָפּ איבערן דאָן.

אין אַ צען יאָר אַרום האָבן אויפן זעלבן אָרט, וואו ס'האַבן פריער גערויכערט די כאַטעס פון דער טשיגאַנאַקער סטאַניצע, זיך באַזעצט קאָזאַקן, געקומענע פון ווייט, און די, וואָס זענען נאָך דער הריגה לעבן געבליבן. די סטאַניצע איז ווידער אויסגעוואַקסן און זיך אַרומגעאַרטלט מיט שיץ-וואַלן. דעמאָלט טאַקע איז עס אין דער סטאַניצע, לויט אַ וואַראַניעזשער באַפעל, אָנגעקומען אַלס משגיח און צאָרישער שפיאָן - דער פויער מאַכאָוו ניקישקאַ.

ער האָט געהאַנדלט מיט פאַרשידענע חפצים, נייטיקע אין היימישן
 קאָזאַקישן לעבן: מיט הענטלעך צו מעסערס, טיטון, קרעמיען;
 שטיינדלעך; אויפגעקויפט און פאַרקויפט גנבות און אַ צוויי מאָל
 אין יאָר געפאָרן קיין וואַראַניעזש, פלומרשט נאָך סחורה, אָבער
 אינאמתן – מיטטיילן, אַז אין דער סטאַניצע איז דערווייל שטיין
 און די קאָזאַקן גרייטן זיך נישט אויף קיין נייע רויב-אַנפאַלן.
 פון דעם ניקישקאַ מאַכאָוו האָט זיך דאָס אָנגעהויבן דעו
 סוחרישער שטאַם פון די מאַכאָווס. זיי האָבן זיך פעסט באַזעצט
 אויף דער קאָזאַקישער ערד, זיך געפרוכפערט און אין דער סטאַ-
 ניצע פאַרוואַרצלט, ווי אַ ווילד געוויקס – נישט צום אויסרייסן;
 זיי האָבן הייליק אָפּגעהיטן די האַלב-צערעבענע שריפט, וואָס דעו
 וואַראַניעזשער וואַעוואַדע האָט זייער עלטער-זיידן געגעבן, ווען
 ער האָט אים אין דער צעבונטעוועטער סטאַניצע אַריין געשיקט.
 די שריפט וואַלט זיך זיכער עד-היום דערהאַלטן, אָבער זי איז
 פאַרברענט געוואָרן אין דער גרויסער שרפה, נאָך אין די צייטן
 פון זיידן סערגעי פלאַטאַנאָוויטש, צוזאַמען מיטן הילצערנעם קעס-
 טעלע, וואָס איז אויפן ארון מיט די הייליקע בילדער געשטאַנען.
 דער זיידע האָט זיך רוינירט, פאַרטאַכלעוועט דאָס גאַנצע פאַר-
 מעגן, שפילנדיק אין קאָרטן; ער האָט שוין ווידער אָנגעהויבן אויף
 די פיס זיך צו שטעלן, אָבער די שרפה האָט אַ תל געמאַכט פון
 אַלץ, און סערגעי פלאַטאַנאָוויטש האָט געמוזט אָנהייבן אויפסטיי-
 נאָכן מקבר זיין דעם פאַראַליטישן פאַטער, האָט ער אָנגעהויבן
 האַנדלען מיט קליינע געלטער. ער האָט אויפגעקויפט חזיר-האַר
 און פעדערן אין די כוּטאַרס. אַ פינף יאָר געלעבט אין אַרימקייט,
 אָפּגענאַרט און אַרויסגעקריגן דעם גראַשן ביי די קאָזאַקן פון די אַר-
 מיקע כוּטאַרס, און דערנאָך פלוצלינג אויסגעוואַקסן פון סעריאַשקאַ
 אויפקויפער אין סערגעי פלאַטאַנאָוויטשן, געעפנט אַ קרעמל פון
 גאַלאַנטעריע אין דער סטאַניצע, חתונה געהאַט מיט דער טאַכטער
 פון האַלב-משוגענעם פאַפ, נאָכגענומען נישט קיין קליינעס נדן און
 געעפנט אַ מאַנפאַקטור-מאַגאַזין. די צייטן, אין וועלכע סערגעי פלאַ-
 טאַנאָוויטש איז צוגערעטן צו זיין מאַנפאַקטור-געשעפט, זענען געווען

גוטע. פון די סטאַניצעס אויפן לײַנקן ברעג, וואו די זאַמדיקע און לײַ-
 מי-שטייניקע ערד איז אומפרוכטבאַר, האָבן אויפן באַפעל פון דער
 מיליטערישער מאַכט, אויף דער רעכטער זייט פון דאָן אָנגעהויבן
 איבערוואַנדערן די קאָזאַקן אין גאַנצע כּוּטאַרס. די יונגע קראַסנאַ-
 קוטער סטאַניצע איז אויסגעוואַקסן און זיך אַרומגעשטעלט מיט
 בּנינים; אויף דער גרענעץ פון די אַמאָליקע פּריזישע גיטער, לענג-
 אויס די טייכלעך טשיר, טשאַרנאַיאַ און פּראָלאָוואַ, לענגאויס די
 סטעפּישע היילן און לאַנקעס, אין שכנות מיט די אוקראַינישע
 ישובים, האָבן זיך אויסגעפיקט נייע כּוּטאַרס. נאָך סחורה פלעגט
 מען פאָרן אויף אַ מהלך פון פופציק וויאָרסט און נאָך ווייטער,
 און אַצינד – אָט איז זי, די קראָם, מיט פּרישע פּאַכן פון סאַסנע-
 האַלץ, פעסט-אַנגעשטאַפטע מיט שמעקעדיקע קאַלירטע סחורות.
 סערגיע פּלאַטאַנאָוויטש האָט פּונאַדערגעוויקלט זיין געשעפט ברייט,
 ווי אַ דריי-רייאַיקע האַרמאַניע. חוץ מיט קאַלירטע סחורות, גע-
 האַנדלט מיט אַלץ, וואָס איז נייטיק אין אַ קליינער באַלעבאַטיש-
 קייט: לעדערוואַרג, זאַלץ, נאַפט, גאַלאַנטעריע. די לעצטע צייט
 האָט ער אפילו אויך צוגעשטעלט לאַנדווירטשאַפטלעכע מאַשינען.
 לעבן דער זומער צייט-לופטיקער קראָם מיט די גרינע לאַדנס זענען
 אין אַ גלייכער רייע געשטאַנען שנייד-מאַשינען, רייאיקע זייע-מאַ-
 שינען, אַקעראַייזנס, ווייערס, סאַרטיר-קאַסטנס פון דער אַקטייט-
 קער פאַבריק. אין אַ פרעמדן בייטל איז שווער דאָס געלט צו
 ציילן, אָבער דער האַנדל האָט, קענטיק, סערגיע פּלאַטאַנאָוויטשן
 געברענגט נישט קיין קליינע רווחים. אין דריי יאָר אַרום האָט ער
 געעפנט אַ תּבוואה-סקלאַד און אויפן צווייטן יאָר נאָכן טויט פון
 ערשטן ווייב גענומען בויען אַ דאַמף-מיל.

ער האָט אין זיין טונקל-ברוין פּויסטל, מיט די שיטערע
 גלאַנציק-שוואַרצע האַר, פעסט אַריינגענומען דעם טאָטארישן כּוּטאַר
 און די איבעריקע כּוּטאַרס פון דער סביבה. ווי נאָר אַ הויף – האָט
 ער געהאַט לײַגן אַ וועקסל ביי סערגיע פּלאַטאַנאָוויטשן: אַ גרינ-
 לעך פאַפּירל מיט אַ הערב פון אַראַנזש-קאַליר – פאַר אַ שנייד-
 מאַשין, אָן אויסשטייער, וואָס איז גענומען געוואָרן פאַר אַ

טאָכטער (ס'האָט אָנגערוקט די צייט די טאָכטער חתונה צו מאַכן, און אין די פאַראַמפּאָווער סקלאַדעס האָט מען די פרייז אויף ווייץ פאַרקלענערט — „גיב אויף באַרג, פּלאַטאָנאָוויטש!“), ס'האָבן נישט געפּעלט קיין סיבות... אין דער מיל אַרבעטן ניין מאָן אין מאַגאזין — זיבן, פון פיר באַשטייט די הויז-דינערשאַפט — איז שוין צוואַנציק מיילער, וואָס לעבן אויפן סוחרס השבון. פון ערשטן ווייב זענען אים געבליבן צוויי קינדער: דאָס מיידעלע ליוזא און אַ יינגל — מיט צוויי יאָר יינגער פון איר, דער אַפּאָטישער און שקראָפּליטישער וולאָדימיר. דאָס צווייטע ווייב — די דאַרע, שמאַל-בייניקע אַננאַ איוואַנאָוואַ — איז געווען אַן עקרה. איר גאַנצע פאַרשפּעטיקטע, נישט אויסגעלאָדענע מוטערלעכע ליבשאַפט און אָנגעזאַמלטע גאַליקייט (זי האָט חתונה געהאַט מיט סערגעי פּלאַטאָנאָוויטש, ווען זי איז שוין אַלט געווען פיר און דרייסיק יאָר) האָט זיך אויסגעגאַסן אויף די געבליבענע קינדער. דער שטיפ-מוטערס נערוועישער כאַראַקטער האָט נישט גוט געווירקט אויף די קינדערס דערציאָנג, און דער פּאָטער האָט זיי געשענקט אויפ-מערקזאַמקייט נישט מער, ווי דעם פּערד-מייסטער ניקיטאַ אָדער דער קעכין. די געשעפטן און אָפטע גסיעות האָבן פאַרשלאָנגען די גאַנצע פרייע צייט: דאָ קיין מאַסקווע, דאָ קיין ניושני, דאָ קיין אוריופינסק, דאָ אויף די ירידן פון די סטאַניצעס. די קינדער האָבן זיך געהאָדעוועט אָן אויפזיכט. די אין עמפינדלעכקייט אַרימע אַננאַ איוואַנאָוואַ האָט זיך נישט באַמיט אַריינצודרינגען אין די סודות פון די קינדערישע נשמות, צו גרויס איז געווען די באַלעבאַטיש-קייט, אַז זי זאָל דאָס קאַנען אין זינען האָבן, — דערפאַר זענען ברודער און שוועסטער געוואַקסן פּרעמד איינע די אַנדערע, פאַר-שידענע לויט די כאַראַקטערן, נישט ענלעכע צו אייגענע. וולאָדי-מיר איז געוואַקסן אַ פאַרשלאָסענער אין זיך, אַן אַפּאָטישער, אַ נישט-קינדיש ערנסטער, מיט אַ בליק, וואָס האָט תמיד געקוקט פון אונטערן שטערן אָפּער. ליוזאַ, וואָס האָט פאַרברענגט אין דער גע-זעלשאַפט פון שטוב-מיידל און דער קעכין, אַן אויסגעלאָסענע באַ-בע, וואָס האָט שוין אַסך דורכגעמאַכט, האָט צו פרי זיך באַקענט מיט

דער צווייטער זייט פון לעבן. די פרויען האָבן אויפגעוועקט אין איר אַ נישט געזונטע נייגיריקייט, און זי, — דעמאָלט נאָך אַ נאַיוו, נישט דרייטט מיידעלע, — וואָס איז איבערגעלאָזט געוואָרן אויף אירע אייגענע פּוּחות, איז געוואַקסן ווי אַ ווילדער יאָגדע-קוסט אין וואַלד.

די יאָרן זענען געגאַנגען פאַמעלעך.
דאָס אַלטע, ווי דער שטייגער איז, האָט זיך געעלטערט;
דאָס יונגע איז, ווי גראַז, אונטערגעוואַקסן.

און אַט האָט איינמאַל אין אַן אַוונט סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש ביי דער טיי זיך שטאַרק פאַרוואונדערט, אַ קוק געבנדיק אויף דער טאַכטער (עליזאַבעטאַ, וואָס האָט דעמאָלט געענדיקט גימנאַזיע, האָט שוין באַוווּן זיך צו פאַרוואַנדלען אין אַ געוואַקסיק, נישט מיאוס מיידל); ער האָט אַ קוק געטון, און דאָס טעצעלע בורשטי. נערנע טיי אין זיין האַנט האָט אָנגעהויבן ציטערן: „אין דער פאַרשטאַרבענער מוטער גערָטן. גאַט, וואָס פאַר אַן ענלעכ-קייט!“ — „לייזאַטשקאַ, גיב דיך נאָך אַ דריי! — ער האָט פאַרזען, אַז די טאַכטער האָט פון דער פריסטער קינדהייט אַן שטאַרק דער-מאַנט אָן דער מוטער.

וולאַדימיר מאַכאָוו, דער גימנאַזיסט פון פינפטן קלאַס, דאָס שמאַלע, קרענקלעך-געלע בחורל, איז געגאַנגען אויפן הויף פון דער מיל. ער איז ערשט נישט לאַנג געהאַט געקומען מיט דער שוועסטער אויף די זומער-פּעריען, און ווי תמיד נאָך זיין קומען אַריינגעגאַנגען אין מיל אַ קוק טון, זיך שטופן אַ ביסל צווישן פאַר-מעליקטן עולם, איינהערן זיך אין ריטמישן גערויש פון די וואַלצן, פון די טריבעס, אין געשאַרף פון די זיך גליטשענדיקע פאַסן. אים האָט געהנפּעט דאָס חשיבותדיקע פליסטערן פון די קאָזאַקן, וואָס האָבן געברענגט תבואה צו מאַלן:

— דעם באַלעבאַס' זון...

פאַרזיכטיק אויסמיידנדיק די קופּעס אַקסן-מיסט און וואַגנס, צעשטעלט סע איבערן הויף, איז וולאַדימיר צוגעגאַנגען צום טירל

און זיך דערמאנט, אַז ער איז נאָך נישט געווען אין דער מאַשין-
אַפטיילונג. ער איז צוריקגעגאַנגען.

לעבן דער רויטער נאַפּט-ציסטערנע, וואָס איז געשטאַנען
ביים אַריינגאַנג פון דער מאַשין-אַפטיילונג, האָט דער וואַלצן-מייס-
טער טימאָפּעי, דער אַרבעטער ביי דער וואָג מיטן צונאַמען
„וואַלעט“ און דער געהילף פון וואַלצן-מייסטער, דער יונגער ווייס-
צייניקער דאָוידקאַ, מיט פאַרשאַרצטע הויזן איבער די קני, געקנעטן
אַ גרויסע קופּע ליים, וואָס איז געלעגן אין דער פּאַרם פון אַ ראָד.
— אַ-אַ-אַ, דער באַלעבאַס! ... — האָט וואַלעט שפּאַטיש-באַ-
גריסנדיק זיך געווענדט צו אים.

— גוט מאָרגן.

— גוט מאָרגן, וולאַדימיר סערגיעוויטש!

— וואָס טוט איר דאָ? ...?

— מיר קנעטן ליים, — האָט דאָוידקאַ גיפטיק אַ שמיכל
געטון, מיט אַנשטרענגונג אַרויסשלעפּנדיק די פיס פון דער
זומפיקער געדיכטעניש, וואָס האָט געשמעקט מיט מיסט. —
דיין טאַטעשי איז אַ שאַד אַ רובל אױסצוגעבן — באַבעס צו דינ-
גען, רייט ער אויף אונז. אַן אױסנוצער דיין טאַטע! — האָט ער
צוגעגעבן, מיט אַ טשמאַקעריי די פיס איבערשטעלנדיק.

וולאַדימיר איז רויט געוואָרן. ער האָט געפילט צום אייביק-
שמיכלענדן דאָוידקען, צו זיין גרינגשעצנדיקן טאָן, אפילו צו זיי-
נע ווייסע, תמיד מיט שפייטעכץ-באַזאַפטיקטע ציין אַן אומבאַזיגבאַ-
רע פיינטשאַפּט.

— אַן אױסנוצער?

— יאָ. אַ שרעקלעך קאַרגער. עסט פון אונטער זיך, — האָט
דאָוידקאַ פשוט אױסגעטייטשט און אַ שמיכל געטון.

וואַלעט און טימאָפּעי האָבן איינשטימיק צוגעלאַכט. וולאַדי-
מיר האָט דערפילט אַ שטאַך פון באַליידיקונג. ער האָט קאַלט אַ
קוק געטון אויף דאָוידקען.

— וואָס-זשע... ביסט, הייסט עס, נישט צופרידן?

— פרוו נאָך דו אַריינקריכן מישן, וועסטו דעמאָלט געוואויר

ווערן. וועלכער שוטה וואָלט דאָס צופרידן געווען? דאָ וואָלט מען געדאַרפט דיין טאַטעשי אַרײַנשטעלן, אים וואָלט דער בויך אָפּגעפאַלן!

דאָוידקאָ האָט מיט אָנשטרענגונג געטאַפּטשעט אין ראָד, זיך ווינגדיק, הויך פאַררייסנדיק די פיס אין אַצינד שוין גוטמוטיק אין פּריילעך געשמייכלט. פאַרפילנדיק אָן אָנגענעמע באַפרידיקונג, האָט וואָלדימיר געטאַשט די געדאַנקען. דער נייטיקער ענטפער האָט זיך אָפגעזוכט.

— גוט, — האָט ער פאַמעלעך געזאָגט, — איך וועל איבער-געבן דעם טאַטן, אַז דו ביסט נישט צופרידן מיט דער דינסט. ער האָט זייטיק אַ קוק געטון אויף דאָוידקאָס פנים און איבערראַשט געוואָרן פון אַרויסגערופענעם איינדרוק: דאָוידקעס ליפּן האָבן נעבעכדיק און געצוואונגען געשמייכלט, די פנימער פון די אַנדערע האָבן זיך געכמורעט. אַ מינוט צייט האָבן אַלע דריי שוויגנדיק געקנעטן דאָס לייב. ענדלעך האָט דאָוידקאָ אָפגעריסן די אויגן פון זיינע שמוציקע פיס און בייז-חניפהדיק געזאָגט:

— איך האָב דאָך געשפּאַכט, וואָלדאַדיאַ... נו, בלויז אין שפּאַס דאָס געזאָגט...

— איך וועל איבערגעבן דעם טאַטן, וואָס דו האָסט געזאָגט. פילנדיק אין די אויגן טרערן פון באַליידיקונג פאַר זיך, פאַרן פאַטער און פאַר דאָוידקעס נעבעכדיקן שמייכל, איז וואָלדימיר דורכגעגאַנגען פאַרביי דער ציסטערנע.

— וואָלדאַדיאַ!... וואָלדימיר סערגיעוויטש!... — האָט דאָ-ווידקאָ דערשראָקן אויסגעשריגן און אַרויסגעקראַכן פון דער קופּע לייב, גלייך אַראַפּלאָונדיק די הויזן איבער די פיס, פאַרשמירטע ביז איבער די קניען.

וואָלדימיר האָט זיך פאַרהאַלטן. דאָוידקאָ איז, שווער אַטעמענדיק, צוגעלאָפּן צו אים.

— דערציילט נישט דעם טאַטן... דאָס איז אין שפּאַס געזאָגט געוואָרן... זייט מוחל אַ שוטה... בנאמנות, אָן שלעכטן מיין!... אין שפּאַס...

— גוט, וועל איך נישט דערציילן!... — האָט וולאָדימיר מיט אַ פאַרקרימט פנים אויסגעשריגן און זיך געלאָזט גיין צום טירל. דאָס רחמנות צו דאָוידקען האָט גובר געווען. מיט אַ גע-פיל פון פאַרלייכטערונג האָט ער גענומען שפּרייזן לענגאויס דעם ווייסן שטאַכעטענעם פּלויט. פון דער שמידעריי, וואָס האָט זיך גע-פונען אין ווינקל הויף פון דער מיל, האָט זיך געהערט דאָס ריט-מישע קלאַפן פון האַמער: איין מאָל איבערן אייזן — דומפ און ווייך, צוויי מאָל — אונטערשפּרינגענדיק — איבערן קלינגענדיקן אַמבאָס.

— נאַכוואָס האָסטו גערירט? — האָט צום געהער פון אַוועק-גייענדיקן וולאָדימיר זיך דערטראָגן וואַלעטס געדעמפטער באַס. — ריר נישט, וועט נישט שטינקען. „זעסט, נברות, — האָט וולאָדימיר מיט כעס אַ טראַכט געטון, — אָט, ווי זיי דריקן זיך אויס... דערציילן, צי נישט דער-ציילן?“

אומקערנדיק זיך, האָט ער דערזען דאָוידקעס פּריערדיקן ווייס-צייניקן שמיכל און פעסט באַשלאָסן: „יאָ דערציילן!“ אויפן פּלאַץ איז פאַרן מאַגאַזין צוגעבוידן צום סלופ געשטאַ-נען אַן איינגעשפּאַנט פערד אין אַן אַרבע. פון דאָך פון דער פייערלעשער-שאַפּע האָבן קינדער געטריבן אַ מחנה גרויע טשווי-טשערנדיקע פייגל. פון דער טעראַסע האָט געהודזשעט דעם סטודענט באַיאַרישקינס הייליכיקער באַריטאַן און נאָך עמעצנס קול — אָפּגעריסן, הייזעריקלעך.

וולאָדימיר איז אַרויפגעגאַנגען איפּן גאַניק, איבער אים האָט זיך צעוויגט דאָס געבלעטער פון די ווילדע וויינטרויבן, וואָס האָבן געדיכט אַרומגעפּלאַכטן דעם גאַניק מיט דער טעראַסע, אַראָפּהענגענדיק אין גרינע, שוים-אַרטיקע קוטשמעס פון בלויען, געשניצטן קאַרניז.

באַיאַרישקין האָט געשאַקלט מיטן פּיאַלעט-געגאַלטן קאַפּ און גערעדט, זיך ווענדנדיק צו יונגן, אָבער שוין בערדיקן לערער באַלאַנדאַ, וואָס איז געזעסן לעבן אים.

- איך לייען אים און, נישט געקוקט דערזיך, האָט זיך נין א זון פון אַ קאַזאַק, אַן ערד-אַרבעטער, און ס'וועט זיין פרייהילע- גירטע קלאָסן אַ גאַנץ נאַטירלעכע שוואַה, - ווען זייער, שטעלט אייך פאַר, באַדויער איך בין ווייטיק דעמאָדזשיק אַמטערגיינע- דיקן שיכט. איך אליין ווער שיער אַן אַדעליקער און געבאָזיער, פאַרטיף מיך מיט אַנטציקונג אין זייער אידעאל סוף דער פרוי, ווייטיק אויף זייערע אינטערעסן, - מיט איין ווערט, דער טיילע ווייסט וואָס! אָט, טייערער מיינער, וואָס עס הייסט אַ זשאַני ו זשאַן קאָן אויך דעם גלויבן בייטן.

באַלאַנדאַ האָט זיך געשפּילט מיט דער טרענדיז פון זיין זין. דענער גאַרטל און, איראַניש שמייכלענדיק, באַטרעכט די רויטע, מיט וולייטשקע אויסגענייטע מוסטערן אויף זיין רובאַכע. ליזאַ איז געזעסן ברייט-אויסגעלייגט אין פּאַטעל. דער שמועס האָט זי, משמעות, לגמרי נישט אינטערעסירט. זי האָט מיט גלייכגילטיקע, ווי עפעס פאַרלירענע און עפעס זוכנדיקע אויגן פּאַנאָווייליק גע- קוקט אויף באַיאַרישקיןס פּיאָלעט-צעראַצטן קאַפּ. וואַלדימיר איז דורכגעצונגען, זיך פאַרנייגנדיק, און אָנגע- קלאַפט אין פּאַטערס קאַבינעט. סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש איז געזעסן אויף אַ קילער לעדערנער קאַזעטקע און געבלעטערט דאָס יוני- בוך פון חודש-זשורנאַל „רוסקאיע באַגאַטסטוואַ“. אויסן דיל איז געלעגן דאָס געל-ביינערנע פּאַפּיר-מעסער. - האָסט עפעס געוואָלט ?

וואַלדימיר האָט אַריינגעצויגן דעם קאַפּ צווישן די אַקסלען, נערוועז גלייך געמאַכט דאָס העמד אויף זיך.

- איך בין געגאַנגען פון דער מיל... - האָט ער נישט דרייסט אָנגעהויבן, אָבער דערמאַנענדיק זיך אַן דאָווידקעס בלענדנ- דיקן שמייכל און קוקנדיק אויפן פּאַטערס קיילעכיקן, נעט אַרומגעפאַסטן בויה אין טשעסוטשאַיענעם וועסט, האָט ער שוין אַנטשלאָסן ווייטער גערעדט: - און געהערט, ווי דאָווידקא האָט זיך אויסגעדריקט...

סערגעי פלאטאָנאָוויטש האָט אויפּמערקזאָם אויסגעהערט און
געזאָגט :

— מיר וועלן אים אָפּזאָגן. גיי. — און קרעכנדיק זיך אָנ-
געבויגן נאָכן מעסער.

אין די אָוונטן פלעגט ביי סערגעי פלאטאָנאָוויטשן זיך פאַר-
זאַמלען די גינטעליגענץ פון כוואָר : באַיאַרישקין — דער סטוי-
דענט פון דער מאָסקווער טעכנישער שול; דער דאַרער, פון
גרויס אַמביציע און שווינדזוכט פאַרצערטער לערער באַלאַנדאַ;
זיין מיטוואוינערין — די לערערין מאַרפּאַ געראַסימאָוואַ — אַ קיי-
לעכיק מיידל, וואָס עלטערט זיך נישט און ביי וועלכער די האַלקע
קוקט תמיד נישט אָנשטענדיק פון אונטערן אַפער קלייד; דער
פּאַסט-מייסטער — אַ מאָדנער פאַרשימלטער בחור, מיט אַ ריח פון
לאַק און בילדיקן פערפום. טיילמאָל פלעגט אויך קומען פון זיין גוט
דער יונגער סאָטניק יעוועני ליסטניצקי, וואָס איז געווען צוגאַסט
ביים פּאַטער — דעם אַדלמאַן און גוטבאַזיצער. אין די אָוונטן האָט
מען געטרונקען סיי אויף דער טעראַסע, געפירט נישטיקע געשפרעכן,
און ווען די לאַנגווייליקע פעדעם פון געשפרעך פלעגן זיך איבער-
רייסן, האָט עמעצער פון די געסט אָנגעשטעלט דעם באַלעבאָס'
טייערן, מיט פערלמוטער-געפאַסטן גראַמאָפּאָן.

טיילמאָל, אין די גרויסע יום-טובים, האָט סערגעי פלאטאָ-
נאָוויטש לייב געהאַט אָנצושיטן שטויב אין די אויגן: ער האָט
איינגעלאָדן צו גאַסט, מכבד געווען מיט טייערע וויינען, פרישן
קאַוויאַר, ספעציעל אויסגעשריבענעם פון באַטיסק, און די בעסטע
פאַרבייסעכצן. אין דער געוויינלעכער צייט האָט ער געלעבט
שפּאַרזאָם. דאָס איינציקע, אין וועלכן ער האָט זיך נישט אָפּגע-
זאָגט, — איז געווען ביכער. סערגעי פלאטאָנאָוויטש האָט לייב גע-
האַט צו לייענען און איז צו אַלעם דערגאַנגען מיט זיין אייגענעם,
ווי שטעכלקעס זיך טשעפענדיקן שכל.

זיין שותף, דער פלאַנדער, מיטן שפיציקן בערדלע און
איינגעגראָבענע שפעלטלעך פון די אויגן, עמיליאַן קאָנסטאַנטין-
וויטש אַטעפּין פלעגט זעלטן אַריינקומען. ער האָט תּוהנה געהאַט

מיט אַ געוועזענער נאָנאַכין פון אונט-מעדוועדישן מאָנאַסטיר, גע-
האַט מיט איר אין משך פון זיין פופצן-יעריק פאַמיליע-לעבן אַכט
קינדער און די גרעסטע טייל צייט פאַרברענגט אין דער
היים. עמיליאַן קאָנסטאַנטינאָוויטש איז אַמאָל געווען אַ שרייבער
אין אַ פולק און פון דאָרט אין זיין פאַמיליע אַריין מיטגע-
ברענגט דעם פאַרדומפענעם ריח פון הכנעה און חניפה. די
קינדער זענען אין זיין קעגנוואַרט געגאַנגען אויף די שפיץ פינגער,
גערעדט שעפּשטענדיק, יעדן אינדערפרי, נאָכן אָפּוואַשן, אין אַ
שורה זיך אויסגעשטעלט אין עסצימער אונטערן ריזיקן וואַנט-
זייגער, וואָס איז געהאַנגען ווי אַ שוואַרצער טויטן-ארון, די מו-
טער איז געשטאַנען פון הינטן, און ווי נאָר מ'האַט פון שלאַפּצי-
מער זיך דערהערט דעם פּאָטערס טרוקענע אונטערהוסטן, האָבן
זיי גלייך, מיט אַ פאַלשן טאָן, אויף פאַרשידענע קולות אָנגעהויבן:
„באַשרים, גאָט, דיין פּאָלץ“ און דערנאָך „פּאָטער אונזערער“.

עמיליאַן קאָנסטאַנטינאָוויטש, וואָס פלעגט באַווייזן זיך אָנצוטון
איידער די תפילה האָט זיך פאַרענדיקט, איז אַרויסגעקומען, דעמורענדיק
די שפּעלטלעך פון די תּמעוואַטע אויגן, אַרכיערע מַזסיק אויסגע-
שטרעקט די פלישיקע גאַלע האַנט. די קינדער זענען אין אַ רייע
צוגעגאַנגען און זי געקושט. עמיליאַן קאָנסטאַנטינאָוויטש האָט אַ
קוש געטון דער פרוי אין דער באַק און געזאָגט, נישט שאַרף
אַרויסרעדנדיק דאָס אות „טש“.

— פּאָלעצקא, האָסט פאַרברייט טיי ?

— פאַרברייט, עמיליאַן קאָנסטאַנטינאָוויטש.

— גיס-זשע אָן, נאָר שטאַרקע.

די בוכהאַלטעריע פון מאַגאַזין האָט ער געפירט. מיט אַ גע-
ציקלט כתב באַפּינטלט די זייטן אונטער די פעטע אונטערשריפטן
„דעבעט“ — „קרעדיט“. געלייענט די „בערזע-דיעות“, אומנייטיק
פאַרקלעמט זיין געבערגלעטע נאָז אין גאַלדענע פענסנע. מיט די
אָנגעשטעלטע זיך באַגאַנגען העפּלעך.

— איוואַן פעטראָוויץ, גיט דעם מענץ טאָווריצינער

פערקא .

דאָס ווייב האָט אים גערופן עמיליאַן קאַנסטאַנטינאוויטש,
די קינדער - טאַטעס, און די סוביעקטן פון מאַגאַזין - צאַצע.
ביידע גייסטלעכע - דער פּאָטער וויסאַריאַן אין דער
ערווירדיקער פּאָטער פּאַנקראַטי - האָבן מיט סערגעי פּלאַטאַנאָ-
וויטשן נישט אָנגעהאַלטן קיין פּריינטשאַפט, זיי האָבן געהאַט
אַלטע חשבונות. זיי אַליין האָבן צווישן זיך אויך נישט גע-
לעבט בשלום. דער היציקער רמאי, פּאָטער פּאַנקראַטי, האָט אויף
אַ סיפיקן אופן געקאַנט אָפטן מיאוסקייטן זיינע נאַענטע, און דער
אַלמן, וואָס האָט געלעבט מיט זיין אוקרייאנישער עקאָנאָמקע,
דער פּאָטער וויסאַריאַן מיט דער סיפּיליטיש-איינגעפּאַלענער נאָז,
פון דער נאַטור אַ העפלעכער, האָט אויסגעמיטן און נישט ליב
געהאַט דעם ערווירדיקן פּאַר זיין איבערמעסיקער גאווע און
רמאישן כאַראַקטער.

אַלע, חוץ דעם לערער באַלאַנדאַ, האָבן אין כּוּטאַר געהאַט
אייגענע הייזער. איבערן פּלאַץ האָט גדלותדיק זיך געהויבן מאַ-
כאָוס הויז, געשאַלעוועט מיט שינדלען און אָפּגעפּאַרנט אויף
בלוי. קעגנאיבער, אין סאַמע נאָפּל פון פּלאַץ, האָט זיך אויסגע-
לייגט דער מאַגאַזין מיט די טירן פון ביידע זייטן און דער אָפּ-
בליאַקירטער שילד:

„האַנדלס-הויז מאַכאָו ס. פ. און אַטעפּין ע. ק.“

ביים מאַגאַזין האָט זיך געפונען אַ נידעריקע, לאַנגע שאַפּע
איט אַ קעלער. אַ צוואַנציק קלאַפּטער ווייטער - דער געמויער-
טער, קיילעכיקער פּאַרקן פון דער צערקווע און די צערקווע גופא
מיטן קופּאָל, ענלעך צו אַ צייטיקער גרינער ציבעלע. פון דער
צווייטער זייט צערקווע - די אָפּגעווייסטע, אַמטלעך-שטרענגע
ווענט פון דער שול אין צוויי פּאַרנעמע הייזער: אַ בלויס מיט
אויך אַזאַ גערטל - דעם פּאָטער פּאַנקראַטיס, און אַ ברוינס (עס
אָל נישט ענלעך זיין) מיט אַ געשניצטן פּאַרקן און ברייטן באַל-
קאָן - דעם פּאָטער וויסאַריאַנס. אַטעפּינג גאַרנדיק, זייער קליין
הייזעלע, דערנאָך - די פּאַסט, שטרויענע און פּלעכערנע דעכער

פון די קאָזאָקישע כאַטעס, דער משופעדיקער רוקן פון דער מיל מיט די בלעכערנע, פאַרזשאַווערטע הענער אויפן דאָך. אַזוי האָט מען געלעבט, זיך באַהאַלטנדיק פאַר דער בלויער וועלט מיט דרויסנדיקע און אינעווייניקסטע לאַדנס אויף סוואַרזשנס. אין אָוונט, אויב מען איז נישט געגאַנגען צוגאַסט, האָט מען די סוואַרזשנס פאַרוקט, אָפגעלאָזט די הינט פון דער קייט, און איבערן איינגעשטילטן כוּטאַר האָט בלוין זיך געהערט די הייל-צערנע צונג פון נאַכטוועכטערס קלאַפער.

II

סוף אויגוסט האָט מיטקאָ קאַרשוואָו צופעליק זיך באַגענגט מיט סערגעי פלאַטאָנאָוויטשעס טאַכטער עליזאוועטן ביים דאָן. ער האָט נאָר-וואָס זיך אומגעקערט פון יענער זייט דאָן און, צושווימענ-דיק צום ברעג, דערזען אַ קליין געפאַרבט שיפל, וואָס האָט לייכט גערניצלט די אויבערפלאַך פון שטראָם. דאָס שיפל האָט זיך אָפער-גערוקט פון הינטערן באַרג און זיך אָנגעדרייט צום האַפן. ביי די רודערס איז געזעסן באַיאַרישקין. זיין גאַלער קאַפּ האָט גע-גלאַנצט פון שווייס, אויפן שטערן און די שלייפן זענען בולט געשטאַנען צווייגהאַפטיקע אָדערלעך.

מיטקאָ האָט נישט באַלד דערקענט עליזאוועטן. אויף אירע אויגן איז געפאלן אַ טונקל-בלויער שאַטן פון שטרויענעם הוט. זי האָט מיט זין-פאַרברוינטע הענט צו דער ברוסט צוגעדריקט אַ בינטל געלע וואַסער-לייליעס.

— קאַרשוואָו! — זי האָט גענומען שאַקלען מיטן קאַפּ, דערזענדיק מיטקען. — האַסט מיך אָפגענאַרט?
— פאַרוואָס אָפגענאַרט?
— געדענקסט, האַסט מיר צוגעזאַגט צו פאַרן מיט מיר פיש-כאַפן!

באַיאַרישקין האָט אָפגעלאָזט די רודערס און אויסגעלייכט

דעם רוקן. דאָס שיפּל איז מיט אימפעט אַרויף מיטן שפיץ אויפן
ברעג, רוישיק צעדריקנדיק די קרייד-שטיינדלעך.
— געדענקסט ? — האָט ליזאַ געלאַכט, אַרויסשפּרינגענדיק
פון שיפּל.

— קיין צייט נישט געווען. די אַרבעט... — האָט מיטקא זיך
פאַרענטפערט און מיט אַ פאַרכאַפטן אָטעם געקוקט אויפן מיידל,
וואָס האָט זיך דערנענטערט צו אים.
— ניין ! דאָס איז אויממעגלעך !... איך זאָג מיך אָפּ, עליזאַ-
וועטאַ סערגיעוונאַ ! נאָט אייך אַליץ צוריק, און לאָזט מיך
אַרויס ! דערמאַנט אייך נאָר וויפיל מיר זענען איבער דעם
פאַרשאַלטענעם וואַסער אַרומגעפאַרן. איך האָב אַזש געקריגן ברען-
בלאָזן פון די רודערס. דאָס איז נישט אויף דער טרוקעניש !

באַיאַרישקין האָט האַסטיק אַרויפגעטרעטן מיט זיין לאַנגן
באַרוועסן פוס אויף אַ שטעכעדיק קרייד-שטיינדל און מיט דער
דענקע פון זיין צעקנייטשט סטודענטיש היטל אָפּגעווישט דעם
שווייס פון זיין שטערן. ליזאַ האָט אים נישט געענטפערט און
צוגעגאַנגען צו מיטקען. מיטקא האָט אוימגעשיקט אַ דריק-געטון די
אים דערלאַנגטע האַנט.

— ווען-זשע וועלן מיר פאַרן פיש כאַפן ? — האָט זי גע-
פרעגט, פאַרוואַרפנדיק דעם קאַפּ און זשמורענדיק די אויגן.
— אפילו מאָרגן. מיר האָבן שוין געדערעשעט, קאָן נען שוין
אַצינד.

- וועסט אָפּנאָרן ?
- אָבער — ניין !
- וועסט קומען אינדערפרי ?
- פאַרטאָג.
- כ'וועל וואַרטן.
- כ'וועל קומען — בנאמנות, כ'וועל קומען !
- האַסט נישט פאַרגעסן, אין וועלכן פענסטער אָנצוקלאַפּן ?
- כ'וועל געפינען, — האָט מיטקא אַ שמייכל געטון.

— איך וועל מסתמא אינגיכן אוועקפארן. עס וואָלט זיך גע-
גלוסט אַ ביסל פיש כאַפן.

מיטקאָ האָט שווייגנדיק געדרייט דעם פאַרזשאַווערטן שליסל
פון שיפּל אין דער האַנט און איר געקוקט אין די ליפן אַריין.

— ס'וועט נאָך לאַנג דויערן? — האָט באַיאַרישקין גע-
פרעגט, באַטראַכטנדיק אַ מוסטערהאַפט זשאַבע-שיסעלע אויף דער
האַנטפלאַך.

— מיר וועלן באַלד פאַרן.

זי האָט געשוויגן אַ וויילע און, איבער עפעס שמייכלענדיק,

געפרעגט :

— ביי אייך איז דאָך געווען אַ חתונה ?

— מיר האָבן די שוועסטער אויסגעגעבן.

— פאַר וועמען? — און, נישט וואַרטנדיק אויף קיין ענט-

פער, האָט זי אומפאַרשטענדלעך און קורץ אַ שמייכל געטון. —

זאָלסטו-זשע קומען! — ווידער, ווי דעמאָלט, צום ערשטן מאָל

אויף דער טעראַסע פון מאַכאווס הויז, האָט דער שמייכל מיטקען

אַ ברי געטון, ווי קראַפיווע.

ער האָט זי באַגלייט מיט די אויגן צום שיפּל

באַיאַרישקין האָט צעשטעלט די פיס און אַראָפּגעשטופט דאָס

שיפּל; לינז האָט מיט אַ שמייכל געקוקט איבער זיין קאָפּ אויף

מיטקען, וואָס האָט זיך געשפּילט מיטן שליסל, און געשאַקלט צו

אים מיטן קאָפּ.

אַפּפאַרנדיק אַ פינף קלאַפטער, האָט באַיאַרישקין שטיל

געפרעגט :

— ווער איז דער חברה-מאן ?

— אַ באַקאַנטער.

— אַ האַרץ-פריינט ?

מיטקאָ, הערנדיק זייער שמועס, האָט איבערן סקריפען פון

די האַקעס נישט דערהערט דעם ענטפער. ער האָט געזען, ווי באַ-

יאַרישקין, זיך אָנלענענדיק אויף די רודערס און אויסבייגנדיק

אַהינטער, האָט זיך צעלאַכט, אָבער איר פנים האָט ער נישט גע-

זען, זי איז געזעסן צו אים מיטן רוקן. די באַנד פון בעזקאָליר
האַט אין לייכטן ווינט אַראָפּגעפלאַטערט פון הוט איבער איר שיפן,
אַנטבלויזטן נאַקן, געציטערט און גערייצט דעם בליק פון מיטקעס
פאַרנעפּלטע אויגן.

מיטקאָ, וואָס איז זעלטן געפאַרן כאַפּן פיש מיט אַ ווענד-
קע, האָט זיך קיינמאָל נישט צוגעגרייט אַזוי פּלייסיק, ווי דעם
אַוונט. ער האָט אָנגעהאַקט קיזעקלעך און אָפּגעקאַכט הירוז אין
גאַרטן, שנעל איבערגעבונדן די נאַכגעלאָזטע קנופּן פון די
האַטשקעס.

מיכעל, זיך צוקוקנדיק צו זיין צוגרייטן זיך, האָט אַ בעט
געטון :

— נעם מיך מיט, מיטרי, אַליין איז אומבאַקוועם.

— איך וועל מיר אַליין אויך אַן עצה געבן.

מיכעל האָט אַ זיפּץ געטון.

— מיר זענען שוין לאַנג נישט געפאַרן כאַפּן צוזאַמען. איך

וואָלט אַצינד אַזוי גערן צוגעהאַלפּן כאַפּן אַ קאַרפּ, כאַטש אַ האַלב-
פּודיקן.

מיטקאָ האָט זיך פאַרקרימט פון דער פאַרע, וואָס האָט גע-

זעצט פון טאָפּ קאַשע, און פאַרשוויגן. ער האָט פאַרענדיקט די
צוגרייטונגען און אַריינגעאַנגען אין שטוב.

דער זיידע גרישאַקאָ איז געזעסן ביים פענסטער ; אָנזאָט-

לענדיק די נאָז מיט קיילעכיקע בריילן אין מעשענע רעמלעך, האָט
ער געלייזט די עוואַנגעליע.

— זיידעשי ! — האָט מיטקאָ אַ רוף-געטון, אונטערשאַרן-

דיק מיטן אַקסל דעם פענסטער-באַלקן.

דער זיידע גרישאַקאָ האָט אַ גלאַץ געטון מיט די אויגן אי-

בער די בריילן.

— האָ ?

— וועק מיך אויף נאַכן ערשטן קרייען פון די הענער.

— וואוהיין אַזוי פרי ?

— פיש כאַפּן !

דער זיידע, וואָס האָט ליב געהאַט פיש, האָט כלומרשט זיך קעגנגעשטעלט.

— דער טאטע האָט געזאָגט — מען דאַרף מאַרגן די קאַנאַ-
פיעס דרעשען. נישט קיין צייט ליידיק צו גיין. נאָדיר אַ פיש-
כאַפער !

מיטקאָ האָט זיך אַפּערגערוקט פון אונטערן פענסטער-באַלקן
און איבערגעכיטרעוועט :

— מיר איז אַלצאיינס. ס'וואָלט זיך געגלויבט דעם זיידן מיט
פיש מהנה צו זיין. אויב אָבער מע דאַרף די קאַנאַפיעס — מילא,
וועל איך נישט גיין.

— וואָרט צו, וואוהיין לויפטו? — האָט דער זיידע
גרישאַקאָ זיך דערשראָקן, אויסטוענדיק די ברייך. — איך וועל אי-
בעררעדן מיט מיראַנען, וואָלסט שוין אפשר יאָ געגאַנגען. אַ ביסל
פיש כאַפן וואָלט נישט קרום געווען, מאַרגן איז גראָד מיטוואָך.
כ'וועל דיך אויפוועקן, גיי, גיי, שוטה ! וואָס שטשירעסטו אַזוי ?
האַלבע נאַכט האָט דער זיידע גרישאַקאָ צוהאַלטנדיק מיט
איין האַנט די ליינענע הויזן, מיט דער צווייטער, וואָס האָט גע-
האַלטן דעם שטעקן, טאַפנדיק דעם וועג, זיך אַראָפּגעלאָזט פון די
טרעפּלעך. ער איז ווי אַ ווייטער, זיך-טרייסלענדיקער שאַטן דורכ-
געשוואומען איבערן הויף צום שייער און מיטן שפיץ שטעקן אַ
שטורכע געטון מיטקען, וואָס האָט געשנאָרכט אויף אַ דערע. אין שייער
האַט געשמעקט מיט פריש-געדרעשעטער תבואה, מייזן-צוואה און
זויערן, שפינוועב-פאַרדומפענעם ריח פון אומבאַוואוינטער דירה.
מיטקאָ איז געשלאָפן אויף אַ דערע לעבן קאַסטן פון תבואה.
ער האָט נישט באַלד זיך אויפגעכאַפט. דער זיידע גרישאַקאָ האָט
לכתחילה אים לייכט אַ שטורכע געטון מיטן שטעקן און געשעפ-
טשעט :

— מיטיושקאָ! ... מיטקאָ! ... העי, אויסוואוּרף דו, מיטקאָ!
מיטקאָ האָט מיט איינגעקורטשעטע פיס פעסט געשנאָרכט.
בייז ווערנדיק, האָט דער זיידע אים אין בויך אַריינגעשטופּט דעם
טעמפן שפיץ פון שטעקן און אָנגעהויבן בויערן, ווי מיט אַן עגבער.

מיטקא האָט אַרויסגעזיפצט, אָנגעכאַפט דעם שטעקן אין אויפגע-
וואַכט.

— שטאַפט ווי אַ שוטה! אַזא שטאַף איז דאָך אַן אוימגליק! —
האָט דער זיידע געוידלט.

— שווייג, שווייג, גרימפל נישט, — האָט דער פאַרשלאָפֿע-
נער מיטקא געמירמלט, זוכנדיק די שיך איבערן דיל.
ער איז צוגעגאַנגען צום פּלאַץ. איבערן כוּטאַר האָט זיך צע-
טראַגן דאָס צווייטע קרייטע פון די הענער. ער איז געגאַנגען איבער-
דער גאַס, פאַרביי דעם פּאַפּ וויסאַריאַנס הויז, געהערט ווי אין הינער-
שלאַג האָט, קלאַפנדיק מיט די פליגל, מיט אַ פּראָטאַדיאַקאַנישן
באַס אויסגעקרייט דער האָן, און ס'האַבן מיט אַ דערשראָקן געשעפּ-
טשעריי זיך צעקוואַקעט די הינער.

אויפן אוינטערשטן טרעפּל פון מאַגאַזין האָט געדרעמלט דער
וועכטער מיט דער נאָז פאַרשטעקט אין דער שעפּסענער וואַרעמ-
קייט פון קאַלנער. מיטקא איז צוגעגאַנגען צו מאַכאָווס פאַרקן,
אַוועקגעלייגט די ווענדקעס מיטן זעקעלע הירוש און, לייכט
טרעטנדיק, די הינט זאָלן נישט הערן, אַרויפגעגאַנגען אויפן גאַ-
נעק. ער האָט אַ שלעפּ געטון די קאַלטע קליאַמקע פון דער טיר —
פאַרמאַכט. איז ער אַריבערגעקראַכן די באַלויסטראַדע און צוגעגאַנג-
גען צום פענסטער. די לאַדנס זענען האַלב געעפנט. פון שוואַרצן
בלויז שמעקט מיט מיידלישן, וואַרעמען, שלאַפנדיקן קערפער און
אומבאַקאַנטע זיסע פערפום-ריחות.

— ליזאַוועטאַ סערגיעוונאַ!

מיטקען האָט זיך געדאַכט, אַז ער האָט דאָס אַרויסגעזעט
זייער הויך. האָט ער צוגעוואַרט. אַ שטילקייט. „און אויב איך האָב
מיך מיטן פענסטער טעה געווען? וואָס וועט זיין, אויב ער אַליין
שלאַפט דאָ? דאָס וועט הייסן אַריינגעפאַלן! ... ער וועט מיך מיט
דער ביקס אַוועקלייגן“, האָט מיטקא געטראַכט, דריקנדיק דאָס
הענטל פון פענסטער.

— ליזאַוועטאַ סערגיעוונאַ, שטיי אויף פיש כאַפן.

„אויב איך האָב מיך מיטן פענסטער טועה געווען, וועט זיין אַ שיינ פיש כאַפן“.

— שטיי אויף, אַ סוף! — האָט מיטקאָ אומגעדוילדיק געזאָגט און אַריינגערוקט דעם קאַפּ אין שטוב.

— האָ? ווער איז דאָס? — האָט זי שטיל-דערשראָקן פון דער פינסטערניש זיך אָנגערופן.

— וועסט גיין פיש כאַפן? דאָס בין איך, קאָרשונאָוו.

— צי-אַ-אַ, באַלד.

אין שטוב האָט גענומען שאָרבען. דאָס פאַרשלאָפענע, וואַרע-מע קול האָט, דאָכט זיך, געשמעקט מיט מיענטע. מיטקאָ האָט גע-זען עפעס ווייס', נאָ-כנדיקס, וואָס האָט איבערן צימער זיך באַ-וועגט. „עך, וואָלט באַטעמט געווען מיט איר דאָ צו שלאָפן אַ ביסל... נישט פיש צו כאַפן... זיך דאָרט און פרייר...“ האָט ער נישט קלאָר געטראַכט, איינעטעמענדיק דעם ריח פון שלאָפ-צימער.

אין פענסטער האָט זיך באַוויזן איר לאַכנדיק פנים, אַרומ-געבונדן מיט אַ ווייס טיכל.

— איך וועל דורכן פענסטער. די האַנט דערלאָנג מיר.

— קריך, — האָט מיטקאָ אונטערגעהאַלפן.

זיך אָנגלענענדיק אויף זיין האַנט, האָט זי אים נאָענט אַריינ-געקוקט אין די אויגן.

— צי האָב איך נישט פאַרשפעטיקט?

— שאַדט נישט. מיר וועלן באַווייזן.

זיי זענען געגאַנגען צום דאָן. זי האָט מיט דער ראָזער האַנט זיך געריבן די לייכט-אָנגעקוואַלענע אויגן און געזאָגט:

— איך בין געשמאַק געשלאָפן. מ'וואָלט געדאַרפט נאָך אַ ביסל שלאָפן. שוין צו פרי גיען מיר.

— פונקט, ווי מען דאַרף.

זיי האָבן זיך אַראָפּגעלאָזט צום דאָן דורכן ערשטן געטל פון פּלאַץ. איבער נאָכט האָט דאָס וואַסער צוגענומען און דאָס שיפּל, וואָס איז נעכטן איבערגעלאָזט געוואָרן, צוגעבונדן צו אַ שטאַם

אויפן ברעג, האָט זיך אַצינד געוויגט, אַרומגערינגלט מיט וואַסער.
— מען דאַרף די שייך אויסטון, — האָט לײזאַ אַ זיפֿן געטון,
מיטן בליק מעסטנדיק דעם שטח צום שיפֿל.

— איך וועל דיך אפשר אַריבערטראָגן? — האָט מיטקאַ
פֿאַרגעלייגט.

— ס'איז נישט באַקוועם... כ'וועל בעסער די שייך אויסטון.

— ס'וועט באַקוועמער זיין.

— מען דאַרף נישט, — האָט זי פֿאַרלעגן געענטפער.

מיטקאַ האָט מיט דער - לײנקער האַנט אַרומגענומען אירע
פיס העכער פֿון די קניען און, לײכט זי אויפהייבנדיק, אָנגעהויבן
שליצפֿען אין וואַסער צום שיפֿל. זי האָט נישט ווילנדיק אַרומגע-
כאַפט זיין אָפגעברענטן פעסטן האַלז און שטיל און וואַרקענדיק זיך
צעלאַכט.

ווען מיטקאַ וואַלט זיך נישט געשטרויכלט אָן שטיין, אויף
וועלכן די באַבעס פֿון כוּטאַר קלאַפֿן אויס די וועש מיט זייערע
קלאַנקעס, וואַלט נישט געווען דער אומגעריכטער, קורצער קוש.
אַרויסקרעכצנדיק, האָט זי זיך צוגעדריקט צו מיטקעס צעפֿלאַצטע
ליפֿן, און ער איז שטיין געבליבן מיט איר צוויי טריט פֿון גרויען
ווענטל פֿון שיפֿל. דאָס וואַסער איז אים אַריין אין די שייך, געקילט
זינע פיס.

אונטערהייבנדיק דאָס שיפֿל, האָט ער מיט קראַפט עס אַראָפֿ-
געשטופֿט און אין גאַנג אַריינגעשפּרונגען. ער האָט גערודערט
מיט אַ קורצן רודער, שטייענדיק, פֿון הינטן האָט דאָס וואַסער גע-
רוישט, זיך געפֿליעסקעט. דאָס שיפֿל האָט מיטן אונטערגעהיבע-
נעם שפיץ ווייך געשניטן דעם שטראָם, זיך אָנדרייענדיק צום
קעגנאיבערדיקן ברעג. די ווענדקעס זענען, ציטערנדיק, אונטער-
געשפּרונגען.

— וואוהין שיפֿסטו? — האָט זי געפּרעגט, זיך אומקוקנדיק.

— אויף דער צווייטער זייט אַריבער.

ביים זאַמדיק-משופּעדיקן ברעג האָט דאָס שיפֿל זיך אָפגע-
שטעלט. נישט פּרעגנדיק, האָט מיטקאַ זי גענומען אויף די הענט

און צוועקגעטראָגן אין די קוסטעס פון די ווילדע עפּל-ביימלעך
 ביים ברעג. זי האָט געפיסן זיין פנים, געגראַטשעט, אַ צוויי מאָל
 פאַרשטיקט אַרויסגעשריגן, און פילנדיק, אַז זי פאַרלירט די פוחות,
 זיך צעוויינט ביז, אָן טרערן.

.

זיי האָבן זיך אומגעקערט אַ זיגער ניין. דעם הימל האָט
 פאַרהילט אַ געלבלעך-רויטער נעפל. איבערן דאָן האָט געטאַנצט
 אַ ווינט, געשויערט די כוואַליעס. דאָס שיפל האָט לייכט זיך
 געגליטשט איבער די באַלכטונדיקע כוואַליעס, און די שוימיקע
 קילע וואַסער-שפּריצן, אויפגעהויבענע פון די טיפענישן, זענען גע-
 פּאַלן אויף עליזאוועטעס אויסגעפלייכט פנים, אַראַפגערוינען און
 הענגען געבליבן אויף די וועט און לאַקן, וואָס האָבן זיך אַפּערגע-
 רוקט פון אונטער איר קאַפּ-טיכל.

זי האָט מיד געזשמורעט די אויסגעלערטע אויגן, געבראַכן
 צווישן די פינגער אַ שטענגל פון אַ בלימל, וואָס איז פאַרטראָגן
 געוואָרן אין שיפל אַריין. מיטקאָ האָט געשיפט, נישט קוקנדיק
 אויף איר. ביי זיינע פיס האָט זיך געוואַלגערט אַ נישט גרויסער
 קאַרפּ און אַ לעשטש, מיט אַ פאַרשטייפט מויל, אין טויט-קראַמף,
 און בולט אויג, אין אַן אַראַנזשירעמל. איבער מיטקעס פנים האָט
 געפלאַנדזשעט אַן אויסדרוק פון שוילד, צופרידנקייט האָט זיך גע-
 קרייצט מיט אומרוי...

— כוועל דיך צופירן צום סעמיאָנאָווער האַפּן. פון דאָרט
 וועסטו האָבן גענטער, — האָט ער געזאָגט, אַנדרייענדיק דאָס שיפל
 צום שטראָם.

— גוט, — האָט זי שעפטשענדיק מסכים געווען.
 אויפן ברעג איז געווען פוסט, די פאַרקנס פון די גערטענער
 ביים דאָן, ווייס-באַפּודערטע פון קרייד-שטויב, האָבן אומעטיק זיך
 געצויגן, דורכגענומענע פון הייסן ווינט, און אַנגעטרונקען די ליפּט
 מיט אַ ריח פון טרוקענע צווייגלעך. די צייטיקע, שווערע היטן פון

די ביר-רויזן, אויסגעפיקטע דורך די שפערלעך, זענען אַראָפּגע-
האַנגען צו דער ערד, פאַרלירנדיק די פּוך-באַדעקטע סעמעטשי-
קעס. דאָס יונגע גראָז אויף דער לאַנקע האָט פּערלמוטערדיק גע-
לויכטן. אינדערווייטנס האָבן אַרומגעבריקעט די זשעבאַקעס,
און דער הייסער צפון-ווינט האָט פאַרטראָגן צום דאָן דאָס לאַכני-
דיקע קלינגען פון די גלעקלעך, אָנגעהאַנגענע אויף זייערע
העלזער.

מיטקא האָט אויפגעהויבן די פיש און זיי דערלאַנגט עליזאַ-
וועטען, וואָס איז אַרויסגעאַנגען פון שיפּל.
— נאַ! נעם, וואָס מיר האָבן געכאַפט.
זי האָט דערשראַקן אַ פּלאַטער געטון מיט די וועס און גע-
נימען.

— נו, איך וועל שוין גיין.

— מילאַ...

זי האָט זיך געלאָזט גיין, האַלטנדיק אין דער האַנט די פיש,
אַרויפגעשטאַכענע אויף אַ ווערבע-צווייגל, אַ נעבעכדיקע, האָבן-
דיק אין די קוסטעס פון די ווילדע עפל-ביימלעך פאַרלוירן איר
פריערדיקע זעלבסטזיכערקייט און פריילעכקייט.

— ליזאַוועטאַ!

זי האָט זיך אויסגעדרייט, באַהאַלטנדיק אין אויסבויג פון
די ברעמען איר פאַרדרוס און פאַרוואַנדערונג.

— קום נאָר צוריק אויף אַ וויילע.

און ווען זי איז נענטער צוגעקומען, האָט ער געזאָגט, ביז

אויף זיין פאַרלירנדיקייט:

— מיר האָבן נישט באַמערקט... אַך, דאָס קלייד דאָרט פון

הינטן... אַ פּלעקעלע... אַ קליינס...

זי האָט זיך אָנגעצינדן, באַגאַסן מיט רויטקייט ביז טיף אין

האַלז אַראָפּ.

מיטקא האָט געשוויגן אַ וויילע און געעצהט:

— גיי הינטנאַרום.

— כּוועל סיי-ווי מוזן גיין דורכן פּלאַץ. כּ'האַב אָפּער גע-

וואָלט דאָס שוואַרצע קלייד אָנטון, — האָט זי מיט פאַרדרוס און אומגעריכטער פאַראַכטונג אַרויסגעשעפטשעט, אַ קוק געבנדיק אויף מיטקעס פנים.

— לָאָן, וועל איך מיט אַ בלעטל אויף גרין פאַררייבן! — האָט מיטקאָ פשוט פאַרגעלייגט און זיך געוואונדערט אויף די טרערן, וואָס האָבן זיך באַוויזן אין אירע אויגן.

ווי אַ שוואַרצנדיקער ווינט-געמירמל האָט דאָס נייעס זיך דורכ-געטראָגן איבערן כוואַל: „מיטקאָ קאַרשונאָוו האָט סערגעי פּלאַ-טאַנאָוויטשעס טאַכטער פאַרפירט“. ס'האַבן געגאָדערט די באַבעס ביים אַרויסטרייבן די בהמות פאַרטאָג; אונטערן שמאַלינקן, אין גרויען שטייב פאַרשוואומענעם שוואַטן פון ברונעם-בושעל, איבער-גיסנדיק דאָס וואַסער פון די עמערס; ביים דאָן אויף די שטיין-פליטעס, אויסקאַפנדיק דאָס גרעט מיט די קיאָנקעס.

— אַזוי, אַזוי געשעט, ווען אַ קינד האָט נישט קיין מאַמע. — ער אַליין האָט קיין צייט נישט דעם אָטעם אָפצוכאַפן און די שטיפמאַמע קוקט דורך די פינגער... דער וועכטער דאָוידקאַ, אָן די פינגער, האָט אָנומלט דערציילט: „כ'קוק אַזוי האַלבע נאַכט, און אין זייטיקן פענסטער גראַבלט זיך אַ מענטש. נו, מיין איך, אַ גנב קריכט צו פּלאַטאַניטשן. לויף איך דאָך אוודאי צו. — ווער איז דאָס! פּאַליציי! — און דאָס איז גאָר טאַקע ער, מיטקאָ.“

— היינטיקע מיידן, דער רוח זאָל זיי נעמען... מיטקאָ האָט פאַר מיין מיקישקען זיך גערימט: „כ'וועל, זאָגט ער, זיך שדכענען.“

— זאָל ער זיך פריער די נאָז אָפּווישן!
— ער האָט זי גענומען מיט פּוח, זאָגט מען, פאַרגוואַלטיקט...
— אי-אי-אי, שכנסע!...

דאָס ריכיות איז געפּלאָסן איבער אַלע גאַסן און געסלעך. מ'האַט דעם מיידלס ריינעם נאָמען ווי אַ פריש טויער מיט גע-דיכטן דזשענעכץ אויסגעשמירט...

איז דאָס גערעדעריי אויף סערגעי פּלאַטאַנאָוויטשעס פליכיקן קאָפּ אַראָפּגעפּאַלן, אים צו דער ערד צוגעדריקט. צוויי מעת-לעת

איז ער נישט אַרויסגעקומען, נישט אין מאַגאַזין, נישט אין דער מיל. די דינערשאַפט, וואָס האָט געוואוינט אונטן, האָט בלויז צו מיטאַג זיך באַוויזן.

אויפן דריטן טאָג האָט מען פאַר סערגעי פּלאַטאַנאָוויטשן איינ-געשפּאַנט אין דער ברייטשקע דעם גרוי-געפּלעקטן זשעבאַק, ער איז אַוועקגעפאַרן אין דער סטאַניצע צריין, ענטפערנדיק מיט אַ וויכטי-קער און ערנסטער מינע קוים מיט אַ שאַקל פון קאַפּ אויף די באַגריסונגען פון די באַגענטע קאַזאַקן. און באַלד נאָך אים האָט פון הויף זיך אַרויסגעגליטשט אַ גלאַנציק-לאַקירט ווינער קעטשל. דער קוטשער עמעליצן, באַנעצנדיק דאָס אויסגעבויענע פיפקלע, וואָס איז געלעגן איבער זיין גרוילעך בערדל, האָט אַ צע-נעם-געטון. די בלוי-זיידענע לייצן, און די פאַר קצערע האַבן שפילעוודיק זיך אַ טראַג-געטון איבער דער גאַס. הינטער עמעליאַנס געבויענעם רוקן האָט זיך געזען די בלייכ עליזאַוועטע. זי האָט גע-האַלטן אַ לייכט רענצל אין דער האַנט און נישט פריילעך גע-שמייכלט; זי האָט מיט דער הענטשקע געפאַכעט צו וואַלדימירן און דער שטיפּמוטער, וואָס זענען געשטאַנען אין טויער. פּאַנטעלעדי פּראַקאָפּיעוויטש, וואָס האָט גראַד אַרויסגעהינקט פון געוועלב, האָט זיך פאַראינטערעסירט, זיך ווענדנדיק צום הויף-וועכטער ניקיטאַ:

— וואו איז זי דאָס געפאַרן, די פריצה?

און יענער, נאָכקומענדיק דער פשוטער מענטשלעכער שוואַכי-קייט, האָט געענטפערט:

— קיין מאַסקווע, זיך לערנען, אויף די קורסן.

צומאָרגנס איז געשען אַזוינס, וועגן וועלכן מ'האָט לאַנג נישט אויפגעהערט צו רעדן סיי ביים דאָן, סיי אין שאַטן פון די ברוי-נעם-בושעלס, סיי ביי די בהמות אַרויסטרייבן... בין-השמשות (דער טאַבון האָט אין שטייב-וואַלקן זיך שוין אומגעקערט פון טעטע) איז צו סערגעי פּלאַטאַנאָוויטשן געקומען מיטקאַ (פּכיוון שפעטלעך, עס זאָל אים קיינער נישט באַמערקן). נישט סתם אַזוי געקומען, נאָר זיך שדכענען צו זיין טאַכטער עליזאַוועטאַ.

פאַר דעם האָט ער זיך געזען מיט איר אַ פיר מאָל, נישט מער. בשעת דער לעצטער באַגעגעניש איז צווישן זיי פאַרגעקוי-
מען אזא שמועס :

— האָב מיט מיר חתונה, עליוֹאוועטאָ, האָ ?

— אַ נאַרישקייט !

— כ'וועל דיך שווינען, ליב האָבן... צו דער אַרבעט איז דאָ

ביי אונז גענוג מענטשן, וועסט זיצן ביים פענסטער, ליינענען ביכלעך.

— ביסט אַ שוטה !

מיטקאָ האָט זיך באַליידיקט און פאַרשוויגן. ער איז אַהיימ-

געגאַנגען דעם אָונט באַצייטנס און אינדערפרי געזאָגט צום פאַר-
וואונדערטן מיראָן גריגאָריעוויטשן :

— טאַטע, מאַך מיך חתונה.

— ביסט דויל געוואָרן ?

— איך מיין אויף אַן אמת, איך שפּאַס נישט.

— ס'האָט דיר צוגעטרעטן ?

— גיי שוין...

— וועלכע האָט דיך דאָס אַ נעם געטון, נישט אַמאָל די

צעדרייטע מאַרפּושקאַ ?

— שיק שדכענען צו סערגעי פּלאַטאַנאָוויטשן.

מיראָן גריגאָריעוויטש, האָט פינקטלעך אויטגעלייגט אויף דער

באַנק די שוסטער-מכשירים (ער האָט גראָד פאַרראַכטן די לייצן),
און אַ הירזשע געטון :

— דו, זון מיינער, ביסט היינט, אפנים, גוט אויפגעלייגט.

מיטקאָ האָט זיך געהאַלטן ביי דאָס זייניקע, ווי אַ בוהיי,

וואָס וויל אַ וואַנט דורכזעצן. דער פּאָטער האָט זיך אַנגעצונדן.

— שוטה ! סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש פאַרמאָגט מער פון הונ-

דערט טויזנט, ער איז אַ סוחר, און דו וואָס ביסט ... גיי פון

דאַנען, טשעפע דיך נישט, יואָרים איך וועל אַזא חתן מיט דער

לייץ דערלאַנגען !

— מיר האָבן צוועלף פּאָר אָקסן, אַזאַ גוט, ער איז אַ פּויער, און מיר זענען קאַזאַקן.

— טראָג דיך! — האָט מיראַן גריגאָריעוויטש קורץ באַ- פּוילן. ער האָט נישט לייב געהאַט לאַנג איינצוטענהן.

מיטקען האָט בלויו מיטגעפילט דער זיידע גרישאַקאַ. ער איז צוגעשטאַנען צום זון, קלאַפּנדיק מיטן שטעקן איבערן די. — מיראַן!

— נו!

— וואָס שטעלסטו דיך אַקעגן? אויב דעם בחור געפּעלט אַזוי שטאַרק...

— טאַטע, איר זענט פשוט אַ קינד, בנאמנות! גענוג איז מיטרי אַ נאַר, אָבער אייך דאַרף מען קומען אָנקוקן...

— ציין! — האָט דער זיידע גרישאַקאַ מיטן שטעקן אַ קלאַפּ געטון. — צי האָבן מיר זיך צו שעמען פאַר זיי? ער דאַרף זיך האַלטן פאַר אַ כבוד, וואָס צו זיין טאַכטער שדכנט זיך אַ זון פון אַ קאַזאַק, ער וועט זי אַוועקגעבן בתשועת-חן. מיר זענען באַ- קאַנטע מענטשן אין דער גאַנצער סביבה. נישט אַ לייאַדע ווער, באַלעפּאַטים! ... יאָ! ... פאַר, מיראַשאַקאַ, האָסט נישט וואָס צו טראַכטן! אַלס נדן זאָל ער געבן די מיל. בעט אים!

מיראַן גריגאָריעוויטש האָט אָנגעהויבן סאַפען און אַרויסגע- גאַנגען אויפן הויף, און מיטקאַ האָט באַשלאָסן צוצוואַרטן ביז פאַרנאַכט און אַליין גיין. ער האָט געוואוינט, אַז דעם פּאָטערס עקשנות, איז ווי אַ וואַרצל פון אַן אולם-בוים; בייגן — וועט ער זיך, אָבער אויסרייסן זאָלסטו גאַרנישט פרווון.

ער איז פייפנדיק צוגעגאַנגען צום פּראָנט-גאַנג, און פאַר- לויירן זיין מוט. ער איז געשטאַנען אַ ביסל און זיך געלאָזט גיין דורכן הויף. אויפן גאַנעק האָט ער געפּויעגט דאָס שטובמיידל, וואָס האָט אַ רויש-געטון מיטן קראַכמאַליעטן פאַרטוך:

— דער באַלעפּאַס איז אינדערהיים?

— ער טרינקט טיי, וואַרט צו.

ער האָט זיך געזעצט, געוואַרט, אויסגערייכערט אַ פאַפּיראַס

און מיט באַשפּיגענע פינגער אים פאַרלאַשן, שוואַרץ צערייבנדיק דעם פיטום איבערן דיל. סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש איז אַרויסגעקומען, אָפּשאַקלענדיק די קרישקעס פון וועסט; ער האָט דערהייליגן זען - און די ברעמען אָנגעכמורעט.

- קומט אַריין.

מיטקא איז דער ערשטער אַריינגעגאַנגען אין קילן, מיט פיכער און טיטון שמעקנדיקן קאַבינעט, און דערפילט, אַז דער זאַפּאַס דרייסקייט, וואָס ער האָט מיטגענומען פון דער היים, האָט געקלעקט בלויז ביו צו דער טיר פון קאַבינעט.

סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש איז צוגעגאַנגען צום טיש און זיך אויסגעדרייט אויף די סקריפענדיקע אָפּצאַסן.

- נו? - זיינע פינגער האָבן הינטערן רוקן געקראַצט די לינקע זייט בלאַט פון שרייבטיש.

- כ'בין געקומען געוואויר ווערן... - מיטקא איז פאַרוואַנדלט אין קאַלטן שליים פון די אויגן, וואָס האָבן אים דורכגעבויערט און, ווי פון קעלט, אַ שוידער געטון מיט די פלייצעס, - איר וועט אפשר אויסגעבן ליזאוועטען?

פאַרצווייפּונג, פּעס און פחד האָבן אַרויסגערופן אויף מיט-קעס פנים אַ שווייס, אַזאַ לייכטן, ווי די טויפייכטיקייט אין טעג פון טרוקעניש.

סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש לינקע ברעם האָט געציטערט און די אייבערשטע ליפּ האָט זיך געשטשירעט, אויפדעקנדיק איר ברוינלעך-רויטן אונטערשלאַק. ער האָט אויסגעשטרעקט דעם האַלדז און זיך אינגאַנצן אָנגעבויען פאַרויס.

- וואָס?... וואָס-אַ-ס?... אויסוואַרף!... שוין אַרויס!... צום אַטאַמאַן וועל איך דיך אַוועקפירן! אַך, דו צויגן-זון! עקל-האַפּטע ברוואה דו!...

מיטקא דרייסט ווערנדיק פון פרעמדן שרייען, האָט זיך צו געקוקט צום אָנקוועלן פון בלויזען בלוט אין סערגעי פּלאַטאַנאָ-וויטשס באַקן אַריין.

— נעמט נישט פאר אומגוט... כ'האב געוואָלט מיין שולד אויסקויפן.

סערגעי פלאַטאַנאָוויטש האָט אַ בלאַנזשע געטון מיט די בלוט-און טרערן-פאַרלאַפּענע אויגן און צו מיטקעס פיס אַ שליידער געטון אַ שווערן אַש-בעכער. דער אַש-בעכער איז אָפּגעשפרונגען און גערטראָפּן מיטקען אין קני-ביין פון לינקן פיס, אָבער ער האָט געדולדיק אויסגעהאַלטן די ווייטיק, מיט איין ריס אויפגעפראַלט די טיר, און מיט עזות שטשירענדיק די ציין פון ווייטיק און באַ-ליידיקונג, אויסגעשריגן :

— אייער ווילן, סערגעי פלאַטאַנאָוויטש, ווי איר ווילט, און איך מיין מיטן גאַנצן האַרץ... ווער וועט אַזעלכע נעמען ? איך האָב געוואָלט די שאַנד פאַרדעקן... וואָרים וועמען איז אַן אָנגע-הויבענער ביסן נייטיק ? אפילו אַ הונט וועט אַזוינס נישט עסן. מיטן צעקנייטשטן טיכל ביי די ליפן, האָט סערגעי פלאַטאַ-נאָוויטש פּוּס-טריט אָנגעהויבן מיטקען פאַרפּאָלגן. ער האָט אים פאַרשטעלט דעם וועג צום פראַנט-גאַנג, און מיטקאַ איז אַרויס אויפן הויף. דאָ האָט סערגעי פלאַטאַנאָוויטש בלוזי מיטן אויג אַ וואונק געטון צום קוטשער עמעליאַן, וואָס האָט זיך אַרומגעדרייט אויפן הויף און בשעת מיטקאַ האָט זיך געפּאַרעט ביים שווערן ריגל פון טירל, זענען דערוויל פון הינטער דער שאַפּע אָפּערגעשפרונגען פיר אָפּגעלאָזטע הינט און, דערזענדיק אַ פרעמדן, זיך אַ טראַג-געטון איבערן רייך-אויסגעקערטן הויף.

פון ניושנער יריד האָט סערגעי פלאַטאַנאָוויטש אין טויזנט גיינהודערט צענטן יאָר געברענגט אַ פאַר שוואַרצע געקרייזטע הינטעלעך — אַ צויג מיט אַ קאָבעל. אין משך פון אַ יאָר זענען זיי אויסגעוואַקסן די גרייס פון אַ יעריק קאַלב, לכתחילה צעריסן די קליידער אויף די ווייבער, וואָס זענען פאַרבייגעגאַנגען מאַכאָווס הויף, דערנאָך זיך אויסגעלערנט די ווייבער אומוואַרפן און זיי בייסן די לידיקעס, און ערשט דעמאָלט, ווען זיי האָבן אויף טויט צעביסן דעם פּאָטער פאַנקראַטיס אַ קאַלב מיט צוויי חזירים, האָט סערגעי פלאַטאַנאָוויטש באַפוילן זיי צו נעמען אויף דער קייט.

אַזגעלאָזט האָט מען די הינט אויף ביינאַכט און איין מאָל אין יאָר, פּרילינגס-צייט צום פּאַרן זיך.

מיטקאָ האָט נישט באַוווּזן מיטן פנים זיך אויסצודרייען, ווי דער פּעדערשטער, מיטן נאָמען באַיאָן, האָט אים פּאַרוואַרפן אַ טאַפּע אויפן אַקסל און פּאַרהאַקט דעם פּיסק, פּאַרזינקענדיק די ציין אין זיין וואַטענעם ראָק. זיי האָבן געריסן, געשלאָפּט, זיך געווירבלט אין אַ שוואַרצן קנויל. מיטקאָ האָט זיך אָפּגעיאָגט מיט די הענט, באַמיענדיק זיך נישט אַנידערצופאַלן. ער האָט אַנגב-אורחא געזען, ווי עמעליאָן, פּאַרשפּרייטנדיק פּונקען פון זיין פיפּ-קעלע, האָט זיך אוועקגעשאַרט צום הינטערשטן בנין, פּאַרקלאָפּט. זיך די געפּאַרבטע טיר נאָך זיך.

אין ווינקל גאַנעק, אָנגעלענט מיטן רוקן אָן דער וואַסער-רער, האָט סערגעי פּלאַטאָנאָוויטש זיך געריבן די ווייסע פּוינט-לעך, באַוואַקסענע מיט גלאַנציקע, האַרטע האָר. וואַקלענדיק זיך, האָט מיטקאָ אויפגערוקט דעם ריגל און אויף די פּאַרבליטיקטע פּיס מיטגעשלאָפּט נאָך זיך דעם ריטשענדיקן הינטישן געקנויל, וואָס האָט געעפּושת מיט צעפּאַרעטן, הינטישן ריח. באַיאָנען האָט ער איבערגעבראַכן דעם קאַרק, דערשטיקט, און פון די איבעריקע האָבן אים קוים אָפּגעיאָגט די דורכגייענדיקע קאָזאַקן.

III

נאַטאַליאַ האָט זיך אַרויסגעוויזן אַלס פּאַסיק פּאַרן הויז פון די מעליעכאָווס. מיראָן גריגאָריעוויטש האָט זיינע קינדער גע-לערנט; נישט געקוקט אויף זיין רייכקייט און דערויף, וואָס ער האָט חוץ זיי געהאַט פּאַראַבקעס, האָט ער זיי גענייט צו אַרבעטן, צוגעוויינט צו אַרבעט. די אַרבעטזאַמע נאַטאַליאַ האָט נושא-חן גע-ווען ביי אירע שווער און שוויגער, איליניטשנאָ, וואָס האָט פּאַר-באַרגענערהייט נישט שטאַרק ליב געהאַט די עלטערע שווער - די

פאצעטקע דארע, האָט צו נאַטאַליען זיך צוגעבונדן פון ערשטן טאָג אָן.

— שלאָף, שלאָף נאָך אַ ביסל, קינדעלע מיינס! וואָס ביסטו שוין אויפגעשטאַנען? — האָט זי ליפלעך געבורטשעט, אַרומשלאָג-פענדיק מיט די דיקע פיס איבער דער קיך — גיי, שלאָף נאָך אַ ביסל, מיר וועלן זיך אָן דיר אויך אָן עצה געבן.

נאַטאַליע, וואָס איז אויפגעשטאַנען פאַרטאָג צוהעלפן אין דער באַלעבאַטישקייט, איז צוריק אַוועקגעגאַנגען אין שטוב אַריין נאָך שלאַפן אַ ביסל.

אפילו פאַנטעלעדי פּראָקאָפּיעוויטש, וואָס איז שטרענגגעווען צו די הויז-מענטשן, פלעגט אויך זאָגן צום ווייב:

— הער, דו, נאַטאַשען וועק נישט. זי לויפט זיך אַזוי אויך אָן איבערן טאָג. זי קלויבט זיך אַקערן מיט גרישען. דאַריען, דאַ-ריען טרייב אונטער. זי האָט ליב צו פוילן זיך, אַ הולטייקע... פאַרבט זיך, די הינטישע זרע, און שוואַרצט די ברעמען זיך צו.

— זאָל זי כאַטש דאָס ערשטע יאָר זיך אַ ביסל אָנליבן, — האָט אייליניטשנאָ געזיפצט, דערמאַנענדיק זיך אָן איר אייגן שווער-פאַרהאַרעוועט לעבן.

גריגאָרי האָט זיך אַ ביסל איינגעלעבט אין זיין נייער לאַגע נאָך דער חתונה, זיך צוגעוויינט, אָבער אַ דריי וואָכן שפעטער מיט שרעק און פאַרדרוס אין זיין האַרץ זיך קלאָר געמאַכט, אַז ער האָט נישט אינגאַנצן איבערגעריסן מיט אַקסיניען, — עס זענען געבליבן ווי שטיק-לעך פיעניעס נאָך אָן אויסגעפּרוכניעטן, פוילן צאָן. דאָס, וואָס ער האָט אין זיין חתן-באָהרישער וואוילערישקייט שטיפעריש מיט דער האַנט אַוועקגעמאַכט, איז פעסט אַריינגעוואַקסן אין אים. ער האָט גע-מיינט, עס וועט זיך אויסהיילן, פאַרגעסן ווערן, און אָט איז עס נישט פאַרגעסן געוואָרן און בלוטיקט ביים דערמאַנען זיך... נאָך פאַר דער חתונה האָט פיעטראַ איינמאַל בשעתן דרעשען אים געפרעגט?

— גרישקא, און וואָס וועט זיין מיט אַקסיוטקען?

— קעגן וואָס?

— ס'איז דיר נישט אַ שאַד זי אַוועקצוואַרפן ?
 — איך וועל אַוועקוואַרפן — וועט אַ צווייטער אויפהייבן, —
 האָט גרישקא דעמאָלט געלאַכט.
 — געדענק זשע, — און פיעטראַ האָט זיין ווייכע וואַנסע גע-
 קייעט, — וואָרים נישט אין דער געהעריקער צייט האָסטו
 חתונה...
 — וואָס נעכטן געווען, איז ווי קיינמאָל געשען — האָט גריש-
 קא געשפּאַסט.
 אַבער אויסגעלאָזט האָט זיך אַנדערש. אין די נעכט, פון
 פליכט צערטלענדיק דאָס ווייב, אַנציענדנדיק זי מיט זיין יונגער
 ליידנשאַפט, האָט ער פון איר זייט באַגעגנט קאַלטקייט, פאַר-
 לירענע אונטערטעניקייט. נאַטאַליע האָט נישט גערן אויפגע-
 נומען דעם מאַנס לאַסקעס. ביים געבוירן ווערן האָט איר די מו-
 טער איבערגעגעבן איר קאַלט, פלעגמאַטיש בלוט, און דערמאָנע-
 נדיק זיך אָן דער ווילד-ליידנשאַפטלעכער אַקסיניען, האָט גריגאָרי
 געזיפּצט:
 — דין, נאַטאַליע, האָט דיין טאַטע געמוזט אויף אַן אייז-
 קריע אָנהייבן... דו ביסט אַזאַ קאַלטע.
 און אַקסיניאַ האָט, מיט טונקל-געוואָרענע אַפּלען, בשעת די
 באַגעגענישן אומפאַרשטענדלעך געשמייכלט און געלאָזט פאַלן קלע-
 פּיק-שלייקע ווערטער:
 — וואָס מאַכסטו, גרישענאָ! ווי לעבסטו און לייבסטו מיטן
 יונגן ווייבל דינעם ?
 — מע לעבט... — האָט גריגאָרי זיך אַרויסגעדרייט מיט אַ
 נישט קלאָרן ענטפער און זיך באַמיט וואָס שנעלער אַנטרינען צו
 ווערן פון אַקסיניעס ליבלעכע אויגן.
 סטעפּאַן האָט, משמעות, זיך איבערגעבעטן מיטן ווייב. ער
 האָט זעלטענער אָנגעהויבן קומען אין קרעטשמע אַרײַן, און איינ-
 מאָל אין אַן אָונט, בשעתן ווייען די תבואה, דאָס ערשטע
 מאָל נאָך זייער ברוגז, אין שיער פאַרגעלייגט:
 — לאַמיר, אַקסיושקא, עפעס זינגען.

זיי האָבן זיך אַוועקגעזעצט, אָנגעלעבט אָן דער קופּע אויס-
געדראָשענעם שטויביקן ווייץ. סטיעפּאָן האָט אָנגעהויבן זינגען אַ
מיליטעריש ליד. אַקסיניאַ האָט מיט אַ מעלאָדיש קרעפטיק קול אים
באַגלייט. זיי האָבן האַרמאָניש געזונגען, ווי אין די ערשטע יאָרן
נאָך זייער חתונה. דעמאָלט פלעגט פאַרקומען - זיי פאַרן פון
פעלד, צוגעדעקט מיט דער מאַלינע-פּאַלע פון דער שקיעה-שטראַ-
לונג, און סטיעפּאָן, זיך שאַקלענדיק אויפן וואָגן, זינגט אַן אַלט
ליד, אַן אומעטיק-פאַרבענקט, ווי דער איינזאַם-פאַרווילדעטער,
מיט רדעסט פאַרוואַקסענער שליאַך פון סטעפּ. אַקסיניאַ, אָנה-
געלעבט אויף די בולטע האַלבקרייזן פון מאַנס בריסטן, האַלט אָנה-
טער. די זקנים פון כוּטאַר הערן פּונווייטנס זיך איין אין
דעם ליד :

- אַ ווייב מיט אַ שיין קול האָט סטיעפּאָן געקריגן.

- הערסט, ווי זיי זינגען... האַרמאָניש !

- אויך סטיעפּאָן האָט אַ קול, ממש אַ גלאַק.

און די זיידעס, באַגלייטנדיק פון די פּרינצעס דעם שטויביקן
פּרופּור פון זון-פאַרגאַנג, האָבן איבער דער גאַס זיך דורכגע-
שמועסט :

- אַ ניזאַווער ליד זינגען זיי.

- דאָס האָט איינער פון פּוּלק אין גרוזיע געשאָפן.

- אוי, האָט דער פאַרשטאַרבענער קירושקאַ דאָס ליד ליב
געשאַט !

גריגאָרי האָט געהערט אין די אַוונטן, ווי די אַסטאַכאַווס האָבן
געזונגען לידער. בשעתן דרעשן (זייער דרעש-פּלאַץ האָט זיך גע-
פונען אין שכנות מיט סטיעפּאַנס דרעש-פּלאַץ), פלעגט ער זען
אַקסיניען, אַ זיכערע ווי פּריער, פּלומרשט אַ גליקלעכע. אַזוי, על-
פּלפּנים, האָט זיך אים אויסגעוויזן.

סטיעפּאָן האָט זיך נישט באַגריסט מיט די מעליעכאַווס. ער
פלעגט זיך אַרומדרייען איבערן שייער מיטן היי-גאַפּל, באַוועגן מיט
די ברייטע, שיפע אַקסלען ביי דער אַרבעט, פון צייט-צו-צייט זיך
אַ וויצל טון מיטן ווייב, און אַקסיניאַ האָט געלאַכט, פינקלענדיק

מיט די שוואַרצע אויגן פון אונטערן טיכל אַפער. איר גרין קלייד
האַט געשימערט פאַר גרינגאַריעס פאַרמאַכטע אויגן. אַן אומבאַקאַנט-
טע קראַכט האָט באַוועגט זיין האַלז, אַנדרייענדיק דעם קאַפּ אין
דער זייט פון סטיעפאַנט שייער. ער האָט נישט באַמערקט, ווי נאַ-
טאַליע, צוהעלפּנדיק פאַנטעלעיי פּראָקאַפּיעוויטשן אַנלייגן די תּבואּה
אויפן דרעש-פּלאַץ, האָט אויפגעכאַפט זיין יעדן נישט ווילנדיקן
בליק מיט אירע אומעט-פאַרבענקטע, אייפערזיכטיקע אויגן. ער האָט
אויך נישט געזען, ווי פעטראָ, וואָס האָט אָנגעטריבן די פּערד ביים
קעראַט, האָט, קוקנדיק אויף אים, פאַרצויגן די נאָז אין אַ פּאַהאַל-
טענעם שמייכל. אין טויפן גערויש – אין געקרעכץ פון דער געקרייצ-
טער ערד אונטערן שטיינערנעם וועלגערן, האָט גרישקאַ געטראַכט
נישט קלאַרע מחשבות, זיך צאַנגיט און נישט געקאַנט פאַרשטיין די
אַפּגעריסענע שטיקלעך געדאַנקען, וואָס האָבן אויסגעמיטן דאָס
באַוואוסטזיין.

פון די נאַענטע און ווייטע שייערס האָט זיך גערטראָגן און
פאַרלוירן איבערן פּלאַץ דאָס רוישן פון דרעשען, דאָס שרייען פון
די אָנטרייבערס, דאָס פייפן פון די בייטשן, דאָס פויקנדיקע קלאַפּן
פון די ווייע-מאַשינען. דער כּוּטאַר, זאַט פון גערעטעניש, האָט זיך
געבאָדן אין דער מילדער סעפטעמבער-זון, אויסשטרעקנדיק זיך
ביים דאָן, ווי אַ פּערלדיקע שלאַנג לענגאויס אַ וועג. אין יעדן
אַפּגעצוימטן הויף, אונטערן דאָך פון יעדער כאַטע, האָט ווי אַ
שפינדל זיך געדרייט דאָס אייגענע, פון אַלע אָפּגעזונדערטע, פּויל-
בליטיקע, זיס-ביטערע לעבן: דער זיידע גרישאַקאַ האָט זיך פאַר-
קילט און געליטן אויף די ציין; סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש האָט מיט
די הענט זיך געריבן זיין אויף צווייען צעטיילטע באָרד, איינזאַם
געוויינט און געקריצט מיט די ציין, דענידעריקט פון שאַנד;
סטיעפאַן האָט אין דער נשמה געהאָדעוועט זיין פאַרמאַכטונג
צו גרישקען און אין די נעכט מיט אייזערנע פינגער. אין
שלאָף געקנייטשט די געשטיקעוועטע קאָלדע; נאַטאַליאַ אַנט-
לויפנדיק אין שייער אַרײַן, איז געטאַלן אויף די קינעקלעך,
זיך געטרייסלט און צונויפגעדרייט אין אַ קנול, באַוויינענדיק איר

באשפיגן גליק; כריסטאָניען, וואָס האָט פאַרשיפּורט אויפן יריד אַ יונג בהמהלע, האָט געפייניקט דאָס געוויסן; געמאַטערט פון אומ-זעטיקן פאַרגעפילט און צוריקגעקערטער ווייטיק, האָט גרישקאַ גע-זיפּט; אַקסיניאַ, צערטלענדיק דעם מאָן, האָט מיט טרערן פאַר-גאַסן איר אומגעשטילטע פאַראַכטונג צו אים.

דער וואַלצן-געהילף דאָוידקאַ, וואָס איז אָפּגעזאָגט גע-וואָרן פון דער מיל, איז גאַנצע נעכט אָפּגעזעסן ביי וואַלעטן אין פאַרפאַר-הייל פון דער מיל און זיך צוגעהערט, וואָס ער האָט, פינקלענדיק מיט די בייזע אויגן, גערעדט:

— ניין, דו רעדסט נאַרישקייטן! זיי וועט מען בקרוב די אָדערן איבערשניידן! פאַר זיי איז איין רעוואָלוציע ווייניק. ס'וועט קו-מען אויף זיי אַ יאָר טויזנט ניינהונדערט פינף, וועלן מיר זיך דעמאָלט אָפּרעכענען! אוי, וועלן מיר זיך אָפּרעכענען! ... — ער האָט גערדאַעט מיטן צעקאַרדאַטשעטן פינגער און מיט די אַקס-לען זיך פאַראַכטן דעם אָנגעהאַנגענעם פידזשאַק.*

און איבערן כוּטאַר זענען געגאַנגען טעג, זיך איינפֿלעכטנ-דיק אין די נעכט, זענען געפֿלאָסן וואַכן, האָבן זיך גערקט חדשים, האָט געבֿלאָזן דער ווינט, האָט אויף שיינ וועטער געהודזשעט דער באַרג, און פאַרגלֿאָזט אין האַרבסטיקן, דורכזיכ-טיק-גרינעם לאַזור, איז צום ים גלייכגילטיק געפֿלאָסן דער דאָן.

V:

סוף אַקטאַבער איז פּעדאַט פּאָדאָווסקאָו געפאַרן אין אַ זונטיק אין דער סטאַניצע אַריין. ער האָט אַוועקגעפירט אין אַ קיישל אויפן יריד פיר פאַר געפאַשעטע קאַטשקעס און זיי פאַרקויפט. ער האָט געקויפט אין דער

* רעקל.

קראָם געבלימטן סיץ פארן ווייב און זיך געגרייט אַוועקצופאַרן
(ער האָט שוין פאַרצויגן דעם רעמעט פון כאָמוט, זיך אָנשפאַרנדיק
מיטן פוס אין אַ ספריכע פון ראָד) - אין דעם מאָמענט איז צו
אים צוגעקומען אַ פרעמדער מענטש, נישט פון דער סטאַניצע.

- גוט מאָרגן! - האָט ער באַגריסט פיעדאָטן, באַרירנדיק
מיט די ברוינע פינגער דעם ראַנד פון זיין שוואַרצן הוט.

- גוט מאָרגן! - האָט פיעדאָט נאָך אַ וויילע צווישן די
צײַן דורכגעזיגן, זשמורענדיק די קאַלמיקישע אויגן.

- פונוואָנען זענט איר ?

- פון כוטאַר, נישט קיין היגער.

- פון וועלכן כוטאַר ?

- פון טאַטערישן.

דער פרעמדער מענטש האָט אַרויסגענומען פון דער זייטיקער
קעשענע אַ זיבבערנעם פאַרטסיגאַר מיט אַ שיפעלע אויפן דעקל,
מכבד געווען פיעדאָטן מיט אַ פאַפיראַס און ווייטער געפרעגט :

- אייער כוטאַר איז אַ גרויסער ?

- אַ דאַנק, כ'האַב שוין גערייכערט. אונזער כוטאַר ? אַ
היפּשער כוטאַר, אַ דרייהונדערט הייזער.

- אַ צערקווע איז דאָ ?

- אוודאי.

- שמידער זענען דאָ ?

- קאָוואַלעס, הייסט עס ? ס'זענען דאָ אויך קאָוואַלעס.

- און אַ שלאַסעריי ביי דער מיל איז דאָ ?

פיעדאָט האָט געקעלזשעט דאָס פערד, אומפריינטלעך גע-
קוקט אויפן שוואַרצן הוט און די קנייטשן אויפן היבשן ווייסן פנים,
וואָס האָבן זיך פאַרלוירן אין דער קורצער שוואַרצער באַרד אַריין.

- וואָס אייגנטלעך דאַרפט איר ?

- איך פאַר וואוינען אין אייער כוטאַר אַריין. כ'בין נאָר-
וואָס געווען ביים אַטאַמאַן פון דער סטאַניצע. איר פאַרט

ליידיק ?

- ליידיק.

— איר וועט מיך מיטנעמען? נאָר איך בין נישט אַליין, איך
האַב דאָ אויך מיין ווייב און צוויי קיפערטס פון אַן אַכט פּוּד.
— מילא, מע קאָן מיטנעמען.

נאָכדעם ווי זיי זענען משווה געוואָרן אויף צוויי רובל,
איז פּיעדאָט פאַרפאַרן צו פּראָסקען — דער בולקע-בעקערין, ביי
וועלכער זיין פאַסאָזשיר האָט זיך אויפגעהאַלטן, אויפגעזעצט אַ
דאַרינקע, בלאַנדע פרוי און אַריינגעשטעלט די צוויי געקאָוועטע
קיפערטס אין אונטערטייל פון וואָגן.

זיי זענען אַרויסגעפאַרן פון דער סטאַניצע. פּיעדאָט האָט
שטאַקענדיק אונטערגעטריבן מיט די האַרטיקע לייצן זיין מאַשטאַק*,
געדרייט מיטן קאַנטיקן פּלאַכן קאַפּ: עס האָט אים געריפעט די
נייגיריקייט. זיינע פאַסאָזשירן זענען באַשיידן געזעסן פון הינטן און
געשוויגן. פּיעדאָט האָט לכּתחילה געבעטן זיי האַרריכערן און דער-
נאָך שוין געפרעגט:

— פון וואָנען ציט איר זיך איבער אין אונזער כּוואַר
אַרײַן?

פון ראַסטאַוו.

— אַ דאָרטיק-געבוירענער?

— וואָס זאָגט איר?

— איך פרעג: פּונוואָנען איר שטאַמט?

— אַ-אַ, יאָ-אַ, אַ דאָרטיקער, אַ ראַסטאַווער.

אויפהייבנדיק די בראָנזענע באַקנבלינדער, האָט פּיעדאָט זיך
איינגעקוקט אין די ווייטע, געדיכט-פאַרוואַקסענע גראַז-קעמפּעס פון
סטעפּ: דער העטמאַנישער שליאַך האָט זיך געהויבן פאַרג-אַרויף,
און אויפן באַרג, צווישן די ברוינלעך-פאַרטרוקנטע שטענגלעך, אַן ערך
אַ האַלבע וואָרסט פון וועג, האָט פּיעדאָט קאַלמיקישע, דערפאַרן-
שאַרפע אויג בצמערקט די קעפלעך פון דודנעקעס,** וואָס האָבן
זיך קוים באַוועגט.

* שטאַק, נידעריק-געוואַקסן פּערדל.

** סטעפּ-פּיגל.

— אַ שאַד ס'איז קיין ביקס נישטאָ, מיר וואָלטן געשאַסן
אַ ביסל דודאַקעס. אָט גייען זיי... — האָט ער אַ זיפֿן געטון, אָנ-
וויינדיק מיטן פינגער.

— איך זע נישט, — האָט דער פּאַסאַזשיר זיך מודה געווען,
קורצזיכטיק זשמורענדיק די אויגן.

פיעדאָט האָט באַגלייט מיטן בליק די דודאַקעס, וואָס האָבן
זיך אַראָפּגעלאָזט אין טאָל אַריין, און מיטן פנים זיך אויסגעדרייט
צו די זיצנדיקע. דער פּאַסאַזשיר איז געווען פון מיטעלער וואַקס, אַ
דאַרער, די אויגן, האַרט צוגופּגערוקטע ביי דער פליישיקער נאָז,
האַבן געליכטן מיט כּיטרעקייט. רעדנדיק, האָט ער אָפּט געשמייכלט,
אויסשטעלנדיק די אייבערשטע פּוכיקע ליפּ ווי אַ דאַשיקל. זיין
ווייב, איינגעהילט אין אַ געשטריקט טוך, האָט געדרימלט. איר
פנים האָט פיעדאָט נישט געזען.

— צויליב וואָס-זשע פּאַרט איר וואוינען אין אונזער כּוטאַר
אַריין?

— איך בין אַ שלאָסער, כּווייל אַ וואַרשטאַט עפענען. כּאָקען
אויך סטאַליעריי.

פיעדאָט האָט אומצוטרוילעך אַ קוק געטון אויף זיינע היפּ-
שע הענט, און דער פּאַסאַזשיר, אויפכאַפנדיק דעמדאָזיקן בליק,
האַט צוגעגעבן:

— דערצו בין איך אַן אַגענט פון דער קאָמפּאַניע „זינגער“,
וואָס פּאַרשפּרייט ניי-מאַשינען.

— ווער-זשע זענט איר לויטן נאָמען? — האָט פיעדאָט זיך
אינטערעסירט.

— מיין פּאַמיליע איז שטאַקמאַן.

— אפנים, נישט קיין רוסישער?

— ניין, יאָ אַ רוסישער. דער זידע מיינער האָט געשטאַמט
פון דייטשן.

פיעדאָט איז בקרוב געוואויר געוואָרן, אַז דער שלאָסער
יאָסיף דאָוידאָוויטש שטאַקמאַן האָט פריער געאַרבעט אין דער
פאַבריק „אַקסי“, דערנאָך ערגעץ אין קובאַן, דערנאָך אין די

דרום-מזרחדיקע באָן-וואַרשטאַטן. חוץ דעם האָט דער נייגיריקער פיעדאָט זיך אויסגעפרעגט נאָך אַ מאַסע פּרטים פון פרעמדנס לעבן.

ביז זיי זענען צוגעפאָרן צום מליכהשן וואַלד, איז דער שמועס אויסגעשעפט געוואָרן. ביים ברוגעם פון קוואַל-וואַסער אין דער זייט פון וועג, האָט פיעדאָט אָנגערונקען זיין פאַרשוויצטן מאַשטאַק און, אַ מידער פון טרייסלענדיקן פאָרן, אָנגעהויבן אונטערדרימלען. ביזן כוּטאַר איז פאַרבליבן אַ וויאָרסט פינף. פיעדאָט האָט אָנגעטשעפעט די לייצן און, מיט אַראָפּגעהאַנגענע פיס, באַקוועמער זיך אָנגעלענט. איינצודרימלען איז איבן נישט געלונגען.

— ווי לעבט מען עפעס ביי אייך? — האָט שטאַקמאַן געפרעגט, אונטערשפרינגענדיק און דרייענדיק זיך אויפן געזעס.

— מע לעבט, מע עסט ברויט.

— און די קאָזאַקן, בכלל אַזוי, זענען צופרידן מיטן לעבן!
— טייל יאָ, טייל נישט, אַלע וועסטו נישט געניגן טון.

— יאָ, יאָ... — האָט דער שלאַסער מסכים געווען און, שווייגנדיק אַ וויילע, ווידער אָנגעהויבן שטעלן נישט אויפריכטיקע פראַגן, וואָס האָבן עפעס פאַרבאָרגן אין זיך.
— זיי לעבן בריווח, זאָנסטו?

— זיי לעבן, ווי עס באַדאַרף צו זיין.

— די דינסט איז זיי, מסתמא, צו לאַסט? האָ?

— די דינסט?... מיר זענען שוין געוואוינט. מע ווייסט ערשט דעמאָלט פון אַ לעבן צו זאָגן, ווען מע דינט.

— שלעכט איז דאָס, וואָס די קאָזאַקן פירן מיט אַלעם אָן אַליין.

— אַזוי איז עס טאַקע, אין זייער מאַמען אַריין, — איז פיעדאָט הייטער געוואָרן און פאַרזיכטיק אַ קוק געטון אויף דער פרוי, וואָס איז זייטיק געזעסן אָנגעדרייט. — מיט דער אָנפירער שאַפט איז אַן אומגליק... כ'בין געאָנוען דינען, כ'האַב פאַר-

קויפט די אָקסן – געקויפט אַ פּערד, און זיי האָבן גענומען און
עס אויסבראַקירט.

– אויסבראַקירט ? – האָט דער שלאָסער פּלומרשט זיך גע-
וואונדערט.

– יאָ, יאָ, אינגאַנצן, – ער איז, זאָגן זיי, געהרגעט אויף
די פּיס. איך רעד אַהין, אַהער: „גייט, זאָג איך, אַריין אין דער
לאַגע, אַז ער האָט פּיס, ווי דאָס בעסטע פּערד... נאָר דער טריט
איז ביי אים הענערש, אַזאָ הענערשער גאַנג ביי אים.“ גיין, זיי
האָבן נישט אָנערקענט. דאָס הייסט דאָך – רוי-אוי-ניין! ...

דער עמוּעס איז באַלעבט געוואָרן. פּיעדאָט איז אַ הייטע-
רער אַראָפּגעשפּרונגען פּון וואָגן, גערן אָנגעהויבן דערציילן וועגן
די מענטשן אין כּוּטאַר, זידלען דעם אַטאַמאַן פּאַרן נישט ערלעכן
פּאַרטיילן די לאַנקע, לויפּנדיק די אָרדענונג אין פּוילן, וואו זיין
פּוילק איז געשטאַנען, בשעת ער האָט געדינט. דער שלאָסער האָט
מיטן שאַרפּן בליק פּון זיינע ענג-צונויפגעלענטע אויגן געקוקט
אויף פּיעדאָטן, וואָס האָט געשפּרייזט לעבן וואָגן. ער האָט גע-
רייכערט לייכטן טיטן אין אַ ביינערן ציגאַרשפיצל און אָפּט
געשמייכלט; נאָר דער קרומער קנייטש, איינגעקאַרעט אין זיין
ווייסן, משופּעדיקן שטערן, האָט פּאַמעלעך און שווער זיך באַוועגט,
ווי געשטויסן פּון אינעווייניק דורכן גאַנג פּון עפעס פּאַרבאַרגענע
געדאַנקען.

שטאַקמאַן איז אויף דער עצה פּון פּיעדאָטן צוגעגאַנגען צו
דער אלמנה לוקעשקאַ פּאַפּאַוואַ און געדונגען ביי איר צוויי שטובן
אויף אַ וואוינונג.

– וועמען האָסטו געברענגט פּון דער סטאַניצע ? – האָבן
פּיעדאָטן געברענגט די שכנטעס, וואָס האָבן אים אָפּגעוואַרט בייים
טויער.

– אַן אַגענט.

– וואָסער אַגענט ?

– עך, נאַראָנים, נאַראָנים ! כ'האָב דאָך אייך געזאָגט, אַז

אן אגענט, - ער האנדלט מיט מאשינען. שיינע, גיט ער אימזיסט, און מיאוסע, אַזעלכע ווי דו, מומע מצריע, פאַר געלט.

- און דו, געשטופלטער טייוול, ביסט שוין. האָסט דאָך אַ פּרצוף פּון אַ קאַלמיק!... אויף דיר וועט מען דאָך אפילו מיט קיין פּערד נישט אַרויפרייטן: עס וועט זיך דערשרעקן.

- דער קאַלמיק און דער טאַטער זענען די ערשטע מענטשן אין סטעפּ, דו, מומעשי, מאַך נישט חוזק!... - האָט פּיעדאַט זיך פאַרטיידיקט, אַוועקגייענדיק.

דער שלאַסער שטאַקמאַן האָט זיך אַריינגעצויגן צו דער שיקלדיקער לוקעשקען מיט דער לאַנגער צונג. ער האָט נישט פאַר וויזן אַ נאַכט איבערצוגעכטיקן, און די באַבעס האָבן שוין אָנגעהויבן איבערן כוואַר מיט די צונגען צו קלאַפּן.

- איר האָט געהערט, שכנטע ?

- וואָס איז ?

- דער קאַלמיק פּיעדאַטקא האָט געברענגט אַ דייטש.

- נו-נו?...

- און נאָדיר הייליקע מוטער! אין אַ הוט, און ער הייסט

שטאַפּאַל אָדער שטאַקאַל.

- זיכער טון דער פּאַליציי!

- פון אַקציו, טייעריקע.

- איי-י, באַבעשי, וואָס מענטשן פּלוידערן. מען זאָגט, אַז

ער איז אַ בויכהאַלטער, אַזעלכער, ווי דעם פּאַפּ פּאַנקראַטיס זון.

- פּאַשקא, לויף-צו... טייבעלע, צו לוקעשקען, פּרעג זי

שטילינקע: „מומע, וועמען האָט מען געברענגט צו דיר?“

- שנעלער לויף, קינדעלע!

צומאָרגנס האָט דער געקומענער זיך געמאָלדן צום אַטאַמאַן

פון כוואַר.

פּעדאַר מאַניקאָוו, וואָס האָט געטראָגן דעם אַטאַמאַן-

שטעקן שוין דאָס דריטע יאָר, האָט לאַנג געדרייט דעם צעראַטע-

נעם פּאַס אין דער האַנט, דערנאָך האָט אים געדרייט און באַטראַכט

דער שרייבער יענאַר זשאַרקאָוו. זיי האָבן זיך איבערגעקוקט, און

דער אַטאָמאָן האָט, לויט דער אַלטער געוואוינהייט פון אַ וואָס-
מיסטער, הערשעריש אַ פּאָכע געטון מיט דער האַנט:
— וואוין.

דער צוגעפּאָרענער האָט זיך פאַרנייגט און אַרויסגעגאַנגען.
אַ וואָך צייט האָט ער די נאָז פון שטוב נישט אַרויסגעוויזן, גע-
לעבט ווי אַ חיהלע אין דער נאַרע. פּסדר געקלאַפט מיט אַ האַק,
איינגעאַרדנט אַ וואַרשטאַט אין דער זומערדיקער, האַלב-חרובער
קך. דער ווייבערישער אומגעזעטיקטער אינטערעס צו אים איז אַפּ-
געקילט געוואָרן, בלויז די קינדער זענען גאַנצע טעג אַפּגעשטאַנען
ביים פּאַרקן און מיט חיהשער אומדערמולעכער ניגריקייט
דעם פרעמדן מענטש באַטראַכט.

V

דריי טעג סאַרן יום-טוב פון דער הייליקער באַשיצערין איז
גריגאָרי אַרויסגעפּאָרן מיטן ווייב אַקערן. פּאַנטעלעי פּראַקאָפּיע-
וויטש איז עפעס נישט געזונט געווען; אָנשפּאַרנדיק זיך אויפן שטעקן,
קרעכנדיק צוליב דער ווייטיק אין קרייזן, איז ער אַרויסגעגאַנגען
באַגלייטן די אַקערער.

— פאַראַקער, גרישקאַ, די צוויי חלקים ביי דער רויטער
לאַנקע נאָך דער פּאַשע.

— נו-נו. און דאָס חלק ביים טאַלאָווער יאַר, וואָס וועט מיט
דעם זיין? — האָט גריגאָרי שעפטשענדיק געפרעגט, איבערבינדנ-
דיק זיך דעם האַלז; ער איז הייזעריק געוואָרן ביים פיש
כאַפּן.

— נאָך יום-טוב. אַצינד וועסטו דאָס אויך גענוג האַפּן. אַני-
דעהאַלבן קרייזן* ביים רויטן, כאַפּ דורך נישט צו שטאַרק.

* אַ קרייז — פיר דעסיאַטן, אומגעפער אַכט פּוילישע מאָרג.

— פיערראָ וועט נישט קומען צוהעלפן?
— ער וועט פאָרן מיט דאָרען אין דער מיל צריין. מ'דארף
נאָך היינט אָפּמאַלן, וואָרים ס'וועט דאָרט אָן ענגשאַפט זיין.
איליניטשנאָ האָט נאַטאַליען צריינגערוקט ווייכע פלעצלעך
אין קאַפּטנדל און געשעפטשעט:
— אפשר וואָלט איר דוּניאַשקען מיטגענומען די אָקסן אָנ-
צוטרייבן?
— מיר וועלן זיך אין צווייען אויך אָן עצה געבן.
— נו, געדענק-זשע, יאָגדעלע. גאָט איז מיט דיר.
איר דינער קערפּער געבויגן אונטער דער משא פון אַ פּאַק
נאַסער וועט, איז דוּניאַשקאַ דורכגעגאַנגען דורכן הויף שווענקען
צום דאָן.
— נאַטאַשאַ, טייערינקע, דאָרט אויף דער רויטער פּאַנקע
וואַקסט אַ סך שטשאַוו, רייס אָן פאַר מיר!
— כ'וועל אָנרייסן, אָנרייסן.
— שווייג שוין, פּלאַפלערין! — פּאַנטעלעי פּראָקאָפּיעוויטש
האַט מיטן שטעקן אַ פּאַכע געטון.
דריי פּאַר אָקסן האָבן גענומען שלעפּן דעם איבערגעקערטן
אַקער, איבערלאַזנדיק אַ שפּור איבער דער ערד, דער פּאַרהאַרטע-
וועטער פון דער האַרבסטטיקער טרוקעניש. גריגאָרי האָט אַלע וויילע
זיך פּאַרראַכטן דאָס טיכל, וואָס האָט אים געדריקט דעם האַלז. ער
איז געגאַנגען אין דער זייט פון וועג און אָפט געהוסט. נאַטאַליע
איז געגאַנגען לעבן אים, אויף איר ריקן האָט זיך געטרייסלט דאָס
זעקל מיטן עסנוואַרג.
אין סטעפּ נאָכן כוּטאַר האָט געגליווערט אַ דורכזיכטיקע
שטיקייט. נאָך דער פּאַשע, נאָכן געהאַרבעטן בערגל האָט מען
צעקעמט די ערד מיט אַקערס, האָבן געפּיפט אָנטרייבער, און דאָ —
לענגאָוים דעם שליאַך — אַ בלויע געשפּרענקלטיקייט פון נידעריק-
געוואַקסענעם ווערמוט, גיעזער, פּרום-לעבויגענע, אָפּגעצופּטע דורך
שעפטן-צייך, און די גלאַזיקע בלאַסע שיינן פון קילן הימל, וואָס

ווערט אלעמאל איבערגעשניטן דורך די פליענדיקע פעדעם פון שפעט-זומער.

נאָכדעם ווי זיי האָבן באַגלייט די אַקערער, האָט פיעטראָ מיט דאַריען זיך גענומען גרייטן אין דער מיל אַרײַן. אויפהענגענ-דיק די זיפ אין שייער, האָט פיעטראָ אויסגעווייעט דעם ווייץ. דאַריאַ האָט געשיט אין די זעק אַרײַן און זיי אַרויסגעטראָגן אויף דער בריטשקע.

פאַנטעלעדי פראַקאָפיעוויטש האָט איינגעשפאַנט די פערד, זאָרגעוודיק צורעכט געמאַכט דאָס געשפאַן.

— ס'וועט נאָך לאַנג געדויערן ?

— באַלד, — האָט פיעטראָ געענטפערט פון שייער.

אין דער מיל איז אַן ענגשאַפט. דער הויף איז געדיכט אָן-געשטעלט מיט וואָגנס. ביי דער וואָג איז אַ געדראַנג.

פיעטראָ האָט אַ וואָרף געטון דאַריען די לייצן און אַראַפּ-געשפרונגען פון דער בריטשקע.

— ס'וועט לאַנג דויערן צו מיין צעטל ? — האָט ער געפרעגט

וואַלעטן, וואָס איז געשטאַנען ביי דער וואָג.

— האַכט נאָך צײַט.

— וועלכער נומער ווערט געמאַלן ?

— דער אַכט און דרייסיקסטער.

פיעטראָ איז אַרויסגעגאַנגען אַראַפּטראָגן די זעק. אין דעם מאַמענט האָט מען אין מאַגאַזין זיך אָנגעהויבן קריגן. עמעצנס הייזעריק, ביזו קול האָט אַ האַווקע געטון :

— ביסט פאַרשלאָפּן, און אַצינד קריכסטו ? רוק דיך אָפּ,

כאַכאַל, וואָרים איך וועל דיר פאַרפאַרן.

פיעטראָ האָט לויטן קול דערקענט יאַטאַוו פאָדקאַוואַ. ער

האָט זיך איינגעהערט. אין מאַגאַזין איז געוואַקסן דאָס געשריי, זיך אַרויסשפאַרנדיק דורך דער טיר.

עס האָט זיך דערהערט אַ הילכיקער פליאַסק, און פון דער

טיר איז אַרויסגעפאַלן אַ נישט-יונגער בערדיקער טאָטער מיט אַ שוואַרצן הוט, פאַררוקט אויפן נאַקן.

— כארוואָס? — האָט ער אַ געשריי געטון, זיך אָנכאַפּנדיק
ביי דער באַק.

— איך וועל דיר דעם קאַפּ אַראָפּדרייען! ...!
— ניין, וואַרט-צו!
— מייקפּאַר, אַהער!

יאַקאָוו פּאָדקאָוואַ (אין דינסט האָט ער געקאָוועט אַ פּערד;
דאָס פּערד האָט זיך צעבריקעוועט, אַזעץ געגעבן יאַקאָוון מיט דער
קאָפיטע איבערן פנים, צעבראַכן די נאָז, געשפּאַלטן די לייב און
אויסגעהאַקט אַ פּאָדקאָווע אויפן פנים; דער לענגלעך-קייילעכיקער
העפט איז פּאַרוואַקסן געוואָרן, בלוי געוואָרן, ווי פּלעקן האָבן
זיך געשוואַרצט די שפּורן פון די שאַרפע פּאָדקאָווע-נעגל, און פון
דעם טאַקע האָט ער באַקומען דעם צונאַמען פּאָדקאָוואַ) — אַ בראַ-
ווער, פעסט-געבויטער אַרטילעריסט, איז אַרויסגעלאָפּן פון דער
טיר, פּאַרשאַרצנדיק זיך די אַרבל. אַ הויכער טאַטער אין אַ ראָז
העמד האָט אים אַ שטאַרקן זעץ געגעבן פון הינטן. פּאָדקאָוואַ
האַט זיך אַ וואַקל געטון, אָבער דערהאַלטן אויף די פיס.
— ברידער, מען שלאַגט קאָזאַקן! ...!

צו די טירן פון דער מיל האָבן, זוי פון אַן אַרבל, אויפן
הויף אַרויס, וואָס איז אָנגעשטעלט געווען מיט וואָגנס, מיט הפּסקות
זיך גענומען שיטן קאָזאַקן און טאַטערן, וואָס זענען זיך געהאַט
צונויפגעשאַרן אין אַ גאַנצער מחנה.

דאָס געשלעג האָט זיך אָנגעהויבן ביים הויפט-אַריינגאַנג. עס
האַבן אַ קרעכץ געטון די טירן אונטערן דריק פון די זיך שטופּנ-
דיקע קערפּערס. פיעטראַ האָט אַוועקגעוואָרפן דעם זאַק, אַ קוואַקע
אויפגעטון און מיט דראָבנע טריטלעך אַוועקגעלאָפּן צו דער מיל. זיך
שטעלנדיק אויפן וואָגן, האָט דאָריאָ געזען, ווי פיעטראַ האָט זיך
אַריינגעשניטן אינמיטן, שלאַגנדיק מיט די הענט אויף לייבס און
רעכטס; זי האָט אַרויסגעקרעכצט, ווען מען האָט פיעטראַ אויף די
פויסטן צוגעטראָגן צו דער וואַנט, אומגעוואָרפן און געטרעטן מיט
די פיס. פּאָכענדיק מיט אַ שרויף, איז פון הינטערן ווינקל פון דער

מאַשין-אַפטיילונג, אונטערשפרינגענדיק, אַפּערגעלאָפּן מיטקאָ קאַר-
שונאַוו.

דער זעלבער טאָטער, וואָס האָט פּאָדקאווען א זעץ געטון
פון הינטן, האָט זיך אַרויסגעריסן פון דער קופּע, הינטער זיין רוקן
האָט ווי אַן איבערגעבראַכענער פּויגלישער פּליגל געפּלאַטערט זיין
אַפּגעריסענער ראָזער אַרבּל. נידעריק אַראָפּגעזעצט, באַרינדיק
מיט די הענט די ערד, איז דער טאָטער צוגעלאָפּן צום ערשטן
וואַגן און לייכט אַרויסגעריסן אַ האַלאָאַבליע. איבערן הויף פון דער
מיל האָט מאַנאַטאַן און הייזעריק זיך געטראַגן :

— א-א-א-א-א-א...

— הוי-הוי-הוי?

— א-יא-יא-יא-א-א-א-א-א...

אַ טראַסקען. א זעצן. א יאַכצן. א ליאַרמען...

די דריי ברודער שומילין זענען געקומען צו לויפן פון דער
היים. דער איין-הענטיקער אלעקסעי איז געפאלן אין טירל, פאַר-
פּלאַנטערנדיק זיך מיט די פיס אין לייצן, וואָס זענען דורך עמעצן
אַוועקגעוואָרפן געוואָרן ; ער האָט זיך אויפּגעהויבן און גענומען
שפּרינגען איבער די צונויפגעפלאַנטערטע דיטלעס פון די וואַגנס,
צווריקנדיק צום בויד דעם ליידיקן אַרבּל פון דער אַפּגעריסער
לינקער האַנט. ביי זיין ברודער מאַרטין איז אַרויסגעקראַכן פון
ווייסן זאַק דער אַריינגעמאַכטער הויז ; ער האָט זיך אָנגעבוּנגן, גע-
וואָלט אים צוריק אַריינמאַכן, אָבער ביי דער מיל האָט זיך דערהערט
אַ שרעקלעכער געוואַי. עמעצנס געשריי האָט זיך אויפּגעהויבן הויך
איבערן משופּעדיקן דאָך פון דער מיל, ווי אַן אַרויפגעפלאַטערטער
פּאָדעם פון שפינגעוועב. מאַרטין האָט זיך אויסגעגלייכט און אַ
וואַרף געטון דעריאָגן אלעקסעיען.

דאַריאַ האָט מיט אַ פּלאַטערדיק האַרץ געקוקט פון וואַגן,
זיך ברעכנדיק די הענט ; אַרום האָבן געיעלהוועט און געוואַיעט
די באַבעס ; די פערד האָבן אומרויק באַוועגט מיט די אויערן ; די
אַקסן האָבן געמריטשעט, זיך דריקנדיק צו די וואַגנס... דער בליי-
כער סערגעי פּלאַטאַנאוויטש איז פאַרבייגעגאַנגען, פאַטשנדיק מיט

די ליפן, זיין בויך האָט הינטערן וועסט זיך געקאָליערט, ווי אַן איי. דאָריאָ האָט געזען, ווי דער טאָטער אין אָפגעשייטן ראָזן העמד האָט אַ זעץ געגעבן מיטקאָ קאַרשונאַוו מיט דער האָלאָבליע איבער די פּיס און אַליין באַלד אַ פּאַל געטון אַהינטער, אַרויס-לאָזנדיק די געפּלאַצטע האָלאָבליע פּון די הענט. דער איין-הענטי-קער אַלעקסעי איז אַרויפגעפּאַלן אויף אים און גענומען האַקן מיט זיין בלייערנער פּויסט איבערן טאָטערס קאַרק. פאַר דאָרעס אויגן האָבן אין בונט-פאַרביקע קלומפּן געשימערט באַזונדערע סצענעס פּון געשליעג: זי האָט געזען און זיך נישט געוואונדערט, ווי מיטקאָ קאַרשונאַוו, שטייענדיק אויף די קניען, האָט מיט אַן אייזערנער שרויף דערלאָנגט דעם פאַרבייִליפּנדיקן סערגעי פּלאַטאַנאָוויטשן; ער האָט אַ פאַרוואַרף געטון די צעפּלאַטערטע הענט און ווי אַ ראַק גענומען קריכן צום מאַגאַזין; מען האָט אים אומגעוואַרפּן, גערעטן מיט די פּיס... דאָריאָ האָט היסטעריש געלאַכט, ס'האַבן אין לאַכן זיך געבראַכן די שוואַרצע בויגנס פּון אירע צוגעפאַרבטע ברעמען. איר משוגע לאַכן האָט זיך איבערגעריסן, ווען אירע אויגן האָבן דערזען פּיאָטערן: ער האָט מיט וואַקלדיקע טריט זיך אַרויסגע-קייקלט פּון דער צעוויגטער הודזשענדיקער געדיכטעניש און אַ פּאַל געטון אונטערן וואַגן אַרוינטער, שפּייענדיק מיט בלוט. דאָריאָ האָט שרײַענדיק זיך אַ וואַרף געטון צו אים. און פּון כּוּטאַר זענען גע-לאָפּן קאָזאַקן מיט דרענגער, איינער פּון זיי האָט געפּאַכעט מיט אַ ברעכאייזן. דאָס געשליעג האָט אָנגענומען אַ געשפּענסטיק אויסזען. מען האָט זיך געשלאָגן נישט אַזוי ווי שיכּורעהייט ביי דער קרעטשמע אָדער אין קאַרנאָוואַל. ביי דער טיר פּון מאַגאַזין איז מיט אַ געשפּאַלטענעם קאַפּ געלעגן אַ יונגער טאָטער; דריגענדיק מיט די פּיס, האָט ער איינגענורעט דעם קאַפּ אין שוואַרצן פאַר-גליווערטן בלוט, די בלוטיקע פּלעכטלעך פּון די האָר זענען אים אַריבערגעפּאַלן איבערן פנים; ער וועט שוין, קענטיק, נישט טרעטן מער איבער דער בלויער, פּריילעכער ערד...

די טאָטערן, וואָס האָבן זיך צונויפגעטויליעט ווי אַ סטאַדע שעפּסן, זענען צוגעשטופּט געוואָרן צו דער טיר פּון מאַגאַזין. עס

וואָלט זיך געווען שלעכט פאַרענדיקט, ווען אַן אַלטער טאָטער וואָלט
נישט געפּאַלן אויף אַ שפיצל: ער איז אַריין אין דער קעסל-אַפּ-
טיילונג, אַרויסגעכאַפט אַ ברענענדיקע גלאָווניע פּון אויוון און
אַרויסגעלאָפּן מיט איר פּון דער טיר. ער איז אַוועקגעלאָפּן צום
שפייכלער, וואו ס'איז געלעגן די אָפּגעמאַלענע תּבואה, העכער
טויזנט פּוד. פּון אונטער זיין אַרעם האָט ווי מושלין זיך געוויקלט
דער רויך צוזאַמען מיט פּליענדיקע פּונקען, וואָס האָבן אין טאָג-
ליכט אויסגעזען בלאַס.

— כ'וועל פאַר-ברע-נען! — האָט ער ווילד אַ רעווע גע-
טון, אויפהייבנדיק די ברענענדיקע גלאָווניע צום טשערעטענעם
דאָך.

די קאָזאַקן האָבן אַ ציטער געטון און זיך אָפּגעשטעלט. אַ
שאַרפּער טרוקענער ווינט האָט געפּלאָזן פּון מזרח, אַוועקטראָגנדיק
דעם רויך פּון מאַגאַזין-דאָך צו דער קופּע צונויפגעטויליעטע
טאָטערן.

איין שטאַרקער פּונק אויפן טרוקענעם טשערעטענעם דאָך —
און דער גאַנצער כּוּטאַר וועט אַוועק מיטן רויך.

אַ טויבער, קורצער געמירמל איז דורכגעלאָפּן די רייען פּון
די קאָזאַקן. עמעצער איז זייטיק אַוועק צו דער מיל, און דער טאָ-
טער, פּאַכענדיק מיט דער גלאָווניע און זייענדיק פייערדיקע טראָפּנס
פּון בלוילעכן רויך אַרויס, האָט אַלץ געשריגן:

— כ'וועל פאַרברענען! ... פאַר-ברע-נען! אַראָפּ פּון הויף! ...
יאַקאָוו פּאַדקאָוואַ מיט אַ סך נייע בלויע צייכנס אויפן פאַר-
שענדטן פנים — דער אָנהייבער פּון געשלעג — האָט דער ערשטער
פאַרלאָזט דעם הויף פּון דער מיל. נאָך אים זענען גיך און אייליק
אַוועק נאָך אַנדערע קאָזאַקן.

די טאָטערן האָבן אַראָפּגעוואָרפּן די זעק, איינגעשפּאַנט די פּערד
אין די בריטשקעט און, שטייענדיקערהייט, פּאַכענדיק מיט די קניפּן
פּון די רעמעטענע לייצן, שמייטנדיק די פּערד מיט די בייטשן,
זענען זיי אַרויס פּון הויף און מיט גערויש זיך אַוועקגעלאָזט איבער
דער גאַס פּון כּוּטאַר.

דער איין-הענטיקער אַלעקסעי שטייט אינמיטן הויף, איבערן
איינגעפאלענעם בויך פלאטערט דער ליידיקער, אין עק פארבונ-
דענער אַרבל פון זיין העמד, דאָס אויג מיט דער באַק, אין אייביקן
קראַמפן, הערן נישט אויף צו ציפן:

– קאַזאַקן, אויף די פערד! ...!

– דעריאָגן! ...!

– ווייטער פון שייד-וועג וועלן זיי נישט אַנטרינען! ...!

מיטקא קאַרשונאַוו האָט מיט שטרויכלענדיקע טריט זיך שוין
פאַרנומען פון הויף. אַ כוואַליע פון גערודער איז ווידער דורכגעאַנגען
די קאַזאַקן, וואָס האָבן זיך פאַרזאַמלט ביי דער מיל, אָבער אין דעם
מאַמענט איז פון דער מאַשין-אַפטיילונג מיט שנעלע טריט צוגע-
קומען דער אומבאַקאַנטער מענטש אין שוואַרצן הוט, וואָס איז
דורך קיינעם פריער נישט באַמערקט געוואָרן; דורכנעמענדיק דעם
המון מיט די שאַרפן פון זיינע שמאַל-צונויפגעלענטע דורכדרינג-
לעכע אויגן, האָט ער אויפגעהויבן אַ האַנט.

– וואַרט-צו אַ וויילע!

– ווער ביסטו פאַר איינער? – פאַדקאַוואַ האָט צונויפגערוקט

די שפרינגענדיקע ברעמען.

– פונוואַנען האָסטו דיך דערנומען אַהער?

– קוק אים אָן דאָרטן! ...!

– האַ!

– טי-ו-ו-ו! ...!

– וואַרט נאָר צו, סטאַניצע-לייט! ...!

– אַ לאַמער הונט וועט דיר זיין פון דער סטאַניצע!

– פויער.

– שקראַב הילצערנער!

– דערלאַנג אים, יאַש!

– איבער די קוקערס! ...! איבער די קוקערס! ...!

דער מענטש האָט פאַרלוירן געשמייכלט, אָבער אָן פחד;
אַראַפגענומען דעם הוט, מיט אַ באַוועגונג פון אומפאַרגלייכלעכער

פשוט אָפּגעווישט דעם שטערן; מיט זיין שמייכל זיי ענדלעך אַנטוואָפּנט.

— וואָס איז דאָ געווען? — ער האָט אַ פּאָכע געטון מיטן אַינגעלייגטן הוט אין צווייען, אָנווייבדיק אויפן שוורצן, אין דער ערד-איינגעזאפטן פּלויט ביי דער טיר פון מאַנאַזין.
— מיר האָבן די כאַלעס געשלאָגן, — האָט דער איין-הענט-טיקער אַלעקסעי פּרידלעך געענטפערט און אַ צוק געטון מיט דער באַק און מיטן אויג.

— פאַרוואָס האָט איר זיי געשלאָגן?

— פאַר דער רייע. זאָלן זיי נישט קריכן פאַרויס, — האָט פּאָדקאוואַ אויסגעטייטשט, אַרויסטרעטנדיק פאַרויס און אָפּווישנדיק מיט אַ ברייטער באַוועגונג דאָס רויטע צעפּל פון אונטער זיין נאַז.

— זיי וועלן שוין האָבן צו געדענקען!

— עך, דעריאָגן וואָלט מען זיי געדאַרפט... דעם סטעפּ וועלן זיי נישט אונטערצינדן.

— מיר האָבן זיך דערשראָקן, אָבער ער וואָלט נישט געוואָגט.

— אַ מענטש אין פאַרביטערונג, ער וואָלט זיכער אונטער-געצינדן.

— די כאַלעס זענען שרעקלעך בייע, — האָט אַפּאַנקאַ אָזיעראָוו אַ שמייכל געטון.

דער מענטש האָט אַ פּאָכע געטון מיטן הוט אין זיין זייט אַרײַן.

— און דו ווער ביסט?

אַפּאַנקאַ האָט מיט פאַראַכטונג אַ שפיי געטון דורכן שפּאַלט פון זיין שטשערבאַטע מויל און, נאָכקוקנדיק דעם פּאַלן פון שפיי עכץ, אַרויסגעשטעלט אַ פּוס.

— איך בין אַ קאָזאַק, און דו שטאַמסט נישט אַמאָל פון ציגיינער?

— ניין. מיר זענען ביידע רוסן.

— זאגסט ליגנט! — האָט אַפּאָנקא שאַרף באַטאַנט.
— די קאָזאַקן שטאַמען פון די רוסן. דו ווייסט דאָס?
— און איך זאָג דיר, — אַז די קאָזאַקן שטאַמען פון די
קאָזאַקן.

— פאַרצייטנס זענען לייב-אייגענע אַנטלאָפּן פון די גוטבאַ-
זיצער, זיך באַזעצט ביים דאָן און זיי האָט מען דאָס אַ נאָמען
געגעבן קאָזאַקן.

— גיי דיר, ליבער מענטש, דיין וועג, — האָט דער איין-
הענטיקער אַלעקסעי מיט איינגעהאַלטענעם צאָרן געראַטן, צונויפ-
דריקנדיק די פאַרשוואַלענע פינגער אין אַ פויסט און אָפטער
צוקנדיק.

— אַן ערב-רב זיך דאָ באַזעצט! ... קוקסט אים נישט אָן,
דעם אומגלויביקן, ער וואָלט אינז געוואָלט פאַר פויערים מאַכן!
— הער נאָר, אַפּאָנאַסי, ווער איז דאָס פאַר איינער?
— ווער ווייסט אים? געקומען דאָ אַהער, ביי דער שיקלדי-
קער ליקעשקען אַ דירה פאַרנומען.

דער מאָמענט פון נאָכיאָגן איז דורכגעלאָזט געוואָרן.
די קאָזאַקן זענען זיך צעגאַנגען, לעבּהאַפט איבערשמועסנ-
דיק דאָס דורכגעקומענע געשלעג.

ביינאַכט, אַכט וויאָרסט ווייט פון כּוּטאַר, אין סטעפּ, טויליענ-
דיק זיך אין שטעכעדיקן געדיכטן זיפּון, האָט גריגאָרי טרויעריק
גערעדט צו נאַטאַליען:

— דו ביסט עפעס אַ פרעמדע... ווי אָט די לבנה ביסטו:
נישט קאַלט און נישט וואַרעם. איך האָב דיך נישט ליב, נאַטאַשע.
דו זיי נישט בייז. כ'האַב נישט געוואָלט רעדן וועגן דעם, אָבער
ניין, אזוי וועט מען, אפּנים, נישט קאָנען דורכלעבן... און כ'האַב
רחמנות אויף דיר — מיר זענען דורך די טעג זיך נאָענט גע-
וואָרן, אָבער אין האַרץ איז גאָרנישטאָ... פּוסט. אָט ווי אַצינד אין
סטעפּ...

נאַטאַליע האָט געקוקט אינדערהייך אויף דער נישט-צוטריט-
לעכער, אויסגעשטערנטער לאַנקע, אויפן שאַטנדיקן, דורכזיכטיקן

שלייער פון וואָלקנס, וואָס איז געשוואומען איבער זייערע קעפּ, און געשוויגן. פון דאָרט, פון דער שוואַרץ-בלוייער הויכער פּוסט-קייט האָבן, ווי זיבערנע גלעקעלעך, זיך אָנגערופן די בושעלס אין זייער פאַרשפּעטיקט פליען.

אַ שווערמוטיקער, פאַרוועלקטער ריח האָט זיך געטראַגן פון די טויטע גראָזן. ערגעץ אויפן באַרג האָט געשימערט דער רוי-טער פלעק פון פייער, וואָס די אַקערער האָבן פּונדערערגעלייגט... פאַרטאָג האָט גריגאָרי אויפגעוואַכט. דער זיפּון איז באַדעקט געווען אויף צוויי צאָל מיט שניי. דער סטעפּ האָט זיך געהילט אין דער יונגער בלויקייט פון פרישן שניי און לעבן דער קוואַרטיר האָבן זיך דייטלעך געזען די שפורן פון אַ האָז, וואָס האָט פאַרבליאָגן-זשעט צוליבן ערשטן שניי.

VI

אַזוי האָט זיך געפירט פון פאַרצייטנס אָן: אויב אַ קאָזאק איז געפאָרן איינער אַליין, אָן חברים, אויפן וועג קיין מילעכאָוואָ, איז גענוג געווען, ער זאָל ביים באַגעגענען זיך מיט אוקראַינער נישט אָפּטרעטן דער וועג (זייערע דערפער האָבן זיך אָנגעהויבן פון ניושנע-יאַבלאָנאווער כּוּטאַר און זיך געצויגן אויף אַ 7 וויאַרסט שוין ביז מילעכאָוואָ), אַז די אוקראַינער זאָלן אים אָגן-הרגענען. דעריבער פלעגן זיי פאָרן צו דער סטאַציע עטלעכע וואָגנס צוזאַמען און דעמאָלט, ביים באַגעגענען זיך אין סטעפּ, שוין נישט מורא געהאַט זיך אַריינצולאָזן אין אַ מחלוקה.

— העי, כּאָכאַל! גיב דעם וועג! דו וואוינסט אויף קאָזא-קישער ערד, נבלה, און ווילסט נאָך דעם וועג נישט אָפּטרעטן? נישט איבעריק גוט איז אויך געווען די אוקראַינער, וואָס פלעגן ברענגען זייער ווייץ אין מאַגאַזין אַריין צום דאָן. דאָ פלעגן געשלעגן אויסברעכן אָן שום סיבה, פשוט דערפאַר, ווייל ס'איז אַ „כּאָכאַל“, און אויב אַ „כּאָכאַל“ — דאָרף מען שלאַגן.

נישט איין יאָרהונדערט האָט אַ זאָרגעוודיקע האַנט גע-
זייעט די זוימען פון נאַציאָנאַלער שנאה אויף דער קאָזאַקישער ערד,
זיי געהאָדעוועט און אָפּגעהיטן, און די זוימען האָבן געברענגט אַ
גוט גערעטעניש: אין די געשלעגן האָט אויף דער ערד זיך גע-
גאָסן דאָס בלוט פון די באַלעבאַטים און וואָראָניעזשער איבער-
וואַנדערער - רוסישע און אוקראַינער.

אין צוויי וואָכן אַרום נאָכן געשלעג אין דער מילד זענען אין
כויטאָר אַריין געקומען דער פּאָליציי-פּריסטאָוו מיטן אויספאַרשונגס-
ריכטער.

דעם ערשטן האָט מען אַרויסגערופן צו דער אויספאַרשונג
שטאַקמאַנען. דער אויספאַרשונגס-ריכטער, אַ יונגער באַאַמטער פון
קאָזאַקישער אַדל-אַפּשטאַמונג, האָט, זיכנדיק אין דער טעקע, גע-
פרעגט:

- וואו האָט איר געוואוינט איידער איר זענט געקומען דאָ
אָהערצופאַרן?

- אין ראָסטאַוו.

- פאַרוואָס זענט איר אין טויזנט ניינהונדערט זיבעטן יאָר
אַפּגעקומען אַ תּפּיסה-שטראָף?

שטאַקמאַן האָט אַ פינקל געטון מיט אויגן פון אַ לאַסקע
אויף דער טעקע און דעם קרומען, מיט שופּן באַדעקטן שרוינט
איבערן געבויענעם קאַפּ פון אויספאַרשונגס-ריכטער.

- פאַר מרידה.

- אוי-הים...

- וואו האָט איר דעמאָלט געאַרבעט?

- אין די באַן-וואַרשטאַטן.

- אייער פאַך?

- אַ שלאַסער.

- איר שטאַמט נישט פון יידן? נישט קיין געשמדטער?

- נײַן. איך מײן...

- מיר איז נישט אינטערעסאַנט צו וויסן, וואָס איר מיינט.

אין פאַרשיקונג זענט איר געווען?

— יא, געווען.

דער אויספארשונגס-ריכטער האָט אויפגעהויבן דעם קאָפּ פון דער טעקע און מיט די געגאָלטע, געבלעזלטע ליפּן אַ קייע געטון.

— איך ראַט אייך אַוועקצופאַרן פּונדאַנען... — און פאַר

זיך: — איבעריקנס, איך וועל מיך שוין אַליין באַמיען וועגן דעם.

— פאַרוואָס, הער אויספאַרשונגס-ריכטער ?

אויף דער פּראַגע האָט ער אַלס ענטפער באַקומען אַ צווייטע

פּראַגע:

— וועגן וואָס האָט איר געהאַט אַ שמועס מיט די אַרטיקע

קאָזאַקן אין טאָג פון געשלעג אין דער מיל ?

— אייגנטלעך...

— נו, איר קאָנט שוין זיין פריי.

שטאַקמאַן איז אַרויסגעגאַנגען אויף דער טעראַסע פון מאָ-

כאַווס הויז, (די באַאַמטע פון דער מאַכט פלעגן זיך תמיד אָפּ-

שטעלן ביי סערגעי פּלאַטאַנאָוויטשן, אויסמיידנדיק דאָס איינפאַר-

הויז) און אַ דריק געבנדיק מיט די אַקסלען, זיך אומגעקוקט אויף

דער געפאַרבטער טיר.

VII

דער ווינטער האָט זיך געשטעלט נישט מיטאַמאָל. נאָכן יום-

טוב פון דער הייליקער באַשיצערין אין דער אַראָפּגעפאַלענער שניי

צעגאַנגען, און מען האָט ווידער אַרויסגעטריבן די בהמות אויף

דער פאַשע. קעגן אַ וואָך צייט האָט געבלאָזן אַ דרום-ווינט, דאָס

וועטער איז לינד געוואָרן, די ערד איז אויפגעגאַנגען און העל

האָט זיך צעפליט דאָס שפעט-מאָכיקע גרינס אין סטעפּ.

דאָס לינדע וועטער האָט זיך געהאַלטן ביזן מיכאַל-טאָג,

דערנאָך האָט אַ נעם-געטון אַ פּראָסט און ס'איז אַראָפּגעפאַלן אַ

שניי; פון טאָג-צו-טאָג איז געוואָרן קעלטער, ס'איז צוגעפאַלן נאָך

אויף אַ זעקס צאָל שניי, און אין די צעוואָרפענע גערטענער ביים

דאָן, לענגאויס די פאַרווייעטע פאַרקנס ביז איבער די שפיצן, האָבן

ווי מיידליש מערעשקע-געניי זיך אויסגעלייגט די געהעקלעטע שטע-
געלעך פון די האָזן-שפּאַרן. די גאַסן זענען פּוּסט געוואָרן.
איבערן כּוּטאַר האָט אין צעריסענע פּאַסמעס זיך געטראָגן
דער קיזעקישער רויך, לעבן די אויסגעשיטע אַש-קופּקעלעך ביים
וועג האָבן אַרומשפּאַצירט גאַפעס, וואָס זענען זיך צוזאַמענגע-
פּלויגן אין ישוב אַרײַן. ווי אַ בלוילעכע בליאַקירטע באַנד האָט
איבערן כּוּטאַר קרימלעך זיך אויסגעלייגט אַ גלאַטער ווינטערדי-
קער שליט-וועגס.

אויפן מיידאָן איז מען זיך צונויפגעקומען אויף אַ פּאַרוואַמ-
לוינג. ס'האַט זיך דערנענטערט דאָס אויסהאַקן און טײַלן זיך מיט
די דערנער-קוסטעס. ביים גאַנעק פון דער פּאַרוואַלטינג האָט מען
געדוכט זיך געדערענגט אין פעלצן און אין שובעס, צוסקריפענדיק
מיט די וואוילאַקעס. די קעלט האָט פּאַרטריבן אין דער פּאַרוואַל-
טונג אַרײַן. ביים טיש, אין ביידע זײַטן פון אַטאַמאַן מיטן שריי-
בער, האָבן זיך באַזעצט די פּכּוּדיקע אַלטע לײַט מיט די זיל-
בערנע גרויע בערד, די יינגערע מיט די פּאַרשידנקאַליריקע בערד,
און די אַנבערדיקע קאַזאַקן האָבן זיך געזאַמלט אין רעדלעך און
געפּלאַפּלט אין דער שעפּסענער וואַרימקײַט פון זייערע קעלנער.
דער שרייבער האָט באַדעקט דאָס פּאַפּיר מיט געציקלעטע שורה-
לעך. דער אַטאַמאַן האָט אים געקוקט איבערן אַקסל אַריבער, און
איבער דער אויסגעקילטער פּאַרוואַלטינגס-שטוב האָט זיך געטראָגן
אַ געדעמפט הודזשעריי -

- דאָס היי אויך...

- יאַ-יאַ... פון דער לאַנקע - איז פאַשע, און פון סטעפּ

האַט קיין ווערט נישט.

- אַמאָל פלעגט מען מעגן ביז קריסטוס-געבורט פריי

פאַשען.

- די קאַלמיקן איז גוט.

- קכע-כע.

- דער אַטאַמאַן, ווי ער וואָלט געטראָגן אַ קײַט אויפן

האַלד, ער וועט אפילו דעם קאַפּ נישט אויסדרייען.

— אַ פעטן קאַרג זיך אָנגעפרעסן, דער הזירישער טייל! —
 — העי, קום, ווילסט דעם ווינטער איבערשרעקן? שוין
 איינמאָל אַ פעלץ...

— אַ ציגינער האָט מיר דעם פעלץ פאַרקויפט.
 — אין דער קריסטוס-וואַך שלאַפן נאָך די ציגינער אין
 סטעפּ, און צוצודעקן זיך איז נישטאָ מיט וואָס. האָט ער מיט אַ
 בעץ זיך צוגעדעקט און ביז די געדערם דורכגעפרוירן גע-
 וואָרן. כאַפט ער זיך אויף, דער ציגינער, רוקט דורך אַ פינגער
 דורך אַ לעכל און רעדט צו דער מוטער: „האַ-האַ, מאַמע, —
 זאָגט ער, — איז דאָ אַ פּראָסט אין דעם כוּטאַר!...“

— אויב ס'וועט זיך מאַכן אַ גליטש — זאָל גאָט באַשירעמען.
 — מע וועט מוזן די אָקסן קאָווען, נישט אַנדערש.
 — כ'האַב אַנומלט אָנגעהאַקט בערעזע-האַלץ ביים טיילדאָ-
 נישן יאַר, זייער גוט האַלץ.

— זאַכאַר, די הויזן פאַרקנעפּל... ס'וועט די אָנבעררוירן
 ווערן — וועט דיך דאָס ווייב פון שטוב אַרויסטרייבן.
 — הער נאָר, אַוודעיטש, מ'זאָגט, אַז דו וועסט דעם בוהיי
 פון דער געמיינדע אַרומפירן.

— כ'האַב מיך אָפּגעזאָגט. פאַראַנקאַ מריכינאַ האָט זיך אונ-
 טערגענומען... איך, זאָגט זי, בין אַן אלמנה, וועט מיר פּריילעכער
 זיין. נעם, זאָג איך, און אויב ס'וועט עפעס געבוירן ווערן...

— עכטאָ-כאַ-כאַ!

— היי-היי-היי!...

— חשובע לייט, עלטסטע! וואָס איז מכוח די דערנער-
 קוסטעס?... שטילער!...

— אויב, זאָג איך, ס'וועט עפעס געבוירן ווערן... וועל
 איך, הייסט עס, זיין דער קוואַטער...

— שטילער! מיר בעטן שטייל צו זיין!

די פאַרזאַמלונג האָט זיך אָנגעהויבן. דער אַטאַמאַן, גלעטנ-
 דיק דעם אַטאַמאַן-שטעקן, וואָס איז פאַרלאָפּן מיט טוי-געפּרייר,
 האָט אויסגערופן די פּאַמיליע-נעמען, געאַטעמט מיט פאַרע, אָפּגע-

ריסן מיטן קליינעם פינגער די איינצעפלעך פון זיין באָרד. פון הינטן, ביי דער טיר, וואָס האָט נישט אויפגעהערט צו קלאַפן - אַ פאַרע, אַ געדראַנג, אַ הילציק שנייצן פון די נעז. - אויף דאָנערשטיק קאָן מען נישט באַשטימען דאָס האַקן! - האָט איוואַן טאַמילין זיך באַמיט איבערצושרייען דעם צטאַמאַן און געריבן זיינע ברוין-און בלויע אויערן, אָנבייגנדיק דעם קאַפּ אין בלויען אַרטילעריע-היטל.

- פאַרוואָס?

- קאַנאַניר, וועסט דיר די אויערן אָפּפּירן!

- וועלן מיר אים אָקסענע צוגייען.

- אויף דאָנערשטיק גרייט זיך אַ האַלבער כוּטאַר היי פירן.

שיין אויסגעטראַכט!...

- וועסטו אין זונטיק פאַרן.

- חשובע לייט, עלטסטע!...

- וואָס איז דאָרט!

- אין אַ גוטער שעה!

- הוי-הוי-הוי!...

- האַ-אַ-אַ-אַ!...

- האַ-אַ-אַ-אַ!...

דער אַלטער מאַטוועי קאַשולין, זיך אָנבייגנדיק איבערן הינט-קענדיקן טיש, האָט בייז געשריגן, טייטלענדיק מיט זיין גלאַטן יעשיאַן-שטעקן אין טאַמילינס זייט אַריין.

- וועסטו צוואַרטן מיטן היי!... נישקשה!... ווי די גאַנצע

געמיינדע וועט טון... דו האַסט תמיד אַ טבע זיך קעגנצושטעלן.

ביסט נאָך צו יונג און נאַריש, ברידערל מיינס!... אָט וואָס!...

געהערט!... אָט וואָס...

- דו אַליין מוזסט אויף די אַלטע יאָרן נאָך שכל ביי די

שכנים באַרגן... - האָט דער איין-הענטיקער אַלעקסעי געענטפערט

מיט אַן אויסגעשטרעקטן קאַפּ פון די הינטערשטע רייען, צומרו-גענדיק מיטן אויג און פיבערהאַפּט ציטערנדיק מיט דער געלע-

כערטער באַק.

ער האָט זעקס יאָר געפירט אַ מזלוקה מיטן אַלטן קאַלוישין
 נולייב אַ שטיקל פאַראַקערטער ערד; געשלאָגן אים יעדן פּרילינג.
 און די ערד, וואָס מאַטוועי קאַלוישין האָט כאַרנאָפּט ביי אים,
 איז געווען אַזוי גרויס, ווי אַ פּויגל-שפּרינג, - פאַרזשמוּרענדיק
 זיך, האָט מען געקאָנט אַריבערשפּיען איבער איר.

- שווייג, נכפה!

- אַ שאַד, ס'איז אַזוי ווייט - פּונדאָנען וועל איך נישט
 דערלאָנגען, - ווען נישט, וואָלט איך דיר פאַרפּאָרן, אַז דו וואָלט
 זיך מיט דער רויטער יויך באַגאַסן!

- קוקט אים נאָר אָן, די קרומע קאַליקע!...

- שווייג שוין! ווי זיי האָבן זיך דאָס צונויפגעטשעפעט?
 - גייט אַרויס און נעמט זיך ביי די קעפּ אָן. כ'לעבן אַזוי.
 - הער אויף, אַלעקסעי, זעסט דאָך - דער אַלטער האָט זיך
 אָנגעבלאָזן, אַז די פאַפּאָכע פּאַרט אים אַזש איבערן קאָפּ אַרום.
 - פאַרוואָס-זשע שווייגט ער נישט...?

- דערלאָנג אים מאַרגן איבער דער צורה און אַצינד פאַר-

שווייג.

- אין הפּיכה זיי, די סקאַנדאַליקעס!...

דער אַטאַמאַן האָט זיך אָנגעלענט מיט דער פּויסט אויפן
 סקריפענדיקן טיש.

- שווייגן! וואָרים איך רוף שוין די דיזשורנעס אַריין.
 איינשטיילנדיק זיך, האָט דער געטומל זיך אַריבערגעטראָגן
 אין די הינטערשטע רייען און פאַרשוויגן געוואָרן.
 - דאָנערשטיק, ווי נאָר ס'וועט אָנהייבן טאָגן - אַרויס-
 פּאַרן צום האַקן!

- וואָס הייסט דאָס, חשובּע עלטסטע?

- אין אַ גוטער שעה!

- זאָל גאָט געבן!

- היינט, האַרנט מען גאַרנישט די אַלטע...

- נישקשה, זיי וועלן שוין האַרן. מיר וועלן קיין גערעכ-
 טיקייט נישט געפינען? מיין עלעקסאַשאַ, ווען כ'האַב אים אויס-

געזידלט, האָט זיך שוין אַפילו געוואָרפן שלאָגן, ביי די אַקסלען אָנגעכאַפט. האָב איך אים גלייך אוועקגעזעצט. „כ'גיב שוין איבער דעם אַטאַמאַן מיט די עלטסטע, מיר וועלן דיר שמייך געבן...“ איז ער שטיל געוואָרן, ווי אַ גרעזעלע אונטערן פּרילינגס-וואַסער זיך אוועקגעלייגט.

— און ס'איז אויך, חשובע עלטסטע, אָנגעקומען אַ פאַראַר-דענונג פון אַטאַמאַן פון דער סטאַניצע, — דער אַטאַמאַן האָט גע-מאַכט אַן הפסקה און אַ דריי געטון מיטן קאַפּ: דער שטייענדיקער קאַלנער פון מונדיר האָט זיך אים אין האַלז איינגעשניטן, פאַר-רייסנדיק די גאַמבע. — היינטיקן שבת דאַרפן די יונגע זיך שטעלן צו דער שבועה אין דער סטאַניצע. זיי דאַרפן פאַרנאַכט שוין זיין ביי דער פאַרוואַלטונג פון דער סטאַניצע

ביים עקסטן פענסטער פון דער טיר איז לעבן זיין מחותנת-טע געשטאַנען פאַנטעלע פּראָקאַפּיעוויטש, מיטן אונטערגעהוי-בענעם, לאָמען פּויס, ווי אַ בושעל. מיראַן גריגאָרעוויטש איז מיט אַ צעקנעפּלטן פעלץ געזעסן אויפן פענסטער; קניישנדיק די אויגן, האָט ער געשמייכלט אין דער קאַשטענעוואַטער באָרד אַרײַן. זיינע קורצע, העלע וויעס זענען פּוכיק באַדעקט געווען מיט טוי-געפּריר, די גרויסע ברוינע פיעגעס האָבן פון דער קעלט מיט בלוט זיך אָנגעגאַסן און גרוי געוואָרן. אַרום האָבן שטיפּנדיק זיך געזאַמלט די יינגערע קאַזאַקן, און אין מיטן, אַרְאָפּגערוקט אויפן פּלאַצן נאַקעטן קאַרג די בלוי-שמייקע אַטאַמאַנישע פּאַפּאַכע מיט די שעי-כענע בענדלעך אין אַ קרייץ, האָט אויף זיינע אָפּצאַסן זיך גע-וויגט פאַנטעלע פּראָקאַפּיעוויטש דינסט-קאַמעראַד — דער אייביק יונגער, תּמיד ווי אַן אַנטאַנאַווער אַכץ מיט רויטקייט אָנגעגאַסע-נער — אַוודעיטש, מיטן ציונאַמען „ברעך“.

אַוודעיטש האָט אַמאָל געדינט אין אַטאַמאַנישן פּוּלַק פּאַן דער לייב-גוואַרדיע. דינען איז ער געגאַנגען אַלס פּיג-ליין און אַ ריקגעקומען אַלס... ברעך.

ער איז דער ערשטער פון כּוּמאַר אַריינגעפאַן פון אַטאַמאַן-נישן פּוּלַק, און עפעס אויסטערלישע איז מיט דעם פּוּלַק פּאַרנע

קומען : ער איז אויסגעוואקסן אַ בהור, ווי אַלע ; געווען אַ ביסל
 המעוואַטע אין די קינדער-יאָרן, אָבער ווען ער איז פון דער
 דינסט צוריקגעקומען, איז אים אַלץ אַוועק, ווי אַ וואָגן באַרג-אַראָפּ.
 ער האָט באַלד דעם ערשטן טאָג אָנגעהויבן דערציילן משונהדיקע
 מעשיות וועגן זיין דינסט אין קייסערלעכן הויף און זיינע אומגע-
 וויינטלעכע פאַסירונגען אין פעטערבורג. די צעטומלטע צוהערער
 האָבן לכתחילה געגלייבט, מיט אָפענע מיילער אַלץ אָנגענו-
 מען פאַר אמת, און דערנאָך געוואויר געוואָרן, אז אַוודעקטש
 איז אַ ליגנער, וואָס דער כוּטאַר האָט נאָך אַזעלכן נישט
 געזען. מען האָט אָפּן געלאַכט פון אים, אָבער ער, דעמאָסקירט
 אין זיינע משונהדיקע אויסטראַכטענישן, איז אפילו נישט רויט גע-
 וואָרן (און אפשר איז ער יאָ רויט געוואָרן, נאָר מען האָט
 דאָס צוליב זיין שטענדיקער רויטקייט נישט דערקענט), און ער
 האָט ווייטער ליגנט געזאָגט. אויף דער עלטער האָט ער
 שוין דעם גאַנצן שכל פאַרלוירן. שטופט מען אים צו צו דער
 וואַנט – באַליידיקט ער זיך און כאַפט זיך שלאָגן, שווייגט
 מען און מען שמייכלט אונטער – באַמערקט ער נישט און ווערט
 נישט מיד צו פּלוידערן, וואָס נישט געשטויגן, נישט געפּלייגן.

אין באַלעבאַטישקייט – איז ער געווען אַ טיכטיקער און
 אַרבעטזאַמער קאָזאַק, געטון אַלץ מיט ישוב-הדעת, טיילמאָל אפילו
 מיט כּיטרעקייט, אָבער ווען דער שמועס האָט נאָר באַרירט זיין
 דינסט אין אַטאַמאַנישן פּולק... דאָ האָט שוין איטלעכער זיך גע-
 וואַלגערט אויף דער ערד, קיינדיק פון געלעכטער.

אַוודעקטש איז געשטאַנען אינמיטן, זיך געוויגט אויף די קיי-
 לעכיק-אויסגערטעטענע וואוילאַקעס, און קוקנדיק אויף די פאַרוואַמלטע
 קאָזאַקן, גערעדט מיט אַ שווער קול פון אַ באַס.

– דער היינטיקער קאָזאַק איז גאָר אַן אַנדערער. אַ דראָב-
 נער און נישטיקער. גיב אים אַ זעץ איבערן קאַרק, וועט ער
 אויף צווייען זיך צעפליען. – און פאַראַכטלעך שמייכלענדיק, האָט
 ער מיטן וואוילאַק צעריבן דאָס שפייעכץ, וואָס ער האָט אויסגע-

שפיגן. - בקיצור, מיר איז אין דער וויעשענסקער סטאניצע אויסגעקומען צו זען די ביינער פון א סקעלעט, - אָט דאָס זע-
נען געווען קאָזאַקן - יאָ...

- וואו-זשע האָסטו זיי אויסגעראָפן, אַוודעיטש? - האָט
דער אַנבערדיקער אַניקושקא געפרעגט, אַ שטופּ-געבנדיק זיין שכן
מיטן עלנבויגן.

- דו, דינסט-קאַמעראַד, זאָג שוין בעסער קיין ליגנט נישט
צולייבן נאָענטן יום-טוב.

פאַנטעלעי פראַקאָפּיעוויטש האָט פאַרצויגן די געהאַרבעטע
נאָז און זיך אַ ריס געטון ביים אויערינגל אין אויער.

ער האָט נישט ליב געהאַט קיין ליגנערס.

- איך, ברודער, האָב נאָך אין מיין לעבן קיין ליגנט נישט
געזאָגט, - האָט אַוודעיטש פאַטאַנענדיק געענטפערט און מיט
פאַרוואונדערונג אַ קוק געטון אויף אַניקושקען, וואָס האָט זיך גע-
טרייסלט, ווי אין פיבער. - און די סקעלעט-ביינער האָב איך גע-
זען, ווען מען האָט מיין שוואַגערס הויז געבויט. ווי נאָר
זיי האָבן דעם פונדאַמענט אָנגעהויבן לייגן, האָבן זיי גלייך אויף
אַ קבר אָנגעטראָפן. מכתבא איז דאָך דאָ פאַרצייטנס ביים דאָן לעבן
דער צערקווע אַ בית-עלמין געווען.

- וואָס-זשע פאַר אַ ביינער זענען דאָס געווען? - האָט
פאַנטעלעי פראַקאָפּיעוויטש אומצופרידן געפרעגט, זיך שוין קלויבן-
דיק אַוועקצוגיין.

- אַ האַנט - אָט ווי גרויס! - אַוודעיטש האָט אַ צענעם-
געטון זיינע לאַנגע הענט, - דער קאַפּ, - בנאמנות, כ'זאָג קיין
ליגנט נישט - ווי אַ פעלד-קעסל.

- דו, אַוודעיטש, וואָלסט אפשר די יונגע דערצייילט, ווי אַזוי
דו האָסט אין סאַנקט-פעטערבורג דעם גולדן געכאַפט, - האָט מיראָן
גריגאָריעוויטש פאַרגעלייגט און אַראָפּגעאַנגען פון פענסטער, זיין
פאַרקנעפלענדיק דעם פעלד.

- וואָס איז דאָרט דאָ צו דערצייילן, - איז אַוודעיטש פאַ-
שיידן געווען.

— דערצייל!
 — מיר בעטן!
 — טו אונז אָן דעם פּבּוד, אַוודעיטש!
 — דאָס, הערט איר, איז אַזוי געווען, — האָט אַוודעיטש זיך אויסגעהוסט און אַרויסגענומען דעם טיטן-בייטל פון דער הויזן-קעשענע. אַרויפשיטנדיק זיך אַ קאַפּעטשקע טיטן אויף דער צו-נויפגענומענער האַנטפלאַך, האָט ער צוריק אין בייטל אַריינגע-וואָרפן די צוויי קופּערנע מטבעות, וואָס זענען פון דאָרט אַרויס-געפלאָן, און דורכגעפירט זיינע גליקלעכע אויגן איבער די צוהע-רער. — פון פעסטונג איז אַנטלאָפּן אַן אַרעסטירטער גולן. מען זוכט אים דאָ, דאָרט — ער איז נישטאָ. די מאַכט האָט דעם קאַפּ פאַרלוירן. פאַרשוואַנדן — און ווי אין וואַסער אַריין! ביינאַכט רופט מיך דער קאַראַל-אַפיציר, קום איך... יאָ-אַ-אַ... „גיי, זאָגט ער, אַריין אין די סאַלאָנען פון זיין קייסערלעכער מאַיעסטעט... דער קייסער אַליין פאָדערט דיך.“ איך בין, פאַרשטייט זיך, דער-שראָקן געבליבן. כַּגיי אַריין. שטעל מיך אין פּראָנט, און ער, דער וואוילטעטער, האָט מיר מיטן הענטל איבערן אַקסל אַ קלאַפּ געטון, און זאָגט: „אַט וואָס, זאָגט ער, איוואָן אַוודעיטש, ס'איז אַנטלאָפּן דער גרעסטער גולן פון אונזער אינפּעריע. פון דער ערד זאָלסטו אים אויסגראַבן און ברענגען, אַנדערש זיך מיר פאַר די אויגן נישט ווייזן!“ — „איך הער, אייער קייסערלעכע מאַיעסטעט“, — זאָג איך. יאָ-יאָ-יאָ... ברידערלעך מיינע, אַ שוין שטיקל אַרבעט האָט מען מיר פאַרגעבן... האָב איך גענומען די דריי בעסטע פּערד פון קייסערס שטאַל און — מאַרש-מאַרש. — אַוודעיטש האָט פאַרייכערט, אַ קוק געטון אויף די געזונקענע קעפּ פון די צוהערער, און מיט געשטייגערטן מוט, מיט אַ פעסט קול ווידער אָנגעהויבן דערציילן פון וואַלקן רויך אַרויס, וואָס האָט זיין פנים פאַרשטעלט: — איך פאַר אַ טאָג, איך פאַר אַ נאַכט. ערשט אויפן דריטן מעת-לעת האָב איך אים הינטער מאַסקווע דעריאָגט. זעץ איך אים אַריין, דעם שיינעם פאַרשוין, אין דער קאַרעטע און — צוריק מיטן זעלבן וועג. כַּקום צו פאַרן אינמיטן דער נאַכט, אינגאַנצן אַ פאַרבלאַטיקטער,

און ל'אז מיך גלייך גיין צו אים אַליין. פאַרשידענע פירשטן און גראַפן
ל'אָזן מיך נישט, אָבער איך גיי. יאָ... יאָ... איך קלאַפּ אָן.
„דערלויבט, אייער קייסערלעכע מאַיעסטעט, אַריינצוגיין.“ –
„ווער איז דאָס? – פרעגט ער. „דאָס בין איך, – זאָג איך, –
איוואַן אַוודעיטש סינילין“. האָט זיך אויפגעהויבן דאָרט אַ שרעק-
לעך גערודער, – כ'הער ווי ער אַליין שרייט: „מאַרעיאַ פיאַדאַ-
ראַוואַ, מאַרעיאַ פיאַדאַראַוואַ! שנעלער שטיי אויף, דעם סאַמאַ-
וואַר שטעל אויף, איוואַן אַוודעיטש איז געקומען!“

ווי אַ דונער האָט אין די הינטערשטע רייען אַרויסגעקניילט
דאָס געלעכטער. דער שרייבער, וואָס האָט געלייענט די מעלדונג-
גען וועגן די פאַרפאלענע און פאַרבליאָנזשעטע בהמות, האָט ביי
דער פראַנזע „דער לינקער פוס בין איבער דער קני אין אַ זאָק אַנ-
געטון“ זיך פאַרהאַקט. דער אַטאַמאַן האָט ווי אַ גאַנער אויסגע-
שטרעקט דעם האַלז, באַטראַכטנדיק דעם עולם, וואָס האָט זיך גע-
קייקלט פון געלעכטער.

אַוודעיטש האָט אַראָפגעכאַפט די פאַפאַכע, – אַן אָנגעכמו-
רעטער, די צעטומלטע אויגן איבערגעפירט פון איינעם אויפן
אַנדערן.

– וואַרט-צו!

– אָכאָ-כאָ-כאָ-כאָ!...

– אָך, איך פלאַץ!...

– היי-היי-היי!...

– אַוודעיטש, קאָבעל פליכיקער, אָך-אָכאָ!...

– „שטעל אויף דעם סאַמאַוואַר. אַוודעיטש איז געקומען!“

אַז – זאָל ער!

די פאַרוואַלונג האָט זיך אָנגעהויבן פונאַנדערצוגיין. מאַנאַטאַן
האַבן אומאויפהערלעך געסקריפעט די היילצערנע, געפרוירענע
טרעפלעך פון גאַנעק. איבערן צעטרעטענעם שניי פאַר דער פאַר-
וואַלטונג האָבן אין אַ געראַנגל, כּדי זיך צו דערוואַרעמען, אַרומגע-
שטיפט סטיעפאַן אַסטאַכאָוו מיט אַ הויכן לאַנג-פיסיקן קאָזאַק –
דעם באַלעבאָס פון דער ווינטמיל.

— איבערן קאָפּ וואָרף אים אַריבער, דעם מילנער — האָבן געראַטן די אַרום-שטייענדיקע קאָזאַקן. — די קלייען טרייסל פון אים אויס, כטיעפּקאַ!

— מיט פלינקייט נעם אים! זעסט ווי פיפיק ער איז! — האָט דער אַלטער קאַלושין זיך געהיצט, אונטערשפּרינגענדיק ווי אַ פּויגל, און פון באַגייסטערונג נישט באַמערקט דעם גרויסן העלן טראָפּן, וואָס איז אים פון דער שפיץ בלויער נאָז אַראָפּגעהאַנגען.

VIII

פּאַנצער־פּראָקאָפּיעוויטש איז צוריקגעקומען פון דער פּאַר-זאַמלונג און גלייך צריינגעגאַנגען אין אַלקער, אין צימער, וואָס ער האָט פאַרנומען מיט דער אַלטער. איליניטשאַ איז די טעג נישט געזונט געווען. איר וואַסעריק-אויפגעדראַָן פנים האָט אויסגעדריקט מידקייט און ווייטיק. זי איז געלעגן אויף אַ הויך איבערבעט, מיטן רוקן אָנגעשפּאַרט אָן אַן אויפגעשטעלט קישן. אויפן טופען פון די טריט, וואָס זענען איר באַקאַנט געווען, האָט זי אויסגעדרייט דעם קאָפּ, מיט געוואוינטער שטרענגקייט אויפן פנים אַ קוק געטון אויפן מאַן, אָפּגעשטעלט דעם בליק אויף די קרייזלעך פון זיין באָרד, וואָס זענען נאָס געווען פון אַטעמען און האָבן אים פאַרשטעלט דאָס מויל, אויף די אָפּבליאַקירטע, פייכטע וואַנסעס, וואָס האָבן זיך צונויפגעגאַסן מיט זיין באָרד. זי האָט אַ שניף געטון מיט די נאָזלעכער. אָבער פון אַלטן האָט געשמעקט מיט פּראָסט און זויערלעכן ריח פון שעפּסן-פעלץ. „ער איז היינט ניכטער“, — האָט זי אַ קלער געטון און צופרידן אַוועקגעלייגט דעם זאַק מיט די שפּיזלעך און נישט פאַרענדיקטער פיענטע אויף איר הויכן בויך.

— וואָס-זשע איז געוואָרן מיטן האַקן?
— מן האָט באַשלאָסן אויף דאָנערשטיק. — פּראָקאָפּיעטש
האַט זיך אַ גלעט געטון די וואַנסע. — דאָנערשטיק פאַרטאָג, —

האָט ער איבערגעזעצט, אַוועקגעצונדיק זיך אויפן קאַסטן לעבן בעט. — נו, וואָס? ס'ווערט דיר אַלץ נישט בעסער? אויף אייליניטשאַס פנים האָט זיך אויסגעלייגט אַ שאַטן פון פאַרשלאָסנקייט.

— אַלץ דאָס אייגענע, עס שטעכט און ברעכט אין די גלידער.

— כ'האַב דאָך דיר געזאָגט, בהמה, קריך נישט האַרבסט-צייט אין וואַסער אַרײַן. דו וויסט, דו ביסט נישט מיט אַלעמען — כאַפּ דיך נישט! — איז פראַקאָפּיעוויטש אויפגעקאָכט געוואָרן, מאַכנדיק גרויסע קרייזן מיטן שטעקן איבערן דיל. — ט'פעלן באַבעס? האָב זיי אַכציק שוואַרצע יאָר, די קאָנאָפּיעס דיינע: האָסט זיי איינגע-וויקט און אַצינד... גאַט-ט-ט דו מיינער... עך!

— די קאָנאָפּיעס האָבן אויך נישט געטאַרט קאַציע ווערן. קיין באַבעס זענען נישט געווען, — גרישקאָ מיט זיינער האָבן גע-אַקערט. פיעטראָ מיט דאַריען זענען ערגעץ-וואו אַוועקגעפאָרן. דער אַלטער האָט זיך געהויכט אויף די הענט און אָנגעבוירן צום בעט.

— און וואָס איז מיט נאַטאַשקען?
אייליניטשאַס איז באַלעבט געוואָרן און אָנגעהויבן רעדן מיט דייטלעכער באַאומרויקונג:

— איך ווייס נישט וואָס צו טון. זי האָט אַנומלֶט ווידער געשריגן. איך גיי אַרויס פון הויף, זע איך — ס'עפנט ווער די טיר פון שייער. טראַכט איך, לֶאָמיר צוגיין זי פאַרמאַכן. בין איך אַרײַנגעגאַנגען, שטייט זי ביים קאַסטן פראַסע. זאָג איך איר: „וואָס איז דיר, וואָס איז דיר, לֶיבינקע?“ ענטפערט זי מיר: „דער קאַפּ טוט מיר עפעס וויי, מאַמוניע.“ מ'וועט דאָך פון איר דעם אמת נישט אַרויסקריגן.

— אפשר איז זי קראַנק?
— ניין, כ'האַב זי געפרעגט... אָדער ס'האָט איר ווער אַן עין-הרע געטון, אָדער מיט גרישקען איז עפעס...
— צי קריכט ער נישט אַמאָל ווידער צו יענער...?

— וואָס פאַלט דיר איין, אַלטער ! — אייליניטשאַ האָט דער-
שראָקן מיט די הענט אַ פאַטש געטון. — און סטיעפאַן איז אַזאָ
נאַר ? איך האָב נישט באַמערקט, ניין.

דער אַלטער איז אַ ביסל געזעסן און אַרויסגעגאַנגען. גרי-
גאָרי האָט אין זיין צימער צוגעפייילט האַטשקעס פאַר די ווענדקעס.
נאַטאַליע האָט זיי באַשמירט מיט צעלאָזט חזיר-שמאַלץ און פּינקט-
לעך יעדעס אינגעוויקלט אין אַ באַזונדער טיכעלע. פאַנטעלע
פּראָקאָפּיעוויטש האָט פאַרבייגעהינקט פאַר זיי און פאַרשנדיק אַ
קוק געטון אויף נאַטאַליען.

נאַטאַליעס געל-געוואָרענע באַקן זענען באַדעקט געווען מיט
אַ בלאַסער רויטקייט, ווי אַ האַרבסט-בלאַט. זי איז שטאַרק אָפּגע-
מאַגערט געוואָרן אין משך פּון דעם חודש און אין אירע אויגן
האַט זיך באַוויזן אַ נייער נעבעכדיקער אויסדרוק. דער אַלטער איז
שטיין געבליבן אין דער טיר. „ער האָט די באַפע פאַרצערטלט!“ —
האַט ער אַ קלער געטון. נאַכאַמאַל אַ קוק געבנדיק אויף נאַטאַ-
ליעס גלאַט-פאַרקעמטן, איבער דער באַנק געבויגענעם קאַפּ.
גריגאָרי איז געזעסן ביים פענסטער, באַוועגנדיק מיטן פּיי-
לעכל, אויפן שטערן איז אונטערגעשפרונגען זיין קליינע שוואַרצע
טשוּפּרינע.

— וואָרף שוין אַוועק צום טייוול !... — האָט דער אַלטער
אַ געשריי געטון, רויט ווערנדיק פּון כּעס און צונויפּגעדריקט די
האַנט אויפן שטעקן.

גריגאָרי האָט אַ ציטער געטון און מיט פאַרוואַנדערונג אויפ-
געוויבן די אויגן אויפן פּאַטער.

— כּ'האַב געוואָלט, טאַטע, נאָך די צוויי שפיצן צופּיילן.

— וואָרף אַוועק, זאַגט מען דיר, צום פּאַרן האַקן גרייט
דיך צו !

— באַלד.

— קיין איין פּלעקל אין שליטן נישטאָ, און ער האָט גאָר אין
זינען האַטשקעס, — האָט דער אַלטער שוין רויקער אַרויסגעזאָגט
אין, נאָך פאַרענדיק זיך אַ ביסל ביי דער טיר (ער האָט, אפּנים,

געוואָלט נאָך עפעס זאָגן, איז ער אַרויסגעגאַנגען. די רעשט פּעס
האַט ער אויסגעלאָזט צו פּיאָטערן.

אַנטווענדיק דעם פעלץ, האָט גריגאָרי געהערט, ווי דער פּאָ-
טער האָט געשריגן אינדרויסן.

— די בהמות זענען נאָך ביז אַצינד נישט אָנגעטרונקען,
וואָס-זשע קוקסטו, דו אַזוינער און אַזעלכער? ... און ווער האָט
צעוואָרפן דעם סטויג היי ביים פּאַרקן? צי האָב איך נישט געזאָגט,
מען זאָל פון דער זייט נישט נעמען? ... איר, פּאַרשאַלטענע,
וועט דאָס בעסטע היי פּאַרנוצן, און מיט וואָס וועט איר אין פּרי-
לינג די אָקסן פּאַשען, ווען מען וועט דאַרפן אַקערן? ...

איליניטשנאַ האָט דאָנערשטיק אויפגעוועקט דאַריען צוויי
שעה פאַר טאָג.

— שטיי אויף, ס'איז צייט אונטערצוהייצן.

דאַריע איז אין בלויוז העמד אַוועק צום אויוון. זי האָט גע-
פונען די שוועבעלעך און אונטערגעצוינדן.

— דו קאָך אָפּ גיך, — האָט דער צעשוּיבערטער פּיעטראָ צו-
געאייילט דאָס ווייב, פאַררייכערנדיק און הוסטנדיק.

— נאַטאַשקען איז זיי אַ שאַד צו וועקן. זי פּאַפּט, די אומ-
פאַרשעמטע, וואָס-זשע, דאַרף איך אין צווייען זיך צערייסן? —

האַט די פּאַרשאַלענע ביזע דאַריע געבורטשעט.

— גיי, וועק זי אויף, — האָט פּיעטראָ געראַטן.

נאַטאַליע איז אַליין אויפגעשטאַנען. כאַפּנדיק אויף זיך דעם
קאַפּטן, איז זי אַרויסגעגאַנגען נאָך קיוועלעך אין קעמערל
אַריין.

— אַ שטיקל קיין ברענג אַריין! — האָט די עלטערע שנור

קאַמאַנדעוועט.

— דיניאַשקען שיק נאָך וואַסער, דו הערסט, דאַשקאַ? —
האַט איליניטשנאַ געכריפעט, שווער נאָכשלעפּנדיק די פּיס איבערן
דיל פון דער קיך.

אין קיך האָט געשמעקט מיט פּרישע צווייגלעך, לעדערנעם
געשאַפּן און וואַרעמקייט פון מענטשלעכע קערפּערס. דאַריאַ איז

אַרומגעלאָפֿן, שאַרבענדיק מיט די וואויִאַקעס און קלינגענדיק מיט די אייזערנע טעפּ. אונטערן ראָזן העמד, מיט די פאַרשאַרצטע אַרבל איבער די עלנבויגנס, האָבן אַרומגעצאַפֿלט אירע קליינע בריסטן. דאָס לעבן נאָך דער חתונה האָט זי נישט אויסגעלאָשן, נישט דאָר געמאַכט: אַ הויכע, אַ דינע, אין דער טאַליע בויגעוודיק, ווי אַ ווערבע-צווייג, איז זי ענלעך געווען צו אַ מיידל. גייענדיק, האָט זי זיך געוויגט און באַוועגט מיט די אַקסלען; אויפן מאַנס שרייען געענטפערט מיט געלעכטער; פֿון אונטערן דינעם זויס פֿון אירע ביזע לעבן האָבן העל אַפֿערגעלויכטן קליינע, געדיכטע ציין. — פֿאַרנאַכט האָט מען געדאַרפט די קיזעקלעך אָנלייגן. זיי וואָלטן אין אויוון זיך אויסגעטרוקנט, — האָט אירליניטשנאַ אומצו, פֿירדן געבורטשעט.

— כ'האָב פֿאַרגעסן, מאַמע. ווי בכיוון, — האָט דאָרע פֿאַר אַלע געענטפערט.

ביז מ'האָט זיך צוגעגרייט — האָט אָנגעהויבן טאַגן. פֿאַן-טעלי פֿראַקאַפּיעוויטש האָט שנעל געגעסן דאָס פֿרישטיק, זיך בריענדיק מיט דער שיטערער קאַשע. דער אָנגעכמורעטער גריגאָרי האָט געקייט פֿאַמעלעך, רודערנדיק מיט די מוסקולירטע באַקן. פיעטראָ האָט זיך פֿריילעך געמאַכט, אויבבאַמערקט פֿאַרן פֿאַטער נאַכשפעטנדיק דיגיאַשקען, וואָס האָט זיך אַרומגעבונדן די באַק פֿון ציין-ווייטיק.

איבערן כוּטאַר האָבן געסקריפעט די שליטן-גייערס. אין גרויען פֿאַרטאַגיקן ליכט האָבן צום דאָן זיך באַוועגט די אַקסן-געשפּאַנען. גריגאָרי מיט פיעטראָן זענען אַרויסגעגאַנגען איין-שפּאַנען. גייענדיק, האָט גריגאָרי זיך אַרומגעוויקלט דעם האַלז מיטן ווייכן טויך — דער חתן-מתנה, וואָס נאַטאַליע האָט אים געגעבן — און געשלאָנגען די פֿראַסטיקע און טרוקענע לופּט. דורכ-

* פֿאַלאַזיאַ — די נאַרטעס פֿון שליטן. — אויף ייִדיש-באַלענאַלישן שוין: שליטן-גייערס.

פליענדיק איבערן כוּטאַר, האָט אַ קראַץ הויך און אָפּקלינגענדיק אויסגעשרינגן. דייטלעך האָט זיך געהערט אין דער פּראָטיקער שטיילקייט דאָס פּאַמעלעכע באַוועגן פון די פּאַכענדיקע פּליגל. פיערטאָ האָט נאָכגעקוקט דעם פּליען און געזאָגט :

— אַהין, וואו ס'איז וואַרימער, אויף דרום פאַרנעמט ער זיך. פון הינטער אַ וואַלקנדל, ראָז און פּריילעך, ווי אַ מיידל'ע שער שמייכל, האָט אויפן הימל אַפּערגעשימערט דער דיניקער ראַנד פון דער לבנה. דער רויך האָט ווי אַ זייל זיך געהויבן פון קוימען און ווי אַן אָנהענטיקע פיגור זיך אַוועקגעטראָגן צום אומצוטריט, לעך-ווייטן, גילדערנעם, שאַרף-געשליפענעם ראַנד פון דער לבנה. לעבן הויף פון די מעליעכאָווס איז דער דאָן נישט פאַר-פרוירן געוואָרן. גרינלעך און אַרומגעווימט מיט שניי ביי די ברעגן, איז דאָס אייז אַלץ פעסטער געוואָרן. פון אונטן האָט געפליעסקעט, זיך געבלעזט דאָס וואַסער און ווייטער פון מיטן, נענטער צום לינקן ברעג-צו, דאָרט וואו דער שוואַרצער יאָר שלאָנגט מיט זיינע קוואַלן, האָט גרויזאַם און לאַקנדיק געגלאַנצט דאָס אייז-לאַך, אַרומגערינגלט מיט ווייסע שניי-רעשטלעך און איבער זיין אויבערפלאַך האָבן, ווי שוואַרצע פינטעלעך, אַלעמאָל אויפגעטויכט די ווילדע קאַטשקעס, וואָס זענען דאָ ווינטערן פאַרבליבן.

דער וועג פון אַריבערפאַרן האָט זיך געצויגן גלייך פון פּלאַץ.

פּאַנטעלע פּראַקאָפּיעוויטש, נישט דערוואַרטנדיק זיך אויף די זין, איז דער ערשטער אַריבערגעפאַרן מיט די אַלטע אַקסן. פיעטראַ מיט גריגאָריען, וואָס זענען הינטערשטעליק געבליבן, זע-נען אים נאָכגעפאַרן. ביים אַראָפּפאַרן האָבן זיי דעריאָגט אַניקויש-קען. אַריינשטעקנדיק די נייע האַק אין דער זייט פון געזעס, איז אַניקוישאַ, אַרומגעגאַרטלט מיט אַ גרינער גאַרטל, געגאַנגען לעבן די אַקסן. זיין ווייב, אַ קליין-געוואויסיקע, קרענקלעכע באַבע, האָט אַנגעטריבן. פיערטאָ האָט נאָך פּונדווייטנס אויסגעשרינגן :

— וואָס איז דאָס, שכן, דו שלעפּסט מיט דיר דאָס ווייב מיט ?

דער וויציקער אַניקושקאַ איז, טאַנצנדיק, צוגעגאַנגען צום
שליטן.

— יאָ, יאָ, איך פיר זי מיט, צו דערוואַרימען זיך.
— וועסט פון איר ווייניק וואַרימקייט האָבן, צו דאָר איז זי.
— איך פאַשע זי מיט האָבער, און זי וויל זיך אַלץ נישט
פאַרריכטן.

— אונז וועט אויסקומען האַקן צוזאַמען? — האָט גרינגער
געפרעגט, אַרצפּשפּרינגענדיק פון זיין שליטן.

— צוזאַמען, אויב וועסט געבן צו פאַרריכערן.
— דו, אַניקעי, האָסט תמיד לייב צו נעמען ביי יענעם.
— געגנבעטס און אויסגעבעטלטס איז תמיד באַטעמטער, —
האַט אַניקושקאַ זיך צעכעכעט, פאַרקנייטשנדיק זיין נאַקעט ווייבע-
ריש פנים אין אַ שמייכל.

זיי זענען געפאַרן צוזאַמען. אין וואַלד, וואָס איז פאַרהאַנג-
גען מיט האַפּט פון טוי-געפּריר, איז אַ שטרענגע וויסקייט. אַני-
קושקאַ איז געפאַרן באַרויס, קנאַקנדיק מיט דער בייטש איבער די
צווייגן, וואָס זענען אַראָפּגעהאַנגען איבערן וועג. דער שניי, שפּיזל-
דיק און ווייך, איז געבאַלן אין הענגלען, באַשיטנדיק אַניקושקאַס
איינגעטויליעט ווייב.

— זע, אויף, טיילויל! — האָט זי געשריגן, זיך אָפּ-
שאַקלענדיק.

— דו זען זי אַריין מיט דער נאָז אין אַ שניי-קופּע! — האָט
פיעטראַ געשריגן, פלייסנדיק זיך צו טרעפּן מיט דער בייטש דעם
אַקס אונטערן בוך, ער זאָל בעסער גיין.

ביים אויסבוּיג צו די באַבע-גריבער האָבן זיי באַגעגנט
סטיעפּאַן אַסטאַכאַוון. ער האָט אין דער ריכטונג פון כוּטאַר געטריבן
די אויסגעשפּאַנטע אַקסן אין דער יאַרמע, געשפּרייזט מיט בריי-
טע טריט, צוסקריפענדיק מיט די אונטערגענייטע וואוילאַקעס. דער
געקרייזלעטער, מיט טוי-געפּריר פּאַדעקטער טשוב, איז ווי אַ וויי-
סער טריבן-הענגל אַפּערגעהאַנגען פון אונטער זיין קרימלעך-אַנגע-
טוענער פאַפּאַכע.

— העי, סטיעפאן, האָסט פאַרבליאַנזשעט ? — האָט אַניקושקאַ
אויסגעשריגן, זיך דערנענטערנדיק.

— פאַרבליאַנזשעט, דער טייוול זאָל עס נעמען !... דער
שליטן האָט מיט אַ פליגל אָן אַ פיען זיך אָנגעקלאַפט און אַ גייער
אויף צווייען געשפּאַלטן. איך מוז מיך אומקערן. — סטיעפאן האָט
נאָך צוגעגעבן אַ געמיין וואָרט און פאַרבייגעגאַנגען פּיאַטערן, זשמי-
רענדיק מיט עזות די העלע גולנישע אויגן פון אונטער די לאַנגע
וויסע אַפער.

— און דעם שליטן האָסטו איבערגעלאָזט ? — האָט אַניקושקאַ
אויסגעשריגן, זיך אויסדרייענדיק.

סטיעפאן האָט אַ פאַכע געטון מיט דער האַנט, אַ קנאַק גע-
געבן מיט דער בייטש, אָנדרייענדיק די אָקסן, וואָס האָבן זיך פאַר-
נומען אויפן פעלד, און מיט אַ לאַנגן בליק פּאָגלייט גרישקען,
וואָס איז נאָכגעגאַנגען זיין שליטן. נישט ווייט פון ערשטן גרוב
האָט גריגאָרי דערזען דעם שליטן, וואָס איז איבערגעלאָזט געוואָרן
אין מיטן וועג, לעבן שליטן איז געשטאַנען אַקסיניאַ. ציהאַלטנדיק
מיט דער לינקער האַנט די פאַלע פון דער דאָנער שובע, האָט זי
געקוקט אויפן וועג, קעגן די שליטנס, וואָס האָבן זיך דער-
נענטערט.

— רוק דיך אָפּ, וואָרים איך וועל דיך צעטרעטן. עך, דו —
וועמעס דו ביסט דאָרט — ביסטו, אַבער מיין ווייב ביסטו נישט ! —
האָט אַניקושקאַ זיך צעהירושעט.

אַקסיניאַ האָט שמייכלענדיק זיך אָפּגערוקט און אַוועקגעזעצט
אויפן אָנגעבויענעם שליטן מיטן אָפּגעבראַכענעם גייער.

— אָט זיצט דאָך דייע לעבן דיר.

— זי האָט זיך צוגעטשעפעט, ווי אַ ריב צי אַ חזירישן
וויידל ; אַז נישט — וואָלט איך דיך אונטערגעפירט.

— איך דאָנק דיר.

צוקומענדיק צו איר, האָט פיעטראָ גלייך זיך אומגעקוקט אויף
גריגאָריען, וואָס איז געפאָרן דער לעצטער. גריגאָרי איז געגאַנגען,

אומרויך שמייכלענדיק ; אין זיין יעדע באַוועגונג איז געווען צע-
טראַגנקייט און דערוואַרטונג.

— וואָס מאַכסטו, שכנסת, — האָט פיעטראָ זיך פאַגריסט,
באַרירנדיק דאָס היטל מיט אַ הענטשקע.
— גאָט צו דאַנקען.

— מסתמא זיך אָפגעבראָכן ?

— אָפגעבראָכן, — האָט אַקסיניאַ גלייכנילטיק געענטפערט,
נישט קוקנדיק אויף פּיאַטערן, און זיך אויפגעהויבן, אויסגעדרייט
אין דער זייט פון גריגאָריען, וואָס האָט זיך דערנענטערט.

— גריגאָר פּאַנטעלעוויטש, איך וויל אייך עפעס זאָגן...

— נאָ, — האָט פיעטראָ מיאוס אַ שמייכל געטון, אַריינכאַפּ-
דיק אין מייל די פון טיטון-רויך ביטערע וואָנסע.

זיי זענען געשטאַנען קעגן זיך שווייגנדיק. אַקסיניאַ האָט
אומרויך זיך אַרומגעקוקט, אָנגעשטעלט די פייכטע, שוואַרצע אויגן
אויף גריגאָריען. שאַנד און פרייד האָבן אָנגעצונדן אירע באַקן,
געטרוקנט אירע ליפן. זי האָט שנעל און העשענדיק געאַטעמט.

אַניקושקעס און פּיאַטערס שליטנס זענען פאַרשוואַנדן הינ-
טער די געדיכט-כאַרוואַקסענע, ברוינע דעמבע-ביימלעך. גריגאָרי
האָט שאַרף אַ קוק געטון אַקסיניען אין די אויגן אַריין, געזען ווי
זיי האָבן אויפגעפלאַמט מיט יענעם ליידנשאַפטלעכן פאַרצווייפלטן
פּיערל...

— נו, גרישאַ, ווי דו ווילסט, איך האָב שוין מער קיין כוח
נישט צו לעבן אָן דיר, — האָט זי אַנטשלאָסן אַרויסגעזאָגט און פעסט
כאַרביסן די ליפן, וואַרטנדיק אויף אַ ענטפער.

גריגאָרי האָט געשוויגן. די שטיילקייט האָט ווי מיט אַ רייף
אַרומגענומען דעם וואַלד. ס'האָט געקלינגען אין די אויערן פון דער
גלאַזיקער פוסטקייט. דער גלאַנציקער, פון די שליטן-גייערס אויס-
געגלעטער וועג, די גרויע הימל-טראַנסעס, דער שטומער, טויט-
שלעפע ריקער וואַלד... אַן אומגעריכטער, גרילצנדיקער און נאָענ-
טער אויסגעשריי פון אַ קראַך האָט גריגאָריען ווי אויפגעוועקט פון
קורצן דרימל. ער האָט אויפגעהויבן דעם קאַפּ, דערזען: אַ בלוּ-

לעך-שוואַרץ-באַפּעדערטער כּוּיגל פּלײט שטײל פּאַרביי מיט פּאַרהױ-
בענע פּיסלעך, פּאַכענדיק מיט די פּלײגל, ווי צום געזעגענען. אומ-
געריכט פּאַר זיך אַלײן, האָט גריגאָרי געזאָגט :

— ס'וועט זײן וואַרים. ער פּלײט אין די וואַרימע קאַנטן
אַרײן... — און אויפשוידערנדיק, הייזעריק זיך צעלאַכט... —
ו... — האָט ער גנביש זיך אַרומגעקוקט מיט די נידעריק אַראַפּ-
געלאָזטע צפּלען פון די שכווע אויגן און האַכטיק צוגעצויגן צו
זיך צאָקסיניען.

IX

אין די אָונטן פּלעגן בײ דער שיקלדיקער לוקעשען אין
שטאָקמאַנס דירה זיך פּאַרזאַמלען פּאַרשידענע מענטשן : ס'פלעגט
קומען כּריסטאָניאַ ; וואַלעט פון דער מיל מיטן אָנגעהאַנגענעם
פּאַרפּעצטן פּידזשאַק ; דאָוידקאַ מיט די שטשירענדיקע צײן,
וואָס איז שוין דריי חדשים אַרומגעגאַנגען לײדיק ; דער מאַשיניסט
קאַטלאַראָוו איוואַן אַלעקסעיעוויטש ; אַמאָל אויך דער שוויסטער
פּילקאַ, און אַלס שטענדיקער גאַסט — מישקאַ קאַשעוואָי, דער יונג-
גער קאַזאַק, וואָס איז נאָך אין מיליטערישער דינסט נישט געווען.
פּריער האָט מען געשפּילט אין פעטש, דערנאָך האָט שטאַק-
מאַן אומבאַמערקט אונטערגערוקט ניעקראַסאָוו אַ ביכעלע. מ'האַט
אָנגעהויבן לײענען אויפן קול — ס'איז געפּעלן געוואָרן. איז מען
איבערגעגאַנגען צו ניקיטינען, און אַרום וויינאַכט האָט שטאַקמאַן
פּאַרגעלײגט צו לײענען עפעס אַ ברודיק האַלב-צעריסן העפּטל. קאַ-
שעוואָי, וואָס האָט אַמאָל געענדיקט די צערקווע-שול אין גע-
לײענט אויפן קול, האָט מיט ביטול אַ קוק געטון אויפן פּאַר-
געצטן העפּט.

— מ'וואַלט געקאַנט דערפון מאַכן לאַקשן. אזוי פעט איז עס.
כּריסטאָניאַ האָט הילכיק זיך צעלאַט, דאָוידקאַ האָט בלענדן-

דיק געשמיכלט, נאָר שטאַקמאַן, איבערוואַרטנדיק דאָס אַלגעמיינע
געלעכטער, האָט געזאָגט :
— לייַען, מישאַ, דאָס איז וועגן די קאָזאַקן. ס'איז אינ-
טערעסאַנט.

קאָשעוואַי האָט אַראָפּגעהאַנגען זיין גאָלדיקן טשוב אי-
בערן טיש, סילאַביזירנדיק איבערגעלייענט :
— די קורצע געשיכטע פון דאָנער קאָזאַקנטום — און
וואַרפנדיק אַ בליק אויף אַלע, מיט פאַרזשמורעטע אויגן צוגעוואַרט.
— לייַען, — האָט איוואַן אַלעקסעיעוויטש באַפוילן.
מען האָט אַזוי סילאַביזירט דריי אָוונטן. וועגן פּונאַ-
טשאַוון*, וועגן פּרייען לעבן, וועגן סטיענקאַ ראַזין** און קאָנדראַטי
פּיאַוויין***. מען איז צוגעקומען ביז די נייעסטע צייטן. דער
אומבאַקאַנטער מחבר האָט אויף אַ צוטריטלעכן און בייסיקן אופן
אויסגעלאַכט דאָס אַרימע קאָזאַקישע לעבן, חוץ געמאַכט פון די

* פּונאַטשאַוון, עמעליאַן (אַרום 1744—1775) — דער פירער פון דער
פּויערן-רעוואָלוציע אין XVIII יאָרהונדערט, וואָס איז אָנגערופן געוואָרן
אויף זיין נאָמען : פּונאַטשאַווער בינט.

** סטיעפאַן ראַזין (פאַרמשפּט געוואָרן צום טויט און אומגעקומען
אין יאָר 1671) — דער פירער פון דער פּויערן-רעוואָלוציע אין XVII
יאָרהונדערט.

*** קאָנדראַטי בולאַוין (געבוירן אַרום 1660 יאָר) — דער פירער
פון אויפשטאַנד אין די יאָרן 1707—1708. דער בולאַוין-בינט איז אַרויס-
גערופן געוואָרן דורכן פּרוו פון דער רעגירונג אויפצוזוכן און אומקערן
אין זייערע וואוינונגס-ערטער די פּויערן, דעזערטערן א. א. וו., אַנטלאָ-
פּנע פון די שווערע לאַכטן, וואָס זענען פאַרבונדן געווען מיט די מלחמות
פון פּיאַטער דעם ערשטן. בולאַוין האָט זיך געשטיצט אויף די ראַסקאָלני-
קעס, אַנטלאָפּנע מענטשן און קאָזאַקישער אַרימקייט. צום בולאַוין-בינט
זענען אויך צוגעשטאַנען די אַרבעטער, וואָס האָבן זיך פאַרנימען מיט
פאַרשיפן האַלץ איבערן כאַפּער.

געזעצן און אַמטן, פון דער צאַרישער מאַכט אין אויך פון קאַ-
זאַקנטום, וואָס האָט זיך פאַרקויפט צו די מאָנאַרכן אַלס
אַפּריטשניקעס*. ס'האָט זיך אויפגעהויבן אַ גערודער. מ'האָט גע-
נומען פירן וויפּוּחיים. כריסטאָניאַ האָט געהודזשעט, אונטערשפּאַר-
דיק דעם בעליק מיטן קאַפּ. שטאַקמאַן איז געזעסן ביי דער טיר,
גערייכערט פון ביינערנעם ציגאַרשפיצל, געלאַכט בלוז מיט די
אויגן.

— אמת! גערעכט! — האָט כריסטאָניאַ געדויערט.
— נישט מיר אַליין זענען שוילדיק, וואָס מ'האָט דערפירט
זיךס קאַזאַקנטום צו אַזאַ שאַנד, — האָט קאַשעוואַי אין פאַרוואַונ-
דערונג צענומען די הענט, פאַרקנייטשנדיק זיין שיין פנים מיט די
טונקעלע אויגן.

ער איז געווען פעסט געבויט, אַזוי ברייט אין די אַקסלען,
ווי אין די היפטן, דערפון אויסגעזען קוואַדראַטמעסיק: זיין קרעפּ-
טיקער האַלז, באַדעקט מיט אַ רויטקייט פון ציגל-קאַליר, איז מעכ-
טיק געזעסן אויפן אייזערנעם קערפּער-פּונדאַמענט, און מאַדנע האָט
אויף דעם האַלז אויסגעזען דער שייַן-אַרויפגעזעצטער נישט גרוי-
סער קאַפּ מיט די פרויענהאַפּט-געצייכנטע מאַטע באַקן, קליינעם
ענערגישן מויל און טונקעלע אויגן אונטערן גאַלדיקן קלומפּן פון
די געלאַקטע האַר. דער מאַשיניסט איוואַן אַלעקסעיעוויטש, אַ הוי-
כער, בייניק-צעוואַקסענער קאַזאַק, האָט דיסקוטירט פאַרביסן. די
קאַזאַקישע טראַדיציעס האָבן זיך איינגעוויגן און זענען אַריינגעוואַקסן
אין יעדן קעמערל פון זיין ברייטבייניקן קערפּער. ער האָט פאַר-

* אַפּריטשניקעס — אַ באַזונדערע אַרמיי, וואָס איז געשאַפן געוואָרן
אין די צייטן פון איוואַן גראַזני (XVI יאָרהונד), און האָט מיט זיך פאַר-
געשטעלט אַ באַדייטנדיקע באַוואַפנטע מאַכט פון אַדעליקן קליין-באַצמטנעם
קעגן אונטערגריינדיקן באַיאַרנטום. אויף דעם אַרט: באַזונדערע
מיליטערישע טיילן, אַרגאַניזירטע דורך דער זעלבסטערהערשונג צום אַפּרעכע-
נען זיך מיט אירע שונאים.

טיידיקט די קאָזאַק, אָנפאלנדיק אויף כריסטאָניען און פינקלענדיק מיט די קיילעכיקע, בולטע אויגן.

— דו, כריסטיאַן, ביסט פאַרפויערשט געוואָרן, טענה נישט, וואָס איז דאָ צו רעדן... אויף יעדן עמער בלוט, וואָס דו האָסט אין דיו — פאלט אויס בלויו איין נישטיקער קאָזאַקישער טראָפן. דיין מאַמע האָט דיך פון אַ וואַראַניעזשער אייער-סוחר געבוירן.

— דו ביסט אַ נאַר!... עך, ברידערל, ביסטו אַ נאַר — האָט כריסטאָניאַ גערעדט מיט אַ פאַס. — מיר גייט בלויו אין אמת.

— איך האָב אין אַטאַמאַנישן פולק נישט געדינט — האָט איוואַן אַלעקסעוויטש חוזק געמאַכט, — דאָס איז אין אַטאַמאַ-נישן פולק צווי יעדער קאָזאַק אַ שוטה...

— און ביי אייך אין דער אַרמיי טרעפט מען אויך אַזעלכע, וואָס קאָנען אַ קאָץ דעם וויידל נישט פאַרבנדן.

— שווייג שוין בעסער, פויער!

— און פויערן זענען קיין מענטשן נישט?

— פון דיקע געפלאַכטן און לאַזע** פאַרראַכטן — אַזעלכע

זענען זיי, די פויערן.

— ווען איך, ברודער, האָב אין פעטערבורג געדינט — האָב

איך פאַרשידענע געזען. ס'איז אַמאָל געווען אַזאַ פאַל, — האָט

כריסטאָניאַ געזאָגט, אַקצענטירנדיק אין לעצטן וואָרט דעם וואָ-

קאַל „אַ“: — מיר האָבן געהאַט וואַך אין קייסערלעכן הויף, די

וואַכן זענען געשטאַנען פון אינעווייניק און פון אויסווייניק. פון

אויסנווייניק זענען לענגאויס דער מויער געריטן רייטער: צוויי

אַהין — צוויי אַהער. ווען זיי טרעפן זיך, פרעגן זיי: „אַלץ

איז רויק? נישטאָ קיין בונטן?“ — „נישטאָ“, — און זיי צערייטן זיך.

אַפּשטעלן זיך רעדן — טאָר מען נישט. מען האָט אויך לויטן אָג-

בליק צוגעקליבן: אויב מען שטעלט צוועק צוויי ביי אַ טיר, גיט

* בוים-שאַל.

** ווערבע-ריטער.

מען צכטונג, זיי זאלן ענלעך זיין איינער צום אנדערן. אויב שווארץ, מוזן ביידע זיין שווארץ, אויב ווייס - איז ביידע ווייס. נישט בלויז לויט די האָר, נאָר זיי מוזן אויך לויטן אָנבליק ענלעך זיין. מיר האָט אַמאָל צוליב די דאָזיקע שטותים אַ פּריזירער די באָרד איבערגעפּאַרבעט. ס'איז מיר אויסגעקומען צוזאַמען צו שטיין מיט ניקיפּאַר מיעשטשעראַקאָוו, - געווען אַזאַ קאָזאַק פּון דער טעפּעקינער סטאַניצע אין אונזער סאָטניע, - איז ער, דער טייוול, געווען פּון עפּעס אַ מאָדנער קאַשטענעוואַטער פּאַרב. די קרענק ווייסט אים, וואָס פאַר אַ פּאות ער האָט געהאַט, ווי אַ פּייער וואָלט אין זיי געברענט. מע זוכט, מע זוכט, און ס'איז גאָר אין קיין שום סאָטניע אַזאַ פּאַרב נישטאָ. זאָגט צו מיר דער סאָטניק באַר-קיין: „גיי אַריין צום פּריזירער, און זאָל ער דיר שוין די באָרד מיט די וואָנסעס איבערפּאַרבן“. בין איך אַריינגעאַנגען, און ער האָט איבערגעפּאַרבעט... און ווען כ'האַב מיך אין שפּיגל דערזען, איז מיר אַזש דאָס האַרץ אַנטפּאַלן: איך ברען! ממש איך ברען, און פּטור! נעם איך די באָרד אין דער האַנט אַריין, פּיל איך, ווי ס'ווערט מיר אין די פינגער הייס. אַזוי טאַקע!...

- וואו ביסטו פאַרקראָכן? וועגן וואָס האָסטו אָנגעהויבן רעדן? - האָט איוואַן אַלעקסעיעוויטש אים איבערגעשלאָגן.

- וועגן פּאַלק, אָט וועגן וואָס.

- נו, דערצייל-זשע. דו רעדסט דאָך גאָר וועגן דיין באָרד,

אויף וואָסער טייוול דאַרפן מיר זי.

- דערצייל איך דאָך: איז מיר איינמאָל אויסגעקומען צו

האַלטן די רייטער-וואַך. פאַר איך אַזוי מיטן חבר, און פּון

ווינקל האָבן זיך פּלוצלינג סטודענטן באַוויזן. ווי נאָר זיי דער-

זען אונז, צעשרייען זיי זיך: „האַ-אַ-אַ-אַ!“ און נאַכאַמאָל! „האַ-

אַ-אַ-אַ!“ מיר האָבן נישט באַוויזן זיך אַרומצוקוקן, און זיי

האַבן אונז שוין אַרומגערינגלט. „וואָס רייט איר דאָ, קאָזאַק?“

זאָג איך: „מיר זענען אין קאַראַול, און דו - די לייצן לאָז אָפּ,

כאַפּ נישט!“ - און נעם מיך צו דער שווערד. זאָגט ער מיר:

„דו, טאַניצע-מאַן, האָב קיין מורא נישט, איך אליין בין אַ גע-

בוירענער פון דער קאמענסקער סטאַניצע און לערן מיך דאָ אין ניווערסי... ניוואָרסיטוט", אָדער ווי זיי רופן עס דאָרט. דאָ ווילן מיר שוין רייטן ווייטער, אָבער איינער פון זיי, מיט אַ גרויסער נאָז, נעמט אַרויס פון זיין טייסטער אַ צענער-רובל און זאָגט: „טרינקט אויס, קאָזאַקן, פאַרן געזונט פון מיין פאַרשטאַרבענעם פאָטער". ער האָט אונז געגעבן דעם צענער-רובל און אַרויסגענוג-מען פון קעשענע אַ פאַטערט: „דאָס - זאָגט ער - איז מיין טאַטנס אָנבליק, נעמט עס זיך צום גוטן אַנדענק". מילא, האָבן מיר גענומען, ס'איז דאָך געווען איבער דער טבע נישט צו נעמען, און די סטודענטן זענען אַוועקגעגאַנגען, און ווידער אויסגעשריגן „האַ-אַ-אַ". אַזוי שרייענדיק, זענען זיי, מסתמא, אַוועק אויפן נעווסקער פּראָשפעקט. פון די הינטערשטע טויערן פון פּאַלאַץ איילט צו אונז דער סאָטניק מיט זיין קאָזאַקן-אַפטיילונג. ער איז צוגעקומען: „וואָס איז דאָ געווען?" זאָג איך אים: „סטודענטן האָבן אונז אַרומגערינגלט אין אַ שמועס אָנגעהויבן, האָבן מיר זיי לויטן געזען געוואָלט אויף די שווערדן נעמען, אָבער דערנאָך, ווען זיי האָבן אונז באַפרייט, זענען מיר, הייסט עס, אַוועקגעריטן". ווען מען האָט אונז געטוישט, זאָגן מיר דעם וואַכמייסטער... „אַט, האָבן מיר, לוקיטש, פאַרדינט צען רובל, און דאַרפן זיי פאַרטרינקען פאַר דער נשמה פון דעמדאָזיקן זיידן" - און מיר ווייזן אים דעם פאַטערט. דער וואַכמייסטער האָט אין אָונט געברענגט פּראָנפן, מיר האָבן געהוילעט צוויי מעת-לעת, און דערנאָך האָט זיך ערשט אַרויסגע-וויזן אַ שפיצל דאָס איז געווען: דער סטודענט, די נבלה מיט דער גרויסער נאָז, האָט אָנשטאַט דעם פאָטער אונז גאָר געגעבן דעם פאַטערט פון הויפט-בונטאָוטשיק פון דייטשישער אָפּשטאַמונג. איך האָב דאָס אָנגענומען פאַר אמת, צוקאָפנס צום אַנדענק אויפגעהאַנגען, גען, כ'ע - אויפן פאַטרעט אַ גרויע באַרד, אַ גאַנץ פּכודיקער מענטש, עפעס אַזוי ווי אַ סוחר... אָבער דער סאָטניק האָט דער-זען און פרעגט מיך: „וואו האָסטו דעם פאַטרעט גענומען, דו אַזוינער און אַזעלכער?" זאָג איך: „אַזוי און אַזוי". - האָט ער זיך דאָס אַ נעם געטון צו מיר, און איינמאָל איבער דער צורה,

און נאָכאמאָל... „דו וויסט, - שרייט ער, - אַז דאָס איז דער אַטאָמאָן זייערער קאַרלאַ“... - איך האָב דעם נאָמען פאַרגעסן... עך, ווי היסט ער דאָרטן, כ'זאָל, מיך נאָר דערמאַנען...
- קאַרל מאַרקס? - האָט שטאַקמאַן אונטערגעזאָגט, פאַר-
קנייטשנדיק דאָס פנים אין אַ שמייכל.

- אָט-אָט!... דער אייגענער. קאַרל מאַרקס... - האָט
כריסטאָניאַ זיך דערפרייט... - ער האָט מיך שוין אָפגעפרייערט,
אין זיין מאַמען אַרײן! טײלמאַל פלעגט אויך דער קרוינפרינץ
אַלעקסעי מיט זײנע דערציער צו אונז אין קאַראַול-ביידל אַרײנ-
קומען. זיי האָבן דאָך געקאָנט דערזען! וואָס וואָלט דעמאָלט
געווען?

- און דו רימסט נאָך די פויערן. זעסט, ווי מען האָט דיך
אונטערגעפירט, - האָט איוואָן אַלעקסעיעוויטש געדאַכט.

- דערפאַר האָבן מיר אַ צענער-רובל פאַרטרונקען. כאָטש
פאַרן בערדיקן קאַרל, אָבער פאַרט געטרונקען.

- פאַר אים מעג מען טרינקען, - האָט שטאַקמאַן אַ שמייכל
געטון, זיך שפילנדיק מיט די רינגעלעך פון ביינערנעם, אויסגע-
רייכערטן ציגאַרשפיצל.

- וואָס-זשע פאַר אַ גוטס האָט ער אַזוינס געטון? - האָט
קאָשוואַי געפרעגט.

- איך וועל אַ צווייט מאָל דערציילן, היינט איז שוין
שפעט. - שטאַקמאַן האָט אַ פאַטש-געטון מיט דער האַנט, אַרויס-
קלאַפנדיק דאָס פאַרלאָשענע שטיקל פאַפיראַס פון ציגאַרשפיצל.

נאָך אַ לאַנגער צײט פאַרברענגען צוזאַמען און גרויסן אויס-
וואַל האָט אין דער שיקלדיקער לוקעשקעס האַלב-חרובער כאַטע
זיך געשאַפן אַ קערן פון אַ מאַן צען קאָזאַקן. שטאַקמאַן איז געווען
דאָס האַרץ פון דעם קערן, ער האָט זיך באַוועגט צו אַ צײל, וואָס
איז בלוז אים אַלײן באַקאַנט געווען. ווי אַ וואָרעם, וואָס פרעסט
האַלץ, האָט ער געפרעסן די נישט-קאַמפליצירטע באַגריפן און געוואוינ-
הײטן, אײנגעפלאַנצט עקל און פאַראַכטונג צו דער עקזיסטירנדיקער

אָרדענונג. לכתחילה אָנגערטראָפּן אויפן קאַלטן שטאַל פון אומצוטרוי, אָבער נישט אָפּגעטרעטן, און ווייטער געפרעסן...
 ער האָט געלייגט די לאַרווע פון אומצופֿידנקייט. און ווער
 האָט זיך געקאָנט ריכטן, אַז אין פיר יאָר אַרום וועט פון די צע-
 פּוילטע ווענטלעך פון דערדאָזיקער לאַרווע זיך אויסטיילן אַ געזונג-
 טער און לעבנספעיקער עמבריאָן?

X

אויף דער זאַמדיקער שיפּוע פון לינקן ברעג דאָן ליגט די
 סטאַניצע וויעשענסקאַיאַ, די עלטסטע פון אַלע סטאַניצעס, וואָס גע-
 פינען זיך אויף די אייבערשטע ברעגן פון דאָן. דאָס איז די איי-
 גענע סטאַניצע, וואָס האָט אַמאָל געהייסן טשיגאַנאַקי און איז חרוב
 געוואָרן אין די צייטן פון פּיאָטער דעם ערשטן. זי איז שפעטער
 איבערגעטראָגן געוואָרן און האָט באַקומען דעם נאָמען וויעשענ-
 סקאַיאַ. דידאָזיקע סטאַניצע איז אַמאָל געווען דער עטאַפּ אויפן
 גרויסן וואַסער-וועג וואָוּאַניעזש-אַזאָוו.

קעגנאיבער דער סטאַניצע בייגט דער דאָן זיך אויס אין דער
 פּאַרם פון אַ טאָטער רישן בויגן, ווי ער וואָלט זיך פאַרנומען רעכטס,
 און לעבן כּוּטאַר באַזקי גלייכט ער ווידער מאַיעסטעטיש זיך אויס און
 טראָגט זיינע גרינלעכע, דורכזיכטיק-בלויע וואַסערן פאַרביי די קרייד-
 שיפּועים פון די בערג אויפן רעכטן ברעג, פאַרביי די אָפטע כּוּטאַרס
 פון דער רעכטער זייט, פאַרביי די זעלטענע סטאַניצעס פון דער
 לינקער זייט צום ים, דעם בלויען - אַזאָווישן.

קעגנאיבער דער אוסט-כאַפּערישער סטאַניצע איז ער זיך
 מתחתן מיטן כאַפּער, קעגנאיבער דער אוסט-מיעדוועדיצער - מיט
 דער מיעדוועדיצע, און נידעריקער פליסט ער שוין מיט זיינע פּוּלע
 וואַסערן אין בונטן פּונאַנדערבלי פון די געדיכט-באַפּעלקערטע כּוּ-
 טאַרס און סטאַניצעס.

די וויעשענסקאַיאַ איז פאַרזייעט מיט געלע זאַמדן, אַן אוי-

מעטיקע, א פליכיקע, א סטאניצע אן גערטנער. אויפן פלאץ שטייט אן אלטער, פון דער צייט גרוי-געוואָרענער סאָפּאַר, זעקס גאַסן זענען אויסגעלייגט לענגאויס דעם דאָן. דאָרט, וואו דער דאָן בייגט זיך אויס און גייט פון דער סטאניצע צו באַזקי, שניידט אן אַזיערע, ווי אן אָרעם, זיך אַרײַן אין דער געדיכטעניש פון די טאָפּאַלן, אַזוי ברייט ווי דער דאָן, ווען ער איז ווייניק באַוואַסערט. ביים סוף פון דערדאָזיקער אַזיערע ענדיקט זיך טאַקע די סטאניצע. אויפן קליינעם פלאַץ, וואָס איז פאַרוואַקסן מיט גילדענע, שטעכיקע דערנער-קוטעס, — געפינט זיך די צווייטע צערקווע: גרינע קו-פּאַלן, א גרינער דאָן, ענלעך צו דער גריניקייט פון די טאָפּאַלן, וואָס האָבן זיך צעוואַקסן אויף דער צווייטער זייט אַזיערע.

און אויף צפון-זייט פון דער סטאניצע — א שאַפירענע אויס-שפּרייטונג פון זאַמדן, שיטער-צעוואַרפענע סאָסנע-ביימלעך, גריבער, אַנגעפילטע מיט וואַסער, ראָז פון דיימקן באַדן. און אַט אין דער זאַמדיקער פאַרפלייצונג, אין דער ווייטער אויסשפּרייטונג פון די קערנדיקע זאַמדן — זעלטענע אינזלען פון כוואַרטס, גערטנדלעך, זשאַווער-פאַרביקע געדיכטעניש פון ווערבע-ביימער.

איינמאָל אין אַ זונטיק, אין דעצעמבער, שטייט אויפן פלאַץ פאַר דער אַלטער צערקווע אַ שוואַרצע מחנה פון אַ האַלבן טויזנט יונגע קאָזאַקן פון דער גאַנצער סטאניצע. אין דער צערקווע ווערט אָפּגעריכט די מיטאַג-תּפּילה, די גלאַקן קלינגען. דער עלטסטער אוריאַדניק — אַ בראַווער באַיאַרטער קאָזאַק מיט בענדלעך פאַר אי-בערטערמיניקער דינסט — האָט אַ קאָמאַנדעווע געטון „צו מוּשטי-רונג!“ די פּלוידערנדיקע מחנה איז זיך צעפּלאַסן און פאַרמירט צוויי לאַנגע, נישט גלייכע שרענגעס. איבער די רייען לויפן אַרום די אוריאַדניקעס, אויסגלייכנדיק די כוואַליענדיק-אויסגעבויגענע שרענגעס.

— אין דער ריי-ע-ע, — האָט דער אוריאַדניק אויסגעשריגן אין, מאַכנדיק מיט דער האַנט אַן אומבאַשטימטע באַוועגונג, אַ וואָרף געטון: — צו פיר! ...

אין דער פאַרצוימונג איז, קלינגענדיק מיט די שפּאַרן, אַריי-

ווערן זיך דער פלאץ און אנגעטון אין איינפארם, זיין א נייאניקן
אזוינדישן פונדיר, הינטער אים - דער מיליטערישער פריסטאוו.
גרינגארי מעליצקאוו איז געשטאנען לעבן מיטקא קארשנאוו,
זיי האבן שעפטשענדיק געשמועסט.

- דער שטיוול קוועטשט מיר אזוי דעם פוס, אז כ'קאן שוין
נישט אויסהאלטן.

- לייד, וועסטו אן אטאמאן ווערן.

- מ'וועט אונז בא'ד אריינפירן.

ווי כדי צו באשטעטיקן, האָט דער עפירמער פונדירניק,
מאכנדיק עטלעכע טריט צוריק, זיך א דריי געפון צוריק די
אפצאסן:

- רע-ע-כטס אום!

„הוק-הוק“ - האָבן הי'לכיק אויסגעקלאַפט פינפהונדערט
פאַר באַשטיוולטע פיס.

- ליינס פאַרויס, מאַרש!

די קאָלאָנע האָט זיך אַריינגעשניטן אין געפונען טייל פון
צערקווע-גאַרטן, ס'האָבן אַ שימער געטון די פון די קעפּ אַרעפּע-
נומענע פאַפּאָכעס, די צערקווע איז ביזן קופּאָל אַנגעמילט געוואָרן
מיטן געטופּעריי פון די טריט.

גרינגארי איז געשטאַנען, נישט איינהערנדיק זיך אין די רייד
פון דער שבויעה, וואָס דער גייסטלעכער האָט פאַרגעזאָגט. ער
האָט זיך איינגעקוקט אין מיטקעס פנים, וואָס האָט זיך געקרומט
פון ווייטיק, און פסדר איבערגעשטעלט דעם פוס אין ענגן שטיוול.
גרינגאריעס אויפגעהויבענע האַנט איז פאַרשטייפט געוואָרן, אין קאָפּ
האָבן זיך כאַאָטיש געפלאָנטערט געדאַנקען, ווי ער וואָלט פאַר-
טשאַדעט געווען. ער איז צוגעגאַנגען צום צלם, געקושט דאָס פיי-
טע זילבער, וואָס איז באַגאווערט געווען פון אַ סך מילער, און
געטראַכט וועגן אַקסיניען, וועגן ווייב. אַ קורצע דערינערונג, ווי
דער בלענדנדיקער זיגזאַג פון אַ בליץ, האָט דורכגעשניטן זיינע גע-
דאַנקען: דער וואָרד, די טונקל-ברוינע שטאַמען פון די ביימער
אין זייער ווייסער הערלעכער טראַכט, ווי אין צירלעכע זילבער.

געשפאנען ; דער פייכטער הייסער גלאַנץ פון אַקסיניעס שוואַרצע
אויגן פון אונטערן וואָלענעם טיכל אָפּער...

זיי זענען אַרויסגעגאַנגען אויפן פּלאַץ. ווידער זיך אויסגע-
שטעלט. אויסשנייצנדיק די נאַז און אומבאַמערקט אָפּווישנדיק די
פינגער אָן אונטערשלאַק פון מונדיר, האָט דער אוריאַדניק אָנגע-
הויבן האַלטן אַ רעדע :

— אַצינד זענט איר שוין נישט קיין קינדער, נאָר קאָזאַקן.
איר האָט געשוואוירן און דאַרפט וויסן — וואָס און ווען. אַצינד
זענט איר שוין אויסגעוואַקסן אין קאָזאַקן און דאַרפט אָפהיטן אייער
ערע, האָרכן טאַטע-מאַמע און אַלעס איבעריקע. ווען איר זענט
געווען קינדער, האָט איר אָפּגעטון נאַרישקייטן, אַרוםגעשטיפט,
אָפּער אַצינד דאַרפט איר שוין אַ טראַכט טון וועגן אייער דינסט,
וואָס דערנענטערט זיך. אָט דאַרפט איר אין אַ יאָר אַרום שוין
גיין דינען, — דאָ האָט דער אוריאַדניק ווידער אויסגעשנייצט די
נאַז, אַרויסגעוואַרפן פון דער זשמעניע און, אַרויפציענדיק די
גרויסאַרטיקע הענטשקע פון קראַליק-פעל אויף דער האַנט, פאַר-
ענדיקט : — און אייערע טאַטע-מאַמע דאַרפן קלערן וועגן צוגרייטן
איך. קויפן אַ גוט מידיטעריש פערד, נו, און די איבעריקע זאַכן...
און אַצינד, יונגעלייט, — געזונטערהייט אַהיים !

גריגאָרי מיט מיטקען האָבן ביי דער בריק צוגעוואַרט אויף
די חברה'לייט פון זייער כוּטאַר און צוזאַמען מיט זיי זיך געלעזט אין
וועג אַריין. זיי זענען געגאַנגען לענגאויס דעם דאָן. איבערן כוּטאַר
באַזוקי איז זיך צעגאַנגען דער רויך פון די קוימענס און דער גלאַק
האָט דין געקלונגען. מיטקא האָט נאָכגעלאָמט פון הינטן, זיך אָנ-
שפּאַרנדיק אויף אַן אָפּגעבראַכענעם שטעקן מיט סענקעט.
— טו אויס דעם שטיוול, — האָט איינער פון די חברה'לייט
געראַטן.

— כ'וועל מיר דעם פּוס אָפּפּירן, — האָט מיטקא זיך גע-
וואַקלט, בלייבנדיק הינטערשטעליק.

— וועסט גיין אין זאַק.

מיטקא האָט זיך אַוועקגעזעצט איפן שניי, מיט אָנשטרענגונג

צראָפגעצויגן דעם שטיוול פון פוס און ווייטער זיך געלאָזט גיין, אונטערהינקענדיק. פון אויסגעטוענעם פוס האָט אויסן טרוקענעם שניי זיך דייטלעך אָפגעדרוקט דער שפור פון גראָב-געשטריקטן זאָק.

— מיט וועלכן וועג וועלן מיר גיין ? — האָט געפרעגט דער נידעריקער, שווערלייביקער אַלעקסעי בעשניאַק.

— מיטן דאָן, — האָט פאַר אַלע געענטפערט גריגאָרי. זיי זענען געגאַנגען, שמועסנדיק, אַראָפּשטויסנדיק איינער דעם אַנדערן פון וועג.

זיי האָבן לויט אַן אָפּמאַך אַריינגעוואָרפן איטלעכן אין אַ באַרג שניי און זיך אַרויסגעוואָרפן שטיקן אים אין אַ גאַנצער קופּע. צווישן דעם באַזוקער און גראָמקאווער כוּטאַר האָט מיטקאַ דער ערשטער דערזען אַ וואָלף, וואָס האָט זיך געוואָלט אַריבערקריגן איבערן דאָן.

— חברה, אַ וואָלף, אָט איז ער !... טיו !... !

— אַ-ליו-ליו-ליו-ליו-ליו-ליו !... !

— אויך !... !

דער וואָלף איז מיט פּוילע, וואַקלדיקע טריט אָפּגעלאָפּן עטלעכע קלאַפטער און שטיין געבליבן זייטיק, נישט ווייט פון יענער זייט ברעג.

— כאַפּ אים !... !

— הא !

— טיו, פאַרשאַלטענער !

— מיטרי, דאָס וואונדערט ער זיך אויף דיר, וואָס דו גייסט אין זאָק.

— זעסט, ווי זייטיק ער שטייט זיך, דער האַריקער קאַרק דערלויבט אים נישט דעם קאַפּ אויסצודרייען.

— ער קאָן מיט די סטאַרטענדיקע באַקן-קנאַכן נישט באַוועגן.

— זעט, זעט, ער איז אַוועק !... !

אַ גרויע, ווי אויסגעשאַקט פון שטיין, איז די חיה געשטאַ-

נען מיטן אויסגעשטרעקטן וויידל, ווי א שטעקן. דערנאך איז זי אייליק אָפגעשפרונגען אין דער זייט און אַוועקגעלאָפן צו די ווער-בע-ביימלעך, וואָס האָבן אַרומגעזוימט דעם וועג.

עס האָט שוין אָנגעהויבן טונקל ווערן, ווען זיי זענען צוגע-קומען צום כוּטאַר. גריגאָרי איז איבערן אייז צוגעגאַנגען צו זיין געסל, אַריינגעגאַנגען דורכן טירל. אין הויף איז געשטאַנען דער איבערגעלאָזטער שליטן; אין דער קופע טרוקענע צוויגלעך, וואָס זענען אָנגעלייגט געווען ביים פאַרקן, האָבן געצוויטשערט שפער-לינגען. עס האָט אַן אַטעם געטון מיט היים, מיט געברענטע כצדועס, מיט געפרייעטן ריח פון שטאַל.

אַרופגייענדיק אויפן גאַנעק, האָט גריגאָרי געכאַפט אַ בליק דורכן פענסטער.

די קיך איז באַגאַסן געווען מיט אַ טונקל-געלעך שיינ פון הענגל-לאָמפ, פיעטראָס רוקן האָט זיך געזען אין דער ראַם פון פענסטער. גריגאָרי האָט זיך אָפגערייניקט די עטיוול מיטן בעזעם, אַריינגעגאַנגען אין אַ וואַלקן פאַרע אין דער קיך.

— אָט בין איך דאָ. און וואָס מאַכט איר ?
— זייער שנעל. ביסט, מסתמא, געפרוירן געוואָרן ? — האָט אומרויק און אייליק זיך אָנגערופן פיעטראָ.

פאַנטעלעדי פראַקאָפיעוויטש איז געזעסן אָנגעלעגט מיט די עלנבויגנס אויף די קני, דעם קאַפ געזונקען. דאַריע האָט מיטן פוס געדרייט דאָס זשוזשענדיקע שפין-רעדל. נאַטאַליע איז געשטאַנען ביים טיש מיטן רוקן צו גריגאָריען און זיך נישט אויסגעדרייט. וואַרפנדיק אַ פלינקן בליק איבער דער קיך, האָט גריגאָרי אָפגע-שטעלט זינע אויגן אויף פיאַטערן. לויט זיין אומרויק-אָפּוואַרטן-דיק פנים האָט ער פאַרשטאַנען, אַז דאָ איז עפעס געשען.

— האָסט געשוואוירן ?

— אַהאָ !

גריגאָרי האָט פאַמעלעך זיך אויסגעטון, געווינענדיק צייט, און פלינק איבערקלויבנדיק אין געדאַנק די מעגלעכע געשעענישן.

וואָס האָבן געקאָנט זיין די סיבה פון דעם שטילן זיין קילן
אויפנאָם.

איליניטישאַן איז אַריינגעקומען פון איר שטוב, און איר פנים
האַט אויסגעדריקט אַ געוויסע צערודערונג.

„נאַטאַליע“ — האָט גריגאָרי אַ קלער געטון, זיך זעצנדיק
אויף דער באַנק לעבן פּאַטער.

— גיב אים נאַכטעסן, — האָט די מוטער זיך געווענדט צו

דאַרעין, אַנווייזנדיק מיט די אויגן אויף גריגאָריען.

דאַריאַ האָט איבערגעריסן דאָס זינגען ביים שפּין-רעדל און
צוגעאַנגען צום אויוון, פלינק באַוועגנדיק מיט די אַקסלען, מיט
איר גאַנצער דינער מיידלישער פיגור. אין קיך איז די שטילקייט
געוואָרן געפרעסט. לעבן קליינעם אייוועלע האָט סאַפענדיק, זיך
געוואָרימט די ציג מיטן נאָר-וואָס געבוירענער ציגעלע.

גריגאָרי האָט געזופּט דעם באַרשטש, פון צייט-צו-צייט גע-
וואָרפן אַ בליק אויף נאַטאַליען, אָבער איר פנים נישט געזען: זי
איז געזעסן אויסגעדרייט צו אים, נידעריק אַראָפּגעלאָזט דעם קאָפּ
איבער די שפּיזלעך, מיט וועלכע זי האָט געשטריקט. פּאַנטעלע
פּראָקאָפּיעוויטש האָט דער ערשטער נישט אויסגעהאַלטן דאָס אַל-
געמינע שווייגן. ער האָט אומנאַטירלעך-גרייזנדיק אַ הוסט געטון
און געזאָגט:

— נאַטאַליע קלויבט זיך אַוועקצוגיין.

גריגאָרי האָט געקנעטן אַ קיילעכל פון די צונויפגעקליבענע
קרישקעס און געשוויגן.

— פאַרוואָס איז דאָס? — האָט דער פּאַטער געפרעגט,

שטאַרק ציטערנדיק מיט דער אונטערשטער ליפּ דער ערשטער סימן
פון אַנקומענדיקן פעס-אויסברוך.

— איך ווייס נישט פאַרוואָס, — גריגאָרי האָט פאַרזשמורעט

די אויגן, אָפּגערוקט דאָס שעלעכל און, אויפשטייענדיק, זיך אי-
בערגעצלמט.

— אין איך ווייס יאָ!... — האָט דער פּאַטער געהעכערט

זיין קול.

— שריי נישט, שריי נישט, — האָט איליניטשאַג זיך אַריין-
געמישט.

— און איך ווייס יאָ פאַרוואָס!...

— נו, דאָ איז נישטאָ וואָס צו שרייען, — פיעטראָ האָט זיך
אָוועקגערוקט פון פענסטער אין מיטן שטוב אַריין. — דאָס איז אַ
זאָך פון אייגענעם ווילן, וויל זי — לעבט זי מיט אים, וויל זי
נישט, — קאָן זי גיין געזונטערהייט.

— איך פאַראורטייל זי נישט. כאָטש ס'איז אַ חרפה און אַ
זינד פאַר גאָט, פאַראורטייל איך זי דאָך נישט: נישט זי, נאָר אָט דער
צויגן-זון איז שולדיק!... — פאַנטעלעדי פראַקאָפיעוויטש האָט אָג-
געוויזן אויף גריגאָריען, וואָס איז געשטאַנען אָנגעלעבט אָן אויוון.
— קעגן וועמען בין איך שולדיק?...

— דו פילסט דיך גאַרנישט? ... דו, טייוולאָנישע צורה,
ווייסט נישט?...

— איך ווייס נישט.

אימוואַרפנדיק די באַנק, איז פאַנטעלעדי פראַקאָפיעוויטש אויפן.
געשפרונגען און צוגעגאַנגען האַרט צו גריגאָריען. נאַטאַליע האָט
אַראָפגעלעָזט דעם זאָק, דאָס אַרויסגעפאַלענע שפּיזל האָט אַ קלונג
געטון; אויף דעם קלאַנג איז פון אויוון אַראָפגעשפרונגען אַ קע-
צעלע. אַנדרייענדיק זייטיק דאָס קעפל, האָט עס מיט אַן אויסגע-
בוּיגן לאַפקעלע אַ שטופ געטון דאָס קניילעכל און עס צוגעקאַלערט
צום קאַסטן.

— איך וועל דיר אַט-וואָס זאָגן, — האָט דער אַלטער אָג-
געהויבן איינגעהאַלטן און שאַרף באַטאָנענענדיק: — אויב דו
וועסט נישט וואוינען מיט נאַטאַשען, — גיי-זשע דיר אַוועק פונ-
דאַנען, וואוהין די אויגן וועלן דיך טראָגן. דאָס איז מיין וואָרע-
ניש! גיי, וואוהין די אויגן וועלן דיך טראָגן! — האָט ער איבער-
געזורט מיט זיין געוויינטלעך רויק קול און, אויפהייבנדיק די
נאַנק, אָוועקגעגאַנגען.

דוניאַשקא איז געזעסן אויפן בעט, געקוקט מיט די קיילע-
ניקע, איבערגעשראָקענע אויגן.

— איך וועל עס אייך, טאָטע, זאָגן, נישט פֿדי פֿאַרצוואַרפֿן, —
נריגאַויעס קולֿ האָט טויב אָפּגעקלונגען, — נישט איך האָב
חתונה געהאַט, נאָר איר האָט מיך חתונה געמאַכט. און צו נאַטאַליען
צײַט מיך נישט. אויב זי וויל, קאָן זי אַהיימגיין.

— גיי דו איך אַוועק פּונדאַנען !

— וועל איך גיין.

— גיי-זשע טאַקע, צו אַלרי טייוול !...

— איך וועל גיין, איך וועל גיין, אייל נישט !

גריגאָרי האָט ביי אַן אַרבל אַ שלעפּ געטון דעם פּערץ,
וואָס איז געלעגן אַוועקגעוואַרפֿן אויפֿן בעט, — ער האָט גע-
בלאָזן מיט די נאָזלעכער, געציטערט אינגאַנצן, דער פּעס האָט
געזאָטן אין אים, ווי אין פּאַטער.

אין ביידע איז געפּלאָסן דאָס זעלבע בלוט, מיט אַ טערקישן
צומיש, און זיי זענען וואַגדערלעך ענלעך געווען צו זיך אין דעם
מאָמענט.

— וואוהין וועסטו גיין ? — האָט איליניטשנאָ אַרויסגע-
קרעכצט, אָנכאַפּנדיק גריגאָריען ביי אַ האַנט, נאָר ער האָט מיט
כוח זי אָפּגעשטופּט און דערכאַפּט די פּון בעט אַראָפּפּאַלנדיקע
פּאַפּאַכע.

— זאָל ער גיין, דער הינטישער נואף ! זאָל ער, דער פּאַר-
שאַלטענער ! גיי, גיי, און איך זאָל מער דיין פּוס נישט זען !... —
האָט דער אַלטער געברומט, ברייט אויפּפּראָלנדיק די טיר.

גריגאָרי איז אַרויסגעשפרונגען אין הויז אַריין, און דאָס
לעצטע, וואָס ער האָט געהערט, איז געווען נאַטאַליעס וויינענ-
דיקע קולֿ.

אַ פּראָסטיקע נאַכט האָט צוגעדעקט דעם כּוּטאַר. פּון שוואַרצן
הימל זענען געפּאַלן נאָדלדיקע שניי-פּליטערלעך, אויפֿן דאָן האָט,
ווי האַרמאַטן-שיסעריי, דונערנדיק געפּלאַצט דאָס אייז. גריגאָרי
איז אַרויסגעלאָפֿן פּון טויער אַ פּאַרסאַפעטער. אויפֿן צווייטן עק
כּוּטאַר האָבן מיט פּאַרשידענע קולֿות געבילדן די הינט, די פינסטער-
ניש האָט זיך גערויכערט, דורכגעזאַפּט מיט געלע פּייערלעך.

גריגאָרי האָט זיך געלאָזט גיין אָן אַ ציל. די פינסטערניש
אין די פענסטער פון סטיעפאָנס הויז האָט געלויכטן מיט דימענט-
גלאַנץ.

— גרישאַ! — האָט זיך דערטראָגן פון טויער נאַטאַליעס
קול, אָנגעזאַפט מיט צער.

„קום אום, איך האָב דיך פיינט!“ — גריגאָרי האָט אַ קריץ
געטון מיט די ציין און פאַרגיכערט דעם טריט.
— גרישאַ, קום צוריק!

גריגאָרי האָט זיינע שיכורע טריט פאַרקירעוועט אין ערשטן
געסל אַרײַן, ער האָט צום לעצטן מאָל דערהערט, שוין שטילער
צוליב דער ווייטקייט, דעם ביטערן אויסגעשריי:
— גרישענקאַ, לייבינקער! ...!

ער האָט שנעל דורכגעשניטן דעם פלאַץ און זיך אָפגע-
שטעלט אויפן שייד-וועג, איבערקלויבנדיק אין געדאַנק די נעמען
פון זיינע באַקאַנטע חברהלייט, ביי וועמען מען וואָלט געקאָנט אי-
בערנעכטיקן.

ער האָט זיך אָפגעשטעלט אויף מיכאַל קאַשעוואָי. מיכאַל
האָט געוואוינט ביים סאַמע באַרג; די גאַנצע משפּחה איז באַשטאַ-
נען פון דער מוטער, מיכאַל און אַ נישט אויסגעגעבענער שוועכ-
טער. ער איז אַריינגעגאַנגען אין הויף, אָנגעקלאַפט אין קליינעם
פענסטערל פון דער כאַטע, וואָס איז אַרומגעהילט געווען מיט
שטרוי.

— ווער איז דאָס?

— מיכאַל איז אינדערהיים?

— אינדערהיים. אָבער ווער איז דאָס?

— דאָס בין איך, גריגאָרי מעליעכאו.

אויפגעוועקט פון ערשטן זיסן שלאַף, האָט מיכאַל אין אַ
מינוט אַרום געעפנט די טיר.

— דו, גרישאַ?

— איך.

— וואָס עפעס ביינאַכט?

— פֿאַמֿיך נאָר אַרײַן אין דער כאַטע, מיר וועלן שוין שמועסן.

אין הויז האָט גריגאָרי אָנגעכאַפּט מיכאַיל'ן ביים אַרבל; בײַז אויף זיך, וואָס ער האָט נישט געפונען די געהעריקע ווערטער, האָט ער אַרויסגעשעפטשעט:

— איך וועל איבערנעכטיקן בײַ דיר... איך האָב מיך צע-קריגט אינדערהיים... ווי איז בײַ דיר, ענג? אָבער, איך וועל ווי ס'איז.

— אַן אָרט וועט זיך געפֿינען, קום אַרײַן. איבער וואָס האָט איר זיך צעקריגט?

— ע, ברודער... דערנאָך... וואו איז דאָ די טיר בײַ אײך? איך זע נישט.

גריגאָריען האָט מען אויסגעבעט אויף דער באַנק, ער האָט זיך געלײגט, צוגעדעקט מיטן פֿעלץ איבערן קאָפּ, נישט צו הערן דאָס שעפטשען פֿון מיכאַיל'ס מוטער, וואָס איז געלעגן אין אײן בעט מיט דער טאָכטער.

„וואָס וועט אַצינד זײַן אינדערהיים? צי וועט נאָטאַשאַק אַוועקגיין אָדער נישט? נו, עס הייבט זיך אָן אַ נײַ לעבן, וואו זאָל ער זיך אַהינטון?“ — און פֿלינק האָט אים דער אײנפֿאַל אונטערגע-זאָגט: „כ'וועל מאַרגן אַ רוף טון אַקסיניען, מיר וועלן צוזאַמען אַוועקגיין קײן קובאַן, ווייטער פֿונדאַנען... ווייט, ווייט...“

פֿאַר גריגאָריעס פֿאַרמאַכטע אויגן זענען דורכגעשוואומען סטעפֿישע בערג, כוּטאַרס, סטאַניצעס, קײנמאַל נישט געזעענע, דעם האַרץ פרעמדע. און נאָך די אָנגעהויפנטע בערג, נאָכן גרויען וועג — אַ בלוי לעגענדאַר לאַנד, וואָס נעמט אויף מיט לײבלעכער גאַסט-פֿריינטלעכקײט, און אַקסיניעס שפעטע, בוגט-צעבליטע לײבע אַלס צוגאַב.

ער איז אײנגעשלאָפֿן אַן אומרויקער פֿון דער נאָענטער אומ-באַקאַנטער צוקונפט. פֿאַרן שלאָף בחינם זיך באַמיט צו דערמאַ-נען עפעס אומבאַגרייפֿלעך-שווערס, וואָס האָט געמאַטערט דעם גע-דאַנק. די מחשבות אין האַלב-דרימל האָבן זיך באַוועגט גלאַט

און גלייך, ווי אַ שיפּל איבער אַ שטרעם, און פּלוצלינג זיך אָנגע-
שטויסן אָן עפעס, ווי אָן אַ זאָמד; עס איז געוואָרן דריקנדיק,
אומהיימלעך; ער האָט זיך געדרייט, געמאַטערט אין די געדאַג-
קען. „וואָס איז דאָס? וואָס האָט אים דעם וועג פאַרשטעלט?“

און אינדערפרי האָט ער אויפגעוואַכט: „די דינסט! וואוהין
וועט ער גיין מיט אַקסיוטקען? אין פּרילינג מוז ער גיין אין לאַ-
גער אַרײַן, און אין האַרבסט – דינען... דאָס איז דער האַטשיק...“
ער האָט אָפּגעגעסן פּרישטיק און אַרויסגערופן מיכאַל'ן אין
הויז אַרײַן.

– גיי אַרײַן, מישא, צו די אַסטאַכאווס. גיב איבער אַקסיניען,
זי זאָל אַרויסקומען צו דער ווינט-מיל, ווי נאָר ס'וועט טונקל
ווערן.

– און סטיעפּאַן! – האָט מיכאַל אָנגעהויבן שטאַמלען.

– טראַכט צו אָן אויסרייד, אַז ביסט נאָך עפעס אַרײַנגע-
קומען.

– כ'וועל אַרײַנגיין.

– גיי-זשע, זאָג איר, זי זאָל אומבאַדינגט אַרויסקומען.

– גוט, גוט.

אינאַוונט איז ער געזעסן ביי דער ווינט-מיל, גערייכערט
אין אַרבל אַרײַן. הינטער דער מיל האָט אין די דאַרע
קוקוריזע-שטענדלעך זיך פאַרטשעפעט און געזיפּצט דער ווינט.
אויף די אָנגעבונדענע פּליגל האָבן געקלאָפּט די אָפּגעריסענע
ברעטער. גריגאָריען האָט זיך געדאַכט, אַז אַ גרויסער פּויגל דרייט
זיך איבער אים, פּאַכעט מיט די פּליגל און קאָן נישט אַוועק-
פּלען. אַקסיניאַ איז אַלץ נישט געקומען. אויף מערב איז די
אָוונט-שקיעה געלעגן אין טונקל-גאַלדיקן ליליא, פון מורח האָט
דער ווינט געפּלאָזן אַלץ שטאַרקער, די פּינסטערניש האָט זיך אָנגע-
גערוקט, איבעריאָגנדיק די לבנה, וואָס איז שטעקן געפּליבן אין די
ווערבעס. דער זשאַווער-אַרטיקער, בלוי-געפּלעקטער הימל איז
איבער דער ווינט-מיל אַלץ טונקלער געוואָרן. אָנווייענדיק אַ

געפיל פון טויט. איבערן כוּטאַר האָבן זיך איינגעשטילט די לעצטע רעשטלעך פון טאַג-גערויש.

גריגאָרי האָט אויסגערייכערט דריי פאַפיראַסן, איינעם נאָכן אַנדערן; אַריינגעשטעקט דעם לעצטן פיטום אין שניי; זיך אַרומגע-קוקט, אַ בייזער פון נאָגנדיקער האַרץ-בענקשאַפט. די אויפגעטייעטע שפּורן פון דער ווינט-מיל צום כוּטאַר האָבן פּעכאַרטיק זיך גע-שוואַרצט. פון דער זייט פון כוּטאַר האָט מען קיינעם נישט געזען אָנקומען. גריגאָרי איז אויפגעשטאַנען, קנאַקנדיק מיט די פלייצעס זיך אויסגעצויגן און געלאָזט גיין אין דער ריכטונג פון פייער, וואָס האָט גאַספּריינטלעך געשימערט אין פענסטער פון מיכאַילס כאַטע. ער איז, פיינדיק דורך די ציין, צוגעקומען צום הויף און פּמעט פנים-א-פנים זיך באַגעגנט מיט אַקסיניען. זי איז משמעות גע-לאָפן, אָדער אייזיק געגאַנגען, שווער אַטעמענדיק, און ס'האַט גע-שמעקט פון איר פּריש קאַלט מויל מיט ווינט, אָדער ווייטן, קוים אויפנעמבאַרן ריח פון פּרישן סטעפּ-היי.

— זיך שוין נישט געקאַנט דערוואַרטן, געמיינט — דו וועסט נישט קומען.

— איך האָב קוים סטיעפאַנען משלח געווען...
 — דו האַסט מיך פאַרפרוירן, פאַרשאַלטענע באַבע.
 — איך בין אַ הייסע, כ'וועל דיך אָנוואַרימען.
 זי האָט צעקנעפלט די האַריקע פּאַלעס פון איר דאַנער שובע און זיך אַרומגעוויקלט אַרום גריגאָריען, ווי אַ האָפּן-פלאַנץ אַרום אַ דעמב.

— וואָס האַסטו מיך גערופּן ?
 — וואַרט-צו, נעם צו די הענט... דאָ גייען מענטשן.
 — האַסט אינדערהיים זיך צעקריגט ?
 — כ'בין צוועקגעגאַנגען. בין פון נעכטן אָן שוין ביי מישקען... לעב ווי אַ הונט אָן אַ היים.

— וואָס-זשע וועסטו אַצינד טון ? — אַקסיניאַ האָט זיך באַ-פרייט פון גריגאָריעס הענט, וואָס האָבן זי געהאַלטן אַרומגע-אַרעמט, און צונויפגענומען די פּאַלעס פון דער שובע, ווי ס'וואַלט

איר קאַלט געוואָרן : - קאַמיר, גרישאַקאָ, צוגיין צום פאַרקן. וואָס
האַבן מיר דאָ אינמיטן וועג צו שטיין.

זיי זענען צוגעגאַנגען. גריגאָרי האָט צעשארט דעם אָנגע-
ווייעטן שניי און זיך אָנגעלענט מיטן רוקן אין געפרוירענעם,
קרעכצנדיקן פאַרקן.

- דו וויסט נישט : נאַטאַליע איז אַהיימגעגאַנגען ?

- איך ווייס נישט. זי וועט, מסתמא, אַהיימגיין. וואָס האָט

זי דאָ צו זיצן ?

גריגאָרי האָט אַריינגערוקט אַקסיניעס געפרוירענע האַנט צו
זיך אין אַרבל ; צונויפדריקנדיק מיט די פינגער איר שמאַלן האַנט-
געלענק, האָט ער געפרעגט :

- וואָס וועלן מיר טון ?

- איך ווייס נישט, ליבינקער. וואָס מיט דיר וועט זיין,

וועט אויך מיט מיר זיין.

- וועסט אַוועקוואַרפן סטיעפאַנען.

- און אפילו קיין קרעכץ נישט טון. אפילו שוין !

- מיר וועלן זיך ביידע ערגעץ אָנדינגען, צוזאַמען לעבן.

- אפילו אין אַ שטאַל ביי בהמות, אַבי מיט דיר,

גרישאַקאָ... אַבי מיט דיר...

זיי זענען געשטאַנען, זיך קעגנזייטיק געוואַרימט. גריגאָרי

האַט נישט געוואָלט אַוועקגיין, געשטאַנען אויסגעדרייט מיטן קאַפּ

צום ווינט, ציטערנדיק מיט די נאָזלעכער, נישט אויפהייבנדיק די

אַראַפּגעלעאַזטע וואָס. אַקסיניאַ, איינגעטויליעט מיטן פנים אונטער

זיין אַרעם, האָט געאַטעמט מיטן היימישן, פאַרשיכורנדיקן ריח

פון זיין שווייס. און אויף אירע גיריק-ליידנשאַפטלעכע ליפן, פאַר-

באַרגן פון גריגאָריעס אויגן, האָט געפלאַטערט אַ פריידיקער, מיט

פאַרווירקלעכט גליק אָנגעגאַסטענער שמייכל.

- מאַרגן וועל איך צוגיין צו מאַכאוון, אפשר וועל איך מיך

ביי אים אָנדינגען - האָט גריגאָרי געזאָגט, אָנגעמענדליך אַ ביסל

העכער אַקסיניעס האַנט-געלענק, וואָס איז פאַרשוויצט געוואָרן אין

די פינגער. אַקסיניאַ האָט פאַרשוויגן, נישט אויפגעהויבן דעם קאַפּ.

דער שמייכל, וואָס האָט נאָר-וואָס געציטערט אויף אירע ליפן, איז פאַרשוואונדן, ווי פון ווינט אָפגעלעקט. שרעק און צער האָבן, ווי אַ פאַרפאַנגט חיהלע, געפלאַטערט אין אירע אויסגעברייטערטע אויגן. „זאָגן אָדער נישט זאָגן?“ – האָט זי געקלערט, זיך דערמאַ-גענדיק אָן איר שוואַנגערשאַפט. „מען דאַרף זאָגן“, – האָט זי שוין געהאַט באַשלאָסן, נאָר גלייך פון פחד אַ ציטער געטון און דעם שרעקלעכן געדאַנק פון זיך פאַרטריבן. זי האָט מיט איר ווייבע-רישן חוש דערפילט, אַז נישט אַצינד איז די צייט וועגן דעם צו רעדן, פאַרשטאַנען, אַז זי קאָן אויף אייביק פאַרלירן גרינגאַריען, און צווייפֿלענדיק – פון וועמען זי איז פאַרגאַנגען אין טראַגן מיט דעם קינד, וואָס האָט שוין אַצינד אונטער איר האַרץ אַרומגע-צאַפֿלט, האָט זי פאַרבאָרגן דעם אמת: נישט געזאָגט.

– וואָס ציטערסטו? ביסט געפרוירן? – האָט גרינגאַרי גע-פרעגט, אַרומהילנדיק זי מיט דער פּאָלע פון זיין פעלץ.

– אַ ביסל געפרוירן געוואָרן... מען דאַרף שוין גיין, גרישאַ. סטיעפּאַן וועט קומען, זיך אַרומזען, אַז איך בין נישט אַ.

– וואו איז ער געגאַנגען?

– כ'האַב אים קוים אַרויסגעפטרט צו אַניקעין שפּילן אין קאַרטן.

זיי זענען זיך צעגאַנגען. אויף גרינגאַריעס ליפן איז פאַרבליבן דער אויפרייצנדיקער ריח פון אַקטיניעס ליפן, וואָס האָבן געשמעקט דאָ מיט פראַסטיקן ווינט, דאָ מיט ווייטן אומאויפגעמבאַרן ריח פון סטעפּ-גראַז, וואָס איז באַטריפט געוואָרן מיט מאַ-רעגן.

אַקטיניאַ האָט זיך אַריינגעדרייט אין געסל, זיך אָנגעבויען און גענומען כמעט לויפן. לעבן עפעס אַ ברונעם, וואו די בהמות האָבן צעמישט די האַרבסט-פלאַטע, האָט זי אומגעשיקט זיך אַ שטרויכל געטון, אַ גליטש געבנדיק מיטן פוס איבער אַ אַ פאַרפרוירן בערגל, און דערפילנדיק אַ שניידנדיקע ווייטיק אין בויך, זיך אָנגעכאַפט אָן אַ פלאַקן פון פאַרקן. די ווייטיק האָט זיך איינגעשטילט, אָבער עפעס לעבעדיקס האָט זיך איבערגעקערט און

איר און פסדר עטדעכע מאָל בייו און שטאַרק אָנגעקלאַפט אין איר זייט.

XI

אינדערפרי איז גריגאָרי אַוועקגעגאַנגען אין הויז אַריין צו מאַכאָוון. סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש איז אַריינגעקומען פון מאַגאַזין צו דער טיי. ער איז געזעסן מיט אַטיעפינען אין עסצימער, וואָס איז געווען אויסגעקלעבט מיט טייערע טאַפעטן אין דעסן פון דעמבע-האַלץ, און דורכגעזיגן שטאַרקע טיי פון באַרדאַ-קאַליר. גריגאָרי האָט אַנידערגעלייגט דאָס היטל אין קאַרידאָר און אַריינגעגאַנגען אין עסצימער.

— איך בין געקומען צו איך, סערגעי פּלאַטאַנאָוויטש.

— אַ פּאַנטעלי מעליעכאָווס זון, דאַכט זיך.

— יאָ.

— וואָס דאַרפסטו ?

— כ'האַב געוואָלט בעטן, — צי וואָלט איר מיך נישט צו-

גענומען אַלס אַרבעטער ?

די טיר האָט אַ סקריפּ געטון, און גריגאָרי האָט אויסגע-

דרייט דעם קאַפּ. פון סאַלאַן איז אַריינגעקומען אַ יונגער אָפיציר

אין אַ גרינער קורטקע, מיט שליפעס פון אַ סאַטניק, האַלטנדיק

אין דער האַנט אַ צייטונג, איינגעלייגט אין פירן. גריגאָרי, האָט

דערקענט אין אים יענעם אָפיציר, וועלכן מיטקאַ קאַרשונאָוו האָט

מיט אַ יאָר צוריק איבערגעיאָגט אויפן וועט-געלויף.

צורוקנדיק אַ שטול פאַרן אָפיציר, האָט סערגעי פּלאַטאַנאָ-

וויטש געפרעגט :

— וואָס זשע, דער טאַטע איז פאַראַרימט געוואָרן. וואָס ער

שיקט דעם זון זיך פאַרדינגען ?

— איך בין נישט אינדערהיים.

— האָסט דו אַפּגעטיילט ?

- יאָ.
 - כ'וואָלט דיך גערן צוגענומען, כ'קען אייער פאָמיליע, אַרבעטזאָמע מענטשן, אָבער איך האָב קיין אָרט נישט.
 - אין וואָס האַנדלט זיך? - האָט דער סאָטניק געפרעגט, זיך זעצנדיק ביים טיש און קוקנדיק אויף גריגאָריען.
 - דער יונגערמאַן וויל זיך פאַרדונגען אַלס אַרבעטער.
 - מיט פערד קאָנסטו אומגיין? אַ פאַר פערד אָנטרייבן קאָנסטו גוט? - האָט דער סאָטניק געפרעגט, מישנדיק מיטן לעי-פעלע אין גלאָז.
 - איך קאָן. מיר אַליין האָבן געהאַלטן זעקס פערד.
 - איך דאַרף אַ קוטשער. דייע בעדינגונגען?
 - איך וויל נישט קיין סך...
 - אויב אַזוי, קום מאָרגן! אינדערפרי צום טאָטן אין גוט אַריין. דו ווייסט דאָך, וואו עס געפינט זיך דאָס גוט פון ניקאָלאַי אַלעקסעוויטש ליסטניצקי.
 - יאָ, איך ווייס.
 - פונדאָבען וועט זיין אַ וואָרסט צוועלף. קום מאָרגן אינ-דערפרי, וועסטו משווה ווערן.
 גריגאָרי האָט געביטן דעם פוס און, שוין האַלטנדיק די קליאַמקע אין דער האַנט, געזאָגט:
 - איך, אייער וואוילגעבוירנהייט, וואָלט אייך געוואָלט נאָך עפעס זאָגן...
 דער סאָטניק איז נאָכגעגאַנגען גריגאָריען אין האַלב-טונקעלן קאָרידאָר אַריין. אַ ראָזע שיין האָט קאַרג זיך דורכגעזיגן דורך די מאַטע שויבן פון דער טעראַסע.
 - אין וואָס האַנדלט זיך?
 - איך בין נישט אַליין... - גריגאָרי איז שטאַרק רויט גע-וואָרן: - מיט מיר איז אויך דאָ אַ פרוי. אפשר וועט פאַר איר אויך זיין אַן אָרט?
 - אַ ווייב? - האָט דער סאָטניק געפרעגט, שמיכלענדיק און אויפהייבנדיק די ברעמען, וואָס זענען ראָז געווען פון דער שיין.

- א פרעמד ווייב...
- אך, אזוי. נו, מילא, וועלן מיר אויך זי איינארדענען אלס קעכין פאר דער דינערשאפט. און דער מאן וואו איז ?
- דאָ, ער איז פון אונזער כוּטאַר.
- וואָס-זשע, דו האָסט ביי אַ מאַן דאָס ווייב צוגענומען ?
- זי האָט אַליין זיך צוגעטשעפעט.
- אַ ראַמאַנטישע געשיכטע. נו גוט, קום מאַרגן. קאָנסט שוין גיין, ברידערקע.

גריגאָרי איז געקומען קיין יאָגאָדנאַיע - אין גוט פון די ליסטניצקיס - אַ זיגער אַכט אינדערפרי. דער גרויסער הויף איז געלעגן אין אַ ברייטן טאָל, אַרומגערינגלט מיט אַ געמויערטן, אָפּגעקראַכענעם פאַרקן. איבערן הויף זענען אָן אַ סדר צעוואָרפן געווען די הויף-בנינים: דער פּליגל אונטער אַ דאָך פון דאַכטוו-קעס מיטן אויסגעזעצטן ציפער אינמיטן - 1910 - די געביידע כאַר דער דינערשאפט, דאָס באַד, די שטאַל, דער הינער-שלאַק, די קישטאַלן, דער לאַנגער שייער, די שאַפּע פאַר די וואָגס. דאָס הויז, גרויס און אַלט, אָפּגעצוימט פון הויף מיט אַ פּאַליסאַדע*, האָט זיך געפונען טיף אין סאָד. הינטערן הויז זענען, ווי אַ גרויע וואַנט, געשטאַנען די נאַקעטע טאָפּאַלן און ווערבעס פון דער לעוואַדע** אין זייערע בראַנזענע היטן פון פאַרלאָזטע פייגל-נעסטן.

גריגאָריען איז פון הויף אַקעגנגעקומען אַ טשאַטע קרי-מער שוואַרצע כאַרטן. די אַלטע לאַמע צויג, מיט טרערנדיקע זקנישע אויגן, האָט די ערשטע אַרומגעשמעקט גריגאָריען און אַוועקגעאַנגען, אַראָפּלאָזנדיק איר שמאַלן קאַפּ. אין צימער פון דער דינערשאפט האָט די קעכין זיך געקריגט מיטן יונגן פיעגע-וואַטן שטוב-מיידל. אַן אַלטער מענטש מיט דיקע ליפן איז געזעסן

* שפיצקער פלווט.

** פרייער, דורך ביימער אפגעצוימטער פלאץ.

אויף דער שוועל, איינגעהילט אין טיטון-רויך, ווי אין אַ זאָק. אין פּאַרצימער האָט געשטוינקען מיט הינט און נישט געטרוקנטע פעלעכלעך פון חיות. אויפן טיש איז געלעגן אַ שייד פון אַ צוויי-רעדיקער ביקס און אַ יאָגד-טאַש מיט אויסגעדרייולטע גרינ-זיי-דענע פּראָנזן.

— דער יונגער פּריץ רופט צו זיך. — פון דער זייטיקער טיר האָט אַרויסגעקוקט דאָס שטוב-מיידל.

גרינגאַרי האָט מיט אומרו אַ קוק געטון אויף זיינע פּאַרבאַ-טיקטע שטיוול און אַריינגעאַנגען אין דער טיר.

אויפן בעט, וואָס איז געשטאַנען ביים פענסטער, איז גע-לעגן דער סאָטניק; אויף דער קאָדערע — אַ שעכטל טיטון מיט גילזן. אָנשטופנדיק אַ פּאַפּיראַס, האָט דער סאָטניק פּאַרשפּיליעט דעם קאָלנער פון זיין ווייס העמד און געזאָגט:

— ביסט פּרי געקומען. וואַרט-צו. באַלד וועט דער טאַטע אַריינקומען.

גרינגאַרי איז געשטאַנען ביי דער טיר. אין אַ וויילע אַרום האָט איבערן סקריפענדיקן דיל פון פּאַרצימער זיך דערהערט דאָס שאַרבען פון עמעצנס טריט. אַ געדיכטער נידעריקער באַס האָט געפרעגט דורכן שפּאַלט אין דער טיר:

— דו שלאַפּסט נישט, יעווגעני?

— קומט אַריין.

ס'איז אַריינגעקומען אַ זקן אין שוואַרצע קאַוקאַזער שטיווע-וועלעך. גרינגאַרי האָט זייטיק אַ קוק געטון אויף אים, און דאָס ערשטע, וואָס אים האָט זיך געוואָרפן אין די אויגן אַריין, איז געווען — אַ דינע קרימלעכע נאָז און ווייסע, ברייטע האַלב-קרייזן פון וואָנסעס, וואָס זענען אונטער דער נאָז געל געווען פון רייכערן. דער אַלטער איז געווען אַ קלאַפּטער די הייך, ברייטפלייציק און דאַר. זיין לאַנגער סוּרדוט פון קעמל-פעל איז נאַכלעסיק אַראָפּגע-האַנגען, דער קאָלנער האָט ווי אַ פעטליע אַרומגענומען דעם ברוי-נעם געקנייטשטן האַלז. די אויגן פון ביידע זייטן נאָז זענען געווען נאָענט צונויפגערוקט.

- אָט דאָס, פאַפּא, איז דער קוטשער, וועלכן איך רעקאָ-
מענדיר אייך, – אַ בחור פון אַ גוטער היים.
– וועמענס איז ער דאָס? – האָט דער אַלטער אַרויסגע-
דנערט מיט זיין הודושעדיק קול.
– מעליעכאָווס.
– וועלכן מעליעכאָווס?
– פּאַנטעלעי מעליעכאָווס אַ זון.
– פּראָקאָפּיען קען איך, – מיט אים אינאיינעם געדינט;
פּאַנטעלעיען קען איך אויך. אַזאַ לאַמער. פון די טשערקעסן?
– טאַקע אַזוי – אַ לאַמער. – גריגאָרי האָט זיך אויסגע-
צויגן, ווי אַ סטרוגע.
ער האָט געדענקט דעם פּאַטערס דערציילן וועגן דעם דע-
מיסיאָנירטן גענעראַל ליסטניצקי – דעם העלד פון דער רוסיש-
טערקישער מלחמה.
– פּאָרוואָס ווילסטו זיך אַנדינגען? – האָט עס געשאַלט
פון דער הייך.
– איך וואוין נישט ביים פּאַטער, אייער עקסעלענץ.
– וואָס-זשע פאַר אַ קאַזאַק וועט פון דיר זיין, אויב דו
וועסט איבער פרעמדע הייזער זיך אַרומשלעפּן? צי האָט דער
טאַטע דיר גאָרנישט געגעבן, ווען ער האָט דיך אָפּגעטיילט?
– גאָרנישט, אייער עקסעלענץ.
– אויב אַזוי איז עפעס אַנדערש. דו ווילסט מיטן ווייב זיך
אַנדינגען?
דער סאָטניק האָט שאַרף אַ סקריפע געטון מיטן בעט.
גריגאָרי האָט אויסגעדרייט די אויגן און דערזען – דער סאָטניק
ווינקט, שאַקלט מיטן קאַפּ.
– יאָ, אייער עקסעלענץ.
– אָן די אַלע עקסעלענצן. איך האָב נישט ליב! די פרייז –
אַכט רובל אַ חודש. דאָס איז פאַר ביידע. ס'ווייב וועט קאָכן
פאַר דער הויף-דינערשאַפט און די סעזאָן-אַרבעטער. אייג-
שטימיק?

— איינשטימיק.
— זאָלט איר זיין אין גוט שוין מאָרגן. וועכט אין הויז פון
דער דינערשאַפט פאַרנעמען די העלפט, אין וועלכער עס האָט גע-
וואוינט דער פריערדיקער קוטשער.
— ווי איז אייך דערגאַנגען די נעכטיקע יאָגד? — האָט דער
זון געפרעגט דעם אַלטן, אַראָפּלאַזנדיק די שמאָלע האַריקע שטעק-
שיך אויפן טעפּיך.
— מיר האָבן אַרויסגעטריבן אַ פּוקס פון גרעמיאַטשע לָאָג,
געיאָגט אים ביז צום וואַלד, דער אַלטער איז געפאַלן אויפן שכל
און אָפּגענאַרט די הינט.
— קאַזבעק לָאָמט נאָך אַלץ?
— ווי עס האָט זיך אַרויסגעוויזן, איז דער פּוס ביי אים
אויסגעלענקט. דו אייל דיך צו, יעווגעני, דאָס פּרישטיק ווערט
קאַלט.
דער אַלטער האָט זיך אויסגעדרייט צו גריגאָריען, אַ קנאַק
געטון מיט די דאַרע בייניקע פינגער.
— מאַרש! מאַרגן אַכט אַ זייגער זאָלסטו דאָ זיין.
גריגאָרי איז אַרויסגעגאַנגען פון טויער. ביים הינטערשטן
פּאַסאַד פון שיער האָבן די כאַרטן זיך געוואַרימט אויף דער
ערד, וואָס איז אָפּגעטרוקנט געווען פון שניי. די אַלטע צויג מיטן
זקנישן בליק איז צוגעקומען צו גריגאָריען, אים באַשמעקט פון
הינטן און טריט-ביי-טריט, מיט אַן אַראָפּגעלאָזטן קאַפּ, אים באַ-
גלייט ביז צום ערשטן באַרג-אַראָפּ. דערנאָך זיך אומגעקערט
צוריק.

XII

אַכטינאַ האָט זיך פּרי אָפּגעפּאַרטיקט מיטן קאַכן, פאַרשאַרמ
די גליענדיקע קוילן, פאַרמאַכט דעם שיבער און, איבערוואַשנדיק
דאָס געפּעס, געכאַפט אַ בליק דורכן פענסטער אין הויף אַרײַן.

סטיעפאן איז געשטאנען לעבן די באַלקנס, וואָס זענען איינגעלייגט געווען אין אַ שטויס ביים פאַרקן אין דער זייט אַריין פון מעליעכאווס הויף. אין ווינקל פון זיינע האַרטע ליפן איז אַראַפּגעהאַנגען אַ עטיקל פון אַ פאַרלעָשענעם פּאַפּיראַס; ער האָט אויסגעקליבן פון שטויס אַ פּאַסיקן סלופּ. דאָס לינקע ווינקל פון שייער איז איינגע-כאַלן, מען האָט געדאַרפט אונטערשטעלן צוויי פעסטע סלופּעס און דעם איינגעבראַכענעם דאָך באַדעקן מיטן געבליבענעם ראָר.

פון אינדערפרי אָן זענען די שפיצן פון אַקסיניעס באַקן-ביי-נער געווען פאַררייטלט און די אויגן האָבן יוגנטלעך געפינקלט. דיאָזיקע ענדערונג האָט זיך געוואָרפן סטיעפאַנען אין די אויגן אַריין און ער האָט, עסנדיק פּרישטיק, געפרעגט:

— וואָס איז מיט דיר ?

— וואָס זאָל דען זיין ? — אַקסיניאַ איז רויט געוואָרן.

— דו גלאַנצסט, ווי מ'וואָלט דיך מיט אייַל אויסגע-

שמירט.

— ס'איז הייס פון אויוון... ס'האַט מיר אין קאַפּ אַריין גע-שלאָגן. — און אַפּקערנדיק זיך, האָט זי גנביש מיט די אויגן דורכן פענסטער אַ קוק געטון, צי מישקאַ קאַשעוואָיס שוועסטער גייט נישט ?

יענע איז געקומען ערשט פאַרנאַכט. אויסגעמאַטערט פון וואַרטן, האָט אַקסיניאַ אַ פּלאַטער געטון.

— דו גייסט צו מיר, מאַשוטקאַ ?

— קום אַרויס אויף אַ רגע.

סטיעפאַן האָט זיך געקעמט דעם טשוב פאַרן שטיקל שפי-געלע, וואָס איז איינגעפאַסט געווען אין ווייסן געבערגלעטן אויוון, און ציגעגלעט די קאַשעוועוואַטע וואָנסעס מיט דער קרוימער קאַם פון אַקסן-האַרן.

אַקסיניאַ האָט פאַרזיכטיק אַ בליק געטון אין מאַנס זייט אַריין.

— דו קלויבסט זיך צו גיין ערגעץ ?

סטיעפאַן האָט נישט גלייך געענטפערט, אַריינגעלייגט די

קאם אין דער קעשענע פון די שאראווארן, גענומען די פאש קארטן
אין דעם טיטון-בייטל.

— צו אַניקושקען גיי איך, כ'וועל דאָרט זיצן אַ ביסל.

— און ווען וועט מען דיך צוריקזען? אן אַנשיקעניש, די

קארטן: ווי נאָר די נאַכט פאַלט צו, הייבט מען אָן שפּילן. ביז
די הענער קרייען זיצט מען אָפּ.

— נו, גענוג שוין, געהערט שוין.

— וועסט ווידער שפּילן אין אָקע?

— טשעפע דיך אָפּ, אַקסיוטקא. אָט וואָרט אַ מענטש אויף
דיר, גיי נאָר.

אַקסיניאַ איז זייטיק אַרויסגעגאַנגען אין הינד אַריין. ביים

אַריינגאַנג האָט זי באַגעגנט מיט אַ שמייכל די גערייטלטע, זוי-
מער-געשפרענקלטע מאַשוטקא.

— גרישקאַ איז געקומען.

— נו?

— ער האָט אָנגעזאָגט, זאָלסט אַריינקומען צו אונז, ווי נאָר
ס'וועט טונקל ווערן.

אַקסיניאַ האָט אָנגעכאַפט מאַשוטקען ביי דער האַנט און זי
געשטופט צו דער טיר.

— שטילער, שטילער, ליבינקע. וואָס-זשע מיינט ער, מאַשאַ?

אפשר האָט ער נאָך עפעס געהייסן זאָגן?

— ער האָט געהייסן זאָגן, זאָלסט מיטנעמען אַלץ, וואָס וועסט
נאָר קאָנען פאַרנעמען.

אַקסיניאַ, אינגאַנצן אן אָנגעצונדענע און ציטערנדיקע, האָט

געדרייט מיטן קאָפּ, קוקנדיק אויף דער טיר און בייטנ-

דיק די פיס ווי אַ פּערד, וואָס האָט זיך מיט גערשטן איבערגע-
פּרעסן.

— גאָט מיינער, וואָס וועט דאָ זיין? ... האַ? ... אזוי שנעל...

נו, וואָס-זשע קלער איך? וואָרט-צו, זאָג אים, אַז איך וועל גלייך

קומען... אָבער וואו וועט ער מיך אָפּוואַרטן?

— קום אין דער כאַטע אַריין.

— אָך, ניין!
— נו, שוין, וועל איך אים זאָגן, וועט ער אַרויס-
קימען.
סטיעפּאַן האָט אָנגעטון דעם שפענצער און זיך אַ צי געטון
צום הענגל-לאַמפּ, צו פאַררייכערן.
— נאָכוואָס איז זי געקומען? — האָט ער געפרעגט צווישן
צוויי מאָל פאַרציען.
— ווער?
— מאַשקאַ פון די קאַשעוואַיס.
— אַ, דאָס איז צוליב אירס אַן ענין... אַ קלייד, וויל זי,
זאָל איך איר צושניידן.
אַראָפּלאָזנדיק דאָס שוואַרצע אַש פון פאַפּיראַס, איז סטיע-
פּאַן צוגעגאַנגען צו דער טיר.
— דו לייג דיך, וואַרט נישט!
— נו-נו.

אַקסיניאַ איז צוגעפּאַלן צום פאַרפרוירענעם פענסטער, זיך
אַראָפּלאָזנדיק פאַר דער באַנק אויף די קניען. איבערן שטעגע-
לע, וואָס איז אויסגעטרעטן געווען צום טירל, האָבן זיך דער-
הערט די סקריפענדיקע טריט פון אַוועקגייענדיקן סטיעפּאַנען. דער
ווינט האָט אַ כאַפּ געטון אַ פונק פון זיין פאַפּיראַס און אים צוגע-
טראָגן צום פענסטער. דורכן אויפגעטייעטן רעדל אין דער שויב
האַט אַקסיניאַ אין ליכט פון גליענדיקן פאַפּיראַס אויף אַ רגע דער-
זען דעם האַלב-קרייז פון דער פאַפּאַכע, וואָס האָט צוגעדריקט דאָס
ווייך-ביינדלידיקע אויער און אַ שטיקל פון ווייסן פנים.
זי האָט פיבערהאַפט געוואָרפן פון קופערט אין דער
גרויסער שאַל אַריין: קליידלעך, קאַפטנדלעך, האַלז-טיכלעך — איר
מיידלישן אויסשטייער, — זיך שטיקנדיק פון אויפּרעגונג מיט פאַר-
וירטע אויגן צום לעצטן מאָל זיך דורכגעגאַנגען איבער דער קיך
און, פאַרלעשנדיק דעם לאַמפּ, אַרויסגעלאָפן אויפן גאַנעק. פון מע-
ליעכטאָוס הויז איז עמעצער אַרויסגעגאַנגען אַ קוק טון אויף די
בהמות. אַקסיניאַ האָט צוגעוואַרט ביז די טריט זענען איינגע-

שטילט געוואָרן, פאַרלייגט די קייטל אויפן האַק פון דער טיר און, צו-
 דריקנדיק דאָס קלימעקל, אַוועקגעלאָפן צום דאָן. פון אונטערן וואָ-
 לענעם טיכל זענען איר אַפּערגעפאַלן די האָר אין פאַסטמעלעך, גע-
 קיצלט די באַקן. זי איז מיט הינטערוועגלעך צוגעגאַנגען צום הויף
 פון די קאָשעוואָיס - זיך דערפילט שוואַך, מיט אָנשטרענגונג גע-
 שטעלט די פיס, וואָס זענען איר שווער געוואָרן ווי פליי. גריגאָרי
 האָט זי אָפּגעוואַרט ביים טויער. ער האָט איבערגענומען דאָס
 קלימעקל און שווייגנדיק זיך געלאָזט גיין פאַרויס אין סטעפ
 אַרײן.

נאָכן שיער האָט אַקסיניאַ אָנגעהויבן פאַמעלעכער גיין און
 אָנגענומען גריגאָריען ביים אַרבל.

- וואָרט צו אַ ביסל.

- נאָכוואָס וואָרטן ?

- די לבנה לייכט היינט נישט לאַנג, מ'דאַרף צואייילן.

- וואָרט-צו, גרישאַ, - אַקסיניאַ האָט זיך אָנגעהאַרבעט און

שטיין געבליבן.

- וואָס איז דיר ? - גריגאָרי האָט זיך אָנגעבויגן צו איר.

- גאַרנישט... דער בויך עפעס. כ'האַב מיר, ווייזט אויס,

איבערגעהויבן. - באַנעצנדיק די פאַרטרוקנטע ליפן און זיך זשמו-

רענדיק פון ווייטיק, אַז פונקען זענען איר פאַר די אויגן גע-

פלוּיגן, האָט אַקסיניאַ זיך אָנגעכאַפט ביים בויך. זי איז געשטאַנען

אַ וויילע אַ געבויגענע און נעבעכדיקע און, אַרוינטערמאַכנדיק זיך

די האָר אונטערן טיכל, ווייטער גענומען גיין.

- נו, שוין, קום !

- דו פרעגסט דיך אפילו נישט וואוהין איך פיר דיך ? אפשר

נאָר ביז צום ערשטן יאַר, און דאָרט וועל איך דיך אַראָפּשטופן ? -

האַט גריגאָרי אַ שמייכל געטון אין דער פינסטערניש.

- ס'איז מיר שוין אַלצאיינס. כ'האַב שוין מיינס אָפּגע-

שפילט. - אַקסיניאַ האָט טרויעריק אַ לאַך געטון...

טטיעפאַן האָט די נאַכט זיך אומגעקערט, ווי תמיד, נאָך

האַלבער נאַכט. ער איז אַריינגעגאַנגען אין שטאַל, צוריק אַריינגעלייגט

דאָס אַראָפּגעוואָרפּענע היי אין זשלוֹיב, אויסגעטון די צוים דעם פּערד און אַרויפגעגאַנגען אויפן גאַנעק. „זי איז מסתמא אַריינגע-גאַנגען ערגעץ אַרבעטן“, – האָט ער אַ קלער געטון, אַראָפּנעמענ-דיק די קייטל פון האַק. ער איז אַריינגעגאַנגען אין קיך, גוט פאַר-מאַכט די טיר, אָנגעצונדן אַ שוועבעלע. ער האָט געהאַט געוואו-גען (זיי האָבן געשפּילט אין שוועבעלעך), דערפאַר איז ער געווען רויק און שלעפּעריק. ער האָט געמאַכט לייכטיק און, נישט פאַר-שטייענדיק די סיבה דערפון, דערזען די צעוואָרפּענע זאַכן איבער דער קיך. דאָס האָט אים פאַרוואונדערט און ער איז אַריינגעגאַנגען אין שטוב. ווי אַ פינסטערער פּיסק האָט זיך געשוואַרצט דער געעפּנ-טער קופּערט, אויפן דיל איז געלעגן דעם ווייבס אָן אַלט, אין איילעניש פאַרגעסן קאַפּטנדל. טטיעפּאַן האָט אַ ריס געטון פון זיך דעם פעלץ און אַריינגעלעאַפּן אין קיך נאָכן לאַמפּ. ער האָט בא-טראַכט די שטוב – פאַרשטאַנען. ער האָט אַ שליידער געטון דעם לאַמפּ, זיך נישט אָפּגעבונדיק קיין קלאָרן חשבון, אַראָפּגעכאַפּט די שווערד פון דער וואַנט, פעסט צונויפגעדריקט דאָס הענטל, אַז די פינגער זענען אים אַזש שוואַרץ געוואָרן, – מיטן שפיץ פון דער שווערד אויפגעהויבן דאָס בלויע, געל-געבלימטע קאַפּטנדל, וואָס אַקסיניאַ האָט פאַרגעסן, אַ וואָרף געטון עס אינדערהייך און אין פּאַץ מיט אַ קורצן פּאָך איבערגעהאַקט אויף דער העלפּט.

אַ גרוי-געוואָרענער, אַ ווילדער אין זיין צער, האָט ער פּסדר אינטערגעוואָרפּן צום סופּיט די בלויע צעשניטענע שטיקלעך פון קאַפּטנדל; די פיינדיקע געשאַרפטע קלינג האָט זיי אין דער לופּטן צעהאַקט.

דערנאָך האָט ער אָפּגעריסן דעם רעמעט, אַ וואָרף געטון די שווערד אין ווינקל אַריין, אַריינגעגאַנגען אין קיך און זיך אַוועקגעזעצט ביים טיש. אָנבלייגנדיק דעם קאַפּ, האָט ער מיט צייט טערנדיקע, פאַרשטייפטע פינגער לַאַנג געגלעט דעם נישט-געוואָ-שענעם בלעט פון טיש.

XIII

אַז עס גייט נישט, גייט שוין מיט אַלעם נישט: אינדערפרי
איז געטקאָ געווען נישט גענוג אויפמערקזאַם, און מיראָן גריגאַ-
ריעוויטשס ראַסאָווער בוהיי האָט דורכגעשאַקט מיט די הערנער
דער בעסטער קאָבילע דעם האַלז. געטקאָ איז אַריינגעלאָפֿן
אין דער כאַטע אַ בלייכער, אַ פאַרלוירענער, זיך טרייסלענ-
דיק, ווי אין פיבער.

— אַן אומגליק, באַלעבאַס! דער בוהיי, אַז פּרן זאָל ער,
דער פאַרשאַלטענער בוהיי...

— וואָס דער בוהיי? נו? — איז מיראָן גריגאַריעוויטש אומ-
רויק געוואָרן.

— האָט די קאָבילע צורעכט געמאַכט... מיטן האָרן דורכגע-
שטאָכן... איך זאָג...

מיראָן גריגאַריעוויטש איז אויסגעטוענערהייט אַרויסגעלאָפֿן
אין הויף אַריין. לעבן ברונעם האָט מיטקאָ געשלאָגן מיט אַ פּלאַקן
דעם פינפיעריקן רויטן בוהיי. אָנבייגנדיק דעם געפאַלעטן אונטער-
גאַרגל צו דער ערד, שאַרנדיק מיט אים איבערן שניי, האָט ער
געדרייט מיטן נידעריק אַראָפּגעלאָזטן קאַפּ, ווייט הינטער זיך אָפּ-
אויסגעבויענעם וויידל אַ זילבערנעם שטויב אַרום זיך. ער איז
נישט אַנטלאָפֿן פאַר די קלעפּ, נאָר טויב געריטשעט, איבער-
קלויבנדיק מיט די הינטערשטע פיס, ווי גרייטנדיק זיך אַ שפרונג
צו טון.

אין זיין האַלז איז אַלץ ברייטער געוואָרן און געוואַקסן דאָס
כאָרכלענדיקע רעווען. מיטקאָ האָט אים געשלאָגן איבערן פּיסק,
איבער די זייטן, שוין הייזעריק פון די העסלעכע זידלערייען, נישט
לייגנדיק קיין אַכט אויף מיכעיען, וואָס האָט אים געשלאָפּט פון
הינטן ביים פּאַסיק.

— טרעט אָפּ, מיטרי! ... ווי גאָט איז דיר לײַב! ... ער וועט
דיך דורכשטעכן! ... גריגאָריטש, וואָס שטייסטו? ...
מיראָן גריגאָריעוויטש איז ציגעלֶאָפּן צום ברונעם. די קאָ-
בילע איז געשטאַנען ביים פּאַרקן מיט אַ כמורנע-געזונקענעם קאָפּ.
די איינגעפּאַלענע גריבער אונטער די קרייץ-ביינער, שוואַרצע און
טיפּע, האָבן שווייסיק זיך באַוועגט אין אַטעמען, פּון האַלז אױפֿן
שניי אַראָפּ און אױף די קיילעכיקע בייִלן פּון די ברוסט-מוסקולן
איז גערונען בלוט. אַ דראָבנער ציטער האָט געכוואַלעט די העל-
קאַשטענעוואַטע פעל פּון רוקן און די זייטן, אױפּטרייסלענדיק די
פּאַוועס.

מיראָן גריגאָריעוויטש איז פּאַרלֶאָפּן פּון פּאַרנט. אױפֿן האַלז
האָט ראָז זיך גערייכערט אַן אָפּענע וואַונד. אַ טיפּער, לאַנגער
שניט, כאָטש אַ האַנט אַריינצורוקן; דער אַנטבליזטער גאַרגל אין
קראַמפּהאַפּטן אַטעמען. מיראָן גריגאָריעוויטש האָט פּאַרדריקט אין
דער פּױסט די טשופּרינע פּון דער קאַבילע און אַ צי געטון אינ-
דערהייך אַרויף איר אַראָפּגעלאָזטן קאָפּ. זי האָט אַ קוק געטון מיט
אירע צאַנקענדיקע פּיאָלעטע אַפּלען גלייך דעם באַלעבאַס אין די
אױגן אַריין, ווי זי וואָלט געפרעגט: „וואָס וועט אַצינד זיין? —
און מיראָן גריגאָריעוויטש האָט אױף דער שטומער פּראַגע אויס-
געשריגן:

— מיטקאָ! דעמבענע קאַרע הייס פּאַרבּרען. אַנג, אייל
דיך צו!

באַוועגנדיק מיטן דרייעקיקן גאַרגל-קנאָפּ אין ברודיקן האַלז,
איז געטקאָ אַוועקגעלֶאָפּן אַפּרייסן קאַרע פּון דעמב. מיטקאָ איז
ציגעגאַנגען צום פּאַטער, קוקנדיק אױפֿן בוהיי, וואָס האָט נישט
אױסגעהערט זיך צו דרייען אין אַ ראָד איבערן הויף. אַ רויטער
אױף דער מאַטער ווייסקייט פּון שניי, האָט ער זיך געדרייט איבערן
הויף, פּאַרטייבנדיק די לופּט מיט זיין אָפּגעריסן אומאױספּהערלעך
רעווען.

— האַלט ביי! דער טשופּרינע! — האָט דער פּאַטער באַ-

פּוילדן מיטקען. — מיכעי, לויף נאָכן שטריק! שנעלער, כוועל דיר די מאָרדע צעהאַקן! ...

די סאַמעטענע, מיט שיטערע האָר-באַדעקטע, אייבערשטע לייפ פון דער קאַבילע האָט מען איינגעקלאַמערט אין אַ שטריק, זי זאָל נישט פּילדן די ווייטיק. ס'איז צוגעקומען דער זיידע גרישאַקאַ. מען האָט צוגעברענגט אויף אַ געבלימטן טעלער אַ ברייע פון זשאַ-לאַנדזש-קאַליר.

— קיל אויס, ס'איז זיכער הייס. דו הערסט, מיראַן, צי נישט?

— טאַטע, גייט אַריין אין שטוב געזונטערהייט! איר וועט זיך דאָ פאַרקילן!

— און איך הייס אויסקילן. ווילסט די קאַבילע אומברענגען? מען האָט אָפּגעוואָשן די וואונד. מיראַן גריגאַריעוויטש האָט מיט געפּויררענע פינגער, איינגעפעדעמט אַ גראַבע נאָדל אין לייך-פאַדעם. אַליין פאַרנייט. אַ קינסטלערישע נאָנט האָט זיך אויס-געלייגט איבער דער וואונד. מיראַן גריגאַריעוויטש האָט נישט באַ-וויזן אַוועקצוגיין פון ברונעם, ווי פון שטוב איז אַרויסגעלאָפּן לוי-קיניטשנאַ. די לויזע טאַרבעס פון אירע פאַרוועלקטע פאַקן זענען צעקרומט געווען פון צערודערונג. זי האָט אַוועקגערופּן דעם מאַן אין אַ זייט.

— גריגאַריטש, נאַטאַליע איז געקומען! אַך, גאָט דו מיינער! ...!

— וואָס איז ווידער? ... — האָט מיראַן גריגאַריעוויטש זיך אָנגעבלאָזן, און די פּיעגעס אויף זיין בלייך פנים זענען בלאַס געוואָרן.

— מיט גריגאַריען... דאָס איידעמל איז פון דער היים אַוועק! — לויקיניטשנאַ האָט זיך אַ צעשפּרייט געטון, ווי אַ גאַפּ פאַרן אַוועקפליען; אַ פאַטש געבנדיק מיט די הענט איבערן פאַדל, האָט זי אין אַ יאָמער אויסגעפּראַכן:

— אַ חרפה פאַרן גאַנצן כּוּטאַר! .. גאָט, דו שפּייזער אויב-זערער, וואָס פאַר אַן אומגליק דאָ איז געשען! ... אַך! אַך!

נאַטאַליאַ איז מיט אַ טוך אויפן קאָפּ און אין אַ קורץ ווינ-
טערדיק קאָפּטנדל געשטאַנען אינמיטן דער קיך. צוויי טרערן זענען
אָנגעקוואַלן אין די ווינקלען פון אירע אויגן, נישט אַראָפּפאַלנדיק.
אויף אירע באַקן איז געלעגן אַ ציגלדיקע רויטקייט.

— וואָס ביסטו דאָ אַהער געקומען? — איז דער פּאָטער
אויף איר אָנגעפאַלן, אַריינקומענדיק אין קיך. — דער מאַן האָט דיך
אָנגעהרגעט? איר קאָנט נישט דורכקומען?...

— ער איז אַוועקגעגאַנגען, — האָט נאַטאַליאַ אַ שלוקערן
געטון, שליינגענדיק איר טרוקן שלוכצן, און מיט אַ לייכט וואַקלען
זיך אַ וואָרף געטון צום פּאָטערס פּיס. — טאַטענקע, איך האָב שוין
קיין לעבן נישט! ... נעם מיך צו פון דאָרט! ער איז אַוועקגעגאַנגען-
גען, גרישקא, מיט זיין געליבטער! ... איינע אַליין בין איך גע-
בליבן! טאַטענקע, איך בין, ווי אַן איבערגעפּאַרענע! ... — האָט
נאַטאַליאַ אָנגעהויבן שנעל שטאַמלען, נישט אַרויסרעדנדיק דעם טוף
פון די ווערטער, אַרויפקונדיק מיט געבעט אין פּאָטערס געל-ברוינ-
לעכער באַרד אַריין.

— שטיי נאָר, אָנו, וואָרט נאָר צו! ...!

— איך האָב נישט נאָכוואָס צו זיין דאָרט! נעמט מיך צו! ... —
קלאַפּנדיק מיט די קני איבערן דיל, איז נאַטאַליאַ שנעל צוגעקראַכן
צום קופּערט און אין די הענט איינגעגראַבן דעם קאָפּ, וואָס האָט
געציטערט פון געוויין. איר טוך האָט זיך אַראָפּגערוקט אויפן
רוקן, די גלאַט-פאַרקעמטע, שוואַרצע, גלייכע האָר זענען אַראָפּגע-
האַנגען איבער אירע בלייכע אויערן. געוויין אין אַ שווערער מי-
נוט — איז דאָס זעלבע, וואָס רעגן אין אַ מאַי-טריקעניש; די מו-
טער האָט צוגעדריקט צו איר איינגעפאַלענעם בויך נאַטאַליעס קאָפּ,
נישט אויפהערנדיק צו פלידערן ווייבערישע נאַרישקייטן, אָבער
מיראַן גרינגאַריעוויטש איז, אַן אָנגעצונדענער, אַרויס אויפן גאַנעק.

— איינשפּאַנען ביידע שליטנס! ... מיט די דישלעס! ...!

אַ האָן, וואָס האָט זיך טיכטיק געפּאַרעט מיט אַ הון ביים גאַנעק,
האַט זיך דערשראָקן פאַרן הויכן אויסגעשריי, אַראָפּגעשפרונגען פון

דער הון און מיט וואקלדיקע טריט און ירגונדיקע אויסגעשרייען
אָוועקגעהינקט אַלץ ווייטער פון גאַנעק, דאָרט אַריין, וואו די
שפייכלערס האָבן זיך געפונען.

— איינשפאַנען! ... — מיראָן גריגאָריעוויטש האָט געבראַכן
מיט די שטייול די געשניצטע שטאַכעטן פון גאַנעק און ערשט דע-
מאָלט אַריינגעגאַנגען אין שטוב, איבערלאָזנדיק דעם מיאוס אויס-
געשטשערבעטן אָנלען, ווען געטאָק האָט אייליק אַרויסגעפירט די
פאָר שוואַרצע פון שטאַל און זיי אין גאַנג אַרויפגעוואָרפן די כאַ-
מוטן אויף די קעפּ.

נאָך נאַטאַליעס זאַכן זענען געפאַרן מיטקא מיט געטקען.
דער אוקראַינער האָט אין זיין צעשטרייטקייט אומגעוואָרפן מיטן
שליטן אַ חזירל, וואָס האָט נישט באַוויזן אַראָפּצולויפן פון וועג,
טראַכטנדיק וועגן דאָס זייניקע: „דער באַלעבאָס וועט אפשר צוליב
דעם פאַרגעסן אָן דער קאָבילע?“ — און זיך געפרייט, נאָכלאָזנדיק
די לייצן.

„אזא ווילדער טייול וועט טאָקע פאַרגעסן!...“ — איז
געטקען איינגעפאַלן אַ געדאַנק, און ער האָט, כמורענדיק זיך, פאַר-
קרימט די לייפן.

— הייב אַ פוס, טייול! ... וואָרים איך וועל דיר דאָ געבן! —
האָט ער זיך געפלייסט דעם שוואַרצן צו טרעפן מיט דער בייטש
דווקא אין יענעם אָרט, וואו די מילץ האָט זיך געוואָרפן

XIV

דער סאָטניק יעווגעני לייסטניצקי האָט געדינט אין דער
לייב-גוואַרדיע פון אַטאַמאַנישן פּוילק. אויף די אָפיצירישע געיעגן
איז ער אַראָפּגעפאַלן פון פּערד, זיך צעבראַכן די ליינקע האַנט
ביים עלענביגן. נאָכן לאַזאַרעט האָט ער גענומען אירלויב און
אָוועקגעפאַרן צום פּאָטער קיין יאַגאָדנאַיע אויף אַנדערהאַלפן
חדשים.

דער אלטער גענעראל, וואָס איז שוין אַ סך יאָרן געווען אַן אלמן, האָט געלעבט אין יאָגאָדנאָיע איינזאַם. זיין ווייב האָט ער פאַרלוירן אין די פּאַרשטעט פּון וואַרשע אין די אַכציקער יאָרן פּון פאַרגאַנגענעם יאָרהונדערט. מען האָט געשפּאַסן אויפן קאָזאַקישן גענעראַל, געטראָפּן דעם ווייב און דעם קוטשער, דורכגעלעכערט אין אַ סך ערטער די קאָטש, אָבער דער גענעראַל איז ניצול גע- וואָרן. פּון ווייב איז אים געפּליבן יעווגעני, וואָס איז דעמאָלט אַלט געווען צוויי יאָר. נאָכדעם האָט דער גענעראַל זיך אָנגע- געבן אין דעמיסיע, אַריבערגעצויגן קיין יאָגאָדנאָיע (זיין ערד - פיר טויזנט דעסיאַטין - וואָס איז נאָך צוגעטיילט געוואָרן זיין זיין פאַרן באַטייליקן זיך אין דער פּאָטערלענדישער מלחמה פּון 1812 יאָר, האָט זיך געפונען אין דער טאַראַטאָווער גובערניע) און אָנגעהויבן פירן אַ פּראָסט, שטרענג לעבן.

דעם אונטערגעוואַקסענעם יעווגענין האָט ער אַריינגעגעבן אין קאָדעטישן קאָרפּוס, און אַליין זיך פאַרנומען מיט דער באַ- לעבאַטישקייט : איינגעפירט אַ צוכט-שטאַל, געקויפט ראַסאָווע רע- פּראָדוקטאָרן אין די קייסערלעכע שטאַלן, און קרייצנדיק זיי מיט די בעסטע קאָבילעס פּון ענגלאַנד און די דאָנער פּראָוואַסקער צוכט- שטאַלן, האָט ער זיך דערשלאָגן צו אַן אייגענער ראַסע. ער האָט גע- האַלטן אויף זיין קאָזאַקיש-צוגעטיילטער און געקויפטער ערד טאַ- בונען, געזייעט - מיט פרעמדע הענט - תּבואה, ווינטער און האַרבסט געגאַנגען אויף יאָגד מיט זיינע כאַרטן, פּון צייט-צו-צייט זיך אָפּ- געשלאָסן אין זיין ווייסן זאַל און דאָרט געשיכורט גאַנצע וואַכן. ער האָט געליטן פּון אַ שווערער גאַל-קרענק, און לויטן שטרענגן פאַרבאָט פּון די דאָקטוירים, נישט געטאָרט אַראָפּשלינגען דאָס צע- קייעטע עסן ; ער האָט צעקייעט, אויסגענאָגט די זאַפטן, און דאָס צעקייעטע אויסגעשפּיגן אין אַ זילבערן טעצל אַריין, וואָס דער יונגער לאַקיי וועניאַמין, פּון פּויערישער אָפּשטאַמונג, האָט אויף די אויסגעשטרעקטע הענט שטענדיק ביי זיין זייט אונטערגעהאַלטן. וועניאַמין איז געווען נאַרישעוואַטע, מיט אַ טונקל-ברוין פנים, זיין קיילעכיקער קאָפּ - באַדעקט מיט שוואַרצע, געדיכטע

האַר, ווי פּליוש. ער האָט שוין געדינט ביים פּריץ לייסט-ניצקי זעקס יאָר. לכתחילה, ווען אים איז אויסגעקומען צו שטיין לעבן גענעראַל מיטן זילבערנעם טעצל, האָט ער נישט געקאָנט אָן איב'ל זיך צוקוקן, ווי דער גענעראַל שפייט אויס דאָס גרויע צעקייטע עסן, דערנאָך אָבער איז ער געוואוינט געוואָרן. אין אַ יאָר אַרום, ווען ער האָט אַזוי זיך צוגעקוקט, ווי דער פּריץ צעקייט די קאָטלעטלעך פון ווייס אינדיק-פּלייש און שפייט זיי אויס, האָט ער אַ טראַכט געטון: „אַזעלכע גוטע זאַכן ווערן קאַליע! ער פּרעסט אַליין נישט, און איך האָב אַזש קרעמפן אין בויך. מיט איין וואָרט, ער ליגט, ווי אַ הונט אויפן סטויג. איך וועל פּרוּוון אויפּעסן נאָך אים און זען, צי כ'וועל נישט אויסברעכן?" ער האָט געפרוּווט און נישט אויסגעבראַכן. פון דעמאָלט אָן פלעגט ער נאָכן מיטאָג אַוועקטראָגן דאָס זילבערנע טעצל אין פּאַרצימער אַרין און דאָרט אייליק שלינגען דאָס, וואָס די דאָקטוירים האָבן פאַר-ווערט דעם פּריץ אויפצועסן. צי דאָס איז געווען די סיבה, צי עפעס אַנדערש – אין אַ קורצער צייט אַרום איז ער דיק געוואָרן, זיך באַדעקט מיט פעטס אויף זיין האַלז האָבן זיך באַוווּן אַ סך פאַלדן.

אין גוט האָבן נאָך געהערט צו דער דינערשאַפט, חוץ וועניאָמינען: די קעכין לוקעריאַ, דער אַלטער פּערד-מייסטער סאַשקאַ, דער פּאַסטוך טיכאָן און דער ניי-צוגענומענער קוטשער גריגאָרי מיט אַקסיניען. די קיילעכיקע, געשטופּלטע, ברייט-הינטנדיקע לוקעריאַ, וואָס איז ענלעך געווען צו אַ שטיק געל, נישט אויפגעוירן טייג, האָט באַלד דעם ערשטן טאָג משלח גע-ווען אַקסיניען פון דער קיך.

— קאָכן וועסטו, ווען דער פּריץ וועט צונעמען אַרבעטער אויפן זומער; אַצינד קאָן איך מיר אַליין אָן עצה געבן. אַקסיניעס פליכט איז געווען צו וואַשן דריי מאָל אין דער וואָך די דילן אין הויז, געבן עסן די עופות און האַלטן ריין דעם הינער-שלאַק. זי האָט מיט חשק זיך גענומען צו דער דינסט, זיך באַמיט אַלע צופרידנזשטעלן, אפילו אויך לוקעריען. גריגאָרי האָט

די גרעסטע טייל צייט פארברענגט אין דער גרויסער שטאל מיטן שטאל-מייסטער סאשקא. דער אלטער האט שוין געהאט גרויע האָר אויפן קאפּ, אָבער נאָך אלץ געבליבן ביי זיין נאָמען סאשקא. קיינער האָט נישט באַוויליקט אים צוצוגעבן דעם פּאָטערס נאָמען. און דעם פּאַמיליען-נאָמען האָט אפילו דער אלטער ליסטניצקי אויך נישט געוואוסט, נישט געקוקט דערויף, וואָס סאשקא האָט שוין געדינט ביי אים העכער צוואַנציק יאָר. אין דער יוגנט איז סאשקא געווען קוטשער, אָבער אין די עלטערע יאָרן, ווען ער איז שוואַכער געוואָרן און פאַרלירן די ראיה, איז ער איבערגעגאַנגען אויפן אַמט פון שטאַל-מייסטער. אַ נידעריטשקער, אַ געדיכט-באַוואַקסענער מיט גרייז-גרויע האָר (אויך אויף די הענט זענען געוואַקסן די דאָזיקע האָר), מיט אַ נאָז, אַ צעפלאַטשטער נאָך אין דער קינדהייט דורכן קלאַפּ פון אַ טשעקמאַר*, האָט ער תמיד געשמייכלט מיט אַ בלויען קינדישן שמייכל, מרוגענדיק אויף די אַרומיקע מיט תמימותדיקע, רויט-אַרומגעזוימטע אויגן. זיין אַפּאַסטאַליש פנים האָבן מיאוס געמאַכט די פאַרריכענע, קאָמישע נאָז און די אונטערשטע לייפ, וואָס איז פאַרשענדט געווען דורך אַ שראָם. ווען ער האָט געדינט אין מילי-טער (סאשקא האָט געשטאַמט פון די באַגוטשאַרעווער מאָסקאַלעס), האָט ער אַמאָל שיכורעהייט, אָנשטאַט מאָנאָפּאַל-בראַנפּן, אַ שלוק געטון זאַלץ-זויער פון אַ פערציקסטל: אַ פייערדיק ריטשקעלע האָט אים צוגעקלעבט די אונטערשטע לייפ צו דער גאַמבע. דאָרט, וואו דאָס ריטשקעלע האָט זיך פאַרגאַסן, איז געבליבן אַ ראָזער קרוי-מער שראָם, ווי אַן אומבאַקאַנט זיהלע וואָלט סאשקען אַ לעק-גע-טון איבער דער גאַמבע, איבערלאָזנדיק אַ שפור פון איר דין ראַ-ציק צינגל. סאשקא האָט זיך אָפט געלאָזט וואוילגיין מיט אַ ביסל בראַנפּן, אין אַזעלכע מינוטן פלעגט ער אַרומבאַלאָנזשען איבערן הויף פון גוט — מעשה באַלעבאַס — מיט אַ טענצדיק גענגל, זיך אַפּשטעלן קעגן די פענסטער פון פריצס שלאָפצימער און כיטרע באַוועגן מיטן פינגער פאַר זיין קרימלעכער נאָז.

* אַ שטעקן מיט אַ גראָבן עק.

— מיקאָלאַי לעקסעיטש, אַ מיקאָלאַי לעקסעיטש? — האָט ער הויך אין שטרענג אויסגערופֿן.

אויב דער אַלטער פֿריץ איז אין דעם מאָמענט געווען אין שלאָפֿצימער, פֿלעגט ער צוגיין צום פענסטער.

— זיך אָנגעכלאָיעט, פֿוסטער קאָפּ? — פֿלעגט ער ברומען דורכן פענסטער.

סאַשקאָ האָט זיך אונטערגעהאַלטן די אַראָפּפּאַלנדיקע הויזן, אונטערגעוואונקען און שעלמיש געשמייכלט. דער שמייכל פֿלעגט קרימלעך גיין אַ טאַנץ ביי אים איבערן גאַנצן פֿנים: פֿון צינויפֿגע-זשמורעטן לײַנקן אויג ביזן ראָזן שראָם, וואָס איז אַראָפּגעפֿלאָסן פֿון זיין רעכטן מויל-ווינקל. דער שמייכל איז געווען אַ קרומער, אָבער אָנגענעמער.

— מיקאָלאַי לעקסעיטש, אייער ערווירדיקייט, איך קע-ע-ען דיך!... — און סאַשאָ האָט, אונטערטאַנצנדיק, געדראָעט מיטן ווערטיקאַל-אויפֿגעהויבענעם דינעם און ברודיקן פינגער.

— גיי שלאָף דיך איבער, — האָט דער פֿריץ פֿרידלעך גע-שמייכלט דורכן פענסטער, פֿאַרדרייענדיק זיך מיט די פֿאַרגעלטע פינגער פֿון רייכערן די אַראָפּהענגענדיקע וואָנסעס.

— אפילו דער טייוול וועט סאַשקען נישט אָפּ-נאַרן! — האָט סאַשקאָ געלאַכט, צוגייענדיק צו דער פֿאַליסאַדע. — מיקאָלאַי לעק-סעיטש, דו... ביסט ווי איך, איך און דו זענען ווי דער פֿיש מיטן וואַסער. דער פֿיש איז אין וואַסער אַ פֿרייער, און אונז איז צום בעסטן... אין שייער. מיר ביידע זענען רייך, אָט!... — סאַשקאָ האָט מיט צעשפֿרייטע פֿיס און ברייט-פֿונאַנדערגעוואָרפענע הענט זיך אַ זעץ אַראָפּ געגעבן. — אונז קענען אַלע, די גאַנצע דאָנער געגנט. מיר... — סאַשקעס קול איז געוואָרן טרויעריק און חניפהדיק. — מיר ביידע, אייער עקסעלענץ, זענען מיט אַלעם גוט, בלויז די נעז זענען ביי אונז דרעקישע!

— פֿאַרוואָס? — האָט דער פֿריץ זיך פֿאַראינטערעסירט, בלוי ווערנדיק פֿון לאַכן און באַוועגנדיק מיט די וואָנסעס.

— איבערן בראַנפֿן! — האָט סאַשקאָ דייטלעך אַרויסגעזאָגט,

שנעל מרוגענדיק און אפֿלעקנדיק מיט דער צונג דעם גאווער, וואָס
איז איבערן רינעלע פֿון זיין ראָזן שראַם אַראָפּגעפּלאָסן - דו,
מיקאַלי לעקסעיַטש, שיכור נישט. אַז נישט, וועט פֿון אויז אינ-
גאַנצן אַ תּל ווערן! מיר וועלן אַלץ ביזן לעצטן פּאָדעם פּאַר-
לעבן!...

- נאָדיר, גיי מאַך אַ בוסה.

דער פּריץ האָט אַרויסגעוואָרפֿן דורכן פענסטער אַ צענער-
קאָפּיקע, סאַשקאַ האָט זי געכאַפּט אין דער לופּטן און באַהאַלטן אין
היטל אונטערן אונטערשלאַק.

- נו, זיי געזעגנט, גענעראַל, - האָט ער, אַוועקגייענדיק,
אַ זיפּץ געטון.

- און די פּערד האָסטו אָנגעטרונקען? - האָט דער פּריץ
געפּרעגט, שוין פּאַרויס שמייכלענדיק.

- פּאַרשיווער טייוול! צויגן-זון, דו! - האָט סאַשקאַ, רויט-
ווערנדיק, גערעוועט מיט אַ צעבראַכן קול. דער כּעס האָט אים גע-
וואָרפֿן ווי אין קדחת. - סאַשקאַ זאָל פּאַרגעסן די פּערד אָנצו-
טרינקען? אַ? אפּילו שטאַרבנדיק - וועל איך אויך קומען זיי יעדן
אַן עמער וואָסער פֿון דעם ברוינעם געבן!... וואָס אים קאָן איינ-
פּאַלן!...

סאַשקאַ איז אַוועקגעגאַנגען אָן אומזיסט באַליידיקטער,
שעלטנדיק און דראַענדיק מיט די פּויסטן. ס'איז אים אַלץ גלאַטיק
דורכגעגאַנגען: אי דאָס שיפורן, אי דאָס גוטפּרידערישע אומגיין
מיטן פּריץ; דורכגעגאַנגען דערפּאַר, וואָס סאַשקאַ איז געווען אָן
אומפּאַרגלייכלעכער שטאַל-מייסטער, ער איז זימער און ווינטער
געשלאָפֿן אין שטאַל אין אַ ווינקל, ס'האָט קיינער נישט געקענט
בעסער פּאַר אים זיך באַגיין מיט די פּערד, ער איז געווען אי אַ
שטאַל-מייסטער, אי אַ פּערד-רופּא: פּרילינגס-צייט, אין די צעבלי-
טע מאַי-טעג, פּלעגט ער רייסן גראָזן, גראָבן אין סטעפּ, אין די
ראָוועס, אין די זומפּיקע טאָלן הייל-קרייטעכצער. אינדערהייך אויף
די ווענט פֿון דער שטאַל זענען געהאַנגען געטרוקנטע בינטלעך
פּאַרשידענע גראָזן: - אַ מין געוויקס פּאַר אַסטמע, פּאַר אַ ביס

פון אַ שלאָנג, פאַר קראַנקע פּיס; אַן אומבאַמערקבאַר ווייס גרע-
זעלע, וואָס וואַקסט אויף די לעוואַדעס אַרום די וואַרצלען פון די
ווערבעס, — אַ רפואה פאַר אַ קראַנקן ריקן נאָכן איבערהייבן זיך
מיט אַ שווערער משא, און נאָך אַ סך אַנדערע אומבאַקאַנטע גראָזן
צו פאַרשידענע פּלאַגן און פערד-קראַנקהייטן.

אין ווינקל פון דער שטאַל, וואו סאַשקאַ איז געשלאָפן זי-
מער און ווינטער, איז געהאַנגען, ווי אַ פאַרהענגל פון שפּין-גע-
וועב, אַ דינער אַראַמאַט, וואָס האָט געקרעלט אין האַלז. אויפן
טאַרצן איז געלעגן אַ ביסל האַרט שטרוי, צוגעדעקט מיט אַ קאָל-
דע פון די פערד און סאַשקעס זיפון, אינגאַנצן דורכגעזאַפט מיטן
שווייסיקן ריח פון די פערד. קיין פאַרמעגן, חוץ דעם זיפון און אַ
האַרטן פעלץ, האָט סאַשאַ נישט געהאַט.

טיכאָן, דער קרעפטיקער און נאַרישעוואַטער קאַזאַק מיט די
גראַבע לייפן, האָט געלעבט מיט לויקעריען און שטילערהייט, אָן אַ
סיבה, זי געאייפערט צו סאַשקען. איין מאָל אין חודש פלעגט ער
אַננעמען סאַשקען ביי אַ קנעפל פון פאַרפעצטן העמד און אים
אַוועקפירן אין אַ ווינקל אַריין.

— זיידע, דו קוק נישט צופיל אויף מיין באַבע!

— וואָס זאָל איך דיר זאָגן... — סאַשקאַ האָט פילבאַדייטנדיק

געמרוגעט מיט די אויגן.

— טשעפע דיך אָפּ, זיידע! — האָט טיכאָן געבעטן.

— איך, ברידערקע, האָב לייב געשטופלטע. דו שטעל מיר נישט

קיין גלעזל, נאָר לייג מיר בעסער אַוועק אַ געשטופלטע. וואָס גע-
שטופלטער, — אַלץ שטאַרקער קאָן אַזאַ שעלמע לייב האָבן אַן
אונזעריקן.

— אין דיינע יאָרן, זיידע, איז דאָס אַ חרפה און אַ זינד...

ער, דו, און ביסט נאָך דערצו אַ רופא, זיילסט פערד, קאַנסט אָפּ-
שפרעכן...

— איך טויג צו אַלעם, — האָט סאַשקאַ זיך געהאַלטן ביי

דאָס זייניקע.

— טשעפע דיך אָפּ, זיידע! מען טאָר נישט אַזוי.

- איך, ברידערקע, וועל נאך די לוקעריע אָנקריגן. גע-
זעגן דיך מיט איר, דער שעלמע, איך וועל זי אָפּשלאָגן! זי איז
ווי אַ קוכן מיט ראָזשינקעס. ס'האָט נאָר עמעצער די ראָזשינקעס
אַרויסגעגראָבלט, דערפאַר טאַקע איז זי אַ ביסל געשטופלט. איך
האָב ליב אַזעלכע.

- נאָדיר, נאָ... און פּלאַנטער זיך מיר נישט אונטער די
פיס, וואָרים כ'וועל דיך דערהרגענען, - האָט טיכאָן געזאָגט,
זיפּענדיק און אַרויסשלאַפּנדיק פון טיטון-בייטל עטלעכע קופּערנע
מטבעות.

דאָס האָט זיך איבערגעחורט יעדן חורש.
דאָס לעבן אין יאָגאָדנאָיע האָט געשימלט אין שלעפּעריקער
טעמפּקייט. ווייט פון די שליאַכן, פאַרוונקען אין שטילקייט, איז
דאָס גוט געלעגן אין דער פּוסטער געגנט, און האַרבסט-צייט
איז יעדע פאַרביןדונג מיט דער סטאַניצע און די כּוואַרטס איבערגע-
ריסן געוואָרן. אויפן בערגל, וואָס האָט זיך אַריינגעשניטן אין דער
לעוואַדע אין דער פאַרם פון אַ זאַמדיק האַלב-אינזל, פלעגן ווין-
טער אין די נעכט אַרויסקומען וועלף פון שוואַרצן וואַלד, וואָיען
און שרעקן די פּערד. טיכאָן פלעגט גיין אויף דער לעוואַדע
שיסן פון פּריצע צוויי-רערדיקער ביקס. דעמאָלט איז לוקעריאַ גע-
לעגן מיט אַ פאַרכאַפּטן אָטעם, אָפּוואַרטנדיק דעם שאָס. זי האָט
פּסדר געהילט איר גראָפּן הינטן - אַזוי ברייט ווי דער פאַרוקער
פון באַק-אויוון - אין דער דיקער דערע און זיך איינגעקוקט אין
דער פינסטערניש מיט די קליינע אייגעלעך, וואָס זענען פאַרשוואַ-
מען געווען אין אירע פעטע געשטופלטע בעק. אין דעם מאָמענט
האָט איר דער מיאוסער פליכיקער טיכאָן אויסגעזען ווי אַ שיינער
און העלדיש-דרייטער הברה-מאַן, און ווען די טיר האָט אַ קלאַפּ
געטון, אַריינגלאָזנדיק טיכאָנען, צוזאַמען מיט אַ וואַלקן פאַרע, האָט
זי זיך גענומען מאַכן אַרט אין בעט, צעקוועטשנדיק מיטן רוקן די
וואַנצן אויף דער וואַנט און, וואַרקענדיק, זיס אַרוימגענומען איר גע-
פרוירענעם מיטוואוינער.

זומער-צייט האָבן אין יאָגאָדנאָיע ביז שפּעט געקלונגען די

קולות פון די ארבעטער. דער פריץ האָט פאַרזייעט אַ פּערציק דע-
סיאַטין מיט פאַרשידענער תּבוואּה און צוגענומען אַרבעטער צום
אַראָפּנעמען. זעלטן פּלעגט זומער קומען אין גוט אַרײַן יעווגעני,
אַרומגיין איבערן סאָד און דער לעוואַדע און זיך לאַנגוויילן. אין
די פּרימאַרנס פּלעגט ער אָפּווצן ביים טײך מיט זײנע ווענדקעס.
ער איז געווען נישט הויך, ברייט-ברוסטיק. האָט געטראַגן אַ קאַ-
זאַקישע טשוּפּרינע, פאַרקעמט אויף רעכטס. דער אָפּיצירן-מונדיר
איז געלעגן אויף אים אויסגעפאַסט.

אין די ערשטע טעג, וואָס גריגאָרי האָט זיך באַזעצט מיט
אַקסיניען אין גוט, פּלעגט ער אָפט אַרײַנגיין צום יונגן באַלעבאַט.
אין צימער פון דער דינערשאַפט פּלעגט אַרײַנקומען וועניאַמין, אָנ-
בייגן דעם פּלישענעם קאַפּ און אַ שמיכל טון.
— גיי, גריגאָרי, דער יונגער פּריץ האָט דיך געהייסן אַרײַ-
רופּן.

גריגאָרי פּלעגט אַרײַנגיין, שטיין בלייבן ביי דער טיר.
שטשירענדיק די שיטערע, ברייטע ציין, פּלעגט יעווגעני ניקאָלאַ-
יעוויטש אָנווייזן מיט דער האַנט אויף אַ שטול.
— זעץ דיך.

גריגאָרי האָט זיך געזעצט אויפן ברעג.
— ווי געפּעלן דיר אונזערע פּערד ?
— די פּערד זענען גוטע. דער גרויער איז גאָר גוט.
— דו רייט דיך אָפט איבער אויף אים. אָבער זע, לאַז אים
נישט אין גאַלעאַס.
— דער זידע סאַשקאַ האָט מיר שוין געזאָגט וועגן
דעם.

— און קרעפּיש ווי געפּעלט דיר ?
— אָט דער קאַשטענעוואַטער ? איך קאָן נישט אָפּשאַצן. אַ
קאַפּיטע האָט זיך אים אויסגעשטשערביעט. מען דאַרף אים איבער-
קאָווען.
זשמוּרענדיק די שאַרפּע גרויע אויגן, האָט דער פּריץ גע-
פּרעגט.

— דיר וועט אין מאי אויסקומען אין לאגער אריין
צו גיין ?

— יא.

— איך וועל איבערשמועסן מיטן אטאמאן, וועסטו
נישט גיין.

— איך דאנק אינטערטעניק.

זיי האָבן געשוויגן. דער סאָטניק האָט זיך צעשפּיליעט
דעם קאַלבער פון מונדיר, זיך געקראַצט די ווייבעריש-ווייסע
ברוסט.

— וואָס-זשע, דו האָסט נישט קיין מורא, או אַקסיניעס מאַן
זאָל זי אָפּנעמען ביי דיר ?

— ער האָט זיך אָפּגעזאָגט פון איר, וועט זי נישט אָפּ-
נעמען.

— ווער האָט דיר געזאָגט ?

— איך בין געפאַרן אין דער סטאַניצע אַריין נאָך פּאָדקאָווע-
נעגל. געווען איינעם פון כוּטאַר. האָט ער געזאָגט, טטיעפאַן הערט
נישט אויף צו שיכורן. „פאַר מיר, זאָגט ער, איז אַקסיניטקא אפילו
קיין גראַשן נישט ווערט. זאָל זי זיך זיין מיט אים, איך וועל מיר
אַ בעסערע געפינען.“

— אַקסיניאַ איז אַ שיינע פרוי — האָט דער סאָטניק געזאָגט,
קוקנדיק פאַרטראַכט איבער גריגאָריעס אויגן, און אויף זיין פנים
האַט אַ שמייכל געבליאָנזשעט.

— אַ גאַנץ שיינע, — האָט גריגאָרי מסכים געווען און זיך
אַנגעכמורעט.

פאַר יעווגעניען האָט זיך געענדיקט דער טערמין פון זיין
אורלויב. ער האָט שוין געקאָגט פריי אָן אַ פאַנד טראַגן די האַנט,
אויפהייבן זי, נישט אויסבייגנדיק אין עלענבויגן.

די לעצטע טעג פלעגט ער אָפט זיצן ביי גריגאָריען אין
צימער, אין הויז פון דער דינערשאַפט. אַקסיניאַ האָט ריין אויס-
געווייסט דאָס צימער, וואָס איז פריער שטאַרק פאַרלעזט געווען,
אַפּגעוואַשן די רעמען פון די פענסטער, אָפּגעריבן דעם דיל מיט

ציגל. אין ליבן פריילעכן צימערל האָט געשמעקט מיט ווייבלעכער אינטימקייט. פון אייוועלע האָט געאַטעמט מיט וואַרעמקייט. דער סאָטניק פלעגט זיך אָנהענגען דאָס ראַמאַנאָווער בלויע פעלצל אויפן אַקסל און אַריינגיין אין הויז פון דער דינערשאַפט. ער האָט אויסגעקליבן אַזאַ צייט, ווען גריגאָרי איז באַשעפטיקט געווען ביי די פערד. ער פלעגט פריער אַריינגיין אין קיך, שפאסן אַ ביסל מיט לוקעריען און אומקערנדיק זיך, אַריינגיין אין דער צווייטער העלפּט. ער האָט זיך אַוועקגעזעצט אויף אַ טאַבורעטקע ביים איי-וועלע, שאַרף אויסגעבוירן דעם רוקן און געקוקט אויף אַקסיניען מיט זיין אומפאַרשעמט-שמיכלענדיקן בליק. אַקסיניאַ פלעגט זיך פאַרלירן אין זיין קעגנוואַרט, די שפּיזלעך אין אירע הענט האָבן געציטערט, אויפכאַפנדיק די אויגן פון זאָק.

— וואָס מאַכסטו, אַקסיניוּשקאַ? — האָט דער סאָטניק גע-
פרעגט, אָנפילנדיק דאָס צימערל מיטן בלויען רויך פון זיין
פאַפּיראַס.

— אַ דאַנק.

אַקסיניאַ פלעגט אויפהייבן די אויגן, זיך צונויפטרעפן מיטן
סאָטניקס דורכזיכטיקן בליק, וואָס האָט שווינגנדיק דערציילט וועגן
זיין פאַרלאַנג, און פלאַמיק רויט ווערן. איר איז געווען פאַרדריס-
לעך און נישט אָנגענעם צו קוקן אין יעווגעני ניקאָלאַיעוויטשס הע-
לע עזותדיקע אויגן אַריין. זי האָט נישט צו דער זאָך געענטפערט
אויף די פאַרשידענע נישט וויכטיקע פראַגן, געזוכט אָן אויסרייד
וואָס שנעלער אַרויסצוגיין.

— כ'וועל שוין גיין. מ'דאַרף געבן די קאַטשקעס צו עסן.
— זיך נאָך אַ וויילע, וועסט באַווייזן, — האָט דער סאָט-
ניק געשמייכלעט און געציטערט מיט זי פיס אין די נעט-אַפגעצוי-
גענע רייט-הויזן.

ער האָט לאַנג אויסגעפרעגט אַקסיניען וועגן איר פריערדיק
לעבן, גערעדט מיט נידעריקע פאַסאָווע ברוסט-טענער, ענלעך צום
פאָטער, פאַרשייט אונטערגעוואונקען מיט די העלע אויגן, לויטערע
ווי קוואַל-וואַסער.

נאָכן אָפּפּאַרטיקן זיך, איז גריגאָרי אַרײַנגעקומען אין שטוב.
דער סאָטניק האָט פּאַרלאָשן די פּײַערלעך אין די אויגן,
אים מכבד געווען מיט אַ פּאַפּיראַס און אַוועקגעגאַנגען.

— וואָס איז ער דאָ געזעסן? — האָט גריגאָרי טויב גע-
פּרעגט, נישט קוקנדיק אויף אַקסיניען.

— איך ווייס? — האָט אַקסיניאַ נישט אויפריכטיק געלאָכט,
דערמאַנענדיק זיך אָן סאָטניקס בליק. — ער איז אַרײַנגעקומען, זיך
אַוועקגעזעצט דאָ, זע, גרישענקאַ, אָט אַזוי, — זי האָט געוויזן ווי
אַזוי דער סאָטניק איז געזעסן, אויסבײגנדיק דעם רוקן, ווי ער) —
ער זיצט און זיצט, ס'ווערט אַזש איבלדיק, און די קניען זענען
ביי אים אַזוי פּאַרשפּיצט.

— האָסט אים אפשר אָנגעצויגן? — גריגאָרי האָט בײַז גע-
זשמורעט די אויגן.

— איך דאַרף אים נײַטיק האָבן!

— געדענק-זשע, וואָרים איך וועל אים אַמאָל פּון גאַנעק
אַראָפּוואַרפּן.

אַקסיניאַ האָט שמײכלענדיק געקוקט אויף גריגאָריען,
נישט געקאָנט פּאַרשטיין, צי ער מײנט דאָס ערנסט, אָדער ער
שפּאַסט.

XV

אויף דער פּערטער תּענית-וואַך האָט דער ווינטער געלאָזט.
לענגאויס דעם דאָן האָבן ווי פּראַנזן זיך אויסגעלייגט די וואַסער-
פּאַסן בײַ די ברעגן. דאָס אייז, וואָס האָט אינדערהײך אויפ-
געטייעט, איז געוואָרן געלעכערט און גרוי. אין די אַוונטן האָט
דער באַרג טויב געהודזשעט, לויט די סימנים פּון די אַלטע — אויף
פּראָסט, אין דער אמתן אָבער — האָט זיך געשטעלט אַ זייער לינד
וועטער. אין די פּרימאָרגנס זענען געווען קליינע פּרעסטלעך און
מיטאַג-צײַט איז די ערד אויפגעגאַנגען, און ס'האָט געשמעקט מיט

מערץ, מיט פאַרפרוירענער קאַרע פון קערשן-ביימער, מיט פאַר-
פּוילט שטרוי.

מיראָן גריגאָריעוויטש האָט זיך פאַמעלעך געגרייט צום
אַקערן, גאַנצע טעג זיך געפאַרעט אונטער דער שאַפּע, געטע-
סעט ציין פאַר די ערד-קאַמען, צוזאַמען מיט געטקען געמאַכט צוויי
נייע לייטער-געשטעלן פאַר די וואַגנס. דער זיידע גרישאַקא האָט
אויף דער פערטער וואַך זיך מתווה געווען. געקומען פון דער
צערקווע אַ שוואַרץ-געוואָרענער פון קעלט, זיך געקלאָגט פאַר
דער שנוּר:

— ער האָט פאַרמאַטערט, דער פאַפּ, קאָן קיין תּפּילה נישט
אַפּריכטן. יאָ, זאָגט די תּפּילות, ווי ער וואָלט געפירט אַ וואַגן
אייער איבער אַ וועג. דאָס איז אַן אומגליק!

— איר, טאַטע, וואָלט אין דער הייליקער וואַך זיך מתווה
געווען. ביז דעמאָלט וועט דאָך על-כל-פּנים וואַרים ווערן.

— דו גיב מיר נאַטשאַקען אַ רוף. זאָל זי מיר גרעכערע
זאָקן אויסשטריקן, וואַרים אין אַזעלכע וואָלט אפילו אַ גרויער וואָלף
זיך די פּיאַטעס אָפּגעפרוירן.

נאַטאַליע האָט געלעבט ביים פּאָטער אויף דערוויייל: איר
האָט זיך אַלץ געדאַכט, אַז גריגאָרי וועט זיך אומקערן צו איר, זי
האָט אין האַרץ געוואַרט, זיך נישט איינהערנדיק אין דעם, וואָס
דער נישטערער פאַרשטאַנד האָט איר אונטערגעזאָגט; אין די נעכט
אויסגעגאַנגען פון אַנגסטלעכער בענקשאַפט, זיך געפייניקט אַ צע-
טרעטענע פון דער אומגעריכטער נישט פאַרדינטער באַלידיקונג.
און צו דעם איז צוגעקומען נאָך עפעס, נאַטאַליע האָט מיט קאַל-
טער שרעק זיך דערנענטערט צום סוף, אין די נעכט זיך געוואַרפן
אין איר מיידליש צימערל, ווי אַן אונטערגעשאַסענע מעווע אין די
זומפ-גראָזן. באַלד די ערשטע טעג האָט מיטקא אַנגעהויבן קוקן
אויף איר גאָר אנדערש, און איינמאָל, פאַקנדיק נאַטאַליען אין היי,
האָט ער זי פשוט געפרעגט:

— בענקסט נאָך גרישקען?

- און וואָס גייט עס דיך אָן ?
— איך וויל דיין בענקשאַפט שטיילן...
נאַטאַליע האָט אים אַ קוק געטון אין די אַרײַן און אין
האַרץ זיך דערשראָקן פאַר איר השערה. מיטקא האָט געשפילט
מיט זינע גרינע, קעזישע אויגן, בוימלדיק געפינקלט אין דער
פינסטערניש פון הויז מיט די שפּיזנדיקע אַפּלען. אַ קלאַפּ געבנדיק
מיט דער טיר, איז נאַטאַליאַ אַרײַנגעשפּרונגען אין אַלקער צום
זיידן גרישאַקא און לאַנג דאָרט געשטאַנען, זיך איינהערנדיק אין
אויפגערעגטן פּלאַטערן פון איר האַרץ. צומאָרגנס נאָכדעם, איז
מיטקא צוגעגאַנגען צו איר אויפן הויף. ער האָט צוגעוואָרפן היי די
בהמות, און אויף זינע גלייכע האָר, אויף דער פּאַפּאַכע פון
שפּאַנישן פּוטער זענען געהאַנגען גרינע הייעלעך. נאַטאַליאַ האָט
אַוועקגעטריבן די הינט, וואָס האָבן זיך צוגעכאַפט צו דער חזיר-
קאַריטע.
— דו, פייניק דיך נישט, נאַטאַשאַקא...
— איך וועל דעם טאַטן רופן! — האָט נאַטאַליע אויסגע-
שריגן, פאַרשטעלנדיק זיך מיט די הענט פאַר אים.
— טוי, ביסט פון זינען אַראָפּ!
— גיי אַוועק, פאַרשאַלטענער!...
— נו, וואָס יעלעוועסטו ?
— גיי אַוועק, מיטקא : איך גיי שוין דעם טאַטן דערציילן!...
מיט וואָסערע אויגן קוקסטו אויף מיר ? אייני, דו געמיינער !... ווי
אַזוי טראָגט דיך די ערד אויף זיך ?
— זי טראָגט דאָך, זעסטו, אין גיט זיך אפילו קיין בייג
נישט. — מיטקא האָט אַלס באַשטעטיקונג אַ טופּע געטון מיטן
שטיוול און פאַרלייגט די הענט אויף די היפטן.
— קריך נישט צו מיר, מיטרי !
— אַצינד קריך איך נישט, אָבער ביינאַכט וועל איך קומען,
בנאמנות, איך וועל קומען !
נאַטאַליאַ איז אַרויסגעגאַנגען פון הויף אַ ציטערנדיקע. אין

אָוונט זיך אויסגעבעט אויפן קופערט, געלייגט מיט זיך דאָס ייִ-
 גערע שוועסטערל. די גאַנצע נאַכט זיך געדרייט אויפן געלעגער,
 איינגעראַפן די הייסע אויגן אין דער פינסטערניש. געוואָרט אויף
 אַ שאַרף, כּדי אויפצוהייבן אַ געשריי איבערן גאַנצן הויז, נאָר די
 שטיקייט איז געשטערט געוואָרן בלויז דורכן שנאָרכן פון זיידן
 גרישאַקאָ, וואָס איז געשלאָפן אויף יענער זייט ווענטל, און קליי-
 נעם שוועסטערל, וואָס איז געלעגן ביי איר זייט.

פאַרמטט פון ווייבערישער אומגעשטיילטער ווייטיק, האָבן די
 טעג זיך געוויקלט, ווי דער פּאָדעם פון אַ געשפּין.

מיטקאָ, וואָס האָט נאָך נישט געהאַט פאַרגעסן זיין פריערדי-
 קע שאַנד פון שדכנען, איז אַרומגעגאַנגען אַן אָנגעכמורעטער און
 בייזער. אין די אָוונטן איז ער אַוועקגעגאַנגען אויף די פאַרוויי-
 לונגען און פלעגט זעלסטן אַהיימקומען פאַר האַלבער נאַכט, גאַנץ
 אָפט ווען עס האָט שוין געטאַגט. ער האָט זיך אַרומגעשלאַעפט
 מיט אויסגעלאַעסענע זעלבנערקעס און געגאַנגען צו סטיפעאַנען
 שפּילן אין אַקע. מיראַן גריגאָריעוויטש האָט דערווייל געשוויגן, זיך
 בלויז צוגעקוקט.

איינמאָל פאַר פאַסכע האָט נאַטאַליאַ באַגעגנט פּאַנטעלעי
 פּראַקאַפּיעוויטשן לעבן מאַכאַווס מאַגאַזין. ער האָט זי דער ערשטער
 אַ רוף געטון.

— וואָרט נאָר אַ רגע.

נאַטאַליאַ האָט זיך אָפגעשטעלט, אַ קוק געבנדיק אויפן
 שווערס פנים מיט דער געהאַרבעטער נאָז, וואָס האָט זי דערמאַנט
 אַן גריגאָריען, און איר איז אומעטיק געוואָרן.

— וואָס ווייזטו זיך נישט אַריין צו די אַלטע? — האָט
 פּאַנטעלעי פּראַקאַפּיעוויטש אַ זאָג געטון, באַטראַכטנדיק זי מיט
 פאַרלוירענע אויגן, ווי ער אַליין וואָלט זיך געפילט שולדיק קעגן
 נאַטאַליען. — די אַלטע האָט זיך דאָרט פאַרבענקט נאָך דיר...
 י האַלט אין איין פרעגן זיך, וואָס דו מאַכסט... נו, ווי גייט
 עס דיר?

נאַטאַליאַ האָט זי באַמיט גובר צו זיין איר פּלוצלינגדיקע
צערודערונג.

— אַ דאַנק... — און פאַרהאַקנדיק זיך (זי האָט אים גע-
וואָלט אָנרופן טאַטע), האָט זי צעטומלט פאַרענדיקט: — פּאַנטעלע
פּראָקאָפּיעוויטש.

— וואָס-זשע, קומסט גאַרנישט אַריין צו אונז ?
— איך בין פאַרנומען מיט דער באַלעבאַטישקייט... איך
אַרבעט.

— גרישקאַ אונזערער, עך!... — דער אַלטער האָט ביטער
אַ דריי געטון מיטן קאַפּ. — שיין אונז אויסגעשטעלט, דער מנוויל...
און ווי פּיין אַלץ האָט זיך שוין געהאַט איינגעאַרדנט...
— וואָס-זשע קאָן מען טון, טאַטע... — האָט נאַטאַליאַ מיט
אַ הויך געבראַכן קול אַ זאָג געטון, — אפנים נישט באַשערט
געווען.

פּאַנטעלע פּראָקאָפּיעוויטש האָט פאַרלוירן זיך גענומען צו-
אייין, אַ קוק געבנדיק אין נאַטאַליעס אויגן אַריין, וואָס זענען
אַנגענאַסן געווען מיט טרערן. אירע ליפּן האָבן געציטערט, זי האָט
קוים איינגעהאַלטן די טרערן.

— זיי געזעגנט, ליבינקע!... זיי דיך נישט מצער צוליב אים,
דעם צויגן-זון, ער איז דיין נאָגל נישט ווערט. ער וועט זיך נאָך
אפשר אומקערן. עס ווילט זיך מיר שטאַק אים זען, איך וועל
אים שוין דעמאָלט דערלאָנגען!

נאַטאַליאַ איז אוועקגעגאַנגען מיטן קאַפּ צווישן די אַקסלען,
ווי אַ געשלאַגענע. פּאַנטעלע פּראָקאָפּיעוויטש האָט לאַנג גע-
טרעטן אויף איין אָרט, ווי ער וואָלט זיך פאַרנומען צו לויפן.
אַריינדריענדיק זיך אין ווינקל, האָט נאַטאַליאַ זיך אוימגעקוקט:
דער שווער האָט אוועקגעלאָמט איבערן פּלאַץ, זיך שטאַק אַנ-
שפאַרנדיק אויפן שטעקן.

XVI

ביי שטאַקמאַנען האָט מען אָנגעהויבן זיך צונויפקומען זעל-טענער. דער פּריילינג האָט זיך דערנענטערט, די כּוּטאַר-לייט האָבן זיך געגרייט צו דער פּריילינגדיקער אַרבעט; בלויז פון דער מיל פּלעגן קומען וואַלעט מיט דאָוידקען און דער מאַש-ניסט איוואַן אַלעקסעיעוויטש. אין גרויסן פּרייטיק האָבן זיי פאַר-נאַכט זיך פאַרזאַמלט אין אַרבעט-צימער. שטאַקמאַן איז געזעסן אויפן וואַרשטאַט, אַרומפּיילנדיק אַ רינגל, וואָס ער האָט אויסגעאַר-בעט פון אַ האַלבן רובל. דורכן פענסטער האָט אַריינגעקוקט אַ בינטל שטראַלן פון דער פאַרגייענדיקער זון. אַ שטויביקער, ראָזגעלב-לעכער קוואַדראַט איז געלעגן אויפן דיל. איוואַן אַלעקסעיעוויטש האָט זיך געשפּילט מיט אַ ציוואַנג אין דער האַנט.

— אַנומלט בין איך געווען ביים באַלעבאַס, געגאַנגען רעדן מיט אים וועגן דער פּרעס-קאָלע. מען דאַרף זי אַוועקפירן קיין מילעראַוואַ, דאָרט וועט מען זי פאַרריכטן. מיר דאָ קאַנען דען עפעס אויפטון? זי האָט געפלאַצט און באַקומען אַט אַזאַ שפּאַלט, — האָט איוואַן אַלעקסעיעוויטש, נישט צו וויסן וועמען, אָנגעוויזן מיטן קליינעם פינגער די גרייס פון שפּאַלט.

— דאָרט איז דאָך, דאַכט זיך, דאָ אַ פאַבריק? — האָט שטאַקמאַן געפרעגט, באַוועגנדיק מיט דער פּייל און אויסזייענדיק אַרום זיך אַ דינעם זילבערנעם שטויב.

— די מאַרטענאָווער. מיר איז דאָרט אויסגעקומען צו זיין

פאַראַיאַרן.

— אַ סך אַרבעטער?

— צום טיילויל. אַ מאַן פיריהונדערט.

— נון, ווי דערגייט עס זיי? — שטאַקמאַן האָט גע-

אַרבעט, טרייסלענדיק מיטן קאַפּ, און זיינע ווערטער זענען גע-

פאַן מיט הפּסקות, ווי ביי אַ שטאַמלער.

— זיי לעבן שוין איינמאל. דאָס זענען דיר נישט קיין פראָ-
לעטאָריער, נאָר פשוט... מיסט...

— פאָרוואָס זשע אזוי? — האָט זיך וואַלעט פאָראַינטערע-
סירט, זיצנדיק לעבן שטאַקמאַנען מיט צונויפגעקרייצטע קלעצל-
דיקע פינגער אונטער די קני.

דאָוידקאָ, דער וואַלצן-מייסטער, אַ גרויער פון מעל-שטויב,
וואָס האָט זיך אָנגעקליבן אין זיינע האָר, האָט זיך געדרייט אי-
בערן וואַרשטאַט, צעשפריצנדיק מיט די שייך דעם שאַרכענדיקן
שוים פון די סטריזענעס, און מיט אַ שמיכל זיך איינגעהערט אין
טרוקענעם דופטנדיקן געשאַרף. אים האָט זיך געדאַכט, אַז
ער גייט איבער אַ טאָל, אַ פאַרשיטן פון נאָוועמבערדיקן, פורפור-
נעם בלעטער-פאַל, די בלעטער גיבן זיך לייכט נאָך, און אונטער
זיי פילט זיך די יונגע שטייפקייט פון רוי-ערדיקן טאָל.

— און דאָס איז דערפאַר, וואָס זיי זענען אַלע פאַרמעגלעך.
איטלעכער האָט זיין הייז, זיין ווייב, אַלע פאַרגעניגנס. און
דערצו נאָך איז אַ העלפט פון זיי באַפטיסטן. דער באַלעבאָס אַליין
איז זייער פרעדיקער, נג, און איין האַנט וואַשט די צווייטע,
אַבער פון ביידע וועסטו דעם שמוץ אפילו מיט אַ גראַב-אייזן נישט
אַפקלאַצן.

— איוואָן אַלעקסעיעוויטש, וואָס זענען עס אַזוינס די באַפ-
טיסטן? — האָט דאָוידקאָ געפרעגט, אויפכאַפנדיק אַ נישט באַ-
קאַנט וואָרט.

— די באַפטיסטן? זיי גלייבן אין גאָט אויף אַן אייגענעם אופן.
אַ שטייגער, ווי די פאַליפאָנען*.

— יעדער שוטה גייט פון זינען אַראָפ אויף אַן אייגענעם
אופן. — האָט וואַלעט צוגעגעבן.

— נג, איז קום איך אַריין צו סערגעי פלאַטאַנאָוויטשן, —
האָט איוואָן אַלעקסעיעוויטש ווייטער געפירט זיין אָנגעהויבענע

* אַלטגלויביקע.

דערציילונג - זיצט ביי אים אטיעפין-צאצא. „ווארט-צו, - זאגט ער - אין פאָרצימער.“ זעץ איך מין, ווארט. הער זייער שמועס דורך דער טיר. סערגעי פלאַטאָנאָוויטש גיט איבער אויספירלעך אַטיעפֿינען: גאַר בקרוב, זאָגט ער, דאַרף פאָרקומען אַ מלחמה מיט די דייטשן, כ'האַב עס געלייענט אין אַ ביכל, און צאָצא, ווייסטו דאָך, ווי ער רעדט? „אוודאי - זאָגט ער - בין איך מיט אייך נישט מסכים בנוגע דער מלחמה. - איוואן אַלעקסעיעוויטש האָט אַזוי פינקטלעך נאָכגעמאַכט אַטיעפֿינען, אַז דאָוידקא האָט מיט קיילעכיקע ליפן אַ קורצן לאַך געטון, נאָר דערזענדיק וואַלעטס חוּק-מינע, איז ער שטיל געבליבן.“

- „קין מלחמה מיט רוסלאַנד קאָן נישט זיין, וויל די דייטשן שפּיין זיך מיט אונזער תבואה“, - האָט איוואן אַלעקסעיעוויטש נאָכדערציילט, וואָס ער האָט אַמאָל געהערט אין אַ שמועס. - דאָ האָט זיך אַריינגעמישט נאָך איינער, וועלכע איך האָב לויטן קול נישט דערקענט, נאָר דערנאָך האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז דאָס איז געווען דעם פּריץ לייסטניצקיס זון, דער אַפּי-ציר. „אַ מלחמה, זאָגט ער, וועט פאָרקומען צווישן דייטשלאַנד און פּראַנקרייך צוליב די וויינגערטענער, אָבער צו אונז האָט דאָס קין שייכות נישט.“

- ווי מיינסטו, אָסיפּ דאָוידאָוויטש? - האָט איוואן אַלעקסעיעוויטש זיך געווענדט צו שטאַקמאַנען.

- איך קאָן נישט פאָרזאָגן, - האָט שטאַקמאַן אויסמיידנדיק געענטפערט, גענוי פּאַטראַכטנדיק אויף דער אויסגעשטרעקטער האַנט דאָס אויסגעאַרבעטע רינגל.

- וועלן זיי זיך אָנהייבן שלאָגן, - וועלן מיר אויך דאָרט זיין. צי מען וועט וועלן, צי נישט, וועט מען מוזן, ביי די האָר וועלן זיי שלאָפן, - האָט וואַלעט אָפּגעפּסקנט.

- דאָ, קינדערלעך, האַנדלט זיך אָט אין וואָס, - האָט שטאַקמאַן אָנגעהויבן, לייכט אַרויסנעמענדיק די צוואַנג פון איוואן אַלעקסעיעוויטשס האַנט.

ער האָט גערעדט ערנסט, קענטיק זיך געקליבן גרינטלעך

אויפצוקלערן. וואלעט האָט בצקוועמער אַרויפגערוקט די אַראָפּגע-
לאָזטע פּיס פון וואַרשטאַט, אויף דאָוידקעס פּנים זענען די ליפּן
געוואָרן קיילעכיק, נישט פאַרשטעלנדיק דעם פייכטן אָפּזאַץ אויף
די געדיכטע ציין. שטאַקמאַן האָט מיט זיין געוויינטלעכער קלאָר-
קייט, אין קאַנצענטרירטע, האַרטע, ווי אויסגעלערנטע זאַצן, גע-
שילדערט דעם קאַמף פון די קאַפיטאַליסטישע מלוכות פאַר די
מערק און קאַלאָניעס. צום סוף האָט אים איוואַן אַלעקסעיעוויטש
אַן אויפגערגוטער איבערגעריסן.

— וואַרט צו, אָבער וואָס פאַר אַ שייכות האָבן מיר צו

דעם ?

— אַנדערע וועלן שיכורן, און דיר און דיינס גלייכן וועלן

די קעפּ וויי-טון, — האָט שטאַקמאַן אַ שמייכל געטון.

— דו זיי נישט קיין קינד, — האָט וואַלעט חוזק געמאַכט, —

ס'איז דאָ אַן אַלט שפּריכוואָרט: „ווען די פּריצים שלאַגן זיך,
טרייסלען ביי די פּויערים די טשובּן זיך“.

— אוה-הם, — איוואַן אַלעקסעיעוויטש האָט זיך אָנגעכמו-

רעט, ווי קרישלענדיק עפעס אַ שווערע, נישט נאָכגיביקע געדאַנ-
קען-ברילע.

— נאָכוואָס קומט דער ליסטניצקי צו די מאַכאווס ? ער באַ-

מיט זיך נישט אַמאָל וועגן דער טאַכטער ? — האָט דאָוידקאַ גע-
פרעגט.

— דאָרט האָט שוין קאַרשונאַווס גזע זיך באַמיט... — האָט

וואַלעט חוזק געמאַכט.

— הערסט, איוואַן אַלעקסעיעוויטש ? נאָכוואָס קומט דאָרט

דער אָפיציר שמעקן ?

איוואַן אַלעקסעיעוויטש האָט זיך אויפגעכאַפט, ווי מען וואַלט

אים מיט אַ שמיץ פון אַ בייטש אונטער די קני געטראַפּן.

— אַ, וואָס זאָגסטו ?

— אַנדרימילט געוואָרן, דער פעטער...! וועגן ליסטניצקין

שמועסט מען.

— צו דער סטאַציע פאַרט ער. יאָ, נאָך אַ נייעס: איך גיי

אַרויס פון דאָרט, און וועמען, מיינט איר, טרעף איך אויפן גאַ-
נעק? - גרישקא מעליעכאוו. ער שטייט זיך מיטן בייטש. פרעג
איך אים: „וואָס טוסטו דאָ, גריגאָרי?“ - „איך פאַר מיטן פריץ
ליסטניצקי קיין מילערָאוואָ.“

- ער איז ביי זיי קוטשער, - האָט דאווידקא זיך אַריינגע-
געמישט.

- כאַפט שיריים פון פריצט טיש.

- דו, וואָלעט, ביסט ווי אַ הונט אויף דער קייט, אויף יעדן
בילסטו.

דער שמועס האָט אויף אַ רגע אויפגעהערט. איוואָן אַלעק-
סעיעוויטש האָט זיך אויפגעהויבן אַוועקצוגיין.

- דו איילסט דיך נישט אַמאָל צו דער נאַכט-תפילה? - האָט
וואָלעט צום סוף חוזק געמאַכט.

- איך האָב יעדן טאָג אַ נאַכט-תפילה.

שטאַקמאַן האָט אַרויסגעפירט זיינע שטענדיקע געסט; פאַר-
מאַכט דעם וואַרשטאַט און אַריינגעגאַנגען אין שטוב.

אין דער נאַכט פון פאַסכע איז דער הימל פאַרצויגן גע-
וואָרן מיט שוואַרצברוסטיקע וואָלקנס, עס האָט גענומען טריפן אַ
רעגן. די פייכטע פינסטערניש האָט צוגעדריקט דעם כוּטאַר. אויפן
דאָן האָט נאָך בין-השמשות-צייט מיט אַ מאַנאַטאַן, הילטיק זיפצן
געפלאַצט דאָס אייז, און די ערשטע קריע, צונויפגעדריקט דורך די
צעקרישטע אייז-בלאָקן, איז מיט אַ געשאַרף אַרויסגעקראַכן פון
וואַסער. דאָס אייז איז מיט איין מאָל אויפגעבראַכן געוואָרן אויף
אַ מהלך פון פיר וויאָרסט, ביז צום ערשטן אויסבויג פון כוּטאַר.
ס'האָט זיך אָנגעהויבן דער אייז-גאַנג. צום טאַקט פון צערקווע-
גלאָק, וואָס האָט ריטמיש אויסגעקלונגען די „צוועלף עוואַנגעל-
ליעס“, האָבן די אייז-פעלדער זיך געקרישלט, צונויפשוטיסנדיק זיך
און אויפטרעיסענדיק די ברעגן. ביים אויסבויג, דאָרט וואו דער
דאָן פאַרנעמט אויף לינקס, האָט דאָס אייז זיך פאַרהאַלטן.
דער ליאַרעם און סקריפערני פון די אָנלויפנדיקע קריעס האָט זיך
דערטראַגן צום כוּטאַר. אין גאָרטן פון דער צערקווע, וואו ס'האָבן

געבלישטשעט די פריש-אויפגעטייעטע קאלוזשעס, האָט זיך געזאַמלט
דאָס יונגוואַרג. פון דער צערקווע, דורך די אויפגעפראַלטע טירן
אין פּאָליש אַרײַן, און פון פּאָליש אין גאַרטן אַרײַן, האָבן זיך גע-
טראָגן די הייליכע קלאַנגען פון גאַטעס-דינסט אין די געקראַטע-
וועטע פענסטער האָט געשימערט אַ יום-טובדיקע פריידיקע ליכטי-
קייט און אין גאַרטן האָבן די בחורים געקניפן די שטיל-קוויטשענ-
דיקע מיידלעך, זיך געקושט, שעפטשענדיק דערציילט אויסגעלאַסענע
וויצן.

אין דער וואַך-שטוב פון דער צערקווע האָבן זיך געשטופט
די קאַזאַקן, וואָס זענען געקומען צום פייערלעכן גאַטעס-דינסט
פון די נאַענטע און ווייטע כּוּטאַרן. פאַרשמאַכט פון מידעקייט און
דער שטיקנדיקער לופט, וואָס איז געהאַנגען אין דער וואַך-שטוב,
זענען די מענטשן געשלאָפן אויף די בענק און אויפן דיל ביי די
פענסטער.

אויף די צעבראַכענע טרעפלעך האָט מען גערייכערט און
געשמועסט וועגן וועטער און דער ווינטער-תּבוואה.

— ווען וועלן אייערע כּוּטאַר-לייט אַרויספאַרן אין פעלד
אַרײַן ?

— מסתּמא, אין טאָג פון הייליקן פּאָמאָ.

— נאָך אזוי אויך גוט. ביי אייך דאָרט איז דאָך בלוז
זאַמדיקער סטעפּ.

— טרוקענער זאַמד. אויף דער צווייטער זייט לאַנקע —
זאַליק.

— אַצינד וועט די ערד זיך אָנזאַפן.

— פאַראַיאַרן האָבן מיר געאַקערט, איז די ערד געווען טרוקן;
ווי שטיין, כּמעט אינגאַנצן פאַרדאָרבן.

— דונקאָ, וואו ביסטו ? — האָט אַ פישטשע געטון אַ דינענקע
קולכל ביים גאַנעק פון דער וואַך-שטוב.

און ביים טירל פון דער צערקווע האָט עמעצנס הייזעריק,
דיק קיל געפויקט :

— געפונען וואו צו קושן זיך, אַך איר... אַוועק פונדאָנען,
 מנווילים! ס'האָט זיך אייך פאַרגלויסט!
 — דו האָסט נישט וועמען? גיי, קוש אונזער צויג, — האָט
 אַ יונג געבראַכן קול רעזאָנירט פון דער פינסטערניש אַרויס.
 — אייער צוויי-ג! אָט וועל איך דיר דאָ געבן...
 אַ זומפיק טופעריי פון לויפנדיקע פיס, אַ הירושען און שאָר-
 כען פון מיידלישע קליידער.
 פון די דעכער — אַ גלאַזיקער קלאַנג פון טריפנדיקע טראַפנס,
 און ווידער דאָס זעלבע פאַמעלעכע, זומפיקע קול, ווי שוואַרץ-
 ערדיקע בלאַטע.
 — כ'האָב אַנומלט געדונגען אַן ערד-קאַם ביי פראַכאַרן, גע-
 געבן אים צוועלף רובל — ער וויל נישט הערן. אַזעלכער וועט
 קיינמאָל נישט נאַכלאַזן...
 אויפן דאָן — אַ ריטמיש רוישן, אַ שאַרכען, אַ סקרפען. ווי
 אונטן נאָכן כוּטאַר וואָלט געאַנגען אַן אויסגעשלייערטע, מעכטיקע
 פרוי, אַזוי הויך ווי אַ טאַפאַל, און אומזעבאַר גערוישט מיטן פאַר-
 פון איר קלייד.
 האַלבע נאַכט, ווען די שליימיקע פינסטערניש איז געדיכט
 געוואָרן, איז צום גאַרטן צוגעריטן אויף אַן אומגעזאַטלט פערד
 מיטקא קאַרשונאַוו. ער איז אַראַפגעשפרונגען, צוגעבונדן די
 לייצן צו דער גריווע, און אַ פאַטש געטון דעם אומרוי-
 איקן פערד מיט דער האַנט. ער איז געשטאַנען אַ וויילע, זיך איינ-
 הערנדיק אין טשמאַקען פון די קאַפיטעס, זיך גלייך געמאַכט דעם פאַסעק
 און אַריינגעאַנגען אין גאַרטן. אין פאַליש האָט ער אויסגעטון די פאַפּא-
 כע, אַנגעבויגן דעם קרימלעך-אונטערגעאַלטן קאַפּ צום בוקן זיך
 און, שטויסנדיק די באַבעס, זיך צוגעשטופט צום אַלטאַר. פון דער ליני-
 קער זייט האָבן געדיכט זיך געטונקלט די קאַזאַקן, ווי אַ שוואַר-
 צער טאַבון, און פון רעכטס האָט לאַזוריק געבלייט דער געמיש
 פון ווייבערישע טראַכטן. מיטקא האָט מיט די אויגן אַפגעזוכט דעם
 פאַטער, וואָס איז געשטאַנען אין דער ערשטער רייע, און צוגע-
 גאַנגען צו אים. ער האָט פאַרהאַלטן דעם עלענבויגן פון מיראַן

גריגאָריעוויטש האַנט, וואָס האָט זיך אויפגעהויבן צום צילמען, אין
אַריינגעשעפטשעט אין זיין האָר-באַוואַקסן אויער :
— טאַטע, קום אַרויס אויף אַ רגע.

זיך דורכשטופנדיק דורכן געדיכטן פאַרהאַנג פון פאַרשידענע
ריחות, האָט מיטקאָ געציטערט מיט די נאָזלעכער : ס'האָט גע-
איבלט ביז חלשות דער טשאַד פון ברענענדיקן וואַקס, דער עיפוש
פון די צעפרייעטע, שווייסיקע ווייבערישע לייבער, דער קברים-
ריח פון די פאַרדומפענע מלבושים (וואָס ווערן אַרויסגענומען פון
באָדן פון די קופערטס בלויז אויף וויינאַכט און פאַסכע), ס'האָט
פאַרדרייט אין דער נאָז דער פייכטער לעדער-געשטאַנק פון די שיר,
דער נאַפטאַלין, די אויסדעמפונגען פון די אויסגעהונגערטע מאַנגס
נאָכן תענית.

אין פאָליש האָט מיטקאָ מיט דער ברוסט זיך צוגעדריקט צום
פאַטער און געזאָגט :
— נאַטאַליאַ שטאַרבט !

XVII

גריגאָרי האָט זיך אומגעקערט פון דער סטאַציע, וואוהיין ער
האָט אין דער פאַסכע-וואַך אָפגעפירט יעווגעניען. דאָס לינדע ווע-
טער האָט אויפגעפרעסן דעם שניי ; דער וועג איז אין משך פון צוויי
טעג קאָליע געוואָרן.

אין אוקראַינישן דאָרף, אַלכאָווי ראָג, פינאונצוואַציק וויאַרסט
ווייט פון דער סטאַציע, האָט ער שיער גישט דערטרונקען די
פערד, אַריבערפאַרנדיק איבערן טייכל. אין דאָרף אַריין איז ער אָנ-
געקומען אַוונט-צייט. דאָס אייז האָט אין משך פון דער פאַרגאַנגע-
נער נאַכט געפלאַצט, די קריע האָט גערירט, און דאָס טייכל, אי-
בערפולט מיט די ברוינע שטראָמען פון צעגייענדיקן שניי, האָט
זיך געהויבן און געשווימט, זיך רוקנדיק צו די געסלעך.
דאָס איינפאַר-הויז, וואו זיי האָבן זיך אָפגעשטעלט פאַשען די

פערד אויפן וועג צו דער סטאַציע, האָט זיך געפונען אויף דער צוויי-טער זייט. איבער נאַכט האָט געקאַנט צוקומען נאָך מער וואַסער, און גריגאָרי האָט באַשלאָסן אַריבערצופאַרן.

ער איז צוגעפאַרן צו דעם אָרט, וואו ער איז מיט אַ מעת-לעת צוריק אַריבערגעפאַרן איבערן אייז; דאָס טיכל, וואָס איז אַרויס פון די ברעגעס, האָם געטריבן איבער זיין אויסגעברייט-טערטן פּלום די טונקעלע וואַסערן, לייכט אינמיטן געווירבלט מיט אַ שטיק פּלויט און האַלבער רייף פון אַ ראָד. אויפן זאַמד, דעם אַנטבלויזטן פון שניי, האָבן זיך געזען פרישע שפורן פון שליסן-גייערס. דער אייזן-באַשלאָג האָט איבערגעלאָזט דינע שטרייפן איבער דער ערד. ביים טיכל האָט זייער שפור זיך פאַרנומען רעכטס און פאַרלירן אין וואַסער אַריין. גריגאָרי האָט אָפּגעמאַסטן דעם שטח מיטן בליק: העכסטנס — צוואַנציק קלאַפּטער. ער איז צוגעגאַנגען צו די פערד קאַנטראָלירן דאָס געשפּאַן. אין דעם מאָ-מענט איז פון עקסטן הויף אַרויסגעקומען אַ באַיאָרטער אוקראַינער אין אַ היטל פון פּוקסן-פּוטער און זיך פאַרנומען צו גריגאָריען.

— מען פאַרט דאָ? — האָט גריגאָרי געפרעגט, אָנווייזנ-דיק מיט די לייצן אויפן 'ברוינעם ווירבלדיקן שטראָם.

— מען פאַרט. ערשט היינט אינדערפרי אַריבערגעפאַרן.

— ס'איז טיף?

— ניין. אין שליסן וועט זיך, אפשר, אַריינגיסן.

גריגאָרי האָט צונויפגענומען די לייצן און צוגרייטנדיק די בייטש, אַ טרייב געטון די פערד מיט אַ קורצן באַפעלנדיקן „נאָ!...“ פאַרסקענדיק און באַשמעקנדיק דאָס וואַסער, זענען די פערד געגאַנגען נישט גערן.

— נאָ! — גריגאָרי האָט אַ פייף-געטון מיט דער בייטש און זיך אויפגעשטעלט אויף די קאַזלעס.

דאָס קאַשטענעוואַטע ברייט-הינטנדיקע פערד, דאָס לינקע אין געשפּאַן, האָט אַ שאַקל געטון מיטן קאַפּ, — זאָל זיין, — און שטאַרק אָנגעצויגן די שטריק. גריגאָרי האָט זיי זייטיק געקוקט אויף די פיס; דאָס וואַסער האָט זיך געפליעסקעט ביים ראָנד פון שליסן.

די פערד זענען אריין פריער ביז צו די קני, דערנאך מיטאמאל
 ביז איבער די בריסטן. גריגארי האט געוואלט צוריק אויסדרייען,
 נאך די פערד האָבן זיך אַ ריס געטון און פאַרסקענדיק גענומען
 שווימען. די הינטערשטע טייל שליטן האָט זיך זייטיק געטראַגן,
 אַנדרייענדיק די קעפּ פון די פערד אין דער ריכטונג פון שטראָם.
 דאָס וואַסער האָט כוואַליענדיק זיך געגאַסן איבער זייערע רוקנס.
 דער שליטן האָט זיך געוויגט און האַסטיק געצויגן צוריק.

— אַ-אַ-אַי... אַ-אַ-אַי! קערעווע!... — האָט דער אוקראַינער
 געיערטהוועט, לויפנדיק איבערן ברעג און פאַכענדיק צוליב עפעס
 מיטן אַראַפּגעכאַפּטן פוקסענעם הויט פון קאַפּ.

גריגארי האָט אין ווילדער צעטראַגנקייט נישט אויפגעהערט
 צו טרייבן די פערד. דאָס וואַסער האָט זיך געקרייזלט אונטערן
 אַראַפּגעזעצטן שליטן אין דראַבנע ווירב-רעדלעך. דער שליטן האָט
 זיך שאַרף אָנגעקלאַפּט אָן אַ סלופּ, וואָס האָט אַרויסגעשטעקט פון
 וואַסער (אן איבערבלייבעניש פון דער אַוועקגעטראַגענער בריק) און
 זיך איבערגעדרייט מיט זעלטענער לייכטקייט. אויסשרייענדיק, האָט
 גריגארי זיך איבערגעקערט מיטן קאַפּ, אַראַפּ, אָבער נישט אַרויס-
 געלאָזט די לייצן. עס האָט אים געצויגן ביי די פאַלעס פון פעליך,
 ביי די פיס, געשלאַפּט מיט וויכערצודרינגלעכקייט, פיעשטשענדיק
 אים און איבערקערנדיק לעבן דעם זיך וויגנדיקן שליטן. ער האָט באַ-
 וויזן זיך אָנצוכאַפּן מיט דער לינקער האַנט ביים שליטן-גייער,
 נאַכגעלאָזט די לייצן, און מיט אַ פאַרהאַקטן אַטעם זיך אָנגעהויבן
 כאַפּן מיט די הענט, כדי זיך צוצוקריגן צום אָרטשיק. ער האָט
 שוין געהאַט אָנגעכאַפּט מיט די פינגער דעם געקאוועטן שפיץ פון
 אָרטשיק, — אָבער אין דעם מאַמענט האָט דער קאַשטאַנעוואַטער,
 קעמפנדיק קעגן שטראָם, מיט קראַפּט אים אַ זעץ געטון מיטן הינט-
 טערשטן פּוס אין דער קני אַריין. גריגארי האָט אַ פאַרליינעטער
 זיך איבערגעוואָרפן מיט די הענט און אָנגעכאַפּט ביים שטריק. עס
 האָט אים געריסן פון די פערד, צענומען די פינגער מיט געטאַפּל-
 טער קראַפּט. מיט אַ גליַענדיקער שטעכעניש פון דער קעלט אין אלע
 אברים, האָט ער זיך צוגעקריגן צום קאַשטאַנע קאַפּ, און דאָס

פערד האָט זיין ווילדן, מיט טויט-אַנגסט אָנגעגאַסענעם, בליק פון די בלוטיק אויגן, פאַרזונקען אין גריגאַריעס אויסגעברייטערטע אַפּלען. עטלעכע מאָל האָט גריגאַרי אַרויסגעלאָזט די גליטשיקע רעמעט-לייזן פון די הענט, זיך געוואָרפן שווימען, זיי צוריק אָנגע-כאַפט, אָבער די לייזן האָב זיך פון זיינע פינגער אַרויסגעגליטשט. ענדלעך האָט ער זיי אָנגעכאַפט — אין פּלוצלינג אַ שאַר געטון מיט די פיס איבער דער ערד.

— נאָ-אַ-!!! — אויסשטרעקנדיק זיך ביז דער לעצטער מעגלעכקייט, האָט ער זיך אַ וואָך-געטון פאַרויס און געפאַלן אויף דער שליימיקער זומפיקייט, אומגעוואָרפן דורך דער ברוסט פון אַ פערד.

די פערד זענען אַריבער איבער אים, און ווי אַ ווינט אַרויסגעטראַגן דעם שליטן פון וואַסער. זיי זענען שטיין געבליבן, אָפגעשוואַכטע, עטלעכע טריט ווייטער אין פאַרענדיקן פיבער פון זייערע נאַסע רוקנס.

נישט פילנדיק קיין ווייטיק, איז גריגאַרי אויפגעשפרונגען; די קעלט האָט אים אַרומגעקלעבט ווי מיט אומדערטרעגלעך הייס טייג. גריגאַרי האָט געציטערט מער ווי די פערד, פילנדיק, אַז ער איז אַצינד אַזוי שוואַך אויף די פיס, ווי אַ זייג-קינד. ער איז צו זיך געקומען, איבערגעקערט דעם שליטן אויף די גייערס, און דערלאָגענדיק די פערד צו עטלעכע בייטשן, זיי אַוועקגעלאָזט אין גאַלץ. אין גאַס איז ער אַריינגעפּלויגן, ווי אין אַטאַקע, — פאַר-קירעוועט די פערד אין ערשטן געעפנטן טויער אַריין, נישט איינ-האַלטנדיק דאָס געלויף.

ער האָט אָנגעטראַפן אויף אַ גוט האַרציקן באַלעבאַס. צו די פערד האָט ער אַרויסגעשיקט דעם זון, אַליין געהאַלפן גריגאַריען זיך אויסטון און מיט אַ טאָן, וואָס דערלאָזט נישט קיין שום דערווי-דערונגען באַפוילן דעם ווייב:

— הייך איין אין אויוון!

גריגאַרי איז געלעגן אויפן אויוון אין באַלעבאַס'ס הויזן ביז

זיין אַנטון האָט זיך אויסגעטרוקנט; ער האָט אָפּגעגעסן דאָס נאַכט-
עסן פון פּאַסטע באַרשטש און זיך געלייגט שלאָפן.

אַרויסגעפּאַרן איז ער נאָך איידער ס'האָט אָנגעהויבן טאָגן.
פּאַרויס אין געלעגן אַ מהלך פון הונדערט פינפּאונדרייסיק
וויאָרסט, און איטלעכע מינוט איז טייער געווען. עס האָט גע-
דראָעט דער פּרילינגדיקער וועג איבערן סטעפּ; אין יעדער הייל,
אין יעדן טאָל — רושיקע שטראָמען פון צעגאַנגענעם שניי.

דער שוואַרצער, נאַקעטער וועג האָט איינגעמידט די פּערד.
מיט דער הייל פון באַגינענדיקן פּרעסטל האָט ער דערצויגן ביזן
טאָוירישן קרייז, וואָס איז געלעגן פיר וויאָרסט ווייט פון שלאָך,
און זיך געשטעלט אויפן שייד-וועג. די פּאַרשוויצטע פּערד האָבן
געפּאַרעט. פון הינטן איז געלעגן דער גלאַנציקער שפּור פון די
שליטן-גייערס איבערן וועג. גריגאָרי האָט איבערגעלאָזט דעם שליטן
אין קרייז, אונטערגעבונדן די וויידלעך ביי די פּערד און זיך
אוועקגעלאָזט רייטנדיק, מיטפירנדיק דאָס צווייטע פּערד ביי די
לייזן. אין זונטיק פון דער פּאַסכע-וואָך אינדערפרי איז ער אָנגע-
קומען קיין יאַגאָדנאָיע.

דער אַלטער פּריץ האָט אויסגעהערט דעם אויספירלעכן באַ-
ריכט פון וועג און געגאַנגען אַ קוק טון אויף די פּערד סאַשאַק
האָט זיי דורכגעפירט איבערן הויף, וואָרפנדיק ברוגודיקע בליקן
אויף זייערע טיף-איינגעפלאַענע זייטן.
— ווי זען אויס די פּערד? — האָט דער פּריץ געפּרעגט,
צוקומענדיק.

— ס'איז דאָך זעלבסטפּאַרשטענדלעך, — האָט סאַשאַק אַ
בורטשע געטון, זיך נישט אָפּשטעלנדיק און אַ טרייסל טוענדיק
מיט זיין גרינגלעך-גרוער קיילעכיקער באַרד.
— נישט איבערגעיאָגט?

— ניין. דער קאַשטענעוואַטער האָט אַן אָפּגעריבענע ברוסט
פון כאַמוט. נאַרישקייטן.

— גיי, רו דורך אָפּ. — דער פּריץ האָט אַ ווייז געטון מיט
דער האַנט אין דער זייט אַרײן, וואו גריגאָרי האָט געוואַרט.

גרינגאָרי איז אַרײַנגעגאַנגען אין הויז פון דער דינערשאַפֿט.
אַבער גערוט האָט ער בלוזן אײַן נאַכט. צומאַרגנס אינדערפרי
איז וועניאַמין אַרײַנגעקומען אין אַ נײַ בלוז-סאַטין העמד מיט
זײַן שטענדיקן פעטן שמײכל אויפן פנים.

— גרינגאָרי, צום פריץ. שוין!

דער גענעראַל האָט אַרומגעשליאַפֿעט איבערן זאַל אין וואוי-
לאַקענע שטעק-שיד. גרינגאָרי האָט אײַנמאַל אַ הוסט געטון בײַ דער
טיר פון זאַל, טוישנדיק די פיס, און בײַם צווייטן הוסט האָט שוין
דער פריץ אויפגעהויבן דעם קאַפּ.

— וואָס איז?

— וועניאַמין האָט מיך גערופֿן.

— אַך, יאָ. גײ זאָט אָן דעם זשערבאַק מיט קרעפישן. זאָג
דיקערײען, זײ זאַל נישט געבן קײן עסן די הינט. אויף יאַגד!

גרינגאָרי האָט זיך אײַסגעדרייט צו גײן. דער פריץ האָט אים
צוריקגערופֿן.

— הערסט? דו פאַרסט מיט מיר.

אַקסיניאַ האָט אַרײַנגערוקט אין דער קעשענע פון גרינגאָריעס
פעלצאַ אַ פראַשנע קיכל, צישענדיק:

— אָפעסן לאָזט ער נישט, דער רשע!... די נישט גוטע
פירן אים אַרום. דו וואָלסט דיר, גרישאַ, כאַטש דעם האַלן אַרומ-
געבונדן.

גרינגאָרי האָט צוגעפירט די געזאַטלעכע פערד צו דער פאַלי-
סאַדע, מיט אַ פייף צונויפגערופֿן די הינט. דער פריץ איז אַרויס-
געקומען אין אַ קורטקע פון בלויען געוואַנט, אַרומגעגאַרטלט מיט
אַ זילבער-באַשלאָגענעם רעמעט. אויף זײַן רוקן איז געהאַנגען אַ
ניקלנע, מיט קאַרק-איבערגעצויגענע פלאַש; פון זײַן האַנט איז
אַראָפֿגעהאַנגען אַ געפלאַכטענער ראַפניק, זיך נאַכשלעפנדיק פון
הינטן, ווי אַ שלאַנג.

גרינגאָרי האָט געהאַלטן די לײצן און זיך צוגעקוקט צום

אַלטן. ער האָט באַוואונדערט די לייכטקייט, מיט וועלכער דער פּריץ האָט אין זאָטל אַרײַנגעוואָרפן זײַן קנאַכיקן אַלטן קערפּער.

— רײט מיר נאָך, — האָט דער גענעראַל קורץ באַפוילן, לייכט צענעמענדיק די לייצן מיט דער האַנט אין דער הענטשקע.

דער פּיר-יעריקער זשעבאַק האָט זיך צעשפּילט אונטער גריגאָריען און גענומען גײן זײטיק, טראָגנדיק דעם קאַפּ, ווי אַ האָן. ער איז געווען נישט געקאוועט אויף די הינטערשטע פּיס, און אַנטרעפּנדיק אויף פאַרפרוירענע קאַלדזשעס, זיך געגלייטשט, געזעצט און מיט אימפעט ווייטער אַ טראָג-געטון. דער אַלטער פּריץ האָט זיך געוויגט אויף קרעפּישע ברייטן רוקן, אַ געהאַרבטער-טער, אָבער זיכערער אין זײַן פּאַזע.

— וואוהין רײטן מיר ? — האָט גריגאָרי געפּרעגט, זיך אויס-גלייכנדיק מיטן גענעראַלס פּערד.

— צום אָלשאַנער טאָל, — האָט דער פּריץ מיט אַ געדיכטן באַס זיך אָנגערופן.

די פּערד זענען געאַנגען גלייכמעסיק. דער זשעבאַק האָט געוואָרפן מיטן קאַפּ, אויסבייגנדיק דעם קורצן האַלז, ווי אַ שוואַן, געשיקלט מיטן בולטן אויג אויפן רײטער, פלייסנדיק זיך אים אַ ביס צו טון אין דער קני אַרײַן. זײ האָבן זיך אויפגעהויבן אויפן בערגל, און דער פּריץ האָט אַ לאָז געטון קרעפּישן אין קרעפּטיקן גאַלפּ. די הינט, אויסגעצויגן אין אַ קורצער קײט, זענען פון הינטן נאָכגעלאָפן גריגאָריען. די שוואַרצע אַלטע צויג איז גע-לאָפן, באַרירנדיק מיטן געהאַרבעטן פּיסק דעם שפּיץ פון פּערדס וויידל. דער זשעבאַק האָט, אַ גערייצטער, אַלעמאָל זיך אַ זעץ גע-טון, געוואָלט מיטן הינטן דערלאַנגען דער זלידנער צויג, נאָר י האָט יעדעס מאָל זיך פאַרהאַלטן און מיטן מעלאַנכאָלישן זקנישן בליק זיך צונויפגעטראַפן מיטן בליק פון גריגאָריען, וואָס האָט זיך כּסדר אומגעקוקט.

צום אָלשאַנער טאָל זענען זײ צוגעריטן אין משך פון אַ

האַלבער שעה. דער פּריץ איז געריטן אויפן בערגל, וואָס איז גע-
קרייזלט געווען פון ברוינעם גראָזן-אַנוואקס. גריגאָרי האָט זיך
אַראָפּגעלאָזט אונטן, שאַרף זיך איינקוקנדיק אין אָפּגעשווענקטן,
פון לעכער-צעקרימטן באָדן פון טאָל און פון צייט-צו-צייט זיך אומגע-
קוקט אויפן פּריץ. דורך דער שטאַלענער גרויקייט פון די נאַקטע,
שיטערע אַלכע-ביימלעך האָט זיך געזען דעם אַלטנס דייטלע-
כע, ווי געצייכנטע פיגור. אָנגעבויגן צום זאַטל-האַרן, איז ער
געשטאַנען אויף די רייט-אייזנס, און אויף זיין רוקן האָט זיך בלוי
געקנייטשט די קורטקע, אַרומגענומען מיטן קאָזאַקישן פאַסעק. די
הינט, וואָס זענען געגאַנגען איבער דער בערגיקער שיפּע, האָבן זיך
געהאַלטן צוזאַמען. אַריבעררייטנדיק אַ שיפּן גרוב, האָט גריגאָרי זיך
אַראָפּגעבויגן פון זאַטל.

„מען וואָלט געדאַרפט פאַררייכערן. כ'וועל באַלד נאַכלאָזן
די לייזן און אַרויסנעמען דעם טיטן-בייטל“, — האָט ער אַ קלער
געטון, אויסטוענדיק די הענטשקע און שאַרכענדיק מיטן ציגאַר-
פאַפּיר אין קעשענע.

— יאָג! ... — האָט פון פאַרוואַקסענעם בערגל אַ הילך געטון
אַ געשריי, ווי אַ ביקסן-שאָס.

גריגאָרי האָט פאַרריסן דעם קאַפּ; דער פּריץ איז אַרויפגע-
שפרונגען אויף אַ שאַרף-געהאַרבעט בערגל און, הויך אויפהייבנדיק
דעם ראַפּניק, אַ לאָז געטון קרעפּישן אין גאַלפּ.

— יאָג! ...!

דורכשניידנדיק דעם זומפיקן, מיט גראָזן-און ראָר-פאַרוואַק-
סענעם טאָל, זיך גליטשנדיק און צופאַלנדיק צו דער ערד, איז
שנעל געלאָפּן אַ ברודיק-גרויער, אין די פאַכוועס צויטיקער, נאָך
גישט אויסגעקראַכער וואָלף. ער איז אַריבערגעשפרונגען אַ קאַל-
זשע, שטיין געבלעבן, זיך שנעל זייטיק אויסגעדרייט און דערזען די
הינט. זיי האָבן זיך געטראַגן אויף אים אין אַ מחנה, אין דער פאַרם
פון אַ פּאָדקאָווע, און אים אָפּגעשוניטן פון וואַלד, וואָס האָט זיך אָנגע-
הויבן ביים סוף פון טאָל.

דער וואָלף האָט זיך אַ וויג געטון, ווי אַ פּרוּזשינע, אַרויפ־געשפּרוּנגען אויף אַ בערגל - אַן אַמאָליקע נאָרע פּון אַ חיהלע - און זיך אַוועקגעלאָזט צום וואַלד. כּמעט קעגן אים האָט שווער זיך באַוועגט די אַלטע צויג, פּון הינטן האָט נאָכגעאייילט דער גרויער הויכער קאָבעל יאַסטרעב - איינער פּון די בעסטע און דער פּאַר-ביסנסטער אין געיעג.

דער וואָלף האָט אַ וויילע זיך פּאַרהאַלטן, ווי נישט קאָנענדיק זיך אַנטשליסן. גריגאָרי איז אַרויסגעריטן פּון טאָל, קיילעכיק באַ-וועגנדיק מיט די לייצן, און אים אויף אַ רגע פּאַרלירן פּון אויג. אָבער ווען ער איז אַרויפגעקומען אויפן בערגל, - האָט דער וואָלף זיך שוין געמיניעט ווייט-ווייט; איבערן שוואַרצן שטח פּון סטעפּ, זיך צונויפגיטנדיק מיט דער ערד, זענען צווישן די גראָזן געשוואוּ-מען די שוואַרצע הינט, און ווייטער אַ ביסל, אין דער זייט, האָט דער אַלטער פּריץ קיילעכיק אויסגעמיטן דעם משופּעדיקן יאַר, שמייסנדיק קרעפּישן מיטן הענטל פּון ראַפּניק. דער וואָלף האָט זיך אַריבערעכאַפט אין שכנישן טאָל אַריין. די הינט זענען צוגעקומען אַלין נענטער, אים אַרומגערינגלט, און כּמעט ביי די צויטן פּון וואָלפּס פּאַכוועס איז געהאַנגען דער גרויער קאָבעל יאַסטרעב, וואָס האָט פּונווייטנס אויסגעזען גריגאָריען, ווי אַ ווייס שטיקל טיך.

יאַ-אַ-אַ-אַ-אַ-ג! ... - האָט אַן אויסגעשריי זיך דערטראַגן צו גריגאָריען.

ער האָט אַ לאָז געטון דעם זשרעבאַק מיטן גאַנצן אימפעט, אומזיסט זיך באַמיינדיק צו זען, וואָס עס טוט זיך פּאַרויס. זיינע אויגן זענען פּאַרגאַסן געווען מיט טרערן און אין די אויערן האָט שאַרף געפּיפט דער שניידנדיקער ווינט. גריגאָרי איז מיטגעריסן געוואָרן פּון דער יאַגד. צופאַלידיק צום האַלז פּון זשרעבאַק, פּון וועלכן ס'האָט זיך געטראַגן אַ שאַרפּער ריח פּון שווייס, איז ער אינגאַנצן פּאַרזונקען אין שטורמישן געלויף. ביי ער איז צוגעקומען

צום טאָג, זענען שוין נישט געווען - נישט דער וואָלף, נישט די הינט. אין אַ וויילע אַרום האָט אים דעריאָגט דער פּריץ. פאַר-האַלנדדיק קרעפישן אין גאַלפּ, האָט ער אויסגעשריגן :

- וואוהין איז ער אָוועק ? !

- מסתמא אין טאָג אַריין.

- רייט אַרום פון דער לינקער זייט !... שנעלער !...

דער פּריץ האָט אַריינגעדריקט די אָפּצאַסן דעם פּערד אין די זייטן, עס האָט זיך אַ שטעל געטון אויף די הינטערשטע פיס און אָוועקגאַלפּירט רעכטס. גריגאָרי האָט זיך אַראָפּגעלאָזט אין טאָג אַריין. ער האָט פאַרצויגן די לייצן, אַ פּייף געטון און אַרויס אויף דער צווייטער זייט. ער האָט געטריבן דעם צעהיצטן זשערע-באַק אָן אַנדערהאַלבן וויאַרסט מיט געשרייען און מיט דער בייטש. די זומפיקע, נישט-אויסגעטרוקנטע ערד האָט זיך געקלעבט צו די קאָפּיטעס, באַוואָרפן דאָס פנים מיט בלאָטע. דער לאַנגער טאָג, וואָס האָט קרימלעך זיך געשניטן לענגאויס דעם באַרג, האָט זיך אָנגעדרייט רעכטס און זיך צעצווייגט אין דריי ריכטונגען. גריגאָרי האָט דורכגעשניטן דעם מיטלסטן טאָג און זיך אָוועקגעלאָזט איבער דער שיפּוע, דערזעענדיק אין דער ווייטנס די שוואַרצע קייט פון די הינט, וואָס האָבן געיאָגט דעם וואָלף איבערן סטעפּ. זיי האָבן אים, אפנים, אָוועקגעטריבן פון מיטן טאָג, וואָס איז באַזונדערס געדיכט פאַרוואַקסן געווען מיט דעמבע-און אַלכע-ביימלעך. דאָרט, וואו דער מיטן האָט זיך צעטיילט אויף דריי אָפּצווייגונגען און דער טאָג האָט משופּעדיק זיך אַראָפּגעלאָזט אין דער פאַרם פון דריי טונקל-גרויע אַרבל, איז דער וואָלף אַרויסגעקומען אויף פּרייען פּלאַץ און, געווינענדיק אַ הונדערט קלאַפּטער, שנעל אָוועק באַרג-אַראָפּ אין טרוקענעם ראָוו אַריין, וואָס איז געדיכט פאַרוואַקסן גע-ווען מיט ווילדע, צויטיקע גראָזן און קראַפּיווע.

גריגאָרי האָט זיך אויפגעשטעלט אויף די רייט-אייזנס און אים נאָכגעקוקט, זיך אויסווישנדיק מיטן אַרבל די טרערן, וואָס

האָבן אים פאָרגאָסן די פון ווינט אָפגעשמיסענע וויצעס. ער האָט צופעליק אַ קוק געטון רעכטס און דערקענט זיין פעלד. אין אַ פעטן קרוימען קוואַדראַט איז געלעגן זיין חלק ערד, וואָס ער האָט האַרבסט-צייט פאַראַקערט מיט נאַטאַליען. גריגאָרי האָט בפיוון פאַר-קירעוועט דעם זשערעבאַק אויף דעמדאָזיקן פעלד אַרויף און אין משך פון די עטלעכע מינוט, וואָס דער זשערעבאַק האָט, שטרויכלענדיק און וויגנדיק זיך, דורכגעשניטן דאָס פאַראַקערטע שטיק ערד, איז די גאַנצע לייַדנשאַפט פון דער יאַגד אין גריגאָריעס האַרץ אָפגע-קילט און פאַרלאָשן געוואָרן. ער האָט שוין גלייכגילטיק אונטערגע-טריבן דעם זשערעבאַק, וואָס האָט שווער געסאַפּעט, און וואַרפנדיק אַ בליק אויפן באַלעבאַס - צי ער קוקט זיך נישט אים, - איז געגאַנגען אין לייכטן גאַלפּ.

פּונווייטנס ביים רויטן יאַר האָט זיך געזען אַ ליידיקער פּויל-ערישער וואָגן. אין דער זייט, איבער פּריש-צעאַקערטער ערד, וואָס האָט געשימערט ווי סאַמעט, האָבן זיך באַוועגט דריי פאַר אַקסן, שלעפנדיק אַן אַקער.

„אונזערע כּוּטאַר-לייט, וועמעס ערד איז דאָס? ... אויב נישט אַניקושקעס?“ גריגאָרי האָט זיך צוגעקוקט מיט פאַרושמורע-טע אויגן, צו דערקענען די אַקסן און דעם מענטש, וואָס איז נאַכ-געגאַנגען דעם אַקער.

— נע-ע-ע-ים אים! ...

גריגאָרי האָט געזען, ווי צוויי קאָזאַקן האָבן אַוועקגעוואָרפן זייער אַקער און אַקעגנגעלאָפן דעם וואַלף, וואָס האָט זיך באַמיט דורכצורייסן אין טאַל אַריין. איינער - אַ הויכער, אין אַ קאָזאַקיש היטל מיט אַ רויטן לאַמפּאַס, דאָס רעמעטל אַראָפגעלאָזט אונטער דער גאַמבע, האָט געפאַכעט מיטן סוואַרזשן, וואָס ער האָט אַרויס-געריסן פון דער יאַרמע. און דאָ האָט דער וואַלף אומגעריכט זיך אַ זעץ געטון, אַראָפלאָזנדיק דעם הינטן אין דער טיפער מעזשע אַריין. דער גרויער קאַבעל יאַסטרעב איז פון אימפעט אים פאַר-בייגעפלוין און געפאלן אויף די פעדערשטע פּיס. די אַלטע צויג,

וואָס האָט זיך באַמיט צו פאַרהאַלטן, האָט איבערגעלאָזט סימנים פון הינטן אויף דער צעאָקערטער ערד; נישט אָפּשטעלנדיק זיך, איז זי אַרויף אויפן וואַלף. דער וואַלף האָט שאַרף אַ טרייסל גע- טון מיטן קאָפּ, און די צויג איז ווי אַ פּלאַץ אַוועקגעשליידערט גע- וואָרן אין דער זייט אַריין. דער שוואַרצער גרויסער קנויל פון די הינט, וואָס האָט באַדעקט דעם וואַלף, איז וויגנדיק זיך אָפּגעשוואַמען עטלעכע קלאַפטער איבער דער צעאָקערטער ערד און זיך אַ קייקל געטון ווי אַ באַלעם. גריגאָרי איז צוגעקומען אַ האַלבע מינוט פאַרן פּריץ. ער איז אַראָפּגעשפרונגען פון זאָטל, אַ פּאַל געטון אויף די קני, פאַרהייבנדיק הינטערן רוקן די האַנט מיטן יע- גער-מעסער.

— אָט איז ער ...! דער אונטערשטער ...! אין גאַרגל אַריין! ...! — האָט מיט אַ באַקאנט פאַרשטיקט קיל אויסגעשריגן דער צוגעלאָפענער קאַזאַק מיטן סוואַרושן. ער איז סאַפענדיק אַ פּאַל געטון צוזאַמען מיט גריגאָריען און אָפּציענדיק אפּשר. אויף אַ האַלבן קלאַפטער די פעל אויסן האַלדן פון קאַבעל, וואָס האָט זיך איינגע- ביסן אין וואַלפּס בויך, האָט ער מיט דער האַנט צונויפּגעדריקט דעם וואַלפּס פעדערשטע פּיס. אונטער די אויפּגעשטעלטע האַרטע האַר פון דער פעל, וואָס האָט זיך באַוועגט אונטער דער האַנט, האָט גריגאָרי אָנגעטאַפּט דאָס רערל פון גאַרגל און קורץ אַ פּידל געטון מיטן מעסער.

— די הינט ...! די היי-י-י-נט ...! יאָג ...! — האָט פאַראַלי- לייטיש געכריפעט דער בלוי-געוואָרענער פּריץ, זיך אַראָפּוואַרפנדיק פון זאָטל אויף דער ווייך-צעאָקערטער ערד.

גריגאָרי האָט מיט שווערקייט אָפּגעטריבן די הינט און זיך אומגעקוקט אויפן באַלעבאַס.

אין דער זייט לעבן אים איז געשטאַנען סטיעפאַן אַסטאַ- כאָוו אין היטל מיטן אַראָפּגעלאָזטן לאַקירטן רעמעט איבער דער גאַמבע. ער האָט געדרייט מיטן אייזערנעם סוואַרושן אין

דער האַנט און געציטערט מיט דער גרוי-געוואָרענער אונטערשטער
ליפּ און די ברעמען.

— פּונוואָנען ביסטו, בחורעץ? — האָט דער פּריץ זיך גע-
ווענדט צו סטיעפּאַנען. — פּון וועלכן כּוּטאַר?

— פּון טאַטערנישן, — האָט סטיעפּאַן זיך אָנגערופן נאָך אַ
וויילע שווייגן און געמאַכט אַ טריט אין גריגאַריעס זייט
אַריין.

— וועמענס?

— אַסטאַכאַוו.

— אָט וואָס, ליבינקער! ווען פּאַרסטו אַהיים?

— היינט פּאַרנאַכט.

— ברענג-זשע אונז דאָסדאַזיקע שטיקל פעטס. — דער פּריץ האָט
אָנגעוויזן מיטן פּוס אויפן וואָלף, וואָס האָט אין גסיסה שוין זעלסטן
אַ קריץ געטון מיט די ציין, הויך אויפהייבנדיק דעם הינטערשטן
אויסגעשטרעקטן פּוס מיטן טונקל-גרויען, אַראָפּהענגענדיקן האָריקן
צויט אונטערן קני-ביינדל.

— איך וועל באַצאָלן, וויפיל ס'וועט קאָסטן, — האָט
דער פּריץ צוגעזאָגט, און אָפּווישנדיק זיך מיט דעם שאַל דעם
שווייס פּון רויטן פנים, איז ער אַוועקגעגאַנגען אין אַ זייט אַריין, זיך
אָנגעדרייט און אַראָפּגענומען דעם שמאַלן רעמעט מיט דער פּלאַש
פּון דער פּלייצע.

גריגאָרי איז צוגעגאַנגען צום זשעבאַק, אַריינגעשטעקט
דעם פּוס אין רייט-אייזן און זיך אומגעקוקט: באַהערשט פּון אַן
אומבאַזיגבאַר פיבערן, האָט סטיעפּאַן זיך דערנענטערט צו אים,
דרייענדיק מיטן קאָפּ און צודריקנדיק די שווערע גרויסע הענט צו
דער ברוסט.

XVIII

אין דער נאכט פון גרויסן פרייטיק זענען די ווייבער זיך צו-
נויפגעקומען צו פעלאגעיען, דער שכנה פון די קארשונאָווס. גאָו-
ריליאַ מיידאָניקאָוו - פעלאגעיעס מאַן - האָט געשריבן פון לאַדזש,
זו ער קומט אין אורלויב אויף פאָסכע. פעלאגעיאַ האָט אויס-
געווייסט און צוגערוימט די כאַטע נאָך מאָנטיק, און פון
דאָנערשטיק אָן אָנגעהויבן וואַרטן. זי איז אַרויסגעגאַנגען פאַרן
טויער, לאַנג געשטאַנען ביים פאַרקן, אַ דאַרע, מיטן בלויון קאָפּ,
דאָס פנים באַדעקט מיט געלע פלעקן, די האַנט אויפגעהויבן
איבער די אויגן, זיך איינקוקנדיק - צי פאָרט ער נישט אַמאָל? זי
איז געווען שוין אין די הויכע חדשים, אָבער געהאַט רעכט
דערויף: פאַרגאַנגענעם זומער איז גאָוריליאַ געקומען פון פּוילן,
געברענגט פּוילישן סיך דעם ווייב, געווען צוגאַסט נישט לאַנג,
פיר נעכט זיך דורכגעשלאָפן מיטן ווייב, אויפן פינפטן מעת-לעת
זיך אָנגעשיכורט, געזידלט אויף פּויליש און דייטש און וויינענ-
דיק געזונגען דאָס אַלטע קאָזאַקישע ליד וועגן פּוילן, וואָס איז
פאַרפאַסט געוואָרן נאָך אין יאָר 1831. מיט אים צוזאַמען זענען
געזעסן ביים טיש זייער פּריינט און [ברידער, וואָס זענען געקומען
באַגלייטן דעם מיליטערמאַן, האָבן געכלאָיעט בראַנפן ביז מיטאַג
און געזונגען:

מע האָט געזאָגט - פּוילן איז אַ ריינע מדינה,
צום סוף איז זי אַן אביונטע, אַ גרויסע.
אין דעם פּוילן שטייט אַ קרעטשמע.
אַ קרעטשמע אַ פּוילישע, אַ קעניגלעכע.

אין דער קרעטשמע דריי כוואַטן טרינקען:
אַ פּרייס, און פּאָליאַק, און אַ דאַנער קאָזאַק.
דער פּרייס טרינקט בראַנפן - צאָלט ער מיט טאַלערס,
דער פּאָליאַק טרינקט בראַנפן - צאָלט ער מיט טשערוואַנצעס.

דער קאזאק טרינקט בראָנפן - צאָלט ער גאַרנישט ;
דרייט זיך איבער דער קרעטשמע, קלינגט מיט די שפּאַרן,
קלינגט מיט די שפּאַרן, ווינקט צו דער קרעטשמערין :
קרעטשמערין, האַרצינקע, קום, לאַמיר פאַרן !

קום. לאַמיר פאַרן צום דאָן, צו דעם שטילן.
ביי אינו אויפן דאָן לעבט מען אַנדערש, גאַר אַנדערש :
מען שפּינט נישט, מען וועבט נישט, מען זייעט נישט, מען שניידט נישט,
מען זייעט נישט, מען שניידט נישט, דאָך לעבט מען גאַר פּריילעך.

נאָך מיטאַג האָט גאַורילאַ זיך געזעגנט מיט דער משפּחה
און אַוועקגעפּאַרן. פּון דעמאָלט אָן האָט עס פּעללאַגעיאַ אָנגעהויבן
כסדר זיך צו קוקן אויפן העמד איבערן בויך.

פאַר נאַטאַליאַ קאַרשונאַוו האָט זי אַזוי אויפגעקלערט די
סיבה פּון איר שוואַנגערן :

- איידער גאַוריושאַ איז געקומען, האָב איך, ליבינקע, גע-
האַט אַ חלום. ס'האַט זיך מיר געדאַכט, איך גיי איבער דער
פּאַשע, און פאַר מיר אונזער אַלטע קו, די, וואָס מיר האָבן היי-
יאָר פאַרקויפט אויפן יום-טוב פּון דערלייזער: זי גייט, און פּון
אירע ציצקעס טריפט די מילך איבערן וועג... „גאָט מיינער,
טראַכט איך, ווי אַזוי האָב איך זי דאָס אויסגעמאַלקן?“ נאָכדעם
קומט צו מיר די אַלטע דראַזדיכע נאָך האָפּן, דערצייל איך איר
דעם חלום, און זי זאָגט מיר: „טראַג אַוועק, זאָגט זי,
אַ שטיקל וואַקס אין שטאַל אַריין פּון די בהמות, ברעך אָפּ פּון אַ
ליכט, מאַך אַ קניילעכל, טראַג אַוועק און גראַב עס איין אין
דער פּרישער קו-צואה, וואָרים אַז נישט, לויערט אַן אומגליק הינ-
טער דיין פענסטער.“ לויף איך אַזוי טון, אָבער איך האָב קיין
ליכט נישט, ס'איז געווען איינס - האָבן עס די קינדער פאַר-
שלעפט, די אַסטלעך, אַסטמא, פּון די לעכער אַרויסצונאַרן. און
דאָ איז געקומען גאַוריושאַ און - אַט נאַט אייך דאָס אומגליק.
פּריער גינצע דריי יאָר מיט גאַרנישט, און אַצינד - נאַט אייך... -

האַט פעלאַגעיאַ זיך געקלאָגט, טייטלענדיק מיטן פינגער אויף איר אויפגעקוואַלענעם בויך.

וואַרטנדיק אויפן מאַן, האָט פעלאַגעיאַ זיך געפייניקט, גע-לאַנגוויילט אָן מענטשן, דעריבער צונויפגערופן די שכנטעס, די צייט צו פאַרטרייבן.

נאַטאַליאַ איז געקומען מיט אַ נישט פאַרענדיקטן זאַק, וואָס זי האָט געהאַלטן אין שטריקן. (ס'היינט זיך דערנענטערט דער פרי-לינג — דער זידע גרישאַקא האָט נאָך מער געפרירט), זי איז גע-ווען מונטער; מער ווי מען דאַרף געלאַכט פון די פרעמדע וויצן, פשוט נישט געוואָלט די ווייבער זאָלן זען, ווי זי בענקט נאָכן מאַן. פעלאַגעיאַ, זיצנדיק אויפן אויוון מיט אַראַפּעגעהאַנגענע באַרוועסע פיס, באַדעקטע מיט פּיאַלעטע אַדערלעך, האָט חוּק געמאַכט פון דער יונגער היציקער פּראַסקען.

— ווי אַזוי-זשע, פּראַסקאַ, האָסטו דיין מאַן אַנגעהרגעט ?
— דו ווייסט נישט ווי אַזוי ? איבערן רוקן, איבערן קאַפּ, איבער וואָס ס'האַט זיך געלאָזט.

— נישט דאָס פרעג איך : ווי אַזוי איז געקומען דערצו ?
— ס'איז שוין געקומען, — האָט יענע אומגערן געענטפערט.
— דו וואָלסט דיינעם געכאַפט מיט אַ פרעמדער, וואָלסטו פאַרשוויגן ? — האָט געפרעגט אַ לאַנגע, דאַרע באַבע — מאַטוועי קאַשוילינס שניור — פאַמעלעך אויסציענדיק די ווערטער.
— דערצייל, פּראַסיניאַ.

— נישט פּדאי !... וועגן וואָס זיי האָבן דאָ געפונען צו רעדן...

— קרים דיך נישט, דאָ זענען בלוז אייגענע.
פּראַסיאַ האָט אויסגעשפיגן די שאַל פון אַ סעמעטשקע אויף דער האַנט אין אַ שמייכל געטון :

— איך האָב שוין לאַנג עפעס באַמערקט, און דאָ דערציילט מען מיר : דיינער פּוצט זיך דאַרט אין מיל צו אַ זעלנערקע פּון

יענער זייט דאָן... לויף איך גלייך אַהין, און טרעף זיי לעבן דער ווייז-מאַשין...

— וואָס-זשע, נאַטאַליאַ, וועגן דיין מאַן הערט מען גאָר-נישט? — האָט קאַלושינס שנור איבערגעשלאָגן, ווענדנדיק זיך צו נאַטאַליען.

— ער איז אין יאַגאָדנאָיע... — האָט יענע שטייִל געענט-פערט.

— דו קלערסט נאָך צו וואוינען מיט אים? — זי וואָלט אפשר געקלערט, אָבער יענער וויל אפילו נישט הערן פון איר, — האָט די באַלעבאַסטע זיך אַרײַנגעמישט.

נאַטאַליע האָט דערפילט, ווי דאָס הייסע בלוט האָט איר דאָס פנים ביז טרערן פאַרגאַסן. זי האָט אָנגעבויגן דעם קאָפּ איבערן זאַק, אַ קוק געטון פון אונטערן שטערן אָפער אויף די ווייבער און זעענדיק, אַז אַלע קוקן אויף איר, פאַרשטייענדיק, אַז זי וועט איר רויטקייט פון בושע נישט באַהאַלטן פאַר זיי, האָט זי בכיוון, אָבער אימגעשיקט, אַזוי, אַז אַלע האָבן דאָס באַמערקט, אַראָפּגעלאָזט דעם קנױפּ פאַדעם פון די קני און זיך אָנגעבויגן, שאַרנדיק מיט די פינגער איבערן קאַלטן דיִל.

— שפיי אויף אים, ווייבעלע. אַבי דו האָסט אַ האַלד, וועט דיר קיין יאַרמע נישט פעלן — האָט איינע מיט אָפּגענער באַ-דויערונג איר געראַטן.

נאַטאַליעס געמאַכטע הייטערקייט איז פאַרלאָשן געוואָרן, ווי אַ פונק אויפן ווינט. די ווייבער האָבן זיך אין זייער שמועס איבערגעוואָרפן אויף די לעצטע רכילות און באַרעדענישן. נאַטאַליאַ האָט שווייגנדיק געשטריקט. זי איז קוים צוגעוועסן ביזן סוף און אַוועקגעגאַנגען, מיטנעמענדיק אין איר האַרץ אַ נישט פאַרמירטן באַשלוס. די שאַנד פון איר אומבאַשטימטער לאַגע (זי האָט אַלץ נישט געגלייבט, אַז גריגאָרי איז אויף תמיד אַוועקגעגאַנגען, אים מוחל געווען און געוואַרט אויף אים) האָט זי אַ שטויס געטון צו פאַנגנדיקן שריט: זי האָט באַשלאָסן בסוד פון די היימישע צו שיקן קיין יאַגאָדנאָיע צו גריגאָריען געוואויר ווערן, צי ער איז אויף

שיינדיק אוועקגעמינעני און צי ער האָט זיך נאָך נישט מיישב גע-
ווען. זי איז צוריקגעקומען פון פעלאַגעיען שפעט. אין שטוב איז
געזעסן דער זיידע גרישאַקאָ און געלייענט זיין אַלטע, מיט וואַקס-
פאַרטריפטע, אין לעדער-געפונדענע עוואַנגעליע. מיראַן גריגאָריע-
וויטש האָט אין קיך פאַרראַכטן די נעץ, אויסגעהערט מיכעיס אַ
מעשה וועגן עפעס אַן אַמאָליקן מאָרד. נאַטאַליעס מוטער איז נאָכן
לייגן די קינדער געשלאָפן אויפן אויוון, מיט די שוואַרצע סטאַפעס
אַנגעשטעלט צו דער טיר. נאַטאַליאַ האָט זיך אויסגעטון, אָן אַ ציל
זיך דורכגעגאַנגען איבער די שטיבן. אין דער גרויסער שטוב, אָפּ-
געצוימט דורך אַ ברעט, אין ווינקל, - איז געלעגן אַ קופּע קאָ-
נאַפּיעס, וואָס איז איבערגעלאָזט געוואָרן אויף זריעה, און ס'האָט זיך
געהערט אַ פישטשעריי פון מייז.

זי האָט אַ וויילע זיך פאַרהאַלטן אין זיידנס שטיבל. געשטאַ-
נען אין ווינקל, טעמפּ קוקנדיק אויף די צערקווע-ביכער, וואָס זע-
נען געלעגן אונטער די הייליקע בילדער.
- זיידעשי, דו האָסט פאַפּיר ?

- וואָסער פאַפּיר ? - דער זיידע האָט צונויפגענומען אַ
געדיכט בינטל קנייטשן איבער די ברייטן.
- אויף וועלכן מען שרייבט.

דער זיידע גרישאַקאָ האָט אַ זוך געטון אין פּסאַלמען-ביכל
און אַרויסגענומען אַ צעקנייטשטן בויגן פאַפּיר, וואָס איז דורכגע-
זאַפט געווען מיטן פאַרדומפענעם ריח פון וואַקס און ווירויך.
- און אַ שרייב-פענדל ?

- דעם טאַטן בעט. גיי, ליבינקע, שטער נישט.
אַ שטיקל שרייבפענדל האָט נאַטאַליאַ געקריגן ביים פאַטער.
זי האָט זיך אוועקגעזעצט ביים טיש, פיינלעך איבערקלערנדיק דאָס
לאַנג שוין דורכגעטראַכטע, וואָס האָט אַרויסגערופן אַ טעמפע נאַג-
דיקע ווייטיק אין איר האַרץ.

אינדערפרי האָט זי צוגעזאָגט געטקען בראַנפן און אים
אוועקגעשיקט מיט פאַלגנדיקן בריוו קיין יאַגאָדנאַיע :

גריגארי פאנטעלעוויטש!

שרייב מיר, ווי אזוי איך האָב צו **ליבן, און צו מיר** לעבן איז שוין אויף אייביק פארלוירן, צי נישט? דו ביסט **ווער** קלעגאנגען פון דער היים און מיר נישט געזאגט קיין איין ווארט. אין האָב דיך מיט גארנישט בא-ליידיקט און געווארט, אז דו וועסט מיר אויפגינדן די הענט און זאָגן, אז דו ביסט אוועקגעגאנגען אויף תמיד. אָבער דו האָסט פארלאָזט דעם כוואַר און שווייגסט ווי אַ געשטאַרבענער.

איך האָב געמיינט, אז דו ביסט אוועקגעגאנגען אין אַן אויפגערגע-טער מינוט, אין געווארט, אז דו זאָלט זיך אומקערן, אָבער איך וויל אייך נישט צעשיידן, לאַמיר אליין בעסער זיין לעבעדיק באַגראָבן, איידער איר ביידע. האָב דאָס לעצטע מאָל אויף מיר רחמנות און שרייב. איך וועל וויסן — וועל איך טראַכטן וועגן איינס, אין אזוי שטיי איך ווי אַ פארלוירענע אין מיטן וועג.

דו, גרישא, זיי נישט ביזו אויף מיר, ווי גאָט איז דיר ליב.

נאַטאַליאַ.

אַן אָנגעכמורעטער, אין פאַרגעפיל פון נאַענטן שיכורן, האָט געטקאָ אוועקגעפירט דאָס פערד צום שייער, אָנגעטון די צוים, מיראַן גריגאָריעוויטש זאָל נישט זען און אוועקגעריטן אומגע-זאָטלט. ער איז געזעסן אויפן פערד אין אַן אומגעשיקטער פויזע, גאַרנישט קאָואַקישמעסיק, רייטנדיק געטרייסלט מיט די צעריסענע אַרבל אויף די עלענבויגנס און באַגלייט דורך די צודרינגלעכע אויסגעשרייען פון די קינדער, וואָס האָבן זיך געשפילט אין געסל, זיך באַמיט וואָס שנעלער אוועקצורייטן.

— כאַכאַל! ...! כאַכאַל! ...!

— אויסגעשמירטער כאַכאַל.

— וועסט אַראָפּפאַלן! ...!

— אַ הונט אויף אַ פארקן! ...! — האָבן אים די קינדער נאָכ-

געשריגן.

מיטן ענטפער האָט ער זיך אומגעקערט פאַרנאָכט. ער האָט

געברענגט אַ בלוי שטיקל פאק-פאפיר; ווען ער האָט עס אַרויסגע-
 נומען פון בוזעם, האָט ער אונטערגעוואונקען צו נאַטאַליען.
 — דער וועג איז אַ שרעקלעכער, דאָנישקאַ! עס טרייסלעט
 אַזוי, אַז עס האָט געטקאָן די גאַנצע לעבער אָפּגעהאַקט!
 נאַטאַליאַ האָט איבערגעלייענט און גרוי געוואָרן. אַ טעמפע
 שאַרף איז פיר מאָל אַריינגעדונגען אין איר האַרץ, צערייסנדיק
 דאָרט עפעס אַ געוועב. אין פאַפירל האָבן זיך געפונען פיר צע-
 פּלָאָסענע ווערטער: „לעב אַליין. מעליעכאָוו גריגאָרי“.
 ווי זי וואָלט מורא געהאַט זיך צו פאַרלאָזן אויף אירע כוחות, איז
 זי אַריינגעגאַנגען אין שטוב און זיך געלייגט אויפן בעט. לויקיניטשאַ
 האָט אויף ביינאַכט אויסגעהייצט דעם אויוון, פּדי באַצייטנס פאַר-
 טיק צו ווערן מיטן געבעקס אויף יום-טוב.
 — נאַטאַשאַ, קום, וועסטו מיר צוהעלפן! — האָט זי גערופן
 די טאָכטער.

— דער קאָפּ טוט מיר וויי, מאַמע. איך וועל אַ ביסל ליגן.
 די צעשויערטע לויקיניטשאַ האָט אַריינגעשטעקט דעם קאָפּ
 אין דער טיר.

— די וואָלסט גענומען עפעס זויערס. אַ וואָלסט באַלד צו
 דיר געקומען.

נאַטאַליאַ האָט מיט דער טרוקענער צונג באַרירט אירע קאָל-
 טע ליפּן און טאַרשוויגן. זי איז געלעגן ביז נאַכט, איבערגעדעקט
 מיט אַ וואָלן טוך. אַ לייכט שוידערן האָט געטרייסלעט איר צונויפּ-
 געטויליעטן קערפער. מיראָן גריגאָריעוויטש מיטן זיידן גרישאַקאַ
 האָבן זיך שוין געקליבן צו גיין אין צערקווע אַריין, ווען זי איז
 אויפגעשטאַנען און אַריינגעגאַנגען אין קיך. אירע שלייפּן אונטער
 די גלאַט-פאַרקעמטע שוואַרצע האָר האָבן שוויסיק געגלאַנצט, די
 אויגן זענען פאַרהילט געווען אין אַ נישט געזונטן בוימדליקן
 נעפּל.

מיראָן גריגאָריעוויטש האָט פאַרקנעפּלט די לאַנגע רייע
 קנעפּ אויף זיינע פרייטע שאַראַוואַרן און קרימלעך אַ קוק געטון
 אויף דער טאָכטער.

– א שיינע צייט זיך אויסגעקליבן, טאכטער, קראנק צו זיין.
– קום צו דער הייליקער מאָרגן-תפילה.
– גייט, איך וועל שפעטער קומען.
– נאָך אלעמען שוין ?
ניין. איך וועל מיך נאָר אָנטון... ווי נאָר כ'וועל מיך אָנ-
טון, וועל איך גיין.
די קאָזאקן זענען אַוועקגעגאַנגען. אין שטוב זענען געבליבן
לוקיניטשנאָ מיט נאַטאַליען. זי האָט אַפאַטיש זיך גערדייט צווישן
קופערט און געלעגער, מיט נישט זעענדיקע אויגן באַטראַכט די
צעוואָרפענע קליידער אין קופערט, פיינלעך עפעס דורכגעטראַכט,
געשעפטשעט מיט די לייפן. לוקיניטשנאָ האָט געמיינט, אַז נאַטאַליאַ
קאָן זיך נישט באַשליסן וועלכעס קלייד אויסצוקלויבן, און מיט מו-
טערלעכער גרויסמוטיקייט איר פאַרגעלייגט :
– טו אָן, ליביניקע, מיין קלייד. עס וועט אַצינד אויף דיר
פונקט גוט זיין.
אויף פאַסכע האָט מען נאַטאַליען נישט געמאַכט קיין ניי
קלייד, און דערמאַנענדיק זיך ווי די טאָכטער פלעגט מיידלווייז ליב
האַבן אָנצוטון אין די יום-טובים איר שמאַל בלוי קלייד, האָט לוי-
קיניטשנאָ עס איר אַצינד אַליין פאַרגעלייגט, מיינענדיק, אַז נאַטאַ-
ליאַ האָט עגמת-נפש, ווייל זי ווייסט נישט וועלכעס אויסצוקלויבן.
– וועסט עס אָנטון ? וועל איך עס אַרויסנעמען.
– ניין, איך וועל גיין אין דעם. – נאַטאַליאַ האָט פאַרניכ-
טיק אַרויסגענומען איר גרין קלייד און פלוצלינג זיך דערמאַנט,
אַז אין דעם קלייד איז זי געווען אָנגעטון, ווען גריגאָרי איז
חתנווייז געקומען זי באַזוכן, ווען ער האָט אונטערן קילן אַפדאָך
פון דער שאַפע זי פאַרשעמט מיטן ערשטן געגנבעטן קוש, און זי
האָט ספאַזמאַטיש זיך צעשלוכצט, צופאַלנדיק מיט דער ברוסט צו
דער געעפנטער דעק פון קופערט.
– נאַטאַליאַ ! וואָס איז דיר ? – די מוטער האָט אַ פאַטש גע-
טון מיט די הענט.
נאַטאַליאַ האָט דערשטיקט אין זיך דאָס געשריי, וואָס האָט

זיך פון איר האַרץ געריסן ; זי האָט זיך פאַהערשט און צעלאַכט מיט אַ סקרופענדיק היילצערן געלעכטער.

— ס'איז מיך היינט עפעס באַפאַלן...

— אַך, נאַטאַשאַ, איך האָב באַמערקט...

— וואָס, מאַמע, האָט איר באַמערקט? — האָט נאַטאַליאַ מיט אומגעריכטן צאָרן אויסגעשריגן, צעקנאָדערנדיק דאָס גרינע קלייד צווישן די פינגער.

— דו קאָנסט דיר קיין עצה נישט געבן, איך זע, דאַרפסט

האַבן אַ מאַן.

— גענוג! ... איך האָב שוין געהאַט! ...!

נאַטאַליאַ איז אַריינגעגאַנגען אין איר שטוב זיך אָנטון און באַלד צוריק אַרויסגעקומען אין קיך אַריין שוין אַן אָנגעטוענע, איר פיגור — מיידליש-דין, דאָס פנים — דורכזיכטיק-בלוי, אומעטיק גע-רייטלט.

— גיי אַליין, איך בין נאָך נישט פאַרטיק, — האָט די מו-

טער געזאָגט.

נאַטאַליאַ האָט אַריינגערוקט דאָס טיכל אין אַ מאַנקעט פון אַרביל און אַרויסגעגאַנגען אויפן גאַנעק. דער ווינט האָט פון דאָן דער-טראָגן דאָס גערויש פון שווימענדיקן אייז און דעם האַרבן, דער-פרישנדיקן ריח פון דער לינדער פייכטקייט. זיך צוהאַלטנדיק מיט דער לינקער האַנט דאָס קלייד איבער די קני, אויסמיידנדיק די פערלמוטערנע בלויקייט פון די צעוואָרפענע קאַליוזשעס איבער דער גאַס, איז נאַטאַליאַ צוגעקומען צו דער צערקווע. זי האָט איבערן וועג זיך באַמיט צוריק צוגעווינען איר פריערדיקע גייסטיקע גלייכגעוויכט, געטראַכט וועגן יום-טוב, אַפגעריסן-נעפּל האַפּט וועגן אַנדע-רע זאַכן, אָבער דער געדאַנק האָט פסדר עקשנותדיק זיך אומגע-קערט צום בלויען שטיקל פאַק-פאַפיר, וואָס איז געלעגן אויף איר ברוסט, צו גרינגאַריען און צו יענער גליקלעכער, וואָס לאַכט אַצינד גוטמוטיק פון איר, און האָט אפשר אפילו אויף איר רחמנות. זי איז אַריינגעגאַנגען אין גאַרטן. די בחורים האָבן איר

פארשטעלט דעם וועג. אויסמיידנדיק זיי, האָט נאַטאַליאַ דער-
הערט:

— וועמענס איז זי? האָסט זי דערקענט?
— דאָס איז נאַטאַשאַ קאַרשונאַוואַ.
— זי, זאָגט מען, האָט אַ קילע. דערפאַר האָט זי דער מאַן
אַוועקגעוואָרפן.
— זאָגסט לינגט! זי האָט מיטן שווער, מיטן לאַמען פּאַנטע-
לעי, זיך אָפּגעגעבן.
— אָט וואָ-אַ-ס! דערפאַר איז עס גרישקאַ פּון דער היים
אַנטלאָפּן?

— וואָס-זשע דען האָסטו געמיינט? נאָך אַצינד...
שטרויכלענדיק זיך איבערן נישט גלייכן ברוק, איז נאַטאַליע
צוגעקומען צום פּאָליש. פּון הינטן האָט מען איר שטילערהייט
נאָכגעוואָרפן אַ שמוציק, שענדלעך וואָרט, ווי אַ שטיין. די מיידלעך,
וואָס זענען געשטאַנען אין פּאָליש, האָבן זיך צעלאַכט, און נאַטאַליע
איז אַרויסגעגאַנגען דורכן צווייטן טירל און אַוועקגעלאָפּן אַהיים,
וואַקלענדיק זיך ווי אַ שיכורע. זי איז צו זיך געקומען ערשט ביים
טויער פּון זייער הויף און אַריינגעגאַנגען, פּלאַנטערנדיק מיט
די פיס אין קלייד, בייסנדיק זיך די געשוואַלענע, ביז בלוט צעביסענע
ליפּן. אין דער פעז-בלייער בלאַנזשענדיקער פּינסטערניש איבערן
הויף האָט זיך געשוואַרצט די געעפנטע טיר פּון שפייכלעך. נאָ-
טאַליאַ האָט צונויפגענומען איר לעצט ביסל כוח אין איין בייזער
אַנשטרענגונג, צוגעלאָפּן צו דער טיר און אייליק אַריבערגעטרעטן
די שוועל. אין שפייכלעך — איז אַ טרוקענע קילקייט, עס שמעקט מיט
רעמעטענעם געשפּאַן, מיט פּאַרדומפּן שטרוי. גאַרנישט טראַכטנ-
דיק, גאַרנישט פּילנדיק, איבערפּולט פּון שאַנד און פּאַרצווייפּלונג,
מיט אַ האַרץ צעריסן פּון שוואַרצן צער, איז זי טאַפּנדיק צוגעקומען
אין ווינקל אַריין. זי האָט אַריינגענומען דעם שטעקן פּון דער קאַסע
אין די הענט, אַראָפּגענומען פּון אים די קאַסע (אירע באַוועגונגען
זענען געווען פּאַמעלעכע, זיכערע, פּינקטלעכע) און, פּאַרבייגנדיק
דעם קאַפּ, מיט קראַפּט און פּריידיקער אַנטשלאָסנקייט, וואָס האָט

זי פֿאַרצײַגן באַזענדיקע געטון מיט דער שאַרף איבערן האַרץ. פֿון דער ווײַלדער ברענענדיקער ווייטיק איז זי געפֿאַלן, ווי פֿון אַ קלאַפּ, און פֿילנדיק, אומקלאַר פֿאַרשטייענדיק, אַז זי האָט נישט פֿאַרענדיקט דאָס אָנגעהויבענע, האָט זי זיך אויפֿגעהויבן אויף אַלע פֿיר, דערנאָך אויף די קני; זי האָט זיך געאייִלט (עס האָט זי געשראַקן דאָס בלוט, וואָס האָט פֿאַרגאַסן איר ברוסט), מיט ציטערנדיקע פינגער אָפֿגעריסן די קנעפֿלעך און צוליב עפעס אָפֿגעשפּיליעט דאָס קאַפּט. זי האָט מיט איין האַנט פֿאַרהויבן די שטייפֿע, נישט נאָכגיביקע ברוסט און מיט דער צווייטער אָנגעשטעלט דעם שפּיץ פֿון דער קאַסע. זי איז אויף די קני צוגע-קראַכן צו דער וואַנט, אָנגעשפּאַרט דעם טעמפּן עק, דעם, וועלכן מען זעצט אַרויף אויפֿן שטעקן, און פֿאַרברענדיק די הענט איבערן פֿאַרוואַרפענעם קאַפּ, מיט דער ברוסט אַנטשלאָסן זיך נאָכגעגעבן פֿאַרויס, פֿאַרויס... זי האָט דייטלעך געהערט און געפֿילט דאָס עקל־האַפּטע, קרויטאַרטיקע סקריפען פֿון צעשניטענעם לײַב. די אָנוואַקסנדיקע כוואַליע פֿון שאַרפֿער ווייטיק האָט זי ווי אַ פֿאַם פֿאַרגאַסן פֿון דער ברוסט ביזן האַרץ, זיך אַריינגעשטעקט מיט קלינגענדיקע נאָדלען אין די אויערן...

פֿון שטוב האָט אַ סקריפע געטון די טיר. טאַפּנדיק מיטן פּוּט איבער די טרעפֿלעך, איז לויקיניטשאַ אַראָפּגעגאַנגען פֿון גאַנעק. פֿון גלאַקנטורעם זענען ריטמיש געפֿאַלן די קלעפּ פֿון גלאַקן-געקלאַנג. איבערן דאָן האָבן מיט אומאויספהערלעכן גרייצן זיך געטראָגן די קלאַפּטערדיקע קריעס איינע איבער דער אַנדערער. דער פֿריידיקער, אויפֿגעקוואַלענער, באַפֿרייטער דאָן האָט צום אַנאָווישן ים געטראָגן זיין אייזיקע קנעכטשאַפּט.

סוף פֿון צווייטן בוך.

